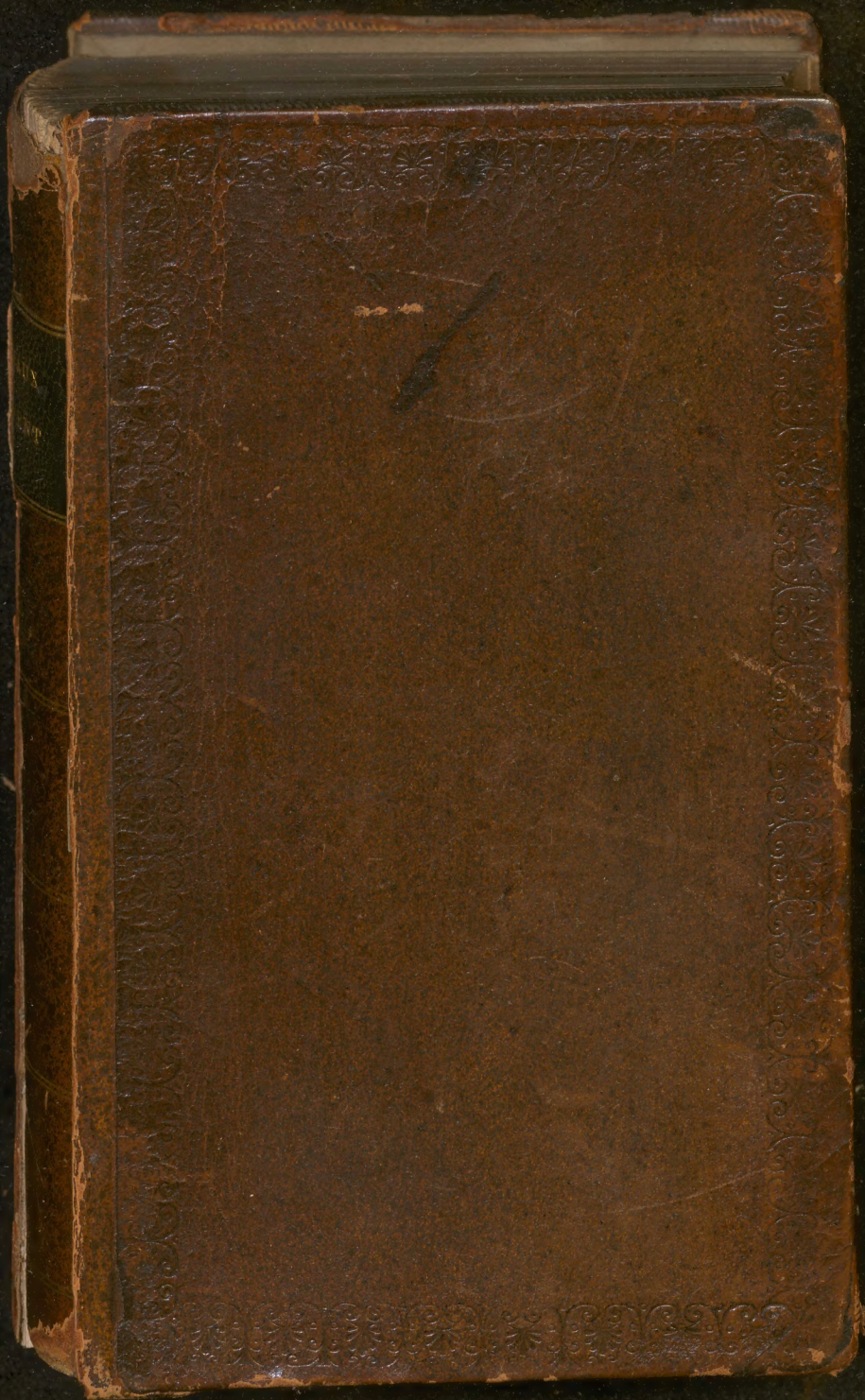

BURN.
Hatchburn.

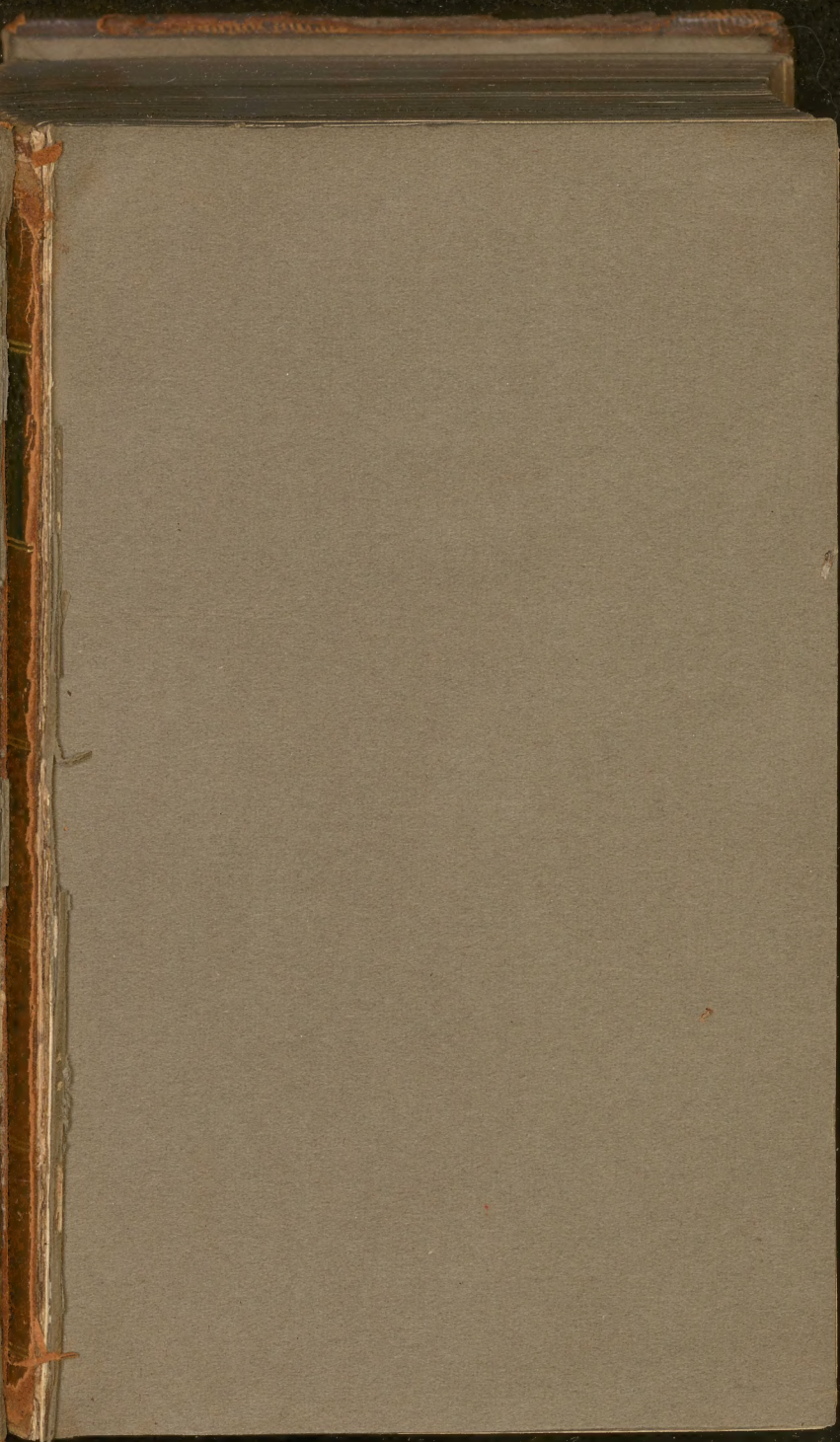
150.5- Eskimo

GUACANAGARI	PONTIAC	BLACK HAWK
MONTEZUMA	CAPTAIN PIPE	KEOKUK
GUATIMOTZIN	LOGAN	SACAGAWEA
POWHATAN	CORNPLANTER	BENITO JUAREZ
POCAHONTAS	JOSEPH BRANT	MANGUS
SAMOSET	RED JACKET	COLORADAS
MASSASOIT	LITTLE TURTLE	LITTLE CROW
KING PHILIP	TECUMSEH	SITTING BULL
UNCAS	OSCEOLA	CHIEF JOSEPH
TEDYUSKUNG	SEQUOYA	GERONIMO
	SHABONEE	

TO PERPETUATE THE HISTORY
AND DEVELOPMENT OF THE
PEOPLE REPRESENTED BY THE
ABOVE CHIEFS AND WISE MEN
THIS COLLECTION HAS BEEN
GATHERED BY THEIR FRIEND
EDWARD EVERETT AYER

AND PRESENTED BY HIM
TO
THE NEWBERRY LIBRARY
1911

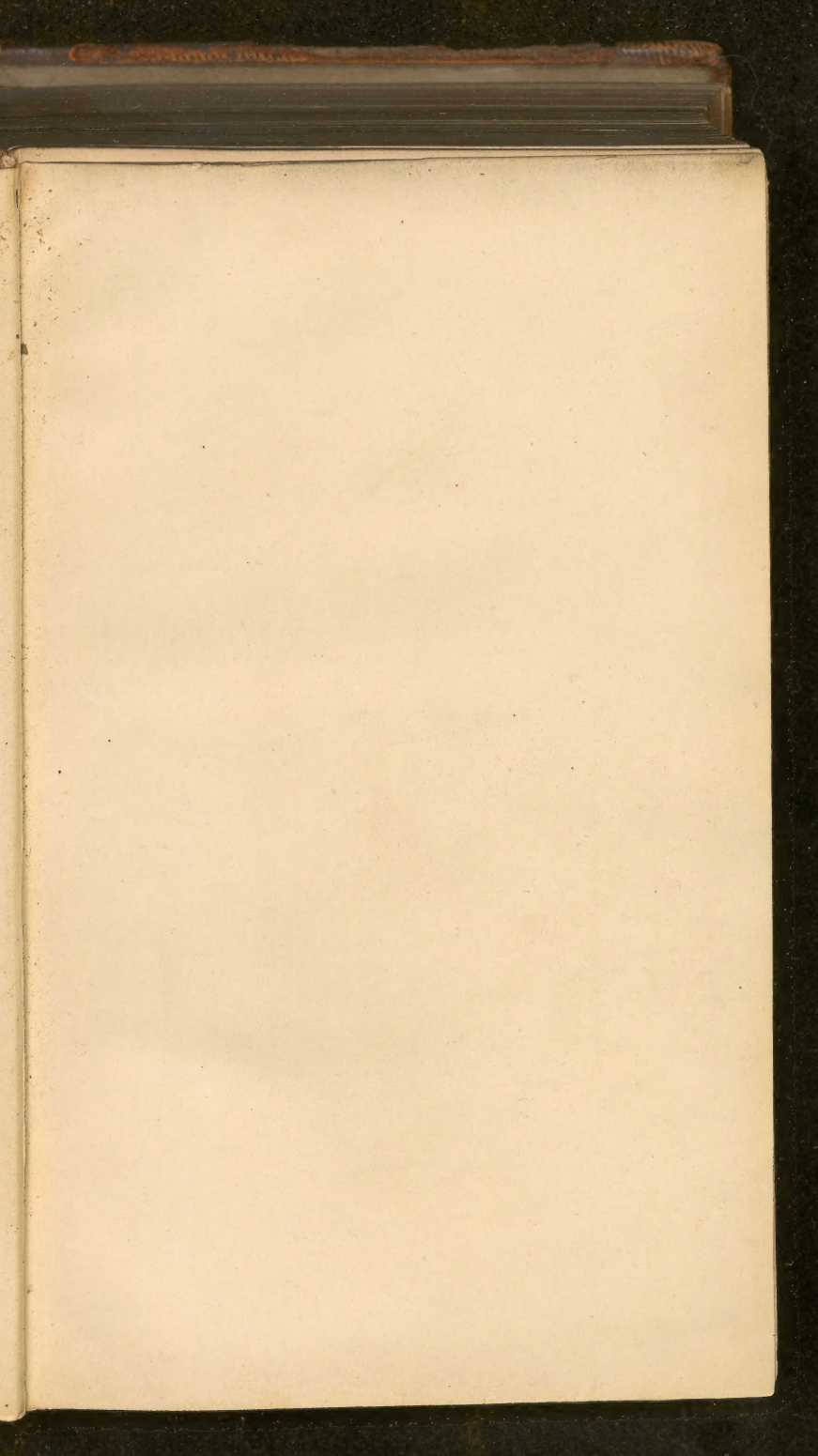
150.5 - Epkimo

421

E714(R)

B.406

1840

110

15
4
E
B
1

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

15
4
E
B
1

TESTAMENTETAK

TAMEDSA:

NALEGAPTA PIULIJPTA

JESUSIB KRISTUSIB

APOSTELINGITALO

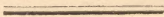
PINNIARNINGIT OKAUSINGILLO.

PRINTED FOR

The British and Foreign Bible Society,

FOR THE USE OF THE CHRISTIAN ESQUIMAUX IN THE MISSION-SETTLEMENTS
OF THE UNITED BRETHREN ON THE COAST OF LABRADOR.

LONDON:

W. M'DOWALL, PRINTER, PEMBERTON-ROW,
GOUGH-SQUARE.

1840.

B
1708

TESTAMENTUM

EVANGELIUM

IN LINGUA PHILIPPINA

IESUSIB KRISTUSIB

1708

APOTHELIKATLO

PHILIPPINISIT OBRASINGILO

THE BIBLE and PHILIPPINE BIBLE SOCIETY

OF THE PHILIPPINE ISLANDS IN THE NORTH CHINA SEA
OF THE PHILIPPINE ISLANDS IN THE NORTH CHINA SEA

PINNIARNINGIT.

Matthæus	<i>Pag.</i> 1
Markus	80
Lukas	129
Johannes	213
Apostelit pinniarningit	279
Romiunnut	360
I. Kōrintemiunnut	395
II. Kōrintemiunnut	430
Galatsiamiunnut	452
Efesusemiunnut	464
Filippimiunnut	477
Kolossusemiunnut	486
I. Tessalonichemiunnut	494
II. Tessalonichemiunnut	502
I. Timoteusemut	507
II. Timoteusemut	517
Titusemut	524
Filemonemut	528
Ebræerinnut	530
Jakob	556
I. Petrus	565
II. Petrus	575
I. Johannes	581
II. Johannes	590
III. Johannes	592
Judas	593
Tækkotitaunek	596

EVANGELISTIB

MATTHÆUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Kristusib sivorlingita malliktigëninginnik.

AGLAIT Kristusib sivorlingita malliktigëninginnik; tamna Davidib erninga, tamna Abraham erninga.

2 Abraham erneriva Isaak. Isaab erneriva Jako. Jakob erneriva Juda kattangutingillo.

3 Judab erneriva Farez, Zaralo Thamaremit. Farezib erneriva Hezron. Hezronib erneriva Ram.

4 Ramib erneriva Aminada. Aminadab erneriva Nahasson. Nahassonib erneriva Salma.

5 Salmab erneriva Boas, Rahabemit. Boasib erneriva Obed, Ruthemit. Obedib erneriva Jesse.

6 Jessib erneriva Attannek David. Attanniub Davidib erneriva Salomon, Uriab nulliarilauktanganit.

7 Salomonib erneriva Roboam. Roboamib erneriva Abia. Abiab erneriva Assa.

8 Assab erneriva Josaphat. Josaphatib erneriva Joram. Joramib erneriva Osia.

9 Osiab erneriva Jotham. Jothamib erneriva Achas. Achasib erneriva Ezechia.

10 Ezechiab erneriva Manasse. Manassib erneriva Amon. Amonib erneriva Josia.

11 Jossiab erneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aularutsautillutik.

12 Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erneriva Sealthiel. Sealthielib erneriva Zorobabel.

13 Zorobabelib erneriva Abiud. Abiudib erneriva Eliachim. Eliachimib erneriva Asor.

14 Asorib erneriva Zadoch. Zadochib erneriva Achin. Achinib erneriva Eliud.

15 Eliudib erneriva Eleasar. Eleasarib erneriva Matthan. Matthanib erneriva Jako.

16 Jakob erneriva Joseph, Mariab uiksanga. Tap-soma erniariva Jesus, Kristusemik attelik.

17 Ernerët illunatik Abrahamit David tikkilugo 14 övut. Davidemillo Babilonemut aularutsaukâratik ernerët 14 ögivot. Babilonemit utteramik Kristusemut ernerët 14 ögivot.

18 Kristusible erniangöninga imaipok: Anänanga Maria, Josephemut angersimmalerame, katterkâratik, mallungnarsivok, singailermet Annernermit ajunginermut.

19 Josephhele, uiksanga, idluartogame, kangusuktitso-mangila, issumakalerporle angigutsilune kemmagomavlugo.

20 Taimagle issumalermet, ahak, Nalekab Engelinget sakkervigiva sinnektomanikut, okarlune: Joseph, Davidib erninga, sivoranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo; singainga Annernermit ajunginermi pingmet.

21 Ernermik ernijomärpok, tamna Jesusemik atserareksarivët, innutitanne piulijomärmagit ajorninginnit.

22 Tamedsa tamât taimailerpok, Nalekab okausingit nellautaijokut nellautsikovlugit, okartok:

23 Ahak uigasuk singaijomärpok, ernermiglo ernijomärlune, Imanuelemiglo atseräromärpæt (attinget tukkinga) imaipok: Gudib illagivätigut.

24 Joseph sinningminit tuppakame, taimailivok, perkojaunermitut Nalekab Engelinganut, nullieksane aivlugo.

25 Aktungilale, erniliaminik ernerkärtinnago atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITEL II.

Angutit illissimmajut tuksiarvekariartorninginnik Kristusemik.

JESUSE erniangongmet BethleHEME Judæametome, Herodese attanniotillugo, ahak, illissimmajut unanget (nellojut nunangiñit) Jerusalemut pivut, okarlutiglo:

2 Erniangokammertok Judit attanninget naneka? Uvlorianga unane tækkogaptigo, tuksiarvigijartorpavut.

3 Attangub Herodesib tamanna tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimmajut in-nungnētut tamaita katterkolerpeit; kiglissiniaromavlugit, Kristuse nāne innulermangæt.

5 Ipkoa okautivæt: BethleHEME Judæamētome. Tai-mak aglaksimmangmet nellautaijomut:

6 Igvit Bethlehem Judæab nunangane, mingner-pāngungilatit iglugaseit assinginnit Judæamētunnit; il-lingnit pijomārmet Nalegak, innutitamnut Israelib kin-guvānginnut attanniojuksak.

7 Illissimmajut Herodesib angigutsilune kaikoveit, apperiniarlugit uvloriamik kanga tækkotitomik.

8 Bethlehemut aikoveit okarlunelo: Aileritse, nutarārsuk apperkotigijartorlugo; pennigupsiuglo, okautigis-singa, uvangatauk tuksiarvigijartoromagivara.

9 Attannek tussarēramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak, unane tækkojattik sivorlerivæt, nutarārsublo inninget kollānut pigame, nokarpok.

10 Uvloriak tækkolermigamitsuk, kuviasuvaksoadlar-put.

11 Iglomut itterlutik, nutarārsuglo anānangalo nai-pipakit, pāmangavlutiglo tuksiarvigivæt, perkuttitiglo sakkerpeit, pillilæello Goldemik, Weihrauehemiglo, Myrrhenmiglo.

12 Gudiblo sinnektomanikut perkoveit, Herodesemut utterkonnagit. Apkotimiglo assiagut nunamingnut angerarput.

13 Aularmettale, ahak, Nalekab Engelinget Joseph sakkervigiva sinnektomanikut, okarlunelo: Makkitit, nutarärsuglo anänangalo illingnut pikik, nunamullo Egiptenmut kemmalerit, tavanelaulutilla uvamuut okaut-saulerkärtinnæk; nutarärsuk Herodesib tokkonerasuarmago.

14 Makkiporlo tagva, nutarärsuglo anänangalo unnuame ingminut pivak, nunamullo Egiptenmut kemmävok,

15 Tagvanelerdlunelo, Herodes tokkotsiarilugo, Nalekab okausingit nellautsikovlugit, nellautaijokut okartok: Ernera kaikolauktara Egiptenmit.

16 Herodes kaujimalerame, illissimmajuñut tappagijaugame, kanningajadlalerpok, nutarärsuillo illunaita Bethlehemētut erkänētullo, Jahriggit maggungnik nuk-kardlillo tokkotsartorkoveit, illissimmajut kiglissitsialauramigit sivorngagut (innulervinganik).

17 Tagva nellautaijub Jeremiasib okausingit nellautsimmalerput, okartok:

18 Kakkenne nippersoak tussartaujok, oguadlarnerlo, keanerlo, kajummidlarnerlo; Rahelib kittornganne keagiveit, mannigortaujomananelo; nungutaungmetta.

19 Herodesele tokkungmet, ahak, Nalekab Engelinget Joseph sakkervigiva sinnektomanikut, nuname Egiptenme.

20 Okarlunelo: Makkitit, nutarärsuglo anänangalo illingnut pikik, Israeliblo nunanganut uttilerit; tokkungmetta nutarärsungmik tokkotsijomalauktut.

21 Makkiporlo tagva, nutarärsuglo anänangalo neksardlugik, Israeliblo nunanganut pivlune.

22 Tussaumagamiugle, Archelaus attanniolertok Judæame, atātane Herodes innangērdlugo, taikunga ainermik sivōralerpok. Sinnektomanikut Gudemut perkojauvlune, Galilæab erkānut ailerpok.

23 Iglugasengnullo Nazarethemik attelingnut pivlune, tamanna nunagilerpa; nellautaijut okausingit nellautsikovlugit, okartut: Nazaremiomik attekaromārpok.

KAPITEL III.

Johannesib Baptiterijub ajochertuininganik.

TAIPSOMANE Johannes Baptiterijok tikkipok, ajochertuilerlune innukangitome Judæamētome.

2 Okarlunelo: Kakkialeritse, (issumataritse) killaub nalegauvinga palligutingmet.

3 Taimnauvorlo nellautaijub Jesaiasib okautigilauktanga, okarame: Ajochertuijub nippinganik innukang itomētokarpok, Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngillo narrotissigik.

4 Tamnale, Johannese, annoralik nergjutsab Kamēlib merkunginnik, tapserutekalarmelo amivinnermik; piglertaujartulle igupsaujartullo orksungit nerkigiveit.

5 Tagva Jerusalemiūt annivigivæt, Judæamiullo, Jordanib erkanētullo illunatik,

6 Baptitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kōngme, idlunitiglo kigligiksautigilugit.

7 Farisæerillo Saduzæerillo unnuktut tikkitinne baptissivingminut tækkogamigit, okautiveit: Kuglugiangojartose illipse, kia kemmakovāse ningautsemit pjomārtomit?

8 Attele, kiglilingmik sāgiarluse, ablatsamik issumakaritse.

9 Issumaniarase, illupsigut okaromavluse: Abraha atātagivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngititsungnarpa.

10 Ullimaut nappartub mimmernangančlerpok. Tamanna pivlugo nappartut nelliet ajungitunnik paungakangitok, kippijauniarpok, egitauvlunelo ikkomamut.

11 Uvanga immermut baptipapse nutāmik issumakarkovluse; kingunipkulle tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginik tigumiarnermik; tapsoma baptitsomārpāse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

12 Tapsomalo poagitine tigumiarpa; kemmatullivingme nettinga sanneromārpa, kakkōjeksetsiello kemmatul-

livingminut kattitsomärpeit; piungitulle ötsomarpeit ikkomamut kammitsuitomut.

13 Taipsomane Jesuse Galilæamit Jordanemut Johannesemut pivok, baptitaujomavlune tapsomtinga.

14 Johannesible innerterpa, okarlunelo: Baptitaujariakaralloarpunga illingnut; igville tikkiparma?

15 Jesusible kiova, okautivlugolo: Mana taimailerle; taimak idluarnernik tamaininik namaksijuksauvoguk. Perkova tava.

16 Jesuse baptitaugame, tuavidlune kõngmit kakki-vok; ahaglo, killak kolläne angmalerpok. Johannesible Gudib Annerninga tækkova, (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) kanganullo pijok.

17 Ahaglo, nippe killangmit okarpok: Tagva Ernera nægliklara, tamna kuviagijara.

KAPITEL IV.

Kristusib nerringininganik öktorluktaininganiglo.

TAGVA Jesuse Annernerub aitipa innukangitomut, öktortaukovlugo Satanasemut.

2 Uvlunnelo 40 ginne unnuennelo 40 ginne nerringiname, kälerpok kingorngagut.

3 Oktortublo Satanasib tikkipa, okautivlugolo: Gudib ernerikpattit, ujarket ukkoa okautikit kakkojaulerkolugit.

4 Kiovalo, okarlune: Aglaksimmavok: Kakkojatuinak innub innotigingila; Gudible okausingit tamaita, kanninganit annijut (innotigiveit).

5 Tagva Satanasib aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaitunnut, älälo kattimaviub nuvugusinganut,

6 Okautivlugolo: Gudib ernerikpattit, kattagit; aglaksimmangmet: Pivlutit Engelinne perkojomärpeit, erki-simiartaukovlutit sapputijauvlutillo, ittikettit appörkon-nagit ujarkamut.

7 Tagva Jesusib okautiva: Taimaktauk aglaksim-magivok: Gudingnik Nalegarnik öktortuksaungilatit.

8 Ama Satanasib aularutiva kakkaksoarmut kingik-

toksoarmut, sillaksublo attannioningit ānanauningillo kemmergojautipeit tapsomunga.

9 Okautivlugolo: Makkoa tamaita illingnut tunnijomavakka, pāmangavigijomagunga, tuksiarvigilungalo.

10 Jesusib tava okautiva: Satanase! uvamnit aularit, aglaksimmangmet: Gudingnut Nalegarnut tuksiartuksauvotit, kissianullo kivgartortuksauvotit.

11 Satanasib tava kemmakpa; ahaglo, Engelit tikkipæt kivgartorlugolo.

12 Johannese pititaujok (parngnanērsimmavingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut aivok.

13 Iglugaseillo Nazarethemik attiggit kemmakpeit, Kapernaumut immarbiub sinnaētomut pivok, Zabuloniblo Naphtaliblo erkængne, tagvanelerdlunelo.

14 Nellautaijub Jesaisib okausingit nellautsikovlugit, okangmet:

15 Zabuloniblo Naphtaliblo nunagik, immarbingmut sangmijuk, Jordanib akkiane, Galilæalo nellojoktalik;

16 Innuit tārmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachalininganētunnut kaumajok nuimavok.

17 Nelliutomit tamattomanget Jesuse ajochertuilerpok, okarlunelo: Kakkialeritse, (ablatsamik issumakaritse) killaub nalegauvinga kaglilernet.

18 Jesuse Galilæab immarbinget sinnāne pissukame, angutik nukkarēk tækkovak, Simon, Petrusmik attipsalik, nukkangalo Andrease; nullutjamingnik ningititsijuk immānut, mingeriarniarteogamik.

19 Tapkungnungalo okarpok: Malliktinga; innungnik aularsarteotitsomavaptik.

20 Tuavilutik nullutjettik kemmakpeit, malliklugolo.

21 Tagvangello sivumualerame, assigik nukkarēk tækkogivak, Jakobuse, Zebedæusib erninga, nukkālo Johannese, umiakotomētuk, atātatik Zebedæuse illagælugo, nullutjamingnik killaijailutik; kaikovaglo.

22 Tuavilutik umiakotok atātatiglo kemmakpakit, malliklugolo.

23 Jesusiblo Galilæab nunanga illunāt ingeravigiva, illinniarvinginnelo ajochertuivok, okautsillo tussarnertut

nalegaunermik okālatigiveit, kannimajullo atsuiliungitullo innungnētut innuliveit.

24 Tussaumajaugivoktauk Siriab nunangane illūnane. Kannimajullo sunatuinait, atsuiliungitut kappiasuktitaужullo, Satanasiggillo, illissimmailingajullo, tumangajullo, illunaita tapsomunga āpeit; illunaitalo tapsoma innuliveit.

25 Innugiartoksuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksoarnillo tellimaujortunnit, Jerusalemillo, Judæamillo, Jordanib akkianillo.

KAPITEL V.

Pilloriktunnik.

INNUGIARTOKSUILLE tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingimello, illinniartingita tikkipæt.

2 Kanninelo angmardlugo ajochertorpeit, okarlunelo:

3 Pilloridlarput aklujut annernerme; killaub nalegauvinga pigileramitsuk.

4 Pilloridlarput kiksartut; mannigortaujomārmetta.

5 Pilloridlarput kennuētut; nuna pigileramitsuk.

6 Pilloridlarput kāktut immeruktullo Gudib idluarijanganik; illumertaujomārmetta.

7 Pilloridlarput nāpkiniktut; nāpkigijaujomārmetta.

8 Pilloridlarput ivsornaitunnik omættiggit; Gude tækkojomāramitsuk.

9 Pilloridlarput ullapirsaijut; Gudib kittornganginnik taijaujomārmetta.

10 Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarneк pigælungo; killaub nalegauvinga pigingmatsuk.

11 Pilloridlarpose innuit suadlarppasse uvanga pivlunga, unangmikpasselo, sunatuinarniglo okarnerluvigikpasse, sæglolutik.

12 Alliatitse, sivoraniaselo, akkillertautsiaromārapse killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigingmattigik.

13 Nunab tarriogivāse. Tarriok pitsartunērupet,

sumut ama pitsartutitaunajarpa? Attoreksaujungnērpok, egiteksauvlune innungnullo tulleraksauvok.

14 Sillaksoarmiut kaumanerivāse. Iglugaseit kakkab kanganētut tækkuksausuērungnangilet.

15 Nennergoak ikkinginivæt, kattaub attānut illivlugo, nennergoavingmulle pivok, iglomētut tamaita kumaveit tagva.

16 Taimaktauk nennergoase kaumalersiuk innungnut, ajungitullinipsingnik tækkovlugit, Atātase killangmētok nakorijaukovlugo.

17 Pējaijartorasuginiarassinga perkojennik, nellautaijullonēt aglanginnik. Pējariartungilakka, namaksilugille pinniarpakka.

18 Ahamarik okautivapse: Killaglo nunalo nungukārtinnagik, perkojet aglanginne mingnek, tittārsuglonēt nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksikārtinnagit.

19 Mana perkojet ukkoa illanganik mingnermik nālēngitok, innuit taimak ajochertorlugittamna mingnermik taijaujomārpok killaub nalegauvingane. Nalektorle taimaglo ajochertuijok, tamna angijomik taijaujomārpok killaub nalegauvingane.

20 Okautivapsele: Idluarnise namanersaungipet, aglangnik illissimmajut Farisæerillo idluarningimmit, killaub nalegauvinganut piniatsengilase.

21 Tussalauktose, sivorlisse okautsaungmetta: Innuartuksaungitotit; innuartorle erkartuivingmut pijeksauvok.

22 Uvangale okautivapse: Kattanguminut ningartok, erkartuivingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unāluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkomalingmut.

23 Tamanna pivlugo, tunnergutit illijomagungne altarēmut, tagvanelo erkaiguvit, kattangutingnut passijauner-nik;

24 Tunnergutit altarib sānganekālaule, kattangutillo saimarsariartorlugo, tunnergutillo tava tunnijartoruk.

25 Illingnut akkerartortok saimarsasarniaruk, aiparēktillutiksulle apkome, akkerartortingnut unertojaukon-

næk kiglissiniartomut, kiglissiniartomullo pititaukonnæk kivgaminut, tapsomalo parngnanërsimavingmut egilutit.

26 Ahamarik, okautivagit: Tagvanget annititauniængilatit, kënaujet naggatiksanget akkillerkärtinnago.

27 Tussalauktose, sivorlisse okautsaungmetta: Nulliarëngnermik asseruijuksaungilatit.

28 Uvangale okautivapse: Arnamik tækkunärtub, pijomavlugo, tapsoma omamine nulliarëngnermik asseruikattigijarëriiva.

29 Tallerbiub ijivit asserorniarpattit, përuk egilugollo. Ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit illūnat egitaukonnago āniatitsivingmut.

30 Tallerbikpillonët asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut, avativit illanget asserorpet, timit illūnat egitaukonnago āniatitsivingmut.

31 Taimaktauk okarsimmagivok: Nulliaminik avitsijub, tunnitsivigijeksariva aglangnik avitsitiminek.

32 Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarëngnermik asseruitipa; avitamiglo nullianiktub, nulliarëngnek asseroriva.

33 Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angernerluktukaungitotit, Gudemulle angileruvit, malijeksarivettit okautsitit.

34 Uvangale okautivapse: Angernerluktukauntsengilase, (Gudib attinga taivlugo) killangmiglonët, Gudib iksivautaringmago.

35 Nunāmiglonët, ittigangita ikkovragingmatsuk; Jerusalemiglonët, Attannersub iglugaseksoaringmagit.

36 Niakorniktauk angernerluktukaungitotit: nujak attauseronët kakkorsititsungnanginangne kernerstit-sunguanginangnelonët.

37 Okausisse imailerlit: Ahaila, ahaila, aukak, aukak; unnurnerset idluitomit pivut.

38 Tussalauktose okalauktomik: Ije ijemik, kigut kigumik (akkekariakarpok).

39 Uvangale okautivapse: Idluitulliyigikpasse akkiviginiarassigik; ullutsekulle tallerbikut erksartauguvit, igloatauk mannilermigiuik.

40 Akkerartoromajokarpello illingnut, ullit tigujo-mavlugo, tamna ulliksoarniktauk pekarle.

41 Meilemut attautsemut aipaukojauguvit, maggungnut aipariuk.

42 Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; allar-niarnagolo attartoromajok illingnit.

43 Tussalauktose okalauktomik: Innukattingnik nægliktuksauvotit, omigijillo omigilugo.

44 Uvangale okautivapse: Omigijisse nægligissigik; illipsingnut okauserluktut saimartissigik; illipsingnik omisuktut ajungiviginiarsigik; illipsingnik kiksartitsijut unangmiklertullo tuksiarutissigik:

45 Kittorngaulerkovluse Atātapsingnut killangmētomut. Tapsoma sekkinine nuekongmago ajortunnullo ajungitunnullo, sillalukojilarmelo idluartunnullo idluangitunnullo.

46 Illipsingnigle næglingniktut kissēta nægligigupsigik, sumik akkillertauniksakaromārkise tagva? Zoellnerillo taimailiunginivæt?

47 Kattangutisse kissēta illænnarnerigupsigik, sumik pijarialingmik pivise? Zoellnerillo taimailiunginivæt?

48 Tamanna pivlugo namaksileritse, sorlo Atātase killangmētok namatsainarmet.

KAPITEL VI.

Tunnergutiksennik tuksiarnermiglo.

KAMMAGINIARSIGIK tunnergutiksasse, tamakko-ninga tunnijikonnase innuit sānginne, tautuktaujomavluse tapkonunga; taimaipet, akkillertauniksakangilase atātapsingne killangmētome.

2 Taimak pivlugo tunnijiguvit tunnergutiksarnik, nipsausijarkojjuksaungitotit sivunerne, takkormortut illusingititut illinniarvingne iglullo akkorngæne, nakorijaujomalutik innungnut. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarēput.

3 Tunnergutiksennik tunnijiguvit, saumit aggaktit nellolaulit, tallerbikpit tunnergutānik.

4 Tunnergutiksettit sagvartaukonnagit; Atātavillo sagyangitomik tautuktub, akkilleromārpātit sagvartome.

5 Tuksiaruvit, takkormortutitun — ĩtuksaungitotit, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illinniarvingne, ĩglullo sānginne, tautuktaujomavlutik innungnut. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarērput.

6 Igville tuksiaromaguivit, ĩglungnut itterit, upkuan-galo parngnanērlogo, Atātello sagvangitome tuksiarvi-giuk; Atātavillo sagyangitomik tautuktub, akkillero-mārpātit sagvartome.

7 Tuksiarupselo, okausisse amisuliniarassigik nello-jutitut; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunnik.

8 Tamanna pivlugo taipkotitunak-ĩtuksaungilase: Atātapse attoriakartasse kaujimaveit tuksiarvigeķārtin-nassiuk.

9 Taimak pivlugo imāk tuksiaritse: Atātavut killang-me! Akkit nakorijaule.

10 Nalegaunīt kailaule. Perkojettit malliktaulit nu-name sorlo killangme.

11 Uvlome piksaptingnik tunnitsivigittigut.

12 Ajornivut issumagijungnērkit, sorlo uvagut uvap-tingnut ajortullijut issumagijungnēraptigik.

13 Oktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajor-tunnit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo pigi-gangne issokangitomot. Amen.

14 Innuīt tammarningit issumagijungnērupsigik, Atā-tapsetauk issumagijungnērniariveit tammarnisse.

15 Innuille tammarningit issumagijungnaingikup-sigik, Atātapsetauk issumagijungnērniānginiveit tam-marnisse.

16 Nerringitarangapse, annujuksaungilase takkormor-tutitut; ķēnatik tautorlertimatsuk nerringitarangamik, ĩnnungnut tautuktaujomavlutik. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarērput.

17 Nerringitarangaville, niakut mingoaruk, ermiklu-tillo.

18 Nerringinernik tækkoterkonæk innungnut, Atātarnulle sagvangitometomut; Atātavillo sagvangitomik tautuktub, akkilleromārpātit sagvartome.

19 Perkutinnik pikuminartunnik kattersoijuksaungilase nuname, kaurulillo mangertornerublonēt asseroreksanginnik, tigliguillo pijomajeksanginnik, tigliklugit.

20 Perkutinnigle pikuminartunnik kattersoiniaritse killangme, kaurulillonēt mangertornerublonēt asserojuijeksanginnik, tigliguillo pijomasuēreksanginnik, tigligungnēreksanginniglonēt.

21 Perkutekarvipsingne, omættisse tagvančnivut.

22 Ije timib kaumaneriva. Ijit idluarune, timit illunane kaumaniarivok.

23 Ijit nellangaikune, timit illunane tängniarpok. Kaumajorle illungnētok tāksikpet; tāksoak ingminik kannok angitigiva?

24 Angajokængnut maggungnut kivgartortokarungnangilak; aipa omigilārpalonet, aipa nægliligulogo; ubvalo aipa ungagilārpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nunab pingillo attautsekut kivgarlugit sapperpose.

25 Tamanna pivlugo okautivapse: Innosisse pivlugo siardlerniarase, nerkiksapsingniglonēt immiksapsingniglonēt; timipselonēt annoraksanginnik. Innosisse annernarnersaungilet nerkemit? Timisselo amernarnersaungilet annorannit?

26 Tingmitset killaub attanētut nautsertorsigik: karngasuungilet, pērorsijeksemmiglo kattersingilet kemmatulivingnut, nauglotaimaimet, Atātapse killangmētub nerritipeit. Taipkonanget annernarnersaungilase?

27 Nellisse ingminik uigoksarsijungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, siardlerutigigalloaruniuk?

28 Sōglo annorāt siardlerutigivissigik? Paunaujaujartut naternamētut, kannok perortut tækkunarsigik, senangilet, peraingilellonēt.

29 Okautivapse: Salomonelonēt ānanaunermine illēnane annorarsimmalaungilak, taipkoa illangetitut.

30 Iviksuket naternamētut, uvlome perortut, kauk-

pelle kieksaumut egiteksaujut, Gudib taimak pinnarnar-tinamigit: annorartitsomanersaringilase? Okpernekitose tagva!

31 Taimak pivlugo issumanerluktuksaungilase, okar-luselo: Sumik nerrijomärkita? Sumiglo immeromärpi-ta? Sumiglonēt annoraksakaromärpita?

32 Makkoa tamaita nellojut pinasuarpeit; Atätapse killangmētub kaujimavāse, tamakkoninga tamainik pi-jariakarapse.

33 Gudib nalegauvinga, idluarningalo pinasuarkār-sigik, tava tunnitsivioniarpōse tamakkoninga tamainik.

34 Taimaimet kauksak issumaginasiuk, kauksak pik-saminik pinnialermet. Namakpok, uvlut illunatik ing-mikut siardlerviokpetta.

KAPITEL VII.

Kristusib ajochertuivlune okālanine sorērpa.

ERKARTUINIARASE, erkartuiviolerkonnase.

2 Erkartuinipsingnut erkartuiviojomārpose; ōktutip-singnullo ōktorviojomārivose.

3 Kattanguvit ījinget sukkiuta sōg tækkoviuk, ikāk ījingnētok malluginago?

4 Kammorlo kattangutit okautsomaviuk: Ovetsiago, sukkiutit ījingnit pēromavara? Ahaglo, ikāk ījingnēpok.

5 Takkormortotit, ikāk ījingnit pērkāruk; kingorng-agut kattanguvit sukkiuta pērasuaruk.

6 Ivsornaitok tunnijeksaringilasse kingminut, sappang-asselo egiteksaringilasse kuingēnginnut; ittiganginnut tullerajartaukonnagit, sangulutiglo alliktoriartorluse.

7 Tuksiaritse, tunnitsivioniarpōse tagva; kenneritse, nennisiniarpōse tagva; avilortaritse, upkuērutsauniarpōse tagva.

8 Tuksiartok, pilārmet; kennertorlo, nennisilārmet, avilortartorlo, upkuērutsaulārmet.

9 Innub kia nellipse, erninget tuksiarvigippago kak-kojamik, ujarkamik tunnitsiviginajarpauk?

10 Mingeriamiglonēt tuksiarvigippago, kuglugiango-jartomik tunmitsiviginajarpauk?

11 Illipsele, ajoralloartose, kittorngasse tunmitsivigijungnarapsigik tunnergutinnik ajungitunnik; kannok anginersamik Atātapse killangmētub tuksiartinne tunmitsiviginiarpeit ajungitunnik?

12 Tamainigle pinniarviojomanipsingnik innungnut, tamattomingatauk pinniarvigissigik; tamedsa perkojet nellautaijullo aglangit.

13 Ittervikitokut itteritse. Ittervik nerrotōngmet, apkosinerlo sillingmet, āniatitsivingmut sangmijok; unnuktorsuillo tamanna attorpæt.

14 Itterviglo nerrokipok, apkosinerlo amipok, innogunam sangmijok; ikkitullo nachvarivæt.

15 Kammatitse nellautainerluktunnik, taipkoa sauket aminginnik annorakardlutik tikkipāse; illumikulle kēsuktorsōvut sorlo amerkut.

16 Sullijanginnit illitarijeksarivasse. Pauget Dorninnit pējarungnarpattigik, Feigillonēt Distelinnit?

17 Taimaktauk nappartut ajungitut illunatik paungakarpot ajungitunnik; nappartorle ajortok paungakarpok ajortunnik.

18 Nappartok ajungitok ajortunnik paungakarungnangilak, nappartorlo ajortok paungakarungnanginivok ajungitunnik.

19 Nappartut nelliet, paungakangitok ajungitunnik, kippijauniarpok, egitaulunelo ikkomamut.

20 Tamanna pivlugo sullijanginnit illitarijeksarivasse.

21 Illunatiungitut, uvamnut okartut: Nalegak, Nalegak! killaub nalegauvinganut itterniarput; Atātamale killangmētub perkojanginnik nalektut kissimik.

22 Uvloksame nelliutsomärtome unnuktut okautijomārpānga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitiksennik okalaungitogut? Satanasit atternut annitilaungilavut? Unnuktunniglo tattamnantullilaungilagut atternut?

23 Tava akkijomārpakka: Sulle illitarilaungimarikpapse, tamapse kemmaksinga ajortulliartose.

24 Tamanna pivlugo, okautsimnik makkoninga tus

sartok, malliktorlo, tamna adsiutipara angumut sillat-jomut, igloliortomut kairtomut.

25 Sillaluksoalermet, kutjermello, annorersuillo akkunadlarlutik, iglo akkingmivigidlarmatsuk; ochung-ilak, kairtomut tungagame.

26 Makkoningalo okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, igloliortok siorkennut.

27 Sillaluksoalermet, kutjermello, annorersuillo akkunadlarlutik, iglo akkingmivigidlarmatsuk; ochovok, serkorpalludlarlunelo.

28 Okautsillo tamakkoa Jesusib nāngmagit, innuit ajochertutingit tattamminiariweit.

29 Kimnadlartomik okangmet, aglangnik illissimma-jutitullo ajochertuingimet.

KAPITEL VIII.

Kristusib tattamnantullininginnik.

KAKKAMIT attersarmet, innugiaktorsuit mallikpæt.

2 Ahaglo, angut kallaktok tikkitok, tuksiarvigilugo okarpok: Nalegak, pijomaguvit kallagungnaititsung-naralloarparma.

3 Jesusiblo agganne issakpeit, aktorlālo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit. Tagvainarlo kallagung-naisarpok.

4 Jesusiblo okautiva: Udsertolerit, assingnut tamat-tominga okarniarnæk; ainiarille, ajochertuijomullo tækkotilutit, tunnergutiksarlo, Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, nellojungnērkovlugit kallagungnērnernik.

5 Jesusele Kapernaumut ittermet, sorsuktukset ang-ajokangeta tikkipa, tuksiarvigivlugo,

6 Okarlunelo: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, tumangajovlunelo anilekteradlartok.

7 Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8 Sorsuktukset angajokanget kiovok, okarlunelo: Nalegak, nellopkotivunga itttertitsaritset iglumnut; okarille okautsemut attautsemut, kivgara pijungnailarpok.

9 Uvangatauk innuvunga attannelik, kivgakalarmalo sorsuktuksennik; illangennullo okaruma: Ailerit, aigivok; assianullo: Kait, kaigivok; kivgamnullo: Sennalauruk una, sennava tagva.

10 Tamanna Jesusib tussaramiuk, tattamminiariiva, malliktinnelo okautiveit: Ahamarik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvalaungitunga Israelittinne.

11 Okautivapsele: Unnugiartoksuit unānet pāngello tikkitsomārput, Abrahalo, Isaaglo Jakolo iksivakattigijomārput killaub nalegauvingane.

12 Nalegauviuble kittorngangit ajektortaujomārput tārtorsoarmut, tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

13 Jesusiblo sorsuktukset angajokanget okautiva: Ailerit, okperijarnik pilārpotit. Kivgangalo Stundeme tapsomane pijungnērpok.

14 Jesuselo Petrusib iglunganut pivok, sakkingalo nellajok, ōlingnartomut kannimavlune, tækkova.

15 Aggangittigullo tigungmago, ōlingnartub kemmakpa. Makkilunelo kivgartorpeit.

16 Unnulermello unnuktut satanasiggit pitipeit tapsomunga; annerneāluillo okausēnarnut annitipeit, sunatuinarniglo kannimasiggit pijungnērtipeit.

17 Mellautaijub Jesaiasib okausingit nellautsikovlugit, okangmet: Sangēnivut ingminut pitilugit, kannimalungnivullo nangmarpeit.

18 Jesusiblo innugaseksuit illummajinne tækkogamigit, immab akkianut ikkarkojivok.

19 Aglangniglo illissimmajub tikkipa, okautivlugo: Ajochertuijok, malligomavagit, nāmullonēt aiguvit.

20 Jesusib okautiva: Terriennitset sittekarpit, tingmitsello killaub attanetut uvlokarivut; Innuble Erninga pekangilarlonēt niakome akkitiksanganik.

21 Assiello, illinniartime illangeta okautiva: Nalegak, aikārlaulanga, atātaga illuveriartorkārlaulago.

22 Jesusible okautiva: Mallinga, tokkungajullo tokkojiatik illuveriartorlittigik.

23 Umiakotomullo ikkivok, illinniartingitalo mallikpæt.

24 Ahaglo, ullajuksoakalerpok immarbingme, maggilo umiakotok ittitsuavlugo pivæt; Jesusele sinniktok.

25 Illinniartingitalo tikkipæt, tuppaklugolo okautivæt: Nalegak, piulittigut, sutailerapta.

26 Tagva okautiveit: Illipse okpernikitose, sōg nang-iarkise? Makkiporlo, annorelo immarbiglo innerterpak; ikkubliamarilerpok tava.

27 Innulle tattamminiarpot, okarlutiglo: Kina una angut, annoriblo immarbiublo nalektangæk!

28 Immarbiublo akkianut, Gergesenerit erkānut pivok. Tagva satanasiggik magguk nellaupæk, illuvernit annijuk, erksinartorsōngmenniglo, apkut tamanna atordlugo sappernartok.

29 Ahaglo, nipliadlarlutiglo okarpuk: Jesuse, Gudib Erninga, suniarpittigit? Nelliutekārtinnago kappiasuk-titsartorpittiguk?

30 Kanningitangængne kuingēngigaseksoakarpok nerrijunnik.

31 Tagva satanasit tuksiarvigivæt, okarlutiglo: An-nititsomaguptigut, kuingēngigaseksoarnut tapkonunga pullakotigut.

32 Okarporlo: Aularitse. Annigamiglo, kuingēngigaseksoarnut pullavut. Ahaglo, kuingēngigaseksuit illunatik pangaliklutik ingmingnik ijukādlarput immānut, ippivlutik imāne.

33 (Kuingēnginnik) mianersijullo kemmavut, igluga-seksoarnullo aivlutik, tamañalo okautigijartorpæt, sata-naselæglo illiortaunigik.

34 Ahaglo, iglugaseksoarmiut illunatik annivut, Jesuse pachrearlugo. Tækkogamitsuglo, tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugo.

KAPITEL IX.

Apostelib Matthæusib annerimmaninganik.

TAGVA umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikkardlune, iglugaseksoarminullo pivlune.

2 Ahaglo, tapsomunga ätsivut tumangajomik, aumittinne nellajomik. Okperningit Jesusib kaujimagamigit, tumangajok okautiva: Ernera, kuviäsugit, ajornitit issumagijaujungnērput.

3 Ahaglo, aglangniglo illissimmajut illangit illumikut okarput: Una mittautekarpok Gudemik.

4 Jesusible issumangit kaujimagamigit, okarpok: Sögle omættipsingne issumakalukise?

5 Nelliængnik okariak ajornanginersauva: Ajornitit issumagijaujungnērput; imäglonēt: Makkitit arvertarluttillo?

6 Nellojungnērkovlusele, Innub Erninga pitsartunekangmet nuname ajortoöruksinermik, tumangajomut okarpok: Makkitit, aumittitit pikit, angerarluttillo.

7 Makkilumelo tava, iglominut angerarpok.

8 Innuit tamanna tækkogamitsuk, tattamminiarpuk, Gudelo nakoridlarpæt, innuit taimaitunnik pitsartunernik tunnitsivigilaungmagit.

9 Jesusiblo tamanna kemmakamiuk innuk tækkova tunniorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, okautivalo: Mallinga. Nikkoviporlo, malliklugo.

10 Iglomelo nerrimavingme iksivatillugo; ahak, Zoellnerillo ajortulliartullo unnuktut tikkipæt, Jesuselo illinniartingillo ikerkattigivlugit nerrimavingmut.

11 Farisæerit tamaña tækkogamitsuk, illinniartingit okautiveit: Sög ajochertortipse Zoellnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

12 Jesusib tamanna tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit innulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13 Tamattomale tukkinga illinniariartorsiuk: Näpkinengnek kuviagivara, tunnerguttille idluarinagit. Ajortuggit kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issumakarkovlugit, idluartut pinagit.

14 Taimak okartillugo, Johannesib illinniartingita tikkipæt, okarlutiglo: Sög uvagut Farisæerillo nerringipakkita unnuktunnik, illiniartitille nerringipangilet?

15 Jesusib okautiveit: Nullianiktomut tikkitut kannok kiksartuksauvæt, uiksak najortigingmatsuk? Nelliutso-

märporle, uiksamik aksartauvinget; tagva nerringipangniarput.

16 Annoratokak illärpangilæt nutamik illäksamik; nutáb alliktormago nutaungitok, alliktorneylo pivallia-vok.

17 Weinelo nuták immerkautinnut nutaungitunnut immertutinginivæt; Weinib nutáb alliktormagit immerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinarpok, immerkautillo asserorlugit. Weinele nuták immerkautinnut nutánut immertutijeksauvok, tammarmik tava asserojuikattigëk-puk.

18 Taimak okautingmagit, ahak, angajokaijet illanget tikkipok, pamangavlunelo sānganut, okarpok: Nalegak, panniga manna tokkovok; aggangnulle aktoriartoruk, innuniarpok tagva.

19 Jesuselo nikkovipok, malliklugolo, illiñiartinne illagivlugit.

20 Ahaglo, arnak, Jahriinnik 12 nik aukatsainartok, annoranget sinnāgut aktoriartorpa tunnuanit.

21 Illumigut okarame: Annorangalonët aktorupko, pijungnailarpunga.

22 Jesusib keviarame, tækkova, okarlunelo: Panniga, kувiasugit, okpernivit pijungnërtipātīt. Arnarlo Stundeme tapsomane pijungnërpok.

23 Jesuselo angajokab iglunganut itterame, nipsausi-jartullo innuillo aulajadlartut tækkogamigit;

24 Okautiveit: Aularitse, niviarsiak una tokkungimet, sinnikporle. Ijoridlarpælo.

25 Innuille annititaungmetta, itterpok, aggangittigullo tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26 Tamannalo tussaumajaulerpok nuname tapsomane illunane.

27 Tamannalo Jesusib kemmangmago, tautungituk mallikpæk, nipperkortovlutik okartuk: Igvit Davidib Erninga nāpkigittiguk!

28 Iglomullo ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesus-iblo okautivak: Okperpitik, taimaitomik pijungnaraptik? Tagva okautivæk: Ahaila, Nalegak.

29 Ijikikullo aktorpak, okautivlugiglo: Okperaptik taimaileritik.

30 Tautulerpuglo. Jesusiblo unipkarkongilak tamat-tominga, okarlunelo: Udsertoleritik, tamanna innungnut kaujjaukonnago.

31 Tapkoale unipkariartorpuk nunamut tapsomunga illunanut.

32 Tapkoa anningmennik, ahak, innuk satanaselik okarungnangitok tapsomunga āpæt.

33 Satanaselo annititaungmet, okarungnangitok okalerpok. Innuillo tattamminialerput, okarlutiglo: Taimaitomik tækkolaungimarikpogut Israelittinne.

34 Farisæerille okarput: Satanasit annitipeit Satanasit attanningægut.

35 Jesuselo arvertarpok iglugaseksuit niuervillo illunaitigut, ajochertuilune illinniarvinginne, okautsillo tusarnertut nalegauvingmik okautigivlugit, innungnelo atsuiliungitut, kannimajullo sunatuinait innuliveit.

36 Innugaseksuillo tækkogamigit nāpkoariveit; perlilermetta siamangalutiglo, sauketitut mianerijikangititut.

37 Tagva illinniartinne okautiveit: kattersivik angijovok, sennajukselle ikkidlarput.

38 Tamanna pivlugo kattersiviub angajokanga tuksiarvigissiuk, sennajuksennik tilliklerkovlugo kattersivigminut.

KAPITEL X.

Apostelit tillijaulerningænik tattamnartullijartorkovlugit.

ILLINNIARTINNELO 12 it ingminut kaikoveit, pitsartutilaitalo annernernut makkojungnartunnut, annititsikovlugit tamakkoninga, kannimajunniglo sunatuinarnik, atsuiliungitunniglo sunatuinarnik innuliklerkovlugit.

2 Apostelit 12 it attingit tamedsa: Sivorlek, Simon, Petrusmik taijak; nukkalo Andreade; Jakobuselo, Zebedæusib erninga; nukkalo Johannese.

3 Filippuselo, Bartholomæuselo; Thomaselo, Mat-

thæuselo, Zoellneriojok: Jakobuselo, Alphæusib er-ninga; Lebbæuselo, Thaddæusemik attipsalik;

4 Simonelo Kanamiok; Judaselo Ischariothe (Jesu-sib) pititigijomärtanga.

5 Tapkoa 12 it Jesusib tilliveit, perkolaitalo okauti-veit: Nellojut apkosininginnut ainiarase, Samarittillo iglugaseksoanginnut itterniarase.

6 Aititsele saukennut tammarsimmajunnut, Israelib iglunganit pijunnut.

7 Ajochertuijartorlusele okaritse: Killaub nalegau-vinga kannipok.

8 Kannimajut innulidlarsigik, kalladlartut kallagung-nærtissigik, tokkungajut omartissigik, satanasit annitis-sigik. Akkekangitomik pigapsiuk, akkekangitomik tun-nissiuk.

9 Goldemiglonēt Silberemiglonēt kannujamiglonēt tapserumiutekartuksaungilase.

10 Takkoakautekarniaraselo ingeraluse, annoralijarni-arasetauk maggungnik, ittigagutipsalijarniaraselo, ajau-pialijarniaraselo. Sennajok nerkiksaminik pijariakang-met.

11 Iglugaseksoarnut niuvervingmullonēt itterupse, kiglissiniaritse tagvane ittervigijaujariakartokangmangæt, tapsomanētsainaritselo aulakārase.

12 Iglomulle itterupse, iglub tamattoma innungit sal-lutikissigik.

13 Tamattomalo iglub innungit pillorikpetta, ullapir-sautise tapkonunga piniarpok. Pilloringipettale, ulla-pirsautipse utterviginiarpāse.

14 Illangitalo illellioromangippasse, okausisse tus-saromanagillonēt: annititse tagvanget iglomit igluga-seksoarnillonēt: ittikapselo sanningit katterartissigik.

15 Ahamarik okautivapse: Sodomiblo Gomorrablo nunagik pitlartaunikinersaujomärpuk erkartuiviub uv-loksangane, iglugaseksoarnit ukkonanget.

16 Abak, sauketitut tillivapse amerkut akkorngænnut; tamanna pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartutitut, nellangainaselo taubititut.

17 Innungnigle illimmasugitse; kiglissiniarvingming-

nut taipkoa ätsomängmasse, issakaluselo illinniarvingmingne.

18 Attannernullo attannersoarnullo ätsomärpāse pivlunga, taipkoa, nellojullo nellojungnērutiksangennut.

19 Apassele, sivoraniarase, kannok, sumiglonēt okausiksakarniarmangapse; Stundeme tapsomane tunnitsivoniarapse kīgusiksapsingnik.

20 Illipsingnit okanginapse, Atatapsele Annerninget okartipāse.

21 Kattangutible kattangutine tokkomut pititsomärpa, erninelo atātānget, angajokatiglo kittorngangita illarat-sautilarpeit, tokkokovlugillo.

22 Illunatiglo omigijomärpāse, attera pivlugo. Sokkosijutorle naggatiksamut, pilloriktitauijomärpok.

23 Iglugaseksoarnele tagvane unangmikpasse, assinginnut kemmātitse. Ahamarik, okautivapse: Israelitit iglugaseksoangit ingerajarērviginiængilasse, Innub Erninga tikkerkārtinnago.

24 Illinniartok illinniartitsijiminit anginersaungilak, kivgarlonēt nalekaminit anginersaunginivok.

25 Illinniartok illinniartitsijimitun-īkune, kivgarlo nalekamitun-īkune, namaksivok. Iglub angajokanga Beelzebunik taigamitsuk; anginersamik iglomiokattingit taimak tainajangleit?

26 Tamanna pivlugo erksiginiarassigik. Sagvangitokangilak sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

27 Tärtome uvamnit tussartasse, okautigissigik kau-majome. Issibjutajut tussartasse, okautigissigik iglut kāngiņe.

28 Erksiginiarassigiglo, timinik tokkotsijut, tarninnigle tokkotsijungnangitut. Anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarninniglo asserortitsijungnartok ānianartovingme.

29 Kutsertæk magguk kēnaujārsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellonēt nunamut kat-tangniængilak Atātapse perkungippago.

30 Niakupse nujangille illunatik kittitaumavut.

31 Tamanna pivlugo erksiniarase; kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

32 Tamanna pivlugo, uvamnik okausilik innungnut, okautigijomavara Atâtamnūt killangmētomut.

33 Uvamniglo missiutilik innungnut, missiutigijomavaratauk Atâtamnūt killangmētomut.

34 Ullapirsaijartorasuginiarassinga nunamut. Ullapirsaijartungilanga, saviksoarmigle pititsivunga.

35 Tikkinama, ernek illumiotidlugo atātanganut, panniglo anānanganut, okkoarlo sakkinganut.

36 Innublo iglomiokattinne omigijigijomārpeit.

37 Atâtaminik anānaminiglonēt uvamnīt næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo panniminiglo uvamnīt næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38 Senningajoliksaminiglo (kappiasutiksaminiglonēt) tigusijomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39 Innoserminik ivlersijub, assiojijomārpa, innoserminiglo assiojijub uvanga pivlunga, nachvaromārpa.

40 Illipsingnik illellioritub, illelliorivānga; uvamnigle illellioritub, tilliklertok uvamnik illellioriva.

41 Nellautaijomik illellioritok, nellautaijōngmet, nellautaijotut akkillertaujomārpok. Idluartomiglo illellioritok, idluartongmet, idluartotut akkillertaujomārpok.

42 Ukkoarārsuillo illangenik immertitsijok ermgušārsub immanganik niglinartomik, illinniarteōngmet; ahamarik okautivapse, akkēngartauniaængilak.

KAPITEL XI.

Johannesib illinniartingita tillijauningenik Kristusemut.

PERKOJENNELO tamakkoa illinniartiminut 12 inut Jesusib nāgamigit; tagvanget aularpok, ajochertuivlunelo okausijartorpok iglugaseksoanginnut.

2 Kristusible pinniarninginnik Johannese tussarame parngnanērsimmavingmēdlune, illinniartingne magguk tillivak.

3 Apperijaukovlugo: Tamnauvît tikkituksak, assing-niglonēt nerrigijeksakarpita?

4 Jesusib kiovak, okautivlugiglo: Johannese ama okausertortikko, tækkojaptingnik tussartaptingniglo;

5 Tautungitut tautulerput, tussiatullo pissulerput, kalladlartut kallagungnērput, tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, aklujullo okautsauvut okautsinnik tussarnertunnik.

6 Pilloridlarporlo sinnaungalungitok uvannik.

7 Uttermennik, Jesuse okalerpok innungnut Johan-nesemik: Innukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak annorib aulatanga sunatuinarnut?

8 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Innuk annorarik-tok tækkojomavissiuk? Ahak, annorariktut, attanner-suit iglunginnēt songovut.

9 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Nellautaijok tæk-kojomavissiuk? Illa, okautivapse, nellautaijomit anginersaujok.

10 Taimnaungmet, aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotiksarnik sivunerne ākiksoijuksak.

11 Āhamarik, okautivapse: Arnennit erniangojo-kangilak, Johannesemit Baptiterijomit anginersaujomik; mingnerle Gudib nalegauvingane, anginersauvok tapso-manget.

12 Johannesible Baptiterijub uvlungita kingorn-gatigut, sulle tagvunga, killaub nalegauvinga aksorōtjau-vok; tapsomingalo aksorojijut, amualerpæt ingmingnut.

13 Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaung-metta Johannese tikkidlugo.

14 Tamannalo okperijomagupsiuk, tagva Eliase tik-kituksak.

15 Tussajungnik siutelik, tussarle.

16 Innuille ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sor-rutsit adsigiveit, niuvervingme iksivajut, pingoarkat-timingnullo nipliutikattartut,

17 Okarlutiglo: Nipsausijarvigilauktapse, okigēsero-mangitoselo; kiksantartomiglo okautilaukpapse, keajo-manaselo.

18 Johanne se tikkitok, nerrinanelo immingilak; tagva okarput: Satanasekarpok.

19 Innub Erninga tikkisimmavok, nerrilarmelo im-milarmelo, tagva okarput: Ahak, innuk una nerretojok-soak, Weinemiglo immetojoksoak, Zoellnerit ajortul-liartullo illinnarijinet! Gudible illissimmaninga id-luarijaujariakarpok kittorngaminut.

20 Tagva iglugaseksuit innungit suadlalerpeit, tattam-nartulliviginersarilauktanne, ākilaungimettalo.

21 Kappianamēk, Korazin! Kappianamēk, Beth-saida! Tirusemelo Sidonemelo taimaitut tattamnartut pikpetta, sorlo illipsingne; kakkialernermut pōksatui-narnik annorakammerungnērajalauktut argsameniarlu-tik.

22 Okautivapsele: Tiruselo Sidonelo pitlartauniki-nersaujomarput illipsingnit, erkartuiviub uvluksangane.

23 Igillo, Kapernaum, kangattarsimmajotit killak tikkilugo, kappianartovingmut kannunga ajektortaujo-mārpotit. Sodomeme taimak angitigijuñik tattamnartok-alaukpet, sorlo illipsingne; sulle tamedsa uvlome as-serortautailinajalaukput.

24 Okautivapsele: Sodomib nunanga pitlartauniki-nersaujomārpok erkartuiviub uvluksangane.

25 Taipsomane Jesuse okalerpok: Atātak, killaublo nunablo nalegangæk, nakorivagit, illissimmajunnut sil-latōjunnullo tamanna angigutsutigigangne, nutakketitun-ītunnullo nellojungnērtijutigigangne.

26 Illa, Atātak taimak sāngne idluarkolaurangne.

27 Tamaita Atātab tunnilaukpeit uvamnut. Erner-miglo illitarsijokangilak, Atātab kissime; Atātamiglo illitarsijokanginivok, Ernerub kissime, Ernerublo nello-jungnērtitsomajangita illitarivæt.

28 Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kappiasuto-selo, nekorsititsomavapse.

29 Nangmagara illipsingnut pisiuk, illinniarvigilung-alo; kennuēnama omættimnetauk piojoringinama; tagva merngoērserviksarsiniarpose tarnipsingnut.

30 Nangmagara idluarmet, nangmioneralo okipok.

KAPITEL XII.

Jesusib sernärninganik illinniartiminik.

TAIPSOMANE perortut kakkojekset Jesusib apkotigiveit Sabbatheme; illinniartingillo kăleramik, singailit nutsulerpeit, nerrilugillo.

2 Farisæerit tamanna tækkogamitsuk, okautivæt: Ahâk, illinniartitit Sabbatheme pijeksaungitomik pinniarput.

3 Okautiveille: Attuarsilaungilase, Davidib illiorninganik, kălerame illannelo?

4 Gudib iglunganut itterame, kakkojello tækkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaunginame, illangillonēt, ajochertuijut kissimik?

5 Perkojennelonēt attuarsilaungilase, ajochertuijut Sabbatheogalloame kattimavingme Sabbathemik sujukserkôrningænnik, passidlartaunatiglo?

6 Okaupapsele, tamanēpok kattimavingmit angnersaujok.

7 Tamannale kaujimagupsiuk sunaungmangæt: Năpkiningnek kuviagivara, tunnergutit pinagit; passijeksaungitut passidlarajalaungilasse.

8 Innub Erninga Sabbathemuttauk Nalegauvok.

9 Tagvangello sivumuarama, illinniarningænnut itterpok.

10 Ahăglo, innukarpok tagvane, aggangita iglungit tokkungajunnik. Appersorpælo okarlutik: Sabbathetillugo innulikleriak idluarka? Passitiksarsiorlutik tap-somunga.

11 Okautiveille: Nellipse, saugatuamik pigub, ittersamut katteket Sabbatheme, tigulugo kagvertinasuangikauk?

12 Kannok angitigijomik tagva innuk ivlernarnersauva saukamit? Tamanna pivlugo ajungitulliariak Sabbatheme idluingilak.

13 Tagva innuk tamna okautiva: Aggaktit issakit. Issakpeillo; âkitaulerpullo, iglungitut illivlugit.

14 Tagva Farisæerit annivut, okarkattigēlerlutik il-loriakarnermingnik innuaromavlugo.

15 Jesusible tamanna tukkisigamiuk, tagvanget aularpok. Innugaseksuillo mallingmatsuk, illunaita innuliveit.

16 Innerterpeillo, okautanjomanane innungnut.

17 Nellautsimalerkovlugit, nellautaijub Jesaiasib okausingit, okangmet:

18 Ahāk, tagva kivgara, annerilauktara, nægligijaralo, tamna tarnima kuviagijanga: Annernimmik illijivigijomavara, nellojullo unipkautsomārpeit idluarnermik:

19 Aivajomananelo kaggudlaromāngilak, nippingalo tussartauniāngilak iglut akkorngænne.

20 Iviksoak suvlulik naviksimmajok serkominiāngila, mannerlo aumalik kammitsomanginiva, idluarneka ajugakangitilerkārtinnago.

21 Attingalo nellojut nerriugijomārpæt.

22 Tagva Satanaselik tautungitok, okarungnangitorlo tapsomunga āpæt; pijungnērtipalo taimak, tautungitok okarungnangitorlo tamangmik okālalerlunelo tautulermet.

23 Innuillo illunatik tattamminiarpūt, okarlutiglo: Tamna Davidib Erneringila?

24 Farisæerille, tamanna tussaramitsuk, okarpūt: Satanasit annitipeit, Beelzebub, Satanasit attanningeta pitsartuninganut kissianut.

25 Jesusible issumangit kaujimagamigit, okautiveit: Attanniovīt nellīt ingmingnut illagēgungnērtut, nunguniarpūt; iglugaseillo, iglullonēt nellīt ingmingnut illagēgungnērtut, songojungnērpūt.

26 Satanasib Satanasē okattine annitikuniuk, ingminut akkerartorpok; kannorle attanniovinga songonajarka?

27 Uvangale tagva Satanasit annitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse annitipattigik? Tamanna pivlugo taipkoa erkartortigijomārpasse.

28 Satanasille Gudib Annerninganut annitikupkit, Gudib nalegauvinget tagva tikkisimmavāse.

29 Kannorlonēt sangijoksub iglunganut innuk itterajarka, perkutinginniglo aksardlugo; sangijoksoak kel-

lersorkāruniuk kissiane, kingorngagut tava iglunget per-
kutitangit aksarnigarilugit?

30 Uvannik illakaromangitub, akkerartorpānga, kat-
tersoikattigingitaralo, siamartitsivok.

31 Tamanna pivlugo okaupapse: Innuit ajortullining-
it mittautiksarningillo tamaita issumagijaujungnēro-
mārput; Annernermulle innuit mittautiksarningit issu-
magijaujungnēniatsengilet.

32 Innublo Erninganik okautekaluktok, issumagijau-
jungnēnriarpok; Annernermigle ajunginermik okaute-
kalutilik, issumagijaujungnēniængilak, tamattomane
nunamelonēt, sillamelonēt tikkituksame.

33 Nappartok ajungitok nappartigupsiuk, paungakar-
niarpok ajungitunnik; nappartorle ajortok nappartigup-
siuk, paungakarniarpok ajortunnik. Paunganginnit nap-
partok illitarijauvok.

34 Illipse kuglugiangojartut ivajangit, kannok ajungi-
tunnik okarungnarkise, ajorapse? Omættib tættæt-
jutinginnik kannek okajōngovok.

35 Innub ajungitub annitipeit ajungitut omame tæ-
tætjutinnit ajungitunnit; innublo ajortub annitipeit ajor-
tut omame tættætjutinnit ajortunnit.

36 Okaupapsele, erkartuiviub uvluksanga nelliutik-
pet, innuit kiojuksaujomārmetta okausitik piungitut il-
lunatik pivlugit.

37 Okausernut idluartitaujomārpotit, okausernullo
sutērtaujomārpotit.

38 Tagva aglangnik illissimmajut Farisæerillo illangita
kiovut, okarlutiglo: Ajochertuijok, nellunaikutamik tæk-
kojomadlarpogut illingnit.

39 Kioveille, okautivlugillo: Ukkoarâluit assiniartut
nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikutable assianik
tunnitsivioniængilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutang-
anik kissianik.

40 Sorlo Jonase uvlut pingasut unnuello pingasut ar-
verub nānganelaungmet; taimaktauk Innub Erninga uv-
lut pingasut unnuello pingasut nunab illuanētsomārpok.

41 Ninivemiut erkartuiviub uvluksangane kinguvāng-
ukattigēt ukkoa illagivlugit sakkeromārput, erkartorlu-

gillo; Jonasib okālaningit malliklugit, kakkialeramik; ahaglo, tamanēpok Jonasemit anginersaujok.

42 Erkartuiviub uvluksangane kinguvangukattigēt ukkoa illagivlugit attanniub nullia ānget pijok sakkero-mārpok, erkartorlugillo; Nunamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatuninga tussariartorlugo; ahaglo, tamanēpok Salomonemit anginersaujok.

43 Annernek idluitok innungmit annijarangame, ing-eravok sunakangitokut, merngoērserviksarsiorlune, nach-varanelo.

44 Okarpok tava: Iglumnut annivigilauktamnut ut-teromavunga. Tikkinamiuglo, pējaiviomajok sanner-simmajorlo pinnarnarsimmajorlo tikkipa.

45 Tava ailerpok, annernernik assiminik 7 nik, ing-minit ajornersaujunnik illaksarsilune; itteramiglo, tag-vanētualerput; kingorngagullo innuk tamna ajulualertok sivorlermit. Taimaktauk itsomarivut kinguvāngukat-tigēt kassētoksuit ukkoa.

46 Sulle taimak innungnut okālatillugo; ahak, anā-nangalo kattangutingillo angutit sillatanēput, okarkat-tigijomavlugo.

47 Tagva illangeta okautiva: Ahak, anānet kat-tangutitillo angutit sillatanēput, okarkattigijomavlutillo.

48 Tamattomingale okautjine kiova: Kina anānaga? kikullo kattangutikka?

49 Aggannelo issaklugit illinniartiminut, okarpok: Ahak tagga, anānaga kattangutikkalo.

50 Atātama killangmētub pijomajanganik malliktok, tamna nukkarivara, najagivaralo, anānagivaralo.

KAPITEL XIII.

Adsiujunnik sunatuinarnik.

UVLORME tapsomane Jesuse iglomit annigame, im-mab kiglinganut ingitsartorpok.

2 Innugaseksuillo nellipsarmatsuk, umiakotomut ik-kivok ingilarmelo, innugaseksuillo illunatik immab kig-tinganētut.

3 Sunatuinarniglo okarvigiveit adsiujunnut, okarlunelo: Ahak, karngasuijok karngasuijartorpok.

4 Karngasuitillugolo, illangit apkosinermut kattekput; tingmitsello pukkumalukpeit.

5 Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput; perortersärpullo ivsorlukamik.

6 Sekkinerle nuingmet, kunnulersärput, amäkanginamiglo pannilerput.

7 Illangit kattekput okpit kakkilautiggitt akkorngænnut; okpillo kakkilautiggitt peroramik, tokkopeit.

8 Illangillo kattekput nunamut ivsoriktomut, perorsijeksakalerpullo: illangit 100 nik, illangit 60 nik, illangit 30 nik.

9 Tussäjungnik siutelik, tussarle.

10 Illinniartingitalo tikkipæt, okarlutiglo: Sög adsiujunnut okarvigivigit?

11 Kioveit okautivlugillo: Illipse tunnitsiviovose, killaub nalegauvinget nellonarninganik kaujimakovluse; taipkoale tunnitsiviongilet tamattominga.

12 Pekartok sumik, tunnitsiviojomärpok, pekaluarkovlugo; pekangitorle, aksartaujomärpoktauik, pinganik.

13 Tamanna pivlugo adsiujunnut okarvigivakka. Ijinnut uitajunnut tautungimetta, siutinnullo angmajunnut tussangimetta; tukkisingimatsuk.

14 Taipkonungalo Jesaiasib nellautainingit nellautsimmalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromärpasse, tukkisinagolo; ijipsingnullo uitajunnut tækkojomärpasse, illitarinagolo.

15 Innuit ukkoa omættingit mangaidlarmetta, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo; Tækkojomanatik ijimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkisinagolo omættingimnut, sagiaratiglo, piulijaujomanatik uvamnut.

16 Pilloridlarpulle ijisse, tautukamik, siutisselo, tussägamik.

17 Ahamarik, okaupapse: Nellautaijut idluartullo unnuktut tækkojasse tækkojomadlalaupæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaupæt, tussalaungnagolo.

18 Mana adsiujok tussarsiuk karngasuijomik.

19 Nalegauvingmik okautsinnik tussartokarpet, tukkinagolo; tava Satanasib okautsit pējariartorpeit omættnut karngautigimajut; tamnauvok, apkoserngub sennianut karngautigimajok.

20 Karngautigimajut kairtomut ivsorluktomut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, kuviasungnermullo tamakkoniga illelliorsartok.

21 Amäkanginamele illumine, nekkimarnivok; kapianartokaleranget unangmiklertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinnaungasalerpok.

22 Okpille kakkilautiggit akkorngænnut karngautigimajut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, sillaksublo mattoma pinginnik siardlernerub, akluitsomanerublo uivčrikleringet okautsit ippitipeit, sullugainertaranelo.

23 IvSORIKtomulle karngautigimajut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, tukkisilunelo, sullugainertarlunelo; illangit 100 nik, illangille 60 nik, illangit 30 nik.

24 Adsiujub assianik okarvigiveit, okarlunelo: Killaub nalegauvinga innuktun-īpok, perorsijeksamaringnik karngasuijok perorsēvingminut.

25 Innuille sinniktillugit, ningarijinet perorsijeksakullungnik karngasuijartorpok perorsijeksamarit akkorngænnut, aulalarmelo.

26 Perorsijeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo; perorsijeksakulluittauk tækkuksaulerput.

27 Kivget tagva angajokamingnut tikkiput, okarlutiglo: Nalegak, karngasuilaungilatit perorsijeksamaringnik perorsēvingnut? Nakit perornerluktuksakarnerka?

28 Kioveit: Ningartub āsit tamanna piva. Kivgangita okautivæt: Uvaptignulle tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29 Kioveit: Aukak, perorsijeksamarit ntsukassiuini-arassigik, perornerluktokulluit ntsulerupsigik.

30 Tamarmik perorkattigēkilit kattersivik nelluiterkārtinnago; kattersivigle nelluiterpet kipluijut okautijomavakka: Perornerluktokulluit katterkārsigik, keppilugillo ikkoalaklugit; perornitsiariktulle kattersorsigik kemmatullivimnut.

31 Adsiujub assianik okarvigiveit, okarlunelo: Kil-

laub nalegauvinga Senfkornetun-īpok, tamna innub tiguva, perorsēvingminullo illilugo.

32 Unārsuk mingnerōvok perorsijeksennit tamainit; perorangamele, anginerōvok assiminit perorsijeksennit Kohl nit, napartolerdlunelo, tingmitset killaub attanētut innekariartorlutik akkerungita attāne.

33 Adsiujub assianik okarvigiveit: Killaub nalegauvinga kakkojet sernautiksangatun-īpok, arnab tamna tiguva, akkudlugolo ōktutinnut pingasunnut sennaugak-talingnut, illunāt sernartilugo.

34 Tamakkoninga tamainik Jesuse okarpok innungnut adsiujunnut, adsiujulle attornagit okarvigingileit.

35 Nellautaijub okausingit nellautsimalerkovlugit, okangmet: Adsiujunnik okaromayunga, sillab pigiar-ninganit nellonalauktut unipkautigivlugit.

36 Innuit tava Jesusib aularkoveit, angerarlunelo. Illinniartingitalo tikkipæt, okarlutiglo: Adsiujomik mattominga nellojungnērtittigut, perornerluktokulluit perorsevingmētut pivlugit.

37 Kioveit, okautivlugillo: Innub Erninga perornitsia-riktunnik karngasuijōvok.

38 Sillaksoak perorsēviōvok. Nalegauviub kittorngangit perornitsiariktōvut. Ningālub kittorngangit perornerluktōvut.

39 Ningartok ukkoninga karngasuijok, Satanaseōvok. Sillaksub mattoma naggatiksanga kattarsiviōvok. Kipluijut Engeliōvut.

40 Sorlo perornerluktut natsujongungmagit, ikkoma-mullo ikkoalaklugit; taimaitsomārivok sillab mattoma naggatiksangane.

41 Innub Erninget Engelinne tillijomārpeit; taipkoalo sinnaungajut tamaita idluitullijullo kattitsomārpeit.

42 Kieksaumullo ikkomalingmut ēgitsomārpeit; tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

43 Idluartulle sekkinertut kaumariktigijomārput Atā-tamik nalegauvingane. Tussajungnik siutelik, tussarle.

44 Ama killaub nalegauvinga perkutemariktut ivlernartqtut, perorsēvingme ījersimmajotun-īpok. Tamna

innub nachvaleramiuk ijerpa; kuviasungnermullo perkotinne tamaita niorgotigilerpeit, perorsēviglo tamna pissiarilugo.

45 Ama killaub nalegauvinga niuvernartotut, ajungitunnik sappangarsiortotun-īpok.

46 Sappangaglo pivianartok nachvaramiuk; perkotinne tamaita, tamna pissiarilugo.

47 Ama killaub nalegauvinga nullutsetitut, imānut ningititaumajutitun-īpok, sunatuinarnik nulluartitsivak-tutitut.

48 Tættætarangettale; siksamut kakkitipect, ikterdlutik ajungitun kattilerpeit kattaujamut, piungitulle egipeit.

49 Taimaitsomārivok sillarsub naggatiksangane. Engelit avititsartoromārpeit idlunit idluartunnit.

50 Egilugillo kieksaumut ikkomalingmut; tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

51 Jesusiblo apperiveit: Tamakkoa tamaita tussāvisigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.

52 Tagva okautiveit: Tamanna pivlugo aglangnik illissimmajut nelliet, killaub nalegauvinganik illissimmajok, angajokajetut, perkotime pinginnit nutāniglo nutaungitunniglo sakkertitsijotun-īpok.

53 Adsiujullo tamakkoa Jesusib nāgamigit, tagvanget aularpok.

54 Innugorvingminut pivlune, illinniarvinginnelo a-jochertorpeit, taimak, tattamminialermetta, okarlutiglo: Oma sillatunine tattamnantullininnelo nakit pivagit?

55 Igloliortib erneringila? Anānanga Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo;

56 Najangillo, illumatik uvaptingnēngilet? Nakime tamedsa illunāt pivauk?

57 Sinnaungasautigivælo. Jesusible okautiveit: Nela-tautajok nunakattigita iglomiokattingitalo nakoringi-nersarivæt assinginnit tamānit.

58 Tagvanelo unnuktunnik tattamnantullingilak, ok-pingimetta.

KAPITEL XIV.

Johannesib Baptiterijub niakoërtauninganik.

TAIPSOMANE Jesusemik Herodese nunab illainangane attannek, tussaumalerpok.

2 Kivgannelo okautiveit: Tagva Johannes, Baptiterijok; tokkungajunnit makkisimmagame, taimaitunnik tattamnartullivok.

3 Johannes Herodesib tigulaungmago, kellersorlugolo, ittertilugolo parngnanërsimmavingmut, Herodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo.

4 Johannesib okautilaungmago: Idluangilak, nulliarigangne.

5 Tokkotsomagalloarpalo, innuille erksigiveit, nellautaijosugingmatsuk.

6 Herodese innulervingminik uvloksiormet, Herodiasib panninga okigëserpok sānginne. Tamaña Herodesib kuviagiva.

7 Tamanna pivlugo okautimariklugo okarpok, tunnisivigijomavlugo pijomajanganik.

8 Anānaminullo ajochertortaulaukārdlune, okarpok: Kaitsilerit uvamnut Johannesib Baptiterijub niakoanik, pogutamut illimmajomik.

9 Attannerlo kiksalerërpok; okamaringninele pivlugo, nerrikattinnelo pivlugit, tapsominga tunnitsiviokova.

10 Johanneselo parngnanërsimmavingmëtok niakoërtaujartorkova.

11 Niakoalo pogutamut illimmajok kaitaulerpok, tunnijaularmelo niviarsiamut; tapsomalo āpa anānaminut.

12 Tagva illinniartingit tikkiput, timingalo tiguvæt, illuveriartorlugo, tamannalo okautigijartorpæt Jesusemut.

13 Jesusib tamanna tussaramiuk, aularpok tagvanget umiakotokut, innukangitomut, kissimëojomavlune. Innuille tamanna tussaramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksoarnit.

14 Jesuselo niugame, innugaseksuillo tækkogamigit; illapsugidlarpeit, kannimajiangillo innuliveit.

15 Úvlokliermelle illinniartingita tikkipæt, okautivlugolo: Tamanna piksakarviksaungimet, uvloklilermello; innuit makkoa aularlit, niuvervingnut nerkiksarsiniariartorkovlugit nangminek.

16 Jesusible okautiveit: Aijariakangilet; illipse nerkiksanginnik tunnitsivigissigik.

17 Kiøvæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, mingeriængniglo maggungnik.

18 Okautiveillo: Kaitsigik uvamnut.

19 Ivingnullo kunnulingaitunnut innuit ikerkoveit, ukkoalo kakkojet tellimæt, mingeriæglo magguk tiguveit, killangmullo arlorpok kujalivlune, kakkojello avgorpeit, illinniartiminullo tunnivlugit; illinniartingitalo innungnut tunniveit.

20 Illunatiglo nerrivut, kægungnêrlutiglo, amiakullo kattorsorpeit, amäksuit 12 it tættælugit.

21 Nerrilauktulle anguteinait 5000 diojut, arnello sorutsillo kittinagit.

22 Illinniartinnello Jesusib errinesälerdlugit umiakotomut ikkiokakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut, innuit aularterkärnagit.

23 Innuillo aulartinamigit, innutövlune kakkamut majorarpok, tuksiariartorlune. Unnulermello tagvane kisimeöjok.

24 Umiakotüllo immarbiuh kerkänelerêrput, malliksoarnullo nangialerdlutik, annore aggormatsuk.

25 Pigarviettale sittamangæenne Jesusib tikkilerpeit, immab kängagut pissuklune.

26 Immablo kängagut pissuktok illinniartingita tækkogamitsuk, kakkilädlarput okarlutiglo: Mittiliövok; erksinermullo niplialerput.

27 Tuavilunele Jesusib okarkattigiveit, okautivlugilo: Mannigoleritse, uvangauvunga, erksinase.

28 Petrusible kiöva, okarlunelo: Nälegak, igvioguvit, kaikolunga illingnut immab kängagut.

29 Okarporlo: Kailerit. Petruselo umiakotomit akarpok, immagullo pissuklune, Jesuse tikkitsomavlugo.

30 Akkunaksoarle tækkogamiuk, kvaksangalerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlunelo: Nalegak ikkajunga.

31 Jesusible tuavilune agganne issakpeit, tigulâlo okautiva: Okpernekitotit, sōg innertomavit?

32 Umiakotomullo ikkingmennik, kassumivok tava.

33 Umiakotomētulle pamaktervigijartorpæt, okarlutiglo: Abamarik Gudib Ernerivātīt.

34 Ikkaramiglo Genezaremiut nunangænnut pivut.

35 Nunablo tapsoma innungita illitarigamitsuk; nunamut illunanut tilliklerput; kannimajullo sunatuinait āpeit tapsomunga.

36 Tuksiarvigilugolo, annoranget sinā aktortaukovlugo taipkonunga. Illunatiglo, tapsomunga aktuijut, pijungnailerput.

KAPITEL XV.

Gudib perkojanginnik.

TAGVA aglangnik illissimmajut Farisæerillo Jerusalemiut tikkipæt, okarlutiglo:

2 Sōg illinniartivit mallingipattigik angajokapta ilusingit? Aggatik ubvangileit, kakkojaktorniarangamik.

3 Kioveille, okautivlugillo: Sōg Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullupsingnut.

4 Gude perkojijok: Atātarnut anānarnullo nalektuksauvotit; atātaminulle anānaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

5 Ajochertuivosele: Atātaminut anānaminullonēt okartok: Namanersauvok illingnut, tunnigupko tunnijivingmut, tamna ajungitullivok.

6 Tamattomunga kingornagut atātaminut anānaminullonēt nalektailitipasse; taimaglo Gudib perkojangit pijariakarungnērtipasse, illusekulluse pivlugit.

7 Illipse takkormōrtose, Jesaiase illipsingnik nellautailauralloarpok, okarlunelo:

8 Innuit ukkoa kannermingnut tikkipānga, kangasināmingnullo nertorpānga, omættingitale ungasikpānga.

9 Sullinatigle kivgartorpānga, innuit ajochertusetuinangit ajochertuitigileramikit.

10 Innugaseksuillo kaikoveit, okautivlugillo: Nalegitse, tukkisilugolo.

11 Kannikut ittertub, innuk sujuktingila; kannikulle annijub, innuk sujuktipa.

12 Tagva illinniartingita tikkipæt, okaudlugolo: Kaujimaviuk, okausek tamanna Farisæerit tussaramitsuk, sinnaungasarutigingmatsuk?

13 Kioveille, okarlunelo: Perortut illunatik, Atatama killangmiub illilaungitangit, nutsuktaujomârput.

14 Allarsigik! tautungitôvut, tautungitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tammarmik tava ittersamut kattekpuk.

15 Tagva Petrusib kiova, okautivlugolo: Adsijomik mattominga nellojungnêrtittigut.

16 Jesusiblo okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilase?

17 Sulle tamanna nellovissiuk, innub kanningagut ittertut illunatik, natjangnut pingmetta, illuserivaktamik-tullo annititaulermingmetta?

18 Kannerkulle annijut, omamit pivut, tamakkoalo innuk sujukivæt.

19 Omamit erkarsantekulluit anningmetta, innuarnerlo, nulliarêngnermik asserorsainerlo, assiniarnerlo, tiglingnerlo, sæglutekarnerlo, mittautekarnerlo.

20 Tamakkoa innuk sujuktipæt. Aggangnulle ubvarsimmangitunnut innuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21 Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22 Ahâglo, arnab kanaanemiub tagvanget erkânit pijub, nipliutidlarlugolo, okarpok: Nalegak, Davidib Erninga, nâpkiginga! Panniga Satanasib âniatidlarpa.

23 Kiungimarikpa okautsemut attautsemullonêt. Tagva illinniartingita tikkipæt, kennuvigivlugo okarlutik: Ikkajorung-una, nipliojormattigut.

24 Kioveille, okarlunelo: Tillijaumatuinartunga sau-

kennut tammarsimmajunnut, Israelib iglunganit pi-
junnut.

25 Taipsomale pāmangavigijartorpa, okarlunelo: Na-
legak, ikkajunga.

26 Kiovale, okarlunelo: Idluangilak, kittorngaujut
kakkojanginnik aksarlugit, kingminnullo egilugit.

27 Arnak okarpok: Ahaila, Nalegak, taimaikalloar-
pok; kingmiärsuille nerrivut karnaganerlukunnik, anga-
jokamik nerrimavingeñit kattektunnik.

28 Tagva Jesusib kiova, okautivlugolo: Arnak, okper-
nīt angijövok! pijomajarnik pilärpotit. Panningalo Stun-
deme tapsomane pijungnērpok.

29 Jesuselo tagvanget aularlune, Galilæab iñanganut
tikkipok, majorarlunelo kakkamut, tagvungalo ingipok.

30 Innugaseksuillo nellipsarpæt, taipkoa illagit tus-
siætunnik, tautungitunniglo, okarungnangituñiglo, illa-
kongörtunniglo, assinginniglo unnuktunnik, taipkoalo il-
liveit Jesusib ittigangita sangæñut, tapsomalo innuliveit.

31 Innuit tamanna pivlugo tattamminiarput, tækko-
gamikit, okarungnangitut okalermetta, illakongörtullo
pijungnērmetta, tussiatullo pissulermetta, tautungitullo
tautulermetta; Israeliblo Gudinga nakoridlarpæt.

32 Jesusiblo illinniartinne kaikoveit, okautivlugillo:
Innuit ukkoa illapsugidlarpakka, nerkiksakaratik uvlun-
nik pingasunnik uvamnēmetta; ēsitinagillo aularkojo-
mangilakka uvannit, perlerkoñagit apkome.

33 Tagva illinniartingita okautivæt: Nakit taimak
unnuktigijunnik kakkōjaksiniarpita tamane innukangi-
tome, innugaseksuit ukkoa kágungnērotiksangiñik?

34 Jesusiblo apperiveit: Kapsinnik kakkojakarkise?
Kiovæt: 7 nik, mingeritsenniglo ikkitunnik.

35 Innugaseksuillo ikterkoveit nunamut.

36 Kakkōjello ukkoa 7 it, mingeritsello tiguveit, kuja-
livlunelo avgorpeit, illinniartiminullo tunnilugit; illin-
niartingitalo tunniveit innungnut.

37 Illunatiglo nerrivut, kágungnērlutiglo, amiakullo
kattersorpeit, amäksuit 7 it tættælugit.

38 Nerrilauktullo 4000 diovuť anguteñnait, arnet sor-
rutsillo kittinagit.

39 Innuillo aulartinamigit, umiakotomut ikkivok, Magdalab erkānut pivlune.

KAPITEL XVI.

Jonasib nellunaikutanganik.

TAGVA Farisæerit Saducæerillo tikkipset; tapkoa ōk-torpæt, tækkotitsikojomavlugo nellunaikutamik killangmit.

2 Kioveille, okautivlugit: Unnuganget okarpakpose: Kaukpet sillakilārpok, killak aupallulermet.

3 Kaujarangelle okarpakpose: Akkunaliomidlarniar-pok, killak aupallulilarmelo nuvujalermet. Illipse tak-kormörtose, killaub kannoçlijarianga kaujimavasse; sōgle nelliutub tamattoma nellunaikutangit kaujimanginivis-sigik?

4 Ukkoa uivētut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikutable assianik tuñitsivionienāgilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik kissianik. Tava kemmakpeit, aularlunelo.

5 Illinniartingillo akkianut ikkāramik, kakkōjennik neksangilet, puigolauramik.

6 Jesusible okautiveit: Nalegitse, udsertorluselo Farisæerit Saducæerillo kakkōjangita sernautiksangennik.

7 Tagva issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: Taimak pivātigut, kakkōjamik neksalaunginapta.

8 Jesusib tamanna kaujimaleramiuk, okautiveit: Illipse okpernekitose, sōg siardlerutigivissiuk, kakkōjamik neksanginise?

9 Sulle tukkisingilase? Erkaumangilase kakkōjennik tellimænnik ipkoninga, 5000 dinnut? Amāksuit kapsit tættælaupkissigik torkorlugillo?

10 Kakkōjenniktauk ipkoninga 7nik? Amāksuit kapsit tættælaupkissigik torkorlugillo?

11 Sōgle tukkisingilase, kakkōjamik okautinginapse, okarama: Udsertoritse Farisæerit Saducæerillo kakkōjangita sernautiksangennik?

12 Tagva tukkisilerput, okangimet, udsertoriakang-

metta kakkōjet sērnautiksangennik, Farisæerille Saducæerillo ajochertutinginnik.

13 Jesuselo Zæsareab, Filippusib iglugaseksoangita erkānut pivok, illinniartinnelo apperiveit, okarlunelo: Innuit kannok okarkæt, Innub Erninga kinausugiva-tsuk?

14 Okarput: Illangita Johanneseosugivātīt Baptiteri-jok; assingita Eliaseosugivātīt; illangita Jeremiaseosugivātīt, nellautaijullonēt illanget.

15 Apperiveit: Illipsele kinausugivissinga?

16 Tagva Simonib Petrusib kiova, okarlunelo: Kristuseovotit, Gudib omartub Erninga.

17 Jesusiblo kiova, okautivlugolo: Pillorikpotit, Simon, Jonasib erninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilātīt, Atatamale killangmētub.

18 Okaupagillotauk: Petruseōvotit, kairtomullo mat-tomunga illagēktitakka tungatitsomavakka, tärtoksublo pitsartuninget salaginiængileit.

19 Tunnitsivigijomavāgittauk killaub nalegauvinget pērutānik. Nuname kelleksorniartettit illunatik, kelleksorsimmajomārivut killangme; kellerudsarniartettitillo nuname illunatik, kellerudsarsimmajomārivut killangme.

20 Tagva illinniartinne innerterpeit, okarkonnagit kimullonēt, Jesuse Kristuseonerminik.

21 Mattoma kingorngagut illinniartinne Jesusib okautilerpeit: Jerusalemut aijariakarnerminik, angajokaijennullo, ajochertuijoksoarnullo, aglangnik illissimmajunnullo āniatitaujariakarnerminik angijomik, tokkotaujariakarnerminiglo, makkijariakarnerminiglo, uvluk pingajuengne.

22 Petrusiblo ingminut pitipa, innerterlugolo okautiva: Nalegak, nungutautailigit; taimailiorvioniarnæk!

23 Keviardlunelo Petruse okautiva: Tunnumnut pīt, Satanase! sinnaungasaramga; Gudib pingit issumaginginangne, innuit pingit kissēta.

24 Tagva Jesusib illinniartinne okautiveit: Uvamnik malligomajokarpet, issumaminik piniarane, senningajoliksamini kappiasutiksaminiglonēt nangmarle, malliklungalo.

25 Innosermínik ívlersíjomájub, assíojíjomármago; innosermínigle assíojíjub pívlunga, nachvarómárpá.

26 Innub suksarívauk, sillaksoak illunát píksarsíogalloaruníuk, tarníne asserortáupet? Ubvaló, sumík innuk tunníjijungnarka, tarníne sattutíksanganík?

27 Imáitsómárpok, Innub Ernínga tíkkítsómármel. Atatame ánanáuningane Engelekottínne íllagílúgít, tagvaló íllunáita akkíllévígíjomárpeít pínníarníngínítt.

28 Ahamarík okautívapse: Nængertut ovane íllangíta tokko óngniængílet, Innub Ernínga nálegauernmíne ággertok tækkokártínnago.

KAPITEL XVII.

Kristusib ánanáusíjauninganík.

UVLULLO píngasojortut kíngorngænne Petruse, Jakobuseló, nukkálo Jóhannese Jesúsib íngmínut pítipéít, májorarkattíkomavlugít kakkamut kíngíktómut.

2 Ananáusíjauvorló sängínne, kénangalo sekkínertut kaumaríktígílerpok, annorangílló kakkorsídlarput kaumánerlut.

3 Aháglo, Mósesíblo Elíasíblo sakkervígíveít, oká-lavlutík tapsómunga.

4 Petruse Jesusemut okarpok: Nálegak, tamáne ítsáinarómínarpok; píjomaguvít, tagvane píngasunník ígló-líorómavogut, íllíngnut attautsemík, Mósesemullo attautsemík, Elíasemullo attautsemík.

5 Sulle táimak okartíllúgo, ahák núvujab kaumájub ullíkpeít. Aháglo, níppe núvujamít okarpok: Tagga Ernerna næglíktara, tamna kuvíagíjara, tamna nálek-síuk.

6 Tamanna íllínníartíngíta tussaramítsuk, pamangálerput, kvaksarlutíglo.

7 Jesúsible tíkkípeít, áktorlúgílló okautíveít: Makkítítse, erksínaseló.

8 Úítálerámígíle, ínnúksíngílet, Jesusekíssíet tækkováet.

9 Kakkamílló attersaramík, Jesúsib ínnérterpeít, okarluneló: Tækkojasse táimna okautígíníarassíuk ínn-

nungnut, Innub Erninga tokkungajunnit makkikärtin-nago.

10 Illinniartingitalo apperivæt, okarlutiglo: Sög ag-langnik illissimmajut okarkæt, Eliase sivorliolune tikki-tsomärtornik?

11 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Illa Eliase sivor-liojuksauvok, tamaitalo idluarsitilugit.

12 Okaupapsele: Eliase tikkitsarērpok; illitaring-ilælo, issumamingnulle pinniarvigilaukpæt. Taimak Innub Erninga āniatitaujomārivok tapkonunga.

13 Tava illinniartingita tukkisivæt, Johannesemik Baptiterijomik okautingmagit.

14 Innugaseksuillo tikkinamikit, innub tikkipa, itti-ganginnullo pāmangavok.

15 Okarlunelo: Nalegak, ernera nāpkigiuk; illis-simmailingajok āniadlarlune: ikkomamut immānullo ochokattarpok.

16 Illinniartingnullo ālaukpara, ākigungnangilælle.

17 Jesusible kiova, okarlunelo: Tata ukkoa okpingi-tut mumiksimmajut kinguvāngukattigēt, kannok sivitut-igijomik najoriakarpapse? Kannok sivitutigijomik ken-nuēvigijariakarpapse? Kaitsiuk uvamnut.

18 Jesusiblo Satanase innerterpa, annivorlo tava tap-somanget, nukkapiarlo Stundeme tapsomane pijung-nērpok.

19 Tagva illinniartingita kissimik tikkipæt, okarlut-iglo: Sög uvagut annititsungnangilavut?

20 Jesusible kioveit, okautivlugillo: Okpinginise pivlugo. Ahamarik, okautivapse: Senfkornetut okper-nekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: Tag-vanget nūtit taikunga; nūniarpok tava, ajugakaraselo.

21 Imitulle (Satanasit) anniniāngilet, kissiane tuk-siarnermullo nerringinermullo.

22 Galilæamele pinniarlutik, Jesusib okautiveit: In-nub Erninga pititaujomārpok innuit agganginnut.

23 Tapkoalo tokkotsomārpæt, uvluglo pingajuængne makkitsomārpok. Kiksadlalerpullo.

24 Kapernaumut pingmetta, kēnaujennik Zinsinnik

kattersijut Petruse tikkipæt, okarlutiglo: Ajochertortipse
tunnivangila kēnaujak Zinse?

25 Okarpok: Aukak. Iglomullo ittermet, Jesusib
ingiarpa, okarlunelo: Kannok issumavīt, Simon? Ki-
kunnit attannit nunamētut Zollit Zinsillonēt pivattigik?
Kittorngamingnit, tækkorngartennillonēt?

26 Tagva Petrusib okautiva: Tækkorngartennit,
Jesusib okautiva: Kittorngat tava tunnijjariakangilet.

27 Ningaijaukonnagille uvaptingnut, immab sinnānut
ainiarit, kargsuksarniglo ningitsilutit; sivorlerlo minge-
riak kakkitet, tiguguk. Aitartikungnelo, Statermik nach-
valārpotit; tamna tiguguk, tunnijilutillo pivlunga pivlu-
tillo.

KAPITEL XVIII.

Kristusib ajochertuininganik.

TAIPSOMANE illinniartut Jesusemut pivut, okarlut-
tiglo: Kina anginerōva killaub nālegauvingane?

2 Nutarak Jesusib kaikova ingminut, akkorngænnullo
pitipa.

3 Okarlunelo: Ahamarik okautivapse: Utteromang-
ikupse, nutakketitullo ingikupse, killaub nālegauvinga-
nut pijomāngilase.

4 Ingminik tagva ōtunak nutakkatut miklilertok, ang-
inerōvok killaub nālegauvingane.

5 Nutakkamik imaitomik illelliortub attimne, illellio-
rivānga.

6 Uvamnulle okpertut ukkoarārsuit illangeņik asse-
rortitsijomut idluarnersauvok, serkallitsiviub ujaraktang-
anik kongēsingagut nivingaiviogune, immarbingmullo
ittinersamut ippitilugo.

7 Kappianamēk sillaksoarmiut asserortaijut! Asse-
rortaijokatsainarporle; kappianamēgle innuk taimna as-
serorterijok.

8 Aggakpille ittikkavillonēt asserorpattit, nakkarkit
egilugillo. Illingnut ajunginersauvok, tussielutit, illa-

kongörlutillonēt innötsemut itteruvit, igluktut aggakarnernit, ittiggakarnernillonēt igluktut, ikkomamullo kammitsuitomut egitaunernit.

9 Ijivittauk asserorpattit, pēruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igluinarmik ijekarlutit innötsemut itteruvit, maggungnik ijekarnernit, ikkomamullo kammitsuitomut egitaunernit.

10 Kammatsialeritse, makkoarārsuit illanget nachoginasiuk! Okaupapsele: Engelingita killangmētut Atātama killangmiub kēnanga tækkunātsainarpæt.

11 Innub Erninget piulijartormagit, tammarsimmajut.

12 Kannok issumavise? Innuk 100 nik saugakuttekarune, tapkoalo illanget tammarpet, 99 git kemmagajangileit kakkennut, tammartok kenneriartorlugo?

13 Nenniguniuglo, ahamarik, okautivapse, tamna kuvasutigiluarpa assinginnit 99 nit, tammarsimmangitunnit.

14 Taimaktauk Atātapse killangmiub assiokojomanginiva ukkoarārsuit illanget.

15 Kattanguville idluivigiludlarpattit, kissivit nellipsaruk, innerterlugolo kissipteolutik. Nālekunitit, kattangutit ākigērpok tava.

16 Tussangipattille, attautsemik maggungniglonēt illakalerit, okausisse okpernarkovlugit, maggolutik pingasöluselönēt okalerupse.

17 Tussangipasse, tamanna illagēktunnut okautigiuk. Illagēktullo nālēngipagit, nellojosugileruk, Zoellnereosugilugolonēt.

18 Ahamarik, okautivapse: Kelleksortasse nuname, kelleksorsimmajomārivut killangme; kellerudsartasselo nuname, kellerudsarsimmajomarivut killangme.

19 Ama okautivapse: Magguk nuname illagēkunik, suminglonēt tuksiaromavlutik, pijomajatik pilārpæk Atātamnit killangmētomit.

20 Maggugle pingasullonēt kattimajarangetta attimne, akkorngænnētsomavunga.

21 Tagva Petrusib apperijartorpa, okarlunelo: Nālegak, kattangutiga idluitullijok uvamnut, kapsertorlunga issumakarvigijungnēreksarivigo? 7 ertorlunga namaka?

22 Jesusib okautiva: 7 ertortuinarnernik okautingi lagit, 70 gille 7 ertorlugit.

23 Tamanna pivlugo killaub nalegauvinga attannertun ipok, kiglissiniaromajotut kivgaminik.

24 Kiglissinialermagillo, illanget sakkerpok, akkeliksalik attannerminut kēnaujennik 10,000 dinnik.

25 Akkiksakangimet, attanninget tamna, nulliangalo kittorngangillo, perkutingillo tamaita pissiniutaukoveit, akkillertaujomavlune.

26 Tagva kivgab tapsoma pāmangavlune tuksiarvigiva okarlunelo: Attannek! kennuēvigilaunga; tamaita akkilleromavakka illingnut.

27 Tagva kivgak tamna attanninget nāpkigilerpa, aularkovlugolo akkillēkojungnēriiva akkeliksennik.

28 Tagva kivgak tamna annilerpok, kivgaukattime illangennik naipitsilune, tamakisimmajiminik kēnaujennik 100 dinnik; tiguva tagva, torkojāksivlugolo okautiva: Akkeliksettīt uvamnut akkilikit.

29 Tagva kivgaukattinget pāmangavlune tuksiarvigiva, okarlunelo: Kennuēvigilaunga; tamaita akkilleromavakka illingnut.

30 Pijomangilarle, parngnanērsimmavingmulle itter-titsartorpa, akkillijeksangit tamaita akkillerkārtinnagit.

31 Kivgaukattingitale tamanna tækkogamitsuk, kiksadlalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attannermingnut.

32 Tagva attanninget kaikova, okautivlugolo: Kivgakullōjotit, akkillijeksettīt uvamnut tamaita issumagijungnērpakka, tuksiarvigigamga;

33 Kivgaukattille nāpkigijeksaringiniviuk, sorlo nāpkigilaurapkit.

34 Attanningalo kanningaumajalerpok, āniatitsijun-nullo pitilugo, akkillijeksangit tamaita akkillerkārtinnagit.

35 Taimaktauk Atātama killangmiub pijomārivāse, omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijung-nērnīangikupsigik.

KAPITEL XIX.

Kristusib innuliklarninganik kannimajunnik.

OKAUTSIT' ukkoa Jesusib nāgamigit, Galilæamit aularpok, Judæab erkānut pivlune, Jardanib akkianut.

2 Innugiartoksuillo mallikpæt, innulidlarpeillo tagvane.

3 Tagva Farisæerit tikkipæt, ðktorlugolo okautivæt: Nulle angutib, piutsit nellīt pivlugit, avilugo idluarka?

4 Kioveille, okautivlugillo: Attuarsilaungilase? Innungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausēnak, arnarlo attausēnak (illagēkovlugik).

5 Okarlunelo: Tamanna pivlugo angutib atātane anānanelo kemmangniarpak nulliane ungagilugo, taipkoalo magguk uvinigik attausiksauvuk.

6 Tamanna pivlugo maggojungnērlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib, kattiitæk, innub avititeksaringilak.

7 Tagva okautivæt: Sōg Mosesib tunnijerkovātigit aglangnik avitsitiksennik, avikovlugo arnak?

8 Okautiveit: Mosesib agvialaungilāse, nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganille, taimaingilak.

9 Okaupapsele: Nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet), assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa. Avitamiglo nulliæktub, nulliarēngnek asseroriva.

10 Tagva illinniartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarēgiak idluangilak.

11 Okautiveille: Okausek tamanna illumatiungitut tukkekartipæt, taipkoale tunnitsiviojut kissimik.

12 Aipaitokarporle illanginnik, anānamik timinganit imailutik erniāngōmajunnik; aipaitokarivorlo illanginnik, innungnut aipaitokojaujunnik; aipaitokarivorlo illanginnik, pijarællutik aipaitsomajunnik, killaub nālegauvinga pivlugo. Tukkekartitsijungnartub, tukkekartiliuk una.

13 Taipsomane nutakket äpeit tapsomunga, aggan
innut pattiktaukovlugit tuksiarutaukovlugillo; illinnit
tingitale suadlalerpeit.

14 Jesusele okarpok: Nutakket uvamnut pilit, in
nerterassigiglo; tapkoa killaub nalegauvinga pigingun
tsuk.

15 Aggangminullo pattingmiveit, tagvangello aulan
pok.

16 Abäglo, innub tikkipa, okarlunelo: Ajungito
ajochertuijok, sumik ajungitomik pinniartuksauvik, for
jomavlunga innötsemik nungusuitomik.

17 Okautivale: Sög ajunginerarpinga? Ajungit
kangilak, Gude kissime ajungilak. Innötsemulle
teromaguviit, perkojet mallingniakit.

18 Tapsoma okautiva, Sunät? Jesusible okauti
Innuartuksaungilatit. Nulliaröngnermik asseroijuksaun
ilatit. Tigliktuksaungilatit. Innukattitit säglotigilug
okartuksaungilatit.

19 Atätangnik anänangniglo nälektuksauvotit. I
nukattangniglo illiktu nägliktuksauvotit.

20 Tagva innuosuktub okautiva: Tamakkoa tamai
mallilaukpakka sorsusionimnit; suna kissiet pingipiga

21 Jesusib okautiva: Idluartojomaguviit, perkuti
tamaita niörvgotigijartorkit, aklujunnullo pilliutigiluga
tagva perkutekarniartotit killangme; kailerillo ma
linga.

22 Okausek tamanna innuosuktub tussaramiuk, klu
sarlune kemmakpa; akluiname.

23 Jesusible illinniartinne okautiveit: Ahamarik okau
papse, akluitik killaub nälegauvinganut pilune sappet
nakasakpok.

24 Ama okautivapse: Ajornanginersauvok, (nergij
soak) kamele merkutib ijingagut pilune, akluitomit
Gudib nälegauvinganut itterniartomit.

25 Illinniartingita tamanna tussaramitsuk, angijom
kakkilärutigivæt, okarlutiglo: Kiname pilloridlarung
narniarka?

26 Jesusible täkkusarlugit okautiveit: Innungnu
ajornarpok, Gudemulle tamaita ajornangilet.

27 Tagva Petrusib kiova, okautivlugolo: Ahāk, tanaita kemmalaukpavut, mallilarpillo; sumik akkiksalarpita?

28 Jesusible okautiveit: Ahamarik, okaupapse, mananallikapsinga, illumatik nutaulerpetta, Innublo Erninga mananaunerme iksivautangane iksivalerpet, illipsetauk iksivajomārivose iksivautenne 12 inne, erkartorlugillo Israelib kinguvāngit kittorngarēt 12 it.

29 Innub iglune kemmakuniuk, kattangutinnelonēt, tātānelonēt, anānelonēt, nullianelonēt, kittorngænneponēt, perorsēvinnelonēt, attera pivlugo; 100 ertorlugit pijomariveit, innōtsemiglo nungusuitomik kingormgusigitune.

30 Unnuktulle sivorlīt kingorliojomārput, kingorlillo sivorliojomārput.

KAPITEL XX.

Weineliksamik perorsēviksiortunnik.

KILLAUB nalegauvinga adsigiva iglub angajokanga, avlarortok sennajuksarsioriarlune perorsēvingminut Weineliksamut.

2 Sennajuksello angerkattigijarēramigit, kēnaujamik gattautsemik akkilleromavlugit, uvlok nāvlugo sennakomavlugit, tilliveit perorsēvingminut Weineliksamut.

3 Stundik pingajuængne annigame, assingit tækko-kiveit niuvervingmētut sullijeksakangitut,

4 Okautivlugillo: Illipsetauk aileritse perorsēvingminut Weineliksamut; namaktomik akkilleromavapse.

5 Aivut tava. Ama annigivok Stundit 6 ingane inganelo, taimailiormilune.

6 Stundille 11 ingane ama annigivok, assingittauk sullijeksakangitut tikkiniveit, okautivlugillo: Sōg uvlok nāvlugo sullijeksakarase tagvanekise?

7 Okautivæt: Tillijekanginapta. Okautiveit: Illipsetauk aileritse perorsēvingmut Weineliksamut; namaktomiglo akkillerniarpapse.

8 Unnulermelle, perorsēviub Weineliksab innuet pi-

maklertokotine okautiva: Sennajut kaikolugillo akk
likit, pigialerillo kingorlermit sivorlek tikkilugo.

9 Tagva Stundit 11 ingane sennakojaujut sakkerp
illunatiglo adsigēnik kēnaujennik attautsinnik pivut.

10 Sivorlīt tikkinamik, unnunersennik pinniarasu
laukput; tapkoatauk illunatik adsigēnik kēnaujenna
attautsinnik pigivut.

11 Attautsemiglo pigamik, perorsēviub innua okarni
lotilerpæt.

12 Okarlutiglo: Kingorlīt makkoa Stundeme attal
sēnarme sennalauktut, uvaptingnullo adsutipettit, na
uvlub kisserninganik okumainiganiglo tukkisilauktogla

13 Kioveille, illangelo okautivlugo: Illænara, aiv
killēnerluvigingilagit. Angerkattigēlaungilaguk kēna
jamik attautsemik?

14 Kēnaujet piuk, aularlutillo. Kingorlerle tam
illiktut akkilleromavara.

15 Perkutimniglonēt issumannik pinniartuksauna
langa? Kattarlungavīt pitsiarnimnut?

16 Taimak kingorlīt sivorliojomärput, sivorlillo kin
orliojomärput. Kaikojaujut unnudlarmetta, annerimma
julle ikkidlarput.

17 Jerusalemullo majorarpok, ingeravlutiglo, illa
niartinne 12 it ingmigolilugit ingminut pitipeit, okautiv
gillo:

18 Ahāk, Jerusalemut majorarpogut, Innublo Eli
ninga pititaujomärpok ajochertuijoksoarnut, aglangnigā
illissimmajummut, taipkoalo tokkoteksautitsomärpæt.

19 Nellojumnullo pitiniarpæt, taipkoalo mittautigij
märpæt, issakalugolo kikkiaektoromärpæt; uvluglo pin
ajuængne makkitsomäriwok.

20 Taipsomane Zebedæusib kittorngangita anānangeta
ernængne illagivlugik tikkipa, pämagavigivlugolo sumi
tuksiarvigiva.

21 (Jesusiblo) okautiva: Sumik pijomavit? Okau
tiva: Ernækka ukkoa iksivakokik nalegauvingne, aip
tallerbikpit tungāne, aipangalo saumikpit tungāne.

22 Jesusible kiova, okarlunelo: Tuksiartasse nello
vasse. Ermgusiärsuub (immanga) immigeksara immu
na

kkangnarpittiko, baptitauniksaralo baptitauniksarijung-
 aralloarpittiko? Kiovæk: Ahaila, ajungikalloarpavuk.
 23 Okautivaglo: Ermgusiärsub (immanga) immigek-
 ara immerniaralloarpattik, baptitauniksamnullo bapti-
 suujuksaugalloarpotik; tallerbingmale tungäne, sauming-
 emalonēt tungäne iksivajomanek, uvamnut perkojeksaung-
 ak (illiptingnut), Atätamale iksivakojangit taipkoa
 rnsivajomärput.

24 Illinniartut 10 it tamanna tussaramitsuk, annujuti-
 ttalerpakit nukkarēk ukkoa.

25 Jesusible kaikoveit ingminut, okautivlugillo:
 gtaujimavose, nunab attanningit attanniotingmetta, attan-
 aivillo pitsartunekangmetta,

26 Illipsele taimaituksaungitose; anginerojomajorle
 kkunapsingne, kivgarijomärpasse tamapse.

27 Attanniojomajorle, kivgaulerle illipsingnut.

28 Sorlo Innub Erninga tikkingimet, kivgartortaujo-
 avlune, kivgartoriartorlunele, innōserminiglo tunniji-
 lune unnuktut piulijiksangænnik.

29 Jerichomillo anningmetta, innugiartoksuit mallik-
 amæt.

30 Ahāglo, tautungituk apkotäne iksivajuk; Jesusele
 illiāngiutiniartok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutiglo:
 vNālegak, Davidib Erninga, nāpkigittiguk!

31 Innuille innerterpakit, nippangerkovlugik. Ni-
 plialualerpugle, okarlutiglo: Nālegak, Davidib Erninga,
 iglāpkigittiguk!

32 Jesusele nokkalerpok, kaikovlugiglo, apperivak:
 pijumik pijomavitik uvamnit?

33 Kiovæk: Nālegak, ijivuk uititaukovlugit.

34 Jesusiblo nāpkigilerpak, ijikikullo aktorpak; tag-
 ainarlo ijigik tautugungnalerput, malliklugolo.

KAPITEL XXI.

Kristusib aininganik Jerusalemut.

Jerusalemulle kaglileramik, Betfagemut tikki-
 meutik, kakkamut orksuktalingmut, Jesusib illinniartingne
 nagguk tillivak,

2 Okaudlugiglo: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetunnut, siutekoktojojro pittuksimmajok nennilärpattik nocharlo senniane; pittudsarlugiglo, uvamut kaitikik.

3 Okarvioniaruptiglo sumik, kiogitik: Nalekab attoromangmagik; tava neksartaukolärpak illiptingnut.

4 Tamakkoale illunatik taimailiorput, nellautsikovlugeit, okautigijaumajut nellautaijokut, okarmet:

5 Zionib pannia okautissiuk: Ahäk, Attannit kaivo illingnut sinnaungaidlune, siutekoktojome iksivalunosiutekoktojublo nangmarpaktub nochanget kangandlune.

6 Illinniartuk ailerpuk, pinniartutiglo, perkojaunemiktut Jesusemut.

7 Siutekoktojojro nocharlo kaipakik, annoratiglo kemmerloanut illivlugik, kanganullo (Jesuse) ingitipæt.

8 Innugaseksuille annoratik issivilerpeit apkotānū assingillo napartut kēsertutingit kippilugit, apkotānū katterarpeit.

9 Innugaseksuille, sivorlillo malliktingillo, kaggudlartut okarput: Hosianna Davidib Erninga; nertortaul Nalekab attingane tikkitok! Hosianna kōtsingnerme!

10 Jusalemmullo itermet, iglugaseksuit innungit illunatik aulajalerput, okarlutiglo: Kina una?

11 Innuille okarput: Jesuse una, nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit.

12 Jesuselo Gudib iglunganut kattimavingmut itterpoppissiniartullo niuverniantullo kattimavingmētut annitilepeit, kēnaujenniglo tauksējut sāngit, tingmitsennigloniorvgotiggit iksivautangit ochotidlarpeit.

13 Okautivlugillo: Äglaksimmavok, igluga taijelsauvok tuksiarvingmik; illipsele innuarviotilaukpassē.

14 Kattimavingme tautungitullo tussiatullo tikkipapijungnērtipeillo.

15 Ajochertuijoksuille aglangniglo illissimmajut tamnartitangit tækkogamikit, sorrutsillo kattimavingmēkaggudlartut tussaramikit, okartut: Hosianna, Davidib Erninga; sinnaungalerput tagva,

16 Okautivlugolo: Tussarpigille, ukkoa okautigijangit Jesusib okautiveit: Ahaila. Attuarsilaungilase: N

takket amamaktullo kanninginne nakudlartomik äkik-solaukpotit?

17 Tava kemmakpeit, iglugaseksoarnillo annivok Betaniamut, tagvanelerdlunelo.

18 Uvluble aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut aigame, kälerpok;

19 Napartorlo Feigeliksak apkoserngub senniane tækkogamiuk, nellipsarpa, merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: Mattoma kingorngagut illingne perortokarniarungnërmarigle paungennik. Napartorlo Feigeliksak pannersärpok tagvainak.

20 Illinniartingitalo tamanna tækkogamitsuk, tattaminiarlutiglo okarput: Napartok una Feigeliksak kan-nok illingava pannersädlartovinek?

21 Jesusible kiovlunelo, okautiveit: Ahamarik, okautivapse, okpernekarupse, innertuinaselo, napartok Feigeliksak kissiet taimailiortuinarajangilasse; kakka-mulle omunga okarupse: Kangattarit, immarbingmullo kattagit; tava taimailiorniarpok.

22 Kennuarijasselo tamaita tuksiarnipsingne, okperupse pilarpasse tava.

23 Kattimavingmullo ittermet, ajochertuitillugo, ajochertuijoksuit innuillo angajokangita tikkipæt, okautivlugolo: Kimut perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonët pitsartunermik mattominga tunnitsivigivätit?

24 Jesusible kiovlune, okautiveit: Apperijomavapse-tauk okautsemut attautsemut; mattominga okautigup-singa, okautijomagivapse, kimut pitsartunekarnimnik taimailiorlunga.

25 Johannesib baptisitinga nakit piva? Killangmillo-nët, innungnillonët? Tagva issumertuivut ingmingne, okarlutiglo: Killangmit pijok okautigiguptigo; okautiniarpätigut: Sög okperilaungipissiuk?

26 Innungnille pijok okautigiguptigo, innuit erksigijariakarpavut; Johannesen innuit illunatik nellautai-josugingmatsuk.

27 Jesuselo kiovæt, okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Tagva okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartunekarnimnik taimailiorlunga.

28 Kannorle issumavise? Angutekalaukpok ma-
gungnik ernelingmik, sivorlermullo tikkipok, okauti-
vlogo: Ernîk, uvlome sennajartorlaurit perorsëvimm-
Weineliksamut.

29 Tapsomale kiovlune, okautiva: Aijomangilang-
Kingorngagullo kakkialerame ailerpok.

30 Aipānullo tikkinivok, taimaktauk okautivlogo
Tapsomale kiovlune okautiva: Ahaila, Nalegak; aini-
nelo.

31 Tapkoa magguk nelliakita atātamik perkojang
mallilaukpakko? Kiovæt: Sivorliub. Jesusib okauti-
veit: Ahamarik okautivapse: Zoellnerillo anguniarpak-
tullo killaub nalegauvinganut ittertuksaukõrnersaujut
lipsingnit.

32 Johannesib tikkipāse, ajochertorpāselo apkotik
samik idluartomik, illipselo okperingilasse; Zoellnerill
anguniarpaktullo okperivæt. Nauglo tamanna tæk-
kolauralloarapsiuk, kakkialingilase, kingorngagut tam-
okperingmilugo.

33 Adsiujomik assianik tussaritse: Angajokākalauc
tok perorsëviksiortomik Weineliiksennik illijilune, ava-
talo avaluliudlarlugo, paungello iptējartauviksangennil
sennalaurivok, nuvguseksoaliorivorlo, perorsëviksiortun-
nullo pimajaukogamiuk, nuname assianut aularpok.

34 Paungelle innilerviet nelliutiltermet, kivganne tilli-
veit perorsëviksiortunnut paunganginnik pilerkovlugit.

35 Tagva perorsëviksiortut kivgangit tigudlarlugit
illanget issakavæt, illanget tokkopæt, illanget ujarkennu-
millorpæt.

36 Ama kivget assingit tilligiveit, unnurnerset sivor-
linginnit; tapkoatauk imailioriveit.

37 Kingorliotilerlugo ernine tilligiva taipkonunga
okarlunelo: Ernera illeraginiarpæt.

38 Perorsëviksiortulle erninga tækkogamitsuk, ing-
mingnut okalerput: Tagga kingormgujijuksak; atte-
tokkoniarlavut, kingormgujeksangillo uvagut pigiler-
lugit.

39 Tiguvæt tava, perorsëvingmillo pingujarlugo tok-
kopæt.

40 Perorsēviuble angajokānga tikkikune, perorsēviksiortut ukkoa kannok pinniarpagit?

41 Kiovæt: Ajortulliartoksuit ukkoa tokkoniarpait, perorsēvinelo perorsēviksiortut assinginnut, paungennik kaitsiniartunnut, innerviet nelliutikpet, pimajaukojomārpa.

42 Jesusib okautiveit: Attuarsilaungilase aglangne: Ujarak, igloliortut nachogijanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok? Tagva Nalekab pinniarninga, tattamnadlarporlo ijiptingnut.

43 Tamanna pivlugo okautivapse: Gudib nālegauvinga aksarnigaujomārpok illipsingnit, nellojunnullo paunganginnik kaitsijunnut tunnilugo.

44 Ujarkamullo omunga kattektok, serkominiarpok; kattekvigijanele serkalliniarpa.

45 Ajochertuijoksuillo Farisæerillo adsiuningit tussaramikit, mallugivæt okautigingmagit.

46 Tigunasuaralloarpælo, innuille erksigiveit, nel-lautaijosugingmatsuk.

KAPITEL XXII.

Attannersub erninget nullianilerninganik.

JESUSIB ama okarvigilerpeit adsiujunnut, okarlunelo:

2 Killaub nalegauvinga attannersoatun-īpok, ernerninik nullianikojijotut;

3 Kivgennelo tilliveit nulliarēngnialertungnut nerri-jartortukset kaikojaukovlugit; kaijomalungilello.

4 Ama kivget assingit tilligiveit, okarlunelo: Nerri-jartortukset okautsartorsigik: Ahāk, nerrimareksavut pijarērpakka, tuktuvakotikkalo koinijut tokkopakka, illunatiglo pijarērput; kaileritse nulliarēngnialertungnut nerrikattigilaulavut.

5 Nachogivælle tamanna, aularlutiglo, illanget perorsēvingminut, illanget sullivingminut.

6 Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7 Tamanna attannersub tussaramiuk, ningaumajadla-

lerpok, sorsuktokutsoannelo aikoveit, innuartut taipn
nungutsartortaukoveit, iglugaseksoangillo ikkilugit.

8 Tagva kivgenne okautiveit: Nerrimarekset pijar
simmagalloartut, kaikojaulauktulle pijuksaulaungilet.

9 Tamanna pivlugo apkosiniälungnut aileritse, ill
naitalo naipiniartasse nerrijartorkogissigik nulliar
nialertungnut.

10 Kivgello taipkoa apkosiniälungnut aivut, naipit
tiglo illunaita kattitipeit, ajortullo ajungitullo. Null
rængnialertuglo iglungak nerrimarkattauniartunnut ni
niolerpok.

11 Kaikojaujullo attannersub tækkojartoramigit, i
nuk tækkova tagvane annorarsimmangitok nerrimark
taujuksatut,

12 Okautivalo: Illænnak, kannok ovunga itternerk
annorärsimmangitotit nerrimarkattaujuksatut? Tamn
niplingilak.

13 Tagva attannersub kivgenne okautiveit: Aggan
illo ittigangillo kellersorsigik, egilugolo täktoksoarm
tagvane keavaksoadlarnekaromärpok aglerulärnekar
märlunelo;

14 Kaikojaumajut unnudlarmetta, annerimmajul
ikkiput.

15 Tagva Farisæerit kachimiojartolerput, kanno
okausinginnut uivërivlugo.

16 Illinniartitiglo tapsomunga tilliveit, Herodesib
kivgangit illautilugit, okarlutiglo: Ajochertuijok, okpe
nartöjotit kaujimavaptigit, Gudemullo apkotiksami
ajochertuitsiartotit, innuillo sivoragingilettit, illunaita
nelligigangne.

17 Tamanna pivlugo okautittigut, kannok issumavit
Idluarka, attinniviksoak Zinsinnik tunnitsivigilug
idluangilarlonët?

18 Jesusible nipporsainingit tukkisileramigit, okauti
veit: Takkormörtose, sög öktorpissinga?

19 Tækkolago kënaujak Zinsiksak. Kënaujarlo tap
somunga sakkerpæt.

20 Appersorpeillo: Kia adsinga, kialo aglangi
kolläne?

21 Kiovæt: Attanniviksub. Tagva okautiveit: Taimak attanniviksoarmut tunniisiuk, attanniviksub piksanga, Gudemullo, Gudib piksanga.

22 Tamanna tussaramitsuk, tattamminiarpur, kemmaklugolo aularput.

23 Uvlorme tamattomane Saducæerit tikkipæt, mak-kiviksakangitomik okartut; apperivælo,

24 Okarlutik: Ajochertuijok, Mosese okartok: Tokkojokarpur kittorngakangitomik, nukkanget (angajugilauktame) nullia nulliarijeksariva, angajune kinguvåksarsilugo.

25 Uvappingnele nukkarêkalauktok 7 nik. Angajuklek nullianikâlauktok, tokkovok; kittornginanelo, nulliane nukkaminut kemmakpa.

26 Taimaktauk aipanget, pingajuæglo, 7 inget tikkilugo.

27 Illunatik kingorngattigut arnak tokkogivok.

28 Makkivingmele, taipkoa 7 it nelliet nullianiktarijomärpauk? Illunatik nulliarilaungmatsuk.

29 Jesusible kioveit, okautivlugillo: Tammarpose, aglait nellogapsigik, Gudib ajugakanginingalonêt.

30 Tokkungajunnut makkitsomärtut nullianingniængilellonêt, uiningniængilellonêt; Gudible Engelingititun-itsomärput killangme.

31 Tokkungajunnik makkitsomärtunnik attuarsilaungilase, Gudib okautilaungmasse, okarame:

32 Abraham Gudigivānga, Isaablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, innøjulle (kissimik).

33 Innuille tamanna tussaramitsuk, ajochertutinga tattamminiariæt.

34 Farisæerille tussaramik, Saducæerit okausiksêrotingmagit, attautsemur kattilerput.

35 Illangetalo, aglangnik illissimmajub ôktorpa, okarlunelo:

36 Ajochertuijok, perkojennit tamainit nelliet anginerova?

37 Jesusible kiova: Gudingnik Nalegarnik næglik-

tuksauvotit omættingnut tamānut, tarningnullo tamānut
issumangnullo tamainut.

38 Tamanna pijariakarnerojok, angnerlo perkojak.

39 Aipangale tapsotunak-īpok: Innukattingnik illiktut
nægliktuksauvotit.

40 Perkojængnut ukkungnunga maggungnut perkojet
illunatik illagēkput, nellautaijullo aglangit.

41 Farisæerille kattimangmetta, Jesusib apperiveit,

42 Okarlunelo: Kannok issumavisse Kristuse pivlugo?
Kiaernerivauk? Kiovæt: Davidib.

43 Okautiveit: Sōg Davidib annernermigut Naleka-
minik taivauk? okarame:

44 Nalegak Nalekamnut okalaukpok: Tallerbingma
tunganut ingitit, omigijingnik illijerkärtinnanga ittikavil
ikovranganut.

45 Nalekaminigle Davidib taingmago, kannok erneri-
vauk?

46 Illunatiglo kiolugo sappilerpæt, illunatiglo uvlub
tapsoma kingorngagut apperilugo sapperivæt.

KAPITEL XXIII.

Farisæerit takkormörningita sakkertitauninginnik.

TAGVA Jesusib innuillo, illinniartinnelo okarvigi-
veit:

2 Okarlunelo: Mosesib iksivautangane aglangnik il-
lissimmajut Farisæerillo iksivavut.

3 Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, tamaita nalek-
lugillo mallingniarsigik; pinniarningille mallingniarasi-
gik, okaralloartut pinniaratiglo.

4 Erksugeksennigle okumaitunnik erksuktaujung-
nangitunnik kellersivut, innuillo tuinginnut illivlugit;
nangminerle aktoromangleit aggangmut attautsemullo-
nēt.

5 Sullijeksettigle tamaita piveit, innungnut tautuk-
taujomavlutik. Erkaijutiksakotitik silliksiveit, annora-
miglo sinningit angijorortilugit.

6 Nerrimarvingme illinniarvingnelo issukliolutik iksivajomavut.

7 Niuvervingmelo sallutitaujomavut, innungnut taijaujomavlutik Rabbimik (ajochertuijomik).

8 Illipsele taijaujomajuksaungilase Rabbimik: attautsemik ajochertortekarapse Kristusemik; illipsele illunase kattangutigēkpose.

9 Atātamiglo taisijuksaungilase nuname: attausek atātagigapsiuk, killangmētok.

10 Ajochertuijunniglo taijaujomajuksaungilase: attausek ajochertortigigapsiuk Kristuse.

11 Illase anginerojok kivgaksauvok illipsingnut.

12 Ingminik angijorortitok, miklilertitauniarmet: ingminiglo miklilertitok, angijorortitauniarpok.

13 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Killaub nalegauvinga parngnanērapsiuk, innuit itterkonnagit! Illipse ittertüksaunase, itteromajullo itterkongilasse.

14 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunnik tuksiarutinnik tuksiarutsomavlugit okartose! Taimak pivlugo pitlartaunersaujomārpose.

15 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Nunakullo immakullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judiokattiksapsingnik! illagikpasselo, tāktomut kittorngautipasse, maggoertorlune illipsingnit.

16 Kappianamēk illipse, tautungitose tessiornikteose, okarapse: Gudib iglunga tailugo angertok, tamanna pijariakangilak; Gudible iglunget Goldinga tailugo angertok, tamna pitlareksauvok.

17 Sillaitose tautungitoselo! Suna anginersauva? Golde, Gudib iglungalonēt, ivlernartitsijok Goldemik?

18 Altare tailugo angertok, tamanna pijariakangilak; tunnergulle kānganētok tailugo angertok, tamna pitlareksauvok.

19 Sillaitose tautungitoselo! Suna anginersauva? Tunnergut, altarelonēt, ivlernartitsijok tunnergumik?

20 Tamanna pivlugo, altare tailugo angertok, tamna tailugo angerpok, illunaitalo känganĉtut illaliudlugit.

21 Gudiblo iglunga tailugo angertok, tamna tailugo angerpok, takkamanĉtorlo illaliudlugo.

22 Killaglo tailugo angertok, Gudib iksivautanga tailugo angerpok, iksivajorlo kängane illaliudlugo.

23 Kappianamĉk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormörtose! Minzelo, Tillelo, Kimmello tellimaujunginnik tunnigapse; perkojennĉtullo pijariakortonerpangit tunnupasse, imaitut, idluarnerlo, năpkiningerlo, okpernerlo! Makkoa pinniareksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

24 Tautungitose tessiornikteojose! Millugiarĉrsuit kammagigapsigik, Kamelenigle ĉsivose!

25 Kappianamĉk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormörtose! Ermgusiĉrsuillo pogutello sillatagitut keblariksarapsigik, illungille tĉttăpĉt ark-tainermiglo nerritunermiglo.

26 Farisæere tautungitotit, ermgsuĉsublo pogutablo illugik sallumarsarkĉrkik, sillatigiglo keblaridlarkovlugik.

27 Kappianamĉk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormörtose! Illuvertitut mingoarsimmajutitun-ĉnapse, sillatingit ĉnanaujartut, illungille tĉttăpĉt tokkungajut sauninginnik, mamaitoalungniglo.

28 Taimainivosetauk! Kallinipsigut idluartojarpose innuit tĉkkoĉenne; illupsigulle takkormôrnermiglo idluluktomiglo tĉttăpose.

29 Kappianamĉk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormörtose! Nellautaijut illuvingit senagapsigik, idluartullo illuvingit ĉnanausigapsigik!

30 Okarluselo: Atĉtagilauktavut innukattigilaurup-tigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut aunginnik.

31 Taimak nangminek pivluse kigligiudsivose, nellautaijunnik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32 Atte, illipsetauk sivorlipse ōktutigilauktanget tĉttăniarsiuk.

33 Kuglugiangojartose, kuglugiarâlojartose, kannok illiluse erkartortaumanek kappianartolik kemmajomavis-siuk?

34 Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellau-taijullo, sillatôjullo, aglangniglo illissimmajut, taipkoalo illangit tokkotsomârpasse, kêjungmut senningajolingmut kikkiektorlugit, illangillo illinniarvipsingne issakadla-romârpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit iglugasek-soarnut.

35 Tikkitaukovluse idluartut aunginnut illunainut, nunamut kovijaujunnut, idluartub Abelib aunganit, Zachariasib, Barachiasib erninget aunga tikkidlugo, tok-kolauktasse kattimaviub altariblo akkorngængne.

36 Ahamarik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvangukattigêt ukkoa akkiniartaujomârput.

37 Jerusalem, Jerusalem, (innuit piveit) nellautaijun-nik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkennut millorang-ne! kittorngettitt kattititsomakattalauralloartakka, sorlo arnaungub piarkenne kattitimagit esarkominut; pijoma-laungitosele.

38 Ahak, igluse (kattimavise) innuêrutsaujomârpok.

39 Okaupapsele, mattoma kingorngane tækkojung-nêrpapsinga, okarkârtinnase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok.

KAPITEL XXIV.

Kattimaviub serkomitaujomârninget sivorngagut okautau-ninganik.

JESUSE kattimavingmit anningmet, illinniartingita tik-kipæt, kattimaviub sennamaninganik kemmergotiniar-lugo.

2 Jesusible okautiveit: Tamakkoa tamaita tækko-galloarpissigik? Ahamarik, okaupapse: Ujarket ukkoa serkomitaujomârput, kallerêktokarungnêrlutik.

3 Kakkamelo orksuktalingme iksivalermet, illinniar-tingita kissiovlutik tikkipæt, okarlutik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa pijomârkæt? Sunalo nel-

lunaikutaksaujomārka tikkiviksarnut, sillaksublo nagatiksanganut?

4 Jesusible kiovlune, okautiveit: Kammatitse uivē jaukonnase.

5 Unnuktut tikkitsomārmetta attera atterilugo, okautitut lutik: Kristuseōvunga; unnuktullo tammartiniarpeit.

6 Unnatadlartunnik, unnatadlartut nippersoanginnil lonēt tussaromārpose; kammatitse erksiniaraselo. Taimailiortokartuksaungmet sivornagagut; sillaksuble nagatiksanga nelliutingilak sulle.

7 Innukattigēt innukattigēnnut assimingnut sorsugomārmetta, attannionerlo attannionermut assiminut, kāngnartoksoarmiglo kannimalualungnartomiglo pijokaromārpok, nunello sunatuinarne sajukpilugomārput.

8 Tamedsa kappianartub pigiarniksanga.

9 Taimaipet kappianartomut pititsomārpāse, tokkoluselo. Innukattigēllo illunatik omigidlaromārpāse, attera pivlugo.

10 Innuillo unnuktut (ingmingnut) sinnaungasāromārput, illatiglo kigortigēllugit, ingmingnullo omisutijomārput.

11 Nellautainerluktullo unnuktut sakkeromārput, unnuktut tammartiniarlugit.

12 Idlultulliarnerlo pivalliarment, unnuktut næglingningit niglisaromārput.

13 Issuanulle sokkisijuitok, (okperlune) piulijaujomārpok.

14 Okautsillo tussarnertut nalegauvingmik okautaujomārput sillaksoarme illunane, innukattigēt illunatik nellojungnērutiksangēnnut; tava sillaksub naggatiksanga nelliutijomārpok.

15 Nungutsinerub makkojungnarninga tækkogupsuik, okautigijaumajok nellautaijomut Danielemut, ivsornaitovingmut pingmet (tamakkoninga attuarsijub kammagilerligit):

16 Taimaipet, Judit nunangēnnētut, kakkennut kemmālerlit.

17 Iglublo kānganētok akkarniarane, sumik iglominit aiklerlune.

18 Perorsēvingmētorlo utterniarane, annoranne pijar-
torlugit.

19 Kappianamēgle singaijut amamaktitsijullo tamanna
nelliutikpet.

20 Tuksialeritsele, kemmāviksase okkiome sabbate-
mēlonēt pilerkonnago.

21 Uvlunnele taipkonane kappiasuviksakarniarpok
nellekangitomik, sillaksub pigiarninganit tamanna tik-
kilugo, kingorngagullo taimaitokarniænginivok.

22 Uvlullo taipkoa ikkigiljauniængipetta, innuk at-
tauserlonēt piulijaunajangilak; annerimajulle pivlugit
uvlut taipkoa ikkigiljaujomārput.

23 Okautsaugupse: Ahak, Kristuse ovanepok, ikka-
nelonēt; tamanna okperiniarassiuk.

24 Kristuseonerartunnik sæglojunnik nellautainerluk-
tunniglo sakkertokaromārmet, nellunaikutaksoarnik tat-
tamnadlartunniglo piniarlutik, tammartitaulerkovlugit
tammarnartomut annerimmajuttauk (ajornangipetta.)

25 Ahak, makkoniga okautilaukpapse sivorngagut.

26 Tamanna pivlugo, okautikpasse: Ahak, innuka-
juitomēpok; ainiarase: Ahak, iglomēpok; okperiniaras-
sigik.

27 Sorlo kaumalak annivingminit tikkivingminut kau-
mangmet: taimaitsomārpoktauk Innub Erninget tikki-
viksanga.

28 Nāne killōgkarpet, nektoraggit kattivut.

29 Uvlulle taipkoa kappianartut kingorngattigut sek-
kinerlo takkerlo kaumajungnēromārpuk, uvloritsello kat-
tegomārput killangmit, killaublo pitsartuningit aulatau-
jomārput.

30 Innublo Erninget nellunaikutanga tava tækkuk-
saujomārpok killangme. Kinguvāngukattigēllo nuna-
mētut illunatik kēadlaromārput, Innublo Erninga tæk-
kojomārpæt killaub nuvujangittigut akkartok pitsartud-
larlune ānanaudlartok.

31 Engelinnelo tillijomārpeit tiptulautilijartut nipper-
kōrtojunnik; annerijangillo kattitilugit annorenit sitta-
mænnit, killaub issuanit issuanut.

32 Adsiujomik illinniaritse napartok Feigeliksak pi-

vlugo. Akkerungit iptekalerangeta siggilerangetalo, kaj
jimavose, aujajaraklilermet.

33 Taimaktauk, makkoa tamaita tækkogupsigik, kaj
jimaleritse, kaglilermet.

34 Ahamarik, okaupapse: Kinguvångukattigēt ukko
nunguniængilet, makkoa illunatik namaksikärtinnagit.

35 Killaglo nunalo nungutsomärpuk, okautsikka
nungutsomängilet.

36 Uvlormigle tapsominga, Stundinganiglonēt kauj
majokangilak, Engelillonēt killangmētut, Atatama ki
sime.

37 Sorlo Noa innotillugo ilauktok, taimaktauk itso
märivok Innub Erninget tikkiviksanga.

38 Sorlo uvlunne taipkonane, ullitornivaksub sivorn
agut ilaungmet: nerrivut, immilarmiglo, nullianiktullo
unikitulo, uvlok tamna tikkilugo, Noab ittervia umiak
soarmut.

39 Kammagingilælo, ullitornivaksoak tikkikärtinnago
tamaita nungudlugit: taimaitsomärpoka Innub Er
ninget tikkiviksanga.

40 Tamanna nelliutikpet magguk perorsëvingmēt
somärpuk; aipanga illelliortaujomärpok, aipangalo
kemmaktaujomärpok.

41 Magguk kaivititsikattigëgomärpuk: aipanga ille
liortaujomärpok, aipangalo kemmaktaujomärpok.

42 Taimak pivlugo pigäritse; Nalegapse tikkivik
sanget Stundinga nellogapsiuk.

43 Tamannale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub
tigligiartorvia iglub innuet kaujimaguniuk; pigärajarpok,
iglominut ittertokarkonnago.

44 Tamanna pivlugo illipsetauk opalungërsimma
tsainaritse; Innub Erninga tikkitsomärmet Stundeme
nerriuvigingitapsingne.

45 Nellielle nertornartovlune sillatovlunelo kivgauva,
kivgakottinginnut angajokautitaumajok attannerminut,
nerkiksanginnik tunnijikovlugo tapkonunga nelliutija
ranget.

46 Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attan
ninget tikkippago.

47 Ahamarik, okaupapse: Pimajingortiniarpa perkutiminik tamainik.

48 Kivgakulluble assia, omamigut okarune: Attannerijara sulle tikkiniængilak;

49 Kivgaukattinnelo annaugialerpagit nerrilunelo immilarmelo tallatut illagivlugit.

50 Tava kivgab taipsoma attannerijanga tikkiniarpok uvlorme, nerriuvigingitangane, Stundemelo issumavingitangane.

51 Asserortiniarpa tagva, akkiviginiarlālo takkormōrtut illagællugit. Tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

KAPITEL XXV.

Adsiujomik uigasungnik tellimaujortunnik.

TAMANNA nelliutikpet, killaub nalegauvinga uigasuktitut tellimaujortutitut itsomārpok, kollermingnik tigusi jutitut, annijutitululo, uiksak pachrearlugo.

2 Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimællō sillatōjut.

3 Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle neksaratik.

4 Sillatōjulle illulerkumingne orksumiglo, kollermingniglo neksarput.

5 Uiksarle mulludlarmet, illunatik uerngalerput sinnisilutiglo.

6 Unnuarle ketterarmet nippersoakalerpok: Ahak, uiksak kaivok; annititse, pachreariartorlugo!

7 Tagva uigasuit taipkoa illunatik makkiput, kollitik ākiklugit.

8 Sillaitulle okarput sillatōjunnut: Orksupsingnit tunnitsivigittigut; kollivut kammilermetta.

9 Tagva sillatōjut kiovlutik okautiveit: Aukagle; amigarkonnago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuvertunnulle pissiniariartoritse nangminiksapsingnik.

10 Pissiniariartortillugillo, uiksak tikkipok; opalung-ērsimajullo, itterkattigivæt nerrimarkattiginiardlugo; upkualo parngnanērtavok tava.

11 Kingorngattigut uigasuit aipangit tikkinivut, oklutiglo: Nalegak, Nalegak upkuērutittigut!

12 Tapsomale kioveit, okarlunelo: Ahamarik, okapapse, illitaringilapse.

13 Tamanna pivlugo pigāritse; uvlorlonēt Stundlonēt nellogapsigik, Innub Erninget tikkitsomārvinga.

14 (Imaitsomārpok:) Sorlo angutetut, nuname asanut aularomajotut, kivgaminik kaikoijotut, perkutiniglo pimakoijotut tapkonunga.

15 Illangelo tunnitsivigiva talentinnik (kenaujennitellimænnik, aipa maggungnik, pingajuæk attautsemittunittit namaksilerlugit tunnitsivigiveit; aulasarporlo.

16 Tagva tellimænnik talentinnik pijub, niorvgotigjartoramigit, assinginnik talentinnik tellimænnik illaveit.

17 Taimaktauik talentingnik maggungnik pijub, assingniktauik maggungnik illagivak.

18 Attautsemigle pijub, nuna ittersellijartorpa, tannerijame kēnaujanga ijerlugo.

19 Mullulaukårdlune akkunit kivget ukkoa attaninet tikkipok, kiglissiniarlugit.

20 Tagva sakkerpok, talentinnik tellimænnik pijok assinginnik talentinnik tellimænnik neksarlune, okarpok Attannek, talentinnik tellimænnik tunnitsivigilauramga ahak, tagga assinginnik talentinnik tellimænnik illavakka.

21 Tagva attanninget okautiva: Namagivagit, issumagikitotit nertornartotillo kivgak, ikkitunnut nertornardlutit piniaravit; pimajingortitsomavagit unnuktunnik: Nalekavit kuvianarninganut itterit!

22 Sakkerivoktauik, talentingnik maggungnik pijok, okarlunelo: Attannek, talentingnik maggungnik tunnitsivigilauramga; ahak tagga, assingnik maggungnik illavakka.

23 Attanninget okautiva: Namagivagit, issumagikitotit nertornartotillo kivgak, ikkitunnut nertornardlutit piniaravit; pimajingortitsomavagit unnuktunnik: Nalekavit kuvianarninganut itterit!

24 Sakkerivoktauik talentemik attautsemik pijok, okarlunelo: Attannek, illitarigapkit, sivoranartotit angu-

ausertotit; savijartotit karngasorlaungitarnik, kattersijo-
illo illilaungitarnik.

25 Sivoragamalo, talentit nunamut ijeriartorlauktara;
hak tagga, pīt piuk.

26 Attanningelle kiova, okautivlugolo: Ajortotit
erkeasuktotillo kivgaujotit! illitarigamga, savijartunga
karngasorlaungitamnik, kattersijungalo illilaungitamnik;

27 Tamanna pivlugo kēnaujakottimnik tunnijijuksau-
lauktotit kēnaujennik tauksējunnut, tikkikumalo, perku-
tiga tigunajalauktara illakartillugo.

28 Tamanna pivlugo talentemik aksarsiuk, tunnilugolo
talentinnik tellimaujortunnik pilingmut.

29 Pekartok, tunnitsiviojomārmet, pekaluarkovlugo;
pekanigitorle aksartaujomārpok pinganik.

30 Kivgarlo piungitok egissiuk tāktoksoarmut:
tagvane kēavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekarom-
mārlunelo.

31 Innuble Erninga ānanaunermine tikkikune, Eng-
elillo ajungitut tamaita illagællugit, iksivajomārpok
ānanaunerme iksivautangane.

32 Innukattigēllo illunamassiatik sānganut kattititau-
jomārput. Avititsomārpeillo, sorlo mianersijub sauga-
kottinne arnet avitimagit angutinnit.

33 Okpertullo tallerbingme tungānut pititsomārpeit,
okpingitulle saumingme tungānut.

34 Tagva Nalekab tallerbingme tungānetut okautijo-
mārpeit: Kaititse, Atātama nægliktangit, nalegauvik
kingormgutigissiuk, illipsingnut pijarērsimajok sillaksub
pigiarninganit.

35 Kāktillunga, nerritilaurapsinga. Immeruktil-
lunga, immertilaurapsinga. Tujormitillunga, itterko-
laurapsinga.

36 Annorērsimatillunga, annorartilaurapsinga. Kan-
nimatillunga, tækkojartorlaurapsinga. Parnghanērsima-
vingmetillunga, pullalaurapsinga.

37 Tagva idluartut kioniarpæt, okarlutiglo: Nalegak,
kānga kāktotit tækkolaukpittigit, nerritilaukpittigillo?
immeruktillutillonēt, immertilaukpittigillo?

38 Kāngalo tujormitillutit tækkolaukpittigit, itter-

kolaukpittigillo? annorërsimatillutillonët, annorartilaukpittigillo?

39 Kängalo täkkolaukpittigit kannimatillutit, parngnanërsimavingmetillutillonët, pullalaukpittigillo?

40 Nalekablo kioniarpeit, okautivlugillo: Ahamarëpapse: Ukkoa kattanguma mikkinerojut illanësumik pitinapsiuk, tamattominga pilaukpapsinga.

41 Saumingmëtunnullo okarniarivok: Idluitoälojuuvannit aularitse, ikkomamut kammitsuutomut, pijarëmajomut Satanasemut Engelinginnullo.

42 Käktillunga, nerritilaunginapsinga. Immeruktilunga, immertilaunginapsinga.

43 Tujormitillunga, itterkolaunginapsinga. Annorërsimatillunga, annorartilaunginapsinga. Kannimatilungalo parngnanërsimavingmetillunga, pullalaunginapsinga.

44 Taipkoatauk kioniarivæt okarlutiglo: Nalegalkanga täkkolaukpittigit käktillutit, immeruktilutillonët, tujormitillutillonët, annorërsimatillutillonët, kannimatillutillonët, parngnanërsimavingmetillutillonët, kivgartilaungipittigit?

45 Tagva kioniariveit okarlunelo: Ahamarëk, okapapse: Sumik ukkoa mikkinerojut illanget pitinginapsiuk tamattominga pilaunginivapsinga.

46 Tava taipkoa änianartoksoarmut nungusuitompijomärput; idluartulle innötsemut naksauGITOMUT.

KAPITEL XXVI.

Kristusib illijininganik Kommunionemik heiligemik.

JESUSIBLO okautsinne tamakkoa tamaita nägamigillinniartinne okautiveit:

2 Nellungilase, uvluk magguk näkpennik anniviksiorvioniarmet; Innublo Erninga pititauniarmet, kikkiektoraukovlugo. (Kejungmut senningajolingmut).

3 Taipsomane ajochertuijoksuit, aglangniglo illissimajut, innuit angajokangillo kattilerput, ajochertuijoksuit Kaifasemik attigub igloksoanganut.

4 Kachimiovlutiglo, kannok Jesuse nipporsallugo, igulugo tokkovlugolo.

5 Okarpulle: Anniviksiorvingme pinago, innuit pi-kabladlarkonnagit.

6 Jesusele Betaniametillugo, Simonib kallakadlartub iglungane;

7 Arnab tikkipa, ermgusiärsulijarlune pivianartovak-soarmik immalingmik, niakoanullo koviva, nerrimar-vingme iksivatillugo.

8 Illinniartingita tamanna täkkogamitsuk, idluaŋingi-læt, okarlutiglo: Tamna sōg kovijauva?

9 Mingoarutiksak tamna akkitudlartomut pissiāng-ōnajalauktok, aklujannut tunnijeksennik.

10 Jesusib tamanna tussaramiuk, okautiveit: Arnak una sōg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivānga.

11 Aklujunnik illakatsainarpose; uvangale najortigi-tsainangilapsinga.

12 Mingoarutiksak tamna timimnut kovigamiuk, pin-niarutigiva illuvertauniksamnut.

13 Ahamarik, okautivapse: Nāne okautsit tussarner-tut ukkoa okautigijaukpetta sillaksoarme illunane, okar-tokarniarivok tapsoma piniarninganik uvamnut, erkauma-jauniksanganik.

14 Tagva 12 it illanget Judasemik Ischariotemik atte-lik, aivok ajochertuijoksoarnut,

15 Okarlunelo: Sumik tunnitsivigijomavissinga? Illipsingnut pititsomavara. Kēnaujenniglo 30 ginnik tunnitsivigijomavlugo okarput.

16 Tamattomanget pitjutiksarsiorpok pititsomavlugo.

17 Kakkojelle sērnakangitut uvlungita sivorlingænne illinniartut Jesuse tikkipæt, okautilælo: Nane ākiksoi-jartorkovittigut anniviksiorutiksamik saugārsungmik ner-riniartarnik?

18 Okautiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tag-vanetok okautissiuk: Ajochertuijok okautsaukovātit: Piviksara nelliutingmet, anniviksioromavunga illingne illinniartikka illagilugit.

19 Illinniartingillo piniarput, perkojaunermiktut Jesu-semut, anniviksiorutiksarlo saugārsuk akiksorpæt.

20 Unnulermello 12 it illagilugit nerrimärvingmi ingipok.

21 Nerrivlutiglo, okarpok : Ahamarik, okaupapse illapse pitiniarpānga.

22 Angijomiglo kiksalerput, apperilerpælo nellekain dlutik : Nalegak, uvangauniarpik ?

23 Kioveit, okarlunelo : Aggangminut pogutam missukterekattima, pitilärpānga.

24 Innub Erninga ainialloarpok, sorlo tapsomina aglaksimangmet ; innugle tamna kappianamēk, Innub Erninganik pititsiniartok ! Innungmut tapsomunga idl arnersauvok erniangongikune.

25 Tagva Judasib pititiginiartanget apperiva, okapulnelo : Uvangauniarpik Rabbi ? Okautiva : Okakotit.

26 Nerrivlutigle, kakkōjak Jesusib tiguva, kujaliS lunelo avgorpa, illiiniartiminullo tunniva, okarlunelo Tigulugo nerrissiuk, tagva timiga.

27 Ermgusiärsuk tigugiva, kujalivlunelo tunniva tapگونونا, okarlunelo : Tamapse tagvanget immeritse ;

28 Tagva auga, Testamentitab (aunga) kovijauniartoA unnuktut pivlugit, ajornerit issumagijaujunnērutiksangv innut.

29 Okaupapse : Mattoma kingorngagut immernarungnērpunga ominga napartub Weinelihsab iptingānik, uvlok tamna nelliutikārtinnago, nutamik immilerupkes illagiluse Atatama nalegauvingane.

30 Nakudlartomiglo tuksiarutsit nāgamikit, annivul kakkamut orksuktalingmut.

31 Tagva Jesusib okautiveit : Unnuame tamatto mane tamapse koaksangautiginiarpapsinga. Aglaksimangmet : Mianersijok unatadlarpara, saukello siamartidlarniarput.

32 Makkikumale, (tokkungajunnit) sivunapsingne Galilæamut aijomavunga.

33 Petrusible kiova, okautivlugolo : Illunamassiatik koaksangautigalloarpattit, koaksanganiatsengilanga.

34 Jesusib okautiva : Ahamarik, okaupagit : Unnuame tamattomane, ahgutaunek niplerkārtinnago, missiutigilarparma pingasuertorlutit.

35 Petrusib okautiva: Tokkokattigigupkillonēt, mis-
mutigijomangilagit. Taimaktauκ illinniartut illunatik
okarivut.

36 Tagva Jesuse, illinniartinne illagivlugit igloksoar-
mut avaluliorsimajomut tikkipok, Gethsemanemik atte-
ingmut, illinniartinnelo okautiveit: Tamaunga ingititse,
aikunga tuksiariartortillunga.

37 Petruselo Zebedæusiblo ernæk illagiveit, kiksaler-
lunelo kappiaktoadlalerpok.

38 Tagva Jesusib okautiveit: Tarniga kiksarpok
ntokkomut; tagvanetitse pigärkattigilunga.

39 Kannitumullo aivok, pamangavlunelo tuksiarpok,
okarlunelo: Atätak, ajornangipet ermɡusiärsuk una
kapërle uvamnit; pijomajamnigle pinanga, pijomajet pile.

40 Illinniartullo sinniktut tikkipeit, Petruselo okautiva:
Stundemik attautsemik pigärkattigijungnangilapsinga?

41 Pigärluselo tuksiaritse, öktorlungnartomut pe-
konnase. Annernek pijomagalloarpok, uvinigle san-
taggēpok.

42 Aipanganik ama tuksiariartorpok, okarlunelo:
Atätak, ajornangiläk, ermɡusiärsuk una përkovlugo
anguvamnit? kissiane immilerupko; taimak pijomajet pile.

43 Amalo sinniktut tikkiniveit, ijingillo uerngarner-
rmut okumaiput.

44 Tagvungalo kemmakpeit, pingajuæniglo ama tuk-
ksiariartorpok, okautsillo taipkoa attorlugit.

45 Tagva illinniartinne tikkipeit, okautivlugillo: Ma-
na sinnikluselo merngoërseromavise? Ahäk, Stunde
nelliusimavok, Innub Erninget pititaulervinga ajortul-
liartut agganginnut.

46 Makkititse, aularta; ahäk, tamänepok, uvamnik
pititsijok.

47 Sullelo taimak okartillugo, ahäk, Judase 12 it il-
langet tikkilerpok, innugiartoksuit illagællugit, savik-
soalijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajochertuijoksoarnit,
innuillo angajokanginnit pijut.

48 Pititsiniartublo nellunaikutamik tunnitsivigilauk-
peit, okarlunelo: Kunnilärtara taimnauvok; tigusiuk.

49 Tagvañnarlo Jesuse aivigiva, okarlunelo: Rab
sallutitaulerit! kunniklālo.

50 Jesusible okautiva: Illænnara, sōg tamaungārki
Tagva tikkipæt, Jesuselo aktorpæt aggangmingnut,
gulugolo.

51 Ahāglo, illagijangita illangeta agganne issakpe
saviksoanelo amulugo, ajochertuijoksublo kivganga
mavlugo, siutā nakkarpa.

52 Tagva Jesusib okautiva: Saviksuit kēnailitangauja
pōleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut nungute
saungmet.

53 Issumavillonēt, Atātaga tuksiarvigijungnangina
ko, uvamnut tilliklerkovlugo Engellinnik Legioninnik
innit unurnersennik.

54 Aglaille kannok nellautsinajarkæt? Taimaitu
sauvok.

55 Stundeme tapsomane innugiartoksuit Jesusib okan
tiveit: Sorlo innuartomut annivose, saviksoaljarluse aja
pialjarlapselo, tigujomavlunga. Uvlut tamaita iksi
kattigilauralloarpapse, ajochertuivlungalo kattimavingm
tigulaungilapsingalo.

56 Tamakkoale illunatik imailivut, nellautaijut aglan
it nellautsikovludit. Tava illinniartingita illunatik ke
makpæt, kemmāvlutiglo.

57 Jesusemigle tigusiut, ajochertuijoksoarmut Kaifas
mut āpæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagva
kattimangmetta.

58 Petrusible allivasiktomit mallikpa ajochertuijors
iglunganut; itterlunelo, kivget senniænnut ingipok, tæ
kunāromavlune kannok illiortauniarmangæt.

59 Ajochertuijoksuille angajokaijello, kachimiojul
illunatik, sæglutiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsom
vlugo.

60 Nachvangilelle. Nauglo unnuktut passiklert
sakkeralloarmetta sæglovlutik, sullinginivut. Kingor
ovlutik magguk sæglovlutik passiklertuk sakkerpuk,

61 Okarlutiglo: Una okalauktok, Gudib iglunga
serortitsungnartara, uvlunelo pingasunne ama senna
vlugo.

62 Tagva ajochertuijoksoak nikkovilunelo, okautiva: Kiungilatit tamakkonunga, ukkoa passiklarninginnut?

63 Jesusele niplingilak. Ajochertuijoksublo kiovlugolo, okautiva: Gudib omartub kēnanget sāngane appe-
sivagit, okautittigut Kristuseōmangarpit, Gudib Erninga.

64 Jesusib okautiva: Okakotit. Okautivapsele, ma-
hamit imaitsomārpok, Innub Erninga tækkojomārapsiuk
ksivajok pitsartunerub tallerbiet tungāne, killaublo nu-
vujangittigut akkartok.

65 Tagva ajochertuijoksub annoranne alliktorpeit,
okarlunelo: Gude okarnerlutigiva; kiglijudjutekaria-
karungnērpogut! Ahāk, mana Gudemik okarnerlujininga
tussarpasse.

66 Kannok issumavise? Kiovut, okarlutiglo: Tok-
koteksauvok.

67 Tagva kēnanga ketserarpæt, tigluklugolo. Il-
langitale kēnangagut tiglukpæt.

68 Okarlutiglo: Nellautalertigut, Kristuse, tigluktit
kinauva?

69 Petrusese avalut illuēne iksivajok. Kivgablo
arnab tikkipa, okarlunelo: Igvittauk Jesuse Galilæamiok
illagilaukpet.

70 Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlunelo:
Okautsitit nellovakka.

71 Upkuakulle anningmet, assiet tækkogiva, tagvane-
artullo okautiveit: Tapsoma Jesuse Nazaremiok illa-
gilauriva.

72 Missiarivorlo ama, Gude taivlugo okausiluklune:
Innuk tamna illitaringilara.

73 Killamiojungnērmello tikkipæt, tagvane nængertut,
Petrusemullo okarput: Ahamarik, igvittauk tapkoa illa-
givātit; okautsivit nellunailingmattit.

74 Tagva ingminut okarnerlulerdlune Gudelo taivlugo,
okarpok: Innuk tamna illitaringilara; tagvaīnarlo angu-
taunek niplerpok.

75 Tagva Jesusib okausingit Petrusib erkarpeit,
okautilaungmago: Angutaunek niplerkārtinnago, missia-
rutigilarparma pingasuertorlutit. Annivorlo keavaksoa-
dlarlune.

KAPITEL XXVII.

Kristusib pitiitaininganik Pilatusemut.

KAULERMELLE ajochertuijoksuit innuillo an
jokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, tokkots
vlugo.

2 Kellersorlugolo aularutivæt, nunablo attanninga
Pontiuse Pilatusemut unertujutigivæt.

3 Judasib pititinget tamanna tækkogamiuk, tokko
perkungmatsuk: kakkialerpok, kēnaujello ipkoa 30
utertipeit ajochertuijoksoarnut angajokaijennullo.

4 Okarlunelo: Ajortullilaukpunga, passijeksaung
auk pitinapko.

5 Kekarput: Tamanna pingilavut, igvit pivet. Kēn
jello ipkoa Gudib iglunganut egipeit, aularporlo ki
tsartorlune.

6 Ajochertuijoksuille kēnaujet tiguveit, okarlutig
Idluangilak ukkoa illilugit Gudib iglunget iklervingan
aungmik akkekalaungmetta.

7 Kachimiolerpulle, machaliortublo perorsēvik
pissiarivæt kēnaujennut tapkonunga, tujormitset illu
sangännik.

8 Tamanna pivlugo perorsēvik tamna taijauvok
perorsēvinganik, uvlomemut tikkilugo.

9 Tagva nellautsimavut, nellautaijub Jeremiasib ok
singit, okangmet: Kēnaujet 30 git tigulaukpeit, pis
angojub akkinga, Israelib kittornginnit pissiarilauktat
eta;

10 Akkilliutigivlugillo machaliortub perorsēvingan
sorlo Nalekab okarkomanga.

11 Jesusele nunab attanninget sāngane nængerto
nunablo attanninget apperiva, okautivlugolo: Ju
attannerivāit? Jesusible kiova: Okakotit.

12 Ajochertuijoksuille angajokaijello passidlarmats
kiungilak sumiglonēt.

13 Tagva Pilatusib okautiva: Tussangilatit, angijon
passidlarmattit.

14 Kiungilale okautsemut attautsemullonēt, taimak, unab attanninga tattaminiadlarlune aglæt.

15 Anniviksiolerangetale nunab attanninga illusekarok, innuit pijomajanget, parngnanērsimavingmētut llanget aularkolugo.

16 Taipsomanele assinginnit uivēluartomik parngnanērsimadsaujokarpok, Barrabbasemik attelingmik.

17 Kattimangmettalo, Pilatusib okautiveit: Kina avamnut aulartitaukovissiuk? Barrabbaselonēt Jesuseonēt, Kristusemik taijak?

18 Nellunginamigit, kennugivlugo tagvunga pitilaungmatsuk.

19 Kiglissiniarviublo iksivautangane iksivalertillugo, nulliet okautsaujartorkova: Idluartok una allaruk; avlome sinnektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigilaukpunga.

20 Ajochertuijoksuille angajokaijello innuit okautilerpeit, Barrabbasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkotaukovlugo.

21 Tagva nunab attanninget kiovlunelo, okautiveit: Ukkoa magguk nelliaengnik aulartitsikovissinga? Okarput: Barrabbasemik.

22 Pilatusib okautiveit: Kannok Jesuse pijeksarivigo, Kristusemik taijak? Illunatik okarput: Kikkiektortaule senningajolingmut.

23 Nunab attanninga okarpok: Sumigle idluitullilauka? Niplialualerpulle, okarlutiglo: Kikkiektortaule.

24 Pilatusle tækkogame sullinginerminik, uivēlivalliatuinarmettale, immek piva, aggannelo ubvarpeit innuit tækkoænne, okarlunelo: Passijeksaungilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

25 Tagva innugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutiglo: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo.

26 Barrabbase tava aulartipa tapkonunga; Jesusele aklunatsennut issakajaukova, unertujutigilālo, kikkiektoraukovlugo.

27 Tagva nunab attanninget sorsuktuksangita Jesuse āpæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello illunaita tagvunga attautsemut kaikoveit.

28 Annorërtipællø, ulliksoarmiglo aupaluktamik kpitipæt.

29 Niakotiksamiglo kēnariktolingmik kakkilautin peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmiglo ajaupis pæt aggangittigut tallerbingittigut, serkortorvigællug mittautigivæt, okarlutiglo: Sallutitaulerit, Judit atteninget!

30 Ketserarpællø, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapmungalo niakoa annaulerpæt.

31 Mittautigijarēramitsuglo, ulliksoak tapsoman pērpæt, annoranginnik nangmininginnik attitilugo, aurutivællø, kikkiektorniardlugo.

32 Annileramiglo, innuk naipipæt Zirenemiok, Sinemik attelik; tamna aksorotivæt, kikkiektortauviksannik erksuktidlugo.

33 Tagvungalo, Golgatamik attelingmut, imaipniakovinertalingmut, tikkinamik,

34 Kassilinartomik sungarmik akkusimajomik imaipæt; tamannalo ôkamiuk, immeromangila.

35 Kikkiektorēramitsugle, annorangit avikpeit, immerautigilugillo; aglait nellautsilerkovlugit, okautaumanellautaijomut: Annorakka ingmingnut avikpeit, ullisoaralo immerautigivæt.

36 Tagvanelo iksivalerdlutik udsertorpæt.

37 Niakoello kollānut tokkunget pitjutamik aglaksinjomik nippititsivut, imaitunnik: Tamna Jesuseōv Judit attanninget.

38 Illagællugolo innuartuk kikkiektorpakit, aipattallerbiet tungānut, aipale saumiet tungānut.

39 Tagvunale arvertartut mittautigivæt, illekettamlutiglo.

40 Okarlutiglo: Gudib iglunganik asseroijotit, amasennalugo uvlunne pingasunne, illingnik piulidlat Gudib Ernerikpattit, senningajolingmit akkarit!

41 Taimaktauk ajochertuijoksuit, aglangniglo illis majut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutiglo:

42 Assimik ikkajulaukpok, ingminigle ikkajorunnangilak: Israelitit attannerikpatsuk, senningajolingmana akkarle, tainak okperijomavavut.

43 Gude tettigingmago, piuliliuk mana, kuviagikpago!
Okalaungmet: Gudib Ernerivānga.

44 Innuartuktauk kikkiektortaumakattikita, taimak
mittautigivæk.

45 Stundillo 6 ingænnit nunenne tamaine täktoksöler-
pok, Stundit 9 inget tikkidlugo.

46 Stundillo 9 ingæne Jesuse nipperkortovlune okar-
pok: Eli, Eli, lama asabtani! imaipok: Gudiga, Gudiga,
sög kemmakpinga?

47 Illangitale, tagvane nængertut, tamanna tussara-
mitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48 Erinesuklunelo taipkoa illanget akpangerpok, nip-
perkullo tiguva, kassilinartomullo missuklugo, ajaupia-
mullo kappomitarpa, immertilälo.

49 Assingille okarput: Ovatsiaro, tækkunārta, Eliasib
piulijartorniarmangago?

50 Jesusele ama nipperkortövlune pivok, annernenger-
dlunelo.

51 Ahaglo tagva, kattimaviub upkuksoanga allikpok
mæggolivlune, pänget ununga tikkidlune.

52 Nunalo sajukpiladlarpok, kairtullo koppidlarput,
illuvrillo angmarterput, unnuktullo sinniktut (tokkung-
jut) timingit makkiput.

53 Illuvernillo annivut (Jesusib) makkiniget king-
ornagut, iglugaseksoarnullo ivsornaitunnut pivut, unnuk-
tunnullo sakkerlutik.

54 Sorsuktukselle angajokangeta illangitalo, Jesusemik
udsertortut, nuna sajukpilladlartok tækkogamitsuk, tat-
tamnartullo assingit, kakkilängadlalerput, okarlutiglo:
Ahamarik, tamna Gudib Erneriva!

55 Tagvanelo arnakarivok unnuktunnik, Jesusemik
malliksimajunnik Galilæamit, kiygartorlauktunnik tap-
somunga, allivasiktomit tækkunärtunnik.

56 Tapkoa illanget Maria Magdalenausjok, Marialo,
Jakoblo Josesiblo anānangæk, Zebedæusiblo kittorng-
angita anānangæglo.

57 Unnulermelle angut akluitok tikkipok Arimathia-
mit, Josefemik attelik, tamnatauk Jesusib illinniartigiva.

58 Tapsoma Pilatusemut ailune, Jesusib timinganik
tuksiarvigiva. Tagva Pilatusib tunnijaukova tapsomunga.

59 Josefiblo timinga tigugamiuk, uvineruksa
sutjungitomik inuserpa.

60 Illuverkottiminullo nutämut illiva, kairtomut
najaukolauktaminut; ujaraksoarlo aksakartidlugo illuv
upkuanganut, aularpok.

61 Mariale Magdalena, Mariablo assia tagvanet
illuvek sangavlugo iksivavuk.

62 Opalungajjaiviub uvlunget aipangane, ajocher
joksuit Farisæerillo illumatik Pilatusemut tikkiput,

63 Okarlutiglo: Attannek, erkaivogut, uivëtök
okalaungmet sulle innovlune: Uvluk pingajuani
makkilärpunga.

64 Tamannua pivlugo illuvinga udsertortaukoler
uvluk pingajuak tikkilugo, illinniartiminut unnuang
lugo tigliktaukonnago, innungnullo okarlutik, tokkun
junnit makkisimajomik; uivëriklernek kingorler
ajornersaukonnago sivorlerpämit.

65 Pilatusib okativeit: Udsertortuksakarpose tag
ainiaritse, issumapsingnik udsertortaukolarsiuk.

66 Ailerput, illuverlo udsertortaukovæt udsertort
nut, ujaraksoarlo nellunaikuserdlugo.

KAPITEL XXVIII.

Kristusib makkininganik.

WOCHIBLE uvlungita sivorlerpångane uvlarärsul
Maria Magdalena, Mariablo aipa illuvermut pi
tækkojartorlugo.

2 Ahaglo, nuna sajukepiladlarpok. Nalekab Er
linget killangmit akkarlune, ujaraksoak illuviub up
anganit aksartitsartormago, känganullo ingidlune.

3 Tapsoma tautua kaumalaktun-ïpok, annoran
apputitut kakkortigivok.

4 Udsertortulle erksinermut koaksadlalerput,
kungajutitun-ïlivilutik.

5 Engelele amængnut okarpok: Erksiniaratik
lungilaptik Jesuse Nazaremiok kenneraptikko.

6 Tamanëgilak, makkisimavok, sorlo okalaung
Kaileritik, Nalekab innigilauktanga tækkojartortikko

cap. 28.]

7 Illinniartingillo tokkungajunmit makkisimajomik uavilutik okautsartorsikik. Ahaglo, sivorlerilärpasse Galilæamut, tavane tækkolärpasse. Ahak, okautilauk-baptik.

8 Illuvermillo annisalerpuk, erksivlutik kuviasuvak-poadlarlutiglo; akpangerpuglo, tamattominga illinniaringit okautijartorlugit. Illinniartinginnullo tamattominga okariartortillugik;

9 Ahak, Jesusib pärpak, okaudlugiglo: Sallutitau-eritik! Tapkoalo tikkipæk, ittigangillo aktorpeit, sanganullo pamangavlutik.

10 Tagva Jesusib okautivak: Erksiniaratik; mattominga kattangutikka okautsertorsikik, Galilæamut aikolugit; tavane tækkolarpānga.

11 Ainiartillugigle, ahak, adsertortut illangit igluga-seksoarnut tikkiput, illutsiolauktullo tamaita okautigiveit ajochertuijoksoarnut.

12 Tapkoalo angajokaijet illagivlugit, kachimiolerput, sorsuktuksennullo kēnaujavaksoarnik tunnijilutik.

13 Okarlutiglo: okaritse, illinniartingita tigligiartor-pæt unnuame, sinniktilluta.

14 Nunablo attanninget tussaumalerpago, satomakojomavavut, pitlartaukonnase tapsomunga.

15 Kēnaujello tapkoa tiguveit, piniarlutiglo ajochertortaunermiktut. Tamannalo Judit unipkauserivakpæt uvlomemut tikkilugo.

16 Illinniartulle 11 it Galilæamut aivut kakkamut, aikojauvingmingnut Jesusemut.

17 Tækkogamitsuglo, sānganut pāmakput; illangille nekkilersivut.

18 Jesusible tikkipeit okautivlugit, okarlunelo: Tun-nitsiviovunga pitsartuarnik tamainik killangmelo nuna-melo.

19 Tamanna pivlugo aileritse, innukattigēksuillo tamaita ajochertoriartorsigik, baptilugillo Atatab, Ernerublo, Annernerublo attinganut.

20 Ajochertorsigiglo mallikovlugit tamainik, perkojamnik illipsingnut; Ahaglo, uvlut tamaita najutsainarpapse, sillaksub naggatanut. Amen.

EVANGELISTIB
 MARKUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib Baptisinganik.

TAMEDSA okautsit tussarnertut pigiarninget Jes Kristusemik, Gudim Erninganik.

2 Sorlo nellautaijut aglanginne aglaksimmangmet: hāk, Engeliga tillivara sivunernut, apkotiksarnik āk soije sivunangne.

3 Ajochertuijub nippinga innukangitome : (imak piv Nalekam apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngit nāt tissigik.

4 Innukajuitome Johannese baptisivok, ajochertuivlut lo kakkialernerub baptijutānik, ajortunmit pējautiksami

5 Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo amivigiva illunatik baptitaujomavlutik tapsomunga, Jordane kōngme, ajornitiglo sagvarlugit.

6 Johannesele amoralik nergjutsib kamēlib merku innik, tapserutekalarmelo amivinnermik ; piglertauj tullo igupsaujartullo orksungit nerkigiveit.

7 Ajochertuivlunelo okarpok : Kingunipkut tikkit sak, pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, ta soma sāngane okkolunga, ittiggagutingit singējarlugik.

8 Immermut baptipapse ; tapsomale baptitsomārp amnermut ajunginermut.

9 Nelliutome taipsomane Jesuse Galilæamit Nazan

emit pivok, baptitaujomavlune Johannesemut Jordaneme.

10 Tuavilunelo kakkingmet, killak angmartok tækkova, annernerlo ajunginek taubetut, (tingmiatut) akkartok Jesusib kănganut pijok.

11 Tagvalo nippe killangmit pivok okartok: Ernerivagit nægliktagit kuviagijagit.

12 Errinesardlugolo innukangitomut (Gudim) annerninget aitipa.

13 Tagvalo innukangitomētek uvlunnik 40 nik, Satanasemullo ōktortaulerpok, nergjutillo illagiveit, Engelillo kivgartorpæt.

14 Johannese parngnanērsimmavingmētitauleltillugo, Jesuse Galilæamut pivok; ajochertuilernune okautsiinnik tussarnertunnik Gudib nalegauvinganik.

15 Okarlunelo: Nelliutok nelliussimmavok, Gudiblo nalegauvinga kaghilerpok; kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) okautsillo tussarnertut okperissigik.

16 Galilæab immanget siksangane pissukame, Simon tækkova, nukālo Andrease, nullutsamingnik ningititsijuk immānut, mingieriarniarteogamik.

17 Jesusib okautivak: Malliktinga, innungnik aulasarteotitsomavaptik.

18 Tuavilutik nullutsettik kemmaklugit mallikpæk.

19 Tagvanget sivumualerame, Jakobuse tækkova, Zebedæusim erninga, nukālo Johannese, umiakotometuk nullutsamingnik killaijaijuk; tuavilo kaikovak.

20 Atātatiglo Zebedæuse umiakotomut kemmakpæk kivget illagivlugit, (Jesuselo) mallikkivæk.

21 Kappernaumullo pivut; errinesulerdlunelo sabbatine illiniarvingmut itterpok, ajochertuilunelo.

22 Ajochertutingillo tattamminiaiveit; kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimmajutituolungitorlo.

23 Tagva immuk illiniarvingmetok, annernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarnune,

24 Okarpok: Adjei! sulliniarpita illingnut, Jesuse Nazaremiok? asseroriartorpittigut; kinaujotit kauji-magapkit, Gudeogavit heiligeojotit.

25 Jesusible innerterpa, okarlune: okajučrit, omanget (innungmit) annit.

26 Annernerublo makkojungnartub aulajatlidlas ka
nipliadlarlunelo, amivorlo tapsomanget.

27 Illuamassiatik tattamminialerput, taimak ap
sortigēlerdlutik, okarlutiglo: Suna una? suna
ajochertusertäk? Annernerit makkojungnartut pita
tunermt perkoveit, nalekpælo.

28 Tagvainak pinniarningit tussaumajaulerput
læab erkāne illunane.

29 Errinesulerdlutik illinniarvingmit amivut, Simo
Andreasiblo igluængnut pivlutik, Jakolo Johanneselo
lagællugik.

30 Simoniblo sakkia (arnak) nellajok ölingnartot
kannimavljune; tapsominga okautisarpæt.

31 Tikkipalo, aggangitigullo tiguva makkitilälo;
vainak ölingnartub kemmakpa, kivgartorpeillo.

32 Umulermello, sekkinek nippiñalermet, kannima
sunatuinait satanasiggillo pitipeit tapsomunet.

33 Iglugaseksoarmiullo illunatik upkutsab sillat
kattilerput.

34 Kannimajullo umnuktut pijungnērtipeit, sunatu
nik kannimasiggit; Satanasillo umnuktut amniti
nasit okarkongileit, illitarigamitsuk.

35 Kaulermello sulle täktillugo makkilune, amivor
Jesusedo innukangitumut aularljune, tagvanelo tuksiarpe

36 Petrusiblo najortingitalo katsungailutik mallikpa

37 Nemigamitsuk okautivæt: Illunatik kemnerpärit

38 Okautiveillo: Iglugasengnut kanninerojumut aile
ta, tagvanetauk ajochertuijomavljuna; taimak pivlu
tikkisimmarunga.

39 Galilæamelo illunane illinniarvinginne ajochertu
vok, Satanasillo amniti.

40 Kallaktublo tikkipa, sērkortorvigilugolo tuksiar
vigiva, okautivlugolo: Pijomaguviit kallagungnaititsun
naralloarparma.

41 Jesusiblo näpkoariva, agganmelo issak peit, aktorl
okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit.

42 Taimaglo okarmet, tagvainak kallagungnērsärp
tava.

43 Jesusiblo innerterpa aulartisarlälo.

44 Okautivlugolo: udsertolerit, assingnut taimak
okarniarnæk; ajochertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo
aipsohunga, tunnergutiksarlo Mosesib tunnerkojanga
hunnilugo, kallagungnêrnernik nellojungnêrkovlugit.

45 Tamnale annigame pigialerpok okautigiluarlugo,
taimailiornerlo kaujijautipa, taimak kingornagut sappi-
lerpok iglugaseksoarnut itternernik tækkuksaulune;
sillatänelerporle innukangitunne, tagvungalo tikkipæt
illunainit.

KAPITEL II.

Tumangajomik.

UVLULLO ikkitut kingorngæenne Kappernaumut aigi-
vok; iglometorlo tussaramitsuk,

2 Innugaseksuit kattisalerput, inniksêrodsivlutik päng-
anelo aglæt; ajochertorpeillo.

3 Illangitalo tikkipæt, âtsivlutik tumangajomik, sitta-
mænnut akkigartaujomik.

4 Tikkitsungnanginamitsuglo innungnut, iglo kângagut
killerpæt, angmaramitsuglo aumit tumangajub nellavia
ningitipæt.

5 Okperningelle Jesusib tækkogamiuk, tumangajok
okautiva: Ernera ajornitit issumagijaujungnêrput.

6 Aglangnigle illissimmajut illangit tagvane iksivajut,
issumalerput omættiingne:

7 Una kannoëtunnik okausekarka akkerartortunnik
Gudemut? Kia ajornerit issumagijungnêrungnarkagit
Gude kissime?

8 Jesusiblo annernermine issumangit kaujisāramigit
apperiveit: sogle omættipsingne taimak issumavise?

9 Tumangajomut nellææk okarnernik okinersauva,
ajornitit issumagijaujungnêrput; ubvalo: makkitit, au-
mittitit pikit, arvertarlutillo?

10 Nellojungnêrkovlusele, Innum Erninga pitsartune-
kangmet nuname ajortočrotsinernik, tumangajomut okar-
pok:

11 Okaupagit, makkitit, aumittitit pikit, angeratit tillo.

12 Tautuktillugillo makkisärpok, aumittinelo nek lugit annivok; illunatik tattamminiarpot, Gudelo nak dlarpæt, okarlutiglo: Taimaitomik tækkolaungima pogut.

13 Ama annigivok immab sinnänut, innuit illunatik kipæt, ajochertorpeillo.

14 Jesusiblo kangiutilerame Levi tækkova, Alfes erninga, tunniorkaivingme iksivajok, okautilerma Mallinga, nikkovilunelo mallikpa.

15 Iglunganelo nerrimavingme iksivatillugo, Zoell rillo idluitullijullo unnuktut Jesuse illinniartingillo kattigiveit nerrimavingmut. Tapsominga malliktut nungmetta.

16 Aglangnik illissimmajut Farisæerillo tækkogatsuk, Zoellnerit idluitullijullo nerrekattigingmagit, ill niartinginnut okarput: Sög Zoellnerit idluitullijullo rekattigivlugillo immerkattigivägit.

17 Tamama Jesusib tussaramiuk, okautiveit: ätsu innulijikariakangilet, kannimajut kissimik. Ajortug kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issunakarkovlug idluartut pinagit.

18 Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktut nik nerringipaktut; illangitalo tikkipæt, okarlutig Sög Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktut nerringipakkat, illinniartitille nerringipangilet?

19 Jesusiblo kioveit: Nullianiktomut tikkitut kann nerringinajarkæt uiksak najortigigamitsuk? Uiks taipkoa najortigitillugo, nerritailijungnangilet.

20 Nelliutsomärporle uiksamik aksartauvinget, tag nerringipangiarput.

21 Ammorätokak illärpangilæt nutämik illäksamik nutäb alliktormago nutaungitok, alliktorneylo pivalliaov.

22 Weinelo nutäk immerkautinnut nutaungitunnut im mertutingilæt; Weinib nutäb alliktormagit immerkautil Weinelo kovituinarpok, immerkautillo assorerolugit. Weinle nutäk immerkautinnut nutänut immertutijeksauvok.

23 Taipsomane perortut kakkojekset apkotigingmagit sabbateme, illinniartingit ingeravlutik singailingit nutsurpeit.

24 Farisæerit okautivæt: Ahâk, illinniartittit sabbateme pijeksaungitomik pivut.

25 Okautiveillo: attuarsilaungilase Davidib illioringanik ajorsalerame, kâleramelo najortingillo?

26 Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajochertuierotillugo; kakkojet tækkojekset nerriveit, tamakkoa errilugit ajochertuijut kissimik perkanjauvut, najortimimullo tunnivlugit illangit.

27 Okautiveillo: Innuk pivlugo sabbate pingortisimmaok, sabbatele pivlugo innuk pingortitaungilak. Innub Erninga sabbatemuttauk Nalegauvok.

KAPITEL III.

Apostelit 12 it annerimmajauninginnik.

ILLINNIARVINGMULLO ama itterivok. Ahâk innukarpok tagvane, aggangita iglungit tokkungajunnik.

2 Udsertorpæt, Sabbateme innulidlarniarmangago, passitik, sakaromavlutik tapsomunga.

3 Innungmullo tokkungajunnik aggalingmut okarpok: amaungapît.

4 Appersorpeillo: Sabbateme ajungitullijuksauvita ajortullijuksauvitalonêt? Innuk piulilugolonêt asserorlugolonêt? Tapkoale niplingilet.

5 Ningarlune illumajine tækkunârpeit omættingit mangaidlarmetta kiksautigiveit, innuglo tamna okautiva: Aggaktit issakkit. Issakpeillo; aggangillo âkiktaulerput agiglungittitut.

6 Farisæerillo annivut, okarkattigêlerlutik Herodesib kivgangit illagællugit illioriakarnermingnik innuaromavluglo.

7 Jesusele illinniartinne illagivlugit immab sinnanut avok; innugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit Judæamillo.

8 Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordanib akkianillo,

Tirusib Sidoniblo erkængnetut, immugiartorsuit, tat
nartitanginnik tussartut, tikkipæt.

9 Illinniartinnelo okautiveit, umiaramik pekalerko
git, innungnut nimniutitaujomanane.

10 Unnuktut innulingmagit, taimak aglæt, kappia
titaujut illunatik arlialermatsuk, aktoromavlugo.

11 Annernerillo makkojungnartut tækkojarangami
pâmakvigivæt niplerlutiglo okarput : Gudib Ermerio.

12 Angijomigle innerterpeit, nellonërtaujomanane.

13 Kakkamullo majorarpok, kaikojiavlunelo pijom
minik ; kaikojangitalo tikkipæt.

14 12 it amneriveit, najortigënaromavlugit okalāja
titsomavlugillo.

15 Pitsartutitsomavlugillo kannimanartunnik pēja
vlugit Satanaseniglo annititsikovlugit.

16 Simonelo, Petrusmik atserarpa ;

17 Jakobuselo, Zebedæusim erninga, nukālo Johan
se, tapkoa magguk atserarpæk Boanergermik, imaip
Kallub kittornagik.

18 Andreaselo, Fillippuselo, Bartolomeuselo, Mar
theuselo, Tomaselo, Jakobuselo Alfeusib erninga,
deuselo, Simonelo kanamiok.

19 Judaselo Ischariot, Jesusib pitigijomärtanga.

20 Iglomullo angerarmetta ; innugaseksuit kattilerit
inniksërotivlutik nerrinermik ajulerdlutik.

21 Najortingitalo tamanna tussaramitsuk annivigi
innerteromavlugo ; okaramik issumairotiniarpok.

22 Aglangnigle illissimmajut Jerusalemit attärsim
jut, okarput : Beelzebubekarpok, Satanasillo angajok
emnut Satanasit annitipeit.

23 Attautsemullo kaikoveit, adsiujutigut okautivlug
Kannok Satanasib Satanasokattine annititsungnarpok.

24 Attannioviub innungit ingmingnut illagëgungnë
nik, nunguniarput.

25 Iglublo innungit ingmingnut illagëgungnëruni
nunguniarput.

26 Satanasetauk ingminut akkerartorune, ingmin
illagëgungnëruni, sullijungnangilak, nungulerporle.

27 Sangijorsub iglunganut ittertokerungnangilak, per-
tinginniglo aksarlugo; kissiane sangijoksoak kellersor-
runiuk, kingorngagut iglunget perkutangit aksarni-
arilugit.

28 Ahamarik, okaupapse: Innuit idluitullininginnit
mainit issumagijajungnēromārput, Gudemut mittautik-
karninginnillo aglæt.

29 Annernermigle ajunginermik okarnerlutilik issuma-
ijajungnērnængilak issokangitomot, pititeksauvorle
kartuivingmut naksangitomot.

30 Makkojunguartomik annernekartok okautigingma-
uk.

31 Anānangalo kattangutingillo angutit tikkiput; sil-
atāne nængerdlutik, tilliklerpullo kaikovlugo.

32 Innuille iksivajut illumangmatsuk, okautivæt: Ahāk,
nānavit kattangutivillo sillatanētut apperkotigivāt.

33 Kioveit, okarlunelo: Kina anānaga, kikkullo kat-
angutikka?

34 Avaminelo iksivajut illinniartinne tækkunārpeit, o-
karlunelo: Ahāk, tagva anānaga kattangutikkalo.

35 Gudible perkojanganik malliktok, nukkarivara,
hajagivaralo, anānagivaralo.

KAPITEL IV.

Adsiujunnik sunatuinarnik.

IMMAB kiglingane ama ajochertuilerpok; immugasek-
suillo kattilerput tapsomunga, taimak, umiakotomot im-
mānētomot ikkijariakarlerpok ingilunelo; immugaseksuit
illunatik immāb kiglinganēput.

2 Akkunillo ajochertorpeit adsiujunmut, ajochertui-
vlune okautiveit:

3 Nalegitse, ahāk, karngasoijok karngasoijartorpok.

4 Karngasoitillugolo apkosinermut illangit kattekput;
tagva tingmitset killaub attanētut pukkumalukpeit.

5 Illangillo kairtomut ivsorluktomot kattekput; pe-
rortersarpullo ivsorlukamik.

- 6 Sekkinerle nuingmet, kunnulersärput, amäkan
miglo pannilerput.
- 7 Illangit kattekput okpit kakkilautiggitt akkornga
okpille kakkilautiggitt peroramik tokkopeit, sulluga
karkonnagit.
- 8 Illangillo kattekput ivsoriktomut nunamut, nu
lutik perorlarmiglo perorsäeksakalerput; illangit 30
illangillo 60 nik, illangillo 100 nik.
- 9 Okautiveillo: Tussajungnik siutelik tussarle.
- 10 Kissimeolermello, najortingita 12 illo illagiv
apperivæt, adsiujub tamattoma tukkinganik.
- 11 Kioveit okautivlugillo: Illipse tunnitsiviovose,
dibnategauvinget nellonarninganik kaujimakovluse;
koale uvaptingnngitut adsiujunnik okautsaulerput;
- 12 Ijinut uitajunnut tautuklutik, illitarinagolo, si
nullo angmajunnut tussälutik tukkissinagolo, sagiar
nagillo, ajorningillo issumagijaujungnërkonnagit.
- 13 Okautiveillo adsiujut tamakkoa tukkissingig
sigik, kannok assingit tamaita tukkissinajarpissigik.
- 14 Okausek karngäsoijok karngäsoriartorpa.
- 15 Apkoserngub sennianut karngautigimajut: Tap
angovut, (Gudib) okausinginnik tussartut tussaraing
git, Satanasib tava okautsit pëjariartorpeit, omætting
nut karngautigimajut.
- 16 Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngaut
majut: Tapkoangovut, okautsinnik tussartut, kuvias
nermullo tamakkoniga illelliorsärput.
- 17 Amäkanginamigle illumingne sangusaraidlar
kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonët
kausek pivlugo, sinmaungasälerput.
- 18 Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimaj
tapkoangovut, okautsinnik tussartut;
- 19 Nunablo mattoma pinginnik siarklernerub, aklu
manerublo uiveriklerneriget, assingitalo unnuktut iklig
nerit, okautsit ippitipeit illumingne, sullugainertaratig
20 Ivсорiktomullo karngautigimajut tapkoangov
okautsinnik tussartut illelliortullo sullugainerkartilugill
illangit 30 nik illangillo 60 nik, illangillo 100 nik.

21 Okautiveillo: Nennergoak ikkitaunajarka, kat-
uajab, säblonēt attānut illilugo? aukagle, nennergoa-
ngmulle illivæt.

22 Ijersimmajokangilak, sakkijaromāngitomik, angeji-
kanginivok, tussaumajaujomāngitomik.

23 Tussajungnik siutelik, tussarle.

24 Okäutiveillo: Tussartasse naleksigik; öktutip-
ingnut öktorviojomārivose; tappekaromārluselo illipse
amattominga tussartose.

25 Pekartok tunmitsiviojomārpok; pekangitorlo, ak-
artauniarpok pinganik.

26 Okarporlo: Gudib nalegauvinga imaipok, sorlo
nuk karngäsutinnik karngäsoijotut nunamut,

27 Sinniklunelo unnuganget, makkilarmelo kauleranget
karngäsutit nuilerlutik perorput, nellovlugit kannok.

28 Nunab ingminik iviksuket perorterkärpeit, king-
brngane singailingit, kingornganelo singailit sullu-
gainekarivut.

29 Sullugainemarille innerangetta, innuetta kibloriar-
lorsärpeit, kattersivik nelliutingmet.

30 Okarporlo: Sumut Gudib nalegauvinga adsiuti-
tsomavittigo? adsiujullonēt nelliennut nellonarungnerti-
tsomavavut?

31 Senfkornetun-īpok, tamna karngäsортаugame nu-
namut, mingnerovok assiminit karngäsutinnit nuname.

32 Karngäsортаujarangamelo perorpok, anginersaulu-
nelo kolenit tamainit; akkerokalilarmelo angijunnik, tai-
mak aglæt tingmitset killaub attānetut innekarungnar-
lutik tachaliningane.

33 Taimaitunnut adsiujunnut unnuktunnut okautsinnik
okarvigiveit, tukkekartitsungnartanginnik.

34 Adsiujoungitutigullo okarvigingileit; anginersa-
migle illinniartiminut tamakkoa tamaita tukkekarti-
peit.

35 Uvlormelo taipsomane unnuktome okautiveit: ak-
kianut ikkāta.

36 Innuit aulartinamikit, umiakotomut ikkitipæt, as-
singillotauk umiarsuit illagigiveit.

37 Ullajutjaradlalarmello, maggit umiakotok itibsua-
vlugo pivæt, tettælugolo.

38 Umiakotublo akkoanepok sinniklumelo akkime
pårdlugolo okautivæt: Ajochertuijok, issumagingilo
térniarnivut?

39 Makkilune amore innerterpa immarbiglo okau
nippangerit nippangērotilutillo. Amorekarungn
tava, ikkobialidlalarmelo.

40 Okautiveillo: Sög taimak nangiarkise? ka
tagva okpernekanginapse.

41 Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik: Kina
amoriblo immarbiublo nalengmakko.

KAPITEL V.

Legionit Satanasit annititauningennik.

IMMABLO akkianut pivut, Gadarenerit erkānut.

2 Umiakotomit niungmet; innub amnernermik ma
jungnartomik illumiktub pachrearsärpa illuvernita
vlune.

3 Illuverne innekartok. Kelleksoijungnartokang
lonēt tapsominga, kellaumgujennullonēt.

4 Unnuktummik kellersortaulauabloarangame parn
nērsutinut kellaumgujennullo, tapsoma kellaumg
kiktoraveit, parngnanērsutillo ulluktordlugit assere
peit, nujuittitaujungnangilarlonēt.

5 Uvlunelo unnuenelo kakkennētsainarlaukpok illu
nētsainarlarmelo kaggudlarlunelo ujakkennut ingm
tiglujarpok.

6 Jesusele tækkogamiuk kanningitomit akpanger
pachrearpa pāmangavigivlugolo nipliadlarlunelo opa
pok:

7 Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerub ernin
tuksiarvigilutit Gudib sāngane okaupagit: kappiasuk
sikonnæk uvammik.

8 Okautivale: annīt annerniojotit makkojungnart
innungmit omanget.

9 (Jesusib) appersorpa: Kinauvīt? Kiovalo: Le
onemik attekarpunga, unnudlarapta.

10 Tuksiarvigivalo angijomik, aulartitaujomanat
mattoma erkānit.

11 Mattomalo erkāne kuingēngigaseksoakarpok kak-
me nerrijunnik

12 Satanasillo illunatik tuksiarvigivæt, okarlutiglo:
ningēngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigut.

13 Jesusiblo tuavilune perkoveit. Annernerit mak-
jungnartut tava annivut kuingēnginnut pullavlutik;
ningēngigaseksuillo pangaliklutik sivinganariktomit
ikadlarput imānut, (tapkoale 2,000 deokaseit) ippi-
utiglo imāne.

14 Kuingēnginniglo mianersijut kemmāvut, igluga-
ksoarmiumullo, iglugasengmiumullo tamanna okauti-
jartorpæt. Taipkoalo illuserilauktanget tamanna tæk-
jartorlugo, annivigivæt.

15 Jesuselo tikkipæt, Satanaseliolauktorlo annoratsi-
tok, sillatōvlunelo iksivajok tækkovæt; erksivlutiglo.

16 Tamakkoningalo tautulauktut okautiveit, Satana-
gub kuingēngillo illiortauninginnik.

17 Tuksialerpælo, erkāmingnit aularkovlugo.

18 Umiakotomullo ikkimet, satanaseliksolauktub
uksiarvigiva, najoromavlugo okartok.

19 Jesusible perkungila, okautivlugole: Angerarit
glungnut illangnullo okautilugillo, pitsiarvionernik Na-
kamut, nāpkigijaunerniglo tapsomunga.

20 Aularporlo, iglugaseksoarnelo tellimaujortunne
kālalerpok, pitsiarvionerminik angijomik Jesusemut.
Tamattomingalo tussartut illunatik tattaminiadlarput.

21 Jesuse umiakotokut ikkårdlune uttermingmet, in-
nugaseksuit kattisālerlutik tikkipæt, immab sinnānetok.

22 Ahāglo, illinniarviub angajokangita illanget Jai-
usemik attelik tikkipok; tækkogamiuglo ittigganginnut
pamakterpok.

23 Angijomiglo kennuvigivlugo okarpok: Panniga
tokkokasakpok; aggangnut aktoriartorlauruk innulijau-
vlunelo innokovlugo.

24 (Jesusiblo) tava aiparilerpa; innugaseksuillo mal-
likpæt nimniortidlugolo.

25 Arnak tagvanenivok, tamna Jahrinnik 12 nik au-
katsainartok,

26 Kappiasudlarlunelo perkutinne tamaita nungu-

laukpeit äniasiortinnut; sokkoseranele sugaluluarho;
tok.

27 Tamna Jesusemik tussalerame, innuit akko
tigut annorānga aktoriartorpa tunnuanit.

28 Okarame: Annorāngalonēt aktorungnaruph
jungnainajarpunga.

29 Tagvainak aunga koktok kigikpok; timin
missigilerpok, pijungnērame kappiagijaminit.

30 Jesuselo mannakut ingminik missigivok pit
nek ingminit anningmet, innungnullo keviardlune
pok: annorakka, kia aktorpagit?

31 Illinniartingitalo okautivæt: Tækkovotit,
nimniutidlarmattit, okarpotillo: Kia aktorpānga?

32 Keviarporlo aktortiminut, kennerlugo.

33 Arnarle erksilune sajukpok, (pinniavioner
kaujimagame) pāmangavigijartorpalo, kigililing
okautiva.

34 (Jesusible) okautiva: Panniga okpernivit pi
nērtipātīt; ullapirsautekarlutillo aularit, kappiagi
lo äkiktaulerit.

35 Sulle taimak okartillugo, illinniavriub an
kanget kivgangita illangit tikkiput okarlutiglo: P
tokkovok, sōg ajo chertuijok sulle sullitipiuk?

36 Okausingille tamakkoa Jesusib tussarsärpeit
linniavriublo angajokānganut okarpok: Erksiniav
okperille.

37 Illaukojingilarlonēt assianik, Petrusele, Jak
selo, Johanneselo Jakobusib nukka kisseta.

38 Illinniavriublo angajokanget iglunganut itter
aulajaludlartut tækkoveit, kēadlartullo, nipliadla
lo.

39 Itterlunelo okautiveit: Sōg aulajaludlarluse
dlarkise? Niviarsiak una tokkungilak, sinnikporle.
ridlarpæello.

40 Ilunaitalo annitipeit, niviarsiab atātanga, anān
alo illagællugik itterpok niviarsiab nellavianut.

41 Niviarsiarlo aggangittigut tiguva okautivlug
Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, m
kitit.

12 Tagvainarlo niviarsiak makkisarpok arvertarlilarlo ; Jahrekarporle 12 nik. Illunatiglo tattamminiadlarangijomik.

13 Innerterpeillo angijomik, kaujijokalerkonnago tattominga, okarlunelo, nerrititaukovlugo.

KAPITEL VI.

Immab kangägut Jesusib pissungninganik.

AGVANGET aularpok, innugorvingminut pivlune ; inniartingitalo mallikpæt.

2 Sabbathelo nelliutingmet, illinniarvingme ajochertuipok. Unnuktullo tussartut tamattominga, ajochertuigit tattamminiareiveit, okarlutiglo : Nakit oma pivagit makkoa ? kannorlo tunnitsivionerka sillatünermik taitomik ? tattamnartunniglo taimaitunnik aggangittigut tunnuk ?

3 Igloliorteungitok ? Mariab Erninga, Jakoblo, Josiblo, Judasiblo, Simoniblo kattangutigingilæt ? Naingillo illunatik uvaptingnëngilet ? Illunatiglo sinangasautigivæt.

4 Jesusible okautiveit ; Nellautaijok nakorijaungineravaktok nunakattiminut illaminullo, assinginnit.

5 Tagvane tattamnartullijungnangilak attautsemigloæt, (okpingimetta) kannimajut illainangit aggangminut ktorpeit, pijungnërtilugillo.

6 Okpinginingillo tattamminiareiveit. Arvertarporlo glugaseksoarnut avaminetunnut, ajochertuivlunelo.

7 12 illo kaikoveit, maggoilivlugillo aularkolerpeit, innernernullo makkojungnartunnut pitsartünermik tunnitsivigiveit.

8 Perkolugillo, sumik neksarkonnagit ingerarlutik, ajaupiatuinarmik kissiane ; ikpiarsulijaratiglo, kakkoalijaratiglo, kënaujalijaratiglo tapserutimingne ;

9 Ittigagusersimmakovlugille, annorängniglo maggungnik attorkonnagit ;

10 Okautiveillo : Iglomut itterupse, tapsomanetsäinaritse, aularkārase tapsomanget.

11 Illangitalo illellioromangippasse, okausise tus
managillonēt; annititse tagvanget, ittikkapselo san
katterarsigik nellojungnērutiksanginnut. Ahamarik
tivapše: Sodomiblo Gomorablo (innugilauktangit) an
lartaunikinersaujomärput erkartuiviub uvloksan
iglugaseksoarnit ukkonanget.

12 Ailerpullo ajochertuijartorlutiglo, kakkialeriab
nermik.

13 Satanasillo unnuktut annitipeit, kannimajullo vl
nuktut mingoarutiksamut mingoarpeit innulidlarlaila

14 Tamattomingalo attannek Herodesse tussaun
rame (Jesusib attinga illitarijaulermet) okarpok: Job
nese Baptiterijok tokkungajunnit makkisimmavok, tam
na pivlugo taimaitomik tattamnartullivok.

15 Illangit okarput Eliaseovok, illangille nellautul
vok, nellautaijullonēt illanget.

16 Herodesele tamattominga tussarame okarpok: at
hanneseovok niakoērtautilauktara; tokkungajunnit m
kisimmavok.

17 Herodesele tilliklerlaukpok, Johannesemik tin
jautitsilune, parngnanērsimmavingmullo pititsilune, B
rodiasē, nukkame Fillippusib nullia pivlugo: Tam
nullianikkamiuk.

18 Herodesē Johannesib okautilaungmago: Idluat
ilak nukkavit nullia pigigangne.

19 Herodiasible (Johannese) tokkonasuaromagallote
lugo, ajorpale.

20 Johannesele Herodesib illeragiva, nellunginami
idluartövlune issumagiktoksōngmet; tamanna pivlu
sapputiva, kakkutikullo nalekpa tussarnerilälo.

21 Uvlokalmello piijutivingmik Herodesib innul
viane, tapsoma attannigaseit, sorsuktuksello angajokang
Galilaametullo angajokaonerset nerrimärtimagit.

22 Tagva Herodiasib pannia itterpok, okigēserl
melo, tamanna Herodesib nerrekattangitalo kuviagivana
Tagva Attanniub Herodesib niviarsiak okautiva: Issi
mangnik tuksiarvinga pijomajarnik pillitsomavagit, sa

23 Okautimariklugolo okautiva: Sumik tuksiarv

gumga illa pillitsomavagit, attannionima koppanganig-
sēt.

24 Annivlune anānanelo appersoriartorpa: Sumik
ksiartuksauvīk? Kiova: Johannesib Baptiterijub nia-
anik.

25 Ittersārivorlo Attannermut, kennulune okarpok:
agvainak tunnitsiviojomavunga Johannesib Baptiteri-
iab niakoanik pōgutamut illimajomik.

26 Attannek kiksalerērpok okautsinele okamaringnine
ovlugo, nerrekattinnelo pivlugit, sullinane tuksiarkojo-
taalungila.

27 Attanniublo niakoērsije tillisārpa, niakoalo aijau-
obva. Tapsoma parngnanērsimmavingmut niakoēriar-
aripa,

28 Niakoalo pōgutamut illimajok tikkiupa, niviarsia-
tūllo tunnīlugo, niviarsiable anānaminut tunniva.

29 Tamannalo illinniartingita tussaramitsuk, tikkiler-
at timinga illuvermut illijartorpæt.

30 Apostelillo Jesusemut kattilerput, tamakkoningalo
mainik okautilugo, pinniarnernmingniglo ajochertuiner-
tingniglo.

31 Okautiveillo: Kissinga innukangitomut ailaukta,
arnngoēserluselo. Tikkitut uttertullo unnungmetta;
erijungnangilellonēt agviartaugamik.

32 Umiakotokullo aularput innukangitomut.

33 Allivaktullo innuit tækkoveit, unnuktullo illitari-
loæt, akpangerlutiglo kutterorlutik mallikpæt illagēklu-
ik iglugaseksoarnit tamainit, ingiarlugolo tikkipæt.

34 Jesuselo niovok, innugaseksuillo tækkogamigit, il-
lupsugidlarpeit; saukettitut mianerijekangitotitun-īng-
netta. Unnuktunniglo okallugvigilerpeit.

35 Uvloklilermet, illinniartingita tikkipæt, okautivlu-
ngolo: Tamanna piksakarviksaungimet, uvloklilermello.

36 Aularlit, mattoma erkāt iglugasenginnut niuver-
rōnginnullo, kakkojarsiniariartorkovlugit; nerkiksakang-
vanamik.

37 Jesusible kioveit, Okautivlugillo: Illipse nerkik-
anginnik tunnitsivigissigik. Okautivæello: Kakkojarsi-

niariartortuksauvita, kënaujet 200 dit akkinginnut, nerkiksanginnik?

38 Okautiveille: Kapsinik kakkojakarkise? sijartoritse. Ullernairamikillo, okarput: mingeriængniglo maggungnik.

39 Ikterkolerpeillo, nerrimärtutitut ivingnut lingaitunnut.

40 Tunnulerëkterdlutik tava ikterput ingmigilut. 100 dillo 100 dillo 50 gillo 50 gillo.

41 Ukkoa kakkojet tellimet, mingeriæglo tiguveit, killangmullo arlorpok, kujalivlune avgorpeit, illinniartiminullo tunnivlugit, mannijerk git tapkonunga mingeriæglo magguk avikpak illuna

42 Illunatik tava nerrivut, kagungnërlutiglo.

43 Amiakungillo kattilerpeit, amäksuit 12 it tetta git, mingeriæglo illanginnik.

44 Nerrilauktullo anguteinait 5000 diojut.

45 Illinniartinnello errinesälerdlugit umiakotomars kiokarkolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsleit mut, innuit aularterkärnagit.

46 Innuillo aulartinamigit, kakkamut majorarpok siariartorlune.

47 Unnulermello umiakotüt immab kerkanëput suselo kissime nunametok.

48 Tækkovorlo, ipunermik sappikasalermetta, aggormatsuk. Pigärviettale sittamangane unnuame kilerpeit, immab këngagut pissuklune.

49 Kängerniarkordlugit. Immaglo pissugvigina go, tækkogamitsuk, mittilionasugivæet, nipliadlarlut

50 Illunatik tækkogamitsuk kakkilärput. Tuavial karkattigilerpeit, okautivlugit: Mannigoleritse uvavunga, erksinase.

51 Umiakotomullo ikkivok, tapkonunga, kassumi tava, kakkilärlutiglo tattamminiadlarput angijomik.

52 Kakkojet pitjutigællugit sillatusinersaulaung omættitik mangaidlarmetta.

53 Ikkärlauramiglo, Genezaremiut nunangennut vut, nunalilutiglo.

54 Umiakotomillo niungmetta, innuit illitarijarērpæt.
55 Akpangilerlutiglo nunenut mattoma erkānetunnut
mainut, Kannimajut aumittimingne nellajut, pitilerpeit
juganut tussaumajamingnut.

56 Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonēt, iglugaseng-
allonēt itteranget, kannimajeatik illiveit niuvervingnut,
ksiarvigilugolo, annorānget sinna aktortaukovlugo taip-
onunga. Tapsomingalo aktuijut, illunatik pijungnēr-
ut.

KAPITEL VII.

Innuk nerkib sujuktingitanganik.

FARISÆERILLO, aglangniglo illissimajut illangit
erusalemiteit pijut tikkipæt.

2 Illinniartingita illangit tækkogamikit kakkojartortut,
ubvarsimmanagit aggatik, idluaringileit.

3 Farisæerit Judillo illunatik nerringilet, aggatik ub-
arsimmatinnagit, angajokamik illusingit attordlugit pi-
teit.

4 Niuvervingmillo tikkitarangamik, nerringilet ubvar-
sætik. Assingillo umuktut imaitut illuseriveit, erm-
utsillo, immertautillo, machaillo, pogutello sällö sujung-
tättilugit piveit.

5 Farisæerillo aglangniglo illissimajut appersorpæt:
og illinniartivit mallingipattigik angajokarmik illusingit,
og kakkojartorket aggangnut ubvarsimmangitunnut?

6 Kiouvelle okautivlugit: Illipse takkormortose, Je-
neiasib okautigitsiaralloarpāse, sorlo aglaksimmangmet:
innuit ukkoa kängasinamingnut nertorpānga, omættingi-
vile ungasikpānga.

7 Sullinatik kivgartorpāngale, innuit ajochertusitui-
angit ajochertuitigamikit.

8 Gudib perkojangit kemmakpasse, innuit illusekul-
angit malliklugit pivasse, kattello ermgsiärsuillo kebla-
ngiksivlugit; umuktullo imaitut attorpasse.

9 Okautiveillo: Gudib perkojangit attorungnaisiar-
utipasse, illusekulluse malligomavlugit.

10 Mosese okangmet: Atātangniglo anānangniglo

nalektuksauvotit; atätaminut anānaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

11 Ajochertuivosele: Atätaminut anānaminullo okartok: Korban, imaipok: tunnigupko namanersauvok illingnut, tamna ajungitullivok.

12 Kingorgane atätaminut anānaminullo ajungitul-
liartitsitailivose;

13 Taimak Gudib okausingit pijariakarungnērtipasse illusekulluse pivlugit, imailiutsainarposelo unnuktunnik.

14 Innuillo tamaita ingminut kaikoveit, okautivlugit: Tamapse naleksinga omamigissinglo.

15 Sunalonēt innub sillatānit illuanut pijut, sujuktingilæt; tapsomangelles annijut innuk sujuktipæt.

16 Tussajungnik siutelik tussarle.

17 Innuille kemnakkamigit iglomullo pingmet, illin-
niartingita appersorpæt mattominga adsuujomik.

18 Okautiveillo: Illipsetauk sillatunekangilase? sulle nellovissiuk? illunatik sillatānit innungmut pijut, sujuktingilæt?

19 Omættānut pinginamik, nætjangnulle pivut, illuse-
rivaktamiktut annititaulerivut, nerkenik tamainik anni-
titsigamik.

20 Okarporlo: Innungmit annijub innuk sujuktipa;

21 Kamanget, innuit omættinginnit erkarsautekulluit annivut, nulliarēngnernik assersorsainerlo, assiniarnerlo, innuarnerlo,

22 Tiglingnerlo, torkoinerlo, nellangainerlo, nippor-
sainerlo, ikligunerlo, ijingmēnerlo, Gudemik mittautik-
sarnerlo, piujorinerlo, sillainerlo;

23 Tamakkoa illunatik illuanit annivut, innuglo su-
juktipæt.

24 Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok; iglomullo itterlune, innuit angigutijomangmagit, ijsimmajungnangilarle.

25 Arnab tapsoma pannia annernelik makkojungnar-
tomik tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiganginnullo pāmang-
avigiva;

26 (Grichillo arnangita illangeta Sirofenitsemiub)
tuksiarvigiva, Satanase annititaukovlugo panningminit.

27 Jesusible okautiva: Kittorngaujut kągungnaikär-lit; idluangilak kittorngaujut kakkojanginnik aksärlugit kingminullo egilugit.

28 Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak, taimaikalloar-pok, kingmiärsuille nerrimaviub attänetut nerrivut kit-torngaujut karngänerlukunginnik.

29 Okautivalo: Okautsit tamanna pivlugo aularit; panningnit Satanase annisimmavok.

30 Iglominut pigame, Satanase annisimmajok kingorar-pa, panningit aumittimine nellajok naipipa.

31 Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularmigame Gali-læab immanget sennianut pivok, iglugaseksuit tellimaunjor-tut erkänut.

32 Tussilärtok okarungnangitorlo, pitipæt tapso-munga, kennuvigivællö aggangminut aktuikovlugo tapso-minga.

33 Innuillo akkorngænnit ingminut pitipa, aggaueö siutingnut illiveit, keselarmelo, okangalo aktorpa.

34 Killangmullo ärlorpok annersaumilarmelo okauti-va: Hefata, imaipok, angmalerit.

35 Siutiglo tagvainak angmarpuk, okangalo okartitau-vok, okatsialilarmelo.

36 Innerterpeillo, tamanna okautaukonnago immungnut. Tagva innerteralloarmagit angijomik, anginersamigle akpautigivæt.

37 Tattamminiarylualutiglo okarput: tamaita idluarti-peit: tussilärtut tussartilugit, okarungnangitullo okar-tipeit.

KAPITEL VIII.

4000 dit tattamnantomik nerritilauninginnik.

UVLUNNE tamakkonane innuit nerkiksakangitut un-nuktut tagvanemetta, Jesusib illinniartime ingminut kai-koveit, okautivlugit:

2 Innuit ukkoa illapsugidllarpakka nerkiksakaratik uvlunnik pingasunnik uvamnēmetta;

3 Esitinagit aulartikupkit perlidlarajarmetta angerar-lutik apkome. Illangit ungasiktomit pingmetta.

4 Illinniartingita kiovæt: Nakit kakkojaksiniarpita tamäne innukangitome, ukkoa kägungnērutiksangimik?

5 Appersorpeillo: Kapsinik kakkojakarkise? Kiovæt: 7 nik.

6 Innugaseksuillo ikterkoveit nunamut. Kakkojello ukkoa 7 it tiguveit, kujalivlune avgorpeit, illinniartiminut tunnivlugit, innungnut ukkoninga mannijerkovlugit; in-nungnullo tava manniveit.

7 Mingeritseniktau ikkitunnik pekarivut; tapkoa pi-vlugit kujaligivok mannijaukogivlugillo.

8 Nerrivut tava, kägungnērlutiglo, amiakullo kattiler-peit, amäksuit 7 it tættælugit.

9 Nerrilauktullo 4000 diovut; aularkolerpeillo tava.

10 Tuavilune, illinniartine illagivlugit umiakotomut ik-kivok, Dalmanutablo erkāganut pivlune.

11 Farisæerillo annilutik appersutekattigiarlugolo, öktorlugolo, tækkotitserkojomavælo nellunaikutamik kil-langmit.

12 Annernermigut annersaumivlune, okarpok: Kingu-vāngukattigēt ukkoa sōg nellunaikutak tækkojomava-suk? Ahamarik, okautivapse: Kinguvāngukattigēt ukkoa nellunaikutamik tunnitsivioniatsengilet.

13 Tava kemmakpeit, umiakotomullo ama ikkivok, ikārdlune uttimut.

14 Kakkojamiglo neksarlutik puigorlaukput, umiako-tome attausēnarmik kakkojakarput.

15 Perkoveillo, okarlune: Nalegitse, udsertorluselo, Farisæerit sērnautiksanganik, Herodesiblo sērnautik-sanganik.

16 Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut, kākkojamik neksalaunginapta.

17 Jesusiblo tamanna tukkissigamiuk, okautiveit: Sōg kakkojakinginise siarklerutigivissiuk? sulle tukkissingi-lase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitun-nik?

18 Ijekartose tækkonaselo, siutekartose tussaraselo er-kainaselonēt ipsominga?

19 Kakkojet tellimet avgorapkit innugaseksoarnut 5000 diunnut, amäksuit kapsit amiakovinernik tættælaukpissigik torkorlugillo? Kiovæt: 12 it.

20 Kakkojello 7 it avgorapkit innugaseksoarnut 4000 dinnut, amäksuit kapsit amiakovinernik tættælaukpissigik torkorlugillo? Kiovæt: 7 it.

21 Tava okautiveit: Sögle tukkissingilase?

22 Betsaitamullo pivok: Tautungitok tapsomunga äpæt, aktortaukovlugo tuksiarvigivæt.

23 Tautungitorlo aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit avatänut, ijik ketserarlugik, aggangminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit?

24 Uidlune, okarpok: Innuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25 Ijik ama aktorivak aggangminut, amalo tækko-komilugo; äkiktaulerporlo tava, tamaita tautugungnaler-dlugit.

26 Angerarkovalo, okarlune: Iglugasengnut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonet taimak okautjiniarnæk.

27 Jesuselo aularpok, illinniartinnelo, Zesariab Fillip-pusib iglugaseksoangita niuvervinginnut. Ingerarlutik illinniartinne apperiveit okarlune: Innuit kinausugivänga?

28 Kiovæt: Illangita Johanneseösugivätit Baptiterijok; illangitale Eliaseösugivätit; ama illangita nellautaijullonët illanget.

29 Okautiveillo: Illipsele, kinausugivissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit.

30 Innerterpeillo unipkangojomanane innungnut.

31 Ajochertulerpeillo: Innub Erninga äniatitaujariakarpok angijomik, ajektortaujariakarlunelo angajokaijennut ajochertuijoksoarnullo, aglangniglo illissimmajunnut, tokkotaulunelo, uvluglo pingajuængne makki-tsomärivok.

32 Angigunagillo tamattominga okarpok. Petrusiblo ingminut pitipa, innerterlugo taimailerkonnago.

33 Keviardlunele, illinniartinne tækkunärpeit, Petruselo innerterpa okarlune: Tunnumnut pīt Satanase; Gudib pingit issumaginginangne, innuit pingit kisseta.

34 Innuit illinniartinnelo kaikoveit ingminut, okauti-

vlugit: Uvamnîk malligomajok issumaminik pinniarane, sen: ingajoliksaminik kappiasutiksaminiglonēt nangmarle, malliklungalo.

35 Innoserminik ivlersijub, assiojijomārpa; innoserminigle assiojijub pivlunga okautsillo tussarnertut pivlugit assiojiniængila.

36 Innub suksarivauk, sillaksoak illunāt piksarsio-galloaruniuk, tarnine asserortaupet?

37 Ubvalo, sumik innuk tunnijijungnarka, tarnime sattutiksanganik?

38 Uvamnigle okautsimmiglo kangusuktok tapkonane assiniartut ajortulliarullo kinguvāngukattigēne, tamna-tauk Innub Erninget kangugijomārpa tikkikune atātame ānanauningane, Engelit heiligit illagellugit.

KAPITEL IX.

Kristusib ānanausijauninganik.

OKAUTIVEILLO: Ahamarik, okautivapse, nængertut ovane illangita tokko ōngniængilæt, Gudib nalegauving-anik pitsartovlune aggeratomik tækkokāratik.

2 Uvlut pingasujortut kingorngæne, Jesusib Petruse, Jakobuselo, Johanneselo ingminut pitipeit, ingmigolilugillo kakkamut kingiktomut majorarkattautipeit, ānanausilunelo sānginne.

3 Annorāngillo kaumaridlarlutik kakkorsidlarput apputitut, kakkorsaijut nunametut taimak kakkortigijomik sapperput.

4 Eliaselo, Moseselo sakkertuk tapkonunga, Jesuselo okarkattigivæk.

5 Petruse Jesusemut okarpok: Rabbi, (Ajochertuijok) tamane-itsainarominarpok, pingasunik igloliolerta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6 Okautsinele kanjimangleit, koaksaramik.

7 Nuvujablo kaijub ullikpeit. Nippelo nuvujamit tussartaujok, okarlune: Tagga Ernera nægliktara, tamna nalegeksarivasse.

8 Tagvaīnarlo, avamingnut tækkoseramik, innuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9 Kakkamille attärsaramik, Jesusib innerterpeit, tæk-kojamingnik okautjerkonnagit kimullonēt, Innub er-ninga tokkungajunnit makkikärtinnago.

10 Okausek tamanna illumigivæt ingmingnullo apper-sutivlutik: Kannok tagva tokkungajunnit makkinek?

11 Appersolerpæt okarlutik: Sog aglangnik illissim-majut okarkæt? Eliase tikkikärtuksauvok.

12 Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase tikkikärtuk-saugalloarpok, tamaitalo idluarsitilugit; taimaktauk Innub Erninga angijomik kappiasuktitaujariakarpok nachogijaulunelo, Sorlo aglaksimmangmet.

13 Okaupapsele: Eliase tikkitsarērpok, issumaming-nullo pinniarvigilaukpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksim-mangmet.

14 Illinniartinne tikkinamigit, innugaseksuit tækkoveit, aglangniglo illissimmajut illumaveit appersorniktut taipko-ninga.

15 Tagvaīnarlo innuit illunatik tækkogamitsuk kak-kilädlarput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16 Aglangniglo illissimmajut apperiveit: Kannok appersornikise taipkoninga?

17 Innugaseksuit illangeta kiovlune okautiva: Ajocher-tuijok, ernera tamaunga āpara illingnut, annernekartok okajuitomik.

18 Tigulerangago aulajartidlarpa kappoalidlalerpok, nerkolärlarmelo tijilerpok. Illinniartittit okarkattigilauk-pakka annititaukovlugo, ajorpælle.

19 Kiovale okarlune: Tätä ukkoa okpingitut kingu-vängukattigēt, kannok sivitutigijomik najoriakarpapse? Kannorlo sivitutigijomik kennuēvigijariakarpapse? Kai-tsiuk uvamnūt.

20 Apællö tapsomunga: Tagvaīnarlo Annernerub okajuitub tækkogamiuk, aulajartidlarpa, nunamullo ochovok aksakärlarmelo kappoalidlalilarmelo.

21 Atätangalo (Jesusib) apperiva: Känga imailerka? okarpok: nutaraunerminīt.

22 Unnuktunniglo ochotipa ikkomamullo immānullo, tokkonasuarlugo. Sappingikuville näpkigilertigut ikka jorlutalo.

23 Jesusible okautiva: Okperungnaruvit. Okpertomut ajornartokangilak sumik.

24 Tagvañnak sorrusib atātanga niplialerpok kugviornermut okarlunelo: Okperpunga, nægliktok Nalegak, okpinginimnit piulinga.

25 Jesuse tækkogame, innuit kajjalermetta, annernek ivsornartok innerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussängitorlo annernek perkovagit, annit omanget, kingornagullo itterungnērlutit omunga.

26 Niplialerpok tava, aulajartidlarmilālo annivok. Innuk taimna tokkojotun-īlertok, unnuktullo tokkojok okautigivæt.

27 Jesusible aggangittigut tiguva, makkitilālo, makivorlo tava.

28 Iglomullo pingmet, illinniartingita ingmikorlutik appersorpæt: Sög uvagut annititsungnangilavut?

29 Kiovorlo: (Annernerit) taimaitut annititaujungnangilet, kissiane tuksiarnermut nerringinermullo.

30 Tagvangello aularamik, Galilæa apkotigivæt, tamattomingale innuit kaujimakojomangileit.

31 Illinniartinne ajochertorlugit, okautiveit: Innub Erninga pititaujomārpok innuit agganginnut, tokkotso-mārpælo; tokkotaupello uvluk pingajuængne makkitso-mārivok.

32 Okautsille ukkoa tukkissingileit, appersorlugolo illeragivæt.

33 Kappernaumut pigivok. Iglomelunelo apperiveit: Sumik okarkattigēlaukise apkome?

34 Niplingilelle; Ingerarlutik ingmingnut okalauramik, nellitik anginerongmangæt.

35 Ingidlune 12 it kaikoveit, okautivlugit: Illase sivorliojomajok kingorliojomārpok, illunatiglo kivgarijomārpæt.

36 Nutarak tava tiguva, akkorngænnullo pitipa erkilugolo, okautiveillo.

37 Imaikomik nutakkamik illelliortub attimne illelliorivānga, uvamniglo illelliortub, kissima illelliungilānga, uvamnigle tilliklertok illellioriva.

38 Johannesible okautilerpa okarlune: Ajochertuijok, angut tækkolaukpavut atterne Satanasinnik annititsijok malligatalo; mallingimattigullo tamanna pivlugo innerterlaukpavut.

39 Jesusele okarpok: Innertereksaringilasse. Tattam-nartitsijokangilak attimne, okarnerlutigisarlungalo.

40 Ûvaptinik akkerartungitub illagivātigut.

41 Ermgusiarsungmikle immalingmik illipsingnik im-mertitsijok attimne Kristusib pigingmasse, Ahamarik okautivapse, akkēngartauniængilak.

42 Uvamnullo okpertut ukkoarārsuit illangennik asserortitsijomut idluarnersauvok, serkallitsiviub ujarak-tanganik kongēsingagut nivingaiviogune, ēgitaavlunelo immarbingmut.

43 Aggakpille asserorpattit, nakkarkit, illingnut ajunginersauvok, illakungōrlutit innotsemut itteruvit, mag-gungnik aggakarnernit, āniatitsivingmullo ikkommamut kammitsuitomut ēgitaunernit;

44 Taingane kuglugianget tokkoniangilak, ikkom-mangelo kamminiængilak.

45 Ittikkavittauk asserorpattit, nakkarkit. Illingnut ajunginersauvok, tussiaelutit innotsemut itteruvit, iglugē-nik ittiggakarnernit, āniatitsivingmullo ikkommamut kam-mitsuitomut ēgitaunernit.

46 Taingane kuglugianget tokkoniangilak, ikkom-mangelo kamminiænginivok.

47 Ijivittauk asserorpattit, pēruk ēgilugolo. Illing-nut ajunginersauvok, igloinarmik ijekarlutit Gudib na-legauvinganut itteruvit, maggungnik ijekarnernit, ānia-titsiviub ikkommanganut ēgitaunernit.

48 Taingane kuglugianget tokkoniangilak, ikkomang-ello kamminiænginivok.

49 Illunatik ikkomamut tarretitaujariakarpus, tun-nergutiksello illunatik tarriomut tarretitauvut.

50 Tarriok ajungidlarpok; tarriorle pitsartuēropet,

sumut tarërsiniarpita? Illipsingne tarriokaleritse, ul-lapirsauetekarkattigëkluselo illipsingnut.

KAPITEL X.

Nulliarëngniub avititsininganik.

TAGVANGET ama aularivok, Judæab erkānut pivlune, Jordanib akkiānut. Innuiillo ama innugiartorsövlutik tikkipæt, illuserivaktametullo ajochertoriveit.

2 Farisæerillo tikkipæt appersorlugo: angutib nulliane avilugo idluarmangæt; tamattomungalo öktorpæt.

3 Kiovlunele okautiveit: Mosesib kannok perkoväse?

4 Okautivæt: Mosese agvialaungilak, aglait avitsitikset aglaklugit, avilugolo (arnak).

5 Jesusib kioveit okautivlugillo: Omættipse mangainingit pivlugit, perkojamik taimaitomik aglalaukpok illipsingnut.

6 Pingortitelle pigiarningennit Gudib angut attausek arnalo attausek pingortipak.

7 Tamanna pivlugo angutib atātane anānanelo kemmangniarpak nullianelo ungagilugo,

8 Taipkoalo magguk uvinigik attausiksauvuk. Tamanna pivlugo maggojungnërlutik uvinigik, attausiksauvugle.

9 Gudib kattititæk, innub avititeksaringilak.

10 Iglome amalalo illinniartingita mattominga apperingmatsuk;

11 Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, tapsoma nulliarëngnek asserorpa tapsomunga.

12 Nulliablo uine kemmakkuniuk assianiglo uiniklune, nulliangōnine asseroriva.

13 Nutakket āpeit tapsomunga, pattiktaukovlugit. Nutakkennigle atsijut illinniartingita suadlarpeit.

14 Tamannale Jesusib tækkogamiuk idluringila, okautivlugillo: Nutakket uvamnūt pilit, innerterasigiglo; tapkoa Gudib Nalegauvinga pigingmatsuk.

15 Ahamarik, okaupapse: Nutakkettut Gudib nalegauvinganik pingitok, itterniængilak.

16 Erkilugillo, aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

17 Annilaungmello apkosinermut, innub ingiarsijub sêrkortorvigællugo apperiva: Ajungitotit Ajochertuijok, Sumik pinniartuksauvík kingormgusijomavlunga innotsemik nungusuitomik?

18 Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga? ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak.

19 Perkojet kaujimagalloarpattit: Arnarniartuksaungitotit. Innuarniartuksaungitotit. Tiglingniartuksaungitotit. Kigiluktomik okautigijakartuksaungitotit. Akkillênerlungniartuksaungitotit. Atâtello anânello nalekik.

20 Kiovale okautivlugolo: Ajochertuijok tamaita tamakkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

21 Jesuselo tækkusarpa, nægliligugolo okautiva: Atausek sulle pigingilet. Perkutitit tamaita niorgotigijartorkit, aklujunnullo pilliutigilugit, tagva killangme perkutiksariksiniarpotit; kailerillo malliklunga, okumaitiksarniglo illingnut pît.

22 Tamannale okausek tussaramiuk annulerpok kiksarlarmelo kemmakpa; perkutekarame unnuktunnik.

23 Jesusele keviarlune, illinniartinne okautiveit: Akluitut killaub nalegauvinganut pilutik sappernakasakpok.

24 Okausingille tamakkoa illinniartingita kakkilârutigiveit. Jesusib ama kioveit, okautivlugillo: Nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauvinganut itteriak ajornarpak perkutimingnik tettekartunnut.

25 Ajornanginersauvok Kamele, merkutib ijingagut pilune akluitomit Gudib nalegauvinganut itterniartomit.

26 Kakkilârnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: Kiname pilloridlarungnarniarka?

27 Jesusible tækkusarlugit, okautiveit: Innungnut ajornarpok Gudemulle ajornangilak; Gudemut tamaita ajornangilet.

28 Tagva Petrusib okautiva: Ahâk, tamaita kemmalaukpavut mallilarpillo.

29 Jesuse kiovok okarlunelo: Ahamarik, okaupapse: Innub iglune kemmakuniuk, kattangutinnelonêt, atâtanelonêt, anânanelonêt, nullianelonêt, kittorngænnelonêt, pe-

rorsëvinnelonët, uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30 Mattomanelune 100 ertortunnik piniarivok iglunik, kattangutinniglo, anänenniglo, kittorngänniglo, porsëvingniglo, mane omigijaunermine, sillaksoarmelo pijomärtome innotsemik nungusuitomik.

31 Unnuktulle sivorlit kingorliotsomärput, unnuktullo kingorlit sivorliotsomärput.

32 Apkomepulle, Jerusalemüt majorariardlutik; Jesuselo sivorlerivæt, kakkilädlarpulle, erksivlutiglo mallikpæt. Jesusiblo ama ingminut tapkoa 12 it pitipeit, okautivlugillo, pijauniarnerminik.

33 Ahäk, takpaunga Jerusalemüt aivogut, Innublo erninga pititaujomärpok ajochertuijoksoarnut aglangniglo illissimmajunnut; tapkoa tokkoteksautitsomärpæt, nellojunnullo unertojutigijomärpæt.

34 Taipkoa mittautigijomärpæt issakalugolo, ketserarlugolo, tokkotsomärpæt, uvluglo pingajuængne makki-tsomarivok.

35 Jakobusiblo, Johannesiblo, Zebedæusib ernikita tikkipæk, okarlutik: Ajochertuijok, pijomavoguk, piniarviojomavlunnuk illingnut, kënuarijaptingnik.

36 Apperivak: Uvannut sumik piniarviojomavitik?

37 Kiovæk: Perkogittiguk, attausek tallerpikpit tungäne, aipangalo saumikpit tungäne iksivakolunnuk, nalegauvingne.

38 Jesusible okautivak: Tuksiartatik nellovatik Ermgusiarsub immanga immigeksara, imerungnarpittiko, baptitauniksaralo baptitauniksarigalloarpittiko?

39 Kiovæk: Ahaila, ajungikalloorpoguk. Jesusible okautivak: Ermgusiarsub immanga immigeksara immerniaralloarpattik, baptitauniksamnullo baptitaujuksaugalloarpotik;

40 Tallerpingmale tungäne, saumingmalonët tungäne iksivajomanek uvamut perkojeksaungilak illiptingnut, iksivakojaujulle kissimik iksivajomärput.

41 Illinniartut 10 it tamanna tussaramitsuk, annujutigilerpakit Jakobuse Johanneselo.

42 Jesusible kaikoveit, okautivlugillo: Kaujimavose

Nunab attanningit attanniotingmetta, attannionersangillo pitsartunekangmetta.

43 Illipsele taimailerniarase, angneromajok kivgeksauvok illipsingnut.

44 Illasselo attanniojomajok, kivgeksauvok illunap-singnut.

45 Innublo Erninga tikkinginivok, kivgartortaujomav-lune; kivgartoriartorporle, innotsiminiglo tunnijilune unnuktut akkilikserotiksanginnut.

46 Jerichomut pivut. Jerichomillo anningmet, nang-minek illinniartingillo innugiartoksuillo; Tautungitok ap-kotäne iksivajok, kennuvlunelo, Bartimeusemik attelik, Timeusib erninga.

47 Jesuse Nazaremiok tussaramiuk, niplialerpok okarlunelo: Jesuse Davidib Erninga, näpkiginga!

48 Unnuktullo innerterpæt nipangerkovlugo. Nip-lialualerporle: Davidib erninga näpkiginga!

49 Jesuselo nokkardlune, kaikojaukova. Tautungi-torlo tava kaikovæt, okautivlugolo: Nikkovilutit man-nigolerit, kaikungmattit.

50 Annorane egipa, nikkovilarmelo Jesusemut pivok.

51 Jesusib apperiva: Sumik pijomavit uvamnit? Tautungitub kiova: Rabbi (Ajochertuijok) tautulero-mavlunga.

52 Jesusib okautiva: Aularit okpernivit ikkajorpä-tit. Tagvainarlo tautulerpok, mallikpalo apkome.

KAPITEL XI.

Kristusib siutekõktojub känganedlune Jerusalemut aining-anik.

JERUSALEMUT kaglileramik, Betfagemut Betania-mullo orksuktaliub kakkab sennianut, Jesusib illin-niartingne magguk tillivak.

2 Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut, nelliptingne-tunnut, ittituaruptik nochak pittuksimmajok nennilärpa-tik känganut sulle innungmik ingitokalaungitok. Pit-tudsärlugo tamaungalo kaitikko.

3 Imäglo apperijauguptik: Sog imailivitiko? imäk kiogitik: Nalekab attoromangmago. Tava tamaunga perkolärpa.

4 Aularpuk, nocharlo nennivæk pittuksimmajok itterviub senniet sillatäne, apkoserngub aviktarviane. Pittüdsärpæglo.

5 Tagvanetut illangita okautivakit: Sog nochak pit-tüdsärpitiko?

6 Okautiveille, Jesusemut perkojaunermingnik; in-
nertingilakillo tava.

7 Nochak tamna äpæk Jesusemut, annoratiglo kem-
merloanut illivlugik känganut tava ingipok.

8 Unnuktut annoratik issivilerpeit apkotiginiartang-
anut. Illangittauk kessertutinnik nappartunnit kippi-
tsivlutik apkotiginiartanganut katteraivut.

9 Sivorillo, malliktingillo kagudlalerlutik okarput:
Hosiana! Nalekab attingane tikkitok nakorijaule!

10 Atätapta Davidib nalegauninga nakorijaule! Nale-
kab attingane tikkitok, Hosiana kotsingnerme!

11 Nalegarlo Jerusalemut itterpok, kattimavingmullo;
taimaitalo kemmergolerpeit, unnulermello annivok Be-
taniamut, 12 it illagællugit.

12 Uvlub aipangane, Betaniamit annigamik, kälerpok.

13 Napartorlo Feigeliksak allivasiktomit merkolik
tækkogamiuk; nellipsarpa paungakangimangæt. Tik-
kinamiugle, merkutuinarunik tækkovok, paungakaler-
vinga sulle nelliutingimet.

14 Jesusiblo okautiva: Mattoma kingornagaut illing-
nit paungartortokarniarungnērle issokangitomot. Illin-
niartingita tamanna tussarpæt.

15 Jerusalemullo pigamik; Jesuse kattimavingmut
itterpok, pissinniartullo, niuvernartullo, kattimaving-
mētut annitilerpeit; kēnaujenniglo tauksējut sāngit,
tingmitsengnniglo niorvgotiggit iksivautangit ochotidlar-
peit.

16 Kattimavikullo perkutinnik akkigartokarkojingilak.

17 Ajochertuivlunelo, okautiveit: Aglaksimangilāk:
Igluga-taijeksauvok tuksiarvingmik innungnut illunainut?
illipsele innuarviotilaukpassē.

18 Aglangnik illissimmajut ajochertuijoksuillo taman-na tussaumaleramitsuk; issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilälle, innuit illunatik ajochertutingit tattamminiar-ringmattigik.

19 Unnungmello iglugaseksoarnit annivok.

20 Kaungmello napartok imna Feigeliksak senner, koleramitsuk, panertok tækkovæt, amānganut aglæt.

21 Petrusiblo erkaumagamiuk Jesusib okausinga, okautivalo: Rabbi, (Ajochertuijok) ahāk napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersārnerpok.

22 Jesusib kiovlune, okautiveit: Gudemut okpernekaritse.

23 Ahamarik, okautivapse, kakkamut omunga okar-tokarpet: Kangattarit, immanullo kattagit, omættimi-nelo innertuinane okperlunele okautsime nellautsilar-ninganik, tagva okausingit malliklugit tunnitsivioler-pok.

24 Taimak pivlugo okautivapse: Tamainik tuksiar-nipsingne kennuarijapsingnik, okpertuinaritse, tunni-tisivioniarapse tamakkoniga, taimak pilārpasse.

25 Nængerluse tuksiarupse, assipsingnut passitiksase, issumagijungnērsigik, Atātapse killangmētub issumagi-jungnērnariveit tammarnise.

26 Assipsele tammarningit issumagijungnaingikupsi-gik Atātapsetauk issumagijungnērnianginiveit tammarnise.

27 Jerusalemullo ama utterivut. Kattimavingmullo tikkingsmet, ajochertuijoksuit aglangniglo illissimmajut innuillo angajokangita tikkipæt,

28 Appersorlælo: Kimut perkojauvit imailiorlutit? Kialonēt pitsartujomik mattominga tunnitsivigivātīt imailiorkovlutit?

29 Jesusible kiovlune, okautiveit: Apperijomavap-setauk okautsemut attautsemut; kiogissinga, taimak okautijomavapsetauk, kimit pitsartunekarama imailior-lunga.

30 Johannesib Baptisitinga killangmit piva, innung-nillonēt? kiogissinga.

31 Issumertuivullo ingmingne, okarlutiglo: Killang-

mit pijok okautigiguptigo, okautinajarpâtigut: Sog, ok-perilaungipissiuk?

32 Innungnille pijok okautigiguptigo, innuit erksigivavut. Johannese innuit illunatik nellautajokasugingmatsuk.

33 Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Jesusiblo kiovlune okautiveit. Tamanna pivlugo okautingilapsetauk kimit pitsartunekarnimnik imailiorlunga.

KAPITEL XII.

Adsiujomik Perorsëvingmik Weineliksamik.

ADSIUJUNNIK okarvigilerpeit: Angut perorsëvilliorpok Weineliक्सennik illijilune, avatalo avaluliodlarlugo, paungello iptējartauviksangennik sennalaurivok, nuvuguseksoaliorivorlo, perorsëviksiortunnullo pimmajaukova nunablo assianut aularpok.

2 Paungello innilerviet nelliutingmet kivgame illanget tilliva perorsëviksiortunnut, perorsëviub paunganginnik pijartorkolugo.

3 Tapkoale tiguvæt, annaudlarlugolo neksartinagolo aulartipæt.

4 Ama kivgab assia tilligiva taipkonunga; tamna ujakkennut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5 Ama kivgab assia tilligiva; tamnale tokkopæt: assingillo unnuktut, illangit issakaveit, illangillo tokkolugit.

6 Sulle ernetuakarpok, nægligijaminik; tamna kingorliotilerlugo tilligiva taipkonunga, okarlune: Ernera ileraginiarpæt.

7 Weinemigle perorsëviksiortut ingmingnut okarput: Tagva kingormgugijuksak; atte tokkolaumilavut, kingormgugjeksangit uvagut pigilerlugit.

8 Tigulugo tokkopæt, perorsëviublo sillatänut ëgilugo.

9 Perorsëviub angajokanga, kannok tagva pijomärka?

tikkitsomārpok, perorseviksiortullo ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assinginnut pimmajaukojomārpa.

10 Aglait ukkoa attualaungilase: Ujarak, iglolior-tut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulemnerok?

11 Tagva Nalekab pinniarninga, tattamnadlarporlo iijiptingnut.

12 Tigunasualerpælo, (innuille erksigiveit) mallugi-gamitsuk mattomunga adsiujomut okautigingmagit; kem-maklugolo, tava aularput.

13 Farisæerillo Herodesib kivgangita illangit tilli-veit tapsomunga, okausinginnut uiverijomavlugo.

14 Tapkoa tikkinamitsuk, apperivæt: Ajochertuijok, okpernartōjotit kaujimavaptigit, innuillo sivōragingilettit, Gudemullo apkotiksamik ajochertuitsiarpotit. Attan-niviksoak tunnitsivigilugo Zinsinik idluarka idluangilar-lonēt? tunnijijuksauvita tunnijijuksaungipitalonēt?

15 Takkormorningille tukkissiveit, okautiveillo: Sōg ōktorpissinga? kēnaujak kaitsiuk tækkolago.

16 Kēnaujarlo kaipæt. Appersorpeit: Kia adsinga, kialo aglangit kollāne? kiovæt: Attanniviksub.

17 Jesusib tava okautiveit: Attanniviksoarmut tunnis-siuk, attanniviksub piksanga, Gudemullo, Gudib pik-sanga. Tattamminiariivælo tagva.

18 Saduzæerit tikkipæt, makkiviksakangitomik okar-tut; apperivælo okarlutik:

19 Ajochertuijok, Mosesib aglagvigivātigit: Angutib angajoa tokkopet, nulle kittorngakangitok kemmakpago, nullia tava nukkanget nulliarijeksariva, angajune king-uvāksarsilugo.

20 Tagva nukkarēkalauktok 7 nik, angajuklek nul-lianilauktok; kittornginane tokkovok.

21 Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokkogi-vok kittorngiminane. Taimaktauk pingajueta pigiva.

22 Tapkoa 7 it illunatik nulliarivæt (kingorlerēklutik) kittornginekaratik. Illunatik kingorngættigit arnaktak tokkogivok.

23 Makkivingmele makkikunik taipkoa 7 it nellietta nullianiktarijomārpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

24 Jesusib kiovlune okautiveit: Taimaingiläk? tammarpose aglait nellogapsigik, Gudib ajugakanginginalonēt.

25 Tokkungajunnit makkikunik, nullianingniængilet uiningniængilello, Engelititulle killangmētutitut itso-māramik.

26 Tokkungajunnit makkitsomärtunnik, Mosesib aglanginnik attuarsilaungilase? napartut senianne Gudib okautilaungmago: Abraham Gudigivānga, Isaablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga.

27 Gude tokkungajut Gudigingilæt, innojulle Gudigivæt. Taimak pivlugo tammarpose angijomik.

28 Aglangnik illissimmajut illangeta tikkipa, ingmingnut appersortilaungmetta, tussaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tussaramiuk, appersorpa: Perkojen-nit tamainit nelliet anginerova?

29 Jesusib kiova: Perkojennit tamainit anginerojok imaipok: Ahāk, Israel, Nalegak Gudivut Gudetōvok.

30 Gudingnik Nalegarnik nægliktuksauvotit omœttingnut tamānut, tarningnullo tamānut, issumangnullo tamainut, pitsartunernullo tamainut. Tamna pijaria-karnerōjok perkojennit tamainit.

31 Aipangalo tapsotunak-īpok: Innukattignik illiktut nægliktuksauvotit. Assianik anginerōjomik perkoja-kangilak ukkungnaget.

32 Aglangnik illissimmajub okautiva: Ajochertuijok, ahamarik miksekartomik okarpotit, Gude attausiōngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33 Tamna nægligilugo omamut tamānut, issumæn-nullo tamainnut, tarnimullo tamānut pitsartunernullo tamainnut, innukattinelo ingmitut nægligilugo, tagva ajunginersauvok tunnergutiksennit ikkoalajeksennillo tamainnit.

34 Sillatōjomigle kiolaungmet, Jesusib tussaramiuk, okautiva: Gudib nalegauvinganut kannilerpotit. King-orngagut apperilugo sapperpæt.

35 Jesuselo okarpok, kattimavingme ajochertuivlune, apperiveit: Sög aglangnik illissimmajut, Kristuse Davidib ernerijanga okautigivatsuk?

36 Davide nangminek okarame, Annernerkut ajungin-
nerkut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma
tungānut ingitit, omigijingnik illijerkārtinanga ittikavit
ikovranganut.

37 Nalekaminik Davidib taigamiuk; kannok erner-
vauk? innugaseksuillo tussarneridlarpæt.

38 Ajochertorpeillo okautivlugit: Aglangnik illis-
simmajunnik udsertoritse, annorannik angijortannik
attoromajut, niuvervingmelo sallutitaujomavut.

39 Illinniarningmelo nerrimavingmelo issukljojma-
vlutik iksivajomavut.

40 Uigarnerit pingit nungupeit takkijunniglo tuk-
siarutinnik tuksiarutsomavlugit okarput: Tamanna pi-
vlugo taipkoa pitlartaunersaujomārput.

41 Jesuselo ingipok Gudib iklervinget akkianut,
innuit tækkunārlugit, kēnaujennik illijjut Gudib ikl-
vinganut. Unnuktullo akluitut unnuktunnik illijivut.

42 Uigarnerlo akujuk tikkipoktauk kēnaujarsungnik
maggungnik illijingmijok tapkoa hellertut ipuk.

43 Illinniartinnelo kaikovlugit, okautiveit: Ahamarik
okaupapse; Uigarnek una akujuk Gudib iklerving-
anut ununersennik illijilaukpok, illijilauktunnit tamain-
nit.

44 Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitaming-
nik illijilaukput; unale akujuk perkutituaminik illijivok,
innogutiksaminik tamainnik.

KAPITEL XIII.

Kattimavik asserortaujomārtok sivorngagut okautauninganik.

JESUSE kattimavingmit anningmet, illinniartingita
illangeta okautiva: Ajochertuijok, tækkulaurit, ujakket
tamakkoa kannok sennamajut?

2 Jesusiblo kiovlune okautiva: Tamakkoa tamaita
sennamajoksuit tækkogalloarpigit? Ujakket ukkoa il-
lunatik serkomitaujomārput, kallerēktokarungnērlutiglo.

3 Orksuktalingme kakkame iksivangmet, kattimaviub

akkiane, Petrusib, Jakobusiblo, Johannesiblo, Andreasiblo
lo kissimiövlutik appersorpæt :

4 Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita
pijomärkæt? Sunalo nellunaikutaksaujomärpa, tamak-
koa illunatik nellautsilerpetta?

5 Jesusib kioveit, okalerlune : Kammatitse uiverijau-
konnase.

6 Unnuktut tikkitsomärmetta attera atterilugo okar-
lutik : Kristuseövunga, unnuktullo tammartiniarpeit.

7 Unnatadlartunnik unnatadlartut nippersoanginnig-
lonēt tussarupse, erksiniarase, taimailiortokartuksaung-
met. Nagatiksarle nelliutingilak sulle.

8 Innukattigēt innukattigēnnut assimingnut sorsugo-
mārput, attannionerlo attannionermut asiminut. Nunet
sunatuinarne sajukpilugomārput, kängnartoksoarmiglo
erksinartomiglo pijokaromärpok. Tamedsa kappianar-
tub pigiarniksanga.

9 Illipsele nangminipsingnik udserteritse. Erkar-
tuivingmingnut illinniarvingmingnullo pititsomärpāse ;
issakajaujariakarpōse, attanniojunullo attannivaksoar-
nullo ātaujariakarpōse, uvanga pivlunga, nellojungnērū-
tiksangennut.

10 Sivorngagut okautsit tussarnertut okautaujuksau-
vut innukattigēnnut tamainut.

11 Aularutikpassele unnertojutigiluselō, sivorānjarase,
sumiglonēt okausiksakarniarmangapse, issumaksarsim-
maniaraselo sivorngane, Stundeme mattomane tunnergu-
siase okauserissigik. Illipse okanginapse, Annernerle
ajunginek.

12 Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa,
atātablo ernine, kittorngangitalo angajokakik akkerar-
toromärpeit tokkokovlugillo.

13 Innuillo illunatik omigidlaromärpāse, attera pi-
vlugo. Issuanulle sokkosijuitok (okperlune) piulijau-
jomärpok.

14 Nungutsineruble makkojungnarninga tækkogup-
siuk, okautigijaumajok nellautaijomut Danielemut, in-
nigijeksaringitaminetok, (tamattominga attuarsijub kam-

magilerligit!) taimaipet Judeametok kemmalerle kak-kennut.

15 Iglublo kanganetok, akkarniarane iglomut, itterniaranelo iglominit sumik aikleromavlune.

16 Perorsëvingmetorlo, utterniarane annoranne pijar-torlugit.

17 Kappianamëgle singaijut amãmaktitsijullo taman-na nelliutikpet.

18 Tuksiaritsele kemmaviksase okkiome pilerkon-nago.

19 Uvlune taipkonanne kappianartokarniarpok nelle-kangitomik, sillab pigiarninganit, taimanget Gudib in-nuit pingortilaungmagit, tamanna tikkilugo, kingornga-gullo taimak angitigijomik kappianartokarniænginivok.

20 Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliniængippagit, innuk attauseronët piulijaunajangilak, Annerimajulle pivlugit, tapsoma annerilauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ik-kiglijaujomärput.

21 Uvlut taipkoa nelliutikpetta okautsaugupse: Ahãk, Kristuse tagvanëpok, ikkanelonët; tamanna okperinia-rassiuk.

22 Kristuseovlutik okartut, nellautainerluktut sæglo-jut sakkeromärput nellunaikutaksoarniglo tattamnartun-nik pilutik, annerimajut aglæt tammartinariarlugit, tam-martitaujungnarpetta.

23 Illipsele kammatsiaritse. Ahãk, makkoniga ta-mainik okautivapse nelliutekãrtinnagit.

24 Uvlut taipkoa kappianartut kingorngættigut, sek-kinnek takkerlo kaumajungnëromärpuk.

25 Uvloritsello kattegomärput killangmit, killaublo pitsartuningit aulataujomärput.

26 Innublo Erninga tava tækkojomärpæt killaub nu-vujangittigut akkartok, pitsartudlarlune ånanaudlartok.

27 Engelineo tillijomärpeit, annerijangillo kattitilugit annorennit sittamanit, nunab issuanit, killaub issu-anut.

28 Napartomit Feigeliksamit adsiujomik illinniaritse. Akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo aujajarak-lilernet kaujimavose.

29 Taimaktauuk illipse, makkoa tamaita pijukset tækogupsigik; kaujimanaritse kaglilermet.

30 Ahamarik, okaupapse: Kinguvångukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtinna-git.

31 Killaglo nunnalo nungutsomärpuk; okausikkale nungutsomängilet.

32 Uvlormigle taipsominga, Stundemiglonet taipsominga kaujimajokangilak, Engelillonēt killangmetut, Ernerublonēt, Atätable kissime nellungila.

33 Kammatitse, pigäritse tuksiarluselo; kakkugo nelliutinajarmangæt nellogapsiuk.

34 Sorlo angutitut iglominik kemmajotut nunab asianut aulardlune, kivgennelo angajokängortilugit, illunaita tunnitsivigiveit sullijeksanginnik, itterviublo udser-tortinga perkova, pigärkovlugo.

35 Taimak pivlugo pigäritse, iglub angajokanget tik-kilervia nellogapsiuk, unnukullonēt, unnuak ketterar-pellonēt, angutaunek niplilerpellonēt, uvlakullonēt.

36 Tuavitomut tikkitaukkonnase, sinniktilluse opingar-taukonnase.

37 Illipsingnulle okarama, tamainut okarpunga: Pigäritse.

KAPITEL XIV.

Kristusib pititauninganik.

UVLUK magguk kingorngængne anniviksiorviolerpok, kakkojerniglo sērnakangitunnik nerrilutik nelliutingmet. Ajochertuijoksuit aglangniglo illissimmajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2 Okarpulle: Anniviksiorviotillugo pinago, innuit pikabladlarkonnagit.

3 Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo, tagva arnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik immalingmik pivianartovaksoarmik, publaujarlo serkomipa, immangalo niakoanut koviva.

4 Tagvanetut illangit annulerput okarlutik: Mingoarutiksak tamna sōg kovijauva?

5 Immek tamna pissiangogune akkekarajalauktok unnersennik kēnaujennit 300 dinnit, aklujunnullo tunnergutiksennik. Okarnerlutigivælo.

6 Jesusele okarpok: (Arnak) una ullapinasiuk; sōg kiksartipissiuk? ajungitomik pivānga.

7 Aklujunnik illakatsainarpose, ajungitulliarvigijomagupsigiglo pituinariakarpose; uvangale najortigitsainarniængilapsinga.

8 Ajugaringitaminik pivok; sivorngagut timiga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9 Ahamarik, okautivapse: Tamakkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillaksoarmiunnut tamainnut, okartokaromārivok, tapsoma pimiarninganik uvamnut, erkaumajauniksanganik.

10 Judase Ischariote, 12 it illanget, ajochertuijoksoarnut aivok tapkonunga pititsomavlugo.

11 Tamanna tussaramitsuk, kuviasulerput, kēnaujenniglo tunnitsivigijomavlugo okarput. Taipkonungalo pitinasualerpa.

12 Kakkojet sērnakangitut uvlungita sivorlingane, anniviksiorutiksak saugārsuk tokkoniararamitsuk, illiniartingita apperivæt: Nane ākiksoijartorkovittigut anniviksiorutiksamik saugārsungmik, nerriniartarnik?

13 Illinniartingne magguk tillivak, okautivlugiglo: Iglugaseksoarnut aileritik, innuk (angut) pārlārpattik immektartok, tamna malliktiko.

14 Itterviet, iglub innuanut okaritik: Ajochertuijub okautsaukovātīt: Iglo nauk, nerriviksara anniviksiorutiksamik saugārsungmik illinniartikka illagællugit?

15 Iglomiglo angijomik, tuapaksimmajomik idluarsimmajomiglo unnertotilārpātik; tagvane piksaptingnik ākiksoigitik.

16 Illinniartuglo aivuk, iglugaseksoarnut pilutiglo, sorlo okautilaungmagik naipipæk, anniviksiorutiksarlo saugārsuk ākiksorpæk.

17 Unnulermello 12 it illagilugit tikkipok.

18 Nerrimavingmelo iksivagamik nerrilutiglo, Jesuse

okarpok: Ahamarik okaupapse, illapse illangeta nerrekattima pititsomärpänga.

19 Kiksalerdlutiglo apperivæt nellekardlutik: Uvangauniarpik? assialo: Uvangauniarpik?

20 Kioveit okarlune: 12 it illangeta, põgutamut mit-suksekkattima.

21 Innub Erninga ainialloarpok, sorlo tapsomina aglaksimangmet: Innugle tamna kappianamēk, innub erninganik pititsijok. Innungmut tapsomunga idluarner-sauvok erniangōngikune.

22 Nerrivlutik, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tunniva okarlune: Tigulugo nerrisiuk; tagva timiga.

23 Ermgusiärsuglo tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tunniva; illunatiglo tapsomanget immerput.

24 Okautiveillo: Tagva auga, testamentitāb aunga, tamna unnuktunnut kovijok.

25 Ahamarik okaupapse, mattoma kingorngagut immerniarungnērpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok taimna nelliutikārtinnago, nutautillugo immilerupko Gudib nalegauvingane.

26 Nakudlartomik tuksiarutsit nāgamikit, annivut orksuktalingmut kakkamut.

27 Jesusiblo okautiveit: Unnuame tamattomane tapmapse sinnaungasautigilarpapsinga. Aglaksimmangmet: Mianersijok unnatadlarniarpara, saukello siamartidlar-niarput.

28 Makkikumale, sionapsingne Galilæamut aijomavunga.

29 Petrusible okautiva: Illunamasiatik koaksāngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30 Jesusiblo okautiva: Ahamarik, okaupagit, unuame tamattomane angutaunek niplerkārtinnago maggoertorlune, missiarutigilārparma pingasuērtorlutit.

31 Okarivok ama: Illa, tokkokattigigupkillonēt, missiarutigijomangilagit. Taimaktauk illunatik okarivut.

32 Igluksoarmullo avalluliorsimmajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illinniartinnelo okautiveit: Tamaunga ingititse, tuksiariartortillunga.

33 Petruse, Jakobuselo, Johanneselo illagiveit, sajuldalerlune kappiaktoadlarpok,

34 Okautiveillo: Tarniga kiksarpok tokkomut; tagvanetitse pigärluse.

35 Averngoalerdlune nunamut pamakterpok tuksiarlarmelo, ajornangipet nelliutok tamanna kängerkovlugo.

36 Okarlunelo: Abba, Atātāk, ajugakanginavit, erm-gusiarsuk una pēruk uvamnit; pijomajaraungitorle, pijomajet pile.

37 Sinniktut tikkinamigit, Petruse okautiva: Simon sinnikpit? Stundemik attautsemiglonēt pigärkattigijung-nangilarma?

38 Pigärluselo tuksiaritse öktorlungnartomut pekon-nase. Annernek pijomagalloarpok, uvinigle sangēpok.

39 Ama tuksiariartorpok, okautsit taipkoa attormilugit.

40 Ama uttermigame, sinniktut tikkiniveit; (ijingit okumaimetta uerngarnermut) kigusitiglo tapsomunga nellovlugit.

41 Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: Manna sinnikluselo merngoërseromavise? Namaksivok tagva, Stunde tikkisimmavok. Ahāk, Innub Erninga pititaulārpok ajortulliartut agganginnut.

42 Makkititse aularta; ahāk, uvamnik pititsiniartok kaglivok.

43 Sulle taimak okartillugo, Judase, 12 it illanget, tikkilerpok innugiartoksuit illagællugit, saviksoalijardlulik ajaupialijarlarmiglo, ajochertuijoksoarnit aglangniglo illissimmajunnit, innuillo angajokanginnit pijut.

44 Pititsiniartublo nellunaikutamik tunnitsivigilauk-peit, okarlunelo: Kunnilärtara taimnauvok, tigusiuk aulartaililugolo.

45 Tikkiname kannilersarpa okarlune: Rabbi, Rabbi; kunniklugolo.

46 Aktolerpælle tava, tigulælo.

47 Illangettale sennianetut, saviksoane amuva, ajochertuijoksublo kivganga ullimavlugo siutēpa.

48 Jesusiblo kiovlune, okautiveit: Sorlo innuartomut

annivose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo, tigujomavlunga.

49 Uvlut tamaita najortigilaukpapse kattimavingme ajochertuivlungalo, aktulaungilapsinga. Nellautaijulle aglangit nellautsekovlugit.

50 Illinniartingitalo illunatik kemmakpæt kemmavlu-tiglo.

51 Innuosuktublo mallikpa, sätomik annorāmik uvinerugub innuosuktullo tamna tiguvaet.

52 Uvinerunele ipperarpa, annorērdlunelo kemmāvok taipkonanget.

53 Jesuselo ajochertuijoksoarmut pitipæt, tagvunga ajochertuijoksuit, angajokaijello aglangnik illisimmajul illunatik kattimavut.

54 Petrusible kinguvasiktomit mallikpa, ajochertuijoksub igloksoanganut pilune; tagvanelo kivget iksiva-kattigællugit, ikkomamullo kitjakejarlune.

55 Ajochertuijoksuille kiglissiniarviublo angajokangil illunatik passitiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomav-lugo, nachvängilello.

56 Unnuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, okausingille adsigēngilet.

57 Illangillo sæglolutik passiklertut sakkerput, okar-lutik :

58 Tussalaukpavut, okangmet : Tempele aggangnut sennamajok, asserortitsomavara, uvlunelo pingasune as-sianik sennalunga aggangnut sennamangitomik.

59 Sulle okausingit adsigēngilet.

60 Ajochertuijoksoarlo akkorngannit nikkovipok, Jesuse apperiva, okarlune : Kiungilatit tamakkonung-ukkoa passiklerningginnut ?

61 Nipleranele, kiungilarlo. Ajochertuijoksub am-apperiva, okautivlugo : Kristuseovit nakorinadlartub er-ninga ?

62 Jesusele okarpok : Uvangujunga. Innublo Er-ninga tækkojomārpasse iksivajok pitsartujub (Gudib-tallerpiet tungāne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63 Tava ajochertuijoksub annorane alliktorpeit, okar-lune : Kigligiutsijekariakarungnērpogut.

64 Gudemik okarnerlutekarninga tussarpasse; kan-nok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tok-koteksaujok okautigællugo.

65 Tagva illangita kêtseralerpæt, kēnangalo matto-vlugo erksārpæt, okautivlugo: Nellautalertigut. Kiv-gello kēnanga tiglukpæt.

66 Petruselo igluksub illuet paklerkametillugo, ajo-chertuijoksub kivgangita illanget arnab ittertub,

67 Petruse kitjakejartok tækkogamiuk, tækkunā-lerpa okarlune: Igvittauk Jesuse Nazaremiok illagivet.

68 Missiarporle, okarlune: Illitaringilara, okautsi-tillo nellogivakka. Pāmullo anningmet, angutaunek niplerpok.

69 Arnab ama tækkogamiuk, sennianetunnut okale-rivok: Tamna taipkoa illanget.

70 Missiarivok ama. Killamiojungnērmello, Petruse ama okautivæt tagvanetut: Ahamarik taipkoa illagivā-tit; Galilæamiogāvit, okautsivit nellunailivatit.

71 Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) o-kartok: Innuk tamna okautigijasse illitaringilara!

72 Angutaunerlo aipanik niplerpok. Tagva Jesusib okausingit Petrusib erkarpeit, okautilaungmago: Ang-utaunek maggoertorlune niplerkårtinnago, missiaruti-gilārparma pingasuērtorlutit. Tava kēasilerpok.

KAPITEL XV.

Kristusib kellersorsimmatillugo Pilatusemut ātauninganik.

KAULERMET errinesuklutik ajochertuijoksuillo ang-ajokaijello, aglangniglo illissimmajut, kiglissiniartullo il-lunatik kachimiolerput, Jesuse kelleksorlugolo aularuti-væt, Pilatusemullo unertujutigivæt.

2 Pilatusib appersorpa: Attanniovit Judinnut? Kio-vale, okautivlugo: Okakotit.

3 Ajochertuijoksuillo angijomik passidlarpæt.

4 Pilatusib ama apperilugo, okautiva: Ahāk, angijo-mik passidlarmattit, kiungilatit?

5 Jesusele kiojungnērpok, tamattominga Pilatuse aglæt tattamminiarpok.

6 Anniviksiolerangettale (Pilatuse) illusekarpok, innuit pijomajanget parngnanērsimmvingmetut illanget aularkolugo.

7 Parngnanērsimmdsaujokarpok, Barrabasemik atelingmik, kippallijoksuit illagivlugit tigujaumomik, kippallijoksōvlutik innungmik tokkotsigamik.

8 Innugaseksuillo kaggudlarlutik tuksiarvigivæt illuserminik attorkovlugo.

9 Pilatusible okautiveit: Judit attanninget aularkojaukovissiuk uvamnūt?

10 Ajochertuijoksuit kennugivlugo tagvunga pitilauktanget, nellunginamigit.

11 Ajochertuijoksuille innuit kajungertipeit Barrabasemik tuksiarkovlugit aularkojaukovlugo.

12 Pilatusible ama kioveit okautivlugit: Judit attanningennik taijasse, kannok illiortaukovissiuk uvamnūt?

13 Kaggudlarivut ama (okarlutik) kikkiektoruk.

14 Pilatusib ama appersorpeit: Sumik idluitomik pinniarlauka? Niplialuarput: Kikkiektoruk.

15 Pilatusib tava innuit sattomakojomavlugit, Barrabase aularkova tapkonunga, Jesusele aklunatsennut issakajaukova unertujutigilālo kikkiektortaukovlugo senningajolingmut.

16 Sorsuktukselle Jesuse āpæt igloksoarmut kiglisinniarvingmut, sorsuktuksello illunaita attautsemut kaitkoveit:

17 Ulliksoarmiglo aupaluktamik kappitipæt, niaktiksamiglo kakkilautilingmik peraivut, niakoanullo ilililugo.

18 Sallutilerdlugolo, okarput: Sallutitaujotit Judit attanninget.

19 Niakoagullo annaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, kētserarlugo, sērkortorvigēllugolo tuksiarvigivæt.

20 Mittautigjarēramitsuk, ulliksoak aupaluktak pērpæt, nangminninginniglo annoranginik attitilulugo, aularutivællō kikkiektorniardlugo.

21 Innuk sennerkotok aksorotivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsevingmit pijok, (Aleksandriblo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erksuktautipæt kikkiektor-tauviksanga.

22 Apæt kakkamut Golgatamut, imaipok: Niakovinertalingmut.

23 Weinemik mirralingmik (kassilinaratomik) immer-tinasuarpæt; pijomangilåle.

24 Tikkiektulauramitsuk; annorangit avikpeit, immerautigivlugillo kia piksariniarmangagit.

25 Stundik pingajuængne kikkiektorpæt.

26 Kollåne aglaksimmavok, kannok passijauninga: Judit attanninget.

27 Innuartuglo magguk kikkiektortaukattigællugik pivakit, aipa tallerpiet tungånut, aipalo saumiet tungånut.

28 Okautsit aglaksimmajut nellautsivut tagva, okartut: Ajortulliartut akkorngannut pititauvok.

29 Tagvunalo arvertartut mittautigivæt, illêkettamarlutik okarput: Kuinængnalukpotit kattimavingmik asseroijotit, amalo sennalugo uvlune pingasune.

30 Illingnik piulidlarit, senningajolingmit manna akkarit.

31 Taimaktauk ajochertuijoksuit mittautigivæt ingmingnut, aglangnik illissimmajut illagællugit, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok.

32 Kristuseogune, Israelitillo attannerikpatsuk, senningajolingmit manna akkarle tautuktilluta, okperkovluta. Kikkiektortaukattikitalotauk mittautigivæk.

33 Stundit 6 ôjarêrmetta nunane tamaine tâktoksôlerpok Stundit 9 inget tikkilugo.

34 Stundit 9 ingane Jesuse nippekortôvlune okarpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sôg kemmalaukpinga?

35 Tagvanetullo illangita tamanna tussaramitsuk, okarput: Ahåk, Eliase kaikova.

36 Tagva illanget akpangerpok, nipperkullo sêmar-

tolingmut missuklugo, ajaupiamullo kappomitärlugo, immertipa, okarlunelo: Ovatsiario, tækkunārta, Eliasib akkartitsartorniarmangago.

37 Jesusele nippekortövlune annernengerpok.

38 Kattimaviublo upkuksaanga allikpok maggolilune, pānget unnunga aglæt tikkilune.

39 Sorsuktukset angajokangetale nellāne nængertub, tækkogamiuk annernengertok taimaitomut nippersoarmut, okarpok: Ahamarik angut tamna Gudib Erneriva.

40 Tagvanelotauk arnet allivāsiktomit tamakkoninga tækkunārtut, tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakob mikkinersab, Josesiblo, anānangak, Salomelo.

41 Tapsomingatauk malliksimmajut Galilæametillugo, kivgartortullo, assingillo unnuktut Jerusalem mut majorarkattigilauktangit.

42 Unnulermello, uvlok oppalungaijaiviõngmet sabatib tuglia,

43 Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo, Gudib nalegauvinganik nerriungmijok; tapsoma sivōranane Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva.

44 Tokkojarērtok Pilatusib tussaramiuk, tattammiariapok, Sorsuktukset angajokanget kaikova, apperivlugo tokkokammermangæt?

45 Angajokamit tussaumaleramiuk, timinga tunnijaukova Josefemut.

46 Uvineruksarsiniaramelo, akkartitsartorpa, uvineruksamiglo immuserlugo, illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomut, ujaraksoarlo aksakārtidlugo illuviub upkoanga pērova.

47 Maria Magdalenable, Mariablo Josesib anānanget, tækkunārpaek, namut illijauniarmangæt.

KAPITEL XVI.

Kristusib makkininganik.

SABBATE kängernet, Maria Magdalena, Marialo Jakobusib anānanga, Salomelo tippigiksautisiniarput, mingoariartoromavlugo.

2 Wochib uvlungita sivorlerpāngane uvlarārsukut, illuvermut pivut, sekkiniek nuilernet.

3 Ingmingnullo okarput: Ujaraksoak illuviub upkoanganit kia aksakārtiniarpauk?

4 Tagvungalo tækkunāramik ujaraksoak aksakartitavinek mallugivæt; angijovaksōngmet.

5 Illuvermullo itteramik, angut innuosuktok tallerpiet tungāne iksivajok tækkogamitsuk, angijoktamik kakkortamik annoralik; kakkilādlarput.

6 Tapsomale okautiveit: Kakkilārased, Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimmajok kennertasse, makkisimmavok, tamanēngilak; illijauvigilauktanganik tækkoleritse.

7 Okariartoritsele illiniartinginnut, Petrusemullo, Galiaamut sivorlerilārapsiuk; tagvane tækkojomārpassse, taimak okautilaungmasse.

8 Tuavilutiglo annivut, illuvek kemmaklugo: Saju-dlarlutiglo kakkilādlarput, okangilellonēt innungnut, erksidlaramik.

9 Jesusele uvlākut makkiname, Wochib uvlungita sivorlerpāngane, sakkerpok Maria Magdalenamut annititsivigilauktaminut Satanasenik 7 nik.

10 Tamna okariartorpok illagilauktanginnut, taipkoa kiksalarmiglo kēajut.

11 Tapkoalo, tussaramik innōngmet, sakkerlaungmel-lo tapsomunga, okperingilæt.

12 Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut mag-gungnut sakkerpok, assianik kallinerdlune, ingeratillugik natername.

13 Tapkoalotauk illamingnut okariartorivuk tamatto-minga; tapkoatauk okperinginivakit.

14 Kingorlermik 11 it sakkervigiveit nerritillugit, ok-

pingimettalo suadlarpeit, omættingillo mangaidllarmetta tokkungajunnit makkisimmajomik tækkolauktut okpering imagit.

15 Okautiveillo: Sillaksoarmut illunanut ainiaritse, okautsillo tussarnertut okautigissigik innungnut tamainut.

16 Okpertok baptitaujorlo, piulijaujomärpok; okpingitorle erkartortaujomärpok.

17 Tamakkoningale nellunaikutakaromärput okperut: Attimne Satanasit annititsomärpeit, nutānut okenut okaromärput.

18 Kuglugiāngoartunnik pejaijomärput, tokkonartomiglo immeralloarunik, sokkoserniængilet; kannimajut pattiktorpattigik pijungnērnarput.

19 Nalekablo taimak okautilauramigit, kongmuartitauvok killangmut, Gudiblo tallerpiet tungānut ingitsartorlarne.

20 Tapkoale illunainut okariartorput; Nalekablo pinniarkattigiveit, okausingillo okpernartipeit tattamnartunut malliktunnut.

EVANGELISTIB

LUKASIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib Baptiterijub innulerninganik, Zachariase okaudjaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okaudjaulerpok. Elisabet Mariab nellipsarpa, nakoridlar-ningalo Gudemik.

UNNUKTUT aglagasualaungmetta, okautsit unip-kausingortilugit, pijokalauktut akkunaptingne.

2 Sorlo taipkoa tunnitsivigilaungmattigut tamakko-ninga, pigiarninganit nangminek tækkolauktamingnik, kivgartorteövlutik okautsinnut.

3 Tamanna uvangatauk namagidlarpara, tamaita kig-linganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliktara Teo-filuse aglalarlugit.

4 Ajochertütsib tunganarninganik tussarkovlutit, tamattominga ajochertortaugavit.

5 Nuname Judæame Herodese attanniotillugo ajochertuijokalaukpok Abiab simmertingita illanganik, Zachariasemik attelingmik, taipsoma nullia Aronib pan-ningita illanget Elisabetemik attelik.

6 Tamangnik idluartuk Gudib sāngane, Nalekablo perkojangit pijomajangillo tamaita naletsarpakit.

7 Kittorngakangituk, Elisabet kittorngisuitongmet, innutokaulerdlutiglo tamangnik.

8 Taipsomane (Zachariasib) ajochertuijōnine attora-miuk Gudib sāngane, simmēnine nelliutingmet.

9 Ajochertuijõnerub illusinga malliklugo, nelliutingmet pujortuksaunine, Nalekab Tempelinganut itterpok.

10 Innugaseksuillo illunatik sillatānetut tuksiarlutik pujortillugo.

11 Nalekable Engelingita illanget tækkotipok tapso-munga, Altarib pujorviub tallerpiet tungāne nængertok.

12 Zachariasiblo tamna tækkogamiuk, koaksalarne erksilerpok.

13 Engelible okautiva: Zachariase, erksinæk, tuksiar-nitit tussartauvut, nulliello Elisabet ernijomärpok erniksarnik, taimna Johannesemik atserareksarivet.

14 Kuviasutigilugo alliagijomärpet, unnuktullo innu-leringa kuviasutigijomärpæt.

15 Nalekab sängane angidlaromärmet; Weinemik asianiglonēt immiksamik pitsartudlartomik immerniæng-ilak. Anānangelo timinget illuanetillugo sulle, Anner-nermik ajunginermik illumertaulärpok.

16 Israeliblo kinguvangit unnuktut sätitsomärpeit Gudemut Nalegangænnut.

17 Tapsomalo sivorlerijomärpa Eliasetut annernekar-lune pitsartunekarlunelo, angajokait omættingit kittorng-ettik illagivlugit, sätitsomärpeit Nalekamut, okping-itullo pititsomärpeit idluartut illissimmaninginnut, taimak Nalekamut innungnik opallungärsimmajunnik äkëlune.

18 Zachariasiblo Engele okautiva: Suna nellunai-kutaksarivigo? Itolerama, nulliaralo ningiungogivok.

19 Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliövunga Gudib sängane nængertunga, tillijauvungalo okaudjaukovlutit, mattominga nellojungnērtitaukovlutit.

20 Ahäglo, nippangerniarpotit okarungnarungnērlu-tillo, uvlok taimna tikkilugo, tamanna nellautsilerpet; okautsikka okperinginangne, nellautsiniartut nelliuti-mingne.

21 Innuillo Zachariase uttakkivæt, tattamminiarlut-iglo, taimak sivitotigijomik mulludlarmet Tempeleme.

22 Annigamelo okautijungnangileit. Mallugosuler-pullo tækkotitsumik tækkolaungmet Tempeleme. Nul-lorarpello, okarungnengerlunelo.

23 Pinniareksame sorërvinga nelliutingmet iglominut angerarpok.

24 Uvlullo tapkoa kingorngæenne nullianga Elisabet singailerpok, takkeniglo tellimanik ijerartorlune, okarpok :

25 Taimak Nalekab pivānga uvlunne taipkonane, tækkonāraminga, kangusunera uvamnit përlugo innungne.

26 Takkit pingasojoænne Engele Gabriele Gudib tilliva iglugasengnut Galilæametunnut, Nazaretmik attelingnut.

27 Uigasungmut angersimmajomut Davidib kinguvāngita illanganut, Josefemik attelingmut ; uigasuglo Mariamik attekartok.

28 Engeliblo ittervigiva okarlune : Sallutitaulerit saimartitaujotit ! Nalekab illagivātīt, annerijaunerojotit arnenit tamainit.

29 Mariable tækkogamiuk, okausingit koaksarutigiveit, issumalerlunelo : Kannok tagva sallutitauvik ?

30 Engeliblo okautiva : Maria, erksinæk, saimartau-niksarsivotit Gudeme.

31 Ahāk, singailarpotit timingne, ernermiglo ernijomārlutit, tamna Jesusemik atserareksarivet.

32 Tamna angidlaromārpok, kōtsingnermetublo erninganik taijaujomārpok, Gudiblo Nalekab tunnitsivigijomārpa Atātānget Davidib iksivautanganik.

33 Jakob iglunganut attanniojomārpok issokarniængitomut, attannioningalo issokarniængilak.

34 Tagva Mariab Engele okautiva : Kannok tamanna pilarka ? Angumik kaujimanginama ?

35 Engelib kiovlune okautiva : Annernerub ajunginerub kollangiaromārpātīt, kōtsingnermetublo pitsartuninget ulligomārpātīt ; tamanna pivlugo ivsornainek ernijekset Gudib Erninganik taijaujomārpok.

36 Ahāglo, Elisabettauk illet singaigivok ernermik ningiungolerlune ; takkit pingasojoænne, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt.

37 Gudeme ajornartokangimet.

38 Mariale okarpok : Attauk Nalekab kivgarivānga ;

sorlo okaravit taimailerlanga. Engeliblo kemmakpa tava.

39 Uvlunne taipkonane Maria aulalerpok, aisarlune kakkennut iglugasengnut Judæab nunnanganetunnut.

40 Zachariasib iglunganut, itterdlunelo Elisabet salutipa.

41 Mariab salutitsininga tamanna Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok. Tagvainak Elisabet illummertaulerpok Annernermik ajunginermik.

42 Nipliadlarlune okarpok: Annerijaunerojotit arnenit tamainit, timivillo singainga annerijaunerögivok.

43 Nakillo tamanna piva, Nalekama anānanget tikkimanga?

44 Ahāk, salutitsinivit nippinga tussarapko, singaiga illumnetok kuviasangnermut nerritoralerpok.

45 Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalekab okausingit namaksijomärmetta.

46 Maria okarpok: Tarnima Nalegak nakoridlarpa.

47 Gudelo Piulijiga annernerma kuviasangvigiva.

48 Kivgarkullungme nikkanarsarninga tækkunärماغo. Ahāk, mannarnit innuit illunatik pilloringneraromärpānga.

49 Angijoksoarmik pingmanga, ajugakangitub, heiligemiglo attigub.

50 Nāpkiningningalo nalektiminetsainarpok soraijunane.

51 Sōngōgame tallerminut siamartipeit omamingne piojorijut.

52 Pitsartojoksuit iksivautanginnit orrutipeit, nikanartullo angijorortipeit.

53 Kāktut tunnitsivigiluarbeit piksanginnik, akluitullo piksakartinagit kikkipeit.

54 Napkigosungnermik erkaimavok, kivganelo Israele ikkajorpa.

55 Sorlo angerlaurame atātaptingnut Abrahamut kinguvinginnullo issokangitomut.

56 Marialo takkernik pingasunnik tapsomanelaukārdlune, angerarivok iglominut.

57 Elisabetib erniviksane nelliutingmet, ernermik ernivok.

58 Nalekab näpkigingmago, sillalingita illangitalo tussaramitsuk kuviasukattigivæt.

59 Uvlut sittamaujoænne nutarärsuk tikkipæt kip-pilälo, atätangatullo Zachariasetut attekartipæt.

60 Anänangelles kioveit okarlune: Aukagle, Johan-nesemik attekartuksauvok.

61 Okautivæt: Illakangilatille taimaitomik atteling-mik.

62 Atätangalo Zachariase nullorarpæt, kannok atte-karkojomangmangago.

63 Aglageksamik kaikojivok, aglaklune okarporlo: Johannesemik attekarpok. Illunatiglo tattamminialerput.

64 Tagvainarlo Zachariasib kanninga okangalo ang-martitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa.

65 Sillalingillo illunatik erksilerput; Tamakkoalo tamaita tussaumalerpeit kakkamiut illunatik Judæame.

66 Tussartullo tamattominga illunatik omamigilerpeit okarlutik: Kannok illingajomārasugiviuk nutarärsuk una, Nalekab aggangminut najormago?

67 Atätangalo Zachariase Annernermik ajunginermik illumertaulerpok nellautsilertunniglo okarlune:

68 Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gudinga, in-nutitane nellipsarlugillo piulingmagit.

69 Piulijoksoarmik pitimattigut kivgame Davidib iglungane,

70 Itsaksoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71 Piulijomavluta kennugijiptingnit, omigijiptalo il-lunatik agganginnit;

72 Näpkigosungermiglo sakkertitsilune angajokap-tingnut, angerninelo heiligeojok erkaumavlugo,

73 Angernerilauktaminiglo okarmaringnerminik A-brahamut atätaptingnut, tunnitsivigiluta;

74 Piulijauvluta kennugijipta agganginnit kivgartor-kovluta tapsominga innotilluta sivoranata,

75 Ivsornainermelo idluarnermelo, kuviagijanganut.

76 Igvillo nutarak, taijaujomärpotit kötsingnermetub

nellautajokottinganik ; Nalekab sivorlerijomärpätit apotiksanga äkiksorlugo,

77 Innutitangillo illitarsitilugit piulijiksamik, ajornermingnit issumangnerungnërtomik.

78 Gudipta omattinget näpkiningninganut, tapsomuna nuujub kotsingnermit nellipsarpätigut ;

79 Sakkerkovlugolo taipkonunga, täktometunnut tokkublo tachalininganetunnut, ittikkavullo torartilugit apkomut ullapirsartauvionartomut.

80 Nutarärsuglo aglisilerpok, sangidlalarmelo annernerme, innukangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kinguvänginut nelliutilerkärtinnago.

KAPITEL II.

Kristusib innulerninga Bethleheme, kippijauningalo, attingalo. Nutarärsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetomut. Sakkijarningalo kattimmavingme Jerusalemetome.

TAIPSOMANE attannersub Augustusib perkojilune (innuit illunatik) attanniovingminetut aglaktaukoveit, (attingit perkutingillo).

2 Aglaktaunek tamanna sivorlerpängolauktok, pivorlo taipsomane Zirenuse attanniotillugo Siriamen.

3 Illunatik iglugaseksoarmingnut aivut aglaktaukojomavlutik.

4 Josefetauk aularivok Galilæamit, iglugasengnit Nazaretemit, Judeamut, Davidib iglugasenginnut, Bethlehemik attelingnut, Davidib iglunganit kinguvänganillo pigame,

5 Aglaktaujomavlune Maria nulliane aiparællugo, tamna singaijok.

6 Tagvanedlutiglo erniviksanga nelliutivok.

7 Erniliaminik ernilivlune, immuserdlugolo annoravinternik, nergjutillo nerchevianut illiva, sinniktarvingme inniksakanginamik assianik.

8 Taipsoma erkane mianersijokarpok nätername nergjutimingnik avalulingmëttunnik mianersijunnik, unnuangotillugo.

9 Ahä glo, Nalekab Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinet kaumartidlarpeit; erksidlalerpullo.

10 Engeliblo okautiveit: Erksinase, ahäk, kuvianar-toksoarmik okautivapse sillaksoarmiunnut tamainut pi-lärniartomik.

11 Pivluse manna Piulijok Nalegak Kristuse erniang-öngmet, Davidib iglugasenginne.

12 Tamannalo nellunaikutarissiuk, nutarärsuk anno-ravinernik immusersimmajok, nergjutillo nerchevianut illimmajok naipilärpasse.

13 Tagvainak Engeleme killangmiugaseksoakalauk-pok tapkoa Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14 Gude kötsingnermetok nakoridlartaule, ullapir-sautekarle nuname, innungnelo kuvianartokarle!

15 Engelit taipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaukta, pijokalertomiglo tavane tækkojartorluta, Nalekab okau-tigijanganik uvaptingnut.

16 Tuavilutiglo tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktau Nutarärsuk nergjutit nercheviane illimajok.

17 Tækkojarëramitsuk okautigijartorpæt, okautijau-nitik Nutarärsuk tamna pivlugo.

18 Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattam-miniariiveit.

19 Mariable okautsit tamakkoa tamaita torkorpeit aulalugiblo omættimine.

20 Mianersijut utterivut, Gude nakorilugo kujagi-dlarpæt tussartatik tækkojattiglo pivlugit taimak okau-djaulauramik.

21 Uvlut sittamaujortolermetta Nutarärsuk kippi-jaungmet, attekartipæt Jesusemik, Engelib taimak taing-mago, sulle ananame timinget illuanelerkärtinnago.

22 Uvlut nelliutingmetta, Mariab sujungaivinga Mo-sesib perkojangit malliklugit, nutarärsuk Jesuse tak-paunga Jerusalemut äpæt Nalekamut pititsomavlugo;

23 (Sorlo aglaksimangmet Nalekab perkojanganne: Angutiärsuit kittorngengautit anänaminit annikärtut tun-nijeksauvut Nalekamut.)

24 Tunnergutiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab per-

kojanginne aglaksimangmet, Taubingnik piarkangniglonēt.

25 Ahāglo, Angutekalaukpok Jerusaleme Simeonemik attelingmik; angullo tamna idluarlunelo Gudemik nalekpok, Israeliblo manniguiniksanganik nerriukpok, Annernerublo ajunginerub innigiva.

26 Annernermut ajunginermut nellojungnērtitaulauktok tokkonieangerminik Nalekab Kristusinganik tækkokārane.

27 Tamna Annernerub ajunginerub kajungersarninganut Kattimavingmut pivok. Nutarārsuk Jesuse angajokakita āmakko, pinniarutigilugo, sorlo pivangmetta perkojet malliklugit.

28 (Simeonib) tiguva erkisimiardlugo Gudelo nakorivaokarlunelo:

29 Nalegak, manna ullapirsarnartomut kivget angerle, sorlo okalauktotit.

30 Ijimmun piuliklertiksaukojet tækkogapko.

31 Tamna innuit illunatik kēnangita sānginne pijarērtinangne.

32 Kaumajok nellojunnik kaumatsijuksak, innukotivillo Israelitit nakorijeksarijanget.

33 Nutarārsuub okautigijauninga Josefib atāteksanget anānangelo tattamminiarivæk.

34 Simeoniblo saimartipak, anānanganullo Mariamut okarlune: Ahāk, una orrojutiksaujomārpok, makkijuk-saujomārlarmelo unnuktunnut Israelib kinguvānginnut, nellunaikutaksaujomarlunelo akkerartugeksak.

35 (Tarnikullo (Maria piva) kibliktaukōromārpotit saviksoarmut,) unnuktut omættingita issumangit sagvartaukovlugit.

36 Arnaktauk nellautajok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanuelib panna, Aserib kinguvangita illanget, ningiungolertok uigasulaukārdlune uikarlauktok Jahrinik 7 nik.

37 Mannale uigarniojok Jahrekalerdlune 84 nik, kattimavingmit nulungimariktok, tuksiarnermullo nerringinermullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuello tamaita.

38 Tapsomatauk Stundeme taipsomane tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilālo piulijiksamik uttak-kijunnut tamainut Jerusalemetunnut.

39 Tamaitalo namaksigamikit Nalekab perkojangit malliklugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretemut.

40 Nutarārsuk aglissikpok pitsartudlarlunelo annernerme, sillatovaksoadlarlarmelo, Gudiblo saimaninget najoriva.

41 Angajokagik Jahrinne tamaine Jerusalemut aivakpuk anniviksiorvioleranget.

42 (Jesuse) Jahrekalermet 12 nik, illagællugo takpaunga Jerusalemut aivuk, anniviksiorviub illusinga maliklugo.

43 Uvlullo taipkoa nāngmetta angerarmingmenniglo nukapiak Jesuse Jerusalemit nulungilak, angajokakitalo tamanna nellovæk.

44 Illagilauktamingnulle illaunasugigamiko, uvlok atausek ingeraramik, kenneriartorpæk illamingne illitarijamingnelo.

45 Nenninginamiko, ama Jerusalemut utterivuk kenneriardlugo.

46 Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajochertuijoksuit akkorngæne, tapkoalo naleklugit appersorpeit.

47 Nalektullo illunatik tattamminiariivæt, sillatuninga kigosingalo.

48 Angajokakita tækkogamiko, koaksarpuk, anānangello okautiva: Ernĭk, sōg taimailiorpittiguk? Ahāk, atāteksavit, uvangalo kennilaukpaptigit, kiksarlunnuk.

49 (Jesusib) kiovak: Sōg kennerpittinga? nellovitik, atātama pingit pinniariakarapkit?

50 Kannorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51 Illagællugiglo tava taununga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingillo makkoa tamaita anānang-et omamine torkorpeit.

52 Jesuselo sillatulerpalliadlarpok, innumarioler-

palliavlunelo, saimanarsivalliavlunelo Gudeme innungnelo.

KAPITEL III.

Johannes ajochertuilerpok. Jesusib Baptitauninga. Jesusib Kristusib sivorlingita malliktigëninginnik. Anānaget Mariab angajokanginnik.

ATTANNIVIKSUB Tiberiusib attanniotininget Jahringita 15 ningane, Pontiusē Pilatusē attanniokattaumet Judæame, Herodeselo nunab illainangane attanniongmet Galilæame, nukkālo Fillippuse nunab illainangane attanniongmet Ituræame Trachonitisib erkāne, Lisaniaseło nunab illainangane attanniongmet Abileneme,

2 Hannaseło Kaifaseło ajochertuijoksotillugik; tagva Gudib perkojininga pivok Johannesemut, Zachariasib erninganut, innukangitomētomut.

3 Jordanib erkānut illunānut pivok, ajochertuivlunelo kakkialernerub baptijutānik, idluinerit issumagijaujungnērutiksanginnut.

4 Sorlo nellautaijub Jesaiasib okālaningita aglanginne aglaksimmangmet, tamna okartok: Ajochertuijub nippinga innukangitome imāk pivok: Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngillo narrotissigik.

5 Nakset illunatik kipviartaujomārput, kakkello kakkarulaillo illunatik nakkiglijaujomārput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomārput, apkoserngillo mannētut manniksidlaraujomārput.

6 Uvingit (sillaksoarmiut) illunatik Gudib piulikler-tiksaukojanga tækkojomārpæt.

7 Tagva Innuit annivigingmatsuk baptitaujomavlutik, Johannesib okautiveit: Kuglugiāngoartose, kia kemmakovāse ningautsimit pijomārtomit?

8 Atte, Kiglilingmik sāgiarluse ablapsamik issumakaritse; illupsigullo issumanarase okaromavluse: Abraha atātagivavut. Okautivapse: Ujakkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngititsungarpa.

9 Ullimaut napartub mimmernanganelerpok; napartut nelliet ajungitunnik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamullo egilugo.

10 Innuillo apperivæt okarlutik: Kannok pinniartuksauvita?

11 Kioveit okautivlugit: Maggunnik annoralik tunnilerle pekangitomut, nerkiksaliktauk taimailiormile.

12 Zoellnerittauk tikkipæt baptitaujomavlutik, apperivlugolo: Ajochertuijok kannok uvagut pinniartuksauvita?

13 Okautiveit: Unnunersennik pijomaniarase perkojaujunnit.

14 Sorsuktuksettauk apperivæt okarlutik: Uvagulle kannok pinniartuksauvita? Okautiveit: Innungnik akunaidlarniarase idluitulliaraselonēt akkillertaunise namagissigik.

15 Innuille nerriungmetta, illunatiglo omættimingne issumalutik Johannese Kristuseogalloarmangat

16 Johannesib kioveit, illunaita okautivlugit: Uvanga immermut baptipapse; kingunipkulle tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo tapsoma ittiggagutingit singējarlugik. Tapsoma baptitsomārpāse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

17 Poagit tapsoma agganginnēpok, kemmatullivingmelo nættinga sanneromārpa, kakkojeksatsiello kemmatullivingminut kattitsomārpeit, piungitulle ötsomārpeit ikkomamut kammitsuitomut.

18 Assinginniglo unnuktunnik innuit kaiblarpeit okalavigilaitalo.

19 Herodesele Attannit sittamæt illanget, suangadlaraugame (Johannesemut) nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlugit,

20 Tamakkonunga tamainut illaliudlugo Johannese parngnanērsimavingmut pitipa.

21 Taipsomane innuit illunatik baptitaungmetta, Jesusetauk baptitaungmet tuksiarlarmelo, killak angmalarerpok;

22 Annernerlo ajunginek (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) kānganut pijok; nippelo killangmit pivok,

okartok: Igvit Ernerivagit nægliklara, tamna kuviagi-jara.

23 Jesuse Jahrimē 30 ginganēlerpok ernionasugijau-
vlnelo Josefemut, tamna Elib ernerilauktanga,

24 Tamna Matatib ernerilauktanga, tamna Levib ernerilauktanga, tamna Melchib ernerilauktanga, tamna Jannab ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga,

25 Tamna Mathatiasib ernerilauktanga, tamna Amosib ernerilauktanga, tamna Nahumib ernerilauktanga, tamna Eslib ernerilauktanga, tamna Nangib ernerilauktanga,

26 Tamna Maathib ernerilauktanga, tamna Matatiasib ernerilauktanga, tamna Semib ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga,

27 Tamna Johannab ernerilauktanga, tamna Resiab ernerilauktanga, tamna Zorobabelib ernerilauktanga, tamna Salatielib ernerilauktanga, tamna Nerib ernerilauktanga,

28 Tamna Melchib ernerilauktanga, tamna Addib ernerilauktanga, tamna Kosamib ernerilauktanga, tamna Elmadamib ernerilauktanga, tamna Herib ernerilauktanga,

29 Tamna Joseb ernerilauktanga, tamna Elieserib ernerilauktanga, tamna Joremib ernerilauktanga, tamna Matthab ernerilauktanga, tamna Levib ernerilauktanga,

30 Tamna Simeonib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga, tamna Jonamib ernerilauktanga, tamna Eliakimib ernerilauktanga,

31 Tamna Meleab ernerilauktanga, tamna Menamib ernerilauktanga, tamna Mattathanib ernerilauktanga, tamna Nathanib ernerilauktanga, tamna Davidib ernerilauktanga,

32 Tamna Jessib ernerilauktanga, tamna Obedib ernerilauktanga, tamna Boasib ernerilauktanga, tamna Salmonib ernerilauktanga, tamna Nahassonib ernerilauktanga,

33 Tamna Aminadab ernerilauktanga, tamna Aramib

ernerilauktanga, tamna Esromib ernerilauktanga, tamna Farezib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga,

34 Tamna Jakob ernerilauktanga, tamna Isaakib ernerilauktanga, tamna Abrahamib ernerilauktanga, tamna Tarab ernerilauktanga, tamna Nachorib ernerilauktanga,

35 Tamna Saruchib ernerilauktanga, tamna Ragahub ernerilauktanga, tamna Falegib ernerilauktanga, tamna Eberib ernerilauktanga, tamna Salab ernerilauktanga,

36 Tamna Kainanib ernerilauktanga, tamna Arfagsadib ernerilauktanga, tamna Semib ernerilauktanga, tamna Noab ernerilauktanga, tamna Lamechib ernerilauktanga,

37 Tamna Mathusalahib ernerilauktanga, tamna Enochib ernerilauktanga, tamna Jaredib ernerilauktanga, tamna Malaleelib ernerilauktanga, tamna Kainanib ernerilauktanga,

38 Tamna Enosib ernerilauktanga, tamna Setib ernerilauktanga, tamna Admib ernerilauktanga, tamna Gudib pinga.

KAPITEL IV.

Kristusib öktortauninganik, sälakarninganiglo.

JESUSELE Annernermik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Annernerub aitipa innukangitomut,

2 Uvlunniglo 40 nik Satanasemut öktortauvok. Uvlunnelo tapkonane nerringilak; tapkoalo nängmetta kälerpok kingorngagut.

3 Satanasible okautiva: Gudib Ernerikpattit, ujarak una okautiuk kakkojaulerkovlugo.

4 Jesusible kiova, okarlune: Aglaksimmavok: Kakkojatuinak innub innotigingila, Gudible okausingit tamaita (innotigiveit).

5 Satanasiblo aitipa Kakkamut kingiktomut, Sillaksu-blo attannioningit tamaita tapsomunga sikkungilarnerme attautseme kemmergojautipeit.

6 Okautivlugolo: Makkoa attannionerit tamaita anä-nauningillo illingnut tunnijomavakka; uvamut tunni-jaungmetta, issumamniglo tunnivakka pijomajamnut.

7 Manna tuksiarvigijomagunga, tamaita piksariniarpattit.

8 Jesusib kiovlune, okautiva: Satanase, uvamnit aularit! aglaksimmangmet: Gudemik nalegarnik tuksiarvekartuksauvotit, kissiello kivgartorlugo.

9 Jerusalemullo aularutiva, älälo kattimmaviub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudib Ernerikpattit, kat-tagit;

10 Aglaksimmangmet: Pivlutit Engelinne perkojomärpeit sapputijaukovlutit.

11 Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit apörkonnagit ujarkamut.

12 Jesusib kiova, okarlunelo: Okarsimmavok: Gudemik Nalegarnik öktortuksaungilatit.

13 Satanasiblo oktütinne tamaita nägamigit, kemmalaulerpa.

14 Jesuselo annernerub pitsartuninganut ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkānetut illunatik tussaumalerpæt.

15 Illinniarninginnelo ajochertuivok, nakkorijaulunelo illunainut.

16 Nazaretemullo pivok, innoguijauvingminut, illutsimitut sabbatteongmet illinniarningmut itterpok, nikkoviporlo attuarsijomavlune.

17 Tagva tunnitsiviolerpok Nellautaijub Jesiasib aglanginnik. Makperamigillo, okautsit ukkoa nellaupeit, aglaksimmajut:

18 Nalekab annerninget najorpānga, taimaimet mingo-arlaukpānga, tillilarmalo okautsinik tussarnertunnik okalakovlunga aklujunnut, innuliklerkovāngalo omætteling-nik serkomisimmajunnik, parngnanērsimmavingnetullo anniviksangennik kaujitolugit, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiasuktullo kappiasugungnērkovlugit ajorung-nērkovluggillo,

19 Nalekablo Jahringanik tussarominartomik okalakovlunga.

20 Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tunnigamigit, ingipok. Illinniarvingmetullo illunatik tækkunärpæt.

21 Okarvigilerpeillo: Uvlome aglait ukkoa nellautsilerput siutipsingnut.

22 Illunatiglo kiglgiudsivut tapsominga, okausingillo tussarnertut kanninganit annijut tattamminiariveit, okarlutiglo: Tamna Josefib erneringila?

23 Okautiveillo: Illale mattominga okautijomärpasinga: Innuliklerte, illingnik piulidlarit; tattamnar-tunnik angijunnik tussalaurapta Kapernaume? taimai-liorittauk ovane innugojauvingne.

24 Okarporle: Ahamarik, okautivapse: Nellautajok avlerijaungilak innugojauvingmine.

25 Nellagulle okautivapse: Israelittinne uigarnerit unnulaukput Eliase innotillugo, killak parngnanërsim-atillugo Jahrinnik pingasunnik, takkinniglo pingasojortunnik, kâkavaksoadlalaungmet nunaksoarme illunane;

26 Tapkonangelo attausečnarmut uigarnermut Sareptamiomut Sidonih nunanganetomut, Eliase tillijauvok.

27 Kallakartullo unnudlalaukput Israelittinne taipso-manë Elisa nellautajok innotillugo, assianik kallagung-nërsimmajokangilak, Naeman Siriamiok kissime.

28 Illinniarvingmetullo illunatik tamanna tussaramitsuk, kanningaumajadlalerput.

29 Nikkovilutik, iglugaseksoarnit pingujarpæt, kak-kab iglugaseksoakarvingetta nuvuklinganullo aularutivæt, tagvanget ejukartitsomavlugo.

30 Äkkorngattigulle aularpok.

31 Kappernaumullo pivok, Galilæab iglugaseksoang-itta illanganut, sabbateoleranget ajochertorpeit.

32 Ajochertutingit taipkoa tattamminiariveit, kimna-dlartomik okarmet.

33 Tagvane innuk illinniarvingmetok Satanasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

34 Okarpok: Adjei, sulliniarpita illingnut, Jesuse Nazaremiok? asseroriartorpittigut; kinaujotit kaujima-gapkit, Gudeogavit heiligeojotit.

35 Jesusiblo innerterpa, okarlune: Okajuërit, omang-et innungmit annit! Satanasiblo tava orrotipa ak-korngannut, annilarmelo tapsomanget, akkonarnagolo.

36 Illunamasiatiglo erksilerput, okarkattigēklutiglo, okarpullo: Suna una? Annernerit makkojungnartut sōngonermullo pitsartunermullo perkungmagit, nalekpæt annilarmiglo.

37 Pinniarningillo tussaumalerpeit nunab tapsoma erkānetut illunatik.

38 Nikkivilune illinniarvingmit, (annivok) Simoniblo iglunganut pivok. Simonib sakkia (arnak) ōlingnartok-soarmut kannimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39 Kannilerpa, ōlingnartorlo innerterpa kannimanar-tub tava kemmakpa. Tagvainarlo makkipok kivgartor-lugit.

40 Sekkinek nippimalermet, illunatik kannimajiag-git, sunatuinarnik kannimasiggit āpeit tapsomunga. Aggangminullo tamaita pattikpeit, innulivlugillo.

41 Satanasittauk unnuktunnit annivut, nipliadlar-lutik okarput: Kristuseovotit, Gudib Erninga. Innerter-lugillo okarkongileit; Kristuseoninga, nellungimatsuk.

42 Kaulermelle, annivok innukangitomot, innuillo kennerpæt, tikkinamitsuglo nokkartipæt kemmaktaujo-manatik.

43 Okautiveille: Iglugaseksoarne assingine okāla-juksaugivunga okautsinnik tussarnertunnik, Gudib na-legauvinganik; tamanna pivlugo tilijauvunga.

44 Galilæablo illinniarvinginne ajochertuivok.

KAPITEL V.

Tattamnartomik mingeritsennik nulluarniartunnik.

INNUGIARTORSUIT igvikliortimatsuk, Gudib o-kausingit tussaromavlugit, immab Genezaretib senniane nængertok.

2 Umiakotuglo magguk Immab kiglinganetuk tækko-vak, mingeriarniartullo niu mavut, nullutjettik errortor-lugit.

3 Umiakõtub aipanganut, Simonib pinganut ikkivok, kennuvigivalo, immarbikparialakovlugo. Ingidlunelo, innuit ajochertorpeit umiakotomit.

4 Okalajungnēramelo Simonemut okarpok: Immarbikpalerit ittijomut, nullutjesselo ningitissigik, mingeriarkovluse.

5 Simoniblo kiova okautivlugo: Ajochertuijok, unnuak navlugo pinnasuarlaukpogut angēnarlutalo; okautsille naleklugo nullutjet ningititsomavakka.

6 Taimailoramik, mingeriavaksuit piveit, nulluangillo allikput.

7 Umiakotomiut aipaitik nullorarpeit amuarkattikumavlugit. Kaivullo umiakototiglo usilertorpakit puklivlugik.

8 Tamanna Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittiganinnut pāmakterpok, okarlune: Nalegak kemmanga ajortoliksōvlunga.

9 Koaksarame, illagijannelo illunatik, mingeritjet amuarkattigēktattik pivlugit.

10 Taimaktauk Jakobuse Johanneselo, Zebedæusib ernæk, Simonib pinnasuarkattik (koaksangavuk). Jesuselo Simonemut okarpok: Erksinæk; mattoma kingorngane innungnik pinnasuarniarpotit.

11 Umiakototik sigsamut pitipakit, perkutitiglo tamaita kemmakpeit, malliklugolo.

12 Iglugaseksuit illanganetillugo, ahāk, tagvane angutekarpok kallaliksoarmik. Jesuse tækkogamiuk pāmangavigivlugo, tuksiavigiva, okarlune: Nalegak pijomaguvit, kallagungnaititsungnarparma.

13 Aggane issakpeit aktorlālo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit. Tagvainarlo kallagungnērsärpok tava.

14 Innerterpalo, assingnut taimak okarniarnæk; ajochertuijomulle ainiairit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergutiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnērnernik nellojungnērkovlugit.

15 Anginersamigle tussaumajaulerpok; innugaseksuillo tussaromavlugo tikkipæt, innulijaujomavlutiglo kannimasermingnit tapsomunga.

16 (Jesusele) kemmaklugit innukangitomut aivok, tuk-siarlune.

17 Uvlut taipkoa illangane, ajochertuilerame, Farisæerit aglangniglo illissimajut iglugasengnit tamainit, Galilæametunmit, Judæametunnillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksivavut. Nalekablo pitsartuninga tapsomangit annivok, tamaita innulivlugit.

18 Abāglo, Angutit illangit ātsivut angumik tumangajomik aumittine nellajomik akigardlugo; tamnalo ittertinasuarpæt, sānganut illijomavlugo.

19 Itterviksarsinginamitsuglo innungnut, iglub kanganut majoarput, angmajokullo ningitipæt innangavialo, (innuit) akkorngannut, Jesusib sānganut.

20 Operningit Jesusib kaujigamigit, (tumangajok) okautiva: Innuk, ajornitit issumagijaujungnērput

21 Aglangniglo illissimajut, Farisæerillo issumalerput, okarlotik: Kina una okausekarmet akkerartortunnik Gudemut? kia ajornerit issumagijungnērungnarkagit, Gude kissime?

22 Jesusib issumangit mallugigamigit apperiveit: Kannok omættipsingne issumakarkise?

23 Nelliæk okarnermik ajornanginersauva: Ajornitit issumagijaujungnērput? okaudlugolonēt: Makkitit, arvertarlutillo?

24 Nellojungnērkovlusele, Innub Erninga pitsartune kangmet nuname ajortoērutsinermik, tumangajomut okarpok: Okaupagit, makkitit, aumittitit pikit angerarlutillo.

25 Tækkoannelo makkisarpok, aumittinelo nellavigilauktanne tigulugit, Iglominut angerarpok, Gudelo nakoridlarpa.

26 Illunatiglo tattamminiarpot, Gudelo nakoridlarpæt erksidlalilarmiglo okarput: Uvlome tattamnatunnik tækolauktogut.

27 Mattoma kingorngane annigame Zoellnere Levisemik attelik tækkova, tunniorkaivingme iksivajok, tamn okautiva: Mallinga.

28 Nikkoviporlo, tamaita kemmaklugit mallikpa.

29 Levisiblo iglomine nêrkiksalliudlarpa, Zoellne

rillo assingillo unnuktut iksivakattigivæt nerrima-vingme.

30 Aglangniglo illissimajut, Farisæerillo, illinniartingit avamudlarvigilerpeit, okautivlugit : Sög Zoellnerit ajortulliartullo nerrekattigivissigik immerkattigilugillo?

31 Jesusiblo kioveit, okautivlugit : Atsuilit innulijikariakangilet, kannimajulle kissimik.

32 Ajortuggit kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issu-makarkovlugit, idluartut pinagit.

33 Okautivælle : Sög Johannesib illinniartingit unnuktunnik nerringipakkæt, tuksiarlarmiglo unnuktunnik, taimaktauk Farisæerit illinniartingit ; illinniartittille nerrivut immilarmiglo?

34 Okautiveille : Nullianiktomut tikkitut uiksak taipkoa najortigitillugo, nerrititaililugit ajorpasse ;

35 Nelliutsomärporle, uksamik aksartauvinget, tagva nerringipangniarput.

36 Adsiujunnik okautiveit : Annoratokak illarniængilæt nutāmik illaksamik ; nutāb allingmago nutaungitok, illartārlo idluanginivok nutaungitomut.

37 Weinelo nutāk immerkautinnut nutaungitunnut immertutingilæt ; weinib nutāb alliktorniarmagit immerkautit, weinelo kovituinarniarpok, immerkautillo asserorlugit.

38 Weinele nutāk immerkautinnut nutānut immer-tutijeksauvok, taimak tamangnik asserojuikattigēkpuk.

39 (Weinemik) nutaungitomik immilauktok, killanāngilak nutāmik ; okarame : Nutaungitok mamarnersauvok.

KAPITEL VI.

Apostelinnik 12 nik Kristusib annerosungninganik.

TAIPSOMANE perortut kakkojekset Jesusib apkotigingmagit sabbateme sivorliub tugliane, illinniartingita singailit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2 Farisæerille illangetta okautiveit : Sög pinniarpise, Sabbateme pijeksaungitomik?

3 Jesusib kioveit, okautivlugit: Tamattominga attuarsilaungilasse, Davidib illiorninganik kälerame illagi-jannelo?

4 Gudib iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset tiguveit, nerrilarmelo, illaminullo tunnijilune, nauk tamakkoa ajochertuijut kissimik nerrilugit perkojaungmetta.

5 Okautiveillo: Innub Erninga sabbatemuttauk nalegauvok.

6 Sabbatib assiane illinniarvingmut ittermet, ajochertuiniardlune. Innukarporlo tagvane, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajunnik.

7 Aglanguigle illissimajut, Farisæerillo nautsertorpæt, Sabbateme innulidlarniarmangago, passitiksakarmavlutik tapsomunga.

8 Issumangille kaujimagamigit. innungmut tokkungajunnik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit tamaunga pît. Tainnalo nikkovilune tagvunga pivok.

9 Tagva Jesusib okautiveit: Apperivapse, sabbateme sumik sullijuksauvita, ajungitomiglonêt, ajortomiglonêt, innuk piulilugolonêt asserorlugolonêt?

10 Avaminetullo tamaita tækkoserpeit, innuglo tamna okautiva: Aggaktit issakit. Taimailiorpok. Tagva aggangit äkiktaulerput iglungititut kannoëtsungnêrlutik.

11 Tapkoale kevilutik issumalulerput; okarkattigêlerlutiglo kannok (Jesuse) pinniaromavlugo.

12 Uvlunele taipkonane kakkamut majorarame tuksiariartordlune, unnuak näva Gudemut tuksiarlune.

13 Kaulermello, illinniartinne kaikoveit, tapkonangello 12 it anneriveit, tapkoa tailerlugittauk Apostelininik:

14 Tamedsa (attingit) Simon, Petrussemik taiva, nuk-kälo Andream, Jakobuselo, Johanneselo, Fillippuselo, Bartolomeuselo,

15 Matheuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erninga, Simonelo Zelotesemik attelik,

16 Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo Ischariote, pititsijok (Jesusemik).

17 Taipkoa illagivlugit attarsalerpok, naternamut pivlune, illinniartigaseit, innugiartoksuillo Judeab nunganētunnit tamainit, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo, immab erkægnētunnit,

18 Tagvane kattimmajut tussaromavlugo, innulijaujomavlutiglo tapsomunga kannimasermingit, annernerullo makkojungnartunnut Kappiasuktitaujut, pijungnērtitauvut.

19 Innuillo illunatik aktorasuarpæt; pitsartunek tapsomanget anningmet, tamaitalo pijungnērtipeit.

20 Illinniartinnelo ijiminut tækkunālerpeit, okarlune: Pilloridlarpose aklujose, Gudib nalegauvinga pigilerapsiuk.

21 Pilloridlarpose ovane kâktose; (Gudib idluarinnanut) illummertaujomārapse. Pilloridlarpose ovane kugviortose ijomārapse.

22 Pilloridlarpose, innuit omigikpasse, aviluselo, suangadlarppasselo, attisselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Innub Erninga pivlugo.

23 Kuviasugitse kiggertarluselo; akkiksasse angidlaromārmet killangme. Sivorlingitatauk taimailioriveit Nellautaijut.

24 Kiglormut, kappianamēk akluitose; mannigortiksakarungnērapse.

25 Kappianamēk, pekaluartose; kāgomārapse. Kappianamēk illipse, ovane ijudlartose; keadlarluse oggualdaromārapse.

26 Kappianamēk illipse, innuit illunatik ānanāmik okautigikpasse. Taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautainerluktut.

27 Uvangale okautivapse, illipse nalektose: Omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut ajungitullivigimarsigik;

28 Illipsingnut okausiluktut saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissigik.

29 Ulluakut erksārtauguvit, igloatauk mannilermigiuk; alliksoarniglo aksārtauguvit ullittauk pigiliuk.

30 Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; perkutingniglo aksārtauguvit, utterkojeksaringilet.

31 Sorlo illipse pinniarviojomagapse innungnut, taimaktau k pinniarvigissigik.

32 Nægligijisse nægligijatuarigupsigik, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk nægligijittik nægligiveit.

33 Pitsiartipsingnullo pitsiarkattarupse, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk taimaitsainarivut.

34 Illipsingnut uttertitsilarniartut attarsiertikupsigik, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk attartortisingmetta ajortulliartunnut, taimaikuarenik uttertitsiviojomavlutik.

35 Tamanna pivlugo omigijisse næglingniarsigik; pitsiarluselo attarsiarkisititse, sumik nerruugutigiginago; akkiksasse angidlaromärpok tagva, kötsingnerublo kittorngarijomärpase. Tapsoma avagingmagit kujalingitut ningaktullo.

36 Tamanna pivlugo näpkingnigitse, sorlo Atätase napkiniktotöngmet.

37 Passiklerniarase, tagva passijauniaenginivose. Erkartuiniarase, tagva erkartortauniaenginivose. Issumakarvekarungnëritse, tagva issumakarviojungnërivose.

38 Tunnijitse, tunnitsiviojomärivose. Oktumik tættætomik, nakkittersimmajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomik kimmermillitsomärpase. Oktutipsingnut öktorviojomärivose.

39 Adsiujunniglo okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotägut tessiorungnarpauk? tamangnik kattengniængilæk ittersamut?

40 Illinniartok ajochertortiminit anginersaungilak; ajochertortimitut ikune tagva namaksivok.

41 Kattanguvit ijinget sukkiuta sög tækkoviuk, ikäglo ijingnetok malluginago?

42 Kannorlo kattangutingnut okarungnarpît: Ovatsiaro kattangutiga, sukkiutit ijingnit përomavara; igvillo nangminek ikäk ijingnetok mallugingilet? Takkormortotit ikäk ijingnit përkärük, kingorngagut kattanguvit sukkiuta përasuaruk.

43 Nappartokangimet ajungitomik, ajortomik paungakartomik; nappartokanginivorlo ajortomik, ajungitomik paungakartomik.

44 Nappartut illunatik nellonangilet paungamingnit. Feigit pējarniængileit Dornenit, paungellonēt weiniggitt kattersorniænginiveit okpingnet kakkilautilingnit.

45 Innub ajungitub, ajungitut sagvarpeit omame tættætjutinginit ajungitunnit; Innublo ajortub, ajortut sagvarpeit, omame tættætjutinginnit ajortunnit. Omættib tættætjutinginnik kannek okajōngovok.

46 Sōg Nalekamik, Nalekamik taivissinga, nalengnagillo okausikka?

47 Uvamnut pijok, okausikkalo tussarlugit naleklugillo, tapsoma adsigijanganik kaujittsomavapse.

48 Adsigiva innuk igloliortok, tapsoma nuna itterselliorlugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Immerle kutjermet, iglo kōgub suppivigiva, aulatjarungnarnagolo kairtomut tungalermet.

49 Tussartuble, mallingitublo adsigiva innuk igloliortok nunamut tungaviktarnago; kōgub akkingmivigidlar-mago, tuavilune ochovok, iglo tamna angijomik assero-dlarlugo.

KAPITEL VII.

Uigarnערub erninganik, Kristusib makkititsininganik.

OKALANINELE innuit sanginne nāgamigit, Kaper-naumut aivok.

2 Sorsuktuksello angajokangita illangeta kivganga erdligijanga, kannimajok tokkokasaklune.

3 Tamnale Jesusemik tussaumalerame, Judit angajokangit tuksiariartorkoveit, (Jesusemik) kivganganik innulikleriartorkovlugo.

4 Ipkoale Jesuse tikkinamitsuk, katsungailutik tuksiarvigivæt, okarlutik: Tamna pijariakarpok taimailiorvigilugo.

5 Innukattivut næglingmagit, illinniarvivullo, senna-laungmago.

6 Jesusiblo tagvunga illagiveit. Iglunga kaglilerma-tsugle, sorsuktukset angajokangeta illanarijanne illangit okariartorkoveit: (Jesusemut) Nalegak tagvungarasuarnæk, nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7 Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainer-

mik; okarille okautsemik attautsemik, taimik kivgara pijungnailärpok.

8 Üvangatauk innugama attannelik, kivgakarlarmalo sorsuktuksenik, illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgammullo, sennalauruk una, sennava tagva.

9 Tamannale Jesusib tussaramiuk, tattamminiariiva, keviarlune innuit malliktinne okautiveit: Okaupapse taimak angitigijomik okpernermik nachvalaungitunga Israelittinne.

10 Tillilauktangillo iglunganut tikkinamik, kivgak kannimalauktok pijungnērtok naipipæt.

11 Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok; illinniartingillo unnuktut, innugaseksuillo illagivæt.

12 Iglugaseit ittervinget tikkilermago, ahäk, tokkungajok akkigiarlugo annitipæt, tamna anānanget ernetuairiva, uigarniolarmelo; innugaseksuillo illagivæt iglugasengnit.

13 Nalekablo tækkogamiuk illapsugidlarpa, okautivlugolo: Keanæk!

14 Kannilerlugolo iklervik aktorpa, akkigartullo nukkarput. (Jesuselo) okarpok: Nukkapiak, okaupagit, makkikit!

15 Tokkungajorlo makkipok, okalilarmelo. Anānanganullo tunniva.

16 Illunatiglo erksilerput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlutik: Nellautaijoksub tikkipätigut, Gudiblo innutitanne nellipsarpeit.

17 Okautsillo tamakkoa tapsominga tussaumajaulerput Judæame illunane, nunennelo avalinginne illunaine.

18 Tamakkoa tamaita Johannesemut illinniartingita unipkautigiveit. Illinniartingne magguk kaikovak,

19 Taipkoalo Jesusemut tillivak, apperijaukovlugo: Tamnauvit tikkituksak, assingniglonēt nerriugijeksakar-pita?

20 Angutigle taipkoa (Jesuse) tikkinamikko, okarpuk: Johannesib baptiterijub tillivätiguk illingnut, apperijaukovlutit: Tamnauvit tikkituksak, assingniglonēt nerriugijeksakar-pita?

21 Stundemele taipsomane kannimajut āniajullo un-
nuktut innuliveit, annernerillo idluitut annitipeit, tau-
tungitullo unnuktut tautuktidlugit.

22 Jesusiblo kiovak, okautivlugik: Johannese ama
okautsertortikko, tækkojaptingnik, tussartaptingniglo:
Tautungitut tautulerput, tussiaetut pissulerput, kallad-
lartullo kallagungnērput, tussilārtullo tussalerput, tok-
kungajut makkiput, aklujullo okautsauvut okautsinnik
tussarnertunnik;

23 Pilloridlarporlo sinnaungalungitok uvamnīk.

24 Johannesible tillijæk uttermennik, Jesuse okaler-
pok innungnut Johannesemik, okarlune: Innukangitomut
suna tækkojartorpissiuk? iviksoak annorib aulatanga su-
natuinarnut?

25 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Innuk annorārik-
tok? Ahāk, annorāriktut ikligijamingnullo innoniartut,
attannersuit iglunginne-itsōgovut.

26 Sunalonēt anniluse tækkojartorpissiuk? Nellau-
tajok tækkojomavissiuk? Illa, okautivapse, nellautaijo-
mit anginersaujok.

27 Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahāk, Engēliga
kēnavit sivormganut tillivara, apkotiksarnik sivunerne
ākiksoijuksak.

28 Okautivapsele, arnenit erniangomajut akkorngæne,
Johannesemit Baptiterijomit nellautaijokangimet anginer-
saujomik; mingnerle, Gudib nalegauvingane, anginer-
sauvok taipsomanget.

29 Innuillo nalektingita illunatik, Zoellnerillo Gude
nakoridlarpæt, baptitauniardlutiglo Johannesib Bapti-
jutānut.

30 Farisæerille, aglangniglo illissimajut Gudib perko-
jininga nachogivæt ingmingnut, baptitaujomanatiglo tap-
somunga.

31 Nalegarle okarpok: Innuit ukkoa kimut adsiuti-
teksarivakka? Kimiglonēt adsēkarpæt?

32 Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ing-
mingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigi-
lauktapse, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okau-
tilauralloarpapse, keajomanasele.

33 Johannese Baptiterijok tikkitok, kakkojartoranelo weinemiglo immingimet; Satanasekartok okartose.

34 Innub Erninga tikkisimmavok nerrilarmelo, immilarmelo; tagva okarpose: Ahāk, innuk una nerretojoksoak, Weinemiglo immetojoksoak, Zoellnerit ajortullio artullo illannarijinet.

35 Gudible illissimmaninga idluarijaujariakarpok kit torngaminut.

36 Farisæerille illangeta innapa nerrekattikumavlugok Farisæeriblo iglunganut itterpok, nerimävingmullo ingipok.

37 Ahäglo, arnak tagvane iglugaseksoarnetok, ajortulliertoksoak. Farisæerib iglungane Jesusenik ingitotmik nerrimävingmut tussarame, ermgušiärsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) immalik tikkiutiva,

38 Ittigangitalo tunnuäennut pivok, kealarmelo, kugviminullo ittigangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita, ittigangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39 Farisæerible nerrijartorkojinet tamanna tækkogamiuk, illumigut issumalerpok, okarlunelo: Una nellautaijögune, arnak una aktortine kaujimanajaralloarpa, ajortulliertoksöngmet.

40 Jesusib kiova, okautivlugo: Simon, okausiksakar-punga illingnut. Taimnale okarpok: Ajochertuijok, okarit.

41 Kēnaujennik taungniartok maggungnik tammak-kisimajikarpok aipanga kēnaujennik 500 dinik, aipangale kēnaujennik 50 ginik.

42 Akkiksakalungimennigle, akkilerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariniarpauk?

43 Simonib kiova, okarlune: Issumavunga, ünuner-sennik akkilēkojungnērtanget. Jesusible kiova: Idluar-tomik erkartuivotit.

44 Arnamullo sädlune, Simonemut okarpok: Arnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, immermik ittikkama ubvautiksanganik tunnitsivigilaungilarma; omale ittiggakka kausertilaukpeit kugviminut, nutseminullo allartilaita.

45 Igvit kunnilaungilarma ; omale itterame, sorærame ittiggakka kunnikpeit.

46 Igvittau k niakora napartub orksuanik mingoanginivet ; omale ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomik.

47 Tamanna pivlugo okaupagit : Ajortunnit unnuktunnit issumagijaujungnêrnekarpok, angijomik næglilaurame ; ikkitunnille issumagijaujungnêrnekartok, mikki-jomik næglikpok.

48 Arnamullo okarpok : Ajornitit issumagijaujungnêrput.

49 Tagva nerrekatingit illumikut okalerput : Kina una, ajortunniktau issumangnerungnêrtitsijok ?

50 Arnamulle okarpok : Okpernivit ikkajorlaukâtit ; ullapirsautekarlutillo aularit !

KAPITEL VIII.

Adsiujomik karngasojjomik.

MATTOMA kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuverviktigullo, okautsit tussarnertut Gudib nalegauvinganik okautigivlugit, ipkoalo 12 it illagivæt.

2 Arnello illangit, pijunguêrtitangit annerneålungnit kannimasinnillo, taimna Maria, Magdalenamik taijak, Satanaseêrotitaujok 7 nik.

3 Johannalo, Kusab, Herodesib pimaklertinget nulia, Susannalo, assingillo unnuktut, taipkoa perkutimingnit tunnijjut tapsomunga.

4 Innugaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnillo tamainit katsungaitomik nellipsarmatsuk adsiujutigut okautsilerpok :

5 Karngasojjok karngasojjartorpok karngasutiminik ; karngasoitillugolo apkosinermut illangit kattekput tulle-rajartauvlutiglo, tingmitsello killaub attânetut pukkumalukpeit.

6 Illangillo Kairtomut (ivsorluktomut) kattekput ; nuileramiglo kunnulersarput, iptekanginamik.

7 Illangillo kattekput okpit kakkilautiggitt akkorngænnut, okpille kakkilautiggitt peroramik tokkopeit.

8 Illangillo kattekpūt ivsoriktomut nunamut, nuilerput perorlutiglo, karngasutiksakalerput 100 dinnik. Taimak okaramē, niplialerpok: Tussajungnik siutelik tussarle!

9 Illinniartingitale apperivæt, okarlutik: Adsiujok una kannok tukkelik?

10 Kioveille: Illipse tunnitsiviovose killaub nalegauvinget nellonarninganik kaujimakovluse; assisele okautsauvut adsiujunnut, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugit tussaratiglo.

11 Tamannale adsiujub tukkinga: Gudib okausingit karngasutiksauvut.

12 Apkoserngub sennianetut; tapkoangövuut tussartut tamakkoninga, kingorngane Satanasib tava okautsit pējariartorpeit omættinginnit, okperkonnagit pilloriktitaukonnagillo.

13 Kairtometulle, tapkoangövuut, tamakkoninga tussarunik kuviasungnermut illelliorput; tapkoale amakangilet, annikitomik okperput, kappianartokalerangelle kattekpūt.

14 Okpille kakkilautiggitt akkorngænnut kattektut, tapkoangövuut, tamakkoninga tussartut, innotsib siarklernarninginne, akluitsomaninganelo, ikliguninganelo pijut, ippidlarpullo, sullugainertaratiglo.

15 Ivsoriktomulle pijut, tapkoangövuut, okautsinnik tussartut, torkorlugillo omamingne idluartome, sullugainertarlutiglo kennuēnermut.

16 Ikkitsijokangilak nenneroamik, kattauijab iksivautablonēt attānut illivlugo; nennergoable inninganut illiva, ittertunnut tækkojaukovlugo nennergoak.

17 Sagvangitokangilak sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

18 Tamanna pivlugo tussartasse tussätsiarsigik. Pekartok, tunnitsiviojomärpok; pekangitorle aksartauniarpok pekarasugijaminik.

19 Anānangale kattangutingillo tagvunga aivut, tikkitsungnanglælle innuit pivlugit.

20 Illangitalo okautivæt: Anānavit kattangutivillo sillatānetut tækkojomavātit.

21 Kiovlune okautiveit: Anānaga kattangutikkalo tapkoangövt, Gudib okausinginnik tussartut, mallik-lugillo.

22 Uvlut illanginne, illinniartinne illagællugit umiakotomut ikkigame okautiveit: Immab akkianut ikārta. Avalekput tava.

23 Umiaktoleramiglo (Jesuse) sinnisilerpok. Ul-lajutseradlalerpok immane, maggillo umiakotok ittib-suavlugo pivæt, nangiadlarlarmiglo.

24 Tagva kannilerpæt tuppardlugolo, okautivæt: Ajochertuijok, ajochertuijok, sutērpogut! Tagva mak-kipok, annorelo, immab mallidlarningillo innerterpeit; sorērpullo ikubliarlarmelo.

25 Okautiveille: Okpernise nauk? Tapkoale erk-sidlarput, tattamminiarlarmiglo ingmingnut okarput: Kina una? Innertermagik annoriblo immarbiublo, nalekpæk.

26 Umiakotokullo ingeravut Gadarenerit erkānut pilutik, Galilæab akkianetomut.

27 Niungmello nunamut, angutib nellaupa igluga-seksoarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, annorāmiglo attungilak, iglomelo kikkajuitok, illuverne kissiane.

28 Jesusele tækkogamiuk, nipliadlarpok, pamang-avigællugolo nippekortovlune okarpok: Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerōjub Erninga? Tuksiarpagit kappiasuktiniarnanga.

29 Annernek makkojungnartok annekungmago innung-mit tapsomanget; akkunērtoksoarmik kappiasuktilaung-mago. Kellersortaulaukporlo kellaumgujennut, parng-nanērsutinullo, kellersutille kiktoraiveit, Satanasiblo aularutiva innukangitomut.

30 Jesusiblo apperiva, okarlune: Kinauvīt? Kio-vok: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit unnuktut pullamavigilaungmatsuk.

31 Tuksiarvigivælo, ittijomut aulartitaujomanatik.

32 Tagvanele kuingēngigaseksoakarpok nerrijunnik kakkame. Tuksiarvigivælo, tapkonunga pullarkojau-jomavlutik. Perkoveillo.

33 Satanasit tava annivut innungmit tapsomanget,

kuingēnginnullo pullāvut; kuingēngigaseksuillo pang-aliklutik ijukladarput immanut, ippivlutiglo.

34 Mianersijulle tamanna tækkogamitsuk, kemmāvut, iglugaseksoarmiunnut, iglugasengmiunnullo tamanna okautigijartorpæt.

35 Tagva tækkojartoramitsuk tamanna, Jesuse tik-kipæt, innuglo satanaseērodsaujok naipipæt, annoralija-lertok sillatövlune iksivajok Jesusib ittiggangita sāngane; erksivlutiglo.

36 Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, Satanase-kalauktyb pijungnērtitauninganik.

37 Innugaseksuillo Gadarenerit illunamasiatik, tamat-malo erkanetut tuksiarpæt, kemmaktigijomavluglo, erk-sidlaranik. Umiakotomut ikkivok uttermilunelo.

38 Angutible satanaseērodsaujub tuksiarvigiva, najo-romavluglo. Jesusible aularkova, okarlune:

39 Iglungnut angerarit, pitsiarvionillo Gudemut okautigileruk. Aularporlo, iglugaseksoarne tamaine okalälerpok, pitsiarvionerminik angijomik Jesusemut.

40 Jesuse uttermet, innuit illelliortpæt, illunatik uttak-kigamitsuk.

41 Ahäglo, angut Jairusemik attelik, illinniarviub agajokangita illanget, Jesusib ittigganginnut pamang-ajartorpok, tuksiarvigilugolo, iglominut itterkova.

42 Panetuakarame, Jahrelingmik 12 nik, tamna tok-kokasakpok. Tagvungalo (Jesuse) aitilluglo innugasek-suit igvikliortipæt.

43 Arnarlo, Jahrinnik 12 nik aukatsainartok; tap-soma perkutinne tamaita nungulaukpeit āniasiertinnut, pijungnaititaujunnangilarlo, kimullonēt.

44 (Jesusib) annoranget sinnagut āktoriartorpa tun-nuanit; tagvainarlo aunga kigikpok.

45 Jesuselo okarpok: Kia āktorpānga? Illunatigle missiarmetta, Petrusē najortingillo okarput: Ajocher-tuijok, innuit tettidlalarpillo igvikliortipātīt; igvillo okarpotit: Kia āktorpānga?

46 Jesusele okarpok: Aktortauvunga; missigigapko, pitsartunek uvamnit anningmet.

47 Tamannale Arnab āngigutjutigijunnanginamiuk, sajuklune pamangavigijartorpa, innuit illunatik tussar-

tillugit unnipkarpok, suna pivlugo aktorlauramiuk, pijungnërsarnerminiglo.

48 (Jesusib) okautivale: Panniga mannigolerit okpernivit pijungnërtipätit, ullapirsautekarlutillo aularit.

49 Sulle taimak okartillugo, illinniarviub angajokanget kivgangita illanget tikkipok, okautilalo: Pannit tokkovok, Ajochertuijok sullitiniarnago.

50 Tamannale Jesusib tussaramiuk, kiova, okautivlugo: Erksiniarnæk; okpertuinarit, kannoëtsungnailärpok, tava.

51 Iglunganulle itterame, assingit itterkongileit, Petrusse, Jakobuselo, Johanneselo, niviarsiablo atätanga, annänangalo kisseta.

52 Illunatigle keavut, ogguarivlugo. (Jesuse) okarpok: Keanase; tokkungilak, sinnikporle.

53 Ijoridlarpælo, tokkojomik nellungikallooramik.

54 Tamaitale annitipeit, aggangittigullo tiguva, nipliarlunelo okarpok: Niviarsiak makkitit.

55 Annerningello uttervigiva, makkisarlunelo. Nerrititaukovalo.

56 Angajokæglo tattamminiadlarpuk. Innerterpagle, okalakonnagit innungnut tamattominga.

KAPITEL IX.

Aposteliminik Kristusib tilliklerringanik.

ILLINNIARTINNELE 12 it kaikolerpeit, Pitsartunermik nalegaunermiglo Satanasinnut tamainut tunitsivigiveit, Kannimasinniglo innuliklerungnarkovlugit.

2 Okariartorkoveit Gudib nalegauvinganik, kannimajunniglo innuliklerkovlugit.

3 Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonet neksartuksaungilase, ajaupiamiglonët, ikpiärsungmiglonët, kakojenniglonët, kenaujenniglonët; maggungniktauk anno-rakartokartuksaungilak.

4 Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakārase tagvang-et.

5 Illangitalo illellioromangippasse, annititse tagvang-

et iglugaseksoarnit, itlikkapselo sanningit aglæt kattera-sigik, nellojungnerutiksanginnut.

6 Aularput tava, iglugaseittigut ingeralutik, okautsin-niglo tussarnertunnik okälavut, kannimajullo innulidlar-peit illunane.

7 (Jesusib) pinniarninginnik Herodese, nunab illai-nangane attannek tussaumalerpok; issumamigullo issu-majälerpok Johannese tokkungajunnit makkisimmajok, illangita okautigingmatsuk;

8 Illangille, Eliase tækkotitak okarput; illangille nellautaijotokaverngit illanget makkisimmavok.

9 Herodese okarpok: Johannese niakoërtautilauk-para; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Tai-mak pivlugo tækkojomadlariva.

10 Apostelit uttermigamik, tapsomungalo okautigi-veit tattamnantitettik. Ingminullo pitilugit aularpok in-nukangitomot, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkänut.

11 Innuille tamattominga mallugosukamik, mallikpæt; kaikovlugit okautiveit Gudib nalegauvinganik, innulijau-jariakartullo innuliveit. Uvluklilermelle,

12 Tagva 12 it tikkipæt, okautivlugo: Innuit makkoa aularlit, niuvervingnut avalingnetunnut iglugasengnullo sinniktarviaksarsiorkovlugit nerkiksarsiniarlutiglo; tama-ne innukajuitomēnapta.

13 Okautiveille: Illipse nerkiksamik tunnitsivigissi-gik. Okarput: Tellimainarnik kakkojakarpogut, ming-eriængniglo maggungnik; innugaseksuit ukkoa nerkik-sanginnik pissiniariartortuksaugupta kissiane.

14 (Innuit 5000 diongmetta) Illinniartiminulle okar-pok: Ingilit tunnulerēkterdlutik, ingmikordlutik 50 it amatauk 50 it.

15 Taimailiorput tava, illunatiglo ikterput.

16 Tagva ukkoa kakkojet tellimet, mingeriæglo taip-koa tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlunelo avgor-peit illinniartiminut tunnivlugit, mannijerkovlugit innung-nut.

17 Illunatiglo nerrivut, kägungnērlutiglo, amiakullo kattessorpeit, amäksuit 7 it tættælugit.

18 Kissimeolerlune tuksiarame, illinniartingita kissi-

mik najormatsuk; apperiveit okarlune: Innuit kinausugivānga?

19 Kioväet, okarlutik: Illangita Johannešeosugivātīt, Baptiterijok; illangitale Eliaseosugivātīt; illangitatauk nellautaijut innutokaverngit illanget makkisimanasugiväet.

20 Okautiveille: Illipsele kinausugivissinga? Tagva Petrusib kiova, okarlune: Gudib Kristusingaöivotit.

21 Innerterpeille perkojilunelo okaudjikonnagit kimik tamattominga.

22 Okarporlo: Innub Erninga āniatitaujariakarpok sulle unnuktunnik, angajokaijennullo ajochertuijoksoar-nullo aglangniglo illissimmajunnut ajektortaujariakarpok, tokkotaulunelo, uvluglo pingajuængne makkitsomārivok.

23 Illunaita okautiveit: Uvamnīk malligomajokarpet, issumaminik ivlersinane, senningajuliksaminik uvlut tamaita nangmarle, malliklungalo.

24 Innoserminik ivlersijomajub, assioijjomārpa, inno-serminigle assioijjub pivlunga, assiojiniængila.

25 Innublo suksarivauk, sillaksoak illunāt piksarsio-galloaruniuk, ingminiglo assioigune, ingminiglonēt asserorune?

26 Uvamnigle okausimmiglo kangusuktok, tamnatauk Innub Erninget kangugijomārpa, tikkikune ānanauner-mine, Atātamelo, Engelillo ajungitut (ānanauninganne).

27 Ahamarik okautivapsele: Nængertut ovane illangita tokko ōngniængilæt, Gudib nalegauvinganik tækkokāratik.

28 Tamattoma okalanerme kingorngane, uvlut sittamaujortolermetta, Petruse, Johanneselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiariartorpok.

29 Tuksiartillugolo, kēnanget tautua ablatsaulerpok, annorāngalo kakkorsidlarlune keblariktoksölerpok.

30 Ahāglo, angutik magguk okarkattigivæk, tapkoa Moses, Eliaselo.

31 Ananauvaksövlutik sakkertuk, okālalutiglo, nāggaserninganik namaksitiksanganik Jerusaleme.

32 Petrusele illagijannelo uerngarnermut sinnilerput. Tuppakamigle, kaumaninga tækkovæt, angutiglo tapkoa magguk sennianetuk.

33 Tapkoalo kemmangmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajochertuijok. tamäne-itsainarominarpok, pingasunnik igloliorta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsinele kaujimangileit.

34 Taimak okartillugo, nuvujak kaivok, ulliklugillo, koaksarpullo nuvujab illingmagit.

35 Nippelo nuvujamit pivok, okartok: Tagga Ernera, nægliklara, tamma naleksiuk.

36 Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerpullo, okaratik tækkojamingnik uvlunne taipkonane.

37 Uvlub aipangane, kakkamit attersärmetta, innugaseksuit pachrearpeit.

38 Ahäglo, angut innuit akkorngænnit, niplialerpok, okarlune: Ajochertuijok, kennuvigivagit ernerä tækku-nälauruk, ernetuorigapko.

39 Ahäk, annernerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago kappoalidlarpak-pok, aulajartidlalaurangamiuglo, keta kemmalerpakpa.

40 Illinniartitillo kennuvigilaukpakka, annititauko-vlugo, ajorpælle.

41 Tagva Jesusib kiova, okarlune: Tata! ukkoa ok-pingitut mumiksimmajullo kinguvängukattigēt, kannok sivitutigijomik najoriakarpapse, kennuēvigijariakarluselo? Ernūt kailauruk.

42 Tikkilermagolo, Satanasib aulajartidlarlugo aksero-tidlarpa. Jesusible annernek ivsornartok innerterpa, soruserlo pijungnërtinamiuk atātanganut tunnigiva.

43 Gudiblo pitsartudlarninga illunatik kakkilarutigi-væt. Illunatigle tattamminiarmetta illunainik pinniar-ninginnik, illinniartiminut okarpok:

44 Okautsit ukkoa siutipsingnut tussarsigik, Innub Erninga pititaujariakarmet innuit agganginnut.

45 Okautsille ukkoa nellojungnaingileit, nellovlugillo

tukkekartingileit, appersorlugolo illeragivæt okautsinnik tamakkoninga.

46 Issumalerpullo nellitik anginerõngmangæt.

47 Omættingitale issumangit Jesusib kaujileramigit, nutarak tiguva senniminullo nængertidlugo.

48 Okautivlugit: Ominga nutakkamik illelliortub at-timne, illelliorivānga; uvamniglo illelliortub, illellioriva uvannik tilliklertok. Illipsingnele illunapsingne ming-nerojok, angijojomārpok.

49 Tagva Johannesib kiova, okarlune: Ajochertuijok, angut tækkovavut, atterne satanasennik annititsijok; innerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50 Jesusiblo okautiva: Innerterassiuk; uvaptingnik akkerartungitub illagingmattigut.

51 Kongmuartitauviksanele nunamit nelliutiltermet, kajusimmalerpok Jerusalemut aijomavlune.

52 Sivorliksennelo tilliveit; tapkoa Samarittit igluga-senginnut sinniktarviaksarsioripæt.

53 Taipkoale sinniktarkojomangilæt, Jerusalemut ingeralermet.

54 Illinniartikitale Jakobusib Johannesiblo tamanna tussaramiko, okarpuk: Nalegak, pijomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungutaukovlugit.

55 Jesusible keviardlugik innerterpak, okarlune: Anernerub kia kittorngaringmattik, kaujimangilatik?

56 Iunub Erninga tikkisimmangilak innuit tarningit asserorlugit, piulilugille.

57 Iglugasait assinginnut aivut. Ingeravlutik illange-ta okautiva: Malligomavagit aiviksarnut.

58 Jesusiblo okautiva: Terrianitset sittekarput, ting-mitsello killaub attānetut ublokarivut; Innuble Erninga akkitiksakangilarlonēt.

59 Assianullo okarpok: Mallinga. Tapsomale kiova: Nalegak aikārlaulanga, atātaga illuveriartorlugo.

60 Jesusible okautiva: Tokkungajut tokkojiatik illu-veriartorlittigik; igville Gudib nalegauvinganik okariar-torit.

61 Assiatauk okarivok: Nalegak, malligomavagit;

sivorlermigle perkoginga, iglomiukattikka sorērutiksamik okautijartorlugit.

62 Jesusible okautiva: Aggangminut tigusijok senna-jeksaminik, keviarlunelo, tamna idluangilak Gudib nalegauvinganut.

KAPITEL X.

Illinniartiminik 70 nik tilliklerringanik.

MATTOMA kingorngane Nalekab illinniartime as-singit 70 git anneriveit, maggoterkattardlugillo tilliveit, iglugasengnut illunainut nellipsaromajaminut sivorlioti-peit;

2 Okautivlugillo: Kattersivik angidlarpok, kattersi-julle ikkidlarput; kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksennik tilliklerkovlugo kattersivingminut.

3 Aileritse; ahäk, sauketitut tillivapse amarkut ak-korngænnut.

4 Pökarniarase, ikpiarsulijarniaraselonēt, ittigagusijar-niaraselonēt; innungniglo sallutitsiniarase ingeraluse.

5 Iglomot itteraigupse, sivorlermik okaritse: Ullapir-sautekarle iglome tamattomane.

6 Tagvanelo ullapirsautekaromajomik innukarpet, ullapirsautise tapsomanetuarniarpok; imaitokangipelle, ullapirsautipse utterviginiarivāse.

7 Iglomele taipsoanetsainaritse, piksanginnik nerri-luselo immeritse. Sennajok akkillertaujariakangmet. Nukterniarase iglomit iglub assianut.

8 Iglugaseksoarnullo pigupse, illelliorpasselo, nerri-titse tagvane kaitanginnik.

9 Tagvanetullo kannimajut innuliniarsigik, okautissi-giglo: Gudib nalegauvinget palliuvigivāse.

10 Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliungipasselo, tagva iglut akkorngattigut annititse, okarluselo:

11 Sāngit aglæt aktuajut uvaptingnut iglugaseksoap-singnit, katterarpavut illipsingnut; nellojungnērtitaule-ritsele, Gudib nalegauvinget palliuvigilaungmasse.

12 Okaupapse: Sodomamiut uvlut naggatiksangane

pitlartaunikinersaujomärput iglugaseksoarnit taimaitomit.

13 Kappianamêk, Korazin! kappianamêk, Betsaida! Tiruseme Sidonemelo taimak angitigijunnik tattamnar-tokalaukpet sorlo illipsingne, itsak kakkialernermut pöng-me argsennele iksivanajalaukput.

14 Taimak pivlugo erkartuivingme, ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pitlartaunikinersaujomärput illipsingnit.

15 Igvillo Kapernaume kangattarsimmajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomärpottit.

16 Illipsingnik tussartub, tussarivānga, illipsingniglo nachojub, nachogivānga; uvamnigle nachojub nachogiva tilliklertok uvamnîk.

17 Ipkoa illinniartut 70 git kuviasuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, Satanasit aglæt nalekpätigut atterne.

18 Okautiveille: Satanase tækkolauralloarpara kattek-tok killangmit, sorlo kaumalak.

19 Ahäk, Pitsartunermik tunnitsivigilaukpapse, kug-lugiaräluit, Scorpionillo tullerarlugit, ningarosuktublo pitsartuninganut illunanut nalegautipapse; sumullonēt akkunartauniængilasse.

20 Annernerille (idluiluktut) nalengmasse, kuviasutiginassiuk: Kuviasutitsele attise aglaksimmangmetta kil-langme.

21 Stundeme taipsomane Jesuse annernermigut kuviasukpok, okarlunelo: Atätäk, killaublo nunablo nalegangæk nakorivagit, tamanna illissimmajunnut sillatō-junnullo angigutsutigigangne, nutakkatitun-îtunnullo nellojungnërtijutigigangne; illa, Atätäk, taimak sāngne idluarigangne.

22 Tunnitsiviovunga tamainik atätamnut. Ernerublo kinauninganik kaujimajokangilak atäta kissime, atätablo kinauninganik kaujimajokanginivok, ernek kissime, erne-rublo nellojungnërtitsomajangit nellunginivut.

23 Illinniartinne sādługit, kissēnut okarpok: Pillorildarput ijit, tautuktut tautuktapsingnik.

24 Okautivapse: Nellautaijut unnuktut attannillo

tautuktapsingnik tækkojomalaurivut, tækkonagolo, tussartapsingniglo tussaromalaurivut, tussarnagolo.

25 Ahäglo, aglangnik illissimmajok nikovipok, öktorlugo, okarlunelo: Ajochertuijok, sumik pinniartuksauvîk, innotsemik nungusuitomik kingormgujukovlunga?

26 Jesusible okautiva: Perkojenne kannok aglaksim-mava? kannorlo attuarsivît?

27 Kiova okarlunelo: Gudingnik Nalegarnik nægliktuksauvotit omættingnut tamanut, tarningnullo tamanut, issumangnullo tamainut, pitsartunernullo tamainut, innukattigniglo illiktut nægliktuksauvotit.

28 Jesusible okautiva: Kiolorikpotit; imailiorit, inno-niarpotit tava.

29 Taimnale idluartorilerame, Jesuselo apperiva: Kina innukattigivigo?

30 Tagva Jesusib kiova, okarlunelo: Innukalaukpok Jerusalemit taununga Jerichomut attartomik, innuartun-nullo opingartaujomik; taipkoa annorêrpæt, annaudlar-lællö, aularlutiglo, tokkokasaktorlo kemmakpæt.

31 Ajochertuijut illangennik apkosinerme tamattomane ingerajokangmet, tapsomalo tækkogamiuk kängerpa.

32 Taimaktauk Levitib (ajochertuijut ikkajortingita illangeta) tagvunga pijub, tækkogamiuk, kängeriva.

33 Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tækkoga-miuglo nâpkoariva,

34 Aivigilälo killingillo mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo koverivlugit killingit, nergjuteko-timelo känganut illivlugo, sinniktarvingmullo äpa, pairi-lälo.

35 Kaulermet aularomagame, kēnaujæk magguk sak-kerpak, tunnivlugiglo sinniktarviub innuanut, okauti-vlugolo: Pairiuk; unnunersenniglo illagungne akkillero-mavagit ama uttermiguma.

36 Kannok issumavit, pingasut taipkoa nelliet innu-artut killertigilauktangennut innukattiolaukka?

37 Okarpok: Tamna nâpkigosungnermik pinniari-vigjinga. Tagva Jesusib okautiva: Imailioriartorit.

38 Tagvanget ingeravlutik, niuerviktalingnut itter-

pok. Arnakarpok tagvane, Marthamik attelingmik, tapsoma illelliorpa iglominut.

39 Nukkakarivorlo Mariamik attelingmik; tamna Jesusib ittiggangita sānganut ingipok, okālatillugolo nalekpa.

40 Marthale omaridlalerpok, kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak, erkagingilet nuk-kama kissima kivgartortimanga? ikkajorkolauruk uvam-nik.

41 Jesusible kiova okautivlugolo: Martha, Martha, siarklernekarpotit sullijeksakalarpillo unnuktunnik;

42 Attauserle pijarialik. Mariab ajunginersak anne-rilaukpa, tapsomunga aksartauniatsengilak.

KAPITEL XI.

Kristusib illinniartinne ajochertorpeit tuksiarutinnik.

INNIMINELO tikkitamine tuksiarpok. Sorērmello, illinniartingita illangeta okautiva: Nalegak tuksiarnermik ajochertortigut, sorlo Johannesib illinniartinne ajochertormagit.

2 Okautiveille: Tuksiarupse, imāk okaritse: Atāta-vut killangme! Akkit nakorijaule. Nalegaunit kailaule. Perkojettit malliktaulit nuname sorlo killangme.

3 Uvlome piksappingnik tunmitsivigittigut.

4 Ajornivut issumagijungnērkit; sorlo uvagut uvaptingnut ajortullijut issumagijungnēraptigik. Oktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajortunnit.

5 Okautiveillo: Akkunapsingnētut nelliēt, illāennarijakartok, tapsomunga unnuab ketterarningane aigune, okautilugolo: Nægliklara illāennarijara, taukteliksarsilaulanga niakojeunik pingasunnik;

6 Illāennarijama apkosinermik tikkimanga, pitakangilungalo mannijaksammik tapsomunga.

7 Kamanētorlo kionajarpok, okarlunelo: Ullapitaujomangilanga; upkuak parngnanērsimangmet kittorngārsuma illagilunga sinnigvingmēput, taimak pivlugo mak-kijungnangilanga tunmitsivigivlutit.

8 Okaupapse: Makkitsomangikalloorune tunnitsivigilugo illænarigamiuk; tava makkilärpok iktoritailune tuksiarvigingmago sorërane, pijomajanganiglo ajortanganik tunnit sivigilärpa.

9 Okaupapsetauk: Tuksiaritse, tunnitsivioniarpose tagva; kenneritse, nennisiniarpose tagva; avilortaritse, upkuërutsauniarpose tagva.

10 Kennujok tigusivok, kennajok nachvälärpok; avilortartorlo upkuërutsauniarpok.

11 Kia illapse atätane erninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tunnitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriamiglonët tuksiarvigikpago, mingeriangitomik, kuglugitsamik tunnitsiviginiarpauk?

12 Manningmiglonët tuksiarvigikpago, tunnitsiviginiarpauk Scorpionemik?

13 Illipse nauk ajortose kittorngasse tunnergutinnik ajungitunnik tunnitsivigijungnarapsigik, anginersamik Atätab killangmëtub tunnitsiviginiarpeit Annernermik ajunginermik tuksiarvigijine?

14 Satanase okarungnangitok annitipa. Satanase lo anningmet, okarungnangitok okalerpok. Innuillo tattamminialerput.

15 Tapkoale illangit okarput: Satanasit annitipeit Beelzebubemut, Satanasit attanningemut.

16 Assingitale öktorpæt, tækkotitsikojomavlugolo nellunaikutamik killangmit.

17 Issumangille (Jesusib) kaujimagamigit, okautiveit: Attanniovit nelliet ingminut illagëgungrune, nunguniarpok, iglublo iglo ochoviginiarpa.

18 Satanase ingminut akkerartorune, kaunok attannioninga itsungnalerka? Okarapse; satanasit annitikapkit Beelzebubemut.

19 Uvangale satanasit annitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse annitipattigik? Tamanna pivlugo erkartortigijomärpasse.

20 Satanasit Gudib agganginnut annitikupkit, Gudib nalegauvinget tagva tikkipäse.

21 Sangijoksub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijauniatsengilet.

22 Sanginersable tikkikuniuk, sālagicuniuglo, sak-kunginnik tettigijanginnik aksardlarpa, aksarnigaverng-illo aitutigiveit.

23 Illagijigingitima akkerartorpānga; kattersoikatti-gingitaralo siamartitsivok.

24 Annernerle makkojungnartok innungmit annija-rangame, ingeravok sukanjitokut, merngoērserveksarsior-lune, nachvārnagolo; okarpok tagva: Iglumnut annivigi-lauktamnūt utteromavunga.

25 Tikkinamiuglo sannersimmajok ānanausijorlo nai-pipa.

26 Tava ailerpok, annernernik assiminik ingminit ajor-nersaujunnik, 7 nik illaksarsivlune; itteramiglo tagvane-tualerput; kingornagagullo innuk taimna ajulualerpok, si-vornganit.

27 (Jesuse) taimak okartillugo arnak nippekalerpok innuit akkorngænne, okautivlugolo: Pilloridlarpok illing-nik singailauktok, illingniglo amāmaktitsilauktok.

28 Kiovale; illa pilloridlarput Gudib okausinginnik tussartut torkorlugillo.

29 Innuille kattilermetta, tagva okalerpok: Ukkoa uivētōvut, nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikuta-ble assianik tunnitsivioniængilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik kissianik.

30 Sorlo Jonase nellunaikutaulaungmet Ninivemiun-nut, taimak Innub Erninga ītsomārivok kinguvāngukatti-gēnut ukkonunga.

31 Erkartuiviub (uvloksangane) kinguvāngukattigēt ukkoa illagilugit Attaniub nullianga anget pijok sakkeromārpok, erkartorlugit; nunamit ungasiktometomit pigame, Salamonib sillatuninga tussarlugo. Ahāglo, tamanēpok Salamonemit anginersaujok.

32 Ninivemiut erkartuiviub (uvluksangane) kingu-vāngukattigēt ukkoa illagilugit sakkeromārpok, erkartor-lugit, Jonasib okālaninget kingornagane kakkialeramik Ahāglo, tamanēpok Jonasemit anginersaujok.

33 Nennergoamik ikkitsijokangilak ijeriartorlugo, kat-taujab attānullonēt; nennergoavingmulle illiva, ittertun-nut tækkojaukovlugo nennergoak.

34 Ije timib kaumaneriva, ijit idluarune, timit illunane kaumaniarpok. Ijit nellangaikune, timit illunane tängniarpok.

35 Tamanna pivlugo udsertorit, kaumajok illungnetok tärsekonnago.

36 Timit illunane kaumarpet, mikkijomiglonēt tāktokarane, taimak illunane kaumavok, kaumaksarniarpätillo, kaumalaktut kaumajotut.

37 Taimak okartillugo, Farisæerit illangeta innapa nerrikattigijomavlugo ketterarsiumik. (Jesusele) itterpok, nerrimävingmullo ingidlune.

38 Ubvarsimmanane nerrijomangmet, Farisæerib tækogamiuk, tattamminiarpok.

39 Nalekable okautiva: Illipse Farisæerit ermgusiärsuit pögutello sillatätigut sujungaitikalloarpasse, illusele tättædlarput kassënermik aktaisungunermiglo.

40 Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo sujungainasugivissiuk?

41 Ahâk, perkotipsingnit tunnijniaritse, illunatik sujungaijutiksauvut illipsingnut, tagva.

42 Kappianamëgle illipse Farisæerit, Minzelo, Rautelo, Kohlillo sunatuinait tellimaujoet tunnigapsiuk, erkartuinerlo, Gudib nælingningalo sennerkopasse (issumaginagiglo). Makkoa pinniareksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43 Kappianamëk illipse Farisæerit, illinniarvingne issukliojomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavluselo innungnut niuvervingme.

44 Kappianamëk illipse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajutitun-ïnapse innuit kängittigut pissuktut kaujimanagit.

45 Tagva aglangnik illissimajut illangeta kiova okautivlugo: Ajochertuijok, tamakkonunga okautsinut suangavaptiguttauk.

46 Kiovale: Kappianamëktauk illipse aglangnik illissimajut, innuit erksugeksennik erksuktaujungangitunnik illijivigigapsigik, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangmut attautsemullonēt.

47 Kappianamêk illipse ; nellautaijut illuvilliorpasse, angajokapsele tokkolaukpeit.

48 Illa kigligiudsigalloarpose, angajokapse pinniarnerilauktangit idluiginginapsigik ; ipkoa nellautaijut tokkolaukpeit, illipsele illuvilliorpasse.

49 Tamanna pivlugo Gudib sillatuninga okarpok : Nellautaijut Apostelillo tillijomavakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomârpeit illangillo unangmilugit.

50 Nellautaijut illunarsoangita aungit kinguvångukat-tigēnut taipkonunga akkinniartauovlugit kovilauktangit, sillaksub tunganilijauninganit,

51 Abelib aunganit, Zachariasib aunga tikkilugo, tokkotaujub altarib tempeliblo akkorngangne. Illa okaupapse : Kinguvångukattigēnut ukkonunga akkinniar-taujomârput.

52 Kappianamêk illipse, aglangnik illissimajut, illissimanartub pērutānik pekarapse. Illipse itterniængilase, itteromajullo agviarpasse.

53 Taimagle okautimagit, aglangnik illissimajut Fari-sæerillo pinniarpalliadlarpæt, apperkosiksennullo sunatuiarnut okausiksērotsomavlugo,

54 Nautsertorpælo, okausinginnit passitiksakaromavlutik tapsomunga.

KAPITEL XII.

Illinniartinne udsertorkoveit takkormormermik. Okpernerublo illinganinganik.

TAGVANETILLUGO, innugiartoksuit tikkipæt, tau-sendeokattartut kattimalerput ingmingnut tuttijarkattau-tilitik. Tagva illinniartinne Jesusib okauterkârpeit : Farisæerit kakkojangita sērnautiksanganik, illimmasu-gitse, tamedsa takkormorniongmet.

2 Sagvångitokangilarle sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

3 Tamanna pivlugo, tåktome okauserilauktasse, kau-

majome tussartaujomärput, iglomelo issibjutigilauktasse okautanjomärput iglut känginne.

4 Okaupapsele illænarijakka: Erksiginiarassigik timinik tokkotsijut, kingornagagullo sumik pinniarungnarungnërtut.

5 Sivõragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsijarërune, pitsartunekangmingmet ëgitsinermik añianartovingmut. Illa, okaupapse tamna erksigissiuk.

6 Kutsertet tellimet akkekarpanget kënaujärsungnik maggungnik? nauk taipkoa illangellonët Gudib puingila.

7 Nutjessetauk illunatik kittissimmagivut niakopsingne. Tamanna pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

8 Okaupapsele: Uvannik okauselik innungnut, taimnatauk Innub Erninget okautigijomäriva Gudib Engelinginnut.

9 Innungnulle missiutilik uvannik, taimnatauk mis-siutaujomärpok Gudib Engelinginnut.

10 Okautsemiglo akkerartortomik okautelik Innub Erninganik, issumakarviojungnëromärpok; Annerner-migle ajunginermik okauserlutelik, issumagijaujungnërnängilak.

11 Illinniarvingmingnulle, attannersoarnullo, attanniojunnullo äpasse, issumajärutekarniarase kannok sumiglonët okausiksakarniarmangapse, kigusiksakarniarmangapselonet.

12 Annernerub ajunginerub ajochertorniarmasse Stundeme taipsomane, okausekariakarniksapsingnik.

13 Innuille illangeta angutib okautiva: Ajochertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujeksaptingnik aviksikovlunuk.

14 Okautivale: Innuk, kia aviksititsijuksautilaukpänga kingormgujeksaptingnik?

15 Okautiveillo: Akluitsomanermik udsertoritse; perkutivaksuit, innub innogutigingimagit.

16 Adsiujomiglo piveit, okarlunelo: Augutekalauktok akluitomik, tapsoma perorsëvinga perorlorikviovok.

17 Issumertuivorlo okarlunelo : Kannok pinniarlunga? Perorsčakka kattiteksakka inniksakangimetta.

18 Okarlunelo : Taimailioromavunga ; Kemmatulivikka serkomitsomavakka, angijorortilugillo, perorsčakka tamaita perkutikkalo kattitsomavakka takkamunga.

19 Tarnimnullo okaromavunga : Nægliktara tarniga, piksavaksoadlarpotit Jahrinnik unnuktunnik ; kikkale-rit, nerrilutillo, immerlutillo kuviuasugit.

20 Gudible okautiva : Sillaitövit, unnuame tamattomane tarningilärpotit ; kialo piksariniarpagit kattessorlauktattit?

21 Taimak illingavuttauk perkutinnik kattersoijut, alkluinatiglo Gudeme.

22 Illinniartinnele okautiveit : Tamanna pivlugo okaupapse : Innosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksap-singniglonēt ; timipselonēt annoräksanginnik.

23 Innosek ivlernarnersauvok nerkiksennit ; timelo ivlernarnersauvok annoräksennit.

24 Tulluket nautsertorsigik : Karngasoingilet, kattersoinatiglo, kemmatullivikaratiglotauk illiorkavikangilellonēt ; taipkoale Gudib nerritipeit. Tingmitsennit kannok angitigijomik ajunginersauvise?

25 Nellisse ingminik uigoksarsijungnarka, tallitut at-tautsetut takkitigijomik, siarklerutigigalloaruniuk?

26 Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarklerutigivisiuk?

27 Paunaujaujartut naternamētut, kannok perortut tækkunärsigik, sennangilet, peraingilellonēt. Okaupap-sele, Salomonelonēt ānanaunermine illunane annorarsim-malaungilak, taipkoa illangetitut.

28 Iviksuket nunametut Gudib taimak pinnarnarsitina-migit, uvlome perortut, kaupello kieksaumut ēgitek-sauvlutik, piluartomigle tapsoma annorartitsomavāse, ok-pernekitose tagva?

29 Tamanna pivlugo illipse, erkaginiarassiuk sumik nerkiksakarniarmangapse, sumiglonēt immiksakarniarmangapse, issumajarniarselo.

30 Makkoa tamaita sillaksub innungita okpingitut nel-

lojullo pinnasuagatuariveit: atätapsele killangmetub kaujima väse, taimaitomik ajorsarapse.

31 Gudible nalegauvinga pinnasuakärsiuk, taimak tamakkoa tamaita pilärpasse.

32 Erksiniarase illagëktuärsuit: Atätapse idluaringmago, tunnitsivigivluse nalegauvingminik.

33 Perkutisse niorgutigissigik tunnergutigilugillo. Pöksiniaritse pitokauniængitunnik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunnik, tigliguillo sappertanginnik, kaurulillo asserojuëreksanginik.

34 Perkutekarvipsingne, omættise tagvanëniarivut.

35 Makkitipsigut tapserutsijaritse, nennergoaselo ikkomakarlit.

36 Innuit adsigissigik, nalekamingmik nerriuktut, nulliarelitainartut nerrimäringannit aggilertomik, tikkipet avilortalerpello, upkuërutisälärpæt.

37 Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigärtut. Ahamarik okaupapse: Nerrimävingme ikshivakojomärpeit, sailitserlunelo, nangminerlo kivgartoromärpeit.

38 Pigärviub aipangane, pigärviublonët pingajuane tikkipagit, imailiortut, kivget tapkoa pilloridlarput.

39 Tamannale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub tigligiartorvia iglub innuet kaujimaguniuk; pigärajarpok, iglominut ittertokarkonnago.

40 Tamanna pivlugo illipsetauk oppalungërsimmatitse; Innub Erninga tikkit somärmet uvlub Stundingane nerriuvigingitapsingne.

41 Petrusible okautiva: Nalegak, adsijumik matto minga kissipta pivittigut, tapkoalonët tamaita pivigit?

42 Nalegarle okarpok: Pimaklertok sillatovlunelo nertornartok pijariakörtovok, Nalekab pairsijungortitanga kivgakottiminut, tunnijkovlugo piksanginnik nelliutijaranget.

43 Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok Nalekame tikkippago.

44 Ahamarik, okautivapse: Perkutiminik tamainik pimaklertungortitsomärpa.

45 Kivgarle taimna omamigut issumalerune: Nale-

gara killamik tikkiniaängelak; kivgello angutit, arnello annaudlalerlugit, nangminerlo nerrilune immilarmelo tal-ladlarlune,

46 Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomärpok uvlorme ipsoma nerriuvigingitangane, stundemelo kaujimangitangane, asserorlugolo pinniarpa, okpingitullo illalliudludit akkivigijomärpa.

47 Kivgarle Nalekame perkojanganik kaujimajok, pinnialauranelo, perkojangalo mallingnago, unnuktunnik annaujaujomärpok.

48 Perkojanganigle kaujimangitok, pinnialauralloarame annaujaujutiksamik, ikkitunnik annaujaujomärpok. Unnuktunnik tunnitsiviojok, tapsomane unnuktunnik kenner-tokaromärpok; unnuktunniglo perkojaujok, tamna unnuktunnik kaitsikojaujomärpok.

49 Ikkomamik ikkitsijartorpunga nunamut: Suna pijomanersarivigo ikkoalalerërninganit?

50 Sivornagulle baptijumut baptitaujariakarpunga; sivorädlarpungale, namaksekärtinnago.

51 Tikkinasugivissinga ullapirsauunik kaitsilunga nunamut? Okarpunga: Aukak akkerartortigëngnarmigle.

52 Mattoma kingornthane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomärput; pingasut maggungnut, magguglo pingasunnut.

53 Atäta akkerartoromarpok ernerminut, ernerlo atätaminut; anänalo panniminut, panniglo anänaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54 Okarporle innungnut: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikkovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarneludlarniarpok; taimailerporlo.

55 Uarngrnerluamik tækkojarangapse, okarpose: kitjidlarniarpok; taimailerporlo.

56 Takkormortose, nunalo killaglo kannoëniarmangangnik illissimmavasse; Sögle tamanna nellitok illissimmangipissiuk?

57 Sög erkartungipise illipsingnik, idluartomik?

58 Illingnulle akkerartortok aiparigungne attanermut, ingeralutik saimarsarniaruk, erkartuijomut pititaukonnæk, erkartuijomullo unertutaukonæk pitlarnikto-

mut, pitlarniktublo ĕginiaranitit parngnanĕrsimmaving-mut.

59 Okaupagit: Tainganĕt annititauniĕngilatit akkil-lerkĕrtinnago kĕnaujet naggatiksangĕt.

KAPITEL XIII.

Kristusib innuit ajochertorpeit kakkialernermik issumatarner-miglonĕt.

TAIPSOMANE najutut illangita okautivĕt Galilĕamiunnik, taipkoa aungit Pilatusib akkulaungmagit tunnergutinginnut.

2 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Galilĕamiut ipkoa ajortulliarnersausugivissigik Galilĕamiunnit assinginnit tamainit, taimak pidlartaungmetta?

3 Aukĕrpunga; Sagiarniĕngikupsele, tamapsetauk taimak asseroromĕrivose.

4 Ipkoa 18 it nuvoguseksub silloametub ochovigijangit tokkodlugillo, ajornersausugivissigik innungnit assinginnit tamainit Jerusalemetunnit?

5 Aukĕrpunga; sagiarniĕngikupsele, tamapsetauk taimak asseroromĕrivose.

6 Mattomingale adsiujomik okautiveit: Napartokute-kartokarlaukpok, Feigeliksamik napartisimmajomik weinekarviksaminut kakkaminut; paungarsioriaramiuglo nachvĕngilak.

7 Tagva weineliksamik perorsĕviksiortomut okar-pok: Ahĕk, Jahrinnik pingasunnik, Jahrit tamaita napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauk-tara, nachvĕrnangalo; kippiuk; sĕg nunamik agviarka?

8 Taipsomale kiova, okautivlugo: Nalegak, taimai-lingalaule Jahreme tamattomane, avatĕt ivjunga poagi-jarkĕrlugo, perorsaijuksalijomavara,

9 Kingorngagut paungakarniarmangĕt, pekangipelle, tava kippiuk.

10 Ajochertuivorlo illinniarvit illangane, sabbate-me.

11 Ahĕglo, arnak tagvanetok annernelik kannima-

nartomik Jahriinnik 18 nik, okkungainarlune issivijung-nangitok.

12 Jesusible tækkogamiuk kaikova, okautivlugo: Ar-nak, kannimanernit pijungnerit!

13 Aggangminullo pattikpa; tagvainarlo issivilerpok, Gudelo nakoridlarpa.

14 Tagva illinniarviub angajokanga ningalerpok, Jesusse innuliklermet sabbateme, innuillo okautiveit: Uvlut pingasjortövtut, sennaviksaujut; uvlune taipkonane innulijaujartoritse, sabbateungitunne.

15 Tagva Nalekab kiova, okarlune: Takkormörtotit, illipse tamapse tuktuvakotisse, siutekōktojuullo pittūd-sarpangilasse nerchevinginnit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

• 16 Sabbateme pittudjartanjariakangilak, nauk Abrahamik pannigingmago, pittutamit tamattomanget, Sata-nasib kelleksorlauktanga, Jahrinne 18 inne?

17 Taimak okautingmagit, akkerartortingit illunatik kängusuktuksaulerput; innuit illunatik tattamnartitangit ānanaudlartut tamaita kuviasutigiveit.

18 Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauvinget ad-sigivauk, sumullonēt adsiutiteksarivigo?

19 Senfkornetun-īpok, tamna innub tiguva, perorsē-vingminullo ēgipa; perolertok napartulerdlunelo angijok, tingmitselo killaub attānetut innekalerput akkerungita akkorngænne.

20 Ama okarivok: Sumut Gudib nalegauvinga adsiu-titeksarivigo?

21 Kakkojet sernautiksangatun-īpok, arnab tamna tiguva akkudlugolo ōktutinnut pingasunnut senaugakta-lingnut, illunāt sernartilugo.

22 Mattoma kingorgane iglugaseksoatigut niuervik-tigullo ingeravok, ajochertuiniarlunelo ingeralarmelo Jerusalemūt.

23 Innuille illangeta okautiva: Nalegak, ikkitut innuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24 Illungertoritse, ittervikitokut itterniarkovluse; o-kaupapse: unnuktut pinnasuarniarput itteromavlutik, it-terungnarniaratiglo.

25 Taimanget iglub angajokanga nikkovilune upkuak parngnanērpago, tagva illipse sillātane nængernialerivose, avilortarluselo upkuamut, okarluselo: Nalegak, Nalegak, upkuērutittigut! Kiojomārpāselo okautiluse: Nakit pingmangapse, illitaringilapse.

26 Taimak okaleromārpose; Nerrekattigivlutillo immerkattigivaptigit, iglullo akkorngænne ajochertulauk-paptigit.

27 Kiojomārporlo: Okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemmaksinga, ajortullijose!

28 Tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekalunelo; Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauvingane tækkojomārapsigik, illipsele sillātānut pingujartaumajose.

29 Innuillo unanget, pängello, ängello, avangelo tik-kitsomārput, Gudib nalegauvingane nerrimavingme iksivajomārtut.

30 Ahāglo, kingorliojokarpok sivorliojomārtunnik, sivorliojokalarmelo kingorliojomartunnik.

31 Uvlorme taipsomane Farisæerit illangita okautijartorpæt: Aularit, tamanna kemmaguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32 Okautiveillo: Terrianiak taimna okautijartorsiuk: Ahāk, satanasit annitipakka, innulikleriartorlarmalo uvlome kaupello, uvluklo pingajuængne naggaserniar-punga.

33 Uvlomele kaupello, ungaliagolo avertariakar-punga; nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotauler-pangimet.

34 Jerusalem, Jerusalem, (innuit piveit) nellautaijun-nik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujakkennut millo-rangne: Kittorngettit kattititsomakattarlaralloartakka, sorlo arnaungub piarkenno esarkominut, pijomalaungitose!

35 Ahāk, igluse (kattimavise) innuērutsaujomārpok. Okaupapse: Tækkoniængilapsinga, nelliutikārtinnago okakārase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITEL XIV.

Immermik puvitok innuliva Kristusib, ajochertuilunelo.

MATTOMA kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerriartortok, sabbateme; taipkoalo nautsertorpæt.

2 Ahäglo angutekarpok tagvane, immermut puvitomik.

3 Jesusiblo kiovlune, aglangnik illissimmajut Farisæerillo okautiveit okarlunelo: Sabbateme innulidlariak idluarka?

4 Tapkoale niplingilet. Aktorpalo, innulilälo, aularkova.

5 Kiovlunelo okautiveit: Illapse tuktuvakottine siutekôktojokottinelonët, immehtarvingmut nakkarpet, kia sabbateme mannakut kakkisarasuarniængipauk?

6 Tamattomungalo kionermik sapperivut.

7 Adsiujomigle nerrimärtut okautiveit, mallugosukame issukliolutik iksivajomangmetta nerrimärvingme, okautiveit:

8 Nulliarēlitainartūk nerrimärvingængnut nerriartorkoauguvit, issuklermut inginiarnæk, illingnit nertornarnersamik nerriartorkoaujokarajarmet.

9 Tapsomingalo illingniglo nerrimärtitsijub tikkipattit, okautikpattillo: Tamna agvaēruk; kangusulerlutit ingitsariakarniarpotit ungalermit.

10 Nerriartorkoauguville ungalermit ingitsartorina, illingnik nerriartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Illannak, issuklermut ingitsartungārit. Nerrimärkattivit illunatik tava nakoriniarpätit.

11 Ingminik angijorortitok, miklilertiteksauvok; ingminiglo miklilertitok, angijorortiteksauvok.

12 Nerriartorkojiminullo okarpok: Nerkiksamik keterarsiumik, unnuksiumiglonët ākiksoiguvit, tagva illanarrijarnik, kattangutingniglonët, illangniglonët, sillalingniglonët akluitunnik, nerriartorkojiniarnæk, taipkonunga ama nerriartorkojaukonnæk, akkiniartaulerlutit.

13 Nerrimäreksamigle äkiksoiguvit, aklujut, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit :

14 Pilloridlarpotit tagva ; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomärpotille idluartut makkivænne.

15 Nerrimärtut illangeta tamanna tussaramiuk, okautiva : Pillordlarpok kakkojaktortok Gudib nalegaavingane.

16 Okautivale : Angutekalaukpok nerrimareksoaksoarmik unnuksiumik äkiksoijomik, unnuktunniglo nerrijartorkojivok.

17 Nerriviet nelliutingmet, kivgane okariartorkova nerrijartortuksennut : Kaititse illunâne äkiksimmangmet.

18 Illunatiglo kingorlerēklutik passijeksaujungnērti-lerdlutik okarput. Sivorliub okautiva : Perorsēviksilaurama, tækkojartoriakarparalo ; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19 Aipangelo okautiva : Tuktuvait tellimaikset kemmuktukset pissiarigapkit, mannalo tækkojartorpakka ; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20 Pingajoello okautiva : Nullianikkama, tamanna pivlugo tikkitsungnangilanga.

21 Kivgablo tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivganelo okautiva : Katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngænnut apkosinernullo, aklujut, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo tagvunga ittertikit.

22 Kivgarlo okarpok : Angajokak, okaravit taimaipok ; sulle inniksakarpok.

23 Angajokablo kivgane okautiva : Nunab apkosininginnut, avalunnullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo.

24 Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, unnuksiutiga, nerrimareksakotikka, öngniængileit.

25 Innugiartoksuille ingerakattigivæt. Keviarpeillo, okautivlugit :

26 Uvænnut tikkitub, atätane, anānanelo, nullianelo, kittorngannelo, kattangutinnelo, nangminerlo innosine omigingipagit, tamna illinniartigijungnangilara.

27 Senningajoliksaminiglo (kappiasutiksaminiglonēt) nangmangitok, mallingnangalo, tamna illinniartigijung-nangilara.

28 Kia akkunapsingne nuvoguseksoarmik sennajomajub, akkitōjariangalo issumērtorutigikārnago innerniarungnarmangarmiuk?

29 Tungaviksanganik sennajarērone, kalliksanganik ajorsalerpet, illunatik tamattominga tautuktut mittautekarnialerkonnagit tapsominga.

30 Okarlutiglo: Innuk tamna sennagialauralloarpok, innerlugolo ajorpa.

31 Attannerlonēt kia sorsugijartoromanerpa attanner-mut assiminut, sivorngagullo issumērtorutiginiængileit unnurningit sorsuktukset 10,000 dit, sivoraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit?

32 Sivoragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujartorkova kivgaminut, sorsugungnērkovlugit.

33 Taimaktauk illasse pijaminik tamainik kammajung-nēmangitok, tamna illinniartigijungnangilara.

34 Tarriok ajungidllarpok; tarriorle pitsartuēropet sumut tarērsiniarpita?

35 Nunamullonēt perorsaijomullonēt suksaujungnērpok; egiteksatuinauvorle. Tussajungnik siutelik tussarle.

KAPITEL XV.

Adsiujunnik, saukamik tammarsimajomik, kēnaujamiglo tamai-jaumajomik.

ZOELLNERILLE ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2 Farisærillo aglangniglo illissimajut avamudlarput, okarlutik: Ajortuggit oma illelliorpeit nerrikattigilugillo.

3 Adsiujomigle mattominga okautiveit, okarlunelo:

4 Kia illapse saukkennik pigub 100 denik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, 99 it kemmangniængileit innukangitomot, tammartorlo kenneriartungilauk nennerkār-nago?

5 Nenniguniuglo tuimikpa kuviasuklune.

6 Tikkilerame, illanne sillalinnelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviasukattigissinga, saugara tammalauktok, nennigapko.

7 Okaupapse: Taimaktauk kuviasutaugivok killangme, ajortullijok kakkialerpet 99 nit idluartunnit kakkialeriakangitunnit.

8 Arnablonēt kia tellimaujortunnik kēnaujagub, tapkoa illanget assiojiguniuk, nenneroamik ikkitsimiængilak, iglo sannerlugo, katsungaitomiglo kennerajangilauk, nennerkārno?

9 Nenniguniuglo, illannarijanne sillalinnelo arnet kaikoveit, okautivlugit: kuviasukattigissinga, kēnaujara assi ojilauktara nennigapko.

10 Okaupapse, taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget, Gudib Engelingita kuviasutigivæt.

11 Okarporlo: Angutekalaukpok maggungnik ernelingmik.

12 Nukkardliub atātane okautiva: Atātak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Perkutinne tava avikpeit tapkungnunga.

13 Uvlut ikkitut nāngmetta, nukkardliub perkutinne tamaita kattilerpeit, numamullo ungasiktomut aularpok; tagvanelo perkutinne nungupeit ajortulliarnermut.

14 Perkutinne tamaita nungulaungmagit, kāngnartoksoak pigialerpok nuname tamattomane illunane, tamnalo ajoksalerpok.

15 Tamattoma nunab innungita illangemnut tikkipok, tapsoma kivgarilerlugo aulartipa perorsēvingminut, kuingēngit mianerilugit.

16 Akkeartoromagallorporlo kuingēngit nerkiksanginik, tunmitsivionanelo tapkoninga.

17 Tagva issumamigut erkailerpok, okarlunelo: Unnuktunnik atātaga ikkajortekarpok, nerkiksamik ajoksangitunnik, uvangale kāngmut perlilerpunga.

18 Parngnaileromavunga, atātamnullo aijomavlunga, okautivlugolo: Atātak, ajortullilaukpunga Gudemut kil-langmētomut, illingnullo,

19 Kingorngagut ernernik taijaunermik nellopkotivunga, ikkajortivit illangetitut illingatilaunga.

20 Aulalerporlo atâtaminullo tikkilune. Sulle allivasiktometillugo, atâtangettækkova, nâpkoarivlugolo, akpangerlune kongësingagut erkipa kunniklâlo.

21 Erningelle okautiva: Atâtak, ajortullilauktunga Gudemut killangmêtomut illingnullo; mattoma kingorngagut, ernernik taijaunermik nellopkotivunga.

22 Atâtangale kivgaminut okarpok: Annorak pinnarnarnerpak kaisiuk, attitissiuglo, aggangillo ketterdlermëngmik pitartersigik, ittigalungniglo attitilugo;

23 Nocharlo koinijok kaisiuk tokkodlugolo, nerrilutalo kuviasukta.

24 Ernera tamna tokkolauralloarlune, amalo omarmingmet; tamna assiosimmalauralloarpok nachvartauvorlo. Kuviasulerpullo tava.

25 Erningale angajuklek perorsëvingmetok, iglolo kaglileramiuk, kattimmajut imgertokattigët tussarpeit.

26 Kivgello illanget kaikova appersorlugolo sunaumangæt.

27 Tapsoma okautiva: Nukket tikkipok, nocharlo kuinijok atâtavit tokkotaukova, ernine kannoëngitok ama pigamiuk.

28 Angajoa tava annulerpok, itteromananelo. Tagva atâtanga annivok, innalâlo.

29 Atâtanele kiova, okautivlugo: Ahâk, Jahrinnik unnuktunnik kivgartulaukpagit, perkojettillo illunaita nalelaukpakka; saukamiglo angutsoarmik kaitsilaungimarikpotit uvamnut, kuviasukovlunga illænnarijakka il-lagilugit.

30 Ernille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arnnarniarnermut, nochak koinijok tokkotaukovet tamna pivlugo.

31 Atâtanget okautiva: Ernîk, najutsainarparma, perkutikkalo taimaita pigivattit.

32 Serriluttilo kuviasuktuksaugalloarpotit; nukket una tokkungalauktok amalo omarmingmet; assiosimmalauktorlo nachvartaumingmet.

KAPITEL XVI.

Adsiujomik pimaklertomik idluangitomik.

ILLINNIARTINNELE okautiveit: Angutekalauktok akluitomik pimajikartomik perkutiminik; tamna uner-tsonerlütigivæt tapsomunga, perkutinginnik nungutsi-jok.

2 (Angajokanget) kaikova, okautivlugo: Kannok il-lingava tussartara illingnik? Pimmajattit kattiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane, pimaklertuk-saujungnêravit perkutinnik.

3 Pimaklertok illumigut okalerpok: Kannok pinniar-tuksauvîk? Angajokama pimaklerkojungnêrmanga; poagregaromangilanga, kemmunermiglo kangusukpunga.

4 Sulijamnik nellungikalloorpunga, illelliortauko-
vlunga iglunginnut, pimaklerkojaujungnêrma.

5 Angajokaminut akkeliksakartut tamaita kingorlerêk-tilugit kaikoveit, sivorlek apperiva: Kapsinik akkilik-sakarkit angajokamnû?

6 Okarpok: Kattaujennik 100 nik orksunik. Okau-tivalo: Akkiliksavit aglangit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7 Ama aipanganut okarpok: Igville, kapsinik akki-lik-sakarkit? Okarpok: 100 nik oktutinnik kakkojek-satalingnik. Okautivalo: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit 80 nik.

8 Pimaklertok tamna idluitok angajokab nakoriva, sillatujotut pinniarmet. Mattoma sillaksab kittorng-angit illutsimingnik sillatunersaungmetta, kaumajub kit-tornganginnit.

9 Okaupapselo: Illænnarsarsiniaritse nunab pinginnut idluangitunnut, ajoksarupse illelliortaukovluse iglungin-nut nâksaungitunnut.

10 Mikkijomik nellagortok, nellagorivok angijomik; mikkijomiglo pinniarneluktok angijomiktau pinniarnel-ukivok.

11 Nunab pinginnik idluangitunnik nellagõngikupse, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12 Pigingitapsingniglo nellagõngikupse, kia tunnitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13 Angajokangnut maggungnut kivgartortokarungnangilak: Aipanga omigilarpalonēt, aipa nægligilugo; ubvalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nunab pingillo attautsekut kivgartorungnangilasse.

14 Tamakkoa tamaita Farisæerit torkuijut tussaramikit, mittautigivæt.

15 Okautiveillo: Ajungitsomatõgalloarpose innungnut, Gudible omættise illitariveit; innungnut nertortaujomajut, Gudib makkojugiveit.

16 Perkojet nellautaijullo nellautsivut Johannese tikkilugo; mattomalo kingorngane Gudib nalegauvinga okautaulerpok okautsinnut tussarnertunnut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17 Killak nunalo nungunersauniarpuk, titaub attautsib perkojennetub pëninganit.

18 Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarëngnek asserorpa; avitamiglo nullianiktub, nulliarëngnek asseroriva.

19 Angutekalaukporle akluitomik, annorärpaktomik aupaloriktunnik sätunniglo pivianartovaksoarnik, uvlullo tamaita innunatsoridlarlune kuviasuktok.

20 Aklujokarivorlo tagvane, Lazarusemik attelingmik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane ajuakadlartok.

21 Nerrititaujomajorlo karngänerlukunnik akluitub nerrimävianit kattektunnik; kingmille alluktoriartorpeit ajuangit.

22 Aklujorlo tokkungmet, Engelit äpæt Abraham sānganut. Akluitorle tokkogivok, illuvertauvorlo.

23 Anianartoksoarme kappianartovingmedlune, uitalerpok, Abraha tækkova kanningitomit, Lazaruselo sānganetok.

24 Kaigarsulerpok okarlune: Atātak Abraha, nāp-kigingā, Lazaruselo tilliuk, tikkime nuvua immermut

missukkärlugo, okaralo nigliterliuk; mattomunga ikko-maksoarmut, äniadlarama.

25 Abrahable okautiva: Ernek, erkarniaruk, innotil-lutit ajungijutitit pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalauktok, mannale mannigortauvok, igville äniatitauvotit.

26 Tamannalo tappilugo akkunaptingne ittersaksoarkarpok, tamänget illipsingnut ikkärömajut sapperput, taimaktauks uvaptingnut ikkärömajut illipsingnit sapperivut.

27 Tagva okarpok: Tamanna pivlugo tuksiarvigivagit, atätak tilliklerkovlutit tapsominga atätama iglunganut;

28 Sulle kattangutekarama tellimanik, kigligiudsikövlugo tapkonunga, änianartovingmut tamattomunga pikonnagittauk.

29 Abrahäb okautiva: Mosesib nellautaijullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30 Okautivale: Aukak, atätak Abraha, tokkungajulle illangeta tikkipagit, kakkialerajarput.

31 Okautiva: Mosese nellautaijullo nalengikunikit, okperiniænginivættauk tokkungajunnit makkijokarpet.

KAPITEL XVII.

Jesuse ajochertuivok, innuliklerlunelo kallaktunnik tellimajortunnik. Gudib nalegauvinganik tikkiniartomik okälarok.

ILLINNIARTINNELE okautiveit: Asserornekanginik ajornarpok; kappianamçgle tainna asserorterijok.

2 Tapsomunga idluarnersauvok serkallitsiviub ujaraktanganik kongësingagut nivingaiviogune, immarbingmullo egilugo, ukkoarärsuit illangeta asserortauninganit.

3 Udsertoritse. Kattanguvit idluivigilukpattit, innerteruk; idluijungnërpello, idluiningit issumagijungnërkik.

4 Uvlorme attautseme 7 ertorlune idluilugvigigunitit, uvločnarlo 7 ertorlune tikkikunitit, kakkialerpungarpët: issumagijungnëreksarivet.

5 Apostelillo Nalekamut okarput: Okpernivut nek-koksititsuk.

6 Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; napartomullo Maulbereliksamut omunga okarluse: Tagvanget pērit immarbingmullo nukterit, tava nalengniarpāse.

7 Kia illapse kivgagub, perorsēvingme sennajomik, nergjutinniglonēt mianersijomik, perorsēvingmit tikkilleranget, okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimārvingmut ingitsartorit?

8 Imaungilak? okautingmago: Unnungme nerkiksaliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga, immertillungalo; kingunipkut nerrituksauvotittauk immerlutillo?

9 Kivgak tamna kujaginiarpauk perkojaunerninik pinnialaungmet? Taimak issumangilanga.

10 Taimaktauk illipse, perkojaunise tamaita pinnialaurupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; pinniareksavut kisseta pigaptigik.

11 Jerusalemullo ingeragame Samaria Galilæalo apkotigivak.

12 Iglugasengnullo pingmet, angutit tellimaujortut kallaktut pārpaet, tapkoa allivasiktome nængertut.

13 Nippekortōvlutiglo okarput: Jesuse, nægliktok ajochertuijok, nāpkigittigut!

14 Tækkogamigillo, okautiveit: Ajochertuijunnut tækkotisartoritse. Taingungalo aivlutik, kallakarungnailerput.

15 Tapkoale illanget kallagungnērnerminik, tækkogame, utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut;

16 Ittigganginullo pamakterpok, kujagilālo. Tamnalo Samariamiojok.

17 Jesusible kiova, okarlune: Kallakarungnailertut 10 ungilet? Nauk taipkoa 9 it.

18 Assianik uttertokangilāk, Gude nakorilugo, tækkorngartamit omanget?

19 Okautivalo: Makkilutillo aularit, okpernivit ikkajorlaukpātīt.

20 Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib

11 Farisæere nængerlune, illumigullo tuksiarpok imäk: Gude kujagivagit, assiitut innuktun-iginama, arktaijotut, idluitulliaratotullo, arnaniartotullo, Zoellner-tullonēt otunak;

12 Wocheme maggoërtorlunga nerringipakpunga, perkuttimalo illunatik tellimaujoennik tunnijivunga.

13 Zoellnerelo kanninane nængertok, killangmullonēt ärloromangitok; sagvingminulle pattiksimajok okarlune: Gude, näpkgilaunga idluitoksōjunga!

14 Okaupapse: Tamna aipaminit ajornerminut issu-magijaujungnērnersauvlune attarsarpok iglominut. Ingminik angijorortitok miklilertitaujomārpok, ingminiglo miklilertitok angijorortitaujomārpok.

15 Nutakketauk äpeit tapsomunga, agganginnut pat-tiktaukovlugit. Atsijut illinniartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16 Jesusible kaikoveit, okautivlugit: Nutakket uvam-nut pilit, innerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauvinga piingmatsuk.

17 Ahamarik, okaupapse: Nutakkatut Gudib nale-gauvinganik pingitok, itterniængilak.

18 Angajokaijello illangeta apperiva: Ajungitotit a-jochertuijok, sumik pinniartuksauvīk, kingormgusijoma-vlunga innotsemik nungusuitomik?

19 Jesusible okautiva: Sōg ajunginerarpinga? Assi-anik ajungitokangilak, Gude attausetojok kissime.

20 Perkojet kaujimagalloarpattit: Nulliarēngnermik asseroijuksaungilatit. Innuartuksaungilatit. Tigliktuk-saungilatit. Innukattitit sæglogitigilugit okartuksaung-ilatit. Atātangnik anānangniglo nalektuksauvotit.

21 Tamnale okarpok: Tamakkoa tamaita mallilauk-pakka sorrusionimnit.

22 Jesusible tamanna tussaramiuk, okautiva: Attau-sek sulle pingilet. Perkuttitit tamaita niorgutiginar-ki, aklujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiarik-simiarpotit tagva; kailerillo malliklunga.

23 Tamannale tussaramiuk, kiksalerpok; akluitokso-game.

24 Kiksartitaumajorle Jesusib tækkogamiuk, okar-

pok : Akluitut killaub nalegauvinganut pilutik sapperna-
kasakpok.

25 Ajornanginersauvok, Kamele, merkutib isingagut
pilune, akluitomit Gudib nalegauvinganut itterniartomit.

26 Tamattomingale tussartut, okarput : Kinale pillor-
iktitaujungnarpa ?

27 Okarporle : Innungnut ajornartok, Gudemut ajor-
nangilak.

28 Tagva Petrusib okautiva : Ahāk, tamaita kemma-
laukpavut, mallilarpillo.

29 Okautivale : Ahamarik okaupapse : Kemmai-
jokangilak iglomik, angajokangniglonēt, kattangutinniglo-
nēt, nulliamiglonēt, kittornganniglonēt, Gudib nalegau-
vinga pivlugo.

30 Tunnitsiviolutomik, unnuktunnik mattomane-
dlune, sillamelo tikkitsomārtome, innotsemik nungusuito-
mik.

31 12 ille ingminut pitipeit okautivlugillo : Ahak,
takpaunga Jerusalemūt aivogut, nellautaijullo aglangit
illunatik nellautsijomārput, Innub Erninga pivlugo.

32 Tamna pititaujomārpok nellojunnut ; mittautigi-
niarpæt, allēkuttigilugolo, ketserarlugolo ;

33 Issakaniarpælo, tokkolugolo : uvluglo pingajuæng-
ne makkitsomārivok.

34 Tamakkoale tamaita tukkissingileit, okausingillo
nellonadlalauput tapkonunga, kaujimanatiglo okauseri-
lauktanginnik.

35 Jerichomulle kaglilerame, tautungitok apkotane ik-
sivajok, kennuvlune pijok.

36 Innugiartoksuit sennerkotut tussaramigit, apper-
sorpeit, mattominga.

37 Jesusemik, Nazaremiomik kängiutijomik okauting-
matsuk ;

38 Niplialerpok, okarlune : Jesuse, Davidib Erninga,
nāpkigingā !

39 Sivorlertulle innerterpæt, nippangerkovlugo.
Tamnale niplialualerpok : Davidib Erninga nāpkigingā !

40 Jesusible nokkalerlune, tessiortaukova ingminut.
Alermatsugle, apperiva,

41 Okarlunelo: Sumik pinniarviojomavit uvamnut? Kiova: Nalegak tautuleromavlunga.

42 Jesusiblo okautiva: Tautulerit; okpernivit ikkaju-laukatit.

43 Tagvainarlo tautulerpok, malliklugolo, Gudelo nakoridlarpa. Innuillo illunatik tamattominga tautuktut, Gude nakoridlarpæt.

KAPITEL XIX.

Zoellnermik Zacheusemik.

ITTERIARTORLARMELO, Jericholo apkotigiva.

2 Ahäglo, angutekalaukpok tagvane, Zacheusemik atelingmik, tamna angajokaulauktok Zoellnerinnut akluitolunelo.

3 Jesuselo tækkojomadlarpa, kinaungmangæt, innungnullo sapperpok mikkigame.

4 Sivorliovlune akpangerpok, napartomullo Maulbēreliksamut majoarpok, tækkojomavlugu, tamanna apkotiksaringmago.

5 Jesuse tagvunga pigame, kongmut ärlorlune, tæk-kova okautilälo: Zacheuse akkarsärit; iglungnut uvlome itteriakarama.

6 Tava akkarsärpok, kувiasuklunelo illelliorpa.

7 Illunatiglo tamanna tækkogamitsuk avamudlarputangumut ajortulliartomut ittermet.

8 Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilälo: Nalegak, ahäk, perkutikka maggoilivlugit, aipangit tunnivakka ak-lujunnt, uiverijaujokarpello uvamnut, sittamannik unnu-kenersanginnik uttertitsivigijomavakka.

9 Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abrahah erneringmagotauk.

10 Innub Erninget tammarsinnmajut kenneriartorlugילו, pilloriktisartormagit.

11 Nalengmatsugle amalo adsiujomik okautiveit, Jerusalemut kaglilerame, Gudiblo nalegauvinga tuavilune sakkerniarasugingmatsuk.

12 Okarporlo: Attanek nunamut ungasiktometomut

aularpok, attannione k pinniarlugo, kingornganelo uttermilune.

13 Kivgenne tellimaujortut kaikoveit, tunnitsivigilaitalo kēnaujennik tellimaujortunnik, okautiveillo: Niorvgotigissigik tikkerkärtinnanga.

14 Iunukattingitale omigigamitsuk okautsaujartorkovæt: tamna attanniotikongilavut uvaptingnut.

15 Uttermigamelo, attannione k pigamiuk, kivgenne ipkoa kaikoveit, kēnaujennik tunnitsivigijane tussaromavlune attunnit niorvgutigilauktangita pijanginnik.

16 Sivorlek sakkerpok, okarlunelo: Attanek kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimaujortunnik.

17 Okautivalo: Kivgartorloriktotit, ikkitunnut nertornarlutit pinniaravit, iglugasengnut tellimaujortunnut attanniotitsomavagit.

18 Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimanik.

19 Tamnatauk okautiva: Igvittauk attanniojuksauvotit iglugasengnut tellimannut.

20 Pingajuak sakkerame, okarpok: Attanek, ahāk tagga kēnaujakottit, torkorsimmajok kakkigomut.

21 Erksigiluarapkit, angutauseravit; illilaungitattit tiguvattit, kattitidlarlaitalo karngasorlaungitattit.

22 Okautiva: Kivgāluk una, okausernit erkartorpagit. Angutausertunga kaujimalauramga illilaungitakka tigu-gapkit, karngasorlaungitakkalo kattikapkit?

23 Sōg kēnaujakuttiga kēnaujennik tauksējunnut pingipink? Tikkikumalo kaikonajarlauktara illakartillugo.

24 Tava najortinne okautiveit: Omanget kēnaujak aksarnigarissiuk tunnilugolo tellimaujortunnik kenaujalingmut.

25 Okautivælo: Attanek, tamna tellimaujortunnik kēnaujakalērerpok.

26 Okaupapsele: Pekartok sumik, tunnitsiviojomārpok; pekangitorle aksartaujomārpok pinganik.

27 Ipkoale uvamnik kennugosuktut, uvamniglo attanniokojingitut kaisigik tokkotsigiglo sakkamne.

28 Taimak okarame aularpok, takpaunga Jerusalemut ailerlune.

29 Betfagemut Betaniamullo kaglilerame, orksuktalingmut kakkamut tikkilune, illinniartingne magguk tillivak.

30 Okarlunelo: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetunnut; itteruptiglo nochak pittuksimmajok nennilärpatik, kanganut sulle innungmik ingitokalaungitok. Pittudsärlugo kaitikko.

31 Apperijauguptiglo, sög pittüdsärmangaptiko, imäk kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32 Tillijaujiglo aivuk, sorlo okautingmagik naipipæk.

33 Nocharmigle pittudjarsitillugik, innungita okautivakit: Sög nochak pittudjärpittiko?

34 Kioveille, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35 Apæk tava Jesusemut, annorätiglo nochaub kemmerloanut illivlugik, Jesuselo kanganut ingitipæt.

36 Ingeratillugolo, annoratik issivilerpeit apkomut.

37 Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attarsälermet, illinniartingita illunatik kuviasuvaksoarmut nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattamnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit.

38 Okarlutiglo: Nakorijaule tikkitok, attanersoak Nalekab attingane! Ullapirsautekarle killangme, nakudlartokarle kötsingnerme!

39 Farisæerillo illangita illaungmijut okautivæt: Ajo-chertuijok, illinniartittit innerterkit.

40 Kiovlune, okautiveit: Okaupapse, ukkoa nippangerpætta, tava ujakket niplerliarput.

41 Iglugaseksoarnullo kaglilerame, tækkunärpeit kuviorutigilaitalo.

42 Ökarporlo: Tamanna kaujimmagupsiuk, tagva issumaksarsiniarajarpose nelliunipsingne tamattomane ullapirsartauniksapsingnik. Mannale ijpsingnut ijersimavok.

43 Nelliutuksamut tikkitauijomärapse, ningarijipse il-lujomärpäse avatipsigut, kittorngaselo illalludlugit, illuluse annekonnase, nanekupselo illunane kappiasuktitsomärpäse,

44 Nungutsomärpäselo (igluselo) ujarkamik attautsemiglonēt kallerēktokarungnēmārput, piulijiksapse neluininga kamagilaungnapsiuk.

45 Kattimavingmullo itterpok, pissiniartut niuverniantullo kammanetut, annitilerpeit.

46 Okautiveillo : Aglaksimavok : Igluga tuksiarviovok ; illipsele innuarviotilaukpassē.

47 Uvlullo tamaita kattimavingme ajochertuivok. Ajochertuijoksuille Aglangniglo illissimajut, innuillo angajokangit pinnasuarput tokkotsomavlugo.

48 Nachvaratiglo kannok illijarianga, innuit illunatik ungagidlarlālo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITEL XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sālagidlarlugit.

UVLULLO taipkoa illangane, innuit kattimavingme ajochertormagit, okautsinnik tussarnertunnik okālatillugo, ajochertuijoksuit aglangniglo illissimajut tikkipæt, innuit angajokangit illagællugit.

2 Okautivælo, okarlutik : Okautittigut, kimut perkojauvit imailiorkovlutit, kialonēt pitsartunermik mattominga tunnitsivigivātīt ?

3 (Jesusible) kiovlune, okautiveit : Apperijomavapsetauk okautsemik attautsemik, kiogissinga :

4 Johannesib Baptisitinga killangmit innungnillonēt piva ?

5 Issumèrtuivulle ingmingne, okarlutiglo : Killangmit pijok okautigiguptigo ; okautinajarpātigut : Sōg okperilaungipissiuk ?

6 Innungnulle pijok okautigiguptigo ; tava innugiartoksuit millorajarpātigut ujakkenut, Johannese illunatik nellautaijosugingmatsuk.

7 Kiovullo : Nakit pingmangæt nellovavut.

8 Jesusiblo okautiveit : Tamanna pivlugo okautingilapsetauk, kimit pitsartunekarnimnik taimailiorlunga.

9 Innuille adsiujomik tamattominga okautilerpeit :

Innuk perorsēvilliorpok weineliksennik illijilune, perorsēviksiortunnullo pimmajaukova, nunablo assianut aularpok, mulludlarlunelo.

10 Paungello innilerviet nelliutingmet, kivgame ilanget tilliva perorsēviksiortunnut, perorsēviub paunganginnik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle (kivgak tamna) annaudlarpæt, neksartinagolo aulartipæt.

11 Ama kivgab assia tilligiva; tamnatauk annaudlarpæt mittautigivlugolo, neksartinagolo aulartinivæt.

12 Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13 Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kannok pinniartuksauvik? Ernera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk illeraginiarpallukpæt.

14 Perorsēviksiortulle erninga tækkogamitsuk, issumértuivut, okarlutiglo: Tagga kingormgusijuksak, kaititse, tokkolaularut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15 Perorsēvingmillo pingujarlugo tokkopæt. Perorsēviub angajokanget perorsēviksiortut ukkoa kannok piniarkagit?

16 Tikkitsomärpok, ukkoalo perorsēviksiortut tokkolugit, perorsēvinelo assinginnut pimmajaukolugo. Tamanna tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17 Tækkosarpeille okarlunelo: Sunauvæt aglaksimajut: Ujarak igloliortut egitanget, tamna iglub terrekoa ujaraulernertok;

18 Ujarkamut omunga kattektok, serkominiarpok; kattekvigijanele serkalliniarpa.

19 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimajut pinna-suarput, tigujomagalloarlugo Stundeme tamattomane; innuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsiujomut matomunga okautigingmagit.

20 Udsertorpælo, udsertortullo tapsomunga tilliveit, ajungitøjärlutik, okausinginnit okausiksarsioromavlutik, pitilsomavlugo nunab attanninganut, tapsomalo pitsartuninganut.

21 Apperivælo okarlutik: Ajochertuijok, kaujimavogut, nellagorlutit okausekaravit ajochertuilarpillo, in-

nuillo sivorāginginangne, Gudemulle apkotiksamik ajo-
chertuitsiaravit.

22 Attanniviksoak tunnitsivigilugo Schossinnik idluar-
ka, idluangilalonēt?

23 Nipporsainingille mallugigamigit, okautiveit: Sög,
ōktorpissinga?

24 Kēnaujak tækkolago, kia adsinga, kialo aglangit
kollāne? Kiovet okarlutik: Attanniviksub.

25 Okautiveille: Tava, attanniviksoarmut tunnissiuk,
attanniviksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26 Innullo sānginne tapsoma okausingit idluigijung-
nangileit, kigusingalo tattamminiariavlugo nippangerput.

27 Tagva Saduzæerit illangita tikkipæt, makkiviks-
karasugiklingitut, apperivæлло,

28 Ōkarlutik: Ajochertuijok, Mosesib aglagvigivāti-
gut: Angutib angajua nulliakartok tokkopet, kittorng-
akarane tokkopet, nukkanget tava nulliarijeksariva, ang-
ajune kinguvaksarsilugo.

29 Nukkarēkalaukpok 7 nik. Angajaklek nulliani-
lauktok kittornginane tokkovok.

30 Tugliet nulliarilermigamiuk, tokkogivok kittorng-
ingminane.

31 Pingajueto pigigiva. Taimaktauk 7 it illunatik
kittornginekaratik tokkovut.

32 Illunatik kingorngattigut, arnaktak tokkogivok.

33 Makkivingmele nellieta nulliarijomārpauk? Il-
lunatik tapkoa 7 it nulliarilaungmatsuk.

34 Jesusiblo kiovlune, okautiveit: Tamattoma sillab
kittorngangit nullianijōngovut, uinijōngovullo.

35 Sillable aipānut pjuksaujut, tokkungajunnillo mak-
kitsomārtut, nullianingniāngilet, uiningniāngilello.

36 Kingorngagut tokkojungnanginamik Engelititut-
-ileramik, Gudiblo kittorngariveit, makkiniub kittorng-
aringmagit.

37 Tokkungajut makkitsomārmetta, Mosese tukkis-
sititsigivok, napartunnēname, Nalegak taigamiuk: Abra-
hab Gudinga, Isaablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38 Gude tokkungajut Gudigingilæt, innojulle; tap-
somunga illunatik innōvut.

39 Tagva aglangnik illissimajut illangita kiovlutik, okautivæt: Ajochertuijok, okālorikpotit.

40 Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

41 Okautiveille: Sög Kristuse Davidib ernerijanga okautigivatsuk?

42 Davidib imgerutimine nangminek okarmet: Nalegak. Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungānut ingitit,

43 Omigijingnik illijerkärtinnanga ittikavit ikovranganut.

44 Nalekamik Gudib taigamiuk, kannok ernerivauk?

45 Innuit illunatik nalekiillugit, illinniartinne okautiveit:

46 Aglangnik illissimmajunnik illimmasugitse, annorannik angijoktanik attoromadlarput, niuvervingmelo sallutitaujomadlarput, illinniarvingme, nerrimärvingmelo issuklojomavlutik iksivajomadlarput;

47 Uigarnerit pingit nungutipeit, takkijunniglo tuksiarutinnik tuksiarutsomavlugit okarput. Taimak pivlugo, piltartaunersaujomärput.

KAPITEL XXI.

Kattimaviub serkomitaujomärninganik.

TÆKKONARAMELE, akluitut tautukpeit, tunnergutimingnik illijijut Gudib iklervinganut.

2 Uigarnektauk aklujok tækkogiva, kēnaujärsungnik maggungnik illijingmijok.

3 Okarporlo: Ahamarik, okaupapse: Uigarnek una aklujok unnunersennik illijilaukpok tapkonanget tamainit.

4 Tapkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput tunnergutinnut Gudib pinganut; unale aklujok perkutituaminik illijivok.

5 Kattimavingmik illangit okarmetta, ujakkenut manniktunnut ivlernartunnullo ānanausijaungnet, okarpok:

6 Nelliutijomärpok, tamakkoa tamaita tækkojasse,

ujarkamik attautsemiglonēt kallerēktokaromāngilak, serkomitaujomāngitomik.

7 Appersorpælle, okarlutik : Ajochertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomärkat? Sunalo nellunaikutak-sauva, taimaitsomärpet?

8 Okarporle : Kammatitse uiverijaukonnase. Unnuk-tut tikkitsomärmetta attera atterilugo, okarlutiglo : Kristuseovunga, nellusimajomiglo (okarmilutik). Taipkoa mallingniarasigik.

9 Unnatadlartunnigle akkerartortoksoarniglo tussarupse, erksiniarase : Taimailiortokariakaugmet; nagga-tiksarle nelluutingilak sulle.

10 Tagva okautiveit : Innuit innukattigēnut assiming-nut sorsugomärput, attannionerlo attannionermut assimi-nut.

11 Nunello sunatuinarne angijomik sajukpillugomär-put, kängnartoksoakalarmelo nusilingnartokaromärpok ; erksinartunnik nellunaikutaksoarniglo sakkertokaromär-pok killangmit.

12 Tamakkoale tamaita pikärtinnagit, tiguluse unang-mijomärpāse, illinniarvingmingnullo parngnanērsimaving-mingnullo pititsomärpāse, attanniojunnullo angajokak-soarnullo ätsomärpāse, attera pivlugo.

13 Taimailiorviojomärposele kigligiutjutiksamut.

14 Omamiutekaritse, siarklerniarase sivorngagut, su-mik kigusiksakarniarmangapse.

15 Üvanga kannermik illissimanermiglo tunnitsivigi-jomavapse, omigijise illunatik kionermik akkerartorner-miglo illipsingnut sappilerdlutik.

16 Angajokapse aglæt, kattangutipselo, illapselo, il-lænnarijipselo pititsomärpāse, illapselo illangit tokkotso-märpeit.

17 Innuillo illunatik omigidlaromärpāse, attera piv-lugo.

18 Nujarlonēt attausek niakupsingnit asserortaunia-tsengilak.

19 Kennuēluse tarnise pairissigik.

20 Jerusalemb avatā sorsuktuksarsoarnik illumajok

tækkogupsiuk, Tagva kaujimaniarpose, asserortauniarvia nelliutilermet.

21 Taimaipet Judæamētok, kemmalerle kakkennut, tagvanētorlo kerkāne aulalerle, assinētorlo perorsēvingme itterniarane.

22 Tamakkoa kiglungerub uvloringmagit, aglaksimajut tamaita nellautsekovlugit.

23 Kappianemēgle singajut amāmaktitsijullo tamanna nelluitikpet; angijomik kappianartokaromärmet nuname, innuillo tapkoa ningarijaudlaromärput.

24 Saviksoarnnut ipiktunut tökkotauniarput, nuna-lingnullo illunainut ātauniarput; Jerusalemelo asserortauniarpok nellojunnut, nellojut nelliuninget namaksekartinnago.

25 Sekkinerlo, takkerlo, uvloritsello nellunaikutakaromärput; innuillo nunametut erksinermut sivorädlaromärput; imarbiksoarlo malliksuavaksuillo iktullijaromärput.

26 Innuillo erksinermut uttakkinnermullo nukkingērotijomärput, nunamut pijomärtukset pivlugit, killaublo pitsartuningit aulataujomärmetta.

27 Taimaipello Innub Erninga tava tækkoniarpæt nu-
vujættigut kajjok, pitsartudlarlune ānanaudlartok.

28 Tamakkoale pilerpetta, ārloritse tækkoserluselo piulijauviksase kaglilermet.

29 Adsiujomiglo okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkonärsigik.

30 Sigilerangetta, tukkissitigivasse kaujimalerluselo aujajaraklilermet.

31 Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pigiartut tækkogupsigik, Gudib nalegauvinga kaglilermet kaujimaniarpasse.

32 Ahamarik, okaupapse: Kinguvāngukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekartinnagit.

33 Killaklo nunalo nungutsomärpuk okausikkale nungutsomängilet.

34 Illipsele udsertoritse, omættise okumailerkonnagit nerritunermut immertunermullo, nunab pinginnik pin-

nasuarnermullonēt, uvlormut taipsomunga opingartaukonnase.

35 Nunamētut tamaita taipsoma tikkitsomārmagit sorlo nigak.

36 Taimak pivlugo pigārtsainaritse tuksiarluselo kemmajuksaukovluse tamakkoninga pijomārtunnik illunainik, Innublo Erninget sāngane nængerluse.

37 Uvlojarangelo ajochertuivok kattimavingme, unnu-gangelle annivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38 Uvlakullo innuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nalegiarlugo.

KAPITEL XXII.

Kristusemut pikablādlernermik.

SERNAKANGITUNNIGLE kakkojaktorviksak ka-glilermet, anniviksiorvingmik taijaujok.

2 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimajut pinna-suarput kannok illilutik tokkolugo; innuille erksigiveit.

3 Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarērpok 12 it illanganut.

4 Ajochertuijoksoarnullo angajokajennullo aivok okar-kattikumavlugit, kannok illilune pititsomavlugo tapko-nunga.

5 Kuviassulerput tagva, kēnaujeniglo tunnitsivigijoma-vlugo angerpæt.

6 Angerporlo tagva, pitjutiksarsiorlunelo pititsoma-vlugo pikablādlernekarane.

7 Kakkojet sērnakangitut uvlungit nelliutingmetta, saugārsuk anniviksiorutiksak tokkoniarmatsuk.

8 Petruselo Johanneselo tillivak, okautivlugik: ākik-suijartoritik anniviksiorutiksamik saugārsungmik nerkik-saptingnik.

9 Appersorpægle: Nane ākiksortaukoviuk uvapting-nut?

10 Okautivak: Ahāk, iglugaseksoarnut itteruptik, in-nub pārniarpātik immertartub; tamna mallikitikko iglo-mut taipsoma ittervigijanganut.

11 Iglublo innuanut okaritik: Ajochertuijub okaut-saukovätit: Iglo naneka, saugärsungmik anniviksiorutik-samik nerriviksara, illinniartikkalo illagilugit?

12 Iglomik tuapaksimajomik unertutilärpatik; tagvane äkiksoritikko.

13 Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, anniviksiorutiksarlo saugärsuk akiksorpæk.

14 Nelliutingmello ingipok, Apostelit 12 it illagilugit.

15 Okautiveillo: Killanadlalaupunga, anniviksiorutiksak saugärsuk una nerrijomavlugo illagiluse äniakärnanga.

16 Okaupapsele, kingornagut mattominga nerriniarungnërpunga, Gudib nalegauvingane namaksekärtin-nago.

17 Ermgusiärsuk tiguva, kujalivlune okarpok: Tamna tigusiuk aviklugolo illipsingnut.

18 Okaupapse, immerniængilanga napartub weinelik-sab iptinganik, Gudib nalegauvinga tikkekartin-nago.

19 Kakkogarlarlo tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkoninga tunnivilugo okarpok: Tagva timiga tunnijauniartok pivluse; immailioritse erkaumajauniksammüt.

20 Taimaktauk Ermgusiärsuk tigugiva, nerrijarëramik, okarlunelo: Tagva Testamentetäk aumne, tamna kovijauniarpok pivluse.

21 Ahägle, uvannik pititsiniartub aggangit illagivlunga nerrimävimneput.

22 Innuble Erninga aileralloarpok, sorlo issumasim-mataungmet. Innugle tamna kappianamëk, tapsominga pititsijok.

23 Ingmingnullo appersotilerput, kinaumangæt akkunerminene, taimailiorniartok.

24 Akkerartutilerputtauk ingmingnut, kina akkunerminene anginerömangæt.

25 Okautiveille: Nunametut attannersuit attanniotivut pitsartunekadlartullo taijauvut attannernik saimajunik.

26 Illipsele taimailerniarase: illassele angnek nuk-kardlitun-ituksauvok, illaminillo attannionersak, kiygatun-ïnivok.

27 Kina attannionersauva? nerrimärvingme iksivajok, kivgartortorlonēt? Taimnaungitok, nerrimärvingme iksivajok? Uvangale akkunapsingne kivgatun-īpunga.

28 Illipsele najutsainalaukpapsinga kappiasungnimne.

29 Nalegaunerlo tunnijomavara illipsingnut, sorlo atātama kailaungmago uvamnut.

30 Nerriluselo immertuksauvose nerrimärvimne nalegauvimnetome, iksivaluselo iksivautanne, Israelib kinguvāngit kittorngarēt 12 it erkartorlugit.

31 Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahāk Satanasib pijomagalloarpāse sannējaromavluse sorlo kakkojeksatitut.

32 Uvangale pivlutit tuksialaukpunga okpernīt sorērkonago. Kingorngagullo ama sāgiaruvit kattangutitit nekoksitiniakit.

33 Okautivale: Nalegak, opallungērsimmavunga aiparilitit parngnanērsimmavingmut aikattigijomavlutit.

34 Kiovale: Petruse, okaupagit, angutaunek uvlome niplerniængilak missiarkärtinnæk pingasuērtorlutit, illitarsigavit uvamnik.

35 Okautiveillo: Tillijakattalaurapse pōkkarase, ikpiārsukaraselo ittiggagutekaraselo, taipsomane ajoksarlaukise? Kiovæt: aukak.

36 Tagva okautiveit: Mannale pōkkartub neksarliuk, taimaktauk ikpiarsuk. Taimaitokangituble annorāne pissinniutigiliuk, saviksoarsiniarlunelo pille.

37 Okaupapsele: Nellautsijariakarivut aglaksimajut uvamnik: Ajortulliartut akkorngæmmut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut namaksiniarput.

38 Kiovælle: Nalegak, ahāk, tagva saviksudsæk. Okautiveille namakpok.

39 Illutsimetullo, annivok kakkamut orksuktalingmut. Illinniartingitalo mallikpæt tagvunga.

40 Tagvungalo pigame, okautiveit: Tuksiaritse, oktorlungnartomut pikonnase.

41 Kemmakpeit tava millutib tupvingatun kanningitigijomut sērkortorlunelo tuksiarpok.

42 Okarlunelo: Atātak, pijomaguvit ermgusiārsuk una pēruk uvamnit, pijomajaraungitok, perkojet pile.

43 Engelible killangmit sakkervigiva nekkoksilugolo.

44 Tokkomullo aulaumajartitaugame tuksialualerpok. Kiægungningille kuttitut auktun-ïtut, nunamut kattalerput.

45 Tuksiarnermillo makkiname, illinniartinne kiksarnermut sinniktut naipipeit;

46 Okautivlugillo: Søg sinnikpise? Makkititse tuksiarluselo, òktorlungnartomut pikonnase.

47 Sulle taimak okartillugo, ahäk innugiartoksuit aggerput 12 illo illanget, Judasemik taijak sivorlerivæt, Jesuse kannilerpa kunnigomavlugo.

48 Jesusible okautiva: Judase, Innub Erninga kunniklugo nellunailivlugo piviuk?

49 Najortingitale, kannok illiortokalermet tækkogamiuk, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksavita?

50 Illangetalo, ajochertuijoksub kivganga ullimavlugo, siutā tallerpia nakkarpa.

51 Jesusible kioveit, okarlune: Issumamingnik pilit. Siutālo aktorlugo mamitipa.

52 Ajochertuijoksuit, kattimaviub angajokangillo, angajokaijello tiguartortinne, Jesusib okautiveit: Sorlo inuarmomut tikkitose, saviksoalijarluse ajaupialjarlapselo.

53 Uvlut tamaita najortigilaukpapse kattimavingme, aktulaungilapsingalo aggangmut attautsemullonēt; Tamedsale Stundise, tærtublo pitsartuninga.

54 Tigulerpælle, aularutivlugolo, ajochertuijoksub igloksoanganut pitipæt. Petrusible allivasiktomit mallikpa.

55 Ikkomamik ikkitsivut avalut illuetta kerkane, tagvanelo iksivalerput, Petruselo akkorngænnut ingipok.

56 Kivgab arnab ikkomab senniane iksivajok tækkogamiuk tækkunālerpa okarlune: Tapsomatauk illagilaukpa.

57 Missiarporle okarlune: Arnak, illitaringilara.

58 Killamiärsuglo kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illagivattiit. Petrusible kiova: Innuk, taimnaungilanga.

59 Ama killamiojungnërmet Stundib attautsib king-

orngane, taipsona assia okarivok: Ahamarik, tamnalo il-
lagilauriva: Galilæamiongmet.

60 Petrusele okarpok: Innuk, okautsiti nellovakka.
Sulle taimak okartillugo, angutaunek niplerpok.

61 Nalekable keviarlune, Petruse tækkuserpa. Na-
lekablo okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago:
Angutaunek niplerkårtinnago missiarutigilärparma pinga-
suærtorlutit.

62 Petruse tava annivok, keavaksoadlarlunelo.

63 Angutille Jesusemik tigusiut, mittautigivæt annau-
dlarlâlo.

64 Mattovlugo, kēnangagut erksardlugo, appersorpæt,
okarlutiglo: Nellautalertigut, kia erksarpätit?

65 Assinginnuttauk unnuktunnut okausilungnut okau-
tigivæt.

66 Kaulermello, innut angajokangit, ajochertuijok-
suillo aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissinia-
viksoarmingnullo äpæt.

67 Okarlutiglo: Kristuseoguvit okantittigut. Okau-
tiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68 Aperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængi-
lapsingalonēt.

69 Tamanna pivlugo, mattoma kingorngagut Innub
Erninga iksivajomärpok ajugakangitub Gudib tallerpiet
tungâne.

70 Tagva illunamassiatik okarput: Gudib Ernerivä-
tit? Okautiveit: Okartose, taimnaujunga.

71 Tapkoale okarput: Kigligidjutekariakarungnēr-
pogut, nangminek kanninganit tussaraptigo.

KAPITEL XXIII.

Pilatusenut Kristusib kikkiektortaukojauninganik.

ILLUNATIK kattimajut nikkovilutik, Pilatusenut
äpæt:

2 Passidlalerpælo, okarlutik: Kaujimavavut, ianuit
nalegungnēripeit, attanniviksoarmullo Schossit tunni-
jaukolaungileit, Kristuseovlunelo attannersoak okartok.

3 Pilatusible appersorpa: Judit attannerivātit? Kio-
va, okarlune: Okakotit.

4 Pilatuse ajochertuijoksoarnut innungnullo okarpok:
Innuk una pitlareksausugingilara.

5 Tapkoale katsungailutik, okarput: Innuit aulatidla-
laukpeit, ajochertutiminut, Judæame illunane, Galilæa-
mit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

6 Pilatusele Galilæamik tussarame, apperivok, Gali-
læamiõngmangæt.

7 Herodesib attannioninganit pijok tussaramiuk, He-
rodesemut ātaukova, uvlunne taipkonane taimna Jerusa-
lemetoktauk.

8 Jesusele Herodesib tækkogamiuk, kuviasudlalerpok,
akkunit tækkojomadlauramiuk; unnuktunnik tussau-
magamiuk, tattamuartomik tapsomanget tækkunajarasu-
gællune.

9 Sunatuinarniglo appersorpa. Kiungilale sumiglo-
nēt.

10 Ajochertuijoksuille aglangniglo illissimajut tagva-
netut passivæt angijomik.

11 Herodesible sorsuktuksakotingitalo nachogivlugo
mittautigivæt, annorāmiglo kakkortamik attitipæt, amalo
Pilatusemut uttertipæt.

12 Uvlorme tapsomane Pilatuse Herodeselo illannarē-
lerpok; sivorngagut ingmingnut ningaulauramik.

13 Pilatusible ajochertuijoksuit angajokajello innuga-
seksuillo attautsemut kaikoveit.

14 Okautivlugillo: Innuk una uvamnut kaipasse, in-
nungnik nalegungnērtitsijok okartose. Ahāglo, sāpsing-
ne kiglissinialauktara, passitiksapsingniglo innungmut
omunga nachvalaungilanga;

15 Herodesetauk pinginivok: Tapsomunga tillilau-
rapse; ahāglo passitiksarsijokangilak tapsomane, tokko-
tsitiksangōnermik.

16 Tamanna pivlugo sugiarlugo aularkojomavara.

17 Illutsimitut parngnanērsimavingmetomik taipko-
nunga aularkojijuksaungmet anniviksiorvik nellituingmet.

18 Tagva illunamassiatik nipperkortövlutik okar-
put: Peruk una, Barabbasemik tunnitsivigittigut.

19 Tamna parngnanērsimmavingmut ittertitaumajok, kippallijoksuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik, innungmik.

20 Pilatusib ama nippekortövlune okautiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.

21 Taipkoale kaggudlarlutik, okarput: Kikkiektoruk, kikkiektoruk!

22 Pingajuanulle appersorpeit: Kannočtomik ajortulialaukka? Tokkoteksausugingilara; tamanna pivlugo issakadlarlugo aularkojomavara.

23 Nippersoarmulle perkotsainarpæt kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajochertuijoksuillo nippersoangit sugalulerpalliadlarput.

24 Pilatusib tava perkova, taimak pijomangmetta.

25 Pijomajanginnullo aularkova parngnanērsimmavingmut ittertitaumajok, kippallijoksuit illagilugit innungmik tokkotsijok; Jesusele unertujutigiva tapkoa issumanginut.

26 Aularutigamitsuk, innuk tiguvaet, Simonemik attelik, Zirenemiok, perorsēvingmit pijok; tapsomungalo kikkiektortauviksak erksuktaukovaet, Jesuse malliklugo.

27 Innugaseksuillo, arnagaseillo mallikpæt uggurivlugo keagivaet.

28 Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut panningit, kēanasinga, illipsingnigle, kittorngapasingniglo kēatitse.

29 Ahāgle, nelliutsomārpok okausekarviojuksak: Pilloridlarput kittorngisuitut, timillo ernilaungitut, iviangengillo amāmagviulaungitut.

30 Kakkālungnut okaromalerput: Sittorvigidlartigut! kakkoralangnullo: Ulliktigut!

31 Napartok ōmak imailiormatsuk, kannok pannarmik pijokaromārka?

32 Assigik magguk, ajortulliartuk ātaukattaugivuk tokkotaukovlugik.

33 Tagvungalo, niakovinertalingmik taijaujomut tikkinamik, tagvane kikkiektorpæt, innuartuglo, aipa tallerpiet tungānut, aipale saumiet tungānut.

34 Jesusele okarpok: Atātak, issumagijungnērkit; sullijattik nellomagit. Annorāngit tava avikpeit, imme-
rautigivlugillo.

35 Innugaseksuillo tagvanetut tækkunārpaet. Anga-
jokaijello innuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik:
Assine ikkajulaukpeit, ingminik piulile, Kristuseōgune,
Gudib annerijanga.

36 Sorsuktuksettauk mittautigivæt, kannilerlugolo sēr-
nartomik ätsivigivæt.

37 Okarlutiglo: Judit attannerikpattit illingnik nang-
minek piulidlarit.

38 Aglaitauk nipitipeit kollānut, Grichillo, Lateine-
rillo, Ebræillo okausinginik, imaitut: Judit attanning-
et.

39 Ajortulliartugle aipanget nivingakattinget mittau-
tigiva, okarlunelo: Kristuseōguvit illingnik nangminek
piulidlarit, uvaguglo.

40 Aipanget suadlarlugo, okautiva: Igvittauk Gude
erksigingilet, tapsotunak (tokkomut) pitlartaugavit?

41 Uvaguglo pitlartaujariakaramnuk ajortullialauram-
nuk, tamnale idluitullilaungilak.

42 Jesusemullo okarpok: Nalegak erkaringa nalegau-
vingnut tikkikuvit.

43 Jesusiblo kiova: Ahamarik, okaupagit, uvlome ai-
parilārpagit Paradiseme.

44 Stündelo 6 ölermet, nunenne tamaine täktoksöler-
pok, Stunde 9 tikkilugo.

45 Sekkinerlo kaumajungnērpok, kattimaviublo up-
kuksoanga allikpok kettermigut.

46 Jesuselo nippekortövlune, okarpok: Atātak, an-
nernera aggangnut perkovara. Taimak okarame anner-
nengērpok.

47 Angajokable illiortokalauktut tækkogamigit, Gude
nakoridlarpa, okarlunelo: Ahamarik, angut tamna id-
luartolauktok.

48 Innuillo illunamassiatik tagvanetut, tamakkoniga
tækkunārtut, kannorlo illiortokalaungmet tækkogamikit;
sagvittik pattiktordlugit utterput.

49 Illunatigle illangit, arnello tapsominga malliksim-

majut Galilæamit, allivasiktome nangertut, tamakkoninga tamainik tækkunärlutik.

50 Ahaglo, angut, Josefemik attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo.

51 Tapsoma issumakattigilaungileit, (Jesuse tokkovlugo) tamna Arimathiamit, Judit iglugaseksoangita illanganit pijok, Gudib nalegauvinganik nerriungmijok.

52 Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga ken-
nuariva.

53 Akkartipa tava, uvineruksamiglo immuserdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illulimajomut, innungmik illijiviolaungitomut sulle.

54 Uvlok tamna opallungajiaiviövok, sabbateölilar-
melo.

55 Arnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek kemmergojartordlugo, kannorlo timinga illijauler-
mangæt.

56 Uutilérput tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo opalungajiaijartorput; sabbateotillugolo kikkarput, per-
kojet malliklugit.

KAPITEL XXIV.

Kristusib makkininganik killalliarninganiglo.

WOCHIB uvlungita sivorlerpangane uvlarärsukut il-
luvermut pivut, mingoarutiksello äkiksorlauktatik neksar-
peit, assitiglo illagiveit.

2 Ujaraksoarle aksakärtitavinek illuvermit naipipæt.

3 Itterpullo, Nalekablo Jesusib timinga nenningilæt.

4 Taimak pivlugo siarklilermetta, ahäk angutik mag-
guk sennianut pivuk, keblertængnik annoralak.

5 Erksilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okau-
tiveit: Sög omartok kennerpissiuk tokkungajunne?

6 Tamañgilak, makkisimmavok. Erkarissiuk o-
kautilaungmasse, sulle Galilæamēdlune.

7 Okalaungmet: Innub Erninga innuit ajortullartut
agganginnut pititaujariakarpok kikkiektortaulune, uvlugo
pingajuængne makkitsomärpok.

8 Okausingillo tava erkarpeit.

9 Illuvermillo aularput, tamakkoningalo tamainik 11 it, assingillo tamaita okautijartorlugit.

10 Maria Magdalena, Johannalo, Marialo Jakobusib, assingillo arnet tamattominga okartut Apostelinnut.

11 Okausingille tapkoa piungitsugiveit, okperinagillo.

12 Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanullo itsuarame, uvinerukset kisseta tækkoveit, aular-dlunelo; tattaminiarpok kannok illiortokalaungmet.

13 Ahaglo, illagik magguk uvlorme tamattomane, iglugasengnutaivuk, Emausemik attelingnut, Jerusalemit Stundinik pingasunnik (pissuklune) kanningitigijunnut.

14 Okarkattigëkpuglo pijokalauktut tamakkoa tamaita pitjutigællugit.

15 Taimak okartillugik, ingmingnullo apperikattau-tivlutik, Jesusib anguvak, ingerarkattigivlugiglo.

16 Isigigle imailivuk illitarksikonnagik tapsominga.

17 Okautivagle: Kannok okälavitik illiptingnut inge-ravlutik, kiksälaptiglo?

18 Tagva aipæt kiova, Kleofäsemik attigub, okau-dlugolo: Tujormitseennit illunainit Jerusalemetunnit, uvlune tamakkonane pijokalauktunnik kaujimangitotövit?

19 Appersorpaglo: Sumik? Kiovæk: Jesuse Naza-remiok pivlugo, nellautaijolauktok pitsartudlarlune, pin-niarnernnut okautsinnullo, Gudemelo innungnelo tamaine;

20 Tamna Ajochertuijoksoapta angajokaptalo uner-tujutiginerpæt tokkotaukovlugo, kikkiektortaukovlugolo (senningajolingmut).

21 Üvagulle Israelitit piulijauniarasugivavut tapso-munga. Uvlomelo, uvlut pingatserput, imailiormatsuk.

22 Arnet illapta illangita illuvermut uvlärlauktut kvaksartilaukpätiguttauk,

23 Timinga nenninginamitsugök, okariartorpullo Eng-elingnik tækkolaukput, omartomik okartuk.

24 Illaptalo illuvek nellipsarpæt, taimaglo naipipæt, sorlo arnennut okautaungmet, (Jesusele) nachvangilæt.

25 Okautivaglo: Illissimmaitotik, omættiptikut erkea-suktotik, tamakkoninga tamainik okperlutik, nellautaijut okauserilauktanginnik,

26 Kristuse taimak āniatiteksaulaungilāk ānananermi-
nullo itterlune?

27 Moseselo nellautaijullo tamaita okautigilerpeit tap-
kungnunga, aglangnik tamainik okālajunnik tapsominga
aglaksimmajunnik tukkissititsiarlugik nellojungnertipak.

28 Iglugaseillo aivigijatik kaglileramikit kangiutiniar-
korlaulerpok.

29 Unniksarpæglo, okarlutik: Uvappingnelaurit uvlok-
lilermet unnulermello. Itterkattigivaglo tapkungnane-
nialerdllune.

30 Iksivakattigileramigik nerrivlutik, kakkojak tigu-
va, kujalivlune avgorpa, tapkungnungalo tunnivlugo.

31 Isigik tava uititaulerpuk illitarilālo. Sāmingnelo
nippaivæk.

32 Ingmingnullo tapkoa okalerpuk: Omættivuk illup-
tingne onarsilaungilæk okautingmattiguk apkome, aglang-
nik nellojungnērtimattiguk?

33 Stundemelo tamattomane nikkovipuk, uttermiluti-
glo Jerusalemut, 11 illo kattimajut naipipeit, najorting-
illo.

34 Tapkoa okarput: Nalegak illa makkisimavok Si-
monemullo sakkilauktok.

35 Tapkoalo (magguk) unipkarvigiveit apkome illuse-
rilauktamingnik, kannorlo illitarksitigingmakko, kakko-
jak avgormago.

36 Tamattomingale okausekartillugit, Jesuse nang-
minek akkorngænnut pivlune okautiveit: Ullapirsaute-
karitse.

37 Koaksāngalerpulle erksililarmiglo, annerneīnak
tækkonasugællugo.

38 Okautiveillo: Sōg koaksāngavise? Sōgle imai-
tunnisk issumakarkise omættisgingne?

39 Aggakka itikkakkalo tækkulersigik, uvangau-
vunga nangminek; aktorlungalo tækkunārsinga: Anner-
nek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga tækkogapsinga
pekartunga.

40 Taimaglo okarame, agganne ittigganelo kemmer-
gojaukolerpeit.

41 Kuviasungnermut sulle okpingimetta, tattammi-
niarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42 Mingeriablo jarrasimmajub illanganik, igupsaujartullo orksuænnik mannijivut tapsomunga.

43 Tiguveillo, nerrilarmelo tækkoænne.

44 Okautiveillo: Tamedsa okausikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle najulaurapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesib nellautajullo aglanginne, Davidib ingerutinginnelo.

45 Tagva nellojungnërtipeit, aglangnik tukkissilerkovlugit.

46 Okautiveillo: Taimak aglaksimmavok, taimaglo Kristuse äniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajunnit uvluk pingajuængne.

47 Okälakojilunelo attermine, kakkialernermik issu-magijaujungnërnerniglo ajornernit innukattigënut tamainut, Jerusalemiut pigiarkärlugit.

48 Illipsele tamakkoninga tamainik kigligiudsijövose.

49 Ahaglo, atåtama okautigilauktanga illipsingnut tilijomavara. Illipsele iglugaseksoarne Jerusalemëtuk-sauvose, pänget pitsartunermik tunnitsiviokärase.

50 Tagvangelle Bethaniamut aitimeit, aggannelo kollangiutitidlugit saimartipeit.

51 Imäglo saimartikamigit kemmakpeit, killangmullo kongmuarpok.

52 Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemullo kuviasuvaksoadlarlutik utterivut;

53 Kattimavingmëtsainarlutiglo Gude nakoridlarpæt kujagidlarlälo.

EVANGELISTIB

JOHANNESIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib okautekarninganik Jesuse Kristusemik. Jesusib annerosungninganik illiniartime sivortinginnik.

PIGIARNERME okausek ĩpok, okauserlo Gudemēpok, Gudelo okausiojok.

2 Tamna pigiarnerne Gudemēpok.

3 Tamaitarsuit tapsomunga pingortitauvut, tapsoma assiagullo pingortisimmangilet, pingortisimmajut.

4 Innōsek tapsoma illuanētok; innoserlo innuit kaumanerivæt.

5 Kaumajorlo kaumaivok tāktomut, tāktomiullo tuk-kisingilæt.

6 Innungmik tillijaumajokarpok Gudemut, Johanne-semik attelingmik.

7 Tamna tikkilaukpok kigligiudsijovlune, kigligiudsikovlugo kaumajomik, illunaita tapsomunga okpertitaulerkovlugit.

8 Nangminek tamna kaumajoungilak, kigligiudsikovlugo kaumajomik.

9 Tamedsa miksekārtok kaumajok, innungmik illunainik kaumarsaijok, nunamut tikkitunnik.

10 Sillaksoarmēlauktok, sillaksoarlo tapsomunga pingortitauvok; sillaksoarmiullo illitaringilæt.

11 Innutitaminut tikkipok, innutitangitalo illelliungi-læt.

12 Tapsomingale illelliortut illunaita, tapkoa pitsartu-
nermik tunnitsivigiveit, kittorngaulerkovlugit Gudemut,
okpertut tapsoma attinganut.

13 Tapkoa aungmit pingitut, uviniub pijomajanganillo-
nēt, angutib pijomajanganillonēt, Gudemille erniangoma-
jut.

14 Okauserlo uviniolerpok, innukattigællutalo, āna-
nauningalo tækkolaukpavut, ernetuanget ānanauning-
atut, Atatamit pijub, saimarnelijartok miksekārneliar-
torlo.

15 Johannese tapsominga kigligiudsivok, kaggudlar-
lunelo okarpok : Tamnauvok, okautigilauktara : King-
unipkut kainiarpok, sivunimmelauktok, pilerkārtinnanga
īlaurame.

16 Tapsoma pittakaloringninganillo tigusilaukpogut
saimarnermik saimarnermut.

17 Perkojelle Mosesekut tunnijauvut, saimarnek mik-
sekārnerlo Jesuse Kristusekut pivuk.

18 Gudemik tækkomajokangilak. Ernetuab, Atā-
tab sanganētub, tamattominga nellojungnērtilaukpätigut.

19 Tamedsa Johannesib kigligiudsininga, Judit tillik-
lermetta Jerusalemmit ajochertuijunnik Levitinniglo,
apperijaukovlugo : Kinauvīt?

20 Kigligiudsivorlo, sæglunanelo, kigligiudsivorlo :
Kristuseungilanga.

21 Apperivælo : Kinauvime? Eliaseōvit? Okar-
pok : Taimnaungilanga. Nellautaijōvit? Kioveillo :
Aukak.

22 Tagva okautivæt : Kinauvime? Kiojungnarkov-
luta uvaptingnik tilliklertunnut. Illingnik kannok okar-
kīt?

23 Okarpok : Ajochertuijub nippinga uvanga innuk-
angitome. Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuk ; sorlo
nellautaijok Jesaiase okangmet.

24 Tillijaujullo, Farisæerinnit pijut.

25 Tapkoa appersorpæt okautivlugolo : Sōg baptisi-

vit, Kristuseunginavit, Eliaseōnæglonēt, nellautaijonæg-
lonēt?

26 Johannesib kioveit, okarlunelo: Immermut bap-
tisivunga, akkunapsingnelerporle, illitaringitasse.

27 Tamnauvok, kingunipkut kainiartok, sivunimnē-
lauktok, nellokotivigijara ittigagutigik singējarlugik.

28 Tamattominga pijokalaukpok Bethabarame Jor-
danib akkiane, Johannesib baptisivingane.

29 Uvlub aipangane Johannesib Jesuse nellipsari-
artortine tækkova, okarlunelo: Ahak, tagga Gudib
Saugarsunga, sillaksoarmiut ajorninginnik nangmartok.

30 Tamnauvok okautigilauktara: Kingunipkut angut
kainiarpok, sivunimnēlauktok; pilerkærtinnanga-īlau-
rame.

31 Illitarilaungitaralo; Israelekunnulle illitarijauler-
kovlugo, tamanna pivlugo baptisijartorpunga.

32 Johanneselo kigligiudsivok, okarlunelo: Tæk-
kovunga, Annernek akkarmet, Taubetut, killangmit, tap-
soma kanganeīlerdlunelo.

33 Illitarilaungitaralo; baptisijartorkojimale immer-
mut, tapsoma okautivānga: Tækkoleruvit Annernerub
akkarvigijanganik kalliutininganiglo, tamnauvok Anner-
nermut ajunginermut baptisijok.

34 Tækkolauktara, kigligiudsilungalo, tamna Gudib
Erneringmago.

35 Uvlub aipangane Johannes tagvanenivok, illiniar-
tingnelo magguk illagællugik.

36 Jesuselo arvertartok tækkogamiuk, okarpok:
Ahak, tagga Gudib Saugarsunga.

37 Illinniartikitalo magguk okartok tussarpæk, Jesu
selo mallikpæk.

38 Jesusele keviarpok, malliktingnelo tækkovak,
okautivlugiglo: Suna kennerpittiko? Tapkoale okau-
tivæk: Rabbi (imaipok ajochertuijok) kikkunnekīt?

39 Tapsoma okautivæk: Kailutik tækkojartortikkolo.
Kaivuk tækkolugolo, uvlormelo tamattomane tapsomane
uvlilerpuk; Stundele 10 niolerpok.

40 Magguk tapkoa aipanga, Johannesemit tussartuk

Jesu-emiglo malliktuk, Andreaseōvok, Simonib Petrusib nukkanga.

41 Tapsoma angajune Simon nennikārpa, okautivlugolo: Messiase nennivavut (imaipok Kristuse).

42 Jesusemullo pitipa. Jesusib tækkogamiuk, okautiva: Simoneōvotit, Jonasib erninga; Kefasemik attekartuksavotit (imaipok kairtomik).

43 Uvlub aipangane, Jesuse ama Galilæamut aijomavlune, Filippuse naipipa, okautivlugolo: Mallinga.

44 Filippusele Bethsaidamiojok, Andreasib Petrusiblo iglugaseksoarmiokattingæk.

45 Filippusib Nathanael naipipa, okautivlugolo: Tamna nennilaukpavut, tapsominga Mosesib perkojenne, nellautaijullo aglagutigilauktanget, Jesuse, Josefib erninga Nazaremiok.

46 Nathanaeliblo okautiva: Nazarethemit sumik ajungitomik pijokarungnarka? Filippusib okautiva: Kailutit tækkojartoruglo.

47 Jesusib Nathanael tikkitine tækkova, okautivlugolo: Ahak tagga Israelite idluartok, nellangaine-kangitok.

48 Nathanaelib okautiva: Nakit illitarivinga? Jesusib kiova, okautivlugolo: Filippusib kaikolaukartinak, napartub Feigeliksab attanētillutit, tækkolauktagit.

49 Nathanaelib kiova, okautivlugolo: Rabbi Gudib Ernerivātīt; Israelitit attanerivātīt.

50 Jesusib kiova, okautivlugolo: Okperpotit, okautilaurapkit napartub Feigeliksab attanētillutit tækkolaurapkit; tamattomanget pijariakarnersamik tækkojomarpotit.

51 Okautivlugolo: Ahamarik, ahamarik okautivapse: Mattoma kingorngagut killak angmajok tækkoniarpasse, Gudiblo Engelingit kangatartut akkartullo Innub Erninganut.

KAPITEL II.

Jesusib tattamnartullininganik Kaname Galilæametome.

UVLUK pingajuængne nulliarēlitainartokarpok Kaname Galilæametome; Jesusiblo anānanga tagvanēpok.

2 Jesusele illiniartingillo kaikojaugivut nulliarēlitainartungnut.

3 Weinelo amigarmet, anānanget Jesuse okautiva: Weinekarungnērput.

4 Jesusib okautiva: Arnak sulliarpīk illingnut! Stundiga tikkisimmangilak sulle.

5 Anānanget kivget okautiveit: Okausingit illipsingnut pinniarutissigik.

6 Tagvanē illijaumajokarpok immekarvingnik ujar-kennik pingasojortunnik, Judit sujungersautingita illusingititut, tapkoa attunīt magguglonēt pingasullonēt öktutit immaggit ullipkisongovut.

7 Jesusib okautiveit: Immekarvit ukkua immertolersigik. Tapkoa immertorpeit ullipkidlugit.

8 Okautiveillo: Kallutitse manna, ätsiluselo nerkiksalliorutomut. Atsilerpullo.

9 Nerkiksalliorutable Weine immetuinaulauktok ōgamiuk (kaujimmananelo, nakit pingmangæt, kivgelle kaujimmavæt immermek kallulauktut) nerkiksallior tub uik-sak kaikova.

10 Okautivlugolo: Illunatik Weine mammarnek sivorlermik kaipæt, kaikojaujullo immerugungnērpetta mamminginersak kaipæt; igvit Weine mammarnek kingorliotipet..

11 Tamedse Jesusib tattamnartitangita sivorlerpāng-et, pinniartok Kaname Galilæametome, ajugakanginine sakkertiniaramiuk. Illinniartingitalo okperivæt.

12 Mattoma kingorngane Kapernaummut attarpok, nangminek, anānanelo, kattangutinelo, illinniartinelo; tagvanelo akkunēngilet.

13 Judillo anniviksiorvinget kaglilerpok; Jesuselo Jerusalemmut majorarpok.

14 Kattimavingmelo tuktuvangnik, saukenniglo, Taubiniglo niorgotiggitt naipipeit, kēnaujenniglo tauksējut.

15 Aklunanniglo ipperautsiorpok, illunaitalo annitipeit kattimavingmit, saukello, tuktuvaillo illaliudlugit, kēnaujenniglo tauksējut kēnaujakottingit serkitiveit, sāngillo ochotidlugit.

16 Ipkoalo Taubinnik niorgotiggitt okautiveit: Tamakkoa annitissigik, atātamalo iglunga niuverviotiniaras-iuk.

17 Illinniartingitalo erkaumavæt aglaksimmangmet: Illungertornerub iglut pivlugo nungutipānga.

18 Tagva Judit kiovæt, okautivlugolo: Sumik tattamnartitsivigijomavittigut taimailiorungnarnernik?

19 Jesusib kiovlunelo, okautiveit: Kattimavik una asserorsiuk; uvluglo pingajuængne nappartitsomagi-
vara.

20 Tagva Judit okarput: Kattimavik una Jahrinne 46 ginne sennajaumavok, igvillo uvlunne pingasunne nappartitsomajet?

21 Timiminigle okarpok tailugo kattimavingmik.

22 Tokkungajunnille makkisimmangmet, illinniartingita erkaumavæt, tamanna okautigilaungmago; aglaitlo, Jesusiblo okauserilauktangit okperiveit.

23 Anniviksiorviongmet Jerusalemetillugo, unnuktut okpilerput attinganut, tattamnartitangit tækkogamikit.

24 Jesusible nellojungnërtingileit ingminik, illunaita illitarigamigit.

25 Innungmiglo nellojungnërtitaujariakangilak kimulonēt; kaujimatsiarame innub illumigijanginnik.

KAPITEL III.

Jesusib Nikodemusiblo okarkattigēnigingnik.

ANGUTEKARPORLE Farisærit akkorngænne, Nikodemusemik attelingmik, Judinne angajokaujomik.

2 Tapsoma unnuangotillugo Jesuse tikkipa okautivlugolo: Ajochertuijok, kaujimavogut, ajochertuijo-

vltut Gudemit pigavit; illiktut tattamnantitsijokarung-nangimet, Gudib aiparipago kissiane.

3 Jesusib kiova, okautivlugolo : Ahamarik, ahamarik okaupagit : Nutamik erniangongitub, Gudib nalegauringa tækkojungnangila.

4 Nikodemusib okautiva : Innuk kannok erniang-
ojungnarka innukoarlune? Ama anāname timinganut
itterungnariva erniangolunelo?

5 Jesusib kiova : Ahamarik, ahamarik okaupagit :
Erniangongitok immermut annernermullo, Gudib nale-
gauringanut pijungnangilak.

6 Uviningmit erniangojok, uviniövok ; annernermillo
erniangojok, annerniövok.

7 Tattamminiarutiginago, okautilaurapkit : Nutamik
erniangojuksauvose.

8 Annore issumaminik nane annordlerpok sulluksung-
ningalo tussaralloarpet ; kaujimangilatille, nakit ping-
mangæt, namullo aingmangæt. Taimainivok nelliet an-
nernermit erniangomajok.

9 Nikodemusib kiova okautivlugolo : Kannok tamanna
illinganiarka?

10 Jesusib kiova okautivlugolo : Israelitinne ajoher-
tuijövít, tamanalo kaujimanago?

11 Ahamarik, ahamarik okaupagit : Kaujimajapting-
nik okarpogut, tækkolauktaptingniglo kigligiudsivogut ;
kigligiudsiniptingniglo okpingilase.

12 Nunab pinginnik okautijarangapse, okpinginapse :
kannok okperajarkisse killaub pinginnik okautinajarupse?

13 Killangmullo kõngmuartokangilak, killangmit ak-
kartok kissime, tagva Innub Erninga, killangmētok.

14 Sorlolo Mosesib kuglugiangojartok nappautilaung-
mago innukangitome, taimaktauk Innub Erninga nap-
pautsaujariakarpok.

15 Illunatik okpertut tapsomunga, assiokonnagit,
nungusuitomigle innogutekarkovlugit.

16 Taimak Gudib sillaksoarmiut nægligiveit, Erne-
tuane tunnیلugo, illunatik okpertut tapsomunga, assiokon-
nagit nungusuitomigle innogutekarkovlugit.

17 Gudib Ernine tillilaungimago sillaksoarmut sillak-

soarmiunnik erkartuikovlugo; sillaksoarmiulle piulijaukovlugit tapsomunga.

18 Tapsomunga okpertok, erkartortauniængilak; okpingitorle erkartortaujarêrpok. Gudib Ernetuanget attinganut okpinginame.

19 Tamedsa erkartuiviovok, kaumajok sillaksoarmut tikkisimmangmet, innuille taksoak ungaginersarivæt kaumajomit. Pinniarnitik idluimetta.

20 Ajortulliartub kaumajok omigiva, kaumajomullo aijomanane, pinniarnelungninne pitlartaukonnagit.

21 Miksekarnermigle pinniartok, kaumajomut aivok, pinniarninne sagvartaukovlugit; Gudeme pinniararnagit.

22 Mattoma kingorngagut Jesuse illinniartinne illagællugit Judæab nunanganut pivok, tagvanelo pinniarnivikarpok tapkoa illagællugit, baptisilunelo.

23 Johanneselo baptisivoktauk sulle Enonme, Salimib kânntangane, tagvane immiliksangmet; tagvungalo tikkiput baptitaujomavlutik.

24 Johanneselo sulle parngnanêrsimmavingmut piti-taungimet.

25 Tagva Johannesib illinniartingit Judillo ingmingnut appersotilerput sujungainermik (baptitaunermik).

26 Johanneselo tikkipæt, okautivlugolo: Ajochertuijok, angut Jordanib akkianut tikkitigilauktet, kigligiudjutigijet, ahak, tamna baptisivok, illunatiglo tikkipæt.

27 Johanneselo kiovok, okarlunelo: Innuk tigusijungnangilak sumik, killangmit tunnitsiviogune kissiane.

28 Illipse nangminek kigligiudsigivapse, okalaurama, Kristuseunginimnik, tillijaugamele tapsoma sivorngagut.

29 Nulliæksalik, uiksauvok; uiksable illænnarijinet nangerdlunelo naipertorpa, kuviasudlarporlo uiksab nippinganik. Tamanna kuviasunguera namaksilerpok manna.

30 Tamna aglissijariakarpok, uvangale miklileriakarlunga.

31 Takpanget tikkitok, tamainit anginerövok. Nunamit pijok, nunamit pivok, nunablo pinginnik okarpok. Killangmit tikkitok, tamainit anginerövok.

32 Kigligiudsivorlo tækkolauktaminik, tussarlauktaminiglo; illelliortokalungilarlo kigligiudsininganik.

33 Tapsomingale illelliortub, tapsoma nakkiterpa Gude miksekærtotöngmet.

34 Gudib tillijangelle, Gudib okausingit okautigiveit; Gudib annernek tunningimago oktutunut.

35 Atātab Ernine erdligiva, tamaitalo tunnilaukpeit tapsoma agganginnut.

36 Erninganut okpertok, innōsekarpok nungusuitomik. Erninganut okpingitub, innōsek tækkoniængila, Gudib ningausingelle kollangiangīnarpa.

KAPITEL IV.

*Samariamiut sagiarninginik. Attanniub kivganget innulijau-
ninganik.*

NALEGARLE tukkisilerame, Farisæerit tussaumalermetta, Jesuse unnunnersennik illinniarteotitsingmet, baptisingmello Johannesemit.

2 (Nauk Jesuse nangminek baptisingigalloarmet, illiniartimigulle.)

3 Judæab nunanga kemakpa, Galilæamullo ingeralermilune.

4 Nunale Samaria apkotigijariakarpa.

5 Tagva Samariab iglugaseksoangita illanginut tikkipok, Sicharmik attelingnut, iglugasait, Jakob tunnilauktangita ernerninut Josefemut, kannitanginetunnut.

6 Jakoble immehtarvinga tagvanēpok. Jesusele ingerarnerninut merngortorame, taimak immehtarvingmut ingipok; Stundelo pingasojortōlerpok.

7 Tagva arnak Samariamiok tikkilerpok, immermik kallujartorlune. Jesusib okautiva: Immertilaunga.

8 (Illinniartingille iglugaseksoarnut aimavut, nerkiksarsiniaromavlutik.)

9 Arnab Samariamiub tagva okautiva: Sōg kennuvīt uvamnit immertitaunernik, Judiōgavit, uvangale Samariamiut arnangita illanget? (Samarittillo Judillo ingmingnut illagēngimetta.)

10 Jesusib kiova, okautivlugolo: Gudib tunnerguta illitarilerungne, kinaumangælo, illingnut okartok: Immertilaunga; tuksiarviginajarpet, tapsomalo tunnitsiviginajarpätit immermik innogutelingmik.

11 Arnab okautiva: Nalegak, kallutiksakangilatillonēt; immektarviglo ittingmet. Nakit inogutelingmik immekaralloarkit?

12 Anginersauvīt atātappingnit Jakomit, tunnijjomit immektarvingmik ominga uvaptingnut? Nangminerle omanget immilaukpok, kittorngangillo nergjutingillo.

13 Jesusib kiova, okautivlugolo: Immermik ominga immertok, immerulerniarivok.

14 Immermikle tunnitsivionerminik uvamnut, immerniartok, immerungniarungnērpok issokangitomot; immerle tunniniartara tapsomunga, immermut puailavioniarpok tapsomane, innōtsemut nungusuitomot puailajok.

15 Arnab okautiva: Nalegak immermik tamattominga tunnitsiviginga, immerugungnērkovlunga, ovungartuksaujungnērkovlunga kallujartorlunga.

16 Jesusib okautiva: Ailerit, uit kaikolugo, kailuttillo ovunga.

17 Arnab kiova, okautivlugolo: Uikangilanga. Jesusib okautiva: Nellagut okarpotit: Uikangilanga.

18 Tellimænnik uikalaukpotit, mannalo najortigijet uigingilet. Nellagut okarpotit.

19 Arnab okautiva: Nalegak tukkisivunga nellautaijogavit.

20 Sivorlivut kakkame tamane tuksiarlaukput; (Gudemut) illipsele okarpose: Jerusaleme kissiane tuksiarvikartuksaugapta.

21 Jesusib okautiva: Arnak okperinga nelluotsomārpok, kakkame tamanelonēt, Jerusalemelonēt Atātamut tuksiarvikarungnērvise.

22 Tuksiarvigijasse nellovasse; uvagulle tuksiarvigjavut nellungilavut: piulijksak Judinnit pingmet.

23 Nelluotsomārporle, nelluittijarērpore, tuksiarvut nellagōrtut Atātamik tuksiarvikarvinget annernerme miksekārnemelo; Atātalo taimaitunnik tuksiarliminik pjo-mavok.

24 Gude annerniovok, tuksiartingillo annernerme mik-sekärnarmelo tuksiarvigijeksarivæt.

25 Arnab okautiva : Kaujimavunga, Messiase tikkitsonmārmēt, (Kristusemik attelik) ; tapsoma tikkikune tamainik okautiniarpätigut.

26 Jesusib okautiva : Tamnauvunga, okarkattigijet.

27 Taimak okartillugo illinniartingit tikkiput, tattaminiarutigivælo, arnak okarkattigingmago. Okangigalloarpulle : Sumik appersornikīt ? ubvalo : Sōg okarkattigiviuk ?

28 Tagva arnab immektautine kemekpa tagvunga, ailunelo iglugaseksoarnut, innuillo okautiveit :

29 Kaititse, innuk tækkojartorsiuk, okautjiga tamainik pinniarlauktamnik, Kristuseungimangæt ?

30 Tagva iglugaseksoarnit annilutiglo, tikkilerpæt.

31 Tikkikārtinnagit, illinniartingita innapæt, okarlutiglo : Rabbi nerrilerit.

32 Tapsomale okautiveit : Nerkiksakarpunga, kaujimangitapsingnik.

33 Tagva illinniartut ingmingnut okarput : Kaitsijokalaunerka nerkiksanganik ?

34 Jesusib okautiveit : Tamedsa nerkiksara, tillijima pijomajanga pinniarutigilugo, pinniarningalo pijarērlugo.

35 Nangminek okalerpangilase : Takkit sittamat nāketta, kattersivioniarpok ? Ahak, okautivapse : Uititse, perorsēviglo tækkolersiuik ; perortut kakkorsijarērput kattiteksauvlutik.

36 Kibluijorlo akkilertauniksarsivok, kattersilunelo perortunnik innōtsemut nungusuitomut, kuviasukattigēniarlutik, karngasuijorlo, kibluijorlo.

37 Tamanne okautsit nellautsingmetta : Tamna karngasuivok, assia kibluivok.

38 Uvanga tillilaukapse, kibluikovluse, sennalaungitapsingnik ; assise sennalaukput, illipselo sullijeksanginut tikkipose.

39 Samariamiulle iglugaseksoarnit tamattomanget pijut unnuktut okperivæt, arnab okausingit pivlugit, kig-

ligiudsijub: Tapsoma okautilaukpānga tamainik pin-niarlaungnimnik.

40 Samariamiulle tikkinamitsuk, kennuvigivæt uvliviojomavlutik; uvluniglo maggungnik tagvane uvlivok.

41 Unnnersello okpilerput okausingit pivlugit.

42 Arnamullo okarput: Okperapta okautsitit pit-jutigijungnērpavut, nangminek tussarapta tukkisilutalo tamna illa Kristuseōngmet, sillaksoarmiut piulijinget.

43 Uvluk magguk nāngmennik tagvanget aularpok, Galilæamullo ingeralerdlune.

44 Nangminerle, Jesuse, kigligiudsivok; nellautaijok nunamine nakorijaungimet.

45 Galilæamulle iikkimet, Galilæamiut illelliorpæt, tækkolauktut tamainik pinniarninginnik Jerusaleme anniviksiorvotillugo. Anniviksiorvingmut tikkilaungmigamik.

46 Jesuselo ama Kanamut Galilæamētomut tikkini-vok, immermik Weinotitsivingminut.

47 Attanniuble kivgangita illangeta erninga kannimalune nellavok Kapernaume. Tamna tussaumagame, Jesuse Judæamit Galilæamut tikkimet, tuksiarvigijar-torpa attersarkovlugo, ernine innulijaukovlugo, tokkomut kannimangmet.

48 Jesusiblo okautiva: Nellunaikutennik tattam-nartunniglo tækkungikupse, okperomangilase.

49 Attanniub kivganget okautiva: Nalegak atter-salaurit kittorngara tokkokārtinnago.

50 Jesusib okautiva: Ailerit, ernīt innovok. Angut tamna okautsemik okarvionerminik Jesusemut, okperpok ailerlunelo.

51 Attersartillugolo, kivgangita parpæt, nellojung-nertilugolo okautivæt: Kittorngat innovok.

52 Tagva kiglissiniarpeit Stundemik nekornersauler-vigilauktanganik. Okautivælo: Ikpeksak Stundit 7 ōningænne ōlingnartub kemmekpa.

53 Tagva atātanga tukkisivok, Stunde tamnaungmet, okautsauvine Jesusemut: Ernīt innovok. Okpilerporlo iglomiokattinne illunaita illagilugit.

54 Tamedsa Jesusib tattamnartitanget aipanga, Judæamit Galilæamut tikkiname.

KAPITEL V.

Kristusib innuliklarninganik, Jahrinnik 38 ginnik kannimalauktomik.

MATTOMA kingorngane Judit uvloksiorvikangmetta, Jesuselo majorarivok Jerusalem.

2 Jerusaleme sauket itterkattarvingeta kiglingane tesssekarpok, Ebræerit taijangennik Bethesdamik, telimanniglo iglotalik.

3 Tapsomane kannimajut uunuktut nellavut, tautungit, tussiættullo, uvinerotisimajullo, (tapkoa uttakivut immiub aulatitauniarninganik.

4 Engele akkarpanget tessermut nelliunine nelliutaræranget immanganik aulatitsijartorlune. Nelliet tagva sivorliovlune immiub aulatitauninget kingorngane, missiktok tagvunga, tamna pijungnailerpok, sumiglonët kannimasermik pilik:)

5 Innukarporle tagvane, Jahrinnik 38 ginnik kannimalune nellalauktomik.

6 Jesusible tamna nellajok tækkogamiuk, tussaramelo, taimak sivitutigijomik nellalaungmet, okautiva: Pijungnaileromavît?

7 Kannimajub kiova: Nalegak innukangilanga immek aulajaranget, missiktitsijiksammik tessermut; tikikumalo assima ingiarpānga.

8 Jesusib okautiva: Makkitit, aumittitillo tigulugit aularit.

9 Tagvañnarlo innuk tamna pijungnailerpok, aumittinelo tigulugit, aularpok. Uvlorle tamanna Sabbateōvok.

10 Tagva Judit okautivæt, pijungnailauktok: Uv-lome Sabbateōvok; idluangilak, aumittitit nangmarkangne.

11 Tapsoma kioveit: Pijungnertitima, okautivanga: Aumittitit tigukit aularlutillo.

12 Tagva apperivæt: Innuk imna kinauva, okautjit: Aumittitit tigukit aularlutillo?

13 Pijungnailertuble kaujimangila, kinausia; Jesusele kemmailaungmet, innuliksongmet tagvane.

14 Kingorngane kattimavingme Jesusib naipipa, okautivlugolo: Udsertolerit, pijungnērpotit; ajortul-liarungnērīt, sōngonersamut sugiartaukonnæk.

15 Innuk tamna aivok, Judillo okautijartorlugit, Jesuseōngmet pijungnērtitine.

16 Tamanna pivlugo Judit Jesuse unangmivæt, tok-kotsomavlugolo, taimailiorlaungmet Sabbateōtillugo.

17 Jesusible kioveit: Atātaga mannmut tikkilugo pinniarpok, uvangalo pinniarivunga.

18 Tamanna pivlugo Judit pigannerterluarlutik tok-kotsomavæt, Sabbate issumagingimago kissianeungitok, okarmingmelle: Gude atātagigamiuk, ingminiglo Gudemut adsiotilune:

19 Tagva Jesusib kioveit okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Erneκ ingminik pinniarungnangilak sumik, tækkojaminik Atātamit kissēnik; tapsoma sumik pinniaratanga, Ernerubtauk mannakut pinniarutigiva.

20 Atātab Ernine erdligiva pinniarninelo tamaita tækkojautipeit tapsomunga, sullelo pinniarnērīt pijariakortonerset tækkotitjutiginiarpeit tapsomunga, tattamminniarutigijeksapsingnik.

21 Sorlo Atātab tokkungajut tuppaktimagit, omartilugillo, taimak Erningatauk omartitsivok, pijomajaminik.

22 Atāta erkartuingimet kimiglonēt, Erninele erkar-tuijungortilaukpa tamainik.

23 Ernine illunainut nalektaukovlugo, sorlo Atāta nalengmatsnk. Ernermik nalengitok, Atātamiktauk nalenginivok tillijinganik.

24 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Okautsimnik tussartok, okperilugolo tillijiga, tamna innōsekar-pok nungusuitomik, erkartuivingmullo piniængilak, tokkomille innotsemut nuktersimmavok.

25 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Stunde nelliut-

somärpok, nelliutijarörporlo, tokkungajut, Gudib Erninget nippinganik tussarvinget; tussartullo tamatto-minga innoniarput.

26 Sorlo. Atäta innösekangmet ingmine, taimak-tauk Ernine tunnitsivigiva innösekarkovlugo ingmine.

27 Pitsartunermiglo tunnitsivigiva, erkartuikovlugo-tauk, Innub Erneringmago.

28 Tattamminiarutiginasuik tamanna Stunde nelliut-somärmet, illunatik illuvernētut, nippinganik tussaromär-viksanget;

29 Annilerlutiglo, ajungitomik pinniarlauktut, mak-kinermut innöselingmut, ajortomigle pinniarlauktut, makkinermut erkartuilingmut.

30 Uvannik sumik pinniarungnangilanga. Tussar-taptut erkartuivunga, erkartuinalo idluarpok; pijoma-jara pinniarutigingnapko, Atätable pijomajanga, til-lijima.

31 Uvanga nangminimnik kigligiudsiguma, kigligi-udsina miksekärtongilak.

32 Assigale kigligiudsivok uvannik; kaujimavunga-lo kigligiudsinek miksekärtongmet, kigligiudsininga uvannik.

33 Illipse tilliklilaukpose Johannesemut, tamnalo miksekärnermik kigligiudsilaukpok.

34 Uvangale innungnut kigligiudsaujariakangilanga; taimaitomigle okautivapse, piulijaulerkovluse.

35 Taimna ikkomalik kaumaijorlo nenneroangolauk-tok; illipsele annikitomik kувiasutekaromalaukpose kau-maninganik.

36 Uvangale pijariakörtonersamik kigligiudsutekar-punga, Johannesib kigligiudsininganit; pinniarnerille, Atätab kailauktangit uvannut, najikovlunga tamakko-ninga, pinniarnerit tamakkoa, pinniarutigijakka, kigli-giudsvut uvannik, Atätab tillingmanga.

37 Atätalo tillijiga, tamna kigligiudsivok uvannik. Tapsoma nippinga tussalaungimarikpasse, tautualonēt tækkolaungilasse.

38 Okausingalo illumigingilase; okperinginginapsiuk, tapsoma tillilauktanga.

39 Aglangne kenneritse; innötsemik nungusuitomik pittakarasugigapse tapkonane; tapkoangövrullo kigligiud-sijut uvannik.

40 Uvamnullo kaijomangilase, innösekaromavluse.

41 Innungnut nertortaunasuangelanga.

42 Illitarivapsele, Gudib næglingninganik illumiute-kanginapse.

43 Atātama attingane tikkipunga, illelliungilapsingalo. Assiga tikkipet attermine nangminermine, tamna illelliorniarpasse.

44 Kannok okperungnarkise, nertotigupse illipsingnut! Nertornarnerlo Gudemit kissianit pijok kennernago?

45 Issumaniarasse Atātab sangane passijomārapse. Passiklertokarpok illipsingnik, Mosesemik ipsominga tetigijapsingnik.

46 Mosese okperigupsiuk, okperinajarivapsinga; uvannik aglalaungmet.

47 Tapsomale aglangit okperingikupsigik, kannok okperinajarpissigik okautsikka?

KAPITEL VI.

Kristusib nerrittisininganik 5000 dinnik. Arvertarninganik immab kängagut. Okälaninganik nerrinermik timinganik, immernermiglo aunganik.

MATTOMA kingorngane Jesuse (umiakut) aularpok, Galilæab immangagut Tiberiasib erkānut.

2 Innugaseksuillo mallikpæt, tattamnantitangit tæk-kolauktatik pivlugit, pinniarlauktangit kannimajunnut.

3 Jesusele kakkamut majorarpok, tagvungalo ingitsartorlune illinniartinne illagilugit.

4 Anniviksiorvige Judit uvloksiorvinget kaglilerpok.

5 Tagva Jesuse tækkoserpok, tækkolunelo, innugaseksoarnik tikkitiminik, Filippusemullo okarpok: Nakit kakkojaksiniarpita, makkoa nerkiksangænik?

6 (Taimagle okarpok, oktoromavlugo; nauk kauji-magalloarame pinniaromajaminik.)

7 Filippusib kiova: Kakkonet kēnaujarsunnut 200

dinnut akkilertauvaktut nāmangilet tapkonunga, mikki-jomiglonēt attupīt pigunik.

8 Illinniartingita illangeta, Andreasib, Simonib Petrusib nukkæt okautiva:

9 Nukapiakarpok ovane kakkojennik tellimænnik, mingeriængniglo maggungnik pilingmik; kissiane unnuk-torsoarnut tapkoa suglunarput.

10 Jesusible okautiveit: Innugaseksuit ikterkosigik. Iviksukakarporle tagvane unnuktunnik. Tagva ikerput 5000 deōkasait.

11 Jesusible kakkojet tiguveit, kujalilunelo illiniarti-minut tunniveit, illinniartulle iksivajunnut; taimaktauk mingeriængnit namagijaminik.

12 Kagungnailermettale illinniartinne okautiveit: Amiakut kattersorsigik, assiojokarkonnago.

13 Tagva kattersoilutik, amaksuit 12 it tættæpeit amiakunnik, kakkojennit tellimænit, nerrilauktut kikkilauktanginnik.

14 Innuit tattamnantitak, Jesusib pinniarlauktanga tækkogamitsuk, okarput: Tamna illa nellautaijövok, tik-kituksak sillaksoarmut.

15 Jesusele mallugosulerame kainiarajarmetta tigu-jomavlugolo, attanniotitsomavlugo, ama kemalerpok kak-kamut innutövlune.

16 Unnulermelle illinniartut attärput immab kiglinga-nut.

17 Umiakotomullo ikkilutik ikkärniarlutiglo Kaper-naumut. Taksijarërmello, Jesusib tikkisimangileit.

18 Immaglo mallilerpok akkunaksoarmut.

19 Ipulaukårdlutik issaktennik 25,000 dinnik 30,000 dinniglonēt ungasikligijomut, Jesuse immab kängagut pissuktok umiakotublo kannitanganut tikkitok tækkovæt, erksilerlutiglo.

20 Tapsomale okautiveit: Uvangauvunga, erksinase.

21 Tagva umiakotomut ikkerkolerpæt; tagvañnarlo umiakotok nuna aivigijomajatik tikkisimmalerpa.

22 Uvlub aipangane innuit immab miksanētut tækko-vut umiakangimet assianik, illinniartingita ikkimavigi-

jangaennik kissianik, Jesusiblo illinniartine ikkerkattigilaungimagit umiakotomut, illinniartingit kissimik aualaungmetta.

23 (Umiakotuble assingit Tiberiasemit tagvunga pivut, kakkojamik nerrimmavingaennut nalekab kujalininganut.)

24 Innuillo tækkogamik Jesuse tagvanēngimet, illinniartingillonēt, umiakotunnut ikkilerivut Kapernaumullo tikkilerlutik Jesuselo kennerlugo.

25 Immablo akkiane nachvaramitsuk, okautivæt: Rabbi, kanga tamaungarpīt?

26 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse, tattamnantitakka tækkolauktasse pivlugit kennilungilapsinga; kakkojamille nerrilaurapse, kájungnailerluselo.

27 Nerkiksamik nungusartomik pinnasuarase, innotsemulle nungusuitomut itsainartomik, Innub Erninget tunniniartanganik illipsingnut; tamna Gudib Atatab nakkitilaungmago.

28 Tagva okautivæt: Sumik pinniartuksauvita, Gudib pinniarkojanginnik pinniarungnarluta?

29 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Tamedsa Gudib pinniarkojanga, okperkovluse tapsomunga tillijanganut.

30 Tagva okautivæt: Sumik tattamnantitsiniarkīt, tækkojomavvluta okperilutiilo? Sumik pinniarkit?

31 Sivorlivut Mannamik nerrilaukput innukangitome, sorlo aglaksimmangmet. Tapsoma kakkojamik tunnitsivigiveit killangmit, nerkiksanginnik.

32 Tagva Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Mosesib kakkojamik killangmit tunnitsivigilaungilāse, Atātamale kakkojamik idluartomik tunnitsivigivāse killangmit.

33 Tamedsa Gudib kakkojanga, killangmit pijok, tunnijok sillaksoarmiunnut innotsemik.

34 Tagva okautivæt: Nalegak, kakkojamik taimaitomik tunnitsivigitsainartigut.

35 Jesusible okautiveit: Uvangauvunga innōtsib kakkojanga. Uvamnūt kaijok kāngniarungnērpok; uvamnullo okpertok, immerosungniarungnērpok.

36 Okautijarērpapsele, tækkolaurapsinga, okperingilapsingalo.

37 Illunatik Atātama kaitangita uvamnut tikkivanga; uvamnullo kajjok annitinagolo ajektorniængilara.

38 Killangmit tikkinama, pijomajara pinniaromavlugoungitok, tapsomale tillijima.

39 Tamedsale Atātama, tillijima pijomajanga, assio-jokarkonnago tamainit, tunnilauktanginnit uvamnut, omartitsikovlungale tapkoninga uvlut naggatiksangænne.

40 Tamedsale tapsoma, tillijima pijomajanga, Erninganik tækkojok okpervigilugolo, innosekarkovlugo nungusuitomik; uvangalo omartitsomārpara uvlut naggatiksangænne.

41 Tagva Judit annutigivæt, okangmet: Uvanga kakkojauvunga killangmit tikkitunga;

42 Okarlutiglo: Jesuseungilak una, Josefib erninga, atātangalo anānangalo illitaringilavut? Kannorle okarka: Killangmit tikkitunga!

43 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Annutsikattigēniarase.

44 Uvamnut tikkitokarungnangilak, kissiane Atātab tillijima amuar pago; uvangalo omartitsomārpara uvlut naggatiksangænne.

45 Nellautaijut aglanginne aglaksimmavok: Illunatik ajo chertortaujarēromārput Gudemut. Atātamillo tamattominga tussartok, illinniarlugolo, tamna kainiarpok uvamnut.

46 Imāngungitok, Atātamik tækkomajokangmet, Atātamit pijub kissime, Atāta tækkolaukpa.

47 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Uvamnut okper-tok, innosekarpok nungusuitomik.

48 Uvanga kakkojauvunga innōselik.

49 Sivorlise Mannamik nerrilaukput innukangitome tokkovlutiglo.

50 Tamedsa kakkojauvok, killangmit tikkitok, tamattomanget nerrijok, tokkokonnago.

51 Uvanga kakkojauvunga omanartok, killangmit tikkitok. Kakkojamit tamattomanget nerriniartok, in-

noniarpok issokangitomut. Kakkojarlo tunniniartara uvinigivara, tunniniartara, sillaksoarmiut innokovlutu git.

52 Tagva Judit akkerartortigēlerput, okarlutigloer Kannok oma uviningminik nerrititsungnarpätigut?

53 Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okauti papse: Innub Erninget uvininga nerriniængikupsiuk, augalo immernago innōsekarungnangilase illupsingne.

54 Uvinimnik nerriok, aumniglo immertok, innōse karpok nungusuitomik, uvangalo omartitsomärpara uvlut naggatiksangænne.

55 Uviniga illa nerkiksaungmet, augalo illa imiksauvlune.

56 Uvinimnik nerriok, aumniglo immertok, uvam nētsainarpok, uvangalo tapsomanēdlunga.

57 Sorlo Atātab omartub tillimanga, uvangalo innōlunga Atāta pivlugo: taimaktauk uvamnik nerriok, tamna innoniarivok pivlunga.

58 Tamedsa kakkojauvok, killangmit tikkitok; imāngungitok, sivorlise Mannamik nerrilaungmettatut, tokkolutiglo. Kakkojamik tamattominga nerriok, innoniaromärpok issokangitomut.

59 Tamattominga okalavok illinniarvingme, ajocher-tuigame Kapernaume.

60 Illiniartingitale unnuktut, tamanna tussaramitsuk, okarput: Okautsit tamakkoa sōngudlarput; kia tusarungnarkagit!

61 Jesusele illumigut mallugosulerame, illinniartingita tamanna annutsutigingmatsuk, okautiveit: Sinaung-ajutigivissiuk tamanna?

62 Kannok Innub Erninga tækkojomärupsiuk kõngmuartok taikunga, iṣsainarvingminut sivorngane.

63 Annerniōvok omartitsijok; uvinik piungilak. Okautsit okauserijakka, anneriōvut, innōtsiōlarmiglo.

64 Akkunapsinētokarporle, illanginnik okpingitunnik. (Jesusele pigiarninganit kaujimatsiaralloarpok, nellit okpingimetta, nellietalo pititsomärmago.)

65 Okporlo: Tamanna pivlugo okautilaukpapse:

Uvamnut tikkitokarungnangilak, Atātamut tamattominga
tunnitsiviogune kissiane.

66 Taimanget illinniartingita unnuktut tunnupæt, ing-
erakattigijungnērlugolo.

67 Tagva Jesusib 12 it okautiveit: Illipsetauk au-
laromagivisse?

68 Tagva Simonib Petrusib kiova: Nalegak namut
aijuksauvita? Igvit okausekarpotit innōselingnik nung-
usuitomik.

69 Uvagullo okpilaukpogut, illitarsilerlutalo, Kris-
tuseōgavit, Gudib omartub Erninga.

70 Jesusib kiova: Uvanga 12 iōjose annerilaungi-
lapse? Illaselo attausek Satanaseōvok.

71 Judale Simon Ischarioth okautigiva; tapsoma
kingorngane pitipa, 12 illo illangeta.

KAPITEL VII.

Kristusib okālaningini kattivaviksoarme.

MATTOMA kingorngagut Jesusib Galilæa ingera-
vigiva; Judæa ingeravigijomanginamiuk, Judit tok-
konasuarmatsuk.

2 Judille uvloksiorvinget kessertutinnik iglokarvinget
kannilerpok.

3 Tagva kattangutingita okautivæt: Parngnailerit
aularlutit, Judæamullo ailerit, illinniartitittauk tæk-
kokovlugit pinniarnernik, pinnianijarnik.

4 Angigutsilune pinniartokangilak sumik, tautugau-
jomavlune kissiane. Taimailioruvit, sakkijalerit sillak-
soarmiunnut.

5 Kattangutingitalonēt okperingimatsuk.

6 Tagva Jesusib okautiveit: Nelliunera nelliutisim-
mangilak sulle; nelliunisele nelliutitsainarpok.

7 Sillaksoarmiut omigijungnangilāse, uvangale omigi-
vānga, tapkoninga kigligiudsigama, pinniarningit id-
luimetta.

8 Illipse uvloksiorvingmut tamattomunga majora-
leritse. Uvanga majoraromangilanga sulle uvlok-

pangænne, kuvianarnerpangænne, Jesuse nikkovipok, nipliarlunelo okarpok : Immeruktokarpet, kailerle uvamnut, immerlunelo!

38 Uvamnut okpertob, sorlo aglaksimangmet, timinganit koggut innögumik immaggit köleromärput.

39 Taimagle okarpok annernek pitjutigællugo, tunni-tsviojomärninget okperijingita ; annernek ajunginek tik-kisimangimet sulle, Jesuse ānanausijaungimet sulle.

40 Innuille unnuktut, okautsinnik tamakkoninga tusartut, okarput : Tamna nellautaijövok idluartok.

41 Assingille okarput : Kristuseöwok. Illangit okarput : Kristuse Galilæamit tikkituksauva?

42 Aglait okangilet : Davidib kinguvanginnit, igluga-sengmit Bethleheimit, Davidib najugarilauktanganit, Kristuse tikkituksaungmet?

43 Taimak innuit akkerartortigēlerput, tamna pivlugo.

44 Illangitale tigujomagalloarpæt ; aktuijokaranele tapsominga.

45 Kivget ajochertuijorsoarnut Farisæerinnullo tikput. Tapkoalo okautiveit : Sög kaingipissiuk?

46 Kivget kiovut : Okangitokatsainarpok sulle innungmik, innuktut ipsotunak.

47 Tagva Farisæerit kioveit : Uiverijaungivise?

48 Angajokajet Farisæerillonēt illangeta okperivauk?

49 Innuille, perkojennik kaujimangitut, omigijauvut.

50 Tagva Nikodemusib, unnuangotillugo nellipsartigilauktanget, tapkoalo illangeta, okautiveit :

51 Perkojipta innungmik erkartuigivæt, kiglissiniar-taukärtinnago, tukkusijaukärtinnagolo, pinniarninginnik?

52 Tapkoa kiovæt, okautivlugolo : Galilæamiogivit? Kiglissiniarit tækkolutillo, Galilæamit nellautaijomik pijokangilak.

53 Taimak illunatik angeralerput.

KAPITEL VIII.

Nulliarēngnermik asserorsaijomik. Innuit akkerartortigēninginnik, Kristusib ajochertutingit, illinniartingitalo illusingit pivlugit.

JESUSELE kakkamut orksuktalingmut aivok.

2 Kaulermello kattimavingmut kailerivok, innuillo illunatik tikkipæt, ingilunelo ajochertorpeit.

3 Aglangnigle illissimajut Farisæerillo arnak āpæt tapsomunga, anguniartillugo tigujanget, akkulliotilālo.

4 Okautilugolo: Ajochertuijok, arnak una anguniar-tillugo appakataujok.

5 Mosesible perkojenne perkolaukpātigut, taimaitut millorlugit ujarkennut: Igvit kannok okarkit?

6 Taimagle okarput, oktoromavlugo, passitiksakaro-mavlutik tapsomunga. Jesusele okkolerpok, tikkerminullo agarlune nunamut.

7 Appersugannermatsugle, makkilerpok, okautilugillo: Akkunapsingne ajornekangitub, millorkārliuk ujarkamut.

8 Ama okkovlune, aglakivok nunamut.

9 Tamanna tussaramitsuk (issumamingnut passijau-vlutik) kingorlerēklutik annilerput innukoarnernit innuosuktut tikkilugit. Jesuselo kissimeōtilugo kemaktauvok, arnarlo kerkāne nængertok.

10 Jesusele makkilerpok; innuksinginelo, arnak kissiet, okautiva: Arnak, nānēkæt ipkoa passijitit? Erkartortaumangilatit?

11 Tapsomale okautiva: Ahaila Nalegak. Jesusible okautiva: Taimak erkartoromanginivagit; aularit, king-orngagut ajortulliarungnērit.

12 Tagva Jesusib okarvigigiveit, okarlunelo: Sillaksoarmiut kaumanerivānga; uvamnik malliktok, tāktome arvertarniāngilak, innōtsible kaumaninga piginiarpa.

13 Tagva Farisæerit okautivæt: Illingnik kigligiud-sivotit, kigligiudsinīt miksekārtōngilak.

14 Jesusib kioveit okautivlugillo: Uvamnik kigligiud-

siguma, kigligiudsinera miksekārtonajarpok; kaujimagama, nakit pingmangarma, namullo ainiarmangarma. Illipsele kaujimangilase, nakit pingmangarma, namullo ainiarmangarma.

15 Illipse uviningmut erkartuivose; uvanga erkartuingilanga kimiglonēt.

16 Erkartuigumale, erkartuina idluartovok; kissimaunginama, uvangale Atātagalo, tillijiga.

17 Perkojipsingnelo aglaksimavok, innuk magguk kigligiudsinigæk miksekärtongmet.

18 Uvanguvunga kigligiksautivunga uvamnik, Atātagalo tillijiga kigligiudsigivok uvamnik.

19 Tagva okautivæt: Atātet nānēka? Jesusib kioveit: Uvamniglonēt, Atātamiglonēt illitarsingilase; uvanga illitarigupsinga, Atātagatauk illitarinajarivasse.

20 Okautsit tamakkoa Jesusib okauseriveit Gudib iklervinget sennianēdlune, ajochertuigame kattimavingme, tigusi jokangilarlo tapsominga; Stundinga tikkisimangimet sulle.

21 Tagva Jesusib ama okautiveit: Aularniarpunga kenneromārpapsingalo, tokkoluselo ajornipsingne; aiviginiartara, tikkitsungnangilasse.

22 Tagva Judit okarput: Ingminik tokkotsomava, okarame: aiviginiartara tikkitsungnangilasse?

23 Okautiveillo: Illipse manget pivose, uvanga takpānget pivunga; illipse sillaksoarmit tamattomanget pivose, uvanga sillaksoarmit tamattomanget pingilanga.

24 Taimak okautilaukpapse, tokkojomarapse ajornipsingne; okpingikupsele, uvanguagama ajornipsingne tokkojomārpose.

25 Tagva okautivæt: Kinauvīt? Jesusiblo okautiveit: Sivorlermik tamna, okarkattigijise.

26 Ummuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut erkartuitksakalarmalo; tillijigale miksekärtovok tusalauktakkalo tapsomanget, okauserivakka sillaksoarmiunut.

27 Tukksingilælle, Atātamik okarvigingmagit.

28 Tagva Jesusib okautiveit: Innub Erninga nappau-tigupsuik, illitarsijomärpose, uvangaunimnik, uvamniglo pinginimnik; sorlole Atātab ajochertorlaungmanga, taimak okālavunga.

29 Tillijimalo illagivānga, Atātab kissimaukong-ilānga; pinniatsainarama kuviagijanganik.

30 Taimak okālatillugo, unnuktut okperilerpæt.

31 Tagva Jesusib Judit okperijinne okautiveit: Okautsikka mallitsainalerupsigik, idluartovluse illinniar-tigivapse.

32 Miksekarnerlo illitariniarpasse, miksekarnerublo kivgaujungnērtiniarpāse.

33 Tagva kiovæt: Abrahāb kinguvarivātigut kiv-gaungitsainarlutalo kimullonēt; kannok okarkīt: Kiv-gaujungnērniarpose!

34 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Ajortulliartok, kivgauvok ajorner nut.

35 Kivgarle iglomētsainarniængilak, ernerle tagvanē-tsainarniarpok.

36 Ernerub tagva kivgaujungnērtipasse, nellagut kiv-gaujungnērpose.

37 Nellungilanga, Abrahāb kinguvaringmasse; tok-konasuarpapsingale; okkautsikka itterviksarsingimetta akkunapsingne.

38 Okālavunga tækkolauktamnik atātamnit; taimailiorivose tækkojapsingnik atātapsingnit.

39 Tagva kiovæt, okautivlugolo: Abrahā atāta-givavut. Jesusib kioveit: Abrahāb kittorngarikpasse, Abrahāb pinniarlauktangit piniarajarivasse.

40 Mannale tokkonasuarpapsinga, innuk taimaitok, miksekārnermik okautijjok illipsingnut, tussalauktamnik Gudemit: Abrahā taimailiorlaungilak.

41 Atātapse pinniarningit pinniarnarivasse. Tagva okautivæt: Tammangainagaungilagut; attautsemik atātakar-pogut, Gudemik.

42 Jesusib okautiveit: Gude atātagigupsuik, nægliginajarpapsinga; annilaurama, Gudemillo pilunga; uvamnigle kailaunginama, tapsoma tillivānga.

43 Sög okautsikka illitaringipissigik? Okautsikk
tussarungnanginapsigik.

44 Atåtapsingnit Satanasemit pivose, atåtapselo ik
liguningit malligomavasse. Tamna innuartovok p
giarninganit, miksekärnermetsainalaungitorlo; mikse
kärnek tapsomanëngimet, Sæglonermik okälagune nang
minerminik okälavok; sæglotōjoksōgame, tamattomal
atātanga.

45 Uvangale miksekarnermik okälagama, okpering
ilapsinga.

46 Nellipse akkunapsingne ajornermik passijungnar
pānga? Miksekärnermikle okälaguma illipsingnut, sōg
okperingilapsinga?

47 Gudemit pijub, Gudib okausingit tussarpeit
tamanna pivlugo tussangilase, Gudemit, pinginapse.

48 Tagva Judit kiovæt, okautivlugolo: Nellagut
okangilagut, Samariamogavit, Satanasekalarpillo?

49 Jesusib kioveit: Satanasekangilanga, atātagale
nertorpara, illipselo nachogivapsinga.

50 Nertortauniksara kenningilara; kennertokarporle
tamattominga erkartuilunelo.

51 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Okautsimnik
malliktub, tokko tækkoniængila issokangitomut.

52 Tagva Judit okautivæt: Manna nellojungnërpo-
gut Satanasekaravit. Abraha tokkolaukpok, nellautai-
jullo; okarpotillo: Okautsimnik malliktub tokko òng-
niængila issokangitomut!

53 Anginersauvît atåtappingnit Abrahamit, tokko-
lauktomit? nellautaijullo tokkolaurivut. Sunautipît
illingnik?

54 Jesusib kioveit: Uvannik nertortiguma, nertor-
nera piungilak. Atātagale tamnauvok nertordlertok
uvannik, okautigijase Gudigivlugo.

55 Illitaringilasselo. Uvangale illitarivara; okara-
jarumalonët: Illitaringilara; sæglokitsinajarpunga, il-
lipsetut. Illitarivarale okausingillo mallikpakka.

56 Abraha atātase kuviasulerpok ovloksamnik tæk-
kojuksaugame; tækkogamiuglo kuviasulerpok.

57 Tagva Judit okautivæt: Jahrekarnak sulle 50
ginnik. Abrahalo tækkolaukpiuk?

58 Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okau-
papse: Abraha ilerkartinnago, uvanga ðpunga.

59 Tagva ujarkennik tigusivut, milloromavlugo.
Jesusele ðjerpok annilunelo kattimavingmit, akkorng-
attigut.

KAPITEL IX.

Kiglinganit tautungitomik, Kristusib tautuktitsininganik.

JESUSELO semmerkotsivok, tækkolunelo erniangoning-
anit tautungitomik.

2 Illinniartingitalo appersorpæt, okarlutiglo: Ajo-
chertuijok, kina ajortullilauka, tamna, angajokagiglonæt,
tautugane erniangongmet?

3 Jesusib kioveit: Tamnalonæt ajortullilaungilak
angajokagiglonæt; Gudible pinniarningit sakkertitaule-
kovlugit tapsomane.

4 Tillijima pinniarningit pinniareksarivakka uvlotil-
lugo; unnuangojomärpok, kialonæt pinniarvigijungnang-
itanga.

5 Sillaksoarmetillunga, kaumaniðvunga sillaksoar-
miunnut.

6 Taimak okarërane, nunamut oriarpok nuvaglo
ivsomut akkulugo, tamattominga tautungitub ijigik
mingoarpak,

7 Okautilugolo: Siloab tessinganut ailerit (imaipok
tillijak) ermiklutillo. Tagva ailerpok, ermiklunelo,
tautuklunelo kaivok.

8 Sillalingit, tautuktullo tapsominga sivorngane, ken-
nujungmet, okarput: Tamnaungilak, iksivalauktok,
kennulunelo?

9 Illangit okarput: Tamnauvok. Illangille: Ad-
sigiva. Nangminerle okarpok: Tamnauvunga.

10 Tagva okautivæt: Kannok tautuktitaulepît?

11 Tamna kiovok okarlunelo: Innub, Jesusemik
attigub, ivsok sennava, mingoarlugiglo ijikka, okar-

lunelo: Siloab tessinganut ailerit, ermiklutillo. Ailerpunga ermiklungalo, tautulerlungalo.

12 Tagva okautivæt: Naneka taimna? Okarpok Nellovunga.

13 Tagva Farisæerinnut aularutivæt tautulaungitok.

14 (Sabbateovorle, Jesusib ivsok sennangmago, ijigiglo uitimagik).

15 Tagva ama appersorpæt, Farisæerillo, kannok tautuktitaulemangæt? Tapsomale okautiveit: Ivsomik illijivok ijimnut, ermilerpungalo, mannalo tautukpunga.

16 Tagva Farisæerit illangit okarput: Innuk taimna Gudemit pingilak, Sabbate issumaginginamiuk. Assingile okarput: Kannok innuk ajortolik taimak tamnartitsijungnarka? Akkerartortigêlerpullo.

17 Tautulaungitok ama okautivæt: Sumik okarkit tapsomina, ijikik uutilaungmagik? Tamnale okarpok: Nellautaijövok.

18 Judit okperingilæt, tautulaungininga, tautulerningalo, kaikojikâratik tapsoma tautulertub angajokagingnik.

19 Appersorlugiglo, okautivæk: Ernerivittiko una, okautigijatik, tautugane erniangolauktomik? Kannok illingava mana tautulermet?

20 Angajokakita kioveit, okautivlugillo: Kaujima-vavuk, tamna ernerigaptigo, tautuganelo erniangolaungmet;

21 Kannorle manna tautuktitaumangæt, nellovoguk; kialonēt tautuktimangago, nellogivoguk; Innumariögalloak, apperissiuk; ingminik okarkosiuk.

22 Taimak angajokagik okarpuk, Judit erksigigamikit. Judit kajusikattigêjarermetta, tapsomina Kristuseöjomik kigligiudsijokarpet, tamna kattimavingmit avitaukovlugo.

23 Tamanna pitjutigilugo angajokagik okarpuk: Innumariögalloak apperissiuk.

24 Tagva aipanganik innuk tautulaungitok kaikolerpæt, okautivlugolo: Gude nertoruk. Kaujimavogut, innuk tamna ajortöngmet.

25 Tamna kiovok, okarlunelo: Ajortōngmangæt, nellovara; attautsemik nellungigalloarpunga, tautulaunginama, mannalo tautulerama.

26 Tagva ama okautivæt: Sumik pinniarpätit? Kan-nok ijikik uitipagik?

27 Tapsoma kioveit: Okautigijarërpara illipsingnut, tussangipissiuk? Ama tussaromavissiuk? Illinniarteō-jomagivisse tapsomunga?

28 Tagva okarnerlotilerpæt, okarlutiglo: Taipsoma illinniartigivätit; uvagulle Mosesib illinniartigivätigut.

29 Kaujimavogut, Gudib Mosese okarkattiging-mago; taimnale kaujimangilavut, nakit pingmangæt.

30 Innub kioveit, okautivlugillo: Tamanna tattam-nadlarpok, kaujimanginapse, nakit pingmangæt; ijikkalo uitimagik.

31 Kaujimavogulle, Gudib idluitullijut tussangima-git; Gudemigle opigosuktokarpet, pijomajanganiglo piniartok, tamna tussarpa.

32 Sillaksub pigiarninganit tussaumajaungilak, tautu-gane erniangōmajub ijigingnik uititsijokartomik.

33 Tamna Gudemit pingikune, pinniarungnarajangi-lak sumik.

34 Tapkoa kiovæt, okautivlugolo: Ajornerne erniang-ōmamarikpotit, ajochertorlutalo? Pingujarpælo.

35 Jesuse tussaumalerpok pingujarlaungmatsuk. Nai-pinamiuglo, okautiva: Gudib erninganut okperpît?

36 Tapsoma kiova okautivlugolo: Nalegak nelliet tamnauva? okperomavlunga tapsomunga!

37 Jesusib kiova: Tækkolaukpet, okarkattigijello, tamnauvok.

38 Tapsomale okautiva: Nalegak okperpunga tuk-siarvigivalo.

39 Jesuselo okarpok: Erkartuijartorlunga sillaksoar-mut tamattomunga pivunga, tautungitut tautulerkovlugit, tautuktullo tautugungnêrkovlugit.

40 Tamannalo Farisæerit illangita najortingita tussarpæt, okautivlugolo: Tautunginivita?

41 Jesusib okautiveit: Tautungikupse, ajornekara-

jangilase; mannale okarapse: Tautukpogut; ajortoẽ-
rungnangilase.

KAPITEL X.

*Kristusemik mianersijomik ajungitomik, saugakottinniglo.
Jesuselo Messiaseõngmangæt.*

AHAMARIK, ahamarik okaupapse: Ittertarvikut it-
tingitok, sauket iglungænnut, assiagulle ittertok, tamna
tigliktõvlunelo innuartõvok.

2 Ittertarvikulle ittertok, sauket mianerijigivæt.

3 Tamna ittertarviub udsertortinget upkučrutiva,
saukello nippinga tussarpæt, saugakottinnelo kaikoveit,
attingit taivlugit, annitilaitalo.

4 Saugakottinnelo annitijarčrpagit, sivorlerivæt, sau-
kello mallikpæt: nippinga illitarigamitsuk.

5 Tækkorngartarle mallingilæt, kemmavælle, tæk-
korngartet nippinget illitaringinamitsuk.

6 Okautsinnik tamakkoniga Jesusib okarvigiveit:
tukkisingilælle, sunaungmangæt, okarvionitik tapso-
munga.

7 Tagva Jesusib ama okautiveit: Ahamarik, ahama-
rik okaupapse: Uvanga sauket ittertarvigivānga.

8 Illunatik sivunamne tikkilauktut, tigliktovlutiglo
innuartolaukput; saukello nalelaungileit.

9 Ittertarviovunga; uvapkut ittertokarpet, tamna piu-
lijauniarpok, itterlunelo annilunelo, nerkiksarsiniarpok.

10 Tigliktok kailerpangilak, kissiane tiglingnigoma-
vlune, tokkotsijomavlunelo, asseroijomavlunelo.

11 Uvanga tikkipunga, innotsemik, piksenniglo na-
maktunnik pekarkovlugit.

12 Uvanga ajungitõvlunga mianersijõvunga. Mianer-
sijok ajungitok innotsiminik tunnivok sauket pivlugit.
Attartugable, mianersijiungitub, nangminekangitub sau-
kennik, amarok aggertok tækkogamiuk, sauket kemak-
peit, kemmalunelo; amarkublo sauket angulugit siamar-
tipeit.

13 Attartugarle kemmavok; attartugaugame, saukello kammagingileit.

14 Üvanga ajungitövlunga mianersijövlunga, pikkalo illitarivakka, illitarijauvlungalo pimnut;

15 Sorlo Atātab illitaringmanga, taimaktauk Atāta illitarivara. Innoseralo tunnivara sauket pivlugit.

16 Sulle assinginnik saugakuttekarlunga, iglomit tamattomanget pingitunnik. Tapkoalo tamaunga pitisariakarpakka, nippigalo tussaromārpæt, attausimelutiglo kattimgajomārpæt, attautsemiglo mianerijikarlutik.

17 Tamanna pivlugo Atātama nægligivānga, innosera tunnigapko, ama tigusikovlunga tamattominga.

18 Arktaijokangilak tamattominga uvamnūt, issumamnigle ipperarpara. Pitsartunekarlunga ipperarlugo, pitsartunekarivungalo ama tigulugo. Perkojamik taimaitomik tunnitsiviövlunga Atātamnūt.

19 Tagva Judit akkerartortigēlerput okautsit tamakkoa pivlugit.

20 Unnuktut tapkonanētut okarput: Satanasekarpok illissimaidlarlungelo, sōg nalekpissiuk?

21 Assingit okarput: Tamakkoa illumiktub (Satanasemik) okauseringileit; Satanasiblo tautungitut ijingit uitijungrarpagit?

22 Kattimaviuble attortautainarninganik uvloksiorviovok Jerusaleme, okkiokporlo.

23 Jesuselo arvertarpok kattimavingme, Salomonib iglorosingane.

24 Tagva Judit illuvæt, okautivlugolo: Kannok sivitutigijomik tarnivut nokangatipigit! Kristuseöguvit nellagut okautittigit!

25 Jesusib okautiveit: Okautigijarērpara illipsingnut okperingilaselo. Pinniarnarit pinniarnerijakka Atātama attingane, kigligiudsivut uvanmik.

26 Okpingilasele; saugakottiginginapse, sorlo okautilaurapse.

27 Saugakottima nippiga tussarpæt, illitarivakkalo; mallikpāngalo.

28 Innotsemiglo nungusuitomik tunnitsivigivakka,

asserorniatsennatiglo, arktaijokarniængilarlonēt tapko
ninga aggamnit.

29 Atāta tunnijjok tapkoninga uvamnūt, anginerōvok
tamainit; arktaijokarungnangilarlo tapkoninga Atātama
agganginnit.

30 Uvangelo Atātalo attausiōvoguk.

31 Tagva Judit ama ujarkennik tigusiūt, milloro-
mavlugo.

32 Jesusib kioveit: Pinniarnernik ajungitunnik un-
nuktunnik Atātamnīt pijunnik sakkertitsilaukpunga il-
lipsingnut. Pinniarnernit tamakkoa nelliet pivlugo mil-
loromavissinga ujarkennut?

33 Judit kiovēt okautivlugolo: Pinniarnernit ajungitūt
pivlugit milloromangilaptigit ujarkennut; Gudemigle
mittautekarnīt pivlugo, innutuinaugavillo, illingniglo Gu-
diōtinavit.

34 Jesusib kioveit: Aglaksimangilak perkojipsingne:
Okautilaukpapse Gudiōgapse?

35 Taipkoa Gudinnik taipagit, Gudib okausinginik
okarviojūt (aglaillo akkerartortaujungnangilet);

36 Sōg tapsomunga okarpise, Atātab ivsornaititanga-
nut tillijanganullo sillaksoarmiunnut: Gude mittautigi-
vet; tamanna pivlugo okarama: Gudib ernerivānga?

37 Atātama pinniarningit pinniarneringikupkit okperi-
niarasinga.

38 Pinniarneregupkille, pinniarnernit okperissigik, ok-
perijomangikupsinga, illitarsilerkovluse okpilerluselo,
Atāta uvamnēmet uvangelo tapsomanēdlunga.

39 Amalo tigunasuarpæt; agganginnille kemmāvok.

40 Aulalermilunelo Jordanib akkianut tagvunga, Jo-
hannesib baptisivigilauktanganut, tagvanelerdlunelo.

41 Unnuktullo tikkipæt, okarlutiglo: Johannese tat-
tarnartitsilaungilak, illunatigle, Johannesib okauserilauk-
tangit tapsomunga, miksekärput.

42 Tagvanelo unnuktut okperivæt.

KAPITEL XI.

Lazarusib tokkungajub omartitauninganik.

KANNIMAJOKARPORLE nellajomik, Lazarusemik attelingmik, Bethaniamiomik, Mariab angajuello Marthab iglugasagingne.

2 Mariale tamnauvok, Nalekamik mingoarsilauktok mingoarutiksamut, ittiganginiglo allaterijok nujarminut, tapsoma anninga Lazaruse kannimalunelo nellavok.

3 Tagva nukkgagik tilliklerpuk, okautsaukovlugo: Nalegak, ahak, nægligijet, kannimalune nellavok.

4 Jesuse tamattomonga tussarame, okarpok: Kannimasek tokkomut illingalungilak, Gudible nertornarninganut, Gudib Erninga tamattomunga nertortaukovlugo.

5 Jesusible Martha nægligiva, nukkgangalo, Lazaruselo.

6 Tussaramele kannimangmet sulle uvlungnik magungnik uvlivok tagvane, najortamine.

7 Kingorngane illinniartiminut okarpok: Judæamut ama ingeralermi.

8 Illinniartingita okautivæt: Ajochertuijok, taipso-mané Judit milloromalaukpâtit ujarkennut, amalo tagvunga ingeromagivît?

9 Jesuse kiovok: Uvlok Stundekangilak 12 innik? Uvlotillugo arvertartok, apporniængilak; sillaksub tamattoma kaumaninga tautukamiuk.

10 Unnuangotillugole arvertartok, apporniarpok, kaumanekanginame.

11 Taimak okarpok, kingornganelo okautiveit: Lazaruse illanarijivut sinnikpok; ainiarpungale tuppaktitso-mavlugo.

12 Tagva illinniartingit okarput: Nalegak sinnikune nekkornersauniarpok.

13 Jesusible tokkoninga okautigiva, issumakarpulle timib sinningninganik okarasugilugo.

14 Tagva Jesusib okautitsiarpeit: Lazaruse tokkovok;

238

sig
gar
ill
ain
tui
ma
ki
ta
ki
il
va
il
m
m
k
g
c
I
I
l
r
t

15 Kuviasukpungalo pivluse, tainganelaunginama, okpilerkovluse. Ingeralertale tapsomunga.

16 Tagva Thomase maggoliavinermit taijak, illinniar-tunnut okarpok : Ingerkattigēkta, tokkokattigijomavlugo.

17 Tagva Jesuse tikkilerpok, naipipalo, uvlunnik sit-tamannik illuvermēlerērtovinek.

18 Bethaniale Jerusalemut kannitok, issaktetitut 15,000 titut.

19 Judillo unnuktut Marthamut, Mariamullo tikki-laukput mannigoromavlugik anningæk pivlugo.

20 Marthale tussaumagame, Jesuse kaglilermet, pachreartorpa ; Mariale iglome iksivalune nokkangavok.

21 Tagva Marthab Jesuse okautiva : Nalegak ovane-lauruvit, anniga tokkonajalaungilak.

22 Sullele kaujimavunga, Sumik Gudemit tuksiaruvit, tamattominga Gudib tunnitsiviginiarpätit.

23 Jesusib okautiva : Annit makkinniarpok.

24 Marthab okautiva : Nellungikalloorpunga, makki-tsomärmet makkivingme, uvlut naggatiksangæne.

25 Jesusib okautiva : Uvanga makkiovlungalo in-nogutauvunga. Uvamnut okpertok, innojomärpok, tok-kogalloarune.

26 Innovlunelo, okpertok uvamnut, tokkoniaengima-rikkok. Tamanna okperiviuk ?

27 Tapsoma okautiva : Nalegak, ahaila, okperpunga Kristuseögavit, Gudib Erninga, sillaksoarmut tikkisim-majotit.

28 Taimaglo okarērame, ailerpok nukthane Maria angigutsilune kaikovlugo, okautivlugolo : Ajochertuijok tikkisimmavok, kaikovättillo.

29 Tamna tamattominga tussarame, nikkovisadlarpok, aivigilugolo.

30 (Jesuse iglugasengnut tikkisimmangimet sulle, tag-vanēporle sulle pachreartortauvingmine Marthamut.)

31 Judit najortingita iglome, mannigortingitalo, Ma-ria tækkogamitsuk, nikkovisarlungalo aningmet, mallik-pæt, okarlutiglo : Illuvermut ailerpok, keajomavlungelagvane.

32 Marialo tikkiname, Jesusib najuganut, tækkoga-miuglo, ittiganginnut pamakpok ; okautilugolo : Nalegak, ovanelauruvit, anniga tokkonajalaungilak.

33 Jesusib kējok tækkogamiuk, Judillo kējut, tik-kikattingit, annernermigut illapsugosulerpok ingminiglo kiksartilune,

34 Okarlunelo : Namut illivissiuk ? Tapkoa okau-tivæt : Nalegak, kailutilla tækkojartoruk.

35 Jesusiblo ijigik kugviolerpuk.

36 Tagva Judit okarput : Ahak, nægligidlalaupka !

37 Illangille akkorngænne okarput : Tautungitut ijing-innik uititsijok, pinniarungnalaunginiva, tamnatauk tok-kokonnago ?

38 Jesuselo ama illapsugosudlalerivok ingmine, illu-vermullo tikkilerdlune. Itterselliosimmajovorle mattu-majok ujarkamik.

39 Jesuse okarpok : Ujarak pērsiuk. Marthab okau-tiva, tokkungajub najanget : Nalegak tippelulerērpok ; uvlunnik sittamænnik tagvanenane.

40 Jesusib okautiva : Okautilaungilagit, okperuvit, Gudib ajugakangininga tækkonajarangne ?

41 Tagva ujarak pērpæt tokkungajub illuvinganit. Jesusele kongmut arlorpok, okarlunelo : Atātak kujagi-vagit tussarauramga.

42 Nellungilangale tussatsainaramga ; innuille ovane nængertut pivlugit, taimak okarpunga, okpilerkovlugit tillilauramga.

43 Taimak okarērame, nipperkortovlune kaigarsuk-pok : Lazaruse annīt !

44 Tokkungajorlo annilerpok, immusersimmajok uvi-neruksennik niukigullo tallikigullo, kēnangalo mattusim-majok kidsijarnerub allarterutanut. Jesusib okautiveit : Tamakkoninga pērvigisiuk pissulerlelo.

45 Judillo unnuktut, Mariamut tikkilauktut, tækko-jullo, Jesusib pinniarninganik, okpervigivæt.

46 Tapkoa illangille Farisæerinnut ailerput, okautilu-gillo, Jesusib pinniarnirilauktanganik.

47 Tagva ajochertuijorsuit Farisæerillo kachimiojun-

nik kattimatitsivut, okarlutiglo: Sumik pinniartuksau vita? Innuk taimna tattamnartitsivok unnuktunnik.

48 Taimailingatileruptigo tagva illunatik okpervigi niarpæt. Tagva Romiut kainiarput, aksarniarlutalo nu nakottiptingnik innukottiptingniglo.

49 Attausible tapkoa akkorngænetub Kaifasib Jahreme tamattomane ajochertuinerøjub, okautiveit: Kauji mangilase sumik.

50 Issumaksarsiunginivose sumik; nekkornersauvok uvaptingnut, innuk attausek tokkopet innukattigæt pivlugit, innuit illunatik asserortuksauninginnit.

51 Tamattominga okälalungilak ingminik; Jahremele tamattomane ajochertuinerogame, nellautsijuksennik okarpok. Jesuse tokkojuksaungmet innukattiget pivlugit,

52 Innukattigëllo kissetaungitok; Gudible kittornganginnik, siamangajunnik, kattersoikovlugo.

53 Uvlormit taimanget issumaksarsiorokattigækput, kannok illilutik tokkoniarlugo.

54 Jesusele sakkijarlune arvertarungnailerpok Judit akkorngæne, iglugaseksuille innukajuitub kannitanganetut erkänut ailerpok, Elfrem attelingnut, tagvane pinniarvikarlune, illinniartinne illagællugit.

55 Judille anniviksiorvinget kaglilerpok, unnuktullo Jerusalem ut majoralerput, tamattoma erkänit, anniviksiorviokärtinnago, sujungaitijomavlutik.

56 Tagvane nængerdlutik, Jesuselo apperkutigivæt, okarkattigëklutiglo kattimavingme: Kannok issumavisse, uvloksiorvingmut tamattomunga kaingimet!

57 Ajochertuijorsuillo Farisæerillo perkojinermik annititsilaukput, kaujimajokarpet, nanëninganik kaujititsikovlugo, tigujomagamitsuk.

KAPITEL XII.

*Kristusib mingoartauninganik. Jerusalem ut itterninganik.
Okalluktüt tokkunget malliktinginnik. Okpernermiglo ok-
pinginermiglo.*

UVLUNNIK pingasojortunnik anniviksiorviub sivorng-
ane Jesuse Bethaniamut tikkipok, Lazarusib tokkung-
ajub Jesusib omartilauktame tokkungajunnit, najugä-
nut.

2 Tagvane nerkiksalliorutivæt unnungme, Marthalo
kivgartorpok, Lazarusible tapkoa illagiveit iksivakat-
tingit nerrimavingme.

3 Tagva Mariab mingoarutiksak illakangitok pivianar-
tok tiguva, Jesusiblo ittiggangit mingoarpeit, allarterlugil-
lo ittiggangit nujarminut iglole tættælerpok minguarutik-
sab tippegingninganik.

4 Tagva illiniartingita illanget okarpok, Judase Simo-
nib Ischariothib erninga, kingorngagut pititiginiar-
tanga.

5 Sög ninguarutiksak tamanna pissiangolaungika
kēnaujenut 300 dinnut, tunnijauvlutiglo aklujunnut?

6 Taimagle okangilak, aklujut issumagijomavlugit;
tigliktogamele, ikpiarsulijaramelo, neksaramelo tunner-
gutinnik.

7 Tagva Jesuse okarpok: Ullapinasiuk una; tamanna
torkorlaukpa illuvertaunima uvlunganut.

8 Aklujunnik illakatsainarapse; uvangale najortigi-
tsainangilapsinga.

9 Tagva Judit unnuktut tussaumalerput, tagvanemet,
Jesuse kissiet kaijutigilaungilæt, Lazarusele tækkojo-
mavlugotauk, omartilauktanga tokkungajunnit.

10 Ajochertuijorsuille pinnasuarput Lazarusetauk
tokkotsomavlugo.

11 Tamanna pivlugo Judit unnuktut aivigivæt okpi-
lerlutiglo Jesusemut.

12 Uvlub aipangane, innuit unnuktut, uvloksiorving-

238

sigi

gar

illi

ain

tuit

ma

kigi

tag

ki

ila

va

ik

m

m

ko

gi

ol

p

p

la

n

to

v

k

s

r

mut tikkisimmajut, tussaramik, Jesuse kainiarmet Jeru-
salem,ut,

13 Palmit kessertutinginnik tigusivut, annilerpullo
pachreartorlugo, kaggudlalerlutiglo: Hosianna nakori-
jaule, Nalekab attingane tikkitok, attaniojok Israe-
leme.

14 Jesusele siutekoktojomik pititaulerpok, ablaklu-
nelo kanganut, sorlo aglaksimmangmet:

15 Sivoraniarnæk, Zionib panna; ahak, attannît
kaivok, ablangelune siutekoktojub nochanget kängane.

16 Tamanna illinniartingita tukkisilaungilæt sivong-
ane, Jesusele ānanausijaungmet, tagva erkarpæt, taimai-
tomik aglaksimmajokangmet tapsominga, taimaglo pin-
niarvigilauramitsuk.

17 Innuille illagijangita, Lazaruse annikolaungmago
illuvermit, omartimago tokkungajunnit, pinniarninga
nertorpæt.

18 Tamanna pivlugolo innuit pachreartorpæt, tussar-
amik taimak, tattamnartitsilaungmet.

19 Farisæerille ingmingnut okarput: Tækkovose sul-
litsenginapse; ahak innuit illunatik mallikpæt.

20 Griechekalaukporletauk, majoralauktut akkorg-
æne, tuksiaromavlutik uvloksiorvingme.

21 Tapkoa Filippuse, Bethsaidamit Galilæamētomit
pijok tikkilugo, kennuvigivæt, okarlutiglo: Nalegak,
Jesuse tækkojomadlaralloarpavut.

22 Filippusib kailune, Andrease okautiva tamatto-
minga, Filippusiblo Andreasiblo ama okautigivæk Je-
susemut.

23 Jesusible kiovak okautivlugiglo: Nelliunek tikki-
simmavok, Innub Erninga ānanausijaukovlugo.

24 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Perorsijeksak
Waitzen ivsomut kattengikune tokkonanelo, kissimētoler-
pok; tokkogunele, singailikatalerpok unnuktunnik.

25 Innoserminik ivlersijub assiojijomārpa; innoser-
miniglo sillaksoarme tamattomane ivlersingitub, innötse-
mut nungusuitomut pigēarniarpa.

26 Kivgartoromajub uvammik, malliklinga; najukam-

Kap. 12.]

nelo, kivgara tagvanētsomārivok. Kivgartorniartorlo
uvannik, Atātama nertoromārpa.

27 Manna tarniga kiksarpok. Sumiglo okarlanga?
Atātak Stundemit tamattomanget piulinga; nauk taman-
na pivlugo Stundemut tamattomunga tikkigalloarpunga.

28 Atātak, akkit ānanausileruk! Tagva nippe kil-
langmit pivok: Ananausilaukpara, amalo ānanausijoma-
givara.

29 Tagva innuit nængerdlutik nalektut okarput: Kal-
lilerpok. Assingit okarput: Engelib okarkattigilaukpa.

30 Jesusib kioveit okautivlugillo: Nippe tamna pi-
vlunga pilaungitok, pivlusele.

31 Manna sillaksoarmiut erkartortaunermut tikkitau-
lerput, mana sillaksub tamattoma attamma annititau-
niarpok.

32 Uvangalo, kāngattartitauniaruma nunamit, illunaita
amuaromavakka uvannut.

33 Taimagle okarpok, tukkisititsilune, tokkoniarn-
me illusinganik.

34 Tagva innuit kiovaet: Perkojennit tussarpogut,
Kristuse issokangitomut ītsainarmet; kannorlo okarkīt:
Innub Erninga kangattartitaujariakarpok. Innub Er-
ninga tamna kinauva?

35 Tagva Jesusib okautiveit: Kaumajub sulle anni-
kitomik najorniarpāse. Arvertaritse, kaumajomik na-
jortekartilluse, tāktomut tikkitaulerkonnase. Tāktome
arvertartok, kaujimgilak namut ainerminik.

36 Kaumajok okpervigissiuk, najortekartilluse tapso-
minga, kittorngaulerkovluse kaumajomut.

37 Taimak Jesuse okālavok, aularlunelo, ijeriartor-
lunelo tapkonanget. Nauglo taimak tattamnartitsigal-
loarmet tækkoanne okpervigingilællonēt.

38 Nellautaijub Jesaiasib okausingit nellautsilerkovlu-
git, okangmet: Nalegak, kia okālanivut okpervigivagit?
Kimullo Nalekab tallinga sakkertitauva?

39 Tamanna pivlugo okperungnalaungilet; Jesaiase
ama okangmet:

40 Tapsoma ijingit takpētipect, mangaitilugillo omæt-
tingit, ijimingnut tækkokonnagit, omættimingnullonēt

238

sig

gal

ill

air

tui

ma

ki

ta

ki

il

va

il

m

m

k

g

c

P

I

l

i

t

tukkusikonnagit, sagiarkonnagillo, ikkajortaujungnarlu
tik uvamnut.

41 Taimak Jesaiase okalaukpok, ānanauninga tækko-
gamiuk, okālatigigamiuglo.

42 Angajokajelle unnuktut okpervigialloarpæt;
Farisæerille pivlugit kigligiudsingilet tamattominga,
avitaujomanatik kattimavingmit.

43 Nertortaunek innungnut ivlerinersarigamitsuk, ner-
tortaunerningnit Gudemut.

44 Jesusele kaggudlarpok, okarlunelo: Uvamnut ok-
pertok, ovamnuñnak okpingilak, tapsomungale tilliklerto-
mut uvamnik.

45 Uvamnglo tautuktub, tamna tautukpa tilliklertok
uvamnik.

46 Kaumajovlunga sillaksoarmut tamattomunga tikki-
punga, uvamnut okpertok tāktome-ērkonngo.

47 Okautsimnglo tussartok, okperanelo, erkartor-
niængilara; tikkisimanginama, sillaksoarmiut erkarto-
riartorlugit, sillaksoarmuille piulijaukovlugit uvamnut.

48 Uvamnik nachojok, illellioranelo okautsimnik,
tamna pekalerčrpok erkartortiminik; okautsit okauseri-
lauktama, tamakkoa erkartoromarpæt uvlut naggatik-
sangænne.

49 Uvamnik okalaunginama; Atātable, tillijima tap-
soma perkojamik tunnitsivigilaukpānga pinniareksamnik
okauserijeksamnglo.

50 Kaujimavungalo perkojanga innotseongmet nung-
usuitok. Taimaimet, okauserijakka, taimak okauseri-
vakka, Sorlo Atātab okautilaungmanga.

KAPITEL XIII.

*Jesusib illinniartime ittiganginnik ubvarninganik Næglingner-
mik perkojininganik. Judasib pitisininganik. Kristusib
ānanausijauninganik. Petrusib missiarninganik.*

ANNIVIKSIORVIUBLE sivorngane, Jesuse tukki-
sigame, nellionine tikkisimangmet, sillaksoarmut tamat-
tomanget annilune Atātamut ainiarame, sorlo pinne næ-

Kap. 13.]

gligilanngmagit, sillaksoarmētut, taimak naggatiksaminut
tikkilugo nægligiveit.

2 Unnusiumiglo nerrijarēramik, (Satanasib Judase Simonib Ischariothib, omamiutekartelerēmago, pititsikovlugo tapsominga,)

3 Jesuse kaujimavok tunnitsiviogame tamainik aggangminut Atātamut, Gudemillo pilaurame, Gudemullo ainiarame;

4 Nerrimarnermīt nikkovipok, annoranelo pārpeit sailitarlo tiguva attilugolo.

5 Kingorngane immermik kovisivok ubvarvingmut, illinniartullo ittigangit ubvalerpeit, allarterlugillo sailitamut attortaminut.

6 Tagva Simon Petruse tikkilerpa; tapsomalo okautiva: Nalegak ittigakka ubvareksarivigit?

7 Jesusib kiova okautivlugolo: Sumik pinniarama, kaujimangilatit manna; kingorngagulle tukkisilārpēt.

8 Tagva Petrusib okautiva: Ittigakka ubvareksaritsengilettit. Jesusib kiova: Ubvarniængikupkit, illangutekattiginiængilarma.

9 Simonib Petrusib okautiva: Nalegak ittigakka kisētaungitut, aggakkalole, niakoralo!

10 Jesusib okautiva: Ubvarsimmajok, assianik ubvariakangilak ittiket kisseta, epkējarsimmavorle illunane. Epkējarsimmavoselo; illunaseungitorle.

11 Pititiginiartane kaujimatsiaramiuk; tamanna pivlugo okarpok: Epkējarsimmavose illunaseungitok.

12 Ittigangille ubvarēramigit, annoraminik tigusivok ingilermilunelo, amalo okautiveit: Kaujimavisse pinnialaungnimnik illipsingnut?

13 Ajochertuijomik Nalekamiglo taivapsinga, nellagullo okarpose, tamnaugamalo.

14 Taimagle uvanga, Nalekapse ajochertortipselo ittigasse ubvalaurupkit, taimaktauk illipse ittigapsingnik ubvartigēktuksaugivose.

15 Igsageksamik tunnitsivigilaukapse, pinniarkovluse, sorlo pinniарvigilaurapse.

16 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Kivgak anginer-

saungilak angajokaminit, Apostelelonēt anginersaungini-vok tillijiminit.

17 Tamanna kaujimagupsiuk, pilloridlarpose, pinnia-rutigigupsiuk.

18 Illunapsingnik okalungilanga. Nellungilakka, annerimalauktakka. Aglaille nellautsilerkovlugit: Kakkojamnik nerrijub ittigaminut tullerarpānga.

19 Manna okautigivara illipsingnut, pinniarutaukär-tinnago, pinniarutaujarērpet, okpilerkovluse uvangau-nimnik.

20 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Illelliortok tilli-niartamnik, uvamnik illelliortok; uvamnigle illelliortub, tamna illelliortpa, tillijiga.

21 Jesuse taimak okarērame, kiksalerpok annernermi-gut, kigligiudsilunelo okarpok: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Attautsib akkunapsingne pitiniarpānga.

22 Tagva illinniartut ingminut tækkonautivut koksa-sulerlutiglo, nellitik okautigingmangago.

23 Illinniartingitale akkorgane pekalaukpok attau-tsemik nerrimavingme iksivalauktomik, Jesusib sagviane eggangajomik, Jesusib nægliktanganik.

24 Tamna Simonib Petrusib ijingmikpa, issumasior-kovlugo, kinaumangæt okautigijanga.

25 Tamna ēggangamet Jesusib sagviane, okautivalo: Nalegak kinauva?

26 Jesuse kiovok: Tamnauvok, tamuamik missuksiti-jara, tunnitsivigivlugolo. Tamualo missukpa tunnillālo Judasemut Simonib Ischariothib.

27 Tamualo ēngmago Satanasib pullava. Tagva Jesusib okautiva: Pinniartet pinniarsaruk.

28 Tamattominga kaujimajokalaungilak nerrimakat-tinginnit, suna pivlugo taimak okautigingmangago.

29 Illangit issumavut, Judase pöksalijarmet, Jesusib okautinajarmago: Pissiniarit, ajortaptingnik uvloksior-vingmut, ubvalo tunnijkovlugo aklujunnut sumik.

30 Tagvale tamua ējarērmago, annisadlarpok Un-nuangovorlo.

31 Annijarērmello Jesuse okarpok: Manna Innub

Erninga ānanausijauvok, Gudelo ānanausijaugivok tapsomane.

32 Gude ānanausijaugune tapsomane, Gudibtauk ānanausiniariva ingmine, ānanausisarpalo.

33 Kittorngarsukka, sulle annikitomik najorniarpap-se. Kenneromārpapsinga; sorlolo Judinnut okalaurama: Aiviginiartamnut, tikkitsungnangilase.

34 Mannalo okautivapse: Perkojaktāmik tunnitsivigivapse, nægliktigēkovluse, sorlo nægligilaurapse, nægliktigēlerkovluse.

35 Tamattomunga illunatik illitarsiniarput, illinniartigigapse, nægliktigēkupse.

36 Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, namut ainiarkīt? Jesusib kiova: Aiviginiartamnut tamattomane malligunangilarma; kingorngagulle malligomārpama.

37 Petrusib kiova: Nalegak, sōg tamattomane malligunangilagit? Innosera tunnijomavara pivlutit!

38 Jesusib kiova: Innosit tunninajarpiuk pivlunga? Ahamarik, ahamarik okaupagit: Angutaunek nipler-niængilak, pingasuertorlutit missiarutikārtinnanga.

KAPITEL XIV.

*Kristusib aininganik pijarialingmik. Okpernermik, nægling-
nermiglo, tuksiarnermiglo, annernermiglo ajunginermik, ul-
lapirsaumiglo idluartomik.*

ILLINNIARTIMINULLO okarpok: Omættisse koaksanganariatik. Gude okpervigigupsuik, taimak okpervigivapsingatauk.

2 Atātama iglungane igluksakarpok unnuktunnik. Taimainajangipet, okautigomavapse: Ainiarpunga inniksallioriartorluse.

3 Ainiarumalonēt inniksallioriartorluse, utteromagivunga, ailuselo uvamnut, tagvanekovluse najugamne.

4 Aiviksaralo, kaujimavasse, apkullo kaujimagivasse.

5 Thomasib okautiva: Nalegak kaujimangilagut aiviksarnik, kannorlo apkut kaujimajungnarpittigo?

6 Jesusib okautiva: Apkutaavunga miksekärnio-
vlungalo innogutauvunga, Atätamut pijokangilak, uvap-
kut kissiane.

7 Illitarigupsinga, Atätaga illitarinajarivasse. Man-
namillo illitarivasse, tækkolaukpasselo.

8 Filippus okautiva: Nalegak Atäta tækkotitsuk
uvaptingnut namaksiniarpogut tagva.

9 Jesusib okautiva: Taimak sivitotigijomik, najor-
papse, illitaringilarmalo? Filippuse, uvamnik tautuk-
tub, Atäta tautukiva. Sogle okarkit: Atäta tækkotitsuk
uvaptingnut!

10 Okpingilatit Atätamnēnama Atätalo uvamnēmet?
Okautsit okauserijakka illipsingnut, uvamnik okause-
ringilakka, Atätable innekartub uvamne, tapsoma pin-
niarnerit pinniarnerveit.

11 Okperissinga, Atätamnēnama, Atätalo uvamnē-
met; sapperupsele, pinniarnereit pivlugit okperissinga.

12 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Uvammut ok-
pertub, pinniarnereit, pinniarnereijakka, pinniarutiginari-
veit, anginnerseenniglo tapkonanget pinniarutitsiniarpok;
Atätamut aigama.

13 Sumiglo tuksiarniarupse attimne, pinniarutitsijo-
mavunga, Atäta nertortaukovlugo. Ernermigut.

14 Sumik tuksiarniarupse attimne, pinniarutitsijoma-
vunga.

15 Nægligigupsinga, perkojakka mallingniarsigik.

16 Atätalo tuksiarvigijomavara, mannigijomik as-
simnik tunnitsiviokovluse, illipsingnētsainarkovlugo is-
sokangitomut.

17 Miksekärnerub Annerninga, sillaksoarmiut pi-
jungnangitanget; tækkunginamitsuk illitaringinamitsu-
glo. Illipsele illitarivasse, illagitsainarmasse, illipsing-
nēniarmello.

18 Illiarsokojomangilapse, tikkitsomagivapse.

19 Killamiövok sulle, sillaksoarmiut tækkoniarung-
nērpānga, illipsele tækkoniarivapsinga; innogama illip-
selo innojuksaugivose.

20 Uvlorme tamattomane tukkisiniarpose Atätamnē-
nama, illipselo illumnēdluse, uvangalo illupsingnēdlunga.

21 Perkojamnik pilik, malliklugillo, tamnauvok nægliktok uvamnik. Uvamnigle nægliktok, tamna nægligijauniarpok Atätamnut, uvangalo nægliginiarpara, nellojungnērtiugolo uvamnik.

22 Judasib okautiva (Ischariotheungitub): Nalegak sunauva nellojungnērtitsomagaptigut illingnik, sillaksoarmiunniglo pinæk?

23 Jesusib kiova, okautivlugolo: Uvamnik næglik tub okautsikka mallingniarpeit; Atätamalo nægliginiarpara, tikkiniarpavuglo, innigijartorlugo.

24 Uvamnigle næglingitub, okautsikka mallingileit. Okautsillo, tussartasse, pigingilakka, Atätatable tillijima.

25 Tamattominga okarvigilaukapse, illipsingnēlaurama.

26 Mannigoijuble, Annenerub ajunginerub, Atätama tillijomartanget attimne, tapsoma ajochertorniarpāse tamainik, erkaitiluselo tamainik, okauserilauktamnik illipsingnut.

27 Ullapirsaumik kemaivigivapse, ullapirsautimniglo tunnitsivigivapse. Tunnitsivigingilapse, sillaksoarmiut tunnijiningititut. Omætisse koaksarniaratik, erksiniaratiglo.

28 Tussalaukpose, okautilaurapse: Ainiarpunga, tikkiluselo ama. Nægligigupsinga, kувiasugajarpose, okautilarapse: Atätamut ainiarpunga; Atäta anginersaungmet uvamnit.

29 Mannalo okautigilaukpara illipsingnut, tamanna pilerkärtinago, tamanalo pilerpet, okpilerkovluse.

30 Mattoma kingorngagut unnuktunnik okausekarniarungnērpunga illipsingnut; sillaksub tamattoma attanninga tikkilernet, pikaranelo uvamne.

31 Sillaksoarmiulle tukkisilerkovlugit, Atäta nægligigapko, taimaglo pinniarama, sorlo Atätab perkolaungmanga; nikkovititse, ovangelo aularta.

KAPITEL XV.

Kristusemik Weineliksaujomik.

UVANGA napärtovunga Weineliksak idluartok, Atātagalo Weineliksamik perorsēvillioortovok.

2 Akkerkut uvamnētut illunaita, paungakarpangitut pējarniarpeit; illunaitalo, paungakarpaktut, piungininginnik pējaiviginiarpeit, paungakarnersaukovlugit.

3 Illipse mana sujungaipose okautsit pivlugit, okauserilauktakka illipsingnut.

4 Illumnētsainaritse, uvangalo illupsingnēdlunga. Sorlo akkerok paungakarungnangimet ingminik, Weinelihsab napärtunganētsainangikune: taimainivosetauk, illumnētsainangikupse.

5 Uvanga Weinelihsab napärtovunga, illipse akkero-vose. Uvamnētsainartok, uvangalo tapsomanēdlunga, paungakarniarpok unnuktunnik; piginanga pinniarungnanginapse sumik.

6 Illumnētsainangitok, egitauniarpok akkerkotut, pannersarlunelo, kattitauniarpullo egitaulutiglo ikkomamut, ikkoalajuksauvlutik.

7 Illumnētsainarupse, okautsikkalo illupsingnētsainarpetta, tuksiniarpose, pijomajapsingnik, tunmitsiviolārlapselo.

8 Tamakkonuna Atātaga nertortauniarpok paungakarnialerupse unnuktunnik, illinniarteolerluselo uvamnūt.

9 Sorlo Atātama næglingmanga, taimaktauk nægligivapse. Næglingnimmētsainaritse.

10 Perkojakka mallikupsigik, næglingnimmētsainarpose, sorlo uvanga Atātama perkojangit mallikapkit, næglingninganētsainarlungalo.

11 Taimak okarvigivapse, kuvianarnera illupsingnētsainarkovlugo, kuviasungniselo namaksivalliakovlugo.

12 Tamedsa perkojara, nægliktigēkovluse, sorlo nægligigapse.

13 Nægligosungnersaujokangilak imaitomit, innoserminik tunnijomit illanerijanne pivlugit.

14 Illipse illannarivapse, pinniarutjigupse, perkojamnik.

15 Mattoma kingorngagut kivgaugapse okangilanga; kivgak kaujimangimet, angajokame pinniarninginnik. Illipsele illanarijimmnik tailaukpapse; tamainik, Atātamnit tussalauktammnik, nellojungnērtilaurapse.

16 Annerilaungilapsinga, annerilaukpapsele, issumagivluselo, paungakariartorkovluse, paungakarniselo sokkoserkonnago, Atāta tuksiarvigigupsiuk attimne tamattominga tunnijikovlugo illipsingnut.

17 Mattominga perkovapse, nægliktigēkovluse.

18 Sillaksoarmiut omigikpasse, kaujimaleritse, omigikārmanga illipsingnit.

19 Sillaksoarmiut illagigupsigik, sillaksoarmiut pitik nægloginajarpeit; sillaksoarmiulle illaginginapsigik, annerimalaurapsele sillaksoarmiunnit: tamanna pivlugo sillaksoarmiut omigivāse.

20 Okausera erkarissiuk okauserilauktara illipsingnut: Kivgak anginersaungilak angajokaminit. Unangmilauruninga, unangminiarrivāse; okautsikka mallilaurunikit, okausisse mallingniariveit.

21 Tamakkoningale tamainik piniarvigijomārpāse attera pivlugo; illitaringinamitsuk tillijiga.

22 Tikkilaungikuma, tamattominga okautijartorlugit ajornekarajangilet; manale passijaujungnērutiksarsijungnangilet ajornitik pivlugit.

23 Uvannik omigosuktub Atātaga omigiva.

24 Pinniarnarit pinniarnelaungikupkit akkorngænne, assima pinniarnelaungitangit, ajornekarajangilet; manale tækkolauralloaramikit, tamamnuk omigivātiguk, uvangalo Atātagalo.

25 Okautsille nellautsilerkovlugit, aglaksimmajut perkojinginne: Pitjutekaratik omigivānga.

26 Mannigoijorle tikkitsomārpēt, tillijomārtara illipsingnut Atātamit, miksekārnerub annerninga, Atātamit annijok: tamna kigligiudsiniarpok uvannik.

27 Illipselo kiglijudsiniarivose; pigiarnermit naju-
laurapsinga.

KAPITEL XVI.

*Kristusib nellojungnërtitsininganik, mannigoininganiglo illin-
niartiminik.*

TAMATTOMINGA okautilaukpapse sinaungalerkon-
nase.

2 Illagënermingnit avitsomärpäse. Nelliutijomärpor-
le tokkotsijut illipsingnik, issumakarvinget tamattomunga
Gude kivgartorasugilugo.

3 Taimailiorvigijomarpäse, Atätagalonet, uvangalonët
illitaringinamittiguk.

4 Tamattominga okautilaukpapse, nelliutikpet, er-
kaimalerkovluse okautigilauktamnik illipsingnut. Ta-
mattominga pigiarnermit okautilaungilapse, najulaurap-
se.

5 Mannale ainiarpunga tapsomunga, tillijimnut;
appersortokangilarlo akkunapsingne: Namungarniar-
kît?

6 Taimagle okautilaurapse, omættisse kiksarnermik
illummertaulerput.

7 Miksekärtomigle okautivapse: Idluarpok illip-
singnut, ainarama, ainængikumale, mannigorniktub
tikkiniængiläse. Ainiarumale tillijomavara illipsing-
nut.

8 Tikkikunelo, sillaksoarmiut tukkisitiniarpeit, ajor-
nermik, idluarnermiglo, erkartuinnermiglo.

9 Ajornek pivlugo, okperlaungimetta uvamnut;

10 Idluarnerle pivlugo, Atätamut ainarama, tækkö-
niarungnërapsingalo.

11 Erkartuinek pivlugo, sillaksub tamattoma attan-
ninga erkartortaungmet.

12 Sulle unnuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut,
mannale tussarlugit sapperpasse.

13 Ipsomale, miksekärnerub annerninget, tikkikune,
miksekärnernut tamainut tessiorniarpäse. Ingminik oka-

laniaenginame; tussartaminigle okautsiniarpok, pijomārtomiglo okautiniarpāse.

14 Tapsoma ānanausiniarpānga, pimnit tigusiariame okautigilugolo illipsingnut.

15 Tamaita Atātab pigijangit pigivakka. Tamanna pivlugo okautilaukpapse: Pimnit tigusiariarpok okautigilugolo illipsingnut.

16 Killamik, tækkoniarungnērpapsinga; amalo killamik tækkoniarivapsinga; Atātamut ainarama.

17 Tagva illinniartingita illangit okarkattigēkput: Sunauva okautingmattigut: Killamik tækkoniarungnērpapsinga, amalo killamik tækkoniarivapsinga, Atātamullo ainarama?

18 Tagva okarput: Sunauva, okarame: Killamik? Okausingit nellovavut.

19 Tagva Jesuse mallugosulerpok, apperijomangmatruk, okautiveillo: Tamattominga appersortigēkpose, okalaurama: Killamik, tækkoniarungnērpapsinga, amalo killamik, tækkoniarivapsinga.

20 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Kealuselo ogguarniarpose, sillaksoarmiulle kuviasudlarniarput. Illipsele kiksadlarniarpose; kiksarnisele ablatsangorniarivok kuviasungnermut.

21 Arnak ernisukune, kiksarnekarpok, Stundine tik-kisimangmet; nutararsugle erniarijarēruniuk, kappiasungnerilauktane issumagijungnērpa, kuviasungnek pivlugo, innuk sillaksoarmut erniangongmet.

22 Illipselo kiksarnekarivose mana; tækkojomagivapsele, omættisselo kuviasudlarniarput, kuviasungnipsingniglo aksarniktokartuksaungilak illipsingnit.

23 Uvlormelo tamattomane apperiniængilapsinga sumik. Ahamarik, ahamarik okaupapse: Atāta tuksiarvigigupsruk sumik attimne, tunnitsiviginiarpāse tamattomina.

24 Manna tikkilugo tuksialaungilase sumik attimne. Tuksiaritse tigusiariapose tagva, kuviasungnise namaksikovlugo.

25 Taimak okautilaukpapse adsiujutigut; nelliutijo-

mārporle, adsiujutigut okalajungnērviginiartara illipsingnut, tukkisinarptomigle okautiniarpapse Atātamnīk.

26 Uvlorme tamattomane tuksiarniarpose attimne. Okautingilapselo, Atāta tuksiarnigijomavlugo pivluse;

27 Nangminek Atātab nēgligingmasse, nēgligingap-singa, okperluselo, Gudemit annilaurama.

28 Atātamit annilaukpunga, tikkilungalo sillaksoarmut; amalo sillaksoak kemmangniarpara, Atātamullo ailungo.

29 Illinniartingita okautivæt: Ahak manna tukki-sinarptomik okālavotit, adsiujomiglo okausekarnæt.

30 Manna kaujimavogut, tamaita nellunginangne, ap-perijaujariakarungnērlutit. Tamanna pivlugo okperpo-gut, Gudemit annilauravit.

31 Jesusib kioveit: Manna okperpose.

32 Ahak Stunde tikkiniarpok, tikkijarērporlo siamar-viksasse, attunīt ingnikorterluse, kissimautilungalo; kis-simaungilangale, Atātab najormanga.

33 Tamattomiga okautilaukpapse, ullapirsautekar-kovluse uvamne. Sillaksoarme kappiasungnekarpouse; mannigoritsele, sillaksoak sālagivara.

KAPITEL XVII.

Kristusib ajochertuinerojipta tuksiarninganik, nangminek piv-lune, illinniarinnelo, illagēkitannelo pivlugit.

TAIMAK Jesuse okarame, killangmut arlorpok, okar-lunelo: Atātak Stunde tikkisimmavok ānanausivīt Erner-nik, Ernernuttauk ānanausijaukovlutit.

2 Sorlo pitsartunermik tunnitsivigigangne uvingingnut tamainut, innotsemik nungusuitomik tunnijikovlugo illu-nainut, tunnijarnut tapsomunga.

3 Tamedsale innotsiovok nungusuitok, illingnik kissi-vit nellagut Gudeogavit, tillilauktarniglo Jesusemik Kristusemik, illitarsilerkovlugit.

4 Ananausilaukpagit nuname, pinniarnērlo namaksi-laukpara, tunnillauktet uvamnut, tamattominga pinniarut-jikovlunga.

5 Mannalo ānanausilaunga, Atātak illingne, ānanaunermut, illingnēdlunga pigilauktamnut sillaksoakakārtinago.

6 Atternik nellojungnertilaukpakka innuit, tunnilauktettit uvamnut sillaksoarmiunnit. Pigilaukpettit, uvamullo tunnilaukpettit, okautsitillo mallilaukpeit.

7 Mannale kaujimavut, tamaita tunnilauktettit uvamnut, illingnit pingmetta.

8 Okautsille tunnilauktettit uvamnut, tunnilaukpakka tapkonunga; illelliorlaukpeillo, nellagullo illitarsilutik, illingnit anilaurama, okpilerlutiglo, tillilauramga.

9 Tuksiutivakka, sillaksoarmiullo tuksiutinnagit, tapkoale tunnilauktettit uvamnut, pigigangne.

10 Tamaitalo pigijakka, pigivettit, pigijettillo pigivakka, tapkonanelo ānanausijauvunga.

11 Sillaksoarmētsungnērpungalo, tapkoale sillaksoarmēput, uvangalo illingnut kaivunga. Heiligeojok Atātak, atternētsainartikit, tunnijettit uvamnut, attausiokovlugit, sorlo uvaguk.

12 Najulaurapkit sillaksoarme, atternētitsainarpakka. Tunijettit uvamnut, sapputilaukpakka, assiojokangilarlo tapkonanget, kittorngak assiojok kissime, aglait nellautsilerkovlugit.

13 Mannale kaivunga illingnut, taimaglo okarpunga sillaksoarmēdlunga, kuvianarnimnik illumiutekarkovlugit namaktomik.

14 Okautsitit tunnilaukpakka tapkonunga, sillaksoarmiullo omigiveit; illagingimattigik, sorlo uvanga sillaksoarmiut illaginginapkittauk.

15 Tuksiangilanga, nutjikovlutit tapkoninga sillaksoarmiut, sapputsikovlutille tapkoninga idluitunnit.

16 Sillaksoarmiut illagingileit, sorlo uvanga sillaksoarmiut illaginginapkittauk.

17 Ivsornaitikit miksekārnerne; okautsitit miksekārtovut.

18 Sorlo sillaksoarmiunnut tillilauramga, taimaktauk tilligivakka sillaksoarmiunnut.

19 Tapkoa pivlugit ivsornailivunga, tapkoatauk ivsornailerkovlugit miksekärnerme.

20 Tapkoa kiseta tuksiutingilakka, tapkoatauk, okausinginnut okperomärtut uvamnut.

21 Illunaita attausiolerkovlugit, sorlo igvit Atātak illumnēnavit uvangalo illungnēnama, tapkoatauk illup-tingne attausiolerkovlugit, sillaksoarmiut okpilerkovlugit, tillilauramga.

22 Ananaulerlo tunnilaukpara tapkonunga tunnilauket uvamnut, attausiolerkovlugit, sorlo uvaguk attausiogamnuk;

23 (Tapkonanēdlunga, igvillo uvamnēdlutit;) attausemariolerkovlugit, sillaksoarmiullo illitarsilerkovlugit, tillilauramga, nægligigangnelo, sorlo nægligigamga.

24 Atātak pijomavunga, najugamne, tapkoatauk uvamnekovlugit tunnilauktettit uvamnut, ānanaunimnik tækkokovlugit, tunnilauktettit uvamnut, nægligilauramga, sillaksoak tunganilijaukārtinnago.

25 Idluartok Atātak, sillaksoarmiut illitaringilatit; uvangale illitarivagit, tapkoalo illitarsivut, tillilauramga.

26 Nellojungnertilaukpakkalo atternik, nellojungnērtitsomavakkalo, nægligutsit, nægligutigijet uvamnuk, illunginnēkovlugo, uvangalo illunginēdlunga.

KAPITEL XVIII.

Kristusib tigujauninganik perorsēvingme. Kiglissiniartauninganik ajochertuijorsoarmut. Petrusib missiarninganik. Kiglissiniartauninganik Pilatusemut.

JESUSE taimak okarērame, illinniartinne illagællugit annilerpok kob Kidronib akkianut, tagva perorsēvikarpok, tagvunga Jesuse illinniartingillo itterput.

2 Judasible pititiginiartanget tamana nellunginiva; Jesuse illinniartingillo tagvane kattimakattarmetta.

3 Judasib sorsuktukset, ajochertuijorsuillo Farisæerrillo kivgangit illassearileramigit, tagvunga kaivok, nenerutsoalijarlutik, nenerulijarlarmiglo sakkuksallijarlarmiglo.

4 Jesusible tamaita kaujimagamigit, pinniarviolär-nine, annilerpok okautiveillo: Kina kennerpissiuk?

5 Kiovæt: Jesuse Nazaremiok. Jesusib okautiveit: Uvangauvunga. (Judasible pititiginiartanget, illagiveit.)

6 Jesusible okautingmagit: Uvangauvunga; king-orpiosardlutik nunamut niverput.

7 Tagva ama apperiveit: Kina kennerpissiuk? Okarpulle: Jesuse Nazaremiok.

8 Jesusib kioveit: Okautilaukpapse uvangaugama. Kennerupsingale, ukkuä aularlit.

9 Okautsit nellautsilerkovlugit, okauserilauktangit: Assiojokangilanga, tunnilauktarnit uvammut.

10 Simonib Petrusib saviksoalijarame, tamna amuva, ajochertuijorsuillo kivganga ullimarpa, siutalo tallerpia nakkarlugo, kivgarlo tamna Malchusemik attekarpok.

11 Tagva Jesusib Petruse okautiva: Saviksuit kenailitanganut põleruk. Ermgusiarsuk immereksaring-ilara Atâtama tunnijanga uvammut?

12 Sorsuktukselle angajokäksoangettalo Judillo kiv-gangita, Jesuse tiguvæt, kelleksorlælo.

13 Sivorlermiglo Hannasemut aularutikärpæt, Kai-fasib sakkinganut, Jahreme tamattomane ajochertuine-rojomut.

14 Kaifasele tamnauvok, Judinnut okalauktok nek-kornersaungmet, innuk attausek tokkotaupet innuit pivilugit.

15 Simonible Petrusib Jesuse mallikpa, illinniartublo assieta. Illinniartok tamna ajochertuijorsub illitari-janga, Jesuselo illagilugo itterpok ajochertuijorsub iglok-soanganut.

16 Petruselo upkutsab sillatane nængerpok. Tagva illinniartub assia, ajochertuijorsub illitarijanga annilerpok, arnarlo, upkuamik udsertortok okarkattigiva, Petruselo ittertipa.

17 Tagva arnab, upkutsab udsertortinget, Petruse okautiva: Innub tapsoma illinniartingit illagingilettit? Okarpok: Illagingilakka.

18 Kivgelle kivgaujullo nængerdlutik, ikkomamik

ikkitsilaukput (itselidlarmet) kidjakējarlutiglo. Petrusib nængerkattigiveit, kidjakējarlunelo.

19 Ajochertuijorsuble Jesuse appersorpa illinniar-tingit pivlugit, ajochertutingillo pivlugit,

20 Jesusib kiova: Agviartaunanga tussarnartomik okālalaupunga sillaksoarmiunnut. Illinniarvingnelo kattimavingmelo ajochertuilaukunga, Judit illunatik kattimavingænne, okālalaunangalo sumik, sagvangitome.

21 Sög tamanna pivlugo appersorpinga? Ipkoa tamanna pivlugo appersorkit, tussalauktut, okālautigilauktamnik tapkonunga; ahak taipkoa kaujimavut okauserilauktamnik.

22 Taimagle okartillugo, kivget illangeta, tagvane nængertut, Jesuse erksarpa, okarlunelo: Ajochertuijorsoak taimak kiojeksariviuk?

23 Jesusib kiova: Idluitomik okaruma, nellunailiuk ajormet; idluartomigle okaruma, sög erksarpinga?

24 Hannasiblo kelleksorsimmatillugo tillikliutigiva ajochertuijorsoarmut Kaifasemut.

25 Simon Petrusese nængerpok kidjakējarlunelo. Tagva okautivæt: Illinniartingit illagingiletit? Missiarporle, okarlunelo: Illagingilakka.

26 Ajochertuijorsub kivgangita illangeta, illagiub tapsomiga, Petrusib ullimarlauktanget siutinganik, okautiva: Tækkolaungilagit perorsēvingme illagigangne?

27 Tagva Petrusese ama missiarivok; tagvaīnarlo angutaunek niplerpok.

28 Tagva Jesuse aularutivæt Kaifasemit kiglissiniar-iviub sanganut. Uvlangovorlo. Kiglissiniarvingmullo ittingilet, ivsornaromanatik, anniviksiorutiksarle saugārsuk nerrijomavlugo.

29 Tagva Pilatusib annivigiveit, okautivlugillo: Sumik passitiksakarkisse innungmut omunga?

30 Kiovæt, okautivlugolo: Una idluitulliarteungipet, unertutiginajangilavut illingnut.

31 Tagva Pilatusib okautiveit: Taimak pigissiuk, erkartorlugolo perkojipsingnut. Tagva Judit okautivæt: Tokkotsijuksaungilagut kimik.

32 (Jesusib okausingit nellautsilerkovlugit, okauserilauktangit, tukkititsigame, tokkoniksame illusinganik.)

33 Tagva Pilatuse ama itterivok kiglissiniarvingmut, Jesuselo kaikova, okautivlugolo : Judit attannerivātī?

34 Jesusib kiova : Illingnik tamattominga okarkīt? assivillonēt tamattominga okautilaukatit uvamnik?

35 Pilatusib kiova : Judiovīk? Innukattivit ajocher-tuijorsuillo unertutigilaukpātīt uvamnut. Sumik pin-nialaukīt?

36 Jesuse kiovok : Nalegauviga sillaksoarmit tamat-tomanget pingilak. Nalegauviga sillaksoarmit tamat-tomanget pikpet, kivgama sorsugutiginajarpæt, Judinnut unertutigijankonnanga; manale nalegauviga tamatto-manget pingilak.

37 Tagva Pilatusib okautiva : Nauk taimaimet attan-niögalloarkīt? Jesusib kiova : Okakotit, attanniövunga. Tamanna pivlugo erniangovunga sillaksoarmullo tikki-lunga, kigligiudsikovlunga miksekärnermik. Mikse-karnermit pijub, nippiga tussarpa.

38 Pilatusib okautiva : Miksekärnek sunauva? Tai-maglo okarērame, Judit annivigiveit, okautivlugillo: Passitiksarsingilanga tapsomane.

39 Illipse illusekarpose, anniviksiorvioleranget parng-nanērsimmatjet illangennik aularkojivaklunga; manna pijomavisse, Judit attanninget aularkoniarapko?

40 Tagva ama illunamassiatik nipperkörtovlutik okar-put : Tamnaungitok, Barrabasele. Barrabasele innuar-tovok.

KAPITEL XIX.

Kristusib issakajauninganik, niakosertauninganiglo, kikkiektor-tauninganiglo, tokkonëninganiglo, illijartortauninganiglo.

TAGVA Pilatusib Jesuse tiguva, issakajaukolālo.

2 Sorsuktuksello orpinnik kakkilautelingnik peraivut, illilugolo niakoanut, ulliksoarmiglo aupaluktamik kappi-tipæt,

3 Okarlutiglo : Sallutitaulerit, Judit attanninget næ-gliktok! erksarpællø.

4 Tagva Pilatusib annivigiveit, okautivlugillo: Ahak annitipara illipsingnut, tukkisilerkovluse passitik-sarsinginama tapsomane.

5 Tagva Jesuse annilerpok, niakotelijarlune orpinnik kakkilautilingnik, annoralijarlarmelo aupaluktamik. Tapsomalo okautiveit: Ahak, innuk una!

6 Ajochertuijorsuillo kivgello tækkogamitsuk, kaggudlalerput, okarlutiglo: Kikkiektoruk, kikkiektoruk una seningajolingmut! Pilatusib okautiveit: Illipse pigisiuk kikkiektorlugolo, passitik-sarsinginama tapsomane.

7 Judit kiovæt: Perkojaktakarpogut, perkojarlo tamna malliklugo tokkoteksauvok; ingminik erniotimet Gudemut.

8 Pilatusib okausek tamanna tussaramiuk sivoraner-saulerpok.

9 Amalo kiglissiniarvingmut itterivok, Jesusemullo okarlune: Nakit pivit? Jesusible kiungila.

10 Tagva Pilatusib okautiva: Kiojomangilarma Kaujimangilatit pitsartunekarama, kikkiektorlutit seningajolingmut, pitsartunekaramalo aularkolutit?

11 Jesusib kiova: Pitsartunekarajangilatit uvamnut, pænget tunnitsiviongikuvit tamattominga, tamanna pivlugo, uvamnik pititsijok illingnut, ajortokarnersauvok.

12 Mattomanget Pilatusine pinasuarpok, aularkojomavlugo. Judille kaggudlalerput, okarlutiglo: Una aularkogungne, attanniviksub illanarneriniatsengilatit! Ingminigle attanniotitok, attanniviksoarmut akkerartorpok.

13 Okausek tamanna Pilatusib tussaramiuk, Jesuse annitipa, ingidlunelo kiglissiniarviub iksivautanganut, tagvunga, tuapalingmik taijamut, Ebræerit taijangænnut Gabbatamik.

14 (Uvlokke opalungairviksauvok anniviksiorvingmut, Stundelo pingasojortolerpok.) Judinnullo okarpok: Ahak, tagga attannise!

15 Kaggudlarpulle: Përuk, përung-una! Kikkiektoruk seningajolingmut! Pilatusib okautiveit: Attannise kikkiektoreksarivigo senningajolingmut? Ajochertuijorsuit kiovut: Attannekangilagut attanniviksub assianik.

16 Tagva unertutigilerpa kikkiektorlaukovlugo senningajolingmut. Jesusele tiguvæt aularutilælo.

17 Kikkiektortauviksanelo erksukpa, annilunelo tagvunga, niakoverngit inningænnik taijamut, Ebræerit taijangænnut Golgatamik.

18 Tagvane kikkiektorpæt senningajolingmut assigiglo magguk avatanut, Jesusele akkulliudlugo.

19 Pilatusele aglangnik kollimiuteksangannik aglakpok, nippitilugillo senningajolingmut; imaitunnik aglaggit: Jesuse Nazaremiok, Judit Attanninget.

20 Kollimiutet tapkoa Judit unnuktut attuarpeit, tamanna iglugaseksoarnut kannimet, Jesusib kikkiektortauvinga senningajolingmut. Aglaksimmavullo Ebræerit, Griechillo, Latainerillo okausinginnut.

21 Tagva Judit ajochertuijorsoangit Pilatusemut okarput: Aglarnæk: Judit attanningænnik; imagle, okalaungmet: Judit attanerivānga.

22 Pilatusib kioveit: Aglalauktakka, aglarērpakka.

23 Sorsuktukselle, Jesuse kikkiektorēramitsuk, anorangit tiguveit (avilugillo sittamauliveit, sorsuktukset illunatik attunīt ikkupianginnik,) taimaktauk ullinga. Ulligle killukarane, pergailaukpok pāngēt unnunga tikkilugo.

24 Tagva okarkattigēlerput:AVINGNIARATIGO una immerautiginiarlavulle, kia piniarmangago; nellautsilerkovlugit aglait okartut: Annorakka avilaukpeit ingmingnut, ulligalo immerautigilaukpæt. Taimailiorput sorsuktukset.

25 Jesusible seningajoet senniane nængerput anānanga, anānagetalo kattanguta, Maria, Kleofasib nulianga, Maria Magdalenalo.

26 Jesusible anānane tækkogamiuk, illinniartorlo nægliktane nængerkattinga, anānane okautiva: Arnak, ahak, tamna ernerivet!

27 Kingorngane illinniartok okautiva: Ahak tamna anānagivet! Stundemillo tamattomanget illinniartub ingminut pitipa.

28 Kingorngane Jesuse kaujimagame, tamaita namak-

sijarērmetta, aglait nellautsilerkovlugit, okarpok : Kēlerpunga.

29 Immektautekarpok tagvane sērnartomik immalingmik. Tapkoale nipperkut missukpæt, ajaupiamullo kappomitarlugo, kanninganullo mannivæt.

30 Jesusib sērnartok pileramiuk, okarpok : Namak-sivok ; niakonelo nērpa annernēngerlunelo.

31 Judille opallungairviongmet, timit senningajolingmērkonmagit Sabbateotillugo, (uvlub tamattoma Sabbatinga angidlarmet,) Pilatuse tuksiarvigivæt tapkoa niungit navgortaukovlugit, akkartitaulerkovlugillo.

32 Tagva sorsuktukset tikkilerput, sivorliublo niugik navgorpakit, aipangelo, kikkiektortaukattingik.

33 Jesusele tikkinamitsuk, tækkogamiglo, tokkojarēmet, niugik navgongilakit,

34 Sorsuktukselle illangeta senneranga angmarpa kal-lugiaksoarmut, tagvaīnarlo auk immerlo annilerpuk.

35 Tamattomingalo tautuktub kigligiudjutigilaukpa, kigligiudsiningalo miksekārtovok, tamna kaujimavok, miksekārnermik okarame, okpilerkovluse.

36 Tamannale pinniarutaulaukpok, aglait nellautsilerkovlugit : Tapsoma niugik navgoreksaringilakse.

37 Amalo aglait assingit okarput : Tækkojomārput kappilauktamingnik.

38 Kingorngane Pilatuse Josefib tuksiarvigiva Ari-matiamiub, illinniarteojub Jesusemut, angigutsilunele, Judit erksigigamigit, perkojaujomavlune Jesusib timinga akkartilugo. Pilatusiblo perkova tamattominga. Tamanna pivlugo kailerpok, akkartilālo Jesusib timinga.

39 Nikodemuselo kailerivok, sivorngane unuangotillugo Jesusemut tikkilauktok, kaitsilunelo Mirrhennik. Aloeniglo akkutsimmajunnik, okumailutetitut 100 detut okumaitigijunnik.

40 Tagva Jesusib timinga tiguvæk, immuserlugolo uvīneruksennik, mingoarutikset illaliudlugit, Judit illu-versivangningetitut.

41 Tagvanele kikkiektortauvingane, perorsēvikarpok, perorsēvingmelo illuvekarpok nutamik, illijiviolungitomik sulle kimik.

42 Tagyunga Jesuse illijartorpæk, Judit opallungai-
jaivinget pivlugo, illuvek kannimet.

KAPITEL XX.

*Kristusib makkininganik tokkungajunnit sakkerninganiglo
Judæame.*

WOCHIB uvlungita sivorlerpangane Maria Magda-
lena tikkilerpok illuvermut tåktillugo sulle, tækkolunelo
ujaraksoak aksakatitaunermet illuvermit.

2 Tagva akpangerlune Simon Petrus tikkipa, illin-
niartublo aipanga Jesusib nægliktinga, okautivlugiglo:
Nalegak aksarnerpæt illuvermit, nellovavullo, namut
illimangatsuk.

3 Tagva Petrus assinelo illinniartok annilerpuk, il-
luvermullo tikkilutik.

4 Tamarmiglo akpangerkattigēkpuk, illinniartublo
assieta ingiarpa, sukkalinersauvlune Petrusemit, sivor-
liolunelo illuvermut tikkipok.

5 Illuanut itsuarlune uvinerukset illimmajut tækkoveit,
itteranele.

6 Tagva Simonib Petrusib mallikpa, illuvermullo it-
terlune, uvineruksello illimmajut tækkoveit,

7 Kidsijarnerublo allaruta, Jesusib niakoanut tapsio-
lauktok, uvineruksennut illimangitok, ingmigulle imu-
majok, apsimallune.

8 Tagva illinniartub assia itterivok, tikkikārlauktok il-
luvermut, tækkolunelo okperiva.

9 Aglait kaujimanginamigit sulle, tokkungajunnit
makkijariakangmet.

10 Tagva illinniartuk aularkattigēlerivuk.

11 Mariale illuviub sāngane nængerpok, kealunelo
sillatane. Keagame, illuvermut itsuarpok.

12 Engelæk kakkortængnik annoralæk iksivajuk
tækkovak, attausek niakomut, aipangalo ittikennut, Je-
susib timinget illijauvigilauktangane.

13 Tapkoalo okautivæk: Arnak, sōg kēāvīt? Okau-

tivak: Nalegara aksarnerpæt, nellovungalo, namut illimangatsuk.

14 Taimaglo okarame, kēviarpok, Jesuselo nængertok tækkova, nellovlunelo, Jesuseōngmet.

15 Jesusib okautiva: Arnak, sōg kēāvīt? Kina kennerpiuk? Perorsevilliorteōjorigamiuk, okautiva: Nalegak nulaurungne, okautilaunga, namut illimangangne? tagva aijomavara.

16 Jesusib okautiva: Maria! Tagva keviarlunelo, okautiva: Rabbuni; imaipok Ajochertuijok.

17 Jesusib okautiva: Aktorniarnanga, takpaungarsimmanginama sulle Atātamnut. Ailerille kattangutimnut, okautilugillo: Takpaungarniarpunga Atātamnut, Atātapsingnullo, Gudimnut, Gudipsingnullo.

18 Maria Magdalena tikkilerpok, illinniartullo okautiveit: Nalegak tækkolaukpara, taimaglo okautilaukpānga.

19 Wochib uvlungita sivorlerpangeta unnulerningane illinniartut kattimatillugit, upkuello parngnanersimmatillugit, Judit erksigigamikit, Jesuse tikkipok, akkorngænnelo nængerpok, okautilugillo: Ullapirsautekaritse.

20 Taimaglo okarame, aggannelo seneranelo kemmergojantipeit tapkonunga. Tagva illinniartut kuviasulerput Nalegak tækkogamitsuk.

21 Tagva Jesusib ama okautiveit: Ullapirsautekaritse! Sorlo Atātab tillilaungmanga, taimak tillivapse.

22 Taimaglo okarame, supporpeit, okautivlugillo: Annernek ajunginek pigilersiuk!

23 Issumagijungnērtasse ajorninginit, issumagijajungnērtekarput, issumagijungnērnīængitasselo ajorninginit, issumagijajungnērtেকangilet.

24 Thomasible 12 it illangeta maggoliavinermik taijab illagingileit, Jesuse tikkitillugo.

25 Tagva illinniartut assingita okautivæt: Nalegak tækkolaukpavut. Tapsomale okautiveit: Agganginne kikkiektornerit tækkungikupkit, tikkeralo illingikupko senneranganut, okperijomangilara.

26 Uvlullo sittamaujortut nāngmetta illinniartut ama kammanelerivut, Thomasiblo illagiveit. Jesuse tikkipok, upkuet parngnanersimmatillugit, akkorgænelo nængerpok, okarlunelo: Ullapirsautekaritse!

27 Kingorgane Thomase okautiva: Tikket kaitsuk, aggakkalo tækkolikit; aggaktillo issakit ovunga, illilugillo sennerkamnut; okpinginæglo, okperille.

28 Thomasib kiova, okautivlugolo: Nalegara, Gudi-galo.

29 Jesusib okautiva: Tækkogamga, Thomase okperpotit. Pilloridlarput, tækkolungitut okperalloarlutik.

30 Tattamnantuttauk assingit unnuktut Jesusib piniarneriveit illinniartime tækkoænne, aglaksimangitut aglang-ne tamakkonane.

31 Tamakkoale aglaksimavut, okpilerkovluse, Jesuse Kristuseōngmet, Gudib Erninga; okpernermullo innotsekarkovluse tapsoma attingane.

KAPITEL XXI.

Jesusib sakkerninganik illinniartiminut Tiberiasib immanget senniane.

MATTOMA kingorgane Jesuse sakkerivok illinniartiminut Tiberiasib immanget senniane. Imailiorlunelo sakkerpok.

2 Illagēklutik tagvanēput Simon Petruse, Thomaselo maggoliavinerimik taijak, Nathanaelelo, Kanamit Galilæamētōmūt, Zebedæusiblo ernæk, illinniartingitalo assigik magguk.

3 Simon Petrusib okautiveit: Nulluarniariartoromavunga. Tapkoa okautivæt: Taimak illagijomavaptigit. Annilutiglo, umiakotomut ikkisadlalerput, unnuamelotamattōmane nulluaartitsilungilet.

4 Uvlāngolertillugole, Jesuse siksame nængerpok illinniartulle kaujimangilet Jesuseōngmet.

5 Jesusib okautiveit: Kittorngæt, nerkiksakangilase? Tapkoa kiovæt: Ahaila.

6 Tapsomale okautiveit: Nullutset ningitissigik umiakotub tallerpianut, nachvarniarpose tagva. Tagva ningitipeit, amuarungnarungnērlugillo mingeritset unnur-ninginnut.

7 Tagva illinniartub, Jesusib nægliktanget, Petruse okautiva: Nalegauvok. Simon Petrusib tussaramiuk, Nalegaungmet, uvinerkune attiva (annorērlaurame) immanullo missikpok.

8 Illinniartut assingit umiakut kailerput (nuna unga-singinamitsuk, ablornernik 200 dinnik,) nullutsello ming-eriaktagit amuveit.

9 Nunamulle niuleraimik, aumænik illimmajunnik tækkovut, kangænnele mingeritsennik, kakkojamiglo.

10 Jesusib okautiveit Kaitsileritse mingeritsennit, mana nulluartitapsingnit.

11 Simon Petruse ipperārpok, nullutsello amuveit nuna-mut tættætut mingeritsennik angijunnik 153 nik. Nauglo taimak unnuktigigalloarmetta, nullutset allik-taungilet.

12 Jesusib okautiveit: Kaititse nerrimarluselo illiniartingita nellietalonēt apperijariakangila: Kinauvīt? Kaujimagamitsuk, Nalegaungmet.

13 Tagva Jesuse kaivok, kakkojarlo tiguva, tunnilālo tapkonunga, taimaktauk mingeritjet.

14 Tamedsa pingājuet, Jesusib sakkerlaungningita illinniartiminut, tokkungajunnit makkiuninget kingorng-ane.

15 Nerrijarēramigle, Jesusib Simon Petruse okautiva: Simon Jonasib erninga, nægliginersauvinga uk-kunanget? Tapsoma okautiva: Ahaila Nalegak, nellungilarma nægligigapkit. Okautiva: Saugarsukka nerritiniakit.

16 Aipanik okautiva: Simon Jonasib erninga nægligivinga? Tapsoma okautiva: Ahaila, Nalegak, nellungilarma nægligigapkit. Okautiva Saugakka neritiniakit.

17 Pingajuængnut okautiva: Simon Jonasib erninga nægligivinga? Petruse kiksalerpok, pingajuængnut okautingmago: Nægligivinga? Okautivalo Nalegak ta-

mainik kaujimavotit; nellungilarma nægligigapkit. Jesusib okautiva: Saugakka nerritiniakit.

18 Ahamarik, ahamarik okaupagit: Innuosungnersau-tillutit, nangminernik tapseruserlaukpotit, arvertarlutillo pijomajarnut; itöleruville, aggaktit issagomarpettit, assivillo tapseruseromärpätit, tessiorlutillo, pijomangitarnut.

19 Taimagle okarpok nellunaijailune tokkub illusingita nelliennut Gude nertoromärmangago. Taimaglo okarērame, okautiva: Mallinga.

20 Petrusele këvialerpok, illinniartorlo Jesusib nægliktanga malliktok tækkova, sagvinganullo eggangalauktok unuktome nerrivlutik, okalauktorlo: Nalegak kinauva, illingnik pititsiniartok?

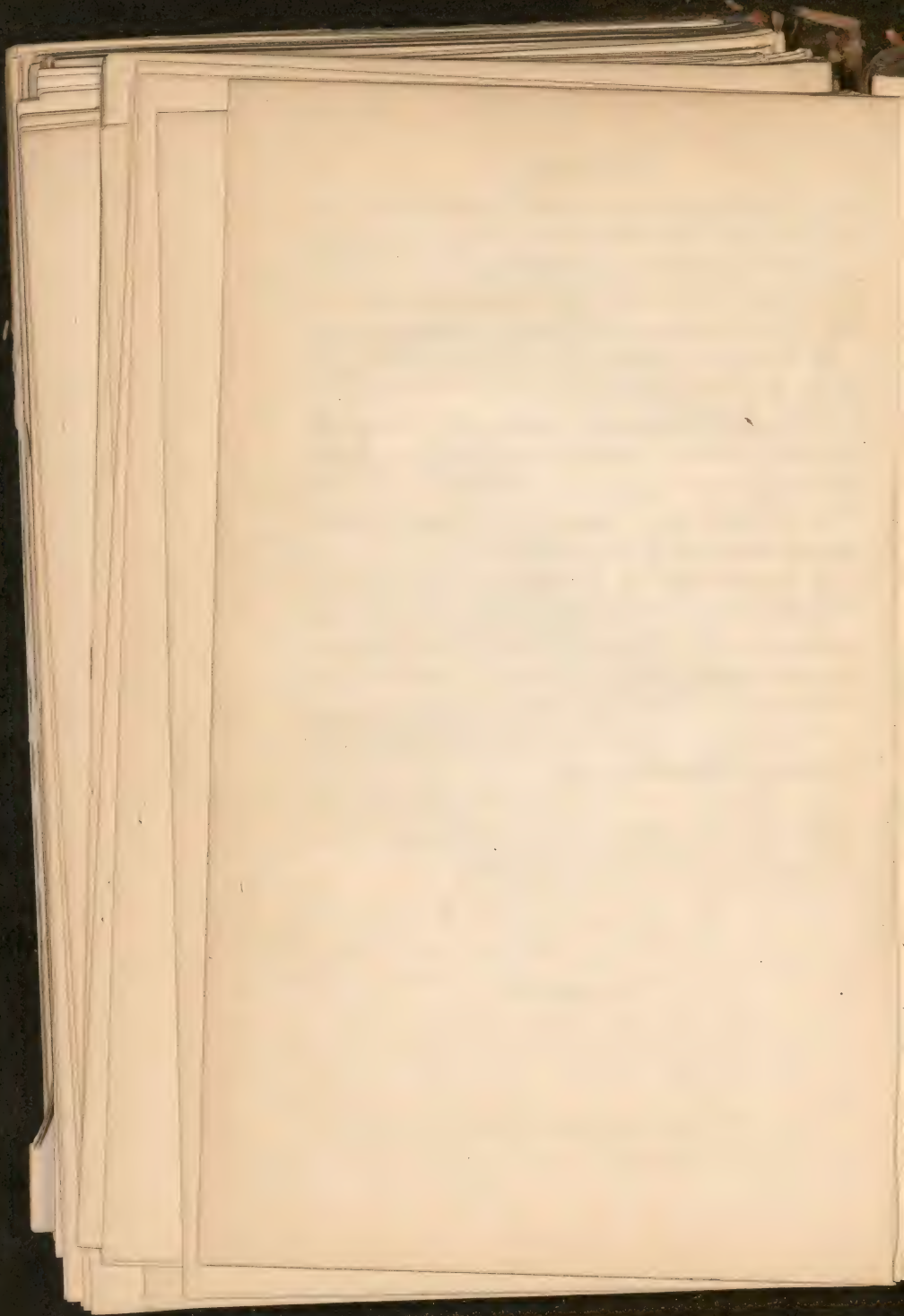
21 Petrusib tamna tækkogamiuk, Jesuse okautiva: Nalegak unale kannok illingajuksauva?

22 Jesusib okautiva: Pijomaguma, tagvanëkovlugo, tikkitsiarilunga, erkanangilak illingnut! Igvit mallinga.

23 Tagva kattangutigët ingmingnut okalерput: Illinniartok una tokkoniængilak. Jesusible okautilaungila: Tokkoniængilak, imagle: Pijomaguma, tagvanëkovlugo, tikkitsiarilunga erkanangilak illingnut!

24 Illinniartok tamnavok, tamakkonina kigligiudsijok, tamakkoalo aglalaukpeit. Kaujimavogullo kigligiudsiningit miksekärtongmetta.

25 Assingillo unnuktut, Jesusib pinniarnilauktangit, tapkoa illunatik kingorlerëklutik aglaktaujariakalaukpetta, aglangnik makpertikennik aglagutiksaulauktunnik, sillaksoarmiut tukkisinarasugingilakka.

APOSTELIT PINNIARNINGIT

LUCASIB AGLAKTANGIT.

KAPITEL I.

Kristusib killaliarninganik. Matthiase Aposteleokovlugo annerimaninganik.

OKAUTIGIJAKKA sivolit pijarēralloartakka, Teofiluse, tamakkoninga tamainik, Jesusib pigiarninganik, tamangnik, pinniarlunelo ajochertuilunelo.

2 Uvlok taimna kongmuartitauvinga tikkidlugo, Apostelit (annerijanne) Annernekut ajunginekut pinniareksanginnik okautijarēramigit.

3 Aniatitaunerme kingorngagut taipkonunga sakkerpok omardlune, okpernartunnut unnuktunnut, sakkertitaminut, taipkonunga tækkotiname uvlut 40git navlugit, okarkatigilugillo Gudib nalegauvinganik.

4 Kattersoramigillo, perkoveit, Jerusalemit aularkonnagit, Atātable okautigilauktanganik uttakkikovlugit, tussalauktapsingnik uvamnūt, okarpok.

5 Johannese baptisilauktok immēnarmut, illipsele baptitaujomārpose Annernermut ajunginermut, uvlut tamakkoa sivikitomik kingorngattigut.

6 Kattimmajulle apperivæt okarlutiglo : Nalegak, nel-luotome tamattomane Israelib nalegauvinga ākigoma-viuk ?

7 Okautiveille: Nelliunermik Stundemiglonēt kaujijuk-saungilase, Atātab ajugakanginerminut illingatitanganik.

8 Pitsartunermigle pilārpose, Annernerub ajunginerub

tikkitsarērpasse, kiglīgiudsijiginiarpapselo Jerusalemiunnut, Judæamiunnullo illunainut, Samariamiunnullo, sil-laksublo issua tikkilugo.

9 Taimaglo okarērame, kongmuartitauvok tækkuk-sauvlune, nuvujablo nippaktipa ijinginnit.

10 Killangmullo kongmuartok tækkunārmatsuk, ahāk, angutik magguk kakkortængnik annoralak nængerkat-tigivakit.

11 Okalauktuktauk: Illipse angutit Galilæamiōjose, sōg nængerdluse, killangmut arlorkise? Jesuse tamna, illingsingnit kongmuartitaujok killangmut, tikkitsomārivok, sorlo tækkulaurapsiuk kongmuartillugo killangmut.

12 Jerusalemut tava utterput, kakkamit taimajomit orksuktalingmik, tamna Jerusalemut kannitok, sivikitomik, sorlo Sabbateme pissukpaktut.

13 Itteramiglo, iglut kollerpāngænnut majorarput, tag-vanelerdlutik Petruselo, Jakobuselo, Johanneselo, Andre-aselo, Filippuselo, Thomaselo, Bartolomæuselo, Mat-thæuselo, Jakobuselo Alfæusiberninga, Simonelo Zelotes, Judaselo Jakobusib nukkā.

14 Tapkoa illunatik adsigēktomik issumakarlutik illagētsainalaukput, kennuvlutiglo tūksiarput, arnet il-lagilugit, Marialo Jesusib anānanga, kattangutingillo.

15 Uvlunnelo taipkonane illinniartut akkorngænnut Petruse nikovipok, okarlunelo: (Kattimmajulle tagvane 120 ōlaukput.)

16 Illipse angutit kattangutigēt, aglait nellautsijaria-kalaukput Annernerub ajunginerub okautigijangit sivorn-gagut, Davidib kanningagut, Judase pivlugo, Jesusemik tigusalauktut sivorlerijanget.

17 Tamna illagiluta kittitaulangmet, kivgaliarima-kattigilaukpavullo.

18 Taipsuma idluitullinerilauktame akkinganut perorsē-vik pissiangotilaukpa ingminiglo kimipok, kattekamelo kār-pok, erchavingillo illunatik annivut.

19 Tamannalo tussaumajauvok Jerusalemiunnut il-lunainut, tamanna pivlugo perorsēvik taimna taigivæt okautsimingnut Hakeldamamik, imaipok: Aub perorsē-vinganik.

20 Aglaksimangmet aglangne ingerutinne: Iglungit innuërutsaulerlit, innukaranelo kamane iglokartomik, ajoehertuivingalo assianut pititaule.

21 Taimak pivlugo angutit ukkua illanget najortigitsainalauktavut Nalegak Jesuse annitillugo ittertillugolo uvaptingne,

22 Johannesib baptisilerninganit, uvlok kongmuartitauvinga uvaptingnit tikkidlugo, kigliudsijikattigjeksarivavut makkininganik.

23 Magguglo ingmigut pitipakit, Josefe Barsabamik taijak Justuse attipsalik, Matthiaselo.

24 Tuksiarlutiglo okarput: Nalegak, innuit illunamasiatik omættinginnik kaumaksaijotit, nellončruk okkungnanget maggungnit nelliak anneringmangangne,

25 Attausek kivgaunermik Aposteliönermiglo, Judasib kemaktanganik, inniminut aingmet, pititaulerkovlugo.

26 Imerautigileramikit, Matthiase sāpa nellaulugo, Apostelinnut 11 nut tava illautitaulerpok.

KAPITEL II.

Annernermik ajunginermik Apostelit illumertauninginnik.

PENTEKOSTIB uvlungit nelliutingmetta illunatik adsigēktomik issumakarlutik kattimalaukput.

2 Tagvañnarlo sulloksuksoakarpok killangmit pijomik, sorlo akkunarsoarmit pilune, iglolo illunāt tapkoa najortanget tettætauvok mattomunga.

3 Tapkonunga sakkertokalaukpok ikkomarsutitut ingmikoartitut okaktitut koblorsimajutitut-ñtunnik, illunaitalo attunīt tupvigilerpeit.

4 Illunatiglo illumertaulerput Annernermik ajunginermik, okāladlalerpullo okautsinnut tussarngartennut, sorlo Annernerub okalajungnartimagit.

5 Judekalaukporlo Jerusaleme iglokartunnik, angutinnik Gudemik nalektunnik, innukattigēnit sunatuinarit killaub attānetunnit.

6 Sulloksuksoak tamanna tussaramitsuk, unnuktorsuit

kattilerput koaksangadlarlutik, illunatik okauserivaktattik tapkonunga attortaujut tussaramikit.

7 Illunamassiatigle kakkilädlalerput, tattaminjarlutik, okarkattigëklutiglo: Ahak, ukkua okälajut illunatik Galilæamiungilet?

8 Kannok illingava, illunata ingmikörluta okauserivaktavut innulerviptingnit, tussaraptigik?

9 Partherillo, Mederillo, Elamitterillo, uvagullo nuna-kartogut Mesopotamiam, Judæamelo, Kappadotsiamelo, Pontomelo, Asiamelo.

10 Frygiamelo, Pamfiliamelo, Egiptenmelo, Libieniblo erkänetunne, Zyrenib senniane, Romiullo tækkorngartet.

11 Judillo, Judiokattaujullo, Kreterillo, Araberillo, tussarpavut okartut Gudib tattamnantullininginnik, okausivut attorlugit.

12 Illunatik tava kakkilädlarput, uimamadlarmiglo okarkattigëkpullo: Kannok tamanna illinganiarka?

13 Illangille mitteklutik okalulerput: Mamarnermik Weinemik inmeksimmavut.

14 Tagva Petrusse nikovipok 11it illagilugit, nipperkörtovlunelo okautiveit: Illipse Judiöjose angutit næglingnartose, illunaselo Jerusaleme iglokartose, tamanna nellonarungnërtitaule illipsingnut okausikkalo itterlit siutipsingnut.

15 Tallangilet tapkoa tallanganasugijasse, uvlub Stundinga 3 tuinarmet.

16 Tamædsauvok, nellautaijokut Joelekut okautigi-jaumajok sivornganë:

17 Uvlut kingorliænne imaitsomärpok, Gude okarpok: Annernera kovijomavara innungnut illunainut, erniselo, panniselo nellautsitiksamik okaromärput, innuosuktoselo angutit tækkutitjumik tautugomärput, ituselo sinnek-tōmajomärput.

18 Uvlunne taipkonane kivgamnut angutinnut, arnenullo Annernera kovijomavara, nellautsitiksamiglo okaromärput;

19 Tattamnantullijomavungalo pikkane killangme, nellunaikutamiglo attäne nuname, aungmiglo, ikkomamiglo, isserlublo pujuanik;

20 Sekkinek ablatsaujomärpok taksoärmut, takkerlo auktun-itsomärpok, Nalekab uvloksoanga nelliutekär-tinnago;

21 Imaitsomärpolo, Nalekab attinga tailugo tuksiar-tok, piulijauniarpok.

22 Illipse angutit Israelittiōjose, okautsit ukkua tus-sāsigik: Jesuse Nazaremiok, Angut Gudemit pijok, sakkijalaukpok akkunapsingne pinniarnerninut, tattam-nartullinerminullo, nellunaikutaminullo, tamakkoa Gudib tapsomuna pinniarneralaungmagit akkunapsingne, illipse-tauk nangminek kaujimagapsetut.

23 Tamna (Gudib issumasēmanerninut pijomajami-nullo tunnilaungmago), tigulaukpasse idluitullijut aggang-ittigut, kikkiektorlaukpasse senningajolingmut tokkolu-golo.

24 Tamna Gudib makkitilaukpa tokkub āniarninganit pērlugo, ajornavingmet tokkungatsainarlune.

25 Davidib okautigingmago: Nalegak samnētitsai-narpara, tallerpingma sennianēmet aulataukonnanga.

26 Tamanna pivlugo omættiga kувiasukpok; okaralo serridlarpok, uvinigatauk nerriuklune merngoērseromār-met;

27 Tarniga annernerit inninginnētsainarkojomangi-nangne, ajunginerillo (Kristuse) asserorkojomatsenginivet.

28 Apkosinermik innogumut unertlaukparma-Kēnavit sāngane kuviasungnermik illumertitsomārparma.

29 Illipse angutit kattangutigēt, innertaunanga atāta Patriarche Davide okautigilago illipsingnut: Taimna tokkovlunelo illuvertaulaukpok, illuvingalo uvaptingnē-pok sulle uvlome.

30 Nellautaijōgame, nellunginamelō, Gudib sokko-sijuitomik angervigilaungmago, kingguvāksanget, uvi-ningmit Kristuse makkitsomavlugō, iksivautaksoanganut iksivakojomārpa.

31 Sivornagut tamanna tækkolaukpa, Kristuse mak-kitsomārtok okautigiva, tarninga annernerit inninginnē-tsainalaungimet, uviningello asserornek tækkolaungimago.

32 Jesuse tamna Gudib tuppaktilaukpa, tamattominga illunata kigligiudsijiōvogut.

33 Mana Gudib tallerpiagut kollangertaugame, Atãtablo angersimaningã Annernermik ajunginermik pilauramiuk, tapsominga tagva kovisilaukpok tækkojase tussartaselo.

34 Davidele killangmut kongmuarlaungilak. Okarporle: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma tungānut ingitit,

35 Omigijingnik illijerkārtinnanga ittikavit ikovranganut.

36 Tagva manna Israelib kinguvangit tamapse kaujimatsialeritse, Jesuse tamna kikkiektorlauktase senningajolingmut, Gudib Nalegangortilālo Kristusingortilaungmago.

37 Tamannale tussaramitsuk kibliktaulerput omættimikut, Petrusemullo assinginnullo Apostelinnut okarlutik: Ilipse angutit kattangutigēktose, sumik pinniartuksauvita?

38 Petrusib okautiveit: Kakkialeritse, baptitauleluloseo illunase, Jesusib Kristusib attinganut, ajornerit issumagijaujungenērutiksanginnut; Annernerub ajunginerub tunnergutānik pilārpose tagva.

39 Illipsingnulle kittorngapsingnullo okautsit ukkoa illingavut, ungasiktomētunnullo tamainut, Nalekab Gu-dipta kaikojomārtanginnut tamaunga.

40 Okautsinnulle unnuktut ukkoa assinginnut kigligi-udsivigiveit, kaiblarlugillo, okarpok: Piulijauniaritse kinguvangukattigēgnit ukkunanget tappatojunnit.

41 Okausinganik kuviasuklutik nalektut, baptitaulelput; uvlormelo taipsomane 3000 dit illautitaulelput.

42 Apostelille ajochertutinginnik naletsainalerput, illagēklutiglo, kakkojenniglo avgoilutik tuksiarkattigelutiglo.

43 Innuittauk illunatik koksesungnermut tikkitaulaukput; Apostelittigullo tattamnantunnik nellunaikutaksoarniglo unnuktunnik pijokalerpok.

44 Okupertorgortitaujulle illunatik illagēksimalaukput, perkuttitiglo pigællugit kattutiveit.

45 Perkuttitik pittiglo niorgotigiveit, aitortutigilaitalo illunainut, nellekardlutik ajorsarningit issumagilugit.

46 Uvlullo tamaita illagēklutik kattimaviksoarmēlaukput, kakkojello avgorpeit iglunne tamaine.

47 Nerrivullo, Gudelo nertorpæt kuviasungnermut, omamullo issumalingasuitomut, innungnullo illunainut ivlerijaulaukput. Nalegarle illautitsilaukpok uvlut tamaita pilloriktitaulettunnik okpertunnut.

KAPITEL III.

Angutib sibvætub äkiktauninganik.

PETRUSELE Johanneselo majorarkattigëkpuk kattimaviksoarmut, Stundit 9 öningænne tuksiarviet nelluutimmet.

2 Angutekalaukporlo sibvëtomik nutaraunerminut, tamna akkigarlugo uvlut tamaita illivæt kattimaviksub ittertarviet pinnarnartomik taijaujub kiglinganut, kattimaviksoarmut itteriartortunnik kennuvekarkovlugo tunnengumik.

3 Petruselo Johanneselo kattimaviksoarmut itteromajuk, tapsoma tækkogamigik kennuvigivak tunnengumik.

4 Petrusible Johannesiblo tækkunärpæk okarlutiglo: Tækkusarittiguk.

5 Tækkusarpak tagva, sumik tunnitsivioniarasugællune.

6 Petruselo okarpok: Silberemik Goldemiglonët pekangilanga; pigijamnigle tunnitsivigivagit Jesusib Kristusib Nazaremiub attingane, nikovilutillu pissugit.

7 Tallerpiagullo tiguvlugo nikovitipa. Tagvaïnak niugik kamgagiglo nukkekalerput;

8 Kiggerlaukpok, nængerungnarlarmelo pissugungnarlunelo, kattimaviksoarmullo illagællugik itterpok, arvertarlune kiggertarlarmelo Gude nakoridlarpa.

9 Innullo illunatik pissuktok Gudemiglo nertordler-tok, tækkovæt.

10 Illitarivættauk taimnaungmet kattimaviksub ittertarviet pinnarnartub kiglingane iksivalauktok, tunnengumik kennuvlune; taimailiorviongmet koaksangalarmiglo tattaminiadlarput.

11 Pissujuitolauktub, manale pijungnërtub, Petruselo Johanneselo najugaringmagik, innuit illunatik akpanger-

lutik nellipsarpeit Salomonib pānganik taijaujomut, tattaminarlarmiglo.

12 Petrusib tækkogamigit, innuit okautiveit: Illipse angutit Israelittiōjose, sōg tamattominga tattaminarkise? Sōglo uvaptingnik tækkunārkise, uvaguk pissuktitsinasugællunnuk ominga, pitsartuniptingnut pinniarniptingnullo nangminerijaptingnut.

13 Abrahamib, Isaakiblo, Jakoblo Gudingeta, angajokapta Gudingeta, kittorn Kane Jesuse ānanausitilaukpa, unertujutigilauktase missiutigilauktaselo Pilatusemut, taipsoma aularkojomangmago.

14 Illipsele ajungitotauk idluartotuarlo missiutigilauk-passe, tuksiarluselo innuartok pijomavlugo;

15 Innotsible Naleganga tokkolauk-passe; tamna Gudib tuppaktilaukpa tokkungajunnit, uvagut tamattominga kigliguidsijiōvogut.

16 Okpernermullo tapsoma attinganut, tapsoma atterminut nekkoksitilaukpa una tækkojase illitarijaselo, okperamelo tunnitsiviovok kannoēngitsiarnermik matto-minga, iipse sānginne.

17 Tagva kattangutikka, kaujimavunga, nellomut taimailiorlaurapse, taimaktauk angajokase.

18 Gudible, sivornagut okautigilauktane, nellautaijut illunatik kanningittigut, nellautsimalerpa, kannok Kristuse āniatitaujuksaungmet.

19 Tagga manna kakkialeritse sagiarluselo, ajornisse pējartaukovlugit.

20 Nekkoksijutiksab nelliuninga tikkerkovlugo, Nalekab kēnanganit, tamna tillikpago, mana sivornagut okautigijaujok illipsingnut, Jesuse Kristuse.

21 Tamna itteriakalaukpok killangmut, nelliunek tiklugo, tamaita namaksititauvinget, Gudib okautigilauktangita nellautaijut illunatik kanningittigut sillaksub pigi-arninganit.

22 Mosese okalaungmet angajokannut: Nalekab Gudipse tunnitsivigijomārpāse nellautaijomik, kattangutipsingnit uvaptun-īlomik; tapsoma okausingit illipsingnut tussagōreksarivasse tamaita.

23 Imaitsomārporlo, nelliet tapsominga nellautaijomik tussagōngitok, pērtaujomārpok innungnit.

24 Nellautaijullo illunatik Samuelemi kingorngagullo okälalauktut illunatik, uvlut tamakkoa sivorngagut okautigilaukpeit.

25 Nellautaijut angersimanerublo kittorngariväse, Gudib pilauktanget angajokapsingnut, Abrahamut okalaurame: Kinguväksarnut innukattigöksuit illunamassiatik saimarviojomärput.

26 Sivorlermik pivluse, Gudib kittorngane Jesuse tuppaktilaukpa, tillilaukpalo illipsingnut saimarviokovluse, illunase attunīt sagiarkovluse idluitullinipsingnit.

KAPITEL IV.

*Petrusiblo Johannesiblo parngnanērsimmavingmut pititauning
ingnik.*

INNUNGNULLE okälatillugik, ajochertuijut, kattimaviksublo angajokanget, Saduzæerillo opingarpakit.

2 Tapkoa idluigosukput, innuit ajochei tormatikik okälangmeniglo tokkungajut makkitsomärninginnik Jesuseme.

3 Tiguvlugiglo parngnanērsimmavingmut ittertupakit, kaulersēvlutik taipso mane unnungmet.

4 Okautsinnigle tussartut unnuktut okpilerput, kittilugit angutit 5000 diokasaulerput.

5 Kaulermelle, Kaptainit, angajokajello, aglangniglo illissimajut kachimiolerput Jerusaleme.

6 Hannaselo ajochertuinerōjok, Kaifaselo, Johanneselo Aleksanderelo, kapsēllo ajochertuinerōjub illangit taimaita.

7 Sāmingnullo pitipakit (Petruselo Johanneselo) appersorlugiglo: Kia taimak perkovatik, kialo attingane taimailiorkitik?

8 Petrusib Annernermik ajunginermik illumiktorsōvlune okautiveit: Illipse Kaptānaujose innungnut, angajokaujose Israelittinnut!

9 Kiglissiniartaugumnuk uvlome ajungitullinek innungmut kannimalauktomut pivlugo, sunamut ākiktau-laungmet:

10 Tagva illunase Israelittillo illunatik kaujimalersiuk,

Jesusib Kristusib Nazaremiub attingane, kikkiektorlauk-
tapse semningajolingmut, Gudib tuppaktilauktanget tok-
kungajunnit, tapsomunga äkiktauvlune una mane nænger-
tok sapsingne.

11 Ujarak taimnauvok, illipse igluliertose ägilauktase,
iglub terrekoe ujaraulernertok.

12 Assianiglo piulijiksakangilak, attekangilarlo assia-
nik killaub attäne, innungnut tunnijaujomik tapsomunga
pilloriktitaukovluta.

13 Petrusible Johannesiblo sivorajuinigik tækkovakit,
tattaminiarpullo, kaujimatsiaramik, tapkoa aglangnik il-
lissimatsiangimennik, illinnialaungimenniglo, namakto-
miglo illitarivakittauk Jesuse illagilaungmakko.

14 Innugle äkiktaujok senningingnëdlune tækkogamit-
suk, tamanna akkerartorungnangilæt.

15 Annikovakillo kiglissiniarvingmit, issumaksarsior-
kattigëkårdlutiglo, okarput:

16 Sumik innük tapkoa pinniarvigijomavittigik? tat-
tamuartullinek tapkungnuna pijok, Jerusalemiut illuna-
tik kaujimavæt, uvagullo missiarungnangilagut matto-
minga.

17 Kaujjauvalliakonnagole innungnut, angijomik in-
nerterlavut, mattoma kingornagut innungmut attautse-
mullonët okarkonnagik tapsoma attinganik.

18 Kaikovakillo, innerterlugiglo, okarkonnagik ajo-
chertuerkonnagiglonët Jesusib attinganik.

19 Petrusible Johannesiblo kioveit okautivlögillo:
Nangminek kiglissiniaritse, Gudib sängane idluarmangæt,
illipse uvaptingnut nalektaunersaugupse Gudemit?

20 Tækkojavut tussartavullo okautiginagit sapper-
poguk.

21 Innerterpakille, aularkolugiglo, nachvangilello änia-
tissitiksamik tapkungnunga, innuit pivlugit; Gude illuna-
tik nakoridlarmatsuk, innuk äkiktaumajok pivlugo.

22 Innub tapsoma tattamnuartullinermut äkiktaujub
Jahringit unnurnersaungmetta 40 ginnit.

23 Aularkojaugamiglo ailerpuk illamingnut, okau-
tiveillo okautsaunermingnik ajochertuijoksoarnut angajo-
kajennullo.

24 Tamanna tussaramitsuk, illagëklutik niplilerput

Gudemut, okarlutiglo: Nalegak igvit Gudiōjotit, kil-langmiglo, nunamiglo, immakbingmiglo, pinginniglo tamainik pingortitsijotit;

25 Igvit kivgavit Davidib kanningagut okalauktotit: Sōg nellojut ningarosukæt, innuillo sōg issumasinniarkæt ajornartomik?

26 Nunab attannivingit kattilerput, attannersuillo kachimiolerput akkerartoromavlutik Nalekamut, Kristusinganullo.

27 Ahamarik illa, kattimavut kittorngæt heiligeōjok Jesus saimartilauktet pivlugo, Herodes, Pontius Pilatuselo, nellojullo Israeliblo innungit illagivlugit.

28 Pinniarlutik mattoma sivornagut aggangnut illisimanernullo kajusimalaunernik, pijuksaulärtunnik.

29 Manalo Nalegak, sillungninginnik tækkusarit, kivgarnullo tunnijilaurit, sivōranatik okālakovlugit okausernik.

30 Aggaktillo issakit innuliklernernik, nellunaikutaksoarniglo tattamartunniglo pijokarkovlugo, kittorngavit heiligeōjub Jesusib attingane.

31 Tuksiarmettalo, iglo kattimavigijanget aulavok, illunatiglo Annernermik ajunginermik illumertaavut, Gudiblo okausinginik okālavut sivōranatik.

32 Okpertulle unnuktorsuit (sorlo) attautsemik omættekalarmiglo, attautsemik tarnekarpus; perkutimingniglo okartokangilet piminik tailugit, tamaitale adsigēktomik avikpeit ingmingnut.

33 Apostelillo kinnadlartomut Nalekab Jesusib makkininga kigligiudjutigivæt, illunatiglo saimarsautekalaukput angijoksoarmik.

34 Ajoksartokalaungilaktauk tapkoa akkorngænne, kapsillo perorsēvingnik iglunniglo pekartut, makkoa niorvgotigiveit, niorvgotigijamiglo akkingit kaipeit,

35 Illivlugillo Apostelit ittigganginnut; ajoksartullo illunaita tunnitsiviovut ajortanginnik tamakkonanget.

36 Josesele attipsālik, Apostelit taijanget Barnabase-mik (imaipok mannigornernub erninga) Leviteōjok, Zypernme innulertok,

37 Perorsēvikarpok, tapsoma niorvgotigiva, (akkingalo) kēnaujet kaipeit illivlugillo Apostelit ittigganginnut.

KAPITEL V.

Ananiasib Safirablo tuavitomik tokkonigingnik.

ANGUTIBLE Ananiasemik attigub, nulliane Safira illagilugo, perkutinne niorgotigiveit,

2 Akkingitalo kēnaujet illainangit angiariveit, nulliane kaujimatillugo, illainangille kaipeit, illivlugillo Apostelit ittigganginnut.

3 Petrusese okarpok : Ananiase, sōg Satanasib omæt-tit illumertipauk, Anernek ajunginek sæglokidlarangne, perorsēviub akkingita illainangit angiarilugit?

4 Perorsēvigangne perkutigingilet? Pissiarijaung-mello, akkingatauk perkuteksaulaungilak illingnut? Sōg omættingne taimak issumalaukpīt? Innungnik sæglokit-singilatit Gudemigle.

5 Ananiasible okautsit tamakkoa tussaramigit, ochovok annernekarungnērlunelo. Tamattomingalo tussartut angijomik erksivut.

6 Innuosuktulle angutit nikovidlutik assianut illivæt, annilālo illuverlugolo.

7 Killamiojungnērmello, Stundit pingasut kingorng-ane, nullia itterpok, nellovlune kannoētokalernermangæt.

8 Petrusible okautiva : Okautilaunga, perorsēvik taimak akkitutigijomik akkekalauka? kiova : Ahaila, taimak akkekalaukpok.

9 Petrusible okautiva : Sōg adsigēktomik issumakar-pitik Nalekab Annerninga öktoromavlugo? Ahak, uingnik illuversijut ittiggangit upkutsab sillatanēput, igvittauk anniniarivātīt.

10 Tagvaīnarlo ittigganginnut ochovok, annernekarung-nērlunelo. Tagva innuosuktut angutit itterput, tokkung-ajorlo naipipæt, annilugolo uinganut illuverpæt.

11 Illagēktullo illunatik angijomik erksilerput, tussar-tullo tamattominga illunatik.

12 Apostelille aggangittigut unnuktunnik nellunaiku-tennik tattamnartunniglo pivut innungne, illunatiglo ad-sigēktomik issumakarkattigēk lutik Salomonib pānganē-put.

13 Assingitale najorlugit sivōragiveit, innuille opigiveit.

14 Nalekamulle okpilertut unnuksivalliavut, angutillo arnello unnuktorsuit.

15 Kannimajut aglæt iglut akkornganut annipeit, amittinnullo akigautinnullo illiveit, Petrusib sennerkokpagit tachanganut illangit tāktaukovlugit.

16 Innugiartorsuittauk iglugaseksoarnit erkānetunnit Jerusalem pīvut, kannimajut, annernernullo makkojungnartunnut kappiasuktitaujut tikkiupeit, illunatiglo ākiktauvut.

17 Ajochertuinerōjorle nikovipok, illagijangillo illunatik (Saduzæereōjut) ningorosulerlutiglo ;

18 Apostelillo tiguveit, parngnanērsimmavingmullo pitilugit.

19 Nalekable Engelinget parngnanērsimmaviub upkuanga mattuērpā unuame, annitilugolo, okarpok ;

20 Alieritse, sakkerluselo kattimaviksoarme, innogutib mattoma okausertanginnik tamainik okālatitse innungnut.

21 Tamanna tussaramitsuk, uvlārorlutik kattimaviksoarmut ajochertuijartorput. Ajochertuinerōjuble illagijangitalo kailutik, kiglissiniarpaktut, Israeliblo kit-torngangita angajokangit tamaita kattorsorkolerpeit, parngnanērsimmavingmullo tilliklerput, aijaukovlugit tapkoa.

22 Kivgelle tagvunga pigamik, parngnanērsimmavingme kingorarpeit ; angergarivut tava unipkariartorlutik,

23 Okarpullo : Parngnanērsimavik naipigalloarpavut pallangērsimatsiartok, udsertortullo sillatānetut ; upkuē-raptigole innuksingilagut.

24 Ajochertuinerōjuble, kattimaviksublo Kaptaininget, ajochertuijoksuillo okautsit tamakkoa tussaramikit koaksangalerput kannok tamanna illinganiarmangæt ?

25 Tagva attausek unipkariartorpok tapkonunga : Ahak angutit parngnanērsimmavingmut pitilauktasse, kattimaviksoarmēput, nængerlutiglo innuit ajochertorpeit.

26 Tagva Kaptainab kivganne illagællugit pijartorpeit, aksorornagille, innuit sivōragigamikit, ujarkennut millortauniarasugællutik.

28 27 Tikkiutigamikillo, kiglissiniartunnut pitipeit. A-
jochertuineröjublo appersorpeit,

tik 28 Okarlunelo : Innertilaungilapse illungertorluta, a-
nu jochertuerkonnase tapsoma attingane? Ahaglo, illipse
lal Jerusalemiut illumertipasse ajochertutipsingnut tamatto-
munga, innublo tapsoma aunga uvaptingnut pititso-
savasse.

an 29 Petrusible kioveit, Apostelillo okarput : Gude
nälengnarnersauvok innungnit.

tig 30 Angajokapta Gudingeta Jesuse makktilaukpa,
tokkolauktase nivingatilauktaselo kejunmut.

sō 31 Tamna Gudib Nalegangortilaukpa, Piulijungorti-
illi lälo tallerpingminut ; Israelitit tunnitsivigilugit kakkia-
son lernernik issumangnarungnaitomiglo ajortunnit.

orl 32 Tapsomalo kigligiudsijokottigivätigut, okautsit ta-
son makkkoa pivlugit, Annernerublo ajunginerub Gudib
tunnilauktanget nalektiminut.

va 33 Tamanna tussaramitsuk omætteroktauvut, tokkot-
asomavlugillo issumalerput.

th 34 Tagvale Farisæerit illanget nikovipok kiglissiniartut
Ju akkorngæenne, Gamalielemik attelik, aglangnik illissima-
jok, innuit illunatik opigijanget, tapsoma Apostelit anniki-
tomik annititaukoveit.

illa 35 Okautiveillo : Illipse angutit Israelittiōjose udser-
lag toritse nangminipsingnik, innuit ukkoa pivlugit, kannok
pinniaromangmangapsigik.

Pe 36 Uvlut tamakkoa sivorngagut Teudase sakkerpok,
12 ingminiglo pimariutidlune, taimna angutigaseksuit 400dit
illagivæt ; taimna tokkotauvok, malliktullo taipsomina
ka illunatik siamardlutik nungutauvut.

ga 37 Taipsoma kingorngagut Judase Galilæamiok sak-
tig kerivok, uvlut (innungnik) aglaktauvit nelliutingmetta,
innuit unnuktorsuit uivērivlugit illagiveit ; taimnatauk
ka nungutaugivok, illunatiglo malliktut taipsomina siamar-
tauvut.

vik 38 Manalo okautivapse : Innuit ukkoa allarsigik aular-
kāl lit. Okautsit ukkoa pinniarnerrillo innungnit pituinarunik
nungutsomärput ;

lu 39 Gudemille pikpetta asserorlugit ajorpasse, Gude-
oka mut akkerartoromajutitut naipitaukonnase.

vir

40 Nalekpæt tagva, Apostelillo kaikoveit issakalaitalo, innerterlugillo Jesusib attingane okarkonnagit, aularkoveillo.

41 Kuviasuklutigle tava kiglissiniartut kēnanginnit aularput, nikagijaunginamik mittautigijauvlutik Jesusib attinga pivlugo;

42 Sorēratiglo ajochertuivut uvlut tamaita kattimaviksoarme iglunnelo nellīne, okautigilugillo okautsit tussarnertut Jesuse Kristusemik.

KAPITEL VI.

Stefanusib passijauninganik.

UVLUNELE taipkonane illinniartut unnuganermetta, Grichit avamudlalerput Ebræerinnut, uigarnitik issu-magingimagit, ajortanginnik uvlut tamaita.

2 Tagva 12 it illinniartigaseksuit katterkolerpeit, okautivlugillo: Idluangilak, Gudib okausingit kammagingikuptigik, kivgartorlutalo nerrimārtunnik.

3 Taimaimet, erdlingnartose kattangutigēt, angutinnik 7 nik kennilauritse akkunapsingne, idluartokutaujunnik Annernermiglo ajunginermik sillatunermiglo illumertaujunnik, kivgartorkojeksaptingnik tamattomunga.

4 Uvagulle sorērata tuksiarlutalo okālajomavogut okautsinnik tussarnertunnik.

5 Okautsillo tamakkoa kattimajut idluariveit; Stefanuselo annerivæt, angut okpernermik Annernermiglo ajunginermik illumertaujok, Filippuselo, Prochoruselo, Nikanorlo, Timonelo, Parmenaselo, Nikolauselo, Judio-kattaujok Antiochiamit.

6 Tapkoa Apostelit sānginnut pitipeit, tuksiarlutiglo aggangmingnullo pattiklugit.

7 Gudiblo okausingit aglivalliavut, illiniartullo unnuktorsolerput Jerusaleme; ajochertuijuttauk unnuktut okpillerlutik nalekput.

8 Stefanuselo okpernermik pitsartunermiglo angijomik illumertauvlu, tattamnartullivok, nellunaikutaksoarniglo pivok innungne.

9 Tagva illangit sakkerput illinniarvingmit taijamt Libertinerit, Zyrenerrillo, Aleksanderillo Ziliziamillo pijut, Asiamillo, Stefanuselo appersorkattigivæt.

10 Sillatuningalo annernerlo okälajutigijanga akkeraratorungnangilæt.

11 Tagva angutit illangit ajochertorlugit okarkoveit: Tussalaukpavut okauserluktok Mosesemullo Gudemullo.

12 Innuillo pikablätipeit, angajokajello, aglangniglo illissimajut, tikkidlugolo tessigoarpæt, kiglissinnartunullo äpæt.

13 Sæglotujoksuillo sakkertipeit, okälajunnik: Innuk una sorëngilak, okauserluktomik okarlune iglugaseksoarnut ivsornaitunnut makkonunga, perkojennullo.

14 Tussalauraptigo okartok: Jesusib Nazaremiub asseroromärpeit iglugaseksuit makkoa, illutsillo ablat-sautilugit, Mosesib tunnilauktangit uvaptingnut.

15 Tækkunärpælo kiglissiniarvingme iksivajut illunatik, këngalo tækkovæt, sorlo Engelib këngatut.

KAPITEL VII.

Ujarkennut millortauvlune, Stefanusib tokkotauninganik.

TAGVA Ajochertuineröjok okarpok: Tamanna tai-
maika?

2 Okarporle (Stefanuse): Kattangutigëktose angutit angajokaujoselo, nalegitse! Gude änanaujotuak tækkotipok atätaptingnut Abrahamut, sulle Mesopotamiamëlauktillugo, Haraneme nunakakärlauktinago;

3 Okautilälo: Aularit nunagijarnit, illangnillo, äilerillo nunamut unertotigijomajamnnt illingnut.

4 Tagva Kaldæamiut nunangænnit aularpok, Hara-nemelo nunakalerdlune. Atätangello tokkolaungmet, tagvanget aulartiniva, nunamut tapsomunga, nunagijapsingnut mana.

5 Tagvanelo nunamik nangminerijeksanganik tunnit-sivigingila, tumitut sillikligijomiglonët, angervigivalo tunnijomärmago tapsomunga, kingoninganelo kinguväk-sanginnut, sulle kittorngakakärtinnago.

6 Gudele okalaukpok imäk: Kinguväksettitt tækkorng-

artaŭjomärput nuname perkutigingitamingne, taikanelo kippalotitaujomärput kappiasuktitaujomärlutiglo Jahrit 400 dit nävlugit;

7 Innuille tapkoa kippalugijīgijomärtangit erkartoromavakka, Gude okalaukpok; kingorngagullo aularomärput, tamänelo kivgartoromärpānga.

8 Kippinerublo nellunaikutanganik tunntsivigiva, Isaakernerigamiuk, uvlut sittamaujungane kippiva, Isaakiblo (erneriva) Jako, Jakoblo (erneriveit) Patriarchit 12 it.

9 Patriarchillo Josefe kenugivæt, Egiptenemullo ni-orygotigilugo; Gudible illagiva,

10 Piulivlugolo kappiasungninginnit tamainit, samartilālo sillatutipa Faraub Egiptenemiut attanningeta sāngane, tapsoma angajokangortipa Egiptenemiunnut, iglominetunnullo illunainut.

11 Kāngnartoksoakalerporle Egiptenib nunangane illunane, Kanaanemelo, kappiasuvaksoadlarlutik, angajokavullo nerkiksamik nachvalaungilet.

12 Jakoble tussarame, kakkojeksennik pissijeksakarmet Egipteneme, angajokavut tilliveit sivorlerpāmik.

13 Aipānigle pigamik, Josefe illitarijaulerpok angajuminut, Josefiblo illagasengit kaujijaulerivut Faraomut.

14 Josefible tilliklerlune atātane Jako aijaukova, illanelo illunaita 75 ōjut.

15 Jakolo Egiptenemut attersarpok, tagvanelo tokkovok, tamna angajokāvullo,

16 Sichememullo ātaulaukput illijauvlutiglo illuvermut, Abrahamib pissiarilauktanganut kēnaujennut, Hemorib Sichemib atātanget kittornganginnit.

17 Gudible angersimaninget nellautsivia Abrahamut kaglilermet, innuit aglisikput, unnuksivalliavlutiglo Egipteneme.

18 Assianik attanniviktärmetta, Josefemik kaujimangitomik.

19 Tamna uivēsardlune illaptingnut, angajokavut kappiasuktipeit, nutaranginniglo egिताutitsivok, innokojomanagit.

20 Taipsothane Mosese innulerpok nutarārsuk pinnarnartok Gudib sāngane, takkinniglo pingasunnik atātanget iglungane amāmaktitaulaukpok.

21 Illijaulermelle (kõngmut) Faraub panninget illel-liorlaukpa, innugoilerdlugolo erniksarijomagamiuk.

22 Moseselo ajochertortaulerpok Egiptenemiut illis-simaninginnik tamainik, pitsartudlalilarmelo okautsinnik pinniarnerniglo.

23 Jahrekaleramele 40 nik issumakalerpok kattang-utinne tækkojomavlugit, Israelib kittorngangit.

24 Tapkoa illanget tækkogamiuk akkunartaungmet, sapputiva akkiniarlugo kappiasuktitaujuk, Egiptenemiok annauva tokkodlugolo.

25 Kattangutinnele tukkisitiniarasugællugit, Gudib piulijomangmagit tapsoma aggangittigut ; tukkisilaungi-lælle.

26 Kaungmello tikkidlugit, aivalertuk tækkogamigik, sorêrkolerpak okarlunelo : Nægliktotik angutik kattangu-tigêkpotik ; sôg illiptingnut idluitomik pivitik ?

27 Aiparminulle idluitomik pijub, ajekpa okarlunelo : Kia attanitolaukpâtit erkartuijuksautilarpillo uvapting-nik ?

28 Tokkotsomavingatauk, sorlo ikpeksak Egiptenemiuk tokkolaurangne ?

29 Okautsille tamakkoa pitjutigællugit, Mosesemâvok, tækkorngartaulerlunelo Midianib nunangane ; tagvane ernetalerpok maggungnik.

30 Jahrit 40 git nāngmettalo Nalekab Engelinga tækkotipok tapsomunga innukajuitome Sinaib kakkanget erkane, ikkomame nappartomētome.

31 Mosesible tamanna tækkogamiuk, tækkotitak ta-manna tattaminiariva. Ullerneriarformagole, Nalekab nippinget piva :

32 Angajokavit Gudigivānga, Abrahamib Gudigivānga, Israakiblo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga. Mosesele sajulerpok, tækkosarnerlo sapperpa.

33 Nalekable okautiva : Ittigagutikik ittiggangnit pērkik, tullerartet nuna ivsornaimet.

34 Innukotima Egiptenemētut kappiasungningit tæk-kogapkit, annersauminigillo tussalaurapkit, akkarpunga piulijartoromavlugit. Manalo kailutit, Egiptenemut til-lijomagapkit.

35 Mosese taimna, nalegomangitanget, okarlutiglo: Kia attanniotilaukpätit erkartuijuksautilarpillo uvaptingnik? tamna Gudib tilliva attanniokovlugo piuliklerteokovlugolo, Engelib agganginut, tapsomunga tækkotitub nappartunne.

36 Tapsoma annitipeit, pinniarlunelo tattamnartunnik nellunaikutenniglo Egipteneme, immakbingmelo aupaluktame, innukajuitomelo Jahrit 40 git nāvlugit.

37 Taimnauvok Mosese, Israelib kittornganginnut okalauktok: Nalekab Gudipse nellautajomik tunnitsivigijomarpāse kattangutipsingnit, uvaptun-ītomik; tamna tussagōreksarivasse.

38 Taimnauvok, illagēktunne-īlauktok innukajuitome Engele illagællugo, tapsoma Sinaib kakkangane okarkattigiva, angajokavullo okarkattigiveit; tamna okautsinnik omanartunnik pititaujok tunnitsiviokovluta,

39 Taimna angajokapse nalegomangitanget, ajeklugole pivæt, omættimikullo mumikput Egiptenemut,

40 Okarlutiglo Aronemut: Gudiksaptingnik sennajokarle, sivorliksaptingnik, Mosese imna Egiptenemit aularutsijigilauktavut kannoēlingangmangæt nellogaptigo.

41 Uvlunnelo taipkonane Nochaub (adsinganik) sennavut, tunnergutiksenniglo kaitsivut Gudeungitomut, aggamiglo sennajangit kuvasutigiveit.

42 Gudible allarpeit, tunnilaitalo kivgartorkovlugit killaub uvlorianginnik, taimak aglaksimmangmet nellautajut aglanginne: Illipse Israelib kinguvāngit, tunnitsivigilaukpissinga tunnergutinnik nergjutinnik tokkotanik, tunnergutikset assinginniglonēt Jahrinne 40 ginne innukajuitome?

43 Molochiblo tuppunga pivasse, Gudipselo Refanib uvloriangit, āngoasse sennalauktasse, tuksiarvigivlugit pivasse; tamannalo pivlugo nutitsomavapse Babilonib ungatānut.

44 Angersimmanerub tuppunga angajokaptingnēlauktok innukajuitome, taimak perkungmagit, Mosesemut okarame, adsililugo igsareksak tækkolauktane.

45 Tamanna angajokapta illanguibvigivæt, Josualo illagællugo neksarpæt nunamut (Kanaanemut) nellojut

namagijjangenut, Gudib pingudlartangita angajokapta kēnanginnit, Davidib nellfuninga tikkidlugo.

46 Tamna Gudemut saimarviolaukpok, kennuvigivalo igloliorkojaujomavlune Jakob Gudinganut.

47 Salomonible igloksoanga sennava.

48 Kotsingnerpāngojuble innigingileit kattimaviksuit aggangnut sennamajut, sorlo nellautaijok okarmet:

49 Killak iksivautarivara, numalo ittikkama ikkovrari-væt; sunamik igloliromavise uvamnut? Nalegak okar-pok; nanēlonēt merngoērserviksamnik?

50 Makkoa tamaita aggama sennalaungileit?

51 Tappatojoksōjose kippimangitoselo omættipsigut siutipsigullo, akkerartutsainarpasse Annernek ajunginek; angajokapsetut illipsetauk taimailiorivose.

52 Nellautaijut nellit angajokapsingnut unangmijau-laungilet, tokkotaulaungilello? okālalaunktut sivorngagut idluartub tapsoma tikkitsomārninganik, mana tapsominga pititsijōlerērtose innuartiōlerērtoselo.

53 Perkojet pivasse Engelit pititsiningittigut, naleng-nagillo.

54 Tamanna tussaramitsuk omætteroktauvut, nerko-lartsivlutiglo tapsomunga.

55 (Stefanuse) Anernermik ajunginermik angijomik illumertaugame, killangmut ārloppok, tækkolugolo Gudib ānanauninga, Jesuselo Gudib tallerplane nængertok; okarporlo: Abak, killak angmajok tækkovara, Innublo Erninga nængertok Gudib tallerplane.

56 Nipliadlalerpulle siutitik mattuvlugit, attautsekullo sorsugvigijartorpæt, pingujarlugo iglugaseksoarnit, mil-lulālo ujarkennut.

57 Passiklertullo annoratik illiveit innuosuktub ittig-gangita kiglingænnut Saulusemik attiggub.

58 Stefanuselo ujarkennut millorpæt, tuksiartok, okar-lunelo: Nalegak Jesuse, annernera piuk!

59 Serkortolerporle nipliadlarlunelo: Nalegak, ajor-ningit tamakkoa issumaginagit! Tamattomingalo okarē-rame sinnisilerpok.

KAPITEL VIII.

Saulusib unangmiklarninganik illinniartunnik. Samariamiut sāgiarninginnik. Simonib angakoninganik. Pimaklertib sāgiarninganik.

SAULUSIBLE Stefanusib tokkotauninga idluariva. Taipsomane illagēktut Jerusalemētut angijomik unangmijaulerput; tapkoalo illunatik siamakterput Judæablo, Samariablo nunanginnut, Apostelit kissimik pinatik.

2 Angutille okpertut Stefanuse illijartorpæt, angijomiglo kēavæt.

3 Saulusible illagēktut nungupeit, iglut illunaita itersārpaklugit, angutillo arnello sakkertipeit pitilaitalo parngnanērsimmavingmut.

4 Siamactersimajulle arvertarput, okautsillo tussarner-tut okariartotigivlugit.

5 Filippusele attersārpok iglugoseksoarnut Samariamētunnut pivlune, Kristusemiglo okālavigiveit.

6 Innuille nalegiatsiarkattigēkput Filippusib okausinginnik, tautularmiglo nellunaikutaksoarnik pinniarnerijanginnik.

7 Annernerit makkojungnartut anningmetta unnuktunnit illumiktunnit nippekadlarlutik, tumangajullo tussiatullo unnuktut ākiktauvut.

8 Iglugaseksoarnelo tapkonane kuviasuvaksoadlarput.

9 Angutekalaukporle, Simonemik attelingmik iglugaseksoarne tapkonane, sivorngagut torngilaukpok, Samariamiullo tapsoma uivēridlalaupkeit, angakomariksonerminik okarlune.

10 Tamnalo illunatik kamagivæt, mikkijullo angijullo okarlutiglo: Tamna Gudib pitsartunersoangatun-ipok.

11 Tamanna pivlugole kamagivæt, akkunērsoarmik uivēri-laungmagit angakotseminut.

12 Filippusible okālaninginnik Gudib nalegauvinganik, Jesusiblo Kristusib attinganik okpileramik, baptitaulerput angutillo ārnello.

13 Tagva Simontauk okperivok, baptitaulunelo, Filip-puselo najugarilerpa. Nellunaikutaksuillo tattamnartullo pijut tækkogamigit tattaminiarpok.

14 Apostelille Jerusalemētut tussaramik Samariamiumik Gudib okausingimik illelliorlertunnik, Petruselo Johanneselo taipkonunga tillivakit.

15 Tapkoa attāramik, tuksiarutivait, Annernermik ajunginermik tunnitsiviokovlugit.

16 (Sulle tapkoa illangellonēt tikkivigilaungimago, Nalekab Jesusib Kristusib attingane kissiane baptitaulaungmetta.)

17 Aggangmingnut pattikamikit, Annernek ajunginek pigilerpæt.

18 Simonible tækkogamigit Annernermik ajunginermik tunnitsiviojut Apostelik aggangmingnut pattikpattigik ; kēnaujennik tunnitsivigijomaveit,

19 Okarlunelo : Uvangatauk taimaitomik pitsartunermik tunnitsivigissinga, nelliēt aggamnut pattikupko, Annernermik ajunginermik tunnitsiviokovlugo.

20 Petrusible okautiva : Kēnaujekotitit illagillugit erkartortait, issumagavit Gudib tunnerguta pissiarilugo kēnaujennut.

21 Okausek una piginago illangiutiviginiaængilellonēt, ōmættit idluangimet Gudemut.

22 Tamanna pivlugo kakkialerit tamattominga idlulungnernik, Gudemullo tuksiarit omavit issumalungningit issumagijajungnērniaëngimangæta.

23 Tukksisigapkit, sungarmik kassilingnartomik tættæpotit kellersorsimavlutillo idluiluktomut.

24 Tagva Simon kiovok okarlunelo : Illipse Nalekamut tuksiaritse pivlunga, okautigijasse nelliellonēt uvamnut pekonnago.

25 Tapkoale, Nalekab okausingit kigligiutigilaitalo okautigilauramikit, Jerusalemūt utterivut, okālavlutiglo okautsinnik tussarnertunnik Samaritit iglugasanginne unuktunne.

26 Nalekable Engelinga Filippusemut okarpok : Nikovilerit ailerlutillo sekkinerdlinnut, apkosinek Jerusalemūt Gazamut illingajok attorlugo, innukangitokut.

27 Nikovidlunelo ailerpok, ahaglo, Aethiopiamiok (ingergajok), pimaklerte angut angajokaksoak, Aethiopiamiut attanersoangænne arname Kandaces attelingme, taipsoma perkutinginnik illunainik udsertortok; tamna Jerusalemut tikkilaukpok tuksiariartorlune.

28 Angerarsuarterlo nunaminut kemmukserlune, nel-lautaijublo Jesaiasib aglangit attuarpeit.

29 Annerneruble Filippuse okautiva: Ailerit kemmuksit ukkoa najorlugit.

30 Filippusib akpangerlune tikkinamiuk, tussäva, nel-lautaijub Jesaiasib aglanginnik attuarsijok, apperivalo: Attuartattit tukkisigalloarpigit?

31 Okautivale: Kannok pijungnarkik ajochertortau-nanga? Filippuselo innalerpa ikkimakattikkumavlugo.

32 Aglaillo attuartangit imaiput: Tessiortauvok saugaktut tokkotauvingminut, saugärsutullo niplingitotut sallijiminut, taimaktauk tapsoma kannine aitarlaungilälonët;

33 Mikkilersimanermine äniatitaunersoane annigorpeit. Kiale innöninget sivituninga okautigijungnarpauk? Innöninga nunamit aksartaulaungmet.

34 Tagva pimaklertib Filippuse kiova, okarlunelo: Kennuvigivagit, okautilaunga, nellautaijub kina okautigivauk? Nangminerminiglonët assiminiglonët okarka?

35 Filippusible kannine angmalerpa, okautsit tamakkoa pitjutigekärdlugit, okälavigivalo okautsinnik tussarnertunnik Jesuse pivlugo.

36 Ingergaramiglo immek tikkipæk; pimaklertelo okarpok: Ahak, immek tagga, suna agviarka baptitaunkonnanga?

37 Filippusele okarpok: Omamut illuitomut okperuvit pijuksauvotit, tamna kiovok, okarlunelo: Okperpunga Jesuse Kristuse Gudib erneringmago.

38 Kemmuksillo nokartipeit, immermullo tamarmik pivlutik Filippuselo pimaklertelo; (Filippusiblo) baptipa.

39 Kakkimennigle immermit Nalekab Annerninget Filippuse aularutiva, pimaklertiblo tækkojungnërpa; kuviasuklunele angergarpok.

40 Filippusele Asdome naipitauvok, tagvanelo arver-

tarpok iglugaseksoarnut illunainut, okautsillo tussarnertut okautigilugut, Zæsarea tikkilugo.

KAPITEL IX.

Tattamnartomik Saulusib okautsauninganik.

SAULUSELE sulle kinnagiarpok sillungnermut tok-kotsinermullo, Nalekab illinniartinginnik, ajochertuinerö-lunnullo aivok,

2 Kennuvigivalo aglangnik aijuksennik Damaskusemut illinniarninginnut pijomavlune, okpertunnik naipitsinajarune, taipkoa illangit angutit arnellonēt kelleksorkärdlugit tikkiutsomagamigit Jerusalem.

3 Apkometillugolo, Damaskusib kanmitanganēdlune, tagvaīnak kaumajub killangmit pijub kaumaksarpa.

4 Nunamullo ochovok, nippemiglo tussarpok okautsijomik omunga: Saul, Saul, sōg unangmivinga?

5 Okautivale: Nalegak kinauvit? Nalegak okarpok: Jesuseōvunga unangmijet; sulokamik tukarlutit ajorsaleromārpotit.

6 Sajulerlunelo koaksangadlalarmelo okarpok: Nalegak sumik pinniarkovinga? Nalekab okautiva: Mak-kilerit ailutillo iglugaseksoarnut, tagvane okautsaulārpotit pinniareksarnik.

7 Angutille ingergakattingit koaksangavlutik nængerput; nippe tussaramitsuk innuksinatiglo.

8 Saulusele makkipok nunamit, uitaleramelo tautungilak sumik aggangittigulle tiguvaēt tessiorpællø Damaskusemut.

9 Uvlunnelo pingasunne tautugane, nerrinanelo immingilak.

10 Damaskusemele illinniartokalaukpok Ananiasemik attelingmik, tapsomunga Nalegak okarpok tækkotitsinekut: Ananiase! Okarporlo: Ovanepunga Nalegak.

11 Nalekab okautiva: Nikovilerit, ailutillo iglut akkorgattigut, apkosinek naggojomik taimajok attuaruk, Judab iglungane Saulusemik attelik apperkotigiuk, Tarsenmiok; ahak, tuksiarpok.

12 Tækkotitsinekut tækkolaukpok angumik, Anania-semik attelingmik, itteriartortiminik aggangminut pattik-timinik tautulermikovlugo.

13 Ananiasible kiova : Nalegak, angut taimna unnuk-tunnit tussaumavara kannok angijomik okpertokotitit kappiasuktikattarlaungmagit Jerusaleme ;

14 Ajochertuinerøjullo perkongmatsuk, ovane kellek-sorlugit tamaita atternut tuksiartut.

15 Nalekable okautiva : Ainiarit, tamna uvamnut annerimmajok, attortuksauvlune attera okautigilugo nel-lojunnut, attannersoarnullo, Israeliblo kittornganginnut.

16 Kaujititsomavara, kannok angijomik kappiasuk-titaujomärmet attera pivlugo.

17 Ananiasele aivok, itterlunelo iglomut ; aggangmi-nullo pattikpa, okarlunelo : Næglingnartok kattangut Saulus, Nalekab (Jesusib tækkotitub illingnut apköme, tamaungartillutit) tillivānga tautuktitaukovlutit illumer-taukovlutillo Annernermik ajunginermik.

18 Tagvaīnarlo kavitsitun-itunnik kattaktokarpok iji-gingnit, tautulerivorlo ;

19 Makkilunelo baptitaulerpok, nerrilarmelo nekkok-sijauvok. Saulusible uvlut illanginnik illinniartut Da-maskusemētut najulerpeit.

20 Manakullo tava Kristuse okautigiva illinniarvingne Gudib Ernerijanganik okarlune.

21 Tamattomingale tussartut illunatik, tattaminiarput, okarpullo : Asserorterilauktoungitok una illunainik Je-rusaleme tuksiartunnik Jesusib attinganut, tamaungar-lauktorlo kelleksorsimatillugit pititsomavlugit ajochertui-nerøjunnut ?

22 Saulusele songosivalliavok, Judillo Damaskusemiut nippangertipeit, Jesuse Kristuseojok okautigitsiarlugolo.

23 Uvlullo unnuktut kingorngattigut, Judit kachimio-lerput tokkotsomavlugo.

24 Saulusele okautsaulerpok, unangmijomangmatsuk. Ittertarvingnele udsertorput uvlutillugo unnuamelo, tok-kotsomavlugo.

25 Tagva illinniartut unnuame tiguvaet amagaujamullo ningitipæet avaluksuit sillatānut.

26 Saulusele Jerusalem ut tikkiname, illinniartut illaginasualerpeit ; illunatigle erksigivæt, okperatiglo illinniar-teoninganik.

27 Barnabasible ingminut pitipa, âlâlo Apostelinnut, unipkautivlugillo kannok Nalegak (Paulusib) tækkolaungmago apkome, tapsomalo okautilaungmago, kannorlo sivōranane okālalaungmet Jesusib attinganik Damaskus-seme.

28 Najugarilerpeillo, annikattigivlugillo itterkattigiveit Jerusalem iut, sivōrananelo okālavok Nalekab Jesusib attinganik,

29 Okālavlunelo appersorkattigiveit Grichit ; tapkoale tokkonasualerpæt.

30 Kattangutigëlle tamattominga tussaramik, Zæseareamut kannilärpæt, tagvangello Tarsenmut aikoveit.

31 Illagëktut mana unangmijaujungnërput Judæame illunane, Galilæamelo, Samariamelo, songosivalliavlutiglo, Nalegarlo naleklugo innovut, Annernerublo ajunginerub mannigoininganik illumertaulaukput.

32 Petrusible illunaitigut ingergarame, okpertunnut-tauk Lyddametunnut pigivok.

33 Tagvane angut naipipa Eneasemik attelik, Jahrinik sittamaujortunnik nellaënalauktok, tumangalaurame.

34 Petrusiblo okautiva: Enease, Jesusib Kristusib pijungnërtipätit ; makkitit, aumittitillo nangminek âkikit ; tagvaïnarlo makkipok.

35 Lyddametullo Saronemetullo illunatik tækkovæt, sagiarlutiglo Nalekamut.

36 Joppemele illinniartokalaukpok arnamik Tabeamik attelingmik, Grichit (taivæt) Dorkasemik taimna ajungitullikkattalaukpok, pitsiarlunelo aklujunnut.

37 Taipsomanele kannimalerpok tokkolarmelo. Tagva tamna ubvarpæt illivælo iglut kollerpångænnut.

38 Lyddale Joppenib kannitanganëmet, illinniartut tussaramik, Petrusemik tagvanëtomik, angutik magguk tillivakit tapsomunga, kennuvigivælo kunnunane tikkerkovlugo taipkonunga.

39 Petrusile nikovilerpok illagivaglo. Tikkisimangmello, tessiorpæt iglut kollerpångænnut, uigarnerillo il-

lunatik illumavæt, kugviorlutiglo, ulliksuillo annorallo sakkertipeit tapsomunga, Dorkasib sennajaviningit, najortigingmatsuk.

40 Petrusiblo tamaita annitinamigit serkortorlune tuksiarpok, timelo tava sädlugo okarpok: Tabea, mak-kitit! Uitavok tagva; Petruselo tækkogamiuk, makkilune ingipok.

41 Tapsomale agganne issaklugit nikovitipa; okper-tullo uigarnerillo itterkoveit, omartorlo tækkojautipa.

42 Tamannalo tussaumajaulerpok Joppeme tamaine; unnuktullo okpilerput Nalekamut.

43 Uvlunniglo unnuktunnik Joppeme uvlivok Simo-neme kettumaksaijome.

KAPITEL X.

Korneliusib sagiarninganik.

ANGUTEKALAUKPORLE Zæsareame, attinga Korneliuse, sorsuktukset ingmigolingajut Italiamiunnik taimajut centuriosinget. (Angajokak sorsuktuksennut hundertinnut.)

2 Issumagidlarlune opigosulaukpok Gudemik, iglomio-kattinne illagilugit, aitusiænniglo tunnijikattalaukpok in-nungnut, tuksiatsainartorlo Gudemut.

3 Tamna tækkotinekarpok uvlub Stundingita 9 öning-æne, Gudib Engelinga ittertok omunga tækkova, tap-soma okautiva: Kornelius!

4 Tækkosarpale koaksalarmelo, okarpok: Suna Na-legak? Tapsomale okautiva: Tuksiarnitit pikkungardlutik Gudib tussarpeit, aitütitillo issumagiveit.

5 Manalo angutinnik tilliklerit Joppemut, Simonelo Petrusmik attipsalik kaikojaukolugo,

6 Simonemik attelik kettumaksaijok najorpa, immab kiglingane iglulik; taipsoma okautiniarpätit pinniarek-sarnik.

7 Engelelo Korneliusemut okartok aularmet, kivgami-nit magguk, sorsuktuksello najortigivaktame illanget, Gudemik nalektok, kaikoveit,

8 Unipkautivlugillo tamakkoninga tamainik, Joppemullo tilliveit.

9 Uvlub aipangane tapkoa apkomētillugit, iglugaseksuillo kaglilermattigik, Petruse iglut kollerpängænnut majorarpok tuksiaromavlune, uvlub Stundingita 6 öningæenne.

10 Kåleramelo sumik ёsijomavok; nerkiksalliommat-sugle, ingminik ikpigijungnёрpok.

11 Killaglo angmajok tækkova, illitsiviglo akkarvigijine, sorlo tingerautaksoatut, terekongittigut kelleksorsimajok, nunamullo ningititaujok;

12 Illuanetokalaupok sunatuinarnik nunab nergjutinginnik, nujuartunniglo pångortunniglo, tingmitsenniglo killaub attånётunnik.

13 Nippiblo piva: Petruse, makkitit, tokkotsilutit, nerrit.

14 Petrusele okarpok: Aukagle Nalegak; nerrilaunginama sulle nachonartomik makkojungnartomiglonёт.

15 Nippiblo aipanut piva: Gudib ivsornarungnёрtitanangit nachonartiteksaringilettit,

16 Taimaglo pingasuertorpok; illitsiviglo ama kilangmut amuartaugivok.

17 Petrusele illumine siardlilermet, tækkotitsut tækkolauktane kannok tukkekarmangæt, ahak, angutit Korneliusib tillijangita, Simonib iglunga apperkotigivæt, upkutsablo sillatåne nængerdlutik.

18 Nipliavut apperivlutiglo: Simone, Petrusemik attipsålik, tagvanёмangæt?

19 Tækkotitautine Petrusib issumagilermago, Annererub okautiva: Ahak, angutit pingasut kennerpåtut.

20 Makkitille attersårlutit illagigigit innertuinæglo; uvanga tilligapkit.

21 Tagva Petrusib angutit Korneliusemit pijut attersårvigiveit, okarlunelo: Ahak, kennertase uvanga uvunga; suna pivlugo tamånepise?

22 Okarpullo: Korneliuse, Centurius, angut issumagiktok Gudemik nalektok, Judit innungita illunatik idluarnerarpæt, Gudemut kaujititauvok Engelekt ajungitokut, kaikojikovlugo illingnik iglominut, okautsinnik tussarkogamiuk.

23 Itterkolerpeit tagva, sinniktartilaitalo. Kaungmet Petrusib aularkattigiveit, Joppemiullo kattangutigēt il-langita illagivæt.

24 Uvlablo aipangane Zæsareamut pivut, Korneliusiblo uttakiveit, illannelo, illænnerijannelo kaikoveit.

25 Petruselo itteriartormet, Korneliusib pachrearpa, pamaklunelo ittigganginut, tuksiarvigivalo.

26 Petrusible makkitipa, okarlunelo: Makkitit, innu-tuinauvungatauk.

27 Okarkattigilauraminglo, itterpok, unnuktullo kat-timajut naipipeit.

28 Okarvigiveillo: Nellungilase idluangimet, Judit illangeta tækkorngartet illagikpagit, pullariartorpagillonēt; Gudible kaujitalaukpānga, innuk taijeksaungimet nachonartomik makkojungnartomiglonēt.

29 Tamanna pivlugo kunnunanga tikkipunga, kaiko-jaugama. Tagva mana apperivapse, suna pitjutigællugo tamaunga kaikolaungmangapsinga?

30 Korneliuse okalerpok: Uvlut sittamæt navlugit Stunde tamanna tikkilugo nerrilaungitunga, Stundillo 9 ōningænne tuksialaukpunga iglumne. Ahaglo, tagva sāmne sakkertokalaukpok angutemik keblertamik annora-lingmik,

31 'Okarporlo: Kornelius, tuksiarnitit tussartauvut, aitutitillo issumagijauvut Gudib sāngane.

32 Tagva mana Joppemut tilliklerit, Simonelo Petrusemik attipsālik, kaikojaukoleruk, tujormiōjok Simonib kettumaksaijub iglungane immab kiglingane; taipsoma tikkikune okautiniarpātīt.

33 Tagva erinesulerdlunga tilliklerpunga illingnut, namaktomiglo pivotit tikkinavit. Mana Gudib sāngane tamapta kattimavogut, tussaromavlugit Gudib okautigijaukojangit tamaita illingnut.

34 Petrusible kannine angmalerpa okarlunelo: Mana kighilingmik tukkisivunga, Gudib sunatuīnait innuit nachogingimagit;

35 Innuille sunatuīnait, tapsominga nalektut, idluar-tullijullo, illelliorpeit.

36 Okautsit taipkoa Gudib tillilauktangit Israelib

kittornganginnut kaujimavasse, okautsaukongmagillo ul-lapirsauunik Jesuse Kristusekut (tamna illunamassiatik nalegarivæt).

37 Tamakkonunga Judæamētut illunatik tikkitaulaung-metta, sivorlerpāmiglo Galilæametut baptijutib Johan-nesibokautigijanget kingorngane ;

38 Jesuse Nazaremiok pivlugo, kannok Gudib mingo-arlaungmago Annernermik ajunginermik pitsartuner-miglo ; tamna arvertarlaungmet ajungitulliariartorlune, innulilaitalo illunaita Satanasemut sālaulautkut, Gudib najormago.

39 Uvagnullo kigligiudsijiövogut tapsoma pinniarneri-lauktanginnik Judit nunangæne, Jerusalemelo ; tamna tokkolaukpæt, nivingartipællø kejungmut.

40 Tamna Gudib tuppaktilaukpa uvluk pingajuængne, sakkertilålo ;

41 Innungnut illunainuungitok, uvaptingnulle kigligi-udsijuksennut, Gudemut sivornganut annerimajunnut, nerrekattigivlugolo immerkattigilaukpavut, tokkungajun-nit makkisimaninget kingorngane.

42 Okålakolaukpåtigullo innungnut, kigligiudsikovlu-talo, tamna Gudib erkartuijuksangortimago, innojunniglo tokkungajunniglo.

43 Tamna nellautaijut illunatik kigligiutigivæt, okper-tut tapsomunga illunaita, tapsoma attinganut issumang-narungnaitomik ajorninginnit pilårmetta.

44 Okautsinnik makkonunga Petruse okålatillugo sulle, Annernek ajunginek illunainut, okautsinnik nalektunnut pivok.

45 Okpertullo kippimmajut, Petruse illagællugo tik-kilautkut, tattaminiarput, Annernerub ajunginerub tun-nerguta nellojunnuttauk kovijaungmet.

46 Tussaramigit tækkorngartet okausinginnut okåla-jut, Gudelo nakoridlarpæt. Tagva Petruse kiovok :

47 Immermik innerterijungnartokarka, baptitaukon-nagit ukkoa, Annernermik ajunginermik illangiutititau-jut uvaptitut ?

48 Nalekablo attinganut baptitaukoveit. Kennuvi-givæt tagva uvliviojomavlutik uvlunnik kapsinik.

KAPITEL XI.

Petrusib akkiniarninganik passijaunine itteriarnine Korneliusemut pivlugo.

APOSTELILLE kattangutigëllo Judæametut tussaumalerput, nellojuttauk Gudib okausingit illelliorlermagit.

2 Petruselo takpaunga Jerusalemüt pingmet, kippimajut (Judit okpertut) akkerartulerpæt,

3 Okarlutiglo: Angutinnut kippimangitunnut itterpottit, nerrekattigivlugillo.

4 Petrusible tamattominga unipkautilerpeit malliktigëktunnik, okarlunelo:

5 Iglugaseksoarne Joppeme-ïtunga tuksiartillunga, uvamnuk ikpigijungnërpunga, tækkovlungalo tækkotitsümik, illitsivingmik akkartomik tingerautaksoatun-ïtomik, sittamënnik terrekolingmik, killangmit ningititamik, uvamnüt pivlune.

6 Illuanut tækkosarpunga, tukkisivlungalo tækkovunga nunab nergjutinginnik, nujoartunniglo, pämgortunniglo, killaublo tingmianginnik.

7 Nippele tussarpara, uvamnüt okartok: Petruse, makkitit tokkotsilutit nerrit.

8 Okarpungale: Aukagle Nalegak; sulle nachonartunnik makkijungnartunniglonët ësilauinginama.

9 Nippible aipänut killangmit, kiovänga: Gudib ivsornarungnërtitangit, igvit nachonartiteksaringilettit.

10 Taimagle pingasuertorpok; killangmullo illunatik ama amuartaugivut.

11 Ahaglo, tagvaïnak angutit pingasut iglub najortama sillatänëlauput, Zæsareamit tillijaulauktut uvamnüt.

12 Annerneruble okautivänga, innertuinanga illagijek-sarigapkit. Kattangutit pingasojortut illagivänga, angutiblo taipsoma iglunganut itterpogut.

13 Taipsomalo unipkautivätigut tækkoläuktaminik Engelemik, iglomite nængertomik, okautjiminik: Angu-

tinnik tilliklerit Joppemut, Simonelo Petrusmik attipsäklik kaikojaukolugo;

14 Tapsoma okautiniarpätit okautsinnik pillorigutiksarnik, iglomiokattillo illunatik.

15 Okälalertillungale, Annernerub ajunginerub akkarvigiveit, sorlo uvaptingnut pekäräme.

16 Tagva Nalekab okausingit erkarpakka, okangmet: Johannese baptisilaukpok imermut, illipsele baptitaujomärpose Annernermut ajunginermut.

17 Uvaptitut tunnergutinnik Gudib tunnitsivigingmagit, okpermetta Nalekamut Jesuse Kristusemut; uvanga kinauvik, Gude innerterungnarapko?

18 Tamanna tussaramitsuk nippangerput, Gudelo nertorpæt, okarlutiglo: Tagva Gudib nellojuttauk tunnitsivigilaukpeit issumatärnarmik innotsemut.

19 Siamaktersimajulle kappiartoarnermingnut Stefanuse pivlugo, arvertarput Toenizienmut, Zypernmullo, Antiochiamullo, okautsinniglo assianut okangilet Judinut kissēnut.

20 Akkorngænnele angutekalaukpok illanginnik Zypernmillo, Zyrenemillo pijunnik, tapkoa Antiochiamut pigamik, Grichittauk okarvigiveit, okautsinniglo tussarnertunnik Nalegak Jesuse pivlugo okälavlutik.

21 Nalekablo aggangita illagiveit, unnuktorsuillo okpilerput sägiarlutiglo Nalekamut.

22 Illagēktut Jerusalemētut tamanna tussaumaleramitsuk, Barnabase tillivæt Antiochiamut.

23 Tamna tagvunga pigame, Gudiblo saimanersoanga missigileramiuk, kuviasulerpok, kaiblarlugillo tamaita piveit, omamut illunānut nippingatsainarkovlugit Nalekamut.

24 Angut tamna issumagiktoksōvok, Annernermiglo ajunginermik, okpernermiglo angijomik illumertaujok. Innuillo unnuktoksuit Nalekamut pititaulerput.

25 Barnabasele aularpok Tarsenmut ailune, Sauluse kenneriartorivlugo.

26 Naipinamiuglo, Antiochiamut pitipa. Jahremiglo illuitomik nājivuk illagēktunne tagvane, innuillo unnuk-

toksuit ajochertorlugit; tamanna pivlugo illinniartut Antiochiamē taijaukālerput Kristusekunnik.

27 Uvlunne taipkonane nellautaijut Jerusalemit atter-särput Antiochiamut.

28 Tapkoa illanget, attinga Agabuse, nikovidlune, Annernekullo nelliutijuksamik okartok, nunenne illunaine kāngnartoksoakaromārtomik okarlune; tamanna nellaut-silaukpok attannivik Klaudius attanotillugo.

29 Illinniartulle illunatik kajusivut, pimingnit ajungi-tamingnit tujoromavlugit kattangutigēt Judæametut.

30 Taimailiolerivut, angajokajennullo tilikliutivlugit, Barnabasib Saulusiblo aggangittigut.

KAPITEL XII.

Okpertunnik Herodesib kappiasuktitsininganik.

NELLIUTOME taipsomane illagēktut illangit attan-nersub Herodesib tiguveit kappiasuktilerlugit.

2 Jahobusele, Johannesib angajoa tokkopa saviksoar-mut.

3 Tukkisigamelo, tamanna Judinnut idluarijaungmet sorēngilak, Petruselotauk tigugiva. Sērnakangitulle kakkojet uvlungit nelliussimavut.

4 Tigugamiuk, parngnanērsimavingmut pitipa, udser-tortaukovlugo sorsuktuksennut sittamanut simertautun-nut; issumagivalo innungnut sakkertitsomavlugo annivik-siorviub uvlungit nākpetta.

5 Petruselo parngnanērsimavingme udsertortaulauk-togalloak; illagēktulle sorēratik tuksiarutivæt Gudemut.

6 Herodesiblo sakkertitsomangmago, unuame taipso-mane Petrusē sinnikpok sorsuktuksæk akkorngangne, kel-leksorsimavlune kellaumgujennut maggoinut, udsertor-tullo upkutsab sillatāne udsertorpat parngnanērsimavik.

7 Ahaglo, Nalekab Engelinga tagvunga pivok, kau-majublo kaumarsārpa parngnanērsimavik; Petruselo sen-neragut pattikpa tuppaktilālo, okarlunelo: Makkisārit. Kellaumgujello pērput aggangionit.

8 Engeliblo okautiva: tapsilutit ittiggagusilerlutillo;

Taimailivok tagva. Okautivalo : Ulliksuit attilugo, mal-
linga.

9 Annivlunelo mallikpa nellovlune Engelib nellagut
taimak illiorvigingmago, tækkotitsumigle tækkonasugæl-
lune.

10 Udsertortut sivolit aipangillo annivigivlugit, up-
koaksoak kikkienginak tikkipæk, iglugaseksoarnut sang-
mijok ; tamna ingminik upkuërpok (anniviktärklugik),
annigamik iglut akkorngattigut aivuk ; tagvainarlo Enge-
lib kemmekpa.

11 Petruselo ingminik tukkisilerame, okarpok : Mana
mikselingmik tukkisivunga, Nalekab Engeline tillingmago
piulivlunga Herodesib agganginnit, innuillo Judit ner-
ringninginnit tamainit.

12 Taimaglo issumasilerame, Mariab iglunget silla-
tänut pivok, Johannesib Markusemik attipsägub anānang-
et, tagvane unnuktut kattimavut, tuksiarlutiglo.

13 Petrusible sillatānit upkoak avilortarmago, arnab
kivgab Rodemik attigub nautsertoriartorpa.

14 Petrusiblo nippinga illitarigamiuk, kuviasungner-
mut upkuëngila, akpangerlunele itterpok, okariartorlune,
Petrusemik upkutsab sillatānetomik.

15 Taipkoale okautivæt : Sillaidlarpotit. Tamnale
sokkoserane taimainerarpa. Okarput : Tagva Engelinga.

16 Petrusele ama avilortarpok ; upkuërutigamitsugle
tækkovæt, tattaminiarpullo.

17 Aggangminulle nullorarpeit nippangerkovlugit, u-
nipkalerporlo kannok Nalekab piulingmago parngnanēr-
simmavingmit, okarlunelo : Tamanna okautigissiuk Ja-
kobusemut kattangutigēnnullo. Annivorlo tamattoma
assianut ailune.

18 Kaungmelle, sorsuktukset mikkingitomik kappia-
suktigivæt, Petruse kannok illinermangæt.

19 Herodesible, kaikongmago, neninagolo, udsertortut
kighlissiniarkårdlugit aulartitaukoveit ; Judæamillo atter-
sälerpok Zæsarcamut tagvanēlerdlunelo.

20 Issumakarama Tyromiut Sidonemiullo unatadlaro-
mavlugit. Tapkoale illagēklutik tikkipæt, Blastuse at-
tanersub pimmajinga illanärsitinamitsuk, kennuvigivæt

unatartaujomanatik; nunakotimingne nerkiksarsiertuk-saungmetta attannersub nunakotinganit.

21 Uvlormele issumasimavingmine Herodesib anno-ranne attannersoarnerninik sakkertitsijut attiveit, iksivau-taksoarmut ingidlune okālavigilerpeit.

22 Innulle nipliavigivæt: Tamedsa Gudib nippinga, innuungitub.

23 Tagvaīnak Nalekah Engelinget annava, Gude ner-tungimago; koppergunnullo (innovlune) nerrijaulerpok, annernengērlunelo.

24 Gudible okausingit aglivalliavlutiglo siamakterput.

25 Barnabaselo Sauluselo utterpuk Jerusalemit, nā-maksigamik tunnergutinnik pititsivlutik, Johanneslo il-lagivæk, Markusemik attipsālik.

KAPITEL XIII.

Elimasib tautugungnērtitauninganik.

ANTIOCHIAME illagēktunne nellautaijokalaupok ajochertuijokalarmelo, tapkoa: Barnabase, Simonelo, Nigermik taijak, Luziuselo Zyrenemiok, Manahenlo, Herodesib attannersub innogoksakattina, Sauluselo.

2 Nalekamik tapkoa kivgartortillugit ēsinatik, Anner-nek ajunginek okarpok: Barnabaselo Sauluselo aviklugik pitissigik pinniarnermut tamattomunga annerilaurapkik.

3 Tagva ēsinatik tuksiarpuk, aggangmingnut pattik-lugiglo, tillivakit.

4 Tapkoa Annernermut ajunginermut tillijaungmen-nik, Seleuziamut pivuk; tagvangello umiaktorpuk Zy-pernmur.

5 Salaminmullo pigamik, Gudib okausinginnik okāla-vuk Judit illinniarvingænne; Johannesetauk illagivæk kivgarēllugo.

6 Kikkertarlo ingergarvigilauramitsuk Pafose tikki-lugo, angakok naipipæt, nellangaidlune nellautaijok, Ju-diojok attinga Barjehu;

7 Tamna nunab attanninganēpok, Sergiuse Pauluseme,

anguteme sillatojome. Tapsoma kaikovak Barnabaselo Sauluselo, Gudib okausinginnik tussaromavlune.

8 Angakuble Elimasib (attinga taimak tukkekarpok) akkerartorpak, nunab attanninga okperkojomanago.

9 Saulusible (Paulusemiktak tajab) Annernermik ajunginermik angijomik illumertaujub tækkosarpa,

10 Okarlunelo: Kittorngaujotit Satanasemut, sæglo-tuermiglo, uivëriklernermiglo, illumiutekadlartotit, idluarnernigio tamainik omisuktotit, sorëngilatit Nalekab apkosingit idluartut attortauningit agviarlugit;

11 Manalo ahak, Nalekab aggangita kollangiarpätit, tautugungnërtuksauvotit, sekkinerlo akkunit tautungni-engilet. Tagvaïnarlo pujorsoamelilarmelo tärmiolerpok, kennerialerpok tava maungatuinak tessiortiksamini.

12 Nunab attanninga tamattominga tækkogame, okpi-lerpok, Nalekablo ajochertutä tattaminia.

13 Paulusele najartinnelo Pafosemit umiaktoramik, Pergenmut pivut Pamfiliab nunanganëtomut. Johannesible kemmakpæk, Jerusalemullo angergarivlune.

14 Tapkoale Pergenmit aularivuk, Antiochiamullo pivlutik, Pisidiab nunanganëtomut, tagvanelo illinniar-vingmut itterpuk Sabbatib uvlungane, ingilutiglo.

15 Perkojet nellautaijullo attuarëramikit, illinniarviub angajokangita okautsaujartorkoveit: Kattangutigët, sumik okaromagupse innungnut, kaiblaromavlugit, tava okaritse.

16 Tagva Pauluse nikovipok, aggangminullo nullo-rarpeit, okarlunelo: Illipse angutit Israelittiöjose, Gudemiglo nalektose, nalegitse!

17 Innuit ukkoa Israelitit Gudingeta angajokavut an-nerilaukpeit, innuillo tapkoa ivlernartilaukpeit tækkorng-artaulaungmetta nuname Egiptenme, taikangelo anniti-laukpeit tallermut pitsartojoksoarmut.

18 Jahrillo 40 git nävlugit illuserivalauktangit kam-mangitsertorpeit immukajuitomëitillugit.

19 Innukattigëllo 7 it nungulaukpeit Kanaanib nunang-ane, nunangelo avipa imerautib torartanginnut tapko-nunga.

20 Kingorngagut Jahrit 450 git nävlugit erkartui-

junnik tunnitsivigilaukpeit, nellautajok Samuele tikkid-lugo.

21 Tamattomallo kingorngagut attannivingmik tuksiar-put; Gudiblo Saulemik tunnitsivigilaukpeit, Kisib er-ninganik, angut Benjaminib kinguvānginnit, Jahrit 40 git nāvlugit.

22 Tamnalo attanniviokojungnēramiuk, Davide attan-niviktāngutipa tapkonunga, tapsominga kigliuudsivok: Davide nachvarpara, Jessib erninga, angut omættima issumanganik, tapsoma perkojakka tamaita malligomār-peit.

23 Tapsoma kinguvānginnit Gude, angernine mallik-lugo, Israelib piulijiksanganik Jesusemik sakkijartitsi-laukpok.

24 Sulle ajochertuingikārtillugo, Johannese okālajok baptijūmik Israelitit illunatik kakkialerkovlugit.

25 Johannesele innoserminik namaksilerame, okarpok: Taimnaunasugijapsinga taimnaungilanga; ahagle, king-unipkut kainiarpok, nellokotivigijara ittiggagutigik sing-čjarlugik.

26 Illipse angutit kattangutigēt, Abrahamib kingu-vāngita kittorngangit, Gudemiglo nalektut illipsingne, piulijiksak tapsoma okausingit tillikliudsauvut illipsing-nut.

27 Jerusalemetut, angajokangitalo illitaringinamitsuk (Jesuse) nellautajut okausingillonēt, attuartaouvaktut Sab-batinne tamaine, tokkoteksangortipæt, namaksivlugit tap-koa okausingit.

28 Nauglo nachvaratik tokkotsitiksangōnermik, Pila-tuse tuksiarvigivæt tokkotsikovlugo tapsominga.

29 Tamaitalo tamna pivlugo aglaksimajut namaksiga-mikit, kejungmit akkartipæt illivlugolo illuvermut.

30 Gudible tuppaktilaukpa tokkungajunnit.

31 Uvlunnelo unnuktunne tækkojavok Galilæamit Jerusalemut majorarkattigilauktaminut; tapkoa kigliuud-sijokottigiveit innungnut.

32 Uvaguttauk ungersimanek angajokaptingnut pijok, okautigivavut illipsingnut.

33 Uvaptingnut, taipkoa kittornganginnut, Gudib nel-lautsimatilaukpa, Jesuse tuppaktinamiuk; taimaktauk

aglaksimavok imgerutime 2 me: Igvit Ernerivagit uvlo-me ernerigapkit.

34 Tokkungajunnillo tuppaktinamiuk, asserornartomut kingorngane pekojungeñrdlugo, tamattominga imäk okarpok: Davidib angervioninginnik sokkosijuitunnik tunnit-sivigijomavapse.

35 Taimak pivlugo okarivoktauk imgerutib assiane: Ajunginerit asserornermik tukki sikoniængilet.

36 Davidele, innovlune Gudib pijomajanganik kivgartorlaurame, tokkolaukpok, angajokanginnullo illijaulaukpok, asserornermiglo tukkisilaukpok.

37 Gudible tuppaktilauktanget, asserornek tukkisi-laungila.

38 Manale angutit kattangutigēt, kaujilersiuk, tapso-muna ajornernit issumangnarungnaitomik okautsaule-rapse, tamainillo (ajortunnit) Mosesib perkojangiinnut idluartitaujungnanginipsingnit.

39 Tapsomungale okpertok idluartitauvok.

40 Mana udsertoritse nellautaijut okausingit illipsing-nut nellautsilerkonnagit (imaitut):

41 Okokse, nachojoksojose, tattaminiarluselo, nungu-titse; innotilluse pinniarnermik pigama, okautsaugalloorupse tamattominga okpitsengilasse.

42 Judille anningmetta illinniarningmit, nellojut kennuvut, Sabbatik akkorngangne okautsinik makkonina okautsaujomavlutik.

43 Illinniarningmētullo kattimajarērmetta, Judit un-nuktut Judiokattanjullo Gudemik nalektut, Pauluselo Barnabaselo mallikpakit; tapkoale okautivlugillo kaib-larpeit, Gudib saimarsautanut nippingatsainarkovlugit.

44 Sabbatible tugliane iglugaseksuit innungit illūna-kasetik kattimajartorput.

45 Judille innuit tækkogamikit, ningarosudlalerput, Paulusiblo okausingit akkerartorlugit, akkerartorput mit-tautekadlarlutiglo.

46 Paulusele Barnabaselo sivōranatik okālavuk: Gu-dib okausingit okautigekārdlugit illipsingnut pijariakalaukpok; manale ajektorapsigik, nangminipsingniglo nachonartitsigapse innötsemik nungusuitomik, nellojunnut tava sālerlerpogut.

47 Taimagle Nalekab perkovätigut: Nellojunnut kau-
martiksangortilaukpagit, piulijiksaukovlutit sillaksub is-
suanut.

48 Nellojulle tamana tussaramitsuk, kuviasherput,
Nalekablo okausingit nakoriveit; okpillerlutiglo illunatik
innötsemut nungusuitomut pijukset.

49 Nalekablo okausingit siamakterput tamattoma er-
känut illunanut.

50 Judille arnet nalekut nertornartullo ningarosuktid-
lalerpeit, anguttillo angajokaujut iglugaseksoarne, Pau-
luselo Barnabaselo unangmijaukovlugik, pingujarpakillo
erkämingnit.

51 Tapkoale ittikkamik sanningit katterarpeit tapko-
nunga, Ikoniennullo aularlutik.

52 Illinniartulle kuviasherput illumertaulilarmiglo
Annernermik ajunginermik.

KAPITEL XIV.

Lystrame tumangajomik Paulusib innuliklerninganik.

IKONIENEMELO itterkattigēkpuk Judit illiniarving-
ænnut, taimaglo okälavlutik, unnuktoksuit Judit Grich-
illotauk okpillermetta.

2 Judille okpingitut aulartidlarpeit ningarosuktilaitalo
nellojut tarnigut kattangutigēnnut.

3 Tagvanēlerpuk akkunit, sivoranatiglo okälavuk
Nalekamik; tapsoma okautsinne okpernartipeit saima-
nerminik, nellunaikutaniglo tattamnartunniglo pivok tap-
koa aggangittigut.

4 Unnuktovaksuille iglugaseksoarmiut maggoilivut,
illangita Judit illagiveit, illangitalo Apostelit.

5 Perajaludlalermettale nellojullo Judillo, angajoka-
jettiglo illagællugit, mittautekumavlugillo milloromavlu-
git ujarkennut,

6 Tamattoninga tukkigamik kemmävuk iglugasek-
soarnut Lykaoniametunnut, Lystramut, Derbenmullo nu-
nablo tapsoma erkänut;

7 Tagvanelo okautsit tussarnertut okālatigiveit.

8 Lystramelo angutekalaukpok, iksivaēnartomik, ittiggallukkame innulernerminut, pissujuitotsainartomik.

9 Pauluse okālangmet tapsoma tussarpa; (Paulusible) tækkosaramiuk, missigilerlunelo, tamna okperalloarmet ākiktauniarnerminik,

10 Nipperkōrtovlune okarpok: Nikovidlutit nængerit. Kiggertarpok tagva, arvertarlarmelo.

11 Paulusible pijanga innuit tækkogamitsuk, niplialerput, okarlutik Lykaonimiut okausingit attorlugit: Gudit innuklitun-iliavlutik akkarvigivātigut.

12 Barnabaselo atserarpæt Jupitermik, Pauluselo atserarpæt Merkuriusemik, okālalaungmet.

13 Jupiterible ajochertuijoet iglugaseksuit avatānetub, tuktuva it niakotiksello āpeit ittertarvianut, tunnergutigijomavlugit, innuit illagællugit.

14 Apostelæk, Barnabasib Paulusiblo tussaramikit, annoratik alliktorpeit, akpangerlutiglo innuit akkornganut, nipliadlalerpuk,

15 Okarlutiglo: Angutiōjose, sog taimailiorpisse? Innutuinauvoguk tokkojomārtoguk illipsetut, okautsinniglo tussarnertunnik okālavoguk illipsingnut, sāgiarkovluse omanget Gudeungitomit, Gudemut omartomut, killangmiglo, nunamiglo, immakbingmiglo, illuanetunniglo taimainik pingortitsijomut;

16 Nelliutunne annigortunne nellojut tamaita issumamingnik innōnialauktut tapsoma kamagingitsertorpeit;

17 Nauk ingminik nellonartitsilaungilak, unnuktunnik ajungitulliaringmattigut, sillalukojivlune killangmit, perorsijello perorkovlugit, nerkiksaptingnik, tunitsivigivātigut, kuviasungnermiglo omættiptione.

18 Taimaglo okarāmik, innuit innerterlugit serlek ajulingileit, tunnergutinnik tunnijerkonnagit.

19 Judille Antiochiamit Ikonienmillo tagvunga pivut, innuillo kajungersarpeit, Pauluse millortaukovlugo ujar-kennut, unialælo iglugaseksoarnit, tokkonasugællugo.

20 Illinniartulle illumangmatsuk, nikovipok ailunelo iglugaseksoarnut. Kaungmello tagvanget aularpok Barnabase aiparællugo Derbenmut.

21 Iglugaseksuillo tapkoa okautsinnik tussarnertunnik okälavigiveit, unnuktullo ajochertorlauramikit, ama ut-terivuk Lystramut, Ikonienmullo, Antiochiamullo,

22 Illinniartut tarnigit nekkoksitipeit, kaiblarlaitalo okpernermik sorërkonnagit, kappianartullo unnuktut at-torlugit Gudib nalegauvinganut pijuksaugapta.

23 Illagëktullo illunaita ajochertuijunnik pitipeit, tuk-siarlutiglo ësinatik, Nalekamut okperijangënnut sapputi-jaukoveit.

24 Pisidialo apkotigëllugo Pamfiliamut pivuk.

25 Okautsinniglo okälavuk Pergenme, Attalamullo attersärpuk.

26 Tagvangello umiaktorpuk Antiochiamut, tagvanget aulalauramik, Gudib saimarsaininganut perkojaulaupuk, okälajartorlaungmennik, mana namaksijamingnik.

27 Tagvungale pigamik, illagëktut kattarsorkolerpeit, unipkärlutiglo Gudib pinniarnersoanganik tapkungnuna, kannorlo nellojunnut okpernerub upkuanga angmarti-laungmago.

28 Illinniartut najugarivlugit tagvanelerpuk akkunit.

KAPITEL XV.

Apostelit okarkattigëngninginnik kippinek pivlugo.

ILLANGILLO Judæamit attersärput kattangutigëllo ajochertorpeit: Kippijaulingikupse, Mosesib illusinga at-torlugo, pilloriktitauniængilase.

2 Pikabladlartokalermet, Paulusiblo Barnabasiblo mikkijuungitomik akkerartormattigik, namagivæt, Pauluselo Barnabaselo, assingillo illangit Jerusalemut majorarkovlugit Apostelinnut angajokajennullo, tamanna appersüt pivlugo.

3 Illagëktunnullo kannilärtauvlutik apkome, Foenizienlo Samarialo apkotigivakit, tagvanelo unipkarput nellojut sägiarninginnik, kattangutigëllo illunatik angijomik kuvasuktigiveit.

4 Jerusalemulle tikkimetta, illagëktut, Apostelillo, an-

gajokajello tækkongiarpeit, unipkärpullo kannok angijomik Gude pinniarlaungmet tapkungnuna.

5 Tagva Farisæerit illangit okpilertut nikovilutik okarput: (Innuut taipkoa) kippijaujariakarput, okautsaujariakalarmiglo Mosesib perkojanginnik mallikovlugit.

6 Apostelille angajokajello kattimalerput, okautsit ukkoa nautsertorlugit.

7 Akkunille akkerartorlaungmetta, Petrusse nikovipok okautilugillo: Illipse angutit kattangutigēt, kaujimavose, nutaungnailertomik Gude akkunaptingne annerosulaurame, nellojut tussarkovlugit kannimnit okautsinnik tussarnertunnik, okperkovlugit.

8 Gudiblo, omættinnik kaujimajub, nellunaililaukpeit, Annernermik ajunginermik tunnitsivigilauramigit, uvaptitut.

9 Adsigēngitomiglo uvaptingnut tapkonungalo pititsilaungilak, omætingillo sujungautilaukpeit okpernermut.

10 Sog manna Gude öktorpissiuk, illinniartut ajornartoksoarmik illitsivigijomavlugit, angajokaptalo uvagullo sappidlalauktaptingnik?

11 Okperpogulle pilloriktitauniarapta Nalekab Jesusib Kristusib saimarsautānut, taipkotitunak.

12 Tagva innugiartoksuit illunatik nippangerput, Barnabaselo Pauluselo nālegiarlugik, unipkærtuk, kannok angijunnik nellunaikutaksoarnik tattamnartunniglo Gude pinniarlaungmet tapkungnuna nellojut akkorngæne.

13 Okarērmemnik tapkoa, Jakobuse kiolerpok okarlunelo: Illipse angutit kattangutigēt, naleksinga:

14 Simon unipkälaukpok, kannok Gudib nellojut issumagilaungmagit nellipsartainarlugit, tapkonanget innungnik illelliorlaungmet atterminut.

15 Tamattomingalo nellautaijut okausingit nellautsivut, taimak aglaksimangmet:

16 Tamattoma kingorngane utteromagivunga, Davidib iglunga immiksimmajok sennaniardlugo, asserorningillo idluarsaromavakka nappartilugillo.

17 Innuut amiakut Nalekamik apperkotekarkovlugit, nellojut illunatik, pivlugit attera taijaumangmet, Nalegak okarpok, tamakkoninga tamainik pinniartok.

18 Gudib pinniarninne tamaita kaujimaveit sillaksub pigiarninganit.

19 Taimaimet issumavunga, nellojut Gudemut sägiartut, kappiasukliteksaringilavut;

20 Aglagvigilugille, Gudeungitunnik tettiksakartut sallumainingginnik perkonnagit, illokeudlarkonnagillo, ipimajomiglo, aungmiglo (nerrekonnagit).

21 Itsaksoarnille Mosesib okausinginnik okautsijokarpok iglugaseksoarne tamaine, Sabbatinnele tamaine attuarpeit illinmiarvingne.

22 Apostelillo angajokajello, illagēktullo illunatik idluarilerpæt, angutik illamingnit kennerlugik tillilāniglo Antiochiamut, Pauluselo Barnabaselo illagællugik, ukkoa, Judase Barsabasemik attipsālik, Silaselo, tapkoa angutik ajochertuijōvuk kattangutigēt akkorngænne.

23 Aglangniglo (aglaktamingnik) neksarkoveit, imaili-junnik: Uvagut Aposteliōjogut, angajokajello, kattangutigēllo salutipavut kattangutigēt nellojunnit pijut, Antiochiametut, Syriametullo, Ziliziametullo.

24 Tussalaurapta, uvaptingnit pijut illangita ajochertusermingnut tamartitsartormasse, tarnisselo asserortilugit, okarlutiglo: Kippijaujuksaujose, perkojello malliklugit, nauk uvaptingnut taimak perkojaungilet.

25 Taimaitomik kattimavluta issumakattigēkpogut, angutingnik annerosukluta, tillivlugiglo illipsingnut, nægliktavut Barnabase Pauluselo illagællugik,

26 Angutik tapkoa innositik ivlerilaungilæk Nalegapta Jesusib Kristusib attinga pivlugo.

27 Taimāk Judaselo Silaselo tillivavut, tapkoa okautsinnuttauk tamattominga okalārpuk.

28 Annernerub ajunginerub uvagullo tamanna idluarigaptigo, assianik malligeksanik illipsingnut illijnata, makkoninga pijariakartunnik kissēnik,

29 Tunnergutinnik Gudeungitunnut, aungmiglo, ipimajomiglo ēsijuksaungilase, illokeudlaraselo; tamakkoninga pingikupse, idluartomik pivose. Innotsiarpagitse!

30 Tapkoa tillijaumagamik, Antiochiamut pivut, innugiartorsuillo kattitipeit, tunnitsivigilaitalo aglangnik tamakkoninga.

16 Tuksiarvingmulle aitilluta, arnab kivgab pärpäitugut, annernelik pijomärtuksennik okartok, angajokanelo perkutinnik akluitipa, okarmet sivorngagut pijomärtunnik.

17 Pauluselo uvagullo tapsoma illunānut mallikpäitugut, kaggudlarlune okarpok: Innuit ukkoa Gudib kotsingnerpangōjub kivgariveit, tapkoa okautivāse pilloringnerub apkutānik.

18 Taimailorlaukpok tamna uvlunnik unnuktunnik. Paulusible tamanna kīksautigiva, keviardlunelo annernek okautiva: Jesusib Kristusib attingane annekovagit omanget. Tagvañnarlo annivok.

19 Nalegangille tukkisileramik nerriungnītik akkiler-taurnermik annigormet, Pauluselo Silaselo tiguvakit uniarlugiglo niuervingmut angajokamik sānginut,

20 Kaptainullo pitipakit, okarlutiglo: Innūk tapkoa Judiōjuk iglugaseksoarmiokattivut tammartipeit.

21 Ajochertuivuglo illusiksennik illellioreksaringitaptingnik, Romiogapta.

22 Innuiillo illunatik pikablartitauvut pitjutigēllugik; Kaptainillo annorajartaukovakit, issakajaukolāniglo.

23 Angijomiglo issakadlauramikik, parngnanērsimavingmut pitipakit, parngnanērsimaviublo angajokanganut udsertortautsiarkovakit.

24 Taimak perkojauge, tapsoma parngnanērsimavit kamanenerpāngēnnut pitipakit, niungillo parngnanērsordlugit kejuksoarmut.

25 Unuarle ketteralermet Pauluselo Silaselo tuksiar-puk, Gudelo nakoridlarpæk. Parngnanersimvingmekat-tikitalo tussarpakit.

26 Tagvañnarle nuna sajukpiludlarpok, parngnanērsimaviub tungavinga aulataudlarlune; tagvañnarlo upku-angit illunaita upkuērtavut, kelleruttilo illunaita kellerudsarput.

27 Parngnanersimaviub angajokanga sinningminit tup-pakamele, parngnanērsimaviublo upkuangit upkuērsimajut tækkogamigit, saviksoane amuva, ingminiglo kappid-laromavlune, kelleksorsimajut kemmanasugigamigit.

28 Paulusele nipliadlalerpok okarlunelo: Illingnik pitlarniarnæk, illunata ovanegapta.

29 Nenneroamigle kaikoživok, ittersärlunelo, sajulerd-lunelo Paulusib Silasiblo ittiganginnut pamakpok.

30 Annitilugiglo okautivak: Nalegäkka, sumik pin-niartuksauvik pilloriktitaukovlunga?

31 Okarpuk: Nalekamut Jesuse Kristusemut okperit, tagva pilloriktitauniarpotit iglomiokattitillo.

32 Nalekablo okausinginnik okautivæk iglomiokatting-illo illunaita.

33 Ingminullo pitipak, unnuab Stundingane tapso-mane, killingillo ubvarpeit; baptitaulilarmelo tagvañnak, illannelo illunaita.

34 Iglominullo ittertipak, nerritilugiglo, kuviasuler-porlo iglomiokattinne illagivlugit, Gudemut okpilerame.

35 Kaulermello Kaptainit iglugaseksuit kivgangit til-liveit, okarlutiglo: Innük tapkoa aularlik.

36 Parnanërsimaviublo angajokanget okautsit makkoa okautigiveit Paulusemut: Kaptainit tilliklilaukput ta-maunga, kellerudsärtaukovlutik. Mana annileritik, ul-lapirsaumullo aularlutik.

37 Paulusible okautiveit: Issakadlalaupätiguk innuit tækkoæne, kiglissiniaranuglo, nauk Romiøjoguk, parng-nanërsimavingmullo pitilunnuk, manalo sagvangitome aularkovätiguk? Aukagle nangminek annititsartorlittiguk.

38 Okautsit makkoa iglugaseksuit kivgangita okau-tigiveit Kaptainut; tussaramiglo Romiøjungnik sivöra-lerput,

39 Kaivullo mannigōtomik okautivlugik, annitipakit, tuksialäniglo, iglugaseksuarnit aularkovlugik.

40 Tagva parngnanërsimavingmit annivuk, pullariar-torlutiglo Lydiab iglunganut; kattangutigëllo tækko-lauramikit mannigorlailalo, aularlaukpuk.

KAPITEL XVII.

Paulusib okälaninganik Tessalonicheme.

AMPHIPOLIS apkotigigamiko Apolonialo, Tessalovichemut pivuk, tagvane Judit illinniarvekalaukput.

2 Paulusib ittervigiveit illutsimitut, okälavigivlugillo Sabbatinne pingasunne aglait attuarlugit;

3 Tukkekartipeillo tapkonunga unertuivlune, Kristusemik äniatitaujariakalauktomik tokkungajunnillo mak-kijariakalarame, Jesuselo tamna (okarpok) okautigijara Kristuseõngmet.

4 Illangillo tapkonanget okpilerput, Pauluselo Silaselo illagilerdlugik, Grichittauk Gudemik nalektut unnudlaukput, arnettau angajokaunerset ikkitalaungitut.

5 Judille okpingitut ningarosulerput, angutillo illangit illuluktorsuit kassëtut ingmingnut kattitipeit, illeratsadlarkovlugit, pikablatilaitalo iglugaseksoarmiut, Jasonib iglunget sillatänut pivut, pinasuarpullo tapkoa ätsomavlugit innuit akkorngännut.

6 Nēninginamikigle, Jason okpertullo illangit aularupeit iglugaseksuit angajokanginnut, nipliadlarlutiglo: Innük ipkoa sillaksub innunginnik tamainik asserorteri-juk, tamaungarivuk.

7 Tapkoa Jasonib ingminut ittertilaukpak; taipkoalo illunatik attanniviksub perkojangit mallingileit, okarlutik, taipsoma assiagök attanniviõngmet, Jesusegök.

8 Innuille uimajartidlarpeit, iglugaseksuillo angajokangit, tamattominga tussartut;

9 Jasoniblo illagijangitalo akkiorningit tussaramikit, aularkoveit.

10 Unnuamele Pauluse Silaselo erinesulerdlugik kat-tangutigēt aulartipakit Beroeamut. Tagvunga pigamik, Judit illinniarvingännut itterpuk.

11 Tapkoa ajunginerōjut Tessalonichemiunit; tapkoa okautsit illelliorpeit kunnutuilitik, uvlullo tamaita aglait

attuarpeit kennerlutik taimaimangæta (Paulusib okausing-ititut).

12 Tapkonanget unnuktut tagva okpilerput, ikki-toungituttauk Grichit angajokaunerset angutillo ar-nello.

13 Judille Tessalonichemiut tussaumaleramik, Gudib okausingit Beroeametauk okâlatigijaungmetta Paulusemut, kaivut, tagvanêlotauk innuit pikablartilugit.

14 Kattangutigêlle tagva tuavidlutik Pauluse aular-tipæt, immab kannitanganut aularkovlugo, Silasele Timotheuselo tagvanêlerpuk.

15 Paulusible kannilærtangita âpæt Athenemut. Okar-kongmagillo Silasemut Timotheusemullo, tuavilutik tik-kerkovlugik tapsomunga, uttilerivut.

16 Athenemele Paulusib uttakileramigik illungertud-lalerpok annernermine, iglugaseksoarmiut tautukamigit Gudeungitomik angijomik nalektut.

17 Illinniarvingmelo Judit, Gudemiglo nalektut okâ-lavigigalloarpeit, niuervingmelo uvlut tamaita tagvunga pijut.

18 Epikurerille illangit Stoikerillo Filosoft (sillaksuþ pinginnik illissimajut) akkerartorpæt; illangillo okarput: Kannekadlartok una kannok okausekarka? Illangille (okarivut): Sorlo Gudinnik tækkorngartennik okâlajomajok; okautsinnik tussarnertunnik Jesusemik makkijokaromârtomiglo okautilaungmagit.

19 Tiguvæello, kiglissiniarvingmullo âpæt, okarlutiglo: Tukkisititaujungnaralloarpita ajochertûsemik nutâmik, ajochertuserijarnik?

20 Siutiptingnut tussarngartenik pigavit; tagva tussaromadlarpogut tamattominga kannok tukkekarmangæt.

21 Athenemiulle illunatik, tækkorngartettauk tagvanêtut, nutânik kissênik okausekaromavlutik, tussaromavlutiglo pinasualaukput.

22 Paulusele kiglissiniarviub kerkane nængerpok okarlunelo: Illipse angutit Athenemiojose, tukkisilerpapse, illunaine okpiluarapse Gudiungitomigle.

23 Tamâne arvertarama, tuksiarvisse nautsertorlauk-pakka, Altarelo naipipara, aglalik imâk: Gudemut nel-

lonartomut. Tuksiarvigijase tamna, nellojase okautigivara manna illipsingnut.

24 Gude sillaksoarmik pingortitsijok, pinginniglo tamainik, Nalegaugame killangmullo nunamullo, kittimaviksoarne agganngut sennamajunne innekančilak;

25 Innuit aggannguttauk kivgartortaujariakancilak, sumik ajorsartotut; nangminek tamaita innötimagit annernekalertilaitalo, piksanginniglo tamainik tunnitsivigingmagit;

26 Innugaseksuillo kinguvāngukattigēt tamaita pingortilaukpeit aungmit attautsemit, nunaksoak illunät innukalertilugo, sivorngagullo sivitunikserijangit issumasimatigiveit, kannorlo kaningitigijomut nunakariangit;

27 Nalekamik kenneriakovlugit, missigilermangarmitsuk nachvarmangarmitsuglo; nauk ungasingilätigut tamapta:

28 Tapsomane innögapta aulavlutalo-īpogut; taimaktauk okarivut Poetit illangit illipsingnētut: Tapsoma illagivätigut.

29 Tagva illakarapta Gudemik, issumajuksaungilagut Gudioniub adsigingmago innungoak Goldemik, Silbere-miglonēt, ujarkamiglonēt, innub issumaminut sennajanga.

30 Nelliutune nellojotillugit Gudib kamagingitsertulaukpeit; manale innuit illunaita nunalingne tamaine kakkialerkoveit.

31 Uvlormik taisimalaurame, taisomane sillaksoarmiut erkartoromagamigit idluarnermut, angutemut attautsemut perkojimagame, illunaitalo okpertitsomavlugit, tokkungajunnit tuppaktinamiuk.

32 Tokkungajunnit makkinermik tussaramik, illangit mittautekarput, illangille okarput: Tamattominga ama tussaromavaptigit.

33 Paulusib tava kemmekpeit.

34 Angutille illangita najugärivæt, okpilerlutiglo; taipkoa illanget Dionisius, kiglissiniarpaktut illanget, arnarlo attinga Damaris, assingitalo illagiveit.

KAPITEL XVIII.

Gallionemut Paulusib ātauninganik.

KINGORNGAGUT Pauluse Athenemit aularpok, Korintemullo pivlune.

2 Judelo tagvane naipipa, attinga Akvila, Pontuseme innulertok, Italiamit tikkekammertok, nulliane Priscilla aiparællugo, (attaniviksub Klaudiusib Judit illunaita aularkolaungmagit Romemit).

3 Tapkungnunga itterpok; adsigēngniglo sennagamik, najorpak sennavlunelo; itselliorteōvulle.

4 Sabbatinelo tamaine illinniarvingme ajochertuivok, Judillo Grichillo kaiblarlugillo tukkisitipeit.

5 Silasele Timotheuselo Macedoniamit pingmennik, Pauluse Annernermut kajungersartauvok Judinnut Jesuse Kristuseōjomik kiglgiudsikovlugo.

6 Akkerartormettale mittautekalarmiglo, annoranne aulatidlarlugit okautiveit: Ause niakopsingnut pile, uvanga passijeksaungilanga; manamit nellojunnut ai-niarpunga.

7 Tagvangello aularpok, angutemut Justemik attig-gub iglunganut itterlune, Gudemik opigosuktub, tapsoma iglunga illiniarviub tunganētok.

8 Krispusele, illinniarviub angajokanga iglomiokat-tingillo illunatik okperput Nalekamut; Korintemiullo unnuktut nalektut okpilerivut, baptitaulerlutiglo.

9 Nalekable Pauluse okautiva tækkotitsumut unnuame: Sivōranæk, okarille nippangernæglo;

10 Iliagigapkit, innungmut attautsemullonēt idluitul-liarvioniætsengilatit; iglugaseksoarne tamakkonane un-nuktunnik innukuttekārama.

11 Tagvanēlerporle Jahremik attautsemik takkin-niglo pingasojortunnik, ajochertorlugillo Gudib okau-singinnik.

12 Gallionle attanniongmet Achajame, Judit illagēk-lutik innungnādlalerput Paulusemik, aularupællø kiglissi-niarviub iksivautanget sānganut,

13 Okarlutiglo: Oma innuit kajungertipeit, Gudemik kivgartorkovlugit, perkojet nalengnagit.

14 Paulusele okaromalermet, Gallion okarpok Judinut: Judiōjose! idluitomik pikpet ajortulliarnermiglonēt, tussarajarpapse namaktomik;

15 Appersutiōngmelle ajochertūsemik, atterniglonēt, perkojisingsniglonēt, issuapsingnik pinniaritse, taimaitomik erkartuijomanginama.

16 Aulartipeillo kiglissiniarviub iksivautanganit.

17 Tagva Gric hit illunatik Sosthenes illinniarviub angajokanga, tiguvaet, annaudlarlālo kiglissinniarviub iksivautanget sāngane; Gallioniblo kammagingileit.

18 Paulusele akkunit sulle tagvanēlaukpok; kingorngagut kattangutigēt sorērutiksamik okautiveit, Syrienmullo umiaktoromavlune, Priscillalo Akvillalo illagællugik; nutsenne (Paulusib) kipsarpeit Kenchream, okautsinne malliklugit taimak okarsimagame.

19 Efesusemullo pivok, tagvanelo kemmekpak; nangminerle illinniarvingmut itterpok, Judillo okālavigiveit.

20 Innamatsuk najortaujomavlutik akkunērnersamik, kippilukporle,

21 Sorērutiksamigle okautiveit, okarlunelo: Anniviksiorvingme tikkiniartome Jerusalemējariakarpunga; tikkitsomarivapse Gudib perkokpanga. Efesusemillo aularpok.

22 Zæsarienmullo pivlune, (Jerusalemullo) timuarpok, illagēktullo salutinamigit, Antiochiamut attersārpok;

23 Tagvanēlaukārdlune uvlunnik kapsinik, aularpok, Galatsiab nunanga arvertarvigivlugo Frygialo kingorle-rektidlugik, okpertullo illunaita nekkoksitipeit.

24 Judele Efesusemut tikkipok, attinga Apolos, Aleksandriame innulertok, angut okaloriktok, aglangniglo illissimatsiartok.

25 Tamna Nalekab ajochertutānik illanganik ajochertaulaukpok, Annernermullo illungertortomut okālavok, ajochertuiloriklune Nalegak okautigilugo, nauk Johannesib baptijutānik kissianik kaujimavlune.

26 Tamna sivōranane okālalerpok illinniarvingme. Akvillable Priscillablo tussaramiko, ingmingnut pitipæk ajochertorluarlugolo Gudib ajochertutānik.

27 Achajamulle aijomangmet, kattangutigēt aglaklutik, okpertut perkoveit, illelliorkovlugo; tagvungalo pigame, okpilertut, (Gudib) saimarsautānut angijomik ikkajorpeit.

28 Judit pitsartunermut okausikserotigamigit, illunatik tussätillugit aglangnik kaujitipeit, Jesuse Kristuseōjomik.

KAPITEL XIX.

Paulusib pinniarninginnik Efesuseme.

APOLOS Korintemētillugo, Paulusib nunet pōktunerset arvertarvigiveit, Efesusemullo pivlune, naipitsivorlo illinniartut illanginnik;

2 Tapkonunga okarpok: Okpilerapsee, Annernek ajunginek pivissiuk? Tapkoa okautivæt: Tussalaungilagullonēt Annernermik ajunginermik pittekanḡmangæt.

3 Okautiveillo: Kannok tagva baptitauvisse? okautivæt: Johannesib baptijutānut.

4 Paulusele okarpok: Johannese baptisilaukpok kakialernerub baptijutānut, innuit okaudlugit, okperkovlugit kingorliksanganut, tagva Jesusemut, Kristuseōngmet.

5 Tamanna tussaramitsuk, baptitaulerput Nalekab Jesusib attinganut.

6 Paulusiblo pattingmagit agḡangminut, Annernerub ajunginerub tikkivigiveit; okālalerpullo tækkorngartet okausinginnut, okālālilārmiglo pijomārtuksennik.

7 Anguttillo tapkoa 12 ōlaukput.

8 Illinniarvingmulle itterpok, okālavlunelo sivōranane takkinnik pingasunnik, kajungersarlugillo ajochertorpeit Gudib naleḡauvinganik.

9 Illangille mangaidlarmetta, okpingimettalo, ajochertusemiglo tamattominga okausiluklutik innugiartor-

soarnut, kemmekpeit, illinniartullo avitipeit tapkonanget, uvlullo tamaita okälavok angutib Tyranusemik attiggub illinniarningane.

10 Taimailiornermiglo pivok Jahringnik maggungnik, taimak Asiamētut illunatik, Nalekab Jesusib okausing-innik tussarmetta, Judillo Grichillo.

11 Gudelo tattamnartullidarpok mikkingitunnik Paulusib aggangittigut.

12 Taimak aglæt, kidsijarnermut allarutikset kakki-gutillo timinganut aktortitet kannimajunnut illingmagit, pijungnērpullo, annernerillo ajortut annivut tapkonanget.

13 Judille illangit arvertarajuktut angakut, (erksinatik) Nalekab Jesusib attinga tailugo annernaluktalingnut, okarlutiglo: Jesuse, Paulusib okautigijanga pivlugo, annekovapse.

14 Tapkoale 7 ölaukput, Judiojub Scevab ajocher-tuineröjub erningit, taimailiortut.

15 Annērnerle ajortok kiovok okarlunelo: Jesuse illitarivara, Pauluselo nellunginivara; illipsele kinauvisse?

16 Innublo annernermik ajortomik illumiggub, op-padlarpeit sālakilugillo, angijomik echotilugit, taimak, annorijartaularmiglo killiadlaraularmiglo, kemmangmetta iglomit taipsomanget.

17 Tamanna tussaumajaulerpok illunainut Efesusemetunnut, Judinnullo Grichinnullo; illunatiglo erksinermik illumertitaulerput, Nalekablo Jesusib attinga angijomik nakorijaulerpok.

18 Okpilertuttauk unnuktut unipkariartorput, nang-minerningnik kigligiksarlutik pinniarnirilauktamingnik.

19 Unnuktulle angakolauktut aglakotitik tikkiupeit, egilugillo ikkomamut, innuit illunatik tækkoæne: akkingillo kittinamikit, nachvarput akkekariakalaungmetta 50,000 dinnik kēnaujennik.

20 Taimak angitigijomik Nalekab okausingit aglival-liavut sālakalilutiglo.

21 Tamanna namaksingmet, Pauluse annernermine issumasivok ingergajomavlune Macedoniakut Achajakullo, Jerusalemmullo aijomavlune, okarporlo: Taikanelau-kårdlunga Rometauk tækkojariakarivara.

22 Macedoniamut tava ajochertuikattिंगne magguk Timotheuselo Erastuselo tillivak; nangminerle Asiame nokkarpok uvlunnik kapsinnik.

23 Taipsothanele perajaludlartokalerpok mikkingtonik ajochertūsek tamanna pitjutigællugo.

24 Attauserle Silberemik sennajok, attinga Demetriuse, Dianamut tuksiarvingoaliarpok Silberemik, sennakattin-nelo ikkingitunnik perkutsariksitudlarpeit.

25 Tapsoma, taipkoa assingillo taimaitomik sennajut kattessorpeit, okarlunelo: Angutiōjose nellungilase, niorgotivut tamanna akluittigigaptigo.

26 Tækkovluselo tussaruluselo Efesusemetuinangilak, Asiable illunakasangane, Paulusib oma innuit unnuktut kajungersainerminut kattaktimagit, okarlunelo: Gudungilegōk aggangnut sennammajut.

27 Niorvgutivulle tamanna sorērtuinarajangilak nachogijauvlune; Gudiojoksuble Dianab kattimaviksoanga piungitsugijaunajarivok, nalegauviksōningalotauk nungutaunajarivok, Asiamiut illunatik sillaksoarmiullo tuksiarvigijanget.

28 Tamanna tussaramitsuk, ningarosuvaksoadlalerput, nipliadlarlutik okarput: Efesusemiut Diananget angijoksovok!

29 Iglugaseksoarmiullo illunatik perajaludlalerput; tækkunārvingmullo aulajadlakattigēklutik tessigoarlugik Gajuselo Aristarchuselo Macedoniamiok, Paulusib ingergarkattik.

30 Paulusible innuit aivigijomangmagit, illinniartut innerterpæt.

31 Angajokajettauk illangita Asiame, Paulusib illænarijangita, tilliklerput tapsomunga innerterilālo tækkunārvingmut aikonnago.

32 Nipliajoksuit illangit imāk, assingit imāk adsi-gēngitomik, illunamassiatik uimajadlarput, unnunersello nellovlutik suna pivlugo tagvunga kattorsomangarmik.

33 Innuillo illangita Aleksander tessigoarpæt, Judit ajektudlarmatsuk. Aleksanderible aggangminut nullurpeit, innuit sāuginne akkioromavlune.

34 Judiōjorle tukkisileramitsuk, attautsekut niplivak-

soadlarput illunatik Stundingnik maggungnik : Efesusemiut Diananget angijoksovok !

35 Angajokaksuble innuit nippangertinamigit, okarpok : Illipse angutit Efesusemiöjose ! innuit nellieta tamanna kaujimangikauk ? Efesusemiut iglugaseksoangita Gudiojoksoak Diana nälengmatsuk, killangmillo kattektub adsinga tagvanemet ?

36 Tamanna akkerartaujungnangimet, nippangertuk-saugalloarpose, uimajaraselo.

37 Innuit ukkoa tamaunga pitilaukpassé, kattima-vingnit tiglingningitut, Gudipsingniglonët mittautekangitut.

38 Demetriusele sennakattinillo okausiksakarunik, kina pivlugolonët, kiglissiniarviksakarmet, erkartuijokalmelo, passitiksamingnik ; okarlit ingmingnut.

39 Assianigle apperkuttekarupse, kattimatillugit kiglissiniartunnut okautigissiuk.

40 Nangiarutigigaptigo, okautaujariak perajaludlarnermik uvlome pijomik, sumik patsitiksakarata perajaludlalaurapta. Taimaglo okarërame, aularkoveit kattimajut.

KAPITEL XX.

Paulusib pinniarninginnik Macedoniamé Asiamelo.

PERAJALUDLARUNGNERMETTA, Paulusib ilinniartut kaikolerpeit, sorërutiksamik okautivlugit, tagvangelo aularpok, Macedoniamut aijomavlune.

2 Numello taipkoa arvertarvigigamigit kaiblarkalauramigillo okautsinnut unnuktunnut, Grichit nunangennut pivok, tagvanëlerdlunelo takkinnik pingasunnik.

3 Judille unangmingmatsuk Syriamut umiaktoromage, issumaksarsiorëardlune kajusilerpok utterniarnerninik Macedoniakut.

4 Asia tikkilugole, illaulaukput tapsomunga, Sopater Beroemit ; Tessalonichemille Aristarchuse Sekunduselo ; Gajuselo Derbenmit Timotheuselo ; Tichikusele Trofimuselo Asiamit.

5 Täpkoa sivorlerivavut, uttakkivlutalo Troadame.

6 Uvagulle umiaktorpogut Filippenmit kakkojet sēr-nakangitut uvlungita kingorngænne, uvlullo tellimangænne tikkipavut Troadame, tagvanelo pinniarpogut uvlunnik 7 nik.

7 Wochible uvlungita sivorlerpāngænne illinniartut kattimalermetta kakkōjak avgorlugo, Paulusib okālavigiveit, aggagotsomagame; sorērane okālavok unnuab ket-terarninga tikkidlugo.

8 Iglullo kollerpāngænne nennergoakalaukpok unnuk-tunnik, kattimavigilauktangænne.

9 Innuosuktorlo, attinga Eutichuse, igalatsab sāngane iksivajok, akpaivlune sinnilertok, Pauluse akkunit okā-latillugo, sinningnermut ochogame, ijukarpok iglut kol-lerēngita pingajuanit, tokkungavlnelo kiviktauvok.

10 Paulusele attersārpok, kollāngerlugolo, erkilālo okarlune: Uimajarase; tarninga illuanēmet.

11 Ama majorarlune kakkojak avgorpa, nerrilarmelo, okālavigiveillo ama akkunit uvlub kaulerninga tikkilugo. Taīmaikārdlune aularpok.

12 Innuosuktorlo omardlune kaipæt, mikkijoungito-miglo mannigotaulerdlutik.

13 Uvagulle umiaksoakut sivorliovogut Assusemut aularluta, tagvanget Pauluse ikkimakattikumavlugō; taimak perkojilaungmet, nunakut pissugomagame nang-minek.

14 Assuseme tikkinamittigut ikkivigivātigut, Mity-lenemullo pivogut.

15 Tagvangello umiaktorpogut, kaungmello Chiosib akianut pivogut; kaungmingmello Samosemut tikkipogut, Trogilliumelo nokarpogut, uvlublo aipangane Miletuse-mut pivogut.

16 Pauluse issumasimagame Efesuse kangeromavlu-go, Asiame akkunit-ītsomanane; tuavimut Pentekostib uvlungit nelliutikpetta Jerusalemtsomagame, ajornang-ipet.

17 Miletusemit tilliklerpok Efesusemut, kaikovlugit illagēktut angajokangit.

18 Tikkinamitsugle okautiveit: Kaujimavapsinga, kannok illiortunga nelliutome illunane najulaurapse, uvlormit taimanget Asiamut tikkitainarama;

19 Nalegak kivgartorlauktara angijomik nellokotijunga, kuvviolarmalo unnuktunnik, kappiasuktitaularmalo Judinnut, unangmiklertunnut uvamnuk;

20 Sorlo angigutilaunginapse idluartomik sumiglonēt okālatigijeksammik ajochertutigijeksamniglo illipsingnut kattimatilluse, iglupsingnelo.

21 Judillo, Grichillo okautilaukpakka, sagiarkovlugit Gudemut, okperkovlugillo Nalegappingnut Jesuse Kristusemut.

22 Manalo ahak, uvanga kelleksorsinnmajunga annernerne Jerusalemūt aijunga, nellolarmalo, sumut taikane tikkitaularmangarma;

23 Tamanna kissiet Annernek ajunginek iglugaseksoarne tamaine kigligiudsingmet okarlune: Kellerutilllo kappianarnerillo uttakkivānga taikane.

24 Tamakkoale tamaita sivōragingilakka, innōseralo nangminek ivleringilara, kuviasuklunga nuuamenera nāniaromavlugo, kivgartorneralo Nalekamut Jesusemut perkojaumanera, okautigivlugo Gudib saimarsautā okautsinnut tussarnertunnut.

25 Mannalo ahak, nellungilanga kēnara tækkoniarungnērapsiuk, illunase, arvertarvigilauktakka, okālavigijakkalo Gudib nalegauvinganik.

26 Tamanna pivlugo uvlome kigligiksarvigivapse, passitiksakinginama illunapse ause pitjutigællugo.

27 Angigutilaunginapse, okālavlungale Gudib perkojanginnik tamainik.

28 Tagva mana udsertoritse illipsingnik, illagēktunniglo illunainik, Annernerub ajunginerub ajochertuijungortilaungmasse tapkoninga, Gudib illagēktitangit pairilugit aungminut pissiarlauktangit.

29 Tamanna nellunginapko amarkut kēsuktoksuit kingunamne akkonapsingnut pijomärmetta, illagēt kēnginiængileit.

30 Illipsingnittauk angutit sakkeromärput, ajocher-

tūsiälungnik okartut, illinniartut kajumiksarniardlugit ingmingnut.

31 Tamanna pivlugo pigāritse, erkailuselo, sorērnanga illunase kaibladlaurapse, Jahrinne pingasunne uvlotil-lugolo unuamelo kugviordlunga.

32 Manalo kattangutiārsukka, Gudemut sapputijau-kovapse, saimarsautingello okausinganut, pitsartunekar-tub aglisiktitsungnarluse, tunnitsivigivluselo kingormgu-tijeksapsingnik, ivsornaititaujomārtut illagilugit.

33 Silbermik Goldemiglonēt pijapsingnik, annorap-singniglonēt kennulaungilanga.

34 Kaujimavapsingale, aggamnut tapkonunga pin-nialaurama attoriakalauktamnik, illamalo piksanginnik.

35 Nangminek kaujitalaukpapse tamainik, taimak sennajuksaugapta, sangētut ikkajorlugit, Nalekablo Je-susib okausingit erkarlugit, okangmet: Tunnijinek pil-loringnarnersauvok pilitaunermi.

36 Taimaglo ôkarērame, serkortolerpok, tuksiarkat-tigællugillo tamaita.

37 Illunatik tava keavaksoadlalerput, Pauluselo kongē-singagut erkilerpæt kunnilālo.

38 Tamanna okausek kiksautigiluarpæt, kēname tæk-kojaujungnērninganik okangmet; umiaksoarmullo kan-nilārpæt.

KAPITEL XXI.

Paulusib ingergarninganik Miletusemit Jerusalemut, pititau-ninganiglo parngnanērsimavingmut.

TAIPKOA kemmaklugit umiaktorapta, okomikpogut Kous tikkilugo, uvlub aipanganelo Rodusemut pivogut, tagvangello Pataramut.

2 Tagvanelo umiaksoarmik naipitsigapta Foeniziamut ikāromajomik, tagvunga ikkivogut, aularlulalo.

3 Zypern allakaraptigo, saumikliutivlugo, Syrienmut umiaktorpogut Tyrusemullo pivluta; umiaksoak tagvane ussingiartuksaungmet.

4 Tagvanelo illinniartut naipinaptigik, uvlilaukpogut

tagvane uvlunnik 7 nik; tapkoa Pauluse okautivæt, An nernerub ajunginerub kaujitilaungmagit, Jerusalemu majorarkonnago.

5 Uvlullo tapkoa nängmetta, aularpogut, ingergavluta, illunatiglo kannilarpätigut, nulliatiglo kittorngatiglo il-lagællugit, iglugaseksuit avatānut; serkortorpogullo im-mab kiglingane tuksiarlutalo.

6 Sorērutiksamiglo okarērapta, umiaksoarmut ikkivo-gut; tapkoale angergarivut iglomingnut.

7 Uvagulle umiaktorērapta Tyrusemit, Ptolomaisemut pivogut, kattangutigēllo salutipavut, uvlormiglo attautse-mik uvlivogut tapkonane.

8 Uvlub aipangane aularpogut, Paulusemētogut, Zæ-sareamullo pivogut, Filippusiblo, okautsinik tussarner-tunnik okālavaktut 7 it illangeta iglunganut itterpogut, tapsomanelerdlutalo.

9 Tamna pannekarpok sittamanik, uigasungnik, nel-lautsitiksennik okartut.

10 Tagvanelo uvlilaurapta unnuktunnik, nellautaijok attersārpok Judæamit, attinga Agabus.

11 Tikkinamittigullo, Paulusib tapserutā tiguva, kel-leksorlugillo aggannelo ittigannelo, okarlunelo: Tamat-tominga Annernek ajungiuek okarpok: Mattoma tapse-rutib innua, Judit taimak kelleksoromārpæt Jerusaleme, pitiniarlugolo nellojut agganginnut.

12 Tamannale tussaraptigo, innertilerpavut, tagvane-tullo, Jerusalemut majorarkonnago.

13 Paulusele kiovok: Kannok illiorkisse, kugviudla-rapse, omættiga sēklugo? Pijarēsimagama kelleksortau-niarlunga kissianeungitok, tokkotaulungale Jerusaleme, Nalekab Jesusib attinga pivlugo.

14 Innertertaujomangimelle sorērpogut, okarlutalo: Nalekab pijomajanga pile.

15 Uvlut tapkoa kingorngatigut oppalungaijarērapta, Jerusalemut majorarpogut.

16 Illinniartuttauk illangita illagivätigut Zæsareamit, āpätigullo Mnasonemik attelingmut, Zypermiojomut, illinniartok tamna itolaukpok, sinniktarkojauvogullo tap-somane.

17 Jerusalemut pigapta, kattangutigēt illelliorpätigut kuviasuklutik.

18 Uvlub aipanganele Jakobusemut pullariartorpogut Pauluse illagællugo; angajokajello illunatik tagvunga pigivut.

19 Salutijarērlauramigillo unipkautigilerpeit mallik-tigēktidlugit, kannok Gude pinniarlaungmet nellojunne, tapsoma kivgartorninganut.

20 Tamattominga tussaramik, Nalegak nakorivæt, okautivælo: Kattangūt, tautukpotit Judinnik tausendio-kattartunnik okpilertunnik, illunatiglo illungertorlutik perkojet malliktaukoveit.

21 Tussaumavātille, Judit illunaita, nellojut akkorn-gænnetut ajochertorangne, Mosesib perkojangit nalekon-nagit, okalauravillo kittorngangit kippijaukonnagit, il-lutsillo taipkoa attornagit.

22 Kannok tagva mana illingajariakarka? kattimaja-riakarpud illa ipkoa unugiartorsuit; tikkisimanernik tus-sarniaramik.

23 Tamanna pivlugo okautsivut illingnut, mallilaukit.

24 Angutekarpok sittamænnik ovane, tapkoa malligek-sakarpud angernerilauktamingnik; tapkoa illingnut pikit, illagilugillo sujungaititaulerit, akkilerlutillo niakongita nujangit sallijaukovlugit, illunatiglo tukkisilerkovlugit sæglotaunernik, igvilletauk nangminek perkojet malli-kangne.

25 Okpertut nellojunnit pijut aglagvigilauraptigik, kajusimavogullo attoriakangininginnik tamakkoninga, tunnergutille Gudiungitunnut kissēta pekonnagit, aung-miglo, ippimmajomiglo, illokeudlarkonnagillo.

26 Tagva Paulusib angutit tapkoa ingminut piveit, kaungmello sujungailijaukattigivlugit, kattimaviksoarmul-lo itterpok, uvlut sungaivīt nāniarlugit tækkojaujomavlu-ne imailioriakangmet, tunnergutiksetik ingmigolitolugit tunnijaulerkārtinnagit.

27 Uvlulle 7 it nākasalermetta, Judit Asiamit pijut tækkoæt kattimaviksoarme, innuillo illunatik peraja-luktidlalerpeit (Pauluse) tiguvlugo, nipliadlarlutiglo:

28 Illipse angutit Israelittiõjose ikkajortigut ! tagva innuk illunane ajochertuijok kigliluktomik innukattiptionik perkojenniglo kattimaviksoarmiglo ominga ; Grichitauk aglæt ittertiniveit kattimaviksoarmut, iglorlo tamna ivsornaitok ivsornartilaukpa.

29 Trofimus, Efesusemiok sivorngagut tækkolauramitsuk illagijanga iglugaseksoarne ; taimna Paulusemut aipaunasugivæt kattimaviksoarmut.

30 Iglugaseksoarmiullo illunatik aulajadlaraulerput, innuillo tagvunga akpangerlutik kattilerput ; Paulusele tiguvaet tessigoarlālo kattimaviksoarmut ; tagvaīnarlo upkoangit pallangertaulerput.

31 Tokkoniaromangmatsugle, sorsuktukset angajkaviksoangeta tussaumalerpeit, Jerusalemiut illunatik pikablalermetta.

32 Tagvaīnak sorsuktukset illagællugit, Kaptainillo hundertinnut, illagællugit sorsugiartulerpeit. Angajkaviksoarmigle sorsuktuksenniglo tækkogamik, Pauluse annaulidlarungnērpæt.

33 Angajokaviksub tikkinamiuk tiguva, kellaumgujennullo maggoinut kelleksortaukolerpa, appersorlaitalo kinaumangæt, sumiglo pilaumgængæt ?

34 Innuille akkorgænne nipliadlalerput, illangit imāk, assingit imāk ; namaktomigle tukkisijungnangina-migit nippersoarnut, sorsuktukset iglokarvingænut ātaukova.

35 Majorarvingmullo pingmet, sorsuktukset akkigariakalerpæt, innuit sorsugomangmatsuk.

36 Innugaseksuit mallikamitsuk, nipliadlarpullo : Per-taule !

37 Pauluse sorsuktukset iglokarvingænnut ātaugame, angajokaviksoarmut okarpok : Okarkojomangilarma illingnut ? Tapsomale okautiva : Grichit okausingit atto-rungnarpigit ?

38 Egiptenmiungilatit, uvlut tamakkoa sivorngattigut illeratsartitsilaungilatit innuuartunnik 4000 dinnik innukajuitomut aulartitsivlutit ?

39 Paulusele okarpok : Judiõvunga Tarsenmit, Zili-

ziame iglugaseksuit kaujijaumariktut innukattigivānga; kennuvigivagit okarlanga innungnut.

40 Perkungmago, Pauluse nængerlerlune majorarvingme, innuit aggangminut nullorarpeit. Nippangermettalo, okautiveit Ebræerit okausinginnut, okarlunelo:

KAPITEL XXII.

Paulusib akkiorninganik.

ILLIPSE angulit kattangutigēt, angajokajello, akkiornikka illipsingnut tussūsigik.

2 Ebræerit okausinginnut okarvigingmagit tussaramitsuk, nippangiluarput. Okarporlo:

3 Judiövunga, Tarsenme innulertunga Ziliziamе, tamānelo iglugaseksoarne innugoihaulaukpunga Gamalielib ittiggangita sānginne, ajochertortautsiarpunga sivorlipta perkojanginnik, Gudemiglo kivgartorasugællunga, sorlo illipse illunase uvlome;

4 Okpertullo taimak unangmilaukpakka tokkomut aglæt. Kelleksorlaukpakka, pitilaitalo parngnanērsmavingmut, angutillo arnello.

5 Sorlotauk ajochertuinerojub angajokajello illunatik kigligiutigingmanga; tapkonanget aglangnik pilaukpunga, Damaskusemullo aivlunga, taikanētut kelleksorkårdlugit ātsomagapkit Jerusalem pitlartaukovlugit.

6 Ingergartillungale, Damaskuse kaglilerlugo, uvlub ketterarningane, kaumajoksub killangmit tagvaīnak kaumaksārpānga.

7 Nunamullo ochovunga, nippelo tussarpara, okartok uvamnūt: Saul, sog unangmivinga?

8 Kiovarale: Nalegak kinauvit? Okautivāngalo: Jesuseövunga Nazaremiok, unangmijet.

9 Ingergakattimale kaumajok tækkogalloarpæt, erksivlutiglo; uvamnulle okartub okausingit tussangileit.

10 Okarpungale: Nalegak, sumik pinniartuksauvik? Nalekable okautivānga: Makkilerit, ainiarlutillo Damas-

kusemut; tagvane okautsaulärpotit tamainik pinniarek-sarnik.

11 Kaumajuble tapsoma kaumajoksõninganut tautu-gungnanginama, ingergarkattima agganginnut tessior-taulerpunga, Damaskusemullo pivlunga.

12 Tagvanele angutekalaukpok Gudemik opigosuk-tomik perkojenniglo (naletsiarlune), attinga Ananiase, Judit illunatik tagvančtut pilloriktokotigijanget.

13 Tapsoma pullarpānga, nængerlunelo sennimne, okautilungalo: Saul, kattangutiga, tautulerit. Tagvān-arlo tækkovara.

14 Okarporle: Angajokapta Gudingeta annerivātīt, pijomajanganik kaujititaukovlutit, idluartotuamiglo tækkovlutit, nippemiglo tussarkovlutit kanninganit.

15 Kigligiudsijokotiginiarmattit innungnut illunainut, tækkojarniglo tussartarniglo.

16 Manalo sōg tuavingikīt? Nikovilerit baptitauler-luttilo, ajornernillo ubvartaulerit, Nalekablo attinga tuk-siarvigileruk.

17 Jerusalemulle utterama, tuksiartillungalo kattima-vikssoarme, uvamnik ikpigijungnērlaukpunga, (Jesuselo) tækkolaukpara.

18 Tagva okautivānga: Tuavitit, aularsārluttilo Je-rusalemit, kigligiudsinitit uvamnik okperiniængimagit.

19 Okarpungalo: Nalegak, nangminek kaujimavānga, parngnanērsimavingmut pitilaurapkit, unatadlarlaitalo, okpertut illingnut, illinniarvingne tamaine;

20 Kigligiudsikotivillo Stefanusib aunga kovijaulaung-met, nængerlaukpungatauk senniane, tokkotauningalo idluarigivlugo, tokkotsijullo annorangit udsertorlauk-pakka.

21 Okautivāngalo: Ailerit, tillijomagapkit ungasik-tomut nellojunnut.

22 Okaiserle tamanna tikkidlugo nalelaukpæt, nip-liadlalerput okarlutiglo: Innuk imaitok pērtale nuna-mit; idlualungimet innoninga oma.

23 Niplialermettale annoratiglo pēdlarlugit, sangillo kongmut egimagit,

24 Angajokaviksub ātaukolerpa sorsuktukset iglokar-

vingænnut, okarlunelo, issakajaukolugolo kiglissiniartaukova, tukkisijomagame, suna pivlugo taimak nipliutsor-mangmatsuk.

25 Kelleksormatsugle aklunatsennut, centurios senniminētok Paulusib okautiva: Illipsingne idluaralloarka, innuk Romiok kiglissiniartaukårtinnago issakadlarlugo?

26 Tamanna centuriosib tussaramiuk, angajokaviksoarmut okariartorpok, okarlunelo: Udsertolerit pinniar-tarnik, innuk una Romiongmet.

27 Tagva angajokaviksub tikkipa, okautivlugolo: Okautinga, Romiovit? Okarporle: Ahaila.

28 Angajokaviksublo kiovok: Kēnauvaksoarnik akkilerlunga illagilerpānga (Romitut). Paulusele okarpok: Uvangale innulernimnit Romiovunga.

29 Tuavilutik tava kiglissiniartuksangita allarlugo kemmekpæt. Angajokaviksoarlo tussarame Romiongmet, sivōralerpok, kelleksortaukolauramiuk.

30 Uvlub aipangane tussaromamarilerame, sōg passijaumangæt Judinnut, kellerōdsārtaukova, ajochertuinerōjullo kiglissiniartuksello illunaita kaikolerpeit, Pauluselo sakkertipa, pitilugolo tapkoa akkorngænnut.

KAPITEL XXIII.

Paulusib perajaludlartauninganik.

PAULUSIBLE kiglissiniartut tækkonārpeit, okarlunelo: Illipse angutit kattangutigēt, idluartomik issumakarlunga Gudib sāngane arvertarlaukpunga, uvlok tamanna tikkilugo.

2 Ajochertuinerōjuble, Ananiasib, kanneroktaukova sennianētunnut.

3 Tagva Paulusib okautiva: Gudib anaulidlaromār-pātit karmaujotit mingoarsimajok; perkojet malliklugit iksivavlutit erkartorpinga, perkojello nalengnagit kanneroktaukovinga?

4 Nængertulle senniane okarput: Gudib ajochertuinerōjanga suadlarpiuk?

5 Pauluselo okarpok : Nægliktakka kattangutigēt, kaulimalaungilara ajochertuinerōmangæt. Aglaksimangmet : Innukotivit angajokaunerōninginnut okauserluktusaungilatit.

6 Paulusible kaujimagamigit, illangit Sadduzæriōngmetta, illangillo Farisæriōngmetta, niplialerpok kiglisiniartut akkorngæne : Illipse angutit kattangutigēt, Farisæriovunga, Farisæeriblo ernerivānga ; erkartortauvunga nerriukama tokkungajut makkitsomärninginnik.

7 Taimagle okangmet, Farisæerillo, Sadduzæerillo akkerartolerput, innugiartoksuillo maggoilivut.

8 Sadduzæerit makkiviksakangitomik, Engelekangitomiglo, Annernekangitomiglo okangmetta ; Farisæerille taimainik nellunaijaivut.

9 Nipliajoksolerput tagva ; aglangniglo illissimajut Farisæerikunnit nikovidlutik akkerartolerpeit, okarlutiglo : Innungme tapsomane idlutomik nachvangilagut, Annerneruble Engeliblonēt okarviginerpago akkerartorungnangilagut Gudemut.

10 Angijomik pikabladlalermetta, angajokaviksoak sivōralerpok, Pauluse alliktortauniarasugællugo tapkonga, sorsuktuksello attersårkoveit, aksarnigaukolālo tapkonanget, pitilugolo sorsuktukset iglokarvingænnut.

11 Uvluble aipangane unuame Nalegak (Paulusib) semiane nængerpok, okarlunelo : Pauluse mannigorit ; sorlo Jerusaleme kiglgiudsilauravit uvamnīk, taimaktauk kiglgiudsijariakarivotit Romeme.

12 Kaulermelle Judit illangit kattilerput, āngerkattigēlerlutiglo nerrijomanginermik immeromanginermiglo Paulusemik tokkotsilaukāratik.

13 Taipkoale taimaitomik āngerkattigēlauptut unnurnersaulaupt 40 ginnit.

14 Tapkoa ajochertuinerōjunnut angajokajennullo okariartorput : Sokkoserungnangitomik āngerkattigēlauptogut, ēsijomanata sumiglonēt Paulusemik tokkotsikārtinnata.

15 Mana tagga kiglisiniartut illagællugit angajokaviksoarmut okaritse, kaupet taimna ātautitsikovlugo (Paulusemik) illipsingnut, sorlo piluatomik kiglisiniaro-

mavlugo, uvagulle opalungĕrsimavogut tokkotsomavlugo tikkerkĕrtinago illipsingnut.

16 Paulusible ujoeroet kajusimanek tamanna tussaramiuk, parngnailerpok, ailunelo sorsuktukset iglokarvingænut, okautigivalo Paulusemut.

17 Paulusible centuriosit illanget kaikova, okautilĕlo: Innuosuktok una pititsuk angajokaviksoarmut, okausiksakangmet tapsomunga.

18 Tapsoma tagva neksarpa pitilĕlo angajokaviksoarmut, okarlunelo: Paulusib kelleksorsimajok kaikovānga, kennuarivlungalo, innuosuktok una illingnut pitilugo, okausiksakangmet illingnut.

19 Angajokaviksub tagva aggangittigut tiguva, iglerterupalo, apperivalo: Sumik okautsomavinga?

20 Okarporle: Judit kajusimavut, tuksiarvigijomavlutit, kaupet Paulusemik ātaukojikovlutit kiglissiniartut sānginnut, sorlo piluatomik kiglissiniaromavlugo.

21 Igville nalengniarnagit, taipkoa akkorngæne angutekarmet unnurnersennik 40 ginnit, tapsominga pinasuartunnik, taipkoa angerkattigĕlauptut nerrijomanginermik immeromanginermiglo, Paulusemik tokkotsilaukĕratik, manalo opalungĕrsimavut, uttakkivlutiglo angerniarnernik.

22 Tagva angajokaviksub innuosuktok aularkolerpa, perkolĕlo, innungmut attautsemullonĕt okarkonnago, tamattominga nellojungnĕrtinago.

23 Centuriosingniglo maggungnik kaikojivok, okautivlugiglo: Sorsuktuksennik 200 dinnik opalungaijaititik, Stunde 3 me unuame, Zæsareamut aijuksennik, nergjutsaartalingniglo 70 ginnik, pittiksilingniglo 200 dinnik;

24 Nergjutsaarmiktauk Paulusib attoreksanganik, ātlugolo sapputijaulerlune Feliksemut, nunab attanninganut.

25 Aglakivok taispomunga, imāk:

26 Klaudiusib Lísiasib kuviasukova nunab attanninga nakornerpāngojojok Felikse,

27 Angut una Judit tigulauptet, taipkonungalo tokkotaukasalauktok, uvangale sorsuktukset illagivlugit aksĕriarterpakka tapsominga, Romiok tukkisilerapko.

28 Patsitiksanginnik tussaromagama kiglissiniarvingænut âlaukpara.

29 Sunaubva tukkisivunga, perkojanginnik appersutit pivlugit passijaungmet; passitiksakangilarle omunga tokkotsitiksangõnrmik kelleksortautiksamiglonet.

30 Tussaumaleramalo Judit illangita angigutsivlutik pinasuarmatsuk tokkotsomavlugo, katsungailunga illingnut tillikliutivara, passiklertuttauk okarkolaukpakka sãngne, sumik patsitekarmangæta tapsomunga. Innutsiarpagit!

31 Sorsuktukset tagva, sorlo perkojaugamik, Pauluse tiguvæt, aularutivello Antipatrismut unnuame.

32 Kaungmelle nergjutiggit sorsuktukset aikolerpeit (Pauluse) illagællugo, (taipkoale) utterput sorsuktukset iglokarvingænnut.

33 Tapkoa Zæsareamut pigamik, aglait tamakkoa tunniveit nunab attanninganut, Pauluselotauk sakkertipæt tapsomunga.

34 Nunab attanninget aglait attuaramigit, appersorpok, nunamit nelliennit pingmangæt? Tussaramelo Ziliziamit pingmet, okarpok:

35 Kiglissiniaromavagit, passiklertut illingnik tamauunga pingmikpetta. Ittertitaukoalo Herodesib kiglissiniarvinget iglunganut.

KAPITEL XXIV.

Paulusib passijauninganik Tertullusemut.

UVLUT tellimæt kingorngæne ajochertuinerõjok Ananiase angajokajet illagivlugit, okaloriktorlo, attinga Tertullus attersårput; tapkoa nunab attinganut sakkijalerput, Pauluse pivlugo.

2 Kaikojaungmelle, Tertullus passiklilerpok, okarlunelo:

3 Attannek nakornerpångõjotit Felikse! ullapirsau-tekarapta innutsiaraptalo attannionerne, idluartuinarnik innuit ukkoa pitsiarangne, sillatojoksõgavit, tamakko-ninga tamainik kujagitsainarpaptigit.

4 Akkunērtinægle, kennuvigivagit, saimajōksogavit annikitoārsungmik okausiptingnik naleksālaurit.

5 Angut unna tukkisilaukpavut uivētokoak, sillaksoarme illunane Judit tamaita pikablartilaukpeit, Nazarærit ajochertusekullunginnik ajochertuinerset illanget.

6 Kattimaviksoarmiktauk ivsornartitsinasuarlauktok; tamna tigulaukpavut, erkartortaukojomavlugolo perkojptingnut.

7 Angajokaviksuble Lisiasib pitsartudlartomut aksariartorpätigut tapsominga.

8 Passijingillo illingnut aikoveit; tapkonanget nangminek kiglissiniarungnarpotit pijomaguvit, tukkisileravit tamainik suna pivlugo passidlarmanagaptigo.

9 Judilletauk okausekarivut, okarlutiglo taimak illingangmet.

10 Paulusele, nunab attanninget ijingmingmago okarkovlugo, kiolerpok: Kaujimagapkit, Jahrennik unnuktunnik erkartuijogavit, innungnut ukkonunga, sivōrananga akkiiorvigijomavakka.

11 Nellojungnērungnaravit, uvlut unnurnersaungimetta 12 innit, takpaunga Jerusalem tikkisimagama, tuksiariartorlunga.

12 Kattimaviksoarmēlonēt naipilaungilānga okartilunga innungmut attautsemullonēt, innungniglonēt pikablartitsivlunga, illinniarvingne iglugaseksoarnēlonēt.

13 Kiglijudsijungnangilettauk sāmne, mana passiklitimingnik uvamnik.

14 Angutijomangilagille, ajochertūsek imna, ajochertusekullungmik taijanget, tamna taimak attorlugo, angajokama Gudinget nalekapko, tamaita perkojenne nellautaijunnelo aglaksimajut okperigapkit.

15 Gudelo okperivara, tapkoalo nangminek nerriugijanget, tamædsale pijomārtome tokkungajut makkiviksakaromārmetta, ajungitullijullo ajortullijullo.

16 Tamattomanele idluartomik issumakarasuarpunga illunane Gudemullo innungnullo.

17 Jahrilla unnuktut nāngmetta, innukattima tuju-sianginnik tunnergutinniglo (Gudemut) tikkidlunga ätsigama;

18 Tagva taipkoa naipipānga sujungailijautillunga katimaviksoarme, perajaluktokaranelo pikablajokaranelo.

19 Taipkoale Judiōjut illangit Asiamit pijut, manetuksaugalloarivut sāngne, kigligiudsilutik, passitiksakarunik uvamnut.

20 Ukkoalonēt nangminek okarlit, sumik idluangitomik mallugimangarma, kiglisiniartut sānginne nængertillunga.

21 Okausek una kissiane pigunitsuk, okalaurama akkorgænne nængerdlunga: Tokkungajut makkitsomärningit pivlugit, erkartortauvunga illipsingnut uvlome.

22 Feliksib tamanna tussaramiuk, taimaituinarkovamana, ajochertūsek kaujimatsiaramiuk, okarporlo: Angajokaviksoak Lisias tamaungarpet, passiklernise apperkutigijomavara.

23 Centuriösele okautiva, Pauluse ingminut pitikovlugo, kelleksornagolo, illangitalo nelliellonēt innerternagit pullaromakpatsuk, kivgartoromalugolonēt.

24 Uvlulle illangit nāngmetta Felikse tikkilerpoknulliane Drusilla, Judiojok illagællugo, Pauluselo kaidkolerpa, tussarlālo, okālatillugo okpernermik Kristusemut.

25 Paulusele okālangmet idluarnermiglo, illokeunjungnērnermiglo, erkartuijokaromārtomiglo, Felikse koaksarpok, okarlunelo: Mana aularit; ullapingikuma kaikojomagivagit.

26 Nerriuporletauk Paulusemut kēnaujennik tunnit-sivioniarasugællune, aularkoguniuk; tamanna pivlugo kaikokattarlaukpa, okausekarvigællugo.

27 Jahrigle magguk nāngmennik, Portiusib Festusib Felikse simmerpa; Feliksible nertortaujomagame Judinut, Pauluse kelleksorsimatillugo kemmekpa.

KAPITEL XXV.

Attannivingmut Pauluse pititaujomagame okarninganik.

FESTUSELE nunamut tamattomunga (Judæamut) tikkisimagame uvlut pingasut kingorngane Zæsareamit majorarpok Jerusalemut.

2 Tagva ajochertuinerōjut, Judillo angajokangita tikkipæt, Pauluselo pivlugo tuksiarvigivæt.

3 Kennuvigivlugolo tussartaujomavlutik taimna pivlugo, kaikojikovlugo tapšominga Jerusalemut, pinasuarpælo apkome ingergartillugo tokkotsomavlugo.

4 Tagva Festuse kiovok, Pauluse udsertortauniar met Zæsareame, nangminerlo killamik taunungarniarmigame.

5 Illapse nellīt mana, okarpok, sappingitut, taunungakattaulit, angullo taimna unertsiunerlotigilitsuk, idlutomik pilaukpet.

6 Tapkonanele uvlunnit 10 nit unnurnersennik uvlīkārllune, Zæsareamut attersārpok uvlub aipanganelo kiglissiniarviub iksivautanganut ingilerpok, Pauluselo aikjaukova.

7 Tamnale tikkimet, Judit Jerusalemit attersālauktut illumavæt, passiklilerlutiglo unnuktunnik okumainartoksoarnik Paulusemut, nauk tangekangitomik.

8 Imāk akkiorvigingmagit: Idlutomik pilaungilanga Judit perkojanganullonēt, kattimaviksoarmullonēt, Attannivingmullonēt.

9 Festusible nertortaujomavlune Judinnut, Pauluse kiova, okarlunelo: Jerusalemut pijomavit, taikane erkartortaujomavlutit uvamnut tamakkoa pivlugit.

10 Paulusele okarpok: Attanniviksub kiglissiniarvinget sānganut pijeksauvunga, taikane kiglissiniartaujariakarpunga; Judinnut idlutomik pilaunginanga, sorlo igvit nangminek kaujimatsiarparma.

11 Idlultullialaurumale, tokkotsitiksangōnermiglonēt pilauruma, kunnulungilanga tokkotaulunga; taimaito-

kangipelle passiklerninginnik uvamnik, tapkonunga tun-
nijaungunangitunga; attannivingmut pijomavunga.

12 Tagva Festuse kiglissiniartut okarkattigilaukård-
lugit, kiova: Attannivingmut pijomagavit, attanniving-
mut piniarpotit.

13 Uvlut illangit nāngmetta attannersoak Agrippas
Bernizelo Zæsareamut pivuk, Festuse tækkongjordlugo.

14 Uvlunniglo unuktunnik tagvanēmennik, Festusib
attannersoak unnipkaupa Paulusemik, okarlunelo: Ang-
ut ovanepok, Feliksib kemmektanga kelleksorsimajok;

15 Jerusalemetillunga, ajochertuñerojut Judillo ang-
ajokangita unertsuñnerlotigijartorpæt uvamnut, kennuv-
lutik, erkartortaukovlugo.

16 Taipkoale kiovakka: Romiut illusekangilet, innuk
pitilugo tokkotauniarlune, kissiane passijaujok akkio-
rungnarpok passijaunerminik kissiane passijime tæk-
koenne.

17 Tamaungale tapkoa pingmetta, nokkalaungilanga,
kaungmello kiglissiniarviub iksivautanganut ingipunga,
angullo tamna aijaukolaukpara.

18 Tapsomunga illingajomik, passiklertut illumang-
matsuk, patsitiksakangilet, pijariakarasugijamnik.

19 Apperkutekarpulle tapsomunga okpernekullung-
mingnik, tokkungajomiglo Jesusemigök, Paulusib omar-
tok okautigijanganik.

20 Apperkutingelle tamanne tukkisinginapko, appe-
rivara, Jerusalemut aijomangmangæt, taikanelo erkartor-
tanjomavlune tamattominga.

21 Paulusible attanniviksub okausinga nalegomaga-
miuk okangmet, tagvanekovara, attannivingmut pitis-
omavlugo.

22 Agrippasele Festusemut okarpok: Angut tamna
nangminek tussaromavara. Okarporle: Kaupet tussar-
niarpet.

23 Uvluble aipangane, Agrippas Bernizelo tikkimen-
nik ānanausavaksoadlarlutik, kiglissiniarvingmullo itter-
lutik, kaptainillo angajokaunerōjullo iglugaseksoarne
illagivlugit. Festuselo perkojingmet, Pauluse aijau-
vok.

24 Festuselo okarpok : Attannek Agrippas, angutiojose illipse illunase, tagvane uvaptingnut illaujose, tagga tamna tækkovasse, Judit illunatik okautigijanget uvamnut, Jerusalemelo mænelo, nipliadlarlutik, innojungnærtuksaujok.

25 Uvangale tukkisilerapko, tokkotsitiksangõnermik pilaungimet, nangminerlotauk attannivingmut pijomangmet, issumasimavunga tillijomavlugo.

26 Attannivingmulle sumik tukkilingsmik aglagutiksakanginama tamna pivlugo ; illipsingnut sakkertaukovara, illingnulle piluatomik attannek Agrippas ! (tussartaukovlugo) aglagutiksakaromavlunga kiglissiniartaukärtil-lugo.

27 Tamanna igluarasuginginapko, kelleksorsimajok ätautilugo, passijauningalo tainago.

KAPITEL XXVI.

Agrippamut Paulusib kiglissiniartauninganik.

AGRIPPASELE Paulusemut okarpok : nangminek okartuinariakarpotit. Tagva Paulusib agganne issaklugit akkiorlugit ingminik okälalerpok :

2 Tamanna angijomik kuviagivara attannek Agrip-pase, uvlame tussatillutit akkiortuksaugama, tamaita pivlugit, Judit passiklarningit uvamnik ;

3 Taimailuarpunga Judit illusingit apperkuttingillo kaujimaganne. Tamanna pivlugo tuksiarvigivagit ken-nuësarlutit tussarkovlutit uvamnik.

4 Kiglinganit innotsima illusingit innukattima ak-korngæne Jerusaleme, Judit illunatik kaujimagalloar-peit ;

5 Illitarsilauktut uvamnik kiglinganit, kigligiudsijomagunik. Farisæereôlaurama, tapkoa illuserivaktang-it Gudemik kivgartorkojilutik, sõngonerpangõvut tamainit.

6 Manalo nængerpunga erkartortauvlunga nerriukama Gudib angernerilauktanginnik angajokaptingnut ;

7 Tamakkoa kinguvarēt 12 ōjut, illapta nerriugiveit katsungaitomik, Gude kivgartorlugo, uvlotillugo unnua-melo sorēratik. Nerriungnek tamanna pitjutigællugo, nægliktok attannek Agrippas, Judinnut passijauvunga.

8 Sōg tamanna okperijeksaungitotut erkartortauva il-lipsingne, Gudib tokkungajut tuppaktitsungnarmagit ?

9 Ūvangatauk issumakalaurivunga, Jesusib Nazaremi-ub attinga angijomik akkerartoreksarilugo.

10 Sorlo Jerusaleme taimailiolarumatauk okpertut unnuktut parngnanērsimavingmut pitilaurapkit, tamatto-minga ajochertuinerōjomut perkojaulaurama ; tokkotek-sauvlutiglo erkartortauungmetta, ikkajulaukpunga.

11 Illinniarvingnelo illunaine kappiasuktikattarlauk-pakka, mittautigijaunartomiglo okarkovlugit aksogoti-lauktakka, sillaitoksōluarlarmalo taipkonunga, tækkorng-artettauk iglugaseksoanginnut unangmilaukpakka.

12 Taimailiorlunga, Damaskusemut ingergalauktil-lunga, ajochertuinerōjunnut perkojauvlunga ajugautitau-larmalo ;

13 Nægliktok attannek, uvlok ketterarmet, apkomētil-lunga, kaumajok killangmit pijok tækkovara, sekkerngub kaumaninganit kaumaluartok, tamattoma kaumaksärpānga ingergarkattikkalo.

14 Nunamut illunata ochogaptale, nippe uvamnut okartok tussarpara, Ebræerit okausinginnut okartok : Saul, Saul, sōg unangmivinga ? Sulokamik tukarlutit ajoksaleromärpotit.

15 Okarpungale : Nalegak kinauvit ? Okarpok : Je-suseōvunga unangmijet ; makkilutille ittiggangnut tutit,

16 Tamanna pivlugo illingnut tækkotipunga, kivgar-tortitsomagapkit, okälakovlutillo tækkojarnik, tækkoti-tso:majamniglo sulle illingnut.

17 Sapputijomavagillo innungnit, nellojunnillo, tapko-nunga mana tillivagit,

18 Ijingit uititaulerkovlugit, tåktomit sāgiarkovlugit kaumajomut, Satanasiblo pitsartuninganit Gudemut ; ajorninginnit issumangnarungnaitomik pititaukovlugit, kingormgujuksamiglo pekarkattigekovlugit ivsornaititau-jomärtut, okpernermut uvamnut.

19 Tamanna pivlugo attannek Agrippas, tækkolauk-tannik killangmit pijomik okpingilaungitunga;

20 Okälavlungale sivorlermik Damaskusemetunnut Jerusalemetulanlo, Judæablo nunanganut illunainut, taimaktau k nellojunnut, kakkialerkovlugit sagiarkovlugillo Gudemut, kakkialernerublo pinniarkojanginnik idluartunnik pinniarkovlugit.

21 Tamanna pivlugo Judit tigudlarpānga kattimaviksoarme, tokkonasuardlungalo.

22 Gudible piulingmanga, tagvanepunga sulle uvlome, kigligiudsivungalo angijullo mikkijullo tussatillugit, asianiglo okālananga nellautaijullo, Mosesiblo, pijokaromärtomik, okautigilauktanginnik kissēnik:

23 Kristusib āniatitaujariakarninganik, sivorlioninganiglo makkitsomärtunnit tokkungajunnit, kigligiudsininganiglo kaumajomik, innungnut nellojunnullo.

24 Taimagle nangminerminek akkiormet, Festuse nipperkörtovlune okarpok: Paulus, illissimaidlarpotit; illissimanivit sillaitipātīt.

25 Okarporle: Erdlingnartok Festus, sillailungilanga; okarpungale okautsinnik okpernartunnik sillatojunniglo.

26 Attannek nangminek tamakkoniga kaujimangmet, tapsomunga sivōrananga okartunga; nellojosuginginapko tamakkoniga tamainik; sagvangitome tamakkoa pingimetta.

27 Attannek Agrippas, nellautaijut okperivigit? Kaujimavagit, okperijettit.

28 Agrippasele Paulusemut okarpok: Kajumikteka-sekparma Kristusemioniarlunga.

29 Paulusele okarpok: Taimaimangarpit taimaingingimangarpillonēt, Gudib sāngane tussuvunga, kissiviungitok, illunatigle, uvlome tussartut uvamn̄ik, uvaptunikovlugit, kellerutikka makkoa kisēta pinagit.

30 Taimak okalaungmet, attannek nikovipok, nunablo attannertanga, Bernizelo, iksivakattingillo.

31 Iglerterpullo okarkattigēklutik: Angut una tokkotsitiksangōnermik kelleksortautiksamiglonēt, pilaungilak.

27 Unnuelle 14 öningæne ketterartillugo, Adriab immaksoangane umiaktortilluta, umiaktortut nuna tikkinasugivæt.

28 Nausaikullo ningitinamitsuk ittinga 20gennik issakterpæt, sivuvallarsukamik ama nausaiikut ningitinamitsuk, ittinga issakterpæt 15nik.

29 Illimasuleramik ikkariniarnerningnik, kissaksuit sittamæt umiaksub akkoanit ningitipeit, killanarlutiglo uvlub kaulerninganik.

30 Kippalulle umiaksoak kemmagasuaramitsuk, umiarak ningitipæt immanut, okartuinarlutiglo kissaksuit umiaksub sivuanit ningititsomavlugit;

31 Paulusib centurios sorsuktuksello okautiveit: Ukoa umiaksoarmëngipetta innöniætsengilase.

32 Tagva sorsuktukset umiarab pitötangit kiblörpeit immänut singisimalertilugo.

33 Kaulermello Paulusib nerrekolerpeit tamaita, okarlunelo: Uvlome uvlut 14 ölerput, nerriongnermut nerrimaringinapse, nerrimarlaunginapselo.

34 Tamanna pivlugo kaiblarpapse, nerrititse nekkoksekovluse; nujarlonët attausek kattangniængimet niakopsingnit.

35 Taimaglo okarërame, kakkojamik tigusiavlune Gude kujagiva illunatik tækkoænne, avgorlâlo, nerrilerlunelo.

36 Tagva illunatik kувiasulerput, nerrilermilutiglo.

37 Uvagulle tamapta, umiaktorkattigëkluta 276 ölaukpogut.

38 Kägungnëramiglo umiaksoak okigligiarpæt, kakkojekset immänut egilugit.

39 Kaungmelle nuna illitaringilæt, kangerdlugle tækovæt, siksanga innäungitok; tagvunga umiaksoak uerksärtitsomalerpæt, ajornangipet.

40 Kissaksuit amuaramikit, säviput, akütælo kellerutinga kellerödsäramitsuk, tingerautak seningajok amuvæt, siksak torarasuarlugo.

41 Ikartok tikkipæt, avamigut ittinelik, tagvunga umiaksoak ikkarepok, sivua tava apörpok aulajungnërdlune, akkoale maggitt pitsartuninginnut serkomitaulerpok.

42 Sorsuktukselle kajusivut, kelleksorsimajut tokkot-somavlugit, nelliellonēt tapkonanget nelluglune kemmakonnago.

43 Centuriosible Pauluse piulijomagamiuk, kajusimaninget serkomipa, perkojivlunelo, nellugungnartut sivorliolutik nellugkoveit nunamut.

44 Assingille (piulivlutik) illangit sätujennut, illangillo umiaksub serkominikunginnut. Taimailioramik illunatik nunamut pivlutik piulijaulerput.

KAPITEL XXVIII.

Paulusib tattamnartitsininganik Maltame.

PIULIJAULERAPTALO tussarpogut, kikkertab attinga Malta.

2 Maltamiulle mikkingitomic pitsiarpätigut, tamapta pullarkovätigut, ikkomamik ikkitsivlutik, sillaluksub tikkimattigut, keujanarlarmelo.

3 Paulusele akkerkunnik kattersigame, illivlugillo ikkomamut, onarkejarnermut kuglugiak sakkijarpok, nimarlördlunelo agganginnut.

4 Maltamiulle tækkogamitsuk kuglugiak aggangine nivingajok, okarkattigčkput: Innuk una innuartongmet nellonangilak, kiglungnerub innökongimago, nauk immaksoarmut piulijaugalloarlune.

5 Kuglugiarle ikkomamut kipsaliktutiva, idluitomut pijaunane.

6 Uttakkilerpulle publerniarasugællugo, tagvaīnarlonēt tokkoniarasugællugo. Akkunille uttakkivlugo, idluitomulle pijaungimet tækkogamitsuk, assianik issumakalerput, okalarmiglo, Gudeōjok una.

7 Kikkertab angajokanget, attinga Publiuse, tamatto-manē erkāne nunakuttekartok, tapsoma illelliorpätigut, illænnakārlunelo sinniktarkovätigut, uvlunnik pingasunnik.

8 Tagvanele Publiusib atātanga kannimalaukpok ölingnartomut, aungmiglo ararartok, tapsomunga Pauluse it-

terpok, tuksiarlarmelo (Gudemut), aggangminullo pattik-lugo äkikpa.

9 Taimailingmago, oma assingit kannimajut kikkertämētut kaigivutauk, äkiktaulerivut.

10 Tapkoalo angijomik opigivätigut; aularaptalo takkoaksaptingnik tunnitsivigivätigut.

11 Takkit pingasut nängmetta umiaksoarmut Aleksandriamit pijomut aularpogut, kikkertame tamane okkē-lauktomut. Nellunaikutalik Kastorlo Pollukselo.

12 Syrakusemullo pigapta, tagvane pingasunnik uvlivogut.

13 Tagvangello avalerkapta, Regionemut pivogut; kaungmet kavangarnilermet, uvlub aipangane Puteolimut pivogut.

14 Tagvane kattangutigennik naipitsivogut, tapkonungalo uvlkojauvogut uvlunik 7 nik; Romut tava aularpogut.

15 Tagvangello, kattangutigēt tussaumaleramittigut pachrearpätigut, Appiferelo Tretabernlo tikkidlugik. Paulusib tækkogamigit Gude kujagiva, kuviasulilarmelo.

16 Romulle pigapta, Centuriosib kelleksorsimajut pitipeit angajokaviksoarmut; Paulusele ingmigut perkojauvok, sorsuktuksamut attautsemut udsertortaukovlugo.

17 Uvlulle pingasulermetta, Paulusib Judit angajokangit kaikoveit. Kattimangmetta, okautiveit: Illipse angutit kattangutigēt, nauk idluitomik pilaungitunga innukattiptingnut, angajokapta illusinginnullonēt; taimaitunga kellersoksimavlunga Jerusalemit tunnijaulaupunga Romiut agganginnut.

18 Tapkoa aularkojomalauralloarpānga kiglissiniaraminga, tokkotsitiksangōnekangimet uvamne.

19 Judille tamattominga akkerartormetta, attannivingmut pijomavlunga okariakalerpunga; unertsuinerlōtekarriartornanga pivunga innukattimnik.

20 Tamanna pivlugo tamaunga kaikovapse, tækkomavluse okautsomalapselo; Israelib nerriuninget pivlugo, kelleksorsimagama, kellaumgujennut ukkonunga.

21 Okautivælle: Aglangniglonēt pingitogut Judæa-

mit; tikkitokalaungilarlonēt kattangutigēnnit, idluitomik kigligiudsijomik okausekartomiglonēt pivlutit.

22 Illingnille tussaromavogut, kannok issumakarmang-arpit. Tussaumagapta tamattominga ajochertūsemik illunane akkerartortaugapse.

23 Uvlormiglo taingmatsuk, (nelliutingmet) unnuktut pullarpæt sinniktarviane, tapkoninga ajochertuivlune okālavok Gudib nalegauvinganik, Jesusemiglo ajochertorlugit Mosesib perkojanginnit, nellautaijunnillo, uvlāmit un-nungmut.

24 Illangille okauserijanginnik okpilerput; illangille okpingilet.

25 Ingmingnulle illännärēnginamik apterput, Pauluse imāk okangmet, Annernek ajunginek okalauralloar-pok nellautaijokut Jesaiasekut angajokaptingnut.

26 Okarlunelo: Innungnut ukkonunga ainiaarit, okau-tivlugit: Siutipsingnut tussaromārpasse, tukkisinagolo; ijipsingnullo tækkojomarpasse illitarinagolo.

27 Innuit ukkoa omættingit mangaidlarmetta siuti-mingnullo tussānerludlarput, sikkungerlarmiglo tækko-jomanatik, tussājomanatiglo, tukkisijomanatiglo oma-mingnut, sāgiaromanatiglo, uvanga innulilugit.

28 Tussaumalersiugle, tamanna Gudib saimarsauta tillijauvok nellojunnut; taipkoa tussagōromārpæt.

29 Taimak okangmet, Judit aularput, ingmingnut un-nuktunnik appersorlutik.

30 Pauluselo Jahringnik maggungnik iglogijamine at-tartortaminelaukpok nangminek akkilerlugo sinniktarvik, pullartinnelo tamaita illelliorpeit.

31 Gudib nalegauvinganik okālavlune, Nalekamiglo Jesusemik ajochertuivok sivōranane innertertaunanelo.

PAULUSIB

AGLANGIT ROMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib annerimaninganik.

PAULUSE, Jesusib Kristusib kivganga, perkojaumajok Aposteliökovlugo, annerimajok omunga okautaukovlugit Gudib okausingit tussarnertut,

2 Tamakkoa nellautaijokotimigut sivornagut angerutigilaungmagit aglangne heiligenne,

3 Ernine pivlugo, Davidib kinguvānginnit erniangō-jok, uviningmut,

4 Pitsartunermullo nellonērsimajok Gudib Ernerijanga, Annernermut, ivsornaititsijomut, makkivianit tokkungajunnit, tagva Jesuse Kristuse Nalegavut,

5 Tapsomunga saimartauvluta Apostelingortitauvogut, nellojunne illunaine okpernerub nalektauninga ākik-taukovlugo tapsoma attingane;

6 Tapkoa illipsetauk illagivāse, Jesuse Kristusemut kaikojaumagapse.

7 Rommetunnut tamainut, Gudib nægligijanginnut ivsornaitunnullo kaikojaumajunnut: Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget, ullapirsautingello illagilisetōk.

8 Sivorlermik Jesuse Kristusekut, Gudimmut kujalijutigivapse tamapse, okpernise okautigijaungmet sillaksoarme illunane.

9 Gudib kivgartortama annernimne, Erninget okausinginnik tussarnertunnik okālavlunga, kaujimavānga, sorērnanga erkaumagapse.

10 Tuksiarnimnelo kennutsainarlunga tikkiluse kak-
kugo pitjutekarniarmangarma, Gudib pijomajanganut.

11 Kippiniarama tækkojomavluse, tunnergumik an-
nernelingmik aitortoromavluse, nekkoksititaulerkovluse.

12 Imaipok, illagiluse mannigortaukattikumavluse ok-
pernipsingnut okpernimnullo, okperkattigēkapta.

13 Nellokojomangilapsele kattangutikka, kajusima-
kattarlunga tikkitsomalaurapse issumapkut, ajungitonik
pitisomavlunga illipsingnētauk, sorlo nellojunne assip-
singne; agviartaukattarlungale tamanna tikkilugo.

14 Grichinnullo Grichiungitunnullo, illissimajunnullo
illissimangitunnullo kivgartortuksauvunga.

15 Taimaimet, ajungitamnut pijomavunga, okālajo-
mavlunga okautsinnik tussarnertunnik illipsingnuttauk
Rommētose.

16 Kristusib okausingit tussarnertut kangusutigingi-
napkit; pitsartuniōngmetta Gudemit, pilloriktilugit il-
lunaita, okpertut tapkonunga, Judit sivorliölutik Gri-
chillotauk.

17 Tamakkonunga nellonarungnērtitaungmet idluar-
sititaunek, namagijaujok Gudib sāngane, tamanna ok-
pernermit okpernermut pijok, sorlo aglaksimangmet: Id-
luartok okpernerminut innōniarpok.

18 Gudib ningausinga killangmit sakkermet innuit
ajortullininginnut idluitullininginnullo tamainut, mikse-
kärnermik nokkangatitsēnartut idluitullidlarnernmut.

19 Gudekartomik nellojokangilak tapkonane; Gudib
mattominga nellojungnērtilaungmagit;

20 Gudib illinganinga tækkuksaungitok, tamædsa,
ajugakangininga Gudiōningalo issokangitok, sillaksu-
pingortitaukärninganit tækkuksaungmet, pinniarnarit
ullernaigijaukpetta; taimaimet passijaungijutiksakang-
ilet.

21 Gudekartomik attautsemik kaujimagamik, nertor-
nagolo, kujagivilaunginamitsuglonēt Gudetut; issuma-
mikulle piungitoksölerput, omættingillo sillaitut täktok-
sölerput.

22 Sillatojorigamik, sillaitoksölerput;

23 Gudiblo asserojuitub ānanauninga mumilaukpæt

innub asserortuksab tingmijello nergjutillo pāmhortullo
adsiluangingnut.

24 Taimaimet Gudib allarpeit katteklutik omættingita
ikliguninginnut, makkojungnartunnut, timitik ingmingnut
kangunartilugit ;

25 Taipkoa, Gudib miksekārninga mumilaukpæt sæg-
lunermut, pingortitarlo nertorlugo kivgartornersarilauk-
pæt Pingortitsijomit, tamna nertortaujok issokangitomot.
Amen.

26 Taimaimet Gudib allarpeit katteklutik igligunernut
kangunartunnut ; arnangit attornitik kiglormut attorner-
lulugo pingmetta.

27 Taimaktank angutit arnak attorungnērlugo, ing-
mingnut ĕgiangusedlalerlutik ikligunermingne, angut
angumut kangunartomik pisādlarput, tammadlarnerming-
nullo akkilertaudlarlutik ingmingnut, (taimaitaujaria-
kangmetta).

28 Sorlo Gude illitarilugo pijariakarasugilaungimetta,
Gudibtauk allagiveit katteklutik erkarsautiālungnut, ma-
mainartulliarlutik ;

29 Idluitunnik tamainik tættælutik, illokeudlartomiglo,
uivēdlartomiglo, torquinermiglo, ningarnermiglo, ōmi-
sungnermik tættælutik, innuarosungnermiglo, anātūti-
sungnermiglo, terliakattainermiglo, kiguitojoksōlarmiglo
tokkonartomik,

30 Passidliluinartoksōlarmiglo, Gudemik nachojok-
sōlarmiglo, nellangaitoksōlarmiglo, piojorijoksōlarmiglo,
piblingaitoksōlarmiglo, asserorsailarmiglo, angajokāming-
nik tappatoksōlarmiglo ;

31 Sillaitojoksōlarmiglo, okpernaitoksōlarmiglo, næg-
lingitoksōlarmiglo, saimajuitoksōlarmiglo, takopsoajuitok-
sōlarmiglo.

32 Taipkoa nauk Gudib idluarninganik kaujimavlutik
(taimailortut tokkoteksaungmetta), nangminek taimai-
hortuinangilet, assitigle taimailortut kuviagiveit aglæt.

KAPITEL II.

Assimmingnik erkartuijut Gudib erkartuininganit kemmāniængilet.

TAIMAIMET, innuk omæt! passijaungijutiksakangilatit kinaumangarpillonēt erkartuijotit; assingnik erkartuinnernut, nangminernik erkartuivotit, erkartortautiksarnik taimailioravit.

2 Gudible erkartuininga taimailiortunnut, idluangmet kaujimavavut.

3 Innugle omæt, taimailiortunnik erkartuijotit, nauglo nangminek taimailiormilutit, Gudib erkartuininganit igvit kemmāgomāravit, issumavit?

4 Ubvalo akuininga pitsiarnermik kennuēsarnermiglo kamangitserternermiglo nachogiviuk? Kaujimangilatit Gudib pitsiarninget tessiormattit kakkialernermut?

5 Igville omættivit mangaidlarninganut, kakkialeromangininganullo kallerēktitsivotit nangminernut ningautsemik, ningautsib uvloksanganut Gudiblo erkartuininget idluartub sakkijarvianut.

6 Illunaita attunit tapsoma akkiniaromārpeit pinniarnerilauktanginnut.

7 Imagle: kennuēsarlutik ajungitullinasuartut, pinniarnernut ajungitunnut pinasuartut innotsemik naksaungitomik, tapkoa nertornartomik, nalengnartomiglo, sokkosijuitomiglo tunnitsivigijomarpeit;

8 Akkerartortulle miksekärnermiglo nalengitut, idluangitomigle nalektut, taipkoa saimaungitomiglo ningarnermiglo pijomārpeit;

9 Kappianartomik kiksarnartomiglo pijomārput innuit idluitullijut tarningginnut tamainut, Judit sivorliolutik Grichillotauk.

10 Nertornartomigle, nalengnartomiglo, ullapirsau-miglo ajungitullijut illunatik pekarlit, Judit sivorliolutik Grichillotauk.

11 Innungnik Gude adsigēktitsingmet.

12 Ajortullilauktut perkojakaratik, assiojomärputtauk perkojet mallingnagit; ajortullilauktullo perkojakarlutik erkartortaujomärput perkojet malliklugit.

13 Perkojennik tussartuinartut idluangimetta Gudeme; perkojennigle malliktut idluartitaujomärput.

14 Nellojut (aglaksimmajunnik) perkojakangitut, ingergarmik perkojet pinniarkoanginnik pigamik, tapkoa nauk perkojakaratik, ingmingnut perkojaõvut.

15 Perkojet pinniarkoangit omættinginne aglaksimangmetta nellunailivut, erkarsautimingnik kigligissitimattigik; issumangille passitigēngmetta, passitiksērutigēngmettalo ingmingnik,

16 Uvlorme taipsomane, innuit angigutsiningit Gudib erkartoromärmagit Jesuse Kristusekut, sorlo okautsit tussarnertut ajochertutigigapkit.

17 Kamalerille Judemik attekarpotit, perkojakarnermiglo tettitartopotit, Gudelo nertorutigivet illingnik.

18 Pijomajanganiglo kaujimavotit, perkojennullo ajochertortaugavit, pinniareksenik ajunginersennik kiglisiniarpotit;

19 Illikullo issumakarpotit, tautungitunnik tessiorungnarusagællutit, kaumailarpillo taktomētunnik,

20 Sillaitunnik kaujisarteõvlutit, kaujimangitunnik ajochertuijõvlutit, illissimakõrpotit illinniareksennik okpernartunniglo perkojennētunnik.

21 Mana assingnik ajochertuivotit, illingniglo ajochertuingilatit. Okālavotit tigliktuksaunginermik, nangminerle tiglikpotit.

22 Okarpotit, nulliarēngnermik asseroijuksaunginermik, nangminerlo nulliarēngnek asserorpet. Gudeungitunnik makkojuktotit, Gudiblo pinginnik arktaivotit.

23 Perkojennik nertõtivotit, Gudelo mittautigivet perkojennik nalenginermut.

24 Pitjutaulouse Gudib attinga mittautigijaungmet nellojune, taimak aglaksimangmet.

25 Kippimanek attornartogalloak, perkojet mallikungne; perkojelle mallingikungne, kippimanit uvinioleerēpok.

26 Kippimangitub tagva perkojet idluarijangit pin-

niarunigit, kippimangingina kippimanionerartaunaugilak?

27 Innönerminit kippimangitub perkojet namaksigunigit, tapsoma tagva erkartoromärpätit, perkojet tappa-gigangne igvit, nauk aglangnik kippimanermiglo perkartotit.

28 Judiöngimet kallinermigut Judiöjok, kippineunginivok kängagut uviningme pijok.

29 Illumigulle pijok, Judiövok; kippimaniövorlo omamigut kippimanek annernerme pijok, aglangneungitok, tapsoma nertornauta innungnit pingilak, Gudemille.

KAPITEL III.

Perkojennut idluartitaujokarnicengilak.

SUMIK tagva Judit pekarnersauvæt? Kippimanerlonēt sumik sulliva?

2 Mikkijoungitomik pivut. Sivorlermik, Gudib okausinginnik tunnitsiviovut.

3 Illangille tamakkonunga okpingimetta, kannok kamajarialik? Taipkoa okpinginingita Gudib miksekärninga okpernarungnërtinajarpatsuk?

4 Taimainiätsengilak! imaivikporle, Gude miksekärtovok, innuillo illunatik sæglotovut; aglait imaimetta: Okauserne idluarkovlutit, ajugaukovlutillo erkartortauguvit.

5 Gudible idluarninga idluinipta nertornartipatsuk, sumik okaromavita? Gude idluitoajarka, ningarnermut pitlaramittigit? (innuktut taimak okarpunga).

6 Taimaitsengilak! taimaipet, kannok illilune sillaksub innungit Gudib erkartorajarkagit?

7 Gudib miksekärninga sæglonimmut änanasiluarpet nertortauninganut, sög ajortullijotut erkartortauvik sulle?

8 Imailiornersaunajangilagut sorlo mittautigijaugapta, illangitalo okautigingmattigit okarnerarluta: Ajortul-

liarta ajungitok omanget pikovlugo? Taimaitut erkar-tortauninget idluarpok.

9 Kannok tagva? Ajunginersauvita taipkonanget? Mikkijomiglonēt pitsengilagut. Kiglīgiudsikammergapta Judillo Grichillo ajortoliksōjunnik.

10 Aglaittauk imaimetta: Idluartomik innukangilak attautsemiglonēt;

11 Sillatōjokaranelo, Gudemik appersortokangilak.

12 Illunatik kiglormut sāsımavut, illunamassiatiglo piojungnērpūt; ajungitullijokangilak attautsemiglonēt;

13 Torklungit illuvektut angmarsımajotun-īput, okar-mingnullo takkormōrpūt, okatik ipiksilugit, kuglugi-angojartutitūt tokkonartoksoarmik kangasinamiutekar-pūt.

14 Kanningit tættæpūt okautsilungnernik kassiling-nartunniglo;

15 Ittiggangit sukkallidlarpūt aungmik kovisijomav-lutik.

16 Apkotinginne asserornartokarpok kiksarnartoka-larmelo;

17 Apkomiglo ullapirsautelingmik kaujimangilet;

18 Nalengnermik Gudemik kamangilet.

19 Kaujimavogulle, perkojet okausingit, taipkonunga perkojalingnut pingmetta; karngit illunatik simiktaukov-lugit, sillaksublo innungit illunatik passijeksaukovlugit Gudib sāngane.

20 Taimaimet, uvinik (innuk) idluartitaujungnengilak tapsoma sāngane perkojet pinniarkojanginnut, perkojen-nut ajornerit illitarijaulermetta.

21 Manale idluarsinek Gudib sāngane namagijaujok perkojet pinnagit nellojaujungnērpok, perkojennut nel-lautaijunnullo kiglīgiutaumajok.

22 Gudemulle idluarsinek, pijok okpernermit Jesuse Kristusemut okautigijara, tamainut piksak, illunatiglo okpertut pigivæt.

23 Adsigēngitokangimet; illunatik ajortullilaungmet-ta, Gudemullo nertortaujuksaunitik ajulerlugo;

24 Akkekangitomiglo idluarsititaulerput, tapsoma sai-

marsautanut, piuliklerner mut Kristusib Jesusib pījanganut ;

25 Tamna Gudib sakkertilaukpa saimausiviokovlugo okpernermut tapsoma aunganut, idluarne k sāngmine namagijaujok nellonēromavlugo, issumagijungnēramigit ajornerit sivorngagut pilauktut, Gude kennuēsertortil-lugo ;

26 Nelliutunne tamakkonane idluarne k sāngmine namagijaujok nellonēromavlugo ; nangmine k idluartogame sakkerkovlugo, idluarsitilugolo Jesuse mut okpertok.

27 Nauk tagva nertornautiksak ? Pērsimavok. Perkojet nelliennut ? perkojennut pinniarkojijunnut ? Aukak, perkojamulle okperkojijomut.

28 Taimaitomik issumavikpogut, innuk idluarsititaulermet perkojet pinniarko janginnuungitok, okpernermut kissianut.

29 Ubvalo Gude Judit kissimik Gudigivatsuk ? Nellojuttauk Gudiginginivatsuk ? Aukak, nellojuttauk Gudigivæt.

30 Gude attauseongmet, kippimajunnik idluartitsijok okpernerme, kippimangitunniktauk (idluarsititsingmijok) okpernermut.

31 Perkojet tagva attorungnērkovittigik okperkojigapta ? Taimaitsengilak ! perkojelle aulaijaukon nagit pivogut.

KAPITEL IV.

Idluartitaunek okpernermit pivok.

SUMIK okaromavita, atātagijapta Abrahamib nachvalaungninga inno nermine pivlugo ?

2 Tamattominga okarpogut : Abraham idluarsigune pinniarnernut, nertornausigalloarpok, Gudemele pinane.

3 Aglaille kannok pivæt ? Abrahamib Gude okperiva, tamannalo pivlugo idluarsititauvok.

4 Pinniarnernulle pinasuartok, akkilertauninga saimainermut pingilak, tunnitsiviojariakangmelle.

5 Pinniarnernulle pingitok ajortullijunnigle idluarsitijomut okperune, tapsoma okpernine idluarsijutigi-
niarpa.

6 Sorlotauk Davide okarmet, pilloringnermik innuk tamna piksarinerarlugo, Gudib idluarsititanga, pinniarerit pitjutiginagit, okarame:

7 Piulijauvut idluitulliarnermingnit issumagijaujung-
nērtut, ajornerilauktamingnillo mattoviōjut;

8 Piulijauvok innuk tamna Gudib ajortulliarningit
taijungnērpagit.

9 Piulijaunek tamanna tagva kippimanerub (kissime)
piksarivauk? kippimanginerublonēt piksarivauktauk?
Abraham okpernine pivlugo idluarsititaujok okautigi-
vavut.

10 Kannok illivlune idluarsititauva? Kippimagame-
lonēt kippimanginamelonet? Kippimagame pinajatseng-
ilak, kippimalugane pijok.

11 Kippimaneruble nellonaikutanga piva nakkititju-
tigellugo idluarsitisimanermik okpernermut, kippima-
lugane pijaminut; taimailerdlune atātaulerkovlugo, ok-
pertunnut illunainut nauglo kippimanatik, tapkoatauk
tamanna idluarsitijutigekovlugo.

12 Kippimajunnuttauk atātaulerkovlugo, kippimajun-
nut kissēnuungitok, tapkonungaletauk, arvertartunnut
okpernerub tuminginne, atāapta Abrahamētub kippi-
jaukārtinnago.

13 Angersimanek imna Abrahamut kinguvānginnullo,
kingormgujukovlugo sillaksoarmik, perkojennut pingimet,
okperneruble idluarsaininganut.

14 Perkojennik tettekartut kingormgujijuksaupetta,
okpernek tagva suksaungilak, angersimanerlo sullingilak.

15 Perkojet ningartitsingmetta; perkojakangitonele
tappanekangimettauk.

16 Taimaimet idluarsinek okpernermut pijuksauvok,
saimanermit pikovlugo, angersimanerlo okpernarsekov-
lugo (Abrahamib) kinguvānginnut tamainut, perkojaling-
nut kissēnuungitok, Abrahataulle okpertunnuttauk, tamap-
ta tamna atātagigaptigo.

17 Sorlo aglaksimangmet: Atātautilaukpagit nello-

junnut unnuktovaksoarnut, Gudib sāngane, taipsoma okperilauktanget, tamna tokkungajunnik omartitsijok, pitakangitunniglo kaikojjub taimaitilerlugit.

18 Okperlaukporlo nerriuklune nerriunangitomik, nel-lojunnut unnuktovaksoarnut atātaulerkovlugo, okautsit ipkoa okautsaumanine malliklugit: Taimak kinguvāk-settit unnuktigijomārput.

19 Okpernermelo sangēlilunginame, timinetauk issu-magingila tokkolertok, 100 denik Jahrekarkasekame, Sarablo timinga tokkolertok (issumaginginiva):

20 Nakkimarnninginame Gudib angersimaninganik ok-pinginnermut, okpernermikle pitsartulerlune, Gudelo ner-tudlarpa;

21 Okperiviklugolo, sumik Gude angerpet, taimaiti-tsungnarivoktauk.

22 Taimaimet tamanna idluarsijutigivatauk.

23 Tamnaēnarle pivlugo aglaksimangilak, mattominga pitilaungmet,

24 Uvagulletauk pivluta (aglaksimagivok) tamatto-minga pititauniarapta, okperupta tokkungajunnit tuppak-titsijomut NalegaptिंगnikJesusemik;

25 Tamna tunnijaumavok ajornivut pivlugit, tuppak-titaumijorlo idluarsijutiksaptिंगnut.

KAPITEL V.

Kristusekut ullapirsarsimanermik.

MANALE okpernermut idluarsititaulerapta, Gude-mut ullapirsautekarpogut Nalegaptिंगut Jesuse Kris-tusekut.

2 Tapsomunatauk okpernermut apkotiksarsigapta sai-manermut tamattomunga pigijaptिंगnut, nertōtingmijo-gut nerriukluta pinnarnartoksoarmik, Gudib tunnijomār-tanganik.

3 Taimaituinangilarle, kappianarnerillo aglæt ner-tortigivavut, kaujimagapta kappianarnerit kennuēsertor-titsivut;

4 Kennuēsertornerle öksimanermik kaitsivok, öksimanerle nerriungnermik kaitsivok;

5 Nerriungnerle kangusuktitsiniængilak. Gudib næglingninga kovimangmet omættiptiongut, Annernermut ajunginermut tunitsivioniptingnut.

6 Ajulidlalaurapta taipsomane, Kristusib nelliutome tokkotigivätigut, ajortoliksõgapta.

7 Tagva idluartok pivlugo tokkojomajokarajangilak; ajungitullivigijine pivlugo tokkojomajokaralloarune.

8 Taimaimet Gudib næglingnine uvaptingnut nertorpa (nautsertortaukova), Kristuse pivluta tokkolaungmet, sulle ajortoksõjogut.

9 Tapsoma manna aunganut idluartitaumagapta, anginersamik tagva piulijigijomärpavut ningautsemit.

10 Gudemut ullapirsarsimagapta Erninget tokkunganut, sulle omisuktilluta; anginersamik tagva piulijajomärpogut innosinganut, mana ullapirsartaugapta.

11 Tamanna kissimeungitorle, nertotipogulletauk Gudem, Nalegaptigut Jesuse Kristusekut, tapsomuna mana ullapirsaumik tunnitsiviogapta.

12 Taimaimet, sorlo ajornek sillaksoarmut tikkimet innungmut attautsemut, tokkolo ajornermut, taimaglo tokko innungnut tamainut kiblēmavok, illunatik ajortullilaungmetta.

13 Ajornek sillaksoarmēgalloartok perkojakärtinago; perkojakangitonele, ajortullinek issumagijaungilak.

14 Tokkole Adamemit Mosesemut attanniotitok, taipkonungatauk ajortullilaungitunnut Adamib ajortulliningatut-ilitik, tamna (Adam) tikkituksab (Kristusib) ad-singoanga.

15 Ajortullinerle tunnergüllo saimanartok adsigēngilak. Unnuktut tokkungmetta attautsib ajortullininganut; anginersamik, Gudib saimarsautāniglo tunnergutāniglo unnuktut pititaumaluarpud, innub attausēnaub Jesusib Kristusib saimarsautānut.

16 Sorlo ajortullinerub attausēnaub malliktingatut tunnergut illingangilak, attautsib ajortullijub ajortullininganut attautsemut illunaita asserortitaungmetta. Pitlareksangortitaunek ajortullinermit attautsemit pingmet:

tunergulle saimanartok ajornernit unuktunnit piuliklerpok idluarsititaunermut.

17 Attautsib ajortullininganut tokko attanniotilaungmet attausek pivlugo; tunnergūmik saimanartoksoarmik illangiutijut idluarsititavlutik, anginersavaksōjomik attanniotiniarput innōniarlutik attausiōjokut Jesuse Kristusekut.

18 Taimaimet sorlo attautsib ajortullininganut sutērnartok innungnut tamainut pingmet, taimaktauk attautsib idluarninganut, innuit illunaita idluarsititaulerput innōniarlutik.

19 Sorlo innub attautsib nalengininganut unnuktut ajortokartitaulermetta, taimaktauk attautsib nalengninganut unnuktut idluarsititaulerput.

20 Perkojelle illautitaulerput, ajortullinerub angininga nellonērtitauluarkovlugo. Ajorneruble angininga nellonērtitaumajone, saimanerub anginersauninga nellonērtitaumaluarpok.

21 Sorlo ajornek attanniotilaungmet tokkotsivlune, taimaktauk saimanek attanniotekovlugo idluartitsinermik innōtsemut naksauingitomot, Jesuse Kristusekut Nalegap-tigut.

KAPITEL VI.

Innotsemik nutāmik.

KANNOK tagva okausekarkita? Ajortullitsainartuk-sauvita saimanek anginersaukovlugo?

2 Taimaitsengilak! Uvagut ajortomit tokkomajogut, kannok tamanna innōvigijomanajārpittigo?

3 Kaujimangilase illunata Jesuse Kristusemut baptisimajogut, tokkunganut baptitaugapta?

4 Taimaimet illijartortaukattigimavavut baptijutikut tokkomut, sorlo Kristuse tokkungajunnit tuppaktitaungmet, Atatab ussornarninganut, taimaktauk uvagut innōsertāmik arvertartuksauvogut.

5 Illijaumakattauguptale tokkunga adsigilugo, mak-
kinerme adsigijomärivavuttauk.

6 Tamanna kaujimagaptigo, innutokavut kikkiektor-
taukattigiva senningajolingmut, ajortoliksib timinga at-
torungnerkovlugo, ajortomik kivgartorkonnata kingorng-
agut.

7 Nellielle tokkomajok, tamna kellerudsartauvok a-
jortomit.

8 Kristusele tokkokattigiguptigo, tagva okperpogut,
tamnatauk innökattigijomäraptigo.

9 Kaujimavogullo, Kristuse tokkungajunnit tuppak-
titaujok, kingorngagut tokkosuërmet; tokko attannioti-
jungnërtok tapsomunga kingorngagut.

10 Tokkogamele, attausiardlune tokkojok ajornek pit-
jutigællugo; innögamele Gudemut innövok.

11 Taimaktauk illipse, issumavileritse illipsingnik,
ajornermit tokkungagapse, innöluselo Gudemut Kristuse
Jesusekut, Nalegaptigut.

12 Taimaimet ajornek attannerinassiuk timpisigut tok-
kojuksatigut, ikliguninga naletsenago.

13 Avatissetauk pitiniarassigik ajortomut, sakkugitai-
lilugit idluitomut; Gudemulle illipsingnik tunnititse,
tokkungajunnit omartutitut; avatisselo Gudemut tunnissi-
gik sakkukovlugit idluartomut.

14 Ajornek attanniotijungnangimet illipsingnut; per-
kojet kivgaringimasse, saimaneruble pingmasse.

15 Kannok tagva? Ajortullijuksauvita perkojet kiv-
garingimattigut, saimaneruble pingmattigut? Taimait-
sengilak!

16 Kaujimangilase nellienut kivgaulerluse tunnigupse
illipsingnik naleklugo, nalektapse kivgarilermasse; a-
jornerublonët tokkotsiniartub, nalengnartublonët idluar-
saijub?

17 Gude kujagijaule, ajornerub kivgarilaungmasse;
manale okautsit ajochertüsinnik malligeaksapsingnik, oma-
mut nalekapsigik;

18 Manale ajornermit kellerudsartaumagapse, idluar-
nerub kivgaliarimaväse.

19 Innuktut tamattominga okariakarpunga, uvinipse sangēninga pivlugo. Sorlo avatisse tunnilaurapsigik kivgartortigivlugit makkojungnartomut, idluitomik kal-lerēktitsivluse idluitomut; taimaktauk mana avatisse tunnissigik kivgartortigilugit idluartomut, ivsornaikov-lugit.

20 Ajortomulle kivgautilluse, idluarnekk attannerilaung-ilasse.

21 Taipsothane kannoētunnik piksarsivisse taipkonang-et? Mana kangusutigijasse; tokkomik taipkoa nagga-tekangmetta.

22 Manale ajornermit kellerudsartaumagapse, Gudemullo kivgaumalerluse, piksarsivose ivsornaijutiksapsing-nik; naggatanelo innōtsemik naksaungitomik.

23 Ajornek tokkomik akkekangmet; Gudible tun-nergutā saimanartok, tagva innōsek naksaungitok, Kris-tuse Jesuseme Nalegapingne.

KAPITEL VII.

Perkojet ajortullijutaungilet.

KATTANGUTIKKA (perkojennik kaujimajut okau-tivakka) kaujimangilase, perkojet attanniongmetta in-nungmut, innotillugo?

2 Arnak uilik uiminut kelleksugaungmet innōtillugo, perkojet naleklugit; uinele tokkopet, kelleksugaujung-nērpok perkojamut, uine pivlugo.

3 Taimaimet, uine innōtillugo uime assianut pigune, nulliarēngnarmik asserorsaijomik taijaulerpok; uinele tokkopet kelleksimajungnērpok perkojamut nulliarēng-narmik asserorsaijonane, uigilauktame assia pigiler-pago.

4 Taimaktauk, kattangutikka, illipse perkojennit tok-kotaumavose, Kristusib iminganut, perkutaulekrovluse assianut, tapsomunga tokkungajunnit tuppaktitaujomut, Gudeme ajungitulliniarkovluta.

5 Uviningmētilluta, ajornerub ikliguningit omaridla-

laukput, perkojennut sakkertitaungmetta, sōngovlutik avatiptigut, ajortullitidluta tokkomut.

6 Manale perkojennit kellerudsarsimavogut, tokkung-avlutalo taipkonunga kelleksutigilauktaptingnut, imak, kivgartorkovluta Annernerub illinganinganut nutāmūt, pinatalo aglangnut pitokaujunnut.

7 Kannok tagva okartuksauvita? Perkojet ajortulliarutauvæt? Taimaitsengilak! Ajornerle illitarilaungilara, perkojennut kissēnut; ikligunek nellolaurapko, perkojet okangipetta: Ikliguktuksaungilatit.

8 Perkojet tagva ajornerub pitjutigilerpeit illumne kajumiksarlune sunatuinarnik ikligunernik. Perkoja-kangitone ajornek tokkungangmet.

9 Perkojakarnanga innōtsima illangane innōlaurama. Perkojarle tikkimet ajornek ama omarivok.

10 Uvangale tokkolerpunga; tukkisilaukpungale, perkojak tokkotitsingmet uvammik, nauk tunnijaujok innōgutiksammnut.

11 Ajornerub perkojak kajumigutigællugo uivērimanga, tokkotilungalo tamattomunga perkojamut.

12 Perkojet ivsornaiput, perkojarlo ivsornailune, idluarlarmelo ajungilak.

13 Ajungitok tagva uvammnut tokkonartova? Taimaitsengilak! Ajornerle sakkerkovlugo ajortoksōningane, uvammnut tokkonartolerpok ajungitok attorlugo; ajornek ajortovaksōnerōlerkovlugo perkojamut.

14 Perkojet kaujimagaptigik, annerneliōngmetta: Uvangelale uviniliōvunga, ajornerub kivgarivānga.

15 Sulliakka idluaringilakka; pinniaromajara pinniaēginapko; omigijarale pisārpara.

16 Pinniaromangitarale pisārupko; perkojet tava ajunginingænnik angerpunga.

17 Tagva uvanga taimailungitunga, ajornerle illumnētōk.

18 Kaujimagama, illumne, tamædsa uvinimne ajungitokangitōmik. Pijomanek uvamnēgalloarpok, namaksilugole ajunginek, tamanna nachvangilara.

19 Ajungitok, pijomajaralloara, pinginapko, ajortorle pijomangitaralloara pinniarpara.

20 Pijomangitarale pigapko, tagva uvanga taimailiung-itunga, ajornerle illumnētok.

21 Ajungitullijomagalloartunga, perkojak nachvarpara uvamne, ajornerub attavigēnarmanga.

22 Gudib perkojangit kuviagivakka illumiutapkut;

23 Assianigle perkojamik avatimnētomic tukkisivunga, issumama perkojanganut akkerartortok, kivgautilarmalo ajornerub perkojanganut, avatimnētomut.

24 Uvanga innukullōjunga, kia piuliniarpānga tokkub tamattoma timinganit?

25 Gude kujagivara, Jesuse Kristusekut Nalegaptigut. Tagva uvanga nangminek Gudib perkojangit kivgartortigivakka issumapkut, nauglo ajornerub perkojangit uvinipkut malliklugit.

KAPITEL VIII.

Uvingub pinniarninganik, Annernerublo pinniarninganik.

ERKARTORTAUNIÆTSENGILET tagva Kristuse Jesusemētut, uviningmut innōniængitut, Annernermulle.

2 Annernerub omartitsijub Kristuse Jesuseme perkojangita kivgaujungnērtimanga, ajornerub tokkublo perkojanginnit.

3 Perkojab ajortanga, uviningmut ajulermet, tamanna Gudib piva, Ernine tillingmago uvinik ajortolik adsigekovlugo, tunnergutiksaukovlugolo ajornerit pivlugit, ajortorlo uviningmiok erkartorpa;

4 Perkojet idluarijangit namaksekovlugit uvaptigut, uviningmut innōniængitogut, Annernermulle.

5 Uviningmulle nalektut, uvingub pingit issumagiveit; Annernermigle nalektut Annernerub pingit issumagiveit.

6 Uvinguble issumanga, tokkoōvok; Annerneruble issumanga, innōtseōlarmelo ullapirsauteōvok.

7 Uvingub issumanga, Gudemut ōmisungniōngmet; Gudib perkojangit nalegomanginamigit, sapperpeillo.

8 Uviningmētulle, Gudemut idluarijaujungnangilet.

9 Illipsele uvingingmēngilase, Annernermētosele, Gudib Annerninget innigikpasse. Kristusible Annerningam pekangitok, tapsoma perkuttigingila.

10 Kristusele illupsingnēpet, time tokkungalloarpo ajornek pitjutigællugo, Annernerle innötsiövk idluarpe pitjutigællugo.

11 Jesusemik tagva tokkungajunnit tuppaktitsijub Annerninget innigikpasse: tapsomatauk, Kristusemik tokkungajunnit tuppaktitsijub, timisse tokkojukset omartitsomäriveit, Annerninga illupsingnēmet.

12 Mana tagva kattangutikka, tamakkisimavogut uvingingmuolungitok, uvinik malliklugo innöjuksauvluta.

13 Uvinik malliklugo innöniarupse, tokkojomärpose Annernermulle uvingub pingit tokkoniarupsigik, innöniarpose.

14 Illunatik Gudib Annerninget tessiortangit, Gudib kittorngaringmagit.

15 Annernermik kivgaujomik pilaunginapse, ama sivořariakarluse, nutakkatitulle Annernermik tunnitsivivose, tapsomuna nipliavogut: Abba, Atātak!

16 Annernerub tapsoma annernivut kaujitipeit, kittorngaugapta Gudemut.

17 Kittorngaugaptale kingormgüjjuksaugivoguttauk imaipok Gudemik kingormgüjiluta, Kristuselo kingormgusikattigællugo; kappianarnernik pekarkattigiguptigo ānanausekattauijomärkovlutatauk.

18 Issumavikama, nelliutub tamattoma kappianarningit adsigeksaungimetta ananauvingmut sakkijartitaujomärtomut uvaptingne.

19 Gudible kittorngangita nellonērtitauniksanget pingortisimajut illungertornerimut killanarivlugo uttakkivæt.

20 Pingortisimajut asserortitauamagamik issumamingmut pinatik, taimaitimagille taimaititsijub, nerriuviksakarlutik.

21 Pingortisimajuttauk piulijaujomāramik kippalōnermit nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gudib kittorngangita ānanamik piulijauninginnik.

22 Pingortisimajut tamaita kaujimavarut, annersaumikattigivluta kappiasutsainarmetta sulle tamædsa.

23 Kissimigle tapkoa pingilet, nangminerletauk uva-
gut, Annernerub (tunnergutingita) sivorlinginnik pijogut,
uvaguttauk nangminek illuptigut annersaumivluta killa-
narivogut kittorngaunermik, timiptalo piulijaulerningnik
uttakkivluta.

24 Piulijaumagalloorapta, nerriungnermulle. Nerri-
ungnerle tækkuksaujok nerriungneungilak; kannok tæk-
kojane innub nerriugivauk?

25 Tautungitavulle nerriugigaptigo, kennuërsarnermut
tagva nerriugivavut.

26 Taimaktauk sangëniptingne Annernerub ikkajor-
pätigut. Tuksiarnermik kannok namaktomik nellogap-
ta; Annerneruble nangminek tuksiarutivätigut annersau-
mijunnut okautaujungnangitunnut.

27 Omættinnigle kiglissiniartub tapsoma Annernerub
issumanga kaujimava; ivsornaitut tuksiarutingmagit,
Gudib idluarjanganut.

28 Kaujimavogulle, Gudemik nægligosuktut, kannoë-
liornerit tamaita idluarsitigingmagit, (tapsoma) issuma-
simaninganut kaikojaumajut.

29 Issumasimavime sivorngagut, tapkoatauk issuma-
gingmagit, Ernerme adsiluanganik adsekarkovluta, tam-
na erniangokärtokovlugo kattangutigët unnuktut akkorng-
æenne.

30 Sivorngattigulle taimaikojanne tapkoa kaikolauri-
veittauk; kaikojannelo idluartilauriveittauk; idluartitan-
nelo ānanausitilauriveittauk.

31 Taimaimetta tamakkoa, kannok tagva okaroma-
vita? Gudib illagikpattigut, kia akkerartorungnarpat-
tigut?

32 Tapsoma Ernine aglæt ivlerinago, tamaptalepiv-
luta tunnidlalaungmago; tamna illagællugo tamainik tun-
nitsiviginajangipattigut?

33 Gudib annerijangit kia passijungnarpagit? Gude
tagga idluartitsijok.

34 Kina erkartuijungnarka? Gude tagga tokkolauk-
tok, illa piluartomik tuppaktitaungmijok, tamna Gudib
tallerpiet tunganēlerdlune tuksiupätigullo.

35 Kia avititsungnarpatigut Kristusib næglingninga-

nit? Kiksarnerublonēt, kappianarnerublonēt, unangmik-
lerublonēt, kāngnerublonēt, annorakanginerublonēt, nang-
iarnarnerublonēt, saviksublonēt?

36 Sorlo aglaksimangmet: Pivlutit tokkotitauma-
vogut uvlok navlugo, sauketitut tokkoteksatitut piēnar-
tauvogut.

37 Tamakkoale tamaita attorlugit ajugauluarvogut,
uvaptingnik nægligosuktokut.

38 Kaujimavikama, tokkublonēt, innōtsiblonēt, Enge-
liblonēt, nalegaunillonēt, pitsartunerillonēt, nelliusima-
nerillonēt, nelliutsomārnerillonēt,

39 Kingingnerublonēt, ittinerublonēt, assingitalonēt
pingortisimajut avititsungnangimattigut Gudib nægling-
ninganit, Kristuse Jesuseme Nalegaptिंगnētomit.

KAPITEL IX.

*Okautsit tussarnertut pitsartuneliotitauninginnik, okpertut Ju-
dinnit nellojunillo pijut piulijaukovlugit.*

MIKSEKARTOMIK okarput Kristuseme, sæglu-
nangalo, issumama kigligiksavigingmanga Annernerme
ajunginerme,

2 Angijomik kiksarama ānialarmalo sorērnanga omæt-
tipkut.

3 Nangminek tunnijaujomavlunga illungertulaukpunga
Kristusemut omigijeksangortitaulunga kattangutikka piv-
lugit, kinguvāngukattikka uviningmit;

4 Tapkoa Israelemit kinguvāngōjut, kīttorngauner-
miglo, ānanaunermiglo, angerkattigēngnermiglo, perko-
jenniglo, kivgartornermiglo Gudemut, angersimanermiglo
pijuksaujut;

5 Sivorlelle angajokariveit, tapkonanget Kristuse uvi-
nipkut tikkisimavok, tamna tamainut Gudeōvok, nertor-
taujok issokangitomut. Amen.

6 Taimaingilarle, sorlo Gudib okausingit tukkeka-
rungnērtilugit; Israelemit innulertut illunatiungitok Is-
raelittiongmetta.

7 Abrahamiblo kinguvāngit illunatiungitok, tamanna pitjutigilugo kittorngauvut; kinguvāksarnigle taijak Isaangmit pijomārpok.

8 Imaipok, uvinigmit kittorngaujut, Gudib kittorningileit; angersimaneruble kittorngangit kinguvāksauvut.

9 Tamædsale angersimanerub okausinga, okangmet: Tamanna nellitukpet achago tikkitsomārpunga, Sara ernektärtillugo.

10 Tamnačnarle pivlugo taimaingilak, Rebekkatauk singaijaungmet attautsemit Isaangmit, tagva atātapingnit,

11 Singaigik annekārtinagik, sullelo ajungitullikāratik ajortullikāratiglonēt, Gudib issumasimaninga aulajungnengerkovlugo,

12 Pinniārnerit pitjutiginagit, saimarsaumulle kaikoijomut, (issuanit) annerimangmet, okautsaulerpok: Angajukliub kivgartoromārpa nukkane.

13 Sorlo aglaksimangmet: Jako nægligilaukpara, Esaule omigilaukpara.

14 Kannok tagva okaromavita? Gude idluitova? Taimaitsengilak!

15 Mosesemulle okarpok: Saimaujeksara saimautso-mavara; napkigijeksaralo, napkigijomavara.

16 Issumaminik tagva piniaengilak pijomajok akpangertorlo, Gudible napkinigninganut kissianut.

17 Aglait Faraomut okangmetta: Tamanna pivlugo makkitilaukpagit, pitsartunera illingne sakkeromagapko, atteralo okautigijaukovlugo nunaksoarne illunane.

18 Issumaminik tagva napkigiva nelliet; issumaminiglo sititipa nelliet.

19 Okarviginajarparma: Sumik passidlarpattigut sulle? pijomajanga kia akkerartorungnarpauk?

20 Innuk omæt, igvit kinauvit, Gudemut akkerartoromagavit? Sennajak sennajiminut okaralloarka: Sōg taimak sennavinga?

21 Machaliortiblonēt issumaminik macharmit sennajungnangilak, illanga illulekuttingorlugo ānanaujomut, illangalo nachonartomut?

22 Gudible ningausine tækkotitsomagamiuk, pitsartu-
ninelo nellonēromagamiuk, ningarnartut illulerkutit pi-
jarērtitaujut asserornartomut, angijomik kennuērsarlune
tāimaitilaukpeit;

23 Nellonēromavlugo ānanaunime akuininga illuler-
kutinnut napkinartunnut, sivornagagut ākiksimajane āna-
naunermut,

24 Tapkoa, tagva uvagut kaikojangit, Judinnit kissē-
niungitok, nellojunnittauk.

25 Taimaktauk okarivok Hoseasekut: Innukottigi-
laungitakka, innukottimnik taijomavakka; næglingitai-
ralloaralo, nægligijamnik taijomavara.

26 Imaitsomārivok, nunalingne okautsaulaungmetta:
Innukottigingilapse, tagvane Gudib omartub kittorng-
anginnik taijaujomārput.

27 Jesaiase nipliavok Israelib kinguvāngit pivlugit:
Israelib kittorngangit nauk siorketitut immab kiglinga-
nētutitut unnuktigigalloarunik, amiakungit piulijaujo-
mārput.

28 Asserorsainekaromārmet sorērvikalarmelo idluar-
nermut, Nalegak sorērkōijomārmet nuname.

29 Sorlotauk Jesaiase sivornagagut okalaungmet: Na-
leKab Zebaotib amiakokarkongipattigulle kinguvāk-
samik, Sodomatut-īnajalauktogut, Gomoralo adsiginaja-
laukpavut.

30 Kannok tagva okaromavita? Imāk okaromavogut:
Nellojut idluartitaunasualaungitut idluarsilerput; idluar-
sinerle okpernermit pijok okautigivara.

31 Israelittille perkojet idluarsijutigijomalaukpeit, id-
luarsijutiginagille perkojet.

32 Sōg? Okpernermut pinasualaunginamigit, perko-
jelle pinniarkojangit pitjutigigamigit. Ujarkamut apōrg-
vingmut apōramik.

33 Sorlo aglaksimangmet: Ahag tagga, ujarkamik
apōrgvingmik illijivunga Zionme, kairtomiglo sinaunga-
sautaujomik; nelliello tapsomunga okpertok, kangusuk-
titauniængilak.

KAPITEL X.

Okpertut kangusuktitauniængininginnik.

KATTANGUTIKKA, omættima kajungilärninga imai-pok, Gudelo tuksiarvigivara Israelib kinguvångit piulijaukovlugit.

2 Tapkoa kigligiutigivakka, illungertornermut Gude nalegasuarpæt sillainermulle.

3 Idluarne namagijaujok Gudeme illitaringimatsuk, idluarsinasualarmiglo nangminermingnik, idluarnerlo namagijaujok Gudeme taimak nalegomanago pivut.

4 Kristuse perkojet nagatiksaringmatsuk; illunatik tapsomunga okpertut idluarsijauvut.

5 Idluarnerle perkojennit pijok Mosesib aglagutigi-galloarpa: Innub tamakkoninga nalektub, innögutiginiarpeit.

6 Idluarsinerle okpernermit pijok, imäk okarpok: Omættingne okarniarnæk, kina killalliarniarka? (Imai-pok, Kristuse akkartisartorlugo.)

7 Imäglonēt: kina kannungarniarka ittinersoarmut? (Imaipok, Kristuse pijartorlugo tokkungajunnit.)

8 Kannorle okarka? Okausek kannitigivet, kanterne omættingnelo-imet; tamædsa okausek okpernermik, okautigijavut.

9 Nalegak Jesuse kannernut okautigigunge, okperuvillo omættikut, Gudib tokkungajunnit tuppaktingmago; piulijauniarpotit.

10 Omanigut okpertok, idluarsilermet, kannermullo nellunaijaijok, piulijauniarpok.

11 Aglait imaimetta: Nelliet tapsomunga okpertok, kangusuktitauniængilak.

12 Adsigëgilungimetta Judillo Grichillo; attausēnak Nalegaringmatsuk illunatik akluitok illunainut, tuksiar-tunnut tapsomunga.

13 Nalekab attinga tailugo tuksiartut piulijauniar-metta.

14 Kannorle okpervigingitatik, tuksiarviginajarkatsuk? Kannorle tussaumalaungitatik, okperviginajarkatsuk? Kannorle tussarajarkæt okautsaungikunik?

15 Kannorlo okālaniarajarkæt tillijaungikunik? Aglait imaimetta: Kannok kuvianartoksōvut taipkoa ittigangit, ullapirsauunik okālajut ajungitomiglo okautsijut.

16 Illunatigle pingilet okautsit tussarnertut naleklugit. Jesaiase okangmet: Nalegak kia okālanivut okperivagit?

17 Okpernek tagva okālanermit pivok, okālanerle Gudib okausinginnit.

18 Uvangle okarpunga: Tamattominga tussalaungilæt? Aukak, nippinga nunalingnut tamainut tussartauvok, okausingillo nunaggit issuklīnut pimavut.

19 Okarpungale: Israelitit tamattominga tukkisilaungilæt? Mosese sivorlek okarpok: Annārtortitsomavapse innukottigitaralloamnut, ningartitsomagivapselo innungnut sillaitunnut.

20 Jesaiasele imak okarlune sappingilak: Uvamnīk kenneriangitunnut nachvartauvunga, uvamniglo apperku-silaungitunnut sakkerpunga.

21 Israelitinnut okarivok; Uvlok navlugo aggakka issakpakka innungnut okautsaujomangitunnut, akkerartortunullo.

KAPITEL XI.

Israelitit ajektortauninginnik.

TAGVA māma okarpunga: Gudib innukotinne ajektulaupagit? Taimaitsengilak! Uvangaauk Israeliteōgama, Abrahamib kinguvarivānga, Benjaminib illagivānga.

2 Gudib innukotinne sivorngagut annerijanne ajektulaungileit. Aglait Eliasemik okartut, kaujimangilaselonēt? Kannok Israele passitigællugo Gudib sānganut pingmet, okarmello:

3 Nalegak, nellautaijokotitit tokkolaukpeit, Altarillo (asserorlugit) poagilaukpeit; kissimalo amiakojunga, tokkonasuarivāngalo.

4 Kannorle Gudib kiovauk? Uvannut amiakōkka angutit 7000 diōvut, Baalemut sērkortolaungitut.

5 Taimaktauk nelliūtome tamattomane amiakokarivok saimanermut annerijaujunnik.

6 Saimanermulle pigunik, pinniarnermut pingilet; taimaingipet, saimanek saimaniōjungnērpok. Pinniarnermulle pigunik, saimanermut pingilet; taimaingipet, pinniarnek pinniarniōjungnērpok.

7 Kannok tagva? Israelib kennertane, pilaungila; annerimajulle pivæt, assingit mangaititsimavut.

8 Sorlo aglaksimangmet: Annernermik sinnisijomik Gudib tunnitsivigilaukpeit, ijekartilugit tautungitunnik, siutekartilugillo tussāngitunnik.

9 Davidelo okarpok: Nerrivitik nigarilitsuk mikigiarilugolo, apōrgvigællugolo, akkiniarutigællugolo pigilitsuk;

10 Ijingit takpetikit, tækkojungnērkovlugit, sorērati-glo kemerlungit okkungatikit.

11 Okarpunga tagva: kattekovlugit apōrnerkæt? Taimaitsengilak! Taipkoale kattengnermetta, piulijau-nek nellojut pigilerpæt, tapkoninga tussudlalerkov-lugit.

12 Taipkoa kattangningille sillaksoarmiut akluitingimagit, taipkoalo aksartauninget nellojut akluitingimagit; kannok tamanna pivalliajomārka illunamassiatik kat-tititaulerērpetta?

13 Illipse nellojose okarvigivapse; nellojunnut Aposteliōgama, tamanna kivgartornera nertotigivara.

14 Taipkoa uvinigijakka, kajungersainimnut illung-ertortilugit pijungnarmangarma, piuliniarlugit illangit.

15 Taipkoa ajektortauninginnut sillaksoarmiut saimar-sautekalermetta kannok tagva illelliortauningit illinganiarkæt, innosek sorlo tokkungajunnit?

16 Nutajjoktok ivsornaipet, kakkojeksaktauk ivsornainivok; amāglo ivsornaipet akkerungittauk ivsornainivut.

17 Akkerungitale illangit naviksimagalloorpetta, igville orksulik napartogingitolauktotit, akkorngænnut iver-titauleravit napartogiktub orksuggub amānganik iptingangilo illangiusimavlutit;

18 Nertötiniarnæk akkerkunnut. Nertotiguville tapkonunga, erkainarit, amäk kalleringilet, amätsable kallerivätit.

19 Tagva okarpotit: Akkerkut naviksimavut, ivertitaukovlunga.

20 Nau mane, naviksimavut, okpinginingit pivlugit, igville nængerpotit okpernermut; piöjoriniarnæk, sivörraille.

21 Akkerokotigivlugit Gudib ivlerilaunginamigit, igvittauk ivlerinajanginivätit.

22 Tamanna pivlugo Gudib pitsiarninga sivöranarningalo nautsertulikik; sivöranarninga, katteksimajunut; pitsiarningalo illingnut, ajunginiatsainaruvit; sorëruville igvittauk kippijaujomärivotit.

23 Ipkoalo ivertitaujomärivuttauk, okpinginermik pitsainangipetta; Gudib ama ivertilugit pijungnarama.

24 Igville përtamajotit orksuggub napartunganit ingminik perortomit, illusinga akkerartorlugo ivertisimaguvit orksulingmut napartogiktomut; kannok anginersamik tagva akkerkut napartomingnut orksulingmut ivertitau-niarajarput?

25 Kattangutikka, nangminipsingnik sillatojoksösigikommase, nellokojomangilapse nellonartomik tamattominga. Israelib kinguvängita illangit mangaitisimavut, nellojut sägiarniartut unnurningit namaksekärtin-nagit.

26 Taimaglo Israelib kinguvängit illunaita piulijaukovlugit; sorlo aglaksimangmet: Zionemit tikkitsomärpok, piuliklertok Jakob kinguvängita ajortulliningit pëjarniarlugit;

27 Tamædsalo Testamentiga taipkonunga, ajorningit pëjarniarupkit.

28 Okautsit tussarnertut malliklugit omisutigivakka, illipse pivluse; annerimangmettale nægligivakka, angajokät pivlugit.

29 Gudib tunergutinne kaikojininnelo kakkialerutigingileit.

30 Sorlo illipsetauk itsak okpingitolaurapse Gudemut, manale napkigijaulerpose, taipkoa okpingimetta.

31 Taimaktauk taipkoa mana okpervigilaungilæt napkigosungnek, illangiubvigilertase, taipkoatauk napkigijaukovlugit.

32 Gudib tamaita okpingininginētituinalaukpeit napkigijomavlugit.

33 Innornarmēk, Gudib akluitoksoninget ittininga, tamarmik, sillatojoksōninget nellotuijoksōningello! kannok angijomik tapsoma kajusimaningit tukkisijaujungnangilet, apkotingillo nautsertortaujungnaratiglo!

34 Kiale Nalekab issumanga illissimavauk? Kialonēt ajochertulaukpauk?

35 Kialonēt tunnitsivigikārpauk sumik, akkiniartaulermilune?

36 Tapsomanget, tapsomunalo, tapsomungolo illunamassiatik-imetta, nertortaudlarle tamna issokangitomut. Amen.

KAPITEL XII.

Okpertut malligeksanginnik.

KAIBLARPAPSE kattangutikka, Gudib napkininganut, timisse pitissigik tunnergutiksauvlutik omartut, ivsornaitullo kuviagijaujullo Gudemut, taimailiorupse Gude naletsiarpasse.

2 Sillaksublo tamattoma innungit adsiginarassigik; ablatsauleritsele issumapsigut, nutāngordluse, Gudib pijomajanginnik, ajungitunnik, kuviagijaujunniglo, namaluartuniglo nautsertorkovluse.

3 Uvangale saimanermut tunnitsivionimnut, okaupapse illunase attunit piojorijokarkonnago nangminermunik; namatuinartomigle issumakaritse illipsingnik, illunase ingmikorluse, okpernipisingnut tunnitsivionipsingnut Gudemit.

4 Sorlo timivut unnuktunnik avatekangmetta, avatille illunatik adsigēngitomik pinniareksakarput.

5 Taimaktauk uvagut unnuktōjogut, Kristuseme timiōvogut attautsemik, illunatale avatigēkluta;

6 Saimanermullo sunatuinarnik tunnergutekarpogut, tunnijaujunnik uvaptingnut.

7 Nelliet nellautaijungnarune, okpernerminut (nellautaille). Nelliet kivgartorteðgune, kivgartutsiarle. Nelliet ajochertuigune ajochertusek attutsiarliuk.

8 Nelliet kaiblartuigune, kaiblartutsiarle. Tunnijajok, issumalingasuerlune pile. Attanniotitok, koksesuklune pile. Napkiniktok kувiasuklune pile.

9 Næglingnek tækkomörtailile. Ajornek ömigissiuk, ajunginerle ungagissiuk.

10 Illipsingnut illungertorluse kattangutigëktutitut næglingniaritse. Illaselo ingiarsiuk naleklugo.

11 Erkeasugase pinniareksapsingnut. Annernerme illungertutsiaritse. Nelliunerit attutsiarsigik.

12 Nerriukluse kувiasugitse, kenuërsaritse kappiasuktitaujarangapse; sorërase tuksiaritse.

13 Ivsornaitut ajoksarninginnut angajokauniaritse; sinniktarviötitse.

14 Unangminjisse sainarniarsigik: saimarsaititse okau-serlugaselo.

15 Kувiasuktut kувiasukattigissigik, kugviortullo kugviorkattigilugit.

16 Illipsingnut adsigëktunnik issumakarkattigëgitse. Pinasuarniarase pingijainartunnut, piojorijuitulle mallingniarsigik.

17 Nangminipsingnik sillatosuginase. Innorluktok akkiniarassiuk innorlungnermut. Ajunginek pinasuat-siarsiuk innuit illunatik tækkoænne.

18 Ajornangipet, innungnut tamainut ullapirsautekaritse, ajungikupsigik.

19 Nangminek akkigiarniarase nægliktakka, ningarungnerle tokkossiuk, aglaksimangmet: Kiglungnek pijara, akkiniaromavunga, Nalegak okarpok.

20 Taimaimet ningarijit kâkpet, nerrititsuk; immerukpello immikiuk. Taimailioruvit niakoanut aumannik ikkomalingnik kattersoilarpotit.

21 Ajortomut sâlagijauniarnæk, ajunginermulle sâlaginiaruk ajornek.

KAPITEL XIII.

Kaiblainermik malligekset malliktaukovlugit.

INNUIT illunatik attunit attannerijatik pitsartunekarvigijitik nalekligit; Gudemit pingitomic attannersoakangimet; attannersoakartonele Gudemut perkojau-mavut.

2 Attannersoarnulle akkerartortub, Gudib perkojanga akkerartoriva; akkerartortulle erkartortautiksarsiorput nangminermingnut.

3 Pitsartojoksuille sivōranangilet ajungitullijunnut, ajortullijunnulle. Attannernigle sivōrajomangikuvit ajungitullilerille; tagva tapkonunga nertortauniarpotit.

4 Gudib kivgaringmagit namaksijutiksarnut; ajortulliguville sivōragit; sullinatik saviksoalijarajangimetta, Gudib kivgariveit akkiniartitsekovlugit idluitullijut.

5 Taimaimet nalektaujariakarpur, pitlartaunek kissiet pitjutiginago, issumaille pivlugittauk.

6 Tamanna pivlugotauk tunnergutiksennik tunnitsivigijariakarpasse; Gudib kivgaringmagit, taimaitunnik pinniareksakarmetta.

7 Tamainut tagva tunnijititse, tunnitsivigijarikartap-singnut. Schossemik tunnijuksaujomut, Schossemik; Zollemik pijuksaujomut, Zollemik; sivōranartok, sivōragissiuk; nalengnartok, naleksiuk.

8 Nellienut akkiliksakarniarase, nægliktigēngnermik kissianik, innukattiminik nægliktab, perkojet namak-singmagit.

9 Okautaumajulle tapkoa: Nulliarēngnermik asseroi-juksaungilatit. Innuartuksaungilatit. Tigliktuksaungilatit. Innukattitit sæglogitugit okartuksaungilatit. Ik-liguktuksaungilatit; tapkoa assinginiglo perkojakarpet, illunatik okautsinne tamakkonane tukkeliotitavut: Innukattignik illikut nægliktuksauvotit.

10 Næglingnerub innukattine idluitullivigingila, taimaimet næglingnerub perkojet namaksiveit.

11 Nelliunermiglo tamattominga kaujimagapta, makiviksapta Stundinga sinningnermit manna nelliussimangmet; piulijauviksavut manna kanninersaungmet taipso-manemit okpertungortitaugapta.

12 Unuak nāvok kaulerdlunelo; taimaimet tāktub pinniarninginnit ipperarniarlavut, kaumajuble sakkunginik attiniarluta.

13 Arvertarta illutsiarikluta uvloksiortutitut; nerritunata, tallanatalo, tachesimajune illokeudlarata, aivanatalo, annerudsinalo.

14 Nalegarle Jesuse Kristuse attiniarksuik, timelo pairissuik, ikliguktaililugole.

KAPITEL XIV.

Kaiblainermik, sangētut sinnaungasartaukonnagit.

SANGETOK okpernerme illelliorsuik, issumangit tamartiniarnagit.

2 Illanget okperpok sunatuinarnik nerrigalloarune erkanangilak; sangētorle perorsijennik kissēnik nerrivok.

3 Nerrijok, nachoniarane nerringitotomik, nerringitorle erkartuinariane nerrijotomik, Gude illelliolaungmago.

4 Kinauvit, erkartuijotit assivit kivgangani? Nængerpellonēt ochopellonēt nalekaminut illingavok. Makkititaujungnaralloarivorle, Gudib makkititsungnaralloarmago.

5 Illanget issumavok, uvlut illangit ajunginersauvut illamingnit; aipangelle uvlut illunatik adsigēgasugiveit. Illunatik kollangitotomik issumakartuksauvut.

6 Uvlunnik adsigēktoriklingitok, Nalekamut taimak pivok; uvlunniglo adsigēktoriklertok, taimaktauk pivok Nalekamut. (Sunatuinarnik) nerrijok, Nalekamut nerri-vok; Gude kujagigamiuk. Nerringitorlo, Nalekamut nerringilak, Gudelo kujagiva.

7 Illunata nangminek uvaptingnik innonginapta, uvaptingniktauk tokkoniængilagut.

8 Innōguptale, Nalekamut innōvogut; tokkoguptalo,

Nalekamut tokkovogut. Taimaimet innöguptalonēt, tokkovogupalonēt, Nalekab perkutigivātigut.

9 Tamanna pivlugo Kristuse tokkovlunelo makkinivok, amalo omardlune, Nalegaujomavlune tokkungajunnullo innöjunnullo.

10 Igville, sōg kattangutit erkartorpiuk? Igwillonēt, aipa, sōg kattangutit nachogiviuk? Illunata sakkertitaujomarpogut Kristusib erkartuiviet sāngane.

11 Sorlo aglaksimangmet: Ahamarik innögama, Nalegak okarpok, sērkut illunatik akkumnilavigijek-sarivānga, okello illunatik nellonērsaijuksauvut Gudemik.

12 Illunata tagva kigligiksariakaromārpogut Gudemut nangminek uvagut pivluta.

13 Taimaimet illavut erkartötigijungnērlavut; anginersamigle mattominga innerterititse, nelliet kattangutiminut apōtiksamik sinaungasautiksamiglonēt sennakonnago.

14 Nellungilanga kaujimavilarmalo Nalekame Jesuseme, tamaita ingergarmik makkojungnangilet; kissianut makkojungnarasugiklertomut, tapsomunga makkojungnarput.

15 Kattanguville nerkigijettit kiksautigikpagit, tagva næglingnermut illusekangilatit, nerkigijettille pivlugit Kristusib tokkotigijanga asserortiniarnagotōk.

16 Taimaimet kamatsiaritse, perkutigijase ajungitok mittautigijaukonnago.

17 Gudib nalegauvinga nerkiksaunanelo immiksaungimet, idluarnermigle, ullapirsaumiglo, kuviasungnermiglo Annernerme ajunginerme (īpok).

18 Tamattomunga Kristusemik kivgartortok, Gudemut kuviagijauvok, innungnullo ivlerijauvlune.

19 Taimaimet ullapkotekarnartomik, ajunginiarutinermiglo illaptingnut pinasuarta.

20 Gudib pinniarninga asserorniarnago nerkiksak pitjutigællugo. Nerkikset illunatik ivsornaikalloorput; ajorpuhle innungme issumanget passikpago nerrigame.

21 Ajunginersauvok nerketungikuvit, Weinemiglo, immingikuvit assianiglonēt pinæk, kattanguvit idluaringi-

tanganik, sinnaungasautiksanganiglonēt, ajulerutiksanganiglonēt.

22 Okpernekaruvit, illingne nangminek taimaitsiarit Gudib sāngane. Piulijaumavok innuk ingminut passi-jaungitok, pinniarnērit idluarijanne pivlugit.

23 Kollartokarpelle nerrilunelo tamna erkartortau-mavok, okpernermut pinginame; okpernermille pingitok ajortullijutauvok.

KAPITEL XV.

Nellojut illelliortauninginnik.

UVAGULLE sangijogut, sangētut ajulerningit kenučsarutigijeksarivavut, nangminiptingniglo namagijuk-saungilagut.

2 Illunatale ingmikorluta innukattipta kuviagijanganut pita ajungitomot, ajungitiniaromavlugo.

3 Kristusetauk ingminik namagilaungimet, sorlole ag-laksimangmet: Illingnik mittautiggit, mittautiksarningit uvamnut tōrput.

4 Sivornagulle aglaksimajut, ajochertortaujutiksap-tingnut aglaksimavut, aglangnut kenučsartitauvluta, mannigortaulutalo nerriuviksakarkovluta.

5 Kenučsertorneruble, mannigoinerublo Gudinget tunnitsivigilise issumakattigēkovluse, Kristuse Jesuse malliklugo.

6 Kajusimakattigēmarikluse kannermut attautsemut (sorlo) nertordlerkovluse Gudemik, Nalegappingnik, Je-susib Kristusib Atātanganik.

7 Taimaimet illelliortigēgitse, sorlo Kristusib illellior-laungmasse, Gude nertortaukovlugo.

8 Uvangale okarpunga, Jesuse Kristuse kivgaulauktok kippinermik, Gudib miksekārninga pivlugo, angersima-nek angajokānut pijok aulaijungnengerkovlugo.

9 Nellojulle Gudemik nertordlerkovlugit napkining-nersoanga pivlugo, sorlo aglaksimangmet: Tamanna piv-

lugo Nalegak nertoromavagit nellojut akkorngænne, akkillo imgerutigijomavara.

10 Ama okarivok: Kuviasugitse nellojose innukotingit illagællugit.

11 Amatauk: Nellojose tamapse Nalegak nertorsiuk, innukattigëksuillo tamapse nakorissiuk.

12 Amatauk Jesaiase okarivok: Imna Jessib amänga-itsomärpok, makkitsomärtoalo attanniotilune, tamna nellojut nerriugijomärpæt.

13 Nerriuktitsijuble Gudib illumertilise tamainik kuviasungnermiglo ullapirsainermiglo okpernermut, nerriuvivikarkovluse Annernerub ajunginerub pitsartuninganut.

14 Uvangale kaujimatsiaralloarpapse, kattangutikka, illipse nangminektauk ajungitomik illumertaugapse, tamainik illissimavluselo, kaiblargungungnarkovluse.

15 Nauk taimaikalloartose kattangutikka, sillasiorginase aglagvigivapse, erkaitiniarluse saimarnek, Gudemut tunnitsivionera pivlugo.

16 Jesuse Kristusemik kivgartortuksaugama nellojut akkorngænne, Gudib okausingit tussarnertut okälatigilugit, nellojut tunnergutaukovlugit kuvianartomik Gudemut, ivsornaititaukovlugillo Annernermut ajunginermut.

17 Nertornautekarpunga tagva, Kristuse Jesuseme, Gudib pingit pivlugit.

18 Okälanermigle sapperajalauktunga, Kristuse uvapkut pinnialaungipet, nellojut nalektilugit okautsinnut pinniarnernullo,

19 Nellunaikuttennut pitsartudlartunnut tattamnartunnullo, Gudib Annerninget pitsartuninganut; taimak, Jerusalem aularlunga, erkänelo illunanelo Illyrienmut tikkilunga, Kristusib okausingit tussarnertut okälatigilauk-pakka tamainut;

20 Piluartomiglo okautsinnik tussarnertunnik okälajartoromavlunga Kristusib attinget kaujijauvigingitangane, iglolioromananga assima tunganilivianut.

21 Sorlole aglaksimangmet: Tapsominga okautsaulaungitut, tækkojomärpæt; tussalaungitullo, tukkisijomärpæt.

22 Tamannalo pitjutigivara, unnuktunnik agviarutekaurama tikkingilapse.

23 Manale nellipsareksērūnama nunane makkonane, unnuktunnigle Jahrinnik killanalaaurama tikkitsomavluse.

24 Spanienemut ainiaruma tikkitsomavapse: issumagama ingergarnimne taikunga, tækkojomavluse, illipsingnullo kannilärtaukovlunga taikunga, annikitomiglonēt kuviasukattigēkarupselo.

25 Manale Jerusalemūt ainiarpunga, ivsornaitut kivgartoromavlugit.

26 Macedoniamūt, Achajamiullo kunnulugatik tujōtiksennik kattersoilaungmetta, ivsornaitut Jerusalemētut aklujut ikkajoromavlugit.

27 Taimaitomik kunnulugatik pinnialaukput, taimaglo akkēngaivigiveit; tarningita pingit nellojut illangiubvigamikit, tapkoa imaitseriakarivut, timib piksanginnik avagingärlugit taipkoa.

28 Tamanna tagva pinnialaurupko, tujōtiksennik tamakkoniga, ainimne Spanienemut apkosaromavapse.

29 Nellungilangale, illipsingnut piguma pititsomarpape Kristusib okausinginnik tussarnertunniik saimanartoksoarnik.

30 Kaiblarpapsele, kattangutikka, Nalegaptingnut Jesuse Kristusemut, Annernerublo næglingninganut, ikkajorkattigissinga illungertornermut tuksiarulunga Gudemut.

31 Sapputijaukovlunga okpingitunnit Judæamētunnit, tamakkoalo kivgartōtikka Jerusalemūt, ivsornaitunnit idluarijaukovlugit.

32 Kingorngagut, Gudib perkokpanga tikkerkovlunga illipsingnut, kuviasuklunga, nekkoksekattigiluselo.

33 Gudible ullapirsaijub illagilise illunase. Amen.

KAPITEL XVI.

Paulusib salutitsininganik.

FOEBELE kattangutivut arnak, illagēnik Kenchreamiunnik kivgartortok, illipsingnut perkovara.

2 Illipsingnut illelliortaukovlugo Nalekame, sorlo ivsornaitut illusekartuksaungmetta, ikkajorsiuglo sullijeksanginne tamaine, ikkajortaujariakarninga illipsingnut issumagilugo. Tapsomatauk unnuktut ikkajorlaungmagit, uvangatauk.

3 Priscilla, Akvillaselo pinniarkattikka Kristuse Jesuseme, salutissigik ;

4 Tapkoa niakoõrtautitsomalaukpuk innosera piulijomavlugo, tapkoa uvanga kujagivakka, pitonangale, okpertulletauk illunatik nellojunnit pijut.

5 Okpertuttauk tapkoa iglomiokattigit salutissigik. Salutissiuik Epænetus næglidlartara, Achajamiunnit okperkærtok Kristusemut.

6 Salutissiuik Maria, unnuktunnik sullidlarlunelo pinnialauktok pivluta.

7 Salutissiuik Andronikus, Juniaselo, illakka kelleksortaukattikkalo, Aposteline nertornartuk, uvamnit okperkærtok Kristusemut.

8 Salutissiuik Ampliase, nægliktara Nalekame.

9 Salutissiuik Urbane, pinniarkattivut Kristuseme, Stachyselo nægliktara.

10 Salutissiuik Apellese (õktorsimanermut) idluartok Kristuseme. Salutissigik Aristobolusekut.

11 Salutissiuik Herodiones, illaga. Salutissigik Narcisusib illangit Nalekamētut.

12 Salutissigik Tryfena, Tryfosalo, Nalekame pinniarkattartuk. Salutissiuik Persida næglingnartok, unnuktunnik pinnialauktok Nalekame.

13 Salutissiuik Ruffus, annerimajok Nalekame, tapsomalo uvangalo anānavuk.

14 Salutissiuik Asinkritus, Flegonteslo, Hermaselo, Patrobaselo, Hermeselo, kattangutigēlo tapkonanētut.

15 Salutissigik Filologus, Julialo, Nereuselo najangalo, Olimpaselo, ivsornaitullo illunaita tapkonanētut.

16 Salutikattigēgitse salutimut ivsornaitomut. Kristusib illagēktokotingita salutipāse.

17 Uvangale kaiblapapse, kattangutikka, kammagissigik akkerartortitsijullo issumaluktitsijullo, ajochertū-

sinnik illinniarlauktapsingnik assiagörtut, avileritselö tapkonanget.

18 Taimaitut Nalegavut Jesuse Kristuse kivgartungilæt, natjatigle; okautsinnullo ajungitojartunnut man nigornartojartunnut passijeksaungit ut omættingit uivêriveit.

19 Naletsiarnise tussaumajaungmet tamainut. Tamanna pivlugo kuvasutigivapse. Pijomavungale ajungitomut sillatokovluse, ajortomulle sillatunekarkonnase.

20 Ullapirsaineruble Gudinget Satanase tullerajalerliuk ittikkapse attānut killamik. Nalegapta Jesusib Kristusib saimaninget illagilise. Amen.

21 Timotheusib pinniarkattima, Luciusiblo, Jasoniblo, Sosipateriblo illama salutipase.

22 Uvanga Terziuse, aglangnik ukkuninga aglaktunga, salutipapse Nalekame.

23 Gajusib, uvangalo illagektullo illunatik najortigijapta, salutipāse. Erastusib iglugaseksoarmiut kēnaujannik pairsijub salutipāse; taimaktauq Kvartusib kattangutib.

24 Nalegapta Jesusib Kristusib saimaninget illagilise illunase. Amen.

25 Illipsingnigle sōngotitsungnartok, okautsinnut tusarnertunnut okautigijamnut, Jesuse Kristusemik, tapsumuna nellonalauktok nellonērpok, sillaksub pigiarninganit okautaulangitok;

26 Manale nellonērsimavok, nellautaijullo aglanginut, issokangitoksut Gudib perkojanganut okautigijaujok, nellojunnut tamainut, okpilerniarkovlugit naleklutik.

27 Gude tamna sillatujotōjok, nertortaule Jesuse Kristusekut issokangitomut. Amen.

Korinteme aglaktaumavut Romiunnut, Foebib okperkattigēnik Kenchreamiunnik kivgartortub neksarpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

SIVOLIT KORINTEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib ajochertusinginik nægliktigēnek pivlugo.

PAULUS Gudib pijomajanganut kaikojaumajok, Aposteleōkovlugo Jesuse Kristusemut, kattangullo Sostenes.

2 (Aglākpuk) Gudib illagēktokotinginnut Korintemētunnut ivsornaititaumajunnut Kristuse Jesuseme, kaikojaumajunnut ivsornaitunnut, illunainullo Nalegapta Jesusib Kristusib attingane tuksiartunnut, nunagijanginne illunaine, nunagijaptingnelo.

3 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget, ullapirsautingello illagilisetōk!

4 Gudimnut kujalijutigēnarpapse, Gudib saimarsauta pivlugo, tunnijaujok illipsingnut Kristuse Jesuseme;

5 Tapsomunga akluititaugapse tamainik, ajochertūsinik tamainik, illissimanerniglo tamainik.

6 Sorlo Kristusib ajochertūsingit tungavidlarmetta illupsingne.

7 Taimak ajoksanginapse tunnergutinnik nellinnik, nerriuktoselo Nalegapta Jesusib Kristusib sakkeromārninganik;

8 Tapsomatauk sokkosijuitiniarpāse naggatiksamut, pitlareksausuērkovluse Nalegapta Jesusib Kristusib uvlungane.

9 Gude okpernamet, tapsomunga kaikojuavose Erninget Jesusib Kristusib Nalegapta illagēngninganut.

10 Kaiblarpapsele kattangutikka, Nalegapta Jesusib Kristusib attingane, illunase adsigēktunnik okausekar-kovluse, akkerartortigērkonnaselo, illagētsiaritsele adsigēktunnik issumakarluse, erkarsautekarluse.

11 Kaujititangama, kattangutikka, illinga nipsingnik Kloesekunnut, akkerartortigēkapsegök.

12 Tamannale okautigivara, illapse illanget okarmet, Pauluse illagivara; apanga, Apolluse illagivara; pingajuet, Kefase illagivara; sittamanget, Kristuse illagivara.

13 Kannok? Kristuse tagva avitsimanerka? Pauluse senningajolingmut kikkiektortauva pivluse? Baptitauviselonēt Paulusib attinganut?

14 Gude kujagivara baptisilaunginama nellipsingnik, Krispusemik, Gajusemiglo kissēngnik.

15 Okartokarkonnago attimnut baptisilauktunga.

16 Stefanusible iglomiokattingit baptilaurivakka; as-singinnik baptisilaungmangarma nellovunga.

17 Kristusib baptisijartorkolaungimanga, okautsin-nigle tussarnertunnik okälakovānga; okautsit sillatojut attortaililugit, Kristusib kikkiektortaumaninga ivlerijau-jungnērkonnago.

18 Okālanek (Kristusib) kikkiektortauninganik sillai-niövok assioniartunnut; uvaptingnulle piulijauniartunnut; pitsartuniövok Gudemit.

19 Aglaksimangmet: Illissimajut illissimaningit piö-jungnērtitsomavakka, sillatojullo sillatuningit pēroma-vakka.

20 Nauk sillatojut? nauk aglangnik illissimajut? nauk sillamik mattomina kiglissiniartut? sillaksub mattoma innungita sillatuninget Gudib sillaitilaungila?

21 Sillaksub innungita sillatunermingnut Gudib silla-tuningane illitaringimatsuk; Gudib idluariva, okautsinnut sillatojartunnut piulijomavngit okpertut tamakkonunga.

22 Judit nellonaikutennik pijomangmetta, Grichillo illissimanermik apperkusermetta.

23 Uvagulle Kristuse kikkiektorsimmajok senninga-jolingmut okautigivavut Judit sinnaungasarutigijanget, Grichillo sillainarasugijanget.

24 Kaikojaumannulle, Judinnullo Grichinnullo, Kristuse okautigivavut, Gudib pitsartuninga, Gudiblo sillatuninga.

25 Gude sillaitsugijanget, sillatunersaungmet innungnit; Gudelo sangëtsugijanget, pitsartunersaungmet innungnit.

26 Kattangutikka, kaikojaumanise nautsertorsiuk, u-vingnit illissimajut unnulungilet, pitsartojuttauk unnulunginivut, nalegaujuttauk unnulunginivut kaikojaumajut.

27 Sillaksuble innunginnut sillaitsugijaujut, Gudib anneriveit, sillatojut kangusuktitsomagamigit; sillaksublo innunginnut sangëtsugijaujut, Gudib anneriveit, pitsartojut kangusuktitsomavlugit.

28 Nachonartullo sillaksub innunginnut, nachogijaujaullo, piungitullo Gudib anneriveit, piöjüngnërtitsomavlugit piöjorijut:

29 Uvinik (innuk) attauserlonët nertotiksakarkonnago tapsoma sângane.

30 Tapsomangelles illipse pivose Kristuse Jesuseme, tamna Gudib pilaukpa illissimajutiksaptingmut, idluarsijutiksaptingnullo, ivsornaijutiksaptingnullo, piulijaujutiksaptingnullo.

31 Taimailerkovlugo, sorlo aglaksimangmet, nertoromajub, Nalegak nertorutigiliuk.

KAPITEL II.

Paulusib ajochertuininget kimnadlarninganik.

UVANGALO kattangutikka, tikkinapse okälavigijartorluse, Gudib ajochertutänik, okautsit änanauclartut sillatojoksullonët attulaungilakka.

2 Taimaisugilaunginama, sumiglonët akkunapsingne

kaujimalunga, Jesuse Kristusemik kikkiektorsimajomik kissianik.

3 Sangĕtoksovlungalo, erksilarmalo, sajudlalarmalo najulaukpapse.

4 Okautsimalo ajochertusimalo innuit illissimajut okausingit kajumiksarnartut attulaungileit, Annerneruble sak-kijartitsininganut pitsartuninganullo illingavut.

5 Okpernise tunganilijaukonnago innuit illissimaning-innut Gudible pitsartuninganut.

6 Okautigijavulle illissimaniögalloarpok namaksimajunmut; sillaksub mattoma illissimangingaungitok, sillaksub mattoma angajokangitalonĕt, nunguniartut.

7 Gudible illissimanginga ijersimajok, nellonartorlo okautigivavut, tamanna Gudib sillaksoakarkärtinnago perkolaukpa ananausijaujutiksaptingnut.

8 Tamanna sillaksub mattoma angajokangita attautsiblonĕt illitarilaungila, tamanna illitarilaurunitsuk us-sornarnartoksub Naleganga kikkiektorajalaungilæt senningajolingmut.

9 Sorlolo aglaksimangmet: Ijib attautsiblonĕt tæk-kolaungitanga, siutiblo attautsiblonĕt tussalaungitanga, innublo omættinget attautsiblonĕt issumagilaungitanga, tamanna Gudib äkiksorlaukpa nægliktiminut.

10 Uvaptingnulle Gudib nellonĕrtilaukpa Annernerminut. Annernerub kiglissiniarmagit tamaita, nellonartuttauk Gudib ittiningit aglæt.

11 Innuit nelliet kaujimava innub illuanetomik, innub annerninga tapsoma illuanetok kissime? Taimaktauk kaujimajokanginivok, Gudib illuanetomik, Gudib Annerninga kissime.

12 Üvagulle sillaksub annerninganik pingilagut, Annernermigle Gudemit pijomik; kaujijungnarkovluta Gudemit tunnitsiviönipthingnik.

13 Tamakkoatauk okautigivavut, okautsinuungitok innuit sillatuningita ajochertusingit malliklugit; okautsinnulle Annernerub ajunginerub ajochertusingit malliklugit, Annernerub pingit okautigivlugit annernelingnut.

14 Innub ingergarme Gudib Annerninget pingit tuk-

kisingileit; sillaitsugællugillo illitarijungiingileit, kig-lissiniartauiariakangmetta annernelingne.

15 Annerneliuble tamaita kiglissiniarpeit, assiminut kiglissiniartaunane.

16 Nalekab issumanga kia illissimavauk? Kialonēt ajochertorniarpauk? Uvagulle Kristusib issumanganik pekarpogut.

KAPITEL III.

Kristusib tunganartotöninganik.

UVANGALO kattangutikka, illipsingnut sorlo annernelingnut okälajungnarlaungitunga, uviniliöjunnulle, Kristuseme nutakkennut sorlo.

2 Immungmik immilaukpapse, nerkemik pinnase; ajorapsiuk taipsomane, sulle mana ajorivasse;

3 Sulle uviniliögapse; illapsingnik annerusdigapse, aivadalapselo, akkerartulapselo, uviniliöngilase, innuit illusinginnik attorluse?

4 Illase okangmet, Pauluse illagivara; assiale, Apolluse illagivara, uviniliöngilase tagva?

5 Pauluse kinauva? Apollusetauk kinaugiva? Kivgavvuk, tapkungnūna okpertungortitauvose, mattomingalo sorlo Nalekab attunit tunnitsivigilaungmagik.

6 Uvanga (perorsčjeksenmik) illij.lauktunga, Apolluse immermik kovisilaukpok, Gudele perortitsilaukpok.

7 Illijijok tagva, immermiglo kovisijok tamarmik silingiläk, Gudele perortitsijövok kissime.

8 Illijijorle, immermiglo kovisijok adsigēkpuk. Ingmikulle tamarmik akkilertaujomärpuk pinniarnerningnut.

9 Uvagut Gudib ikkajorkattigingmattigut; illipsele Gudib perorsčevikottigivāse, Gudiblo igloliarimavāse.

10 Uvanga tungaviliolaukpunga, igloliortotut sillatojotut, Gudib saimanerminik pingmanga; kānganulle assiga igloliolerpok. Tamattomungale igloliortut attunit kammalerlīt kannok igloliormangarmik.

11 Tungaviub assianik illijjokarungnangilak omangel illimajomit, tagva Jesuse Kristuse.

12 Tungavingmulle tamattomunga igloliortokarpel Goldemik, Silberemiglonēt, ujarkenniglonēt pivianartunik, kejungmiglonēt, ivingniglonēt, iviksukenniglonēt.

13 Illunatik sennaningit nellonaromätsengilet; uvlub sakkertitsomärmagit; ikkomamut nellonērtitaujomärmetta, illunatiglo sennaningit kannok illingamangæta, ikkomab öktoromärpeit.

14 Tamattomunga igloliortub sennaniga aulangipet, tamna akkilertauniarpok.

15 Nelliettale sennaniga öpet piksērudsaujomärpok; nangminerle piulijaujomärpok, nauk sorlo ikkomamut.

16 Gudib iglogingmasse kaujimangilasse, Gudiblo Annerninget innigingmasse?

17 Gudib iglunganik asserorterijok, tamna Gudib asseroromäriva; ivsornaingmet Gudib iglunga, tamædsä illipse.

18 Nelliet uivēriniane nangminermirik; illase sillatunasugigune nangminermirik, tamna sillaitolerle sillame tamattomane, sillatolerkovlugo.

19 Sillaksub mattoma sillatoninga sillainiöngmet Gudemut. Aglaksimangmet: Sillatojut tapsoma ajulertipeit sillatöninginnut.

20 Amatauk: Sillatojut erkarsautingit Nalekah kaujimaveit, piungitoksöngmetta.

21 Taimaimet innungmik nertorlertokarniarane; tamaita pigigapsigik;

22 Pauluselonēt, Apolluselonēt, Kefaselonēt, sillaksoarlonēt, innonerlonēt, tokkonerlonēt, nelliusimanerlonēt, nelluitsomärnerlonēt; tamaita pigivasse.

23 Illipsele Kristusib pigiväse; Kristusele Gudib pigiva.

KAPITEL IV.

Gudib kivgangit ajochertuijut, kannok nautsertoreksaumangæla.

INNUIT illunatik imāk issumakarvigilitigut, Kristusib kivgaringmattigut, pimaklertogaptalo Gudib pinginnik nellonartunnik.

2 Tagvale pimaklertit assianik nautsertortaungilet, nellagörlutik naipitauvlutik kissiane.

3 Illipsingnulle, assipsingnullonēt innuit (erkartuining-innut) erkartortauguma, tamanna kammaginikidlarpara, nangmininnik erkartuinginivunga.

4 Uvannik aulajingikalloorama sumik, nauglo taman-na pivlugo idluartitaungilanga; Nalegarle tamna erkar-tuijövok uvannik.

5 Taimaimet erkartuiniarase nelliutekärtinnago, Nale-gak tikkitsiarilugo; tapsoma täktome ijertorsimajuttauk sakkertitsomärmagit kaumajomut, omættille erkarsau-tingit nellonēromärpeit; taimailerpet illunatik attunitt nertortaujariakarnitik pigijomärpeit Gudemit.

6 Tamakkoale kattangutikka okautigivakka, uvangalo Apolluselo pitjutigællunnuk, pivluse; illinniarkovluse uvaptingnit nelliellonēt ajunginersausugekonnago, mana aglaksimajomit; illapse illangennik piöjorinersaujokar-konnago illaminit, nelliit pivlugolonēt.

7 Kiale ajunginersautipätit? Sumigle pekarkīt tun-nitsiviönginernik? Mattomingale tunnitsiviögavit, sōg nertotipit illingnik, tunnitsiviöngitotut-idlutit?

8 Kägungnērēpose, akluilerēpose, uvagut attorata attanniotipose; attanniotekojominadlarporlo illipse, uva-guttauk attanniotekattigijomavluse.

9 Issumavungale, Aposteliöjogut Gudib innukullu-nerpāngotilaukpätigut, sorlo tokkoteksatuinait; mittau-tigijeksangölerapta sillaksoarmiunnut, Engeliinnullo in-nungullo.

10 Kristuse pivlugo sillaitotun-īpogut, illipsele silla-tōvose Kristuseme; uvagut sangēpogut, illipsele pitsar-

tovoise; illipse ānanaudlarpose, uvagulle nachogijauvogut.

11 Mana tikkilugo kālaptalo immerukpogut annorākaratalo, annaulertaulaptalo, saksartutitullo īpogut.

12 Katsungailuta sennavogut aggaptingnut, (piksaptingnik). Suadlartaujarangapta, saimaivogut; unangmitjarangapta, kennuērsarpogut; mittautigijaujarangapta, mannigotijunnik okausekarpogut.

13 Sanniktut-īpogut nuname, sulle tamædsa, piungi-nerpākutauvluta innungnut tamainut.

14 Tamakkonīnga aḡlangitunga kangusuktitsomav-luse; erkaitinasuarpapsele kittornḡaptitūt næḡligijap-titūt.

15 Nauk zeln tausendenik ajochertuijokarajarapse Kristuseme, unnuktunnik atātakangilase; okautsinnut tussarnertunnut kittornḡilaurapse Kristuse Jesuseme.

16 Taimaimet kaiblarpapse, uvannik mallikteonia-ritse.

17 Tamanna pivlugo Timotheuse tillilaukpara illip-singnut, tagva ernera næḡlingnartok nertornartorlo Nalekame, tapsoma erkaitiniarpāse ajochertutimnik Kristuse pivlugo, sorlo illunane, illagēktunne illunaine ajocher-tuivakkama.

18 Illangille piōjoridlarput, tikkiniarasuginanga illip-singnut.

19 Nalekable perkopanga tikkitsomavapse killamik, piōjorijullo okausingit kiglissiniaromanagit, pitsartun-rille.

20 Gudib nalegauvinga okautsituinarnut pingimet, pitsartunernulle.

21 Sumik pijomavise? Issakaisijarlunḡalonēt, næḡlingnermullonēt, annernekarlunḡalonēt kennuētomic tik-kituksauvik illipsingnut?

KAPITEL V.

Innungmik illokeudlartomik Paulusib erkartuininganik.

ILLUNATIK tussaumadlarpäse, assiniartokarpojök akkunapsingne, assiniarnermiglo taimaitomik aglæt nellojullonēt kaujimangitangænnik, illangeta atātame nullia nulliaringmago.

2 Illipselo piöjoridlarpose, kiksautiginersarilaunagolo, taimailiortok avitisärlugo illipsingnit.

3 Uvangelle nauk apsimagalloorlunga timimnut, anernimnulle najorluse, taimailiortok erkartorērpara sorlo najorluse.

4 Nalegapta Jesusib Kristusib attingane, kattimavipsingnēdlunga annernipkut, Nalegavut Jesuse Kristuse pitsartutigællugo ;

5 Tunnilugo taimna Satanasemut, uvinik asserortaukovlugo, tarne piulijaukovlugo Nalekab Jesusib uvlungane.

6 Nertornautiksase ānanaungilak. Kaujimangilase, kakkojaksak tamat sērnautiksārs sub sērnartimago ?

7 Taimaimet sērnautiksatokak pējarsiuk kakkojaksatāngorkovluse, sorlo sērnartokanginapse. Saugārsukarmigaptatauk makkiviksiortomik, tagva Kristuse, uvagut pivluta tokkotaujok.

8 Taimaimet kattimaniksarsiora sērnautik satokaungitome, sernartokaratalo ajortomik, takkormörnermiglo ; kakkojakartale sērnakangitomik ivsornailuta miksekārlutalo.

9 Aglagvigilaukpapse aglangne, assiniartut illagijeksaringinapsigik.

10 Assiniartut torkuijullonēt, arktaijullonēt, Gudeungitullonēt nalektut, sillame mattomane pitsengilakka ; sillamit mattomanget kemmajuksaunajartose, tamakkoa pikupkit.

11 Manale aglagvigilaukpapse, taipkoa illagijeksaringinapsigik, imagle : Kattangumik taijaujomajok as

siniarpet, torkuipellonēt, Gudeungitunniglonēt naleklune, mittautiksakarpellonēt, tallapellonēt arktaipellonēt; taimailiortok nerrikattigijeksaringilasse aglæt.

12 Assiptionētut susiorvigijeksarivigit, erkartortaukovlugit uvamnut? Erkartuivangilase illipsingnētunnik?

13 Assiptionētulle Gudib erkartoromärpeit. Ajortulliartok illagēnipsingnit avikissiuk.

KAPITEL VI.

Akkerartortokarpet, nellojunnut passiklerkonmagit illamingnik, Paulusib innerterininganik.

ILLAPSINGNUT patsitiksakarupse, kannok passitigijungnarkissigik idluangitut sānginne, piniaenginapselo ivsornaitut sānginne?

2 Kaujimangilase ivsornaitut erkartoromärmagit sillaksut innungit? Sillaksutle innungit erkartortaujomärmetta illipsingnut, erkartuijungnangilase pijariakinersennik?

3 Kaujimangilase Engelit erkartoromäraptigik? kannok anginersamik nunab pingit pijungnangipittigik?

4 Illipsele patsitiksakarangapse nunab pingit pivlugit; illagēktunne nachogijaujut erkartuitiniarpasse.

5 Taimak okartuksauvunga kangusutiksapsingnut. Attautsemiglonēt sillatojomik illipsingnētokangilak? Erkartuijungnartokangilarlonēt kattangutib passiklerninganik kattangutiminut?

6 Kattangulle akkerartorpok kattangutiminut, okpingitut tækkoænne aglæt.

7 Tamattominga angijomik tammarērpase, passiklerapse illipsingnut. Idluitulliviölerangapse sōg kammaginginersarivissiuk? perkutērtaujarangapse sōg kujanarutiginginersarivissiuk?

8 Idluitullidlarposele, perkutērnilapselo, kattangutisse aglæt taimailiorvigivasse.

9 Kaujimangilaselonēt idluitullijut Gudib nalegauvinga kingormgutiniængimatsuk? Uiverijaunnarase; as-

siniartullonēt, Gudiungitunniglonēt nalektut, nulliarēng-
nermiglonēt asserorsajut, ikliguktullonēt, nukapitsen-
niglonēt uivērikkertut,

10 Tigliguilonēt, torkuijullonēt, tallatullonēt, okau-
serludlartullonēt, arktaijullonēt, Gudib nalegauvinganik
kingormgusiniāngilet.

11 Taimailolauktut illapse illangit; ubvarsimavlu-
sele, ivsornaititsimavluselo, idluartisimavose, Nalekab
Jesusib attinganut, Gudiptalo Anerninganut.

12 Tamainik pijungnarpunga, illangille attornangilet.
Tamainik pijungnarpunga kippalōtitauijomangilangale
sumut.

13 Nerkikset illingavut natjængnut natjæktauk illing-
avuk nerkiksennut; tapkoale tamaita Gudib attorung-
nērkojomārpeit. Timele assiniarnermut illingajuksaung-
ilak, Nalekamulle, Nalegarlo timemut.

14 Gudible Nalegak tuppaktilaukpa, uvagullotauk
tuppaktitsomārivätigut pitsartunerminut.

15 Kaujimangilase, Kristusib timisse avatigingmagit?
Kristusib avatingit tagva attoreksarivakka assiniarner-
mut? Taimaitsengilak!

16 Kaujimangilaselonēt, anguniartomut ungajok, ti-
meōngmet attautsemik tapsomunga? Tapkoagōk magguk
uvinioniarmennik attautsemik.

17 Nalekamulle ungajok, annernekattigiva.

18 Assiniarnek ulloreagissiuk. Innub ajortulliningit
tamaita, timinget avatāne pivut, assiniartorle ajortullivok
timiminik asseruidlarlune.

19 Kaujimangilaselonēt, timisse Anernerub ajungine-
rub illupsingnētub iglogingmagit, tamna Gudemit pijasse,
nangmineringitasselo?

20 Akkitujotuamut pissiāngomagapse: taimaimet Gude
nertorsiuk timipsingne tarnipsingnelo, tamakkoa Gudib
perkutigingmagit.

KAPITEL VII.

Nulliarēngnek pivlugo Paulusib kioninganik.

AGLALAUKTASSELE uvamnūt pivlugit, kiovunga: Idluarpok innungmut arnamik āktuingikune.

2 Assiniarne^k pitjutigællugole angut nangmineri^jaminik nulliakarle, arnarlo nangmineri^jaminik uekarle.

3 Angutib nulliane illænnaksarvigiliuk, arnabtau^k uine taimailiorvigiliuk.

4 Ulilik timiminut attanniungilak, uingale; taimaktau^k nullialik timiminut attanniunginivok, nulliale.

5 Avisartokarniarane aiparminit, kissiane tamarmik pijomajamingnut kannok sivitutigijomiglonēt, nerrikatanginer^mut tuksiarnermullo idluarsijomavlutik piviksakarkovlugik; ama kattimigitiglo, Satanasemut ōktorluktaukonnatik ikliguktailinek ajorapsiuk.

6 Tamannale næglinguermut okautigijara, perkojautilugo pinanga.

7 Innuille tamaita uvaptun-erkojomagalloartakka; il-lunatigle ingmigolingajomik tunnitsiviōvut Gudemut, illanget imāk, illanget taimak.

8 Aipakangitulle uigarnerillo imāk okaupakka: Uvaptun-īkunik namagajarpok tapkonunga.

9 Aipakanginerle ajorunitsuk, aipatārlit; aipakarnek idluarⁿersaungmet, ikligudlarnermut.

10 Nulliarēlle uvangaungitub, Nalekable perkoveit, uiggub uine kemmakonnago.

11 Kemmakuniugle uetārtuksaungilak, uinelonēt saimarsarlugo piliuk. Nulliaggublo nulliane aviteksaringila.

12 Assingille uvanga okaupakka, Nalegaungitub: Okpertok okpingitomik nulliakarune, taipsomalo najuēnaromakpago, aviteksaringila.

13 Arnaktau^k okpingitomik uekarune, taipsomalo najuēnaromakpago, aviteksaringila.

14 Okpingitok angut nulliaminut ivsornailingmet,

okpingitoktau k arnak uiminut ivsornailivok. Taimaingipet kittorngasse ivsornarajarput ; manale ivsornaiput.

15 Okpingitorle avitsomakpet, avikle. Okpertok angullonēt, arnalonēt, taimaitokarpet kelleksorsimangilak. Gudible kaikolaukpätigut, ullapkotekarkovluta.

16 Igville arnak, omæt, uit piuliniarmangangne, kannok kaujimavit ? Igvillonēt angut, nulliet piulinarmangangne, kannok kaujimavit ?

17 Illunatigle ingmikōrlutik Gudib sorlo illingati-laungmagit; sorlolo Nalekab kaikolaungmagit, illunatik ingmikōrlutik, taimak innōniarlit. Tamattominga illagēne illunaine perkojivunga.

18 Kippimaneliub kaikojaumagune innub, kippimanek malligeksariva. Kippimangitoktau kaikojaumagune, kippijauniarane.

19 Kippimanek attungilak, kippimangerlo attunginivok ; Gudible perkojangit nalektaujariakarput.

20 Innugle kannok illingalaungmangæt kaikojautil-lugo, taimaitsainarle.

21 Kivgautillutit kaikojaumaguvit, tamanna issumajārutiginago pīt ; kivgaujungnērungnaruville, taimainer-saulerit.

22 Kivgaavlune kaikojaumajok Nalekame, tamna Nalekab kivgaujungnērtipa, taimaktau kivgautinnago kaikojaumajok Kristusib kivgariva.

23 Akkitojotuumut pissiāngovose ; kivgauniarase innungnut.

24 Illunase kattangutikka, attunit kannok illingalaung-mangapselonēt kaikojautillese taimaidluse Gudemē-tuaritse.

25 Uigasuille pivlugit perkojasilaungilanga Naleka-mit ; issumagale annipara, uvanga napkiningnarmik tunitsiviolaurama Nalekamut nellagōrlunga.

26 Mana tagva idluarasugivara, tamattomane kappi-anarninga pivlugo, innungmut idluarpok, taimailingatui-narpet.

27 Nulliamut kelleksorsimaguvit, kellerudsārasuarni-arnæk ; nulliakangikuville, nullieksarsioriarnæk.

28 Nullianikuville ajortulliangilatit ; uigasuglo uini-

kune ajortulliinginivok; nauk taimaitut timimikut kapianarnekarmärput. Taimaitaukojomangigalloarpapse.

29 Mattomingale okautsivunga kattangutikka, nellitok sivikipok, imäk ama issumaga: Nulliaggit nulliakangitotitun-ïkovlugit; keajullo, keangitotitut;

30 Kuviasuktullo, kuviasungitotitut; pissiniartullo, sorlo perkutiginagit.

31 Sillaksublo mattoma pinginnik attortut, attornerlungniarnagit; sillaksub tamattoma illinganinga nungut-somärmet.

32 Issumagivapsele issumajärkojomanase. Aipakangitub issumagiveit, Nalekab pingit, Nalekab idluarijanganut illingajomavlune.

33 Aipagguble nunab pingit issumagiveit, nulliaminut idluarijaujomavlune. Uiggilo uigasullo adsigëngilet;

34 Uikangitub issumagiveit Nalekab pingit, ivsor-naitsomavlune timimigullo annernermigullo. Uigguble issumagiveit nunab pingit, idluarijaujomavlune uiminut.

35 Tamattomingale okarpunga, illipsingnut idluangmet; napperomavluse pinanga, imaitomulle pijunga, idluarkutaungmet, Nalegak kivgartutsainarlugo ullapitaukonnase.

36 Illapsele idluarasugingikuniuk pannime uckangininga Jahringita idluarnerpänojut nelliningænne, taimaglo pijariakarkörmet, issumaminik pile; ajortulliangelak, taimaitut uinikilit.

37 Omamigulle kajusimajok, agviarutekaranelo issumaminik pituvariakarame; omamine issumasimagune (panine) uigasuk erligutillugo, idluartomik pivok.

38 Taimak uiniktitsijok, idluartomik pivok; uiniktitsingitorle, idluarnersamik pivok.

39 Arnab perkojet nalengniariakarpeit, uine innotillugo; uinele tokkopet, issumaminik pituvariakarpok uisigune pijomajaminik; kissiane Nalekame piniartuksavok.

40 Pilloringnersaujorle taimailingatuinarpet, issumaga malliklugo. Uvangaletauk Gudib Annerninganik pekarasugivunga.

KAPITEL VIII.

Gudeungitunnut tunnergutinnik.

GUDEUNGITUNNULLE tunnergutit pivlugit kaujima vogut, illunata illissimagapta. Illissimanek piöjorititsivok, næglingnerle äkiksoivok.

2 Illissimanasugijokarpelle sumik, tamna kaujimangilak sulle, kaujjariakarnerminik.

3 Gudemigle nægligosuktokarpet, tamna illitarijauvok tapsomunga.

4 Gudeungitunnut tunnergutinnik nerrinek pivlugo kaujimavogut tagva, Gudeungitok nuname pingimet, asianiglo Gudekangimet, attausek kissime.

5 Gudennik taijaujokaralloarpok killangmelonēt, nuname lonēt; Gudit (taimaitut) unnungmetta, Nalekello unnungmetta.

6 Taimaigalloarlune, attausēnarmik Gudekarpogut, Atata, tapsomanget illunarsoatik pivut, uvagullo tapsomanēpogut; attausēnarmiglo Nalegakarpogut, Jesuse Kristusemik, tapsomuna illunarsoatik pivut, uvagullo tapsomunga.

7 Illunatigle attunit tamattominga illissimangilet. Illangit sulle issumajadlarmetta Gudeungitut pitjutigællugit, Gudeungitunnullo tunnergutaujunnik nerrivut, tamattomunga issumangit sujuktauvut, sangēmetta.

8 Nerkele idluarutigingilavut Gudib sāngane. Nerrinivut pivlugo idluarnerauniængilagut, nerringinivut pivlugolo idluarnerauniængilagut.

9 Udsertoleritsele, kivgaunginise tamanna apōtiksaulerkonnago sangētunnut.

10 Igvit illitarksinekartotit, nellietta tækkogunitit nerrimarvingme iksivatillutit Gudeungitub iglungane, tamna issumamigut, sangēname, kajungersartaulingilak, nerrilune Gudeungitunnut tunnergutinik?

11 Kattangutib tagva sangētub, Kristusib tokkotigijanget, illitarksinīt asserorutiginiarpa.

12 Taimagle ajortulligupse kattangutigēnut, killerd-lugillo sorlo issumangit sangētut, tagva Kristusemut ajortullivose.

13 Taimaimet nerke kattanguma sinaungasautigik-pago, nerkemik nerrijomanajatsengilanga, kattangutim-nut sinaungajomananga.

KAPITEL IX.

Ajochertuijut issumagijaujariakarput piksangininnik.

APOSTELEUNGILANGA? Kivgaujungnaingilanga? Nalegavut Jesuse Kristuse tækkolaungipigo? Illipse sennamajigingilapsinga Nalekame?

2 Assipsingnut Aposteleungikuma, illipsingnut Aposteliövunga; Aposteliöninnik nellunaikutauvose Nalekame.

3 Tamædsa akkiornera, erkartortimnut.

4 Nerrijuksaungilagut immertuksaulutalo?

5 Nullialijartuksaungilagut arnamik kattangumik, Apostelitiut assiptitit, Nalekablo kattangutingititit, Kefasetullo?

6 Uvangalo Barnabaselo kissimnuk taimak pijung-nangilaguk?

7 Kina sorsugiartorka nangminek piminik piksarsiniarlune? Kina Weineliksamik perorksēvilliorka, perorksēangita illanginnik nerinane? Kinalonēt nergjutinnik pairksiva, ēsinanelo nergjutit tapkoa immunginnik?

8 Innub illusinga attordlugo taimak okālavik? Perkojet taimaitunnik okausekanginivæt?

9 Mosesib perkojanganne aglaksimangmet: Ivsarusertuksaungilatit tuktuvarmik (sullugainernik) tulertomik. Tuktuvaît (kisseta) Gudib issumagivagit?

10 Ubvalo mattominga piluatomik uvagut pivluta okālalaungilak? Aukak, uvagut pivluta aglaksimangmet. Poachreartok (ivsumik) poachreartuksauvok nerriuklune, sullugainerniglo katsuktok nerriuklune katsuktuksauvok.

11 Annernerub pinginnik kārngasuigapta illipsingnut, timipse attoreksanginnik illangaikupta, angiluarka?

12 Assivut taimaitomik perkojijungnarpetta illipsingnik, uvagut pijuksaunersaungilagut? Uvagulle perkojinnermik taimaitomik attorlaungilagut; sunatuinaille kammagingilavut, agviarutiksarsijomanata Kristusib okausinginnut tussarnertunnut.

13 Kaujimangilase kivgartortut ivsornaitovingme ner-rivangmetta ivsornaitoviub pinginnit? Altaremelo kivgartortut, Altarib kānganut illijaujut illangerpangmagit?

14 Taimaktauk Nalegak perkojilaukpok, okautsinnik tussarnertunnik okālajut, okautsinnut tussarnertunnut in-nogutiksarsijuksaungmetta.

15 Tamakkoningale attulaungimariktunga. Taimailiorviōjomavlungalo tamattominga aglanginivunga. Tok-konersarijomavunga, nertornautiksamnik aksartāunimnit.

16 Okautsit tussarnertut okālatigigapkit, nertortuksaungilanga uvamnik; taimailiortuksaugama. Kappi-anamēk uvamnut, okautsit tussarnertut okālatigigikupkit.

17 Kunnunanga okālaguma, akkilertauijomārpunga; kunnukumale, pinniarnek tamanna perkojaugalloarpok uvamnut.

18 Sumik tagva akkilertauniarpik? Imāk: Okautsit tussarnertut Kristusemik okālatigigapkit, taimailiorpunga akkilertaukojinanga; attornerlugomanago kivgaunginera okautsit tussarnertut pitjutigællugit.

19 Nauk innungmik nalegeksakarnanga, uvamnik kivgautitsijunga tamainut, unnuksiniaromavlugit (okper-tukset).

20 Judinne Juditun-īpunga, Judit idluarsekojomavlugit. Perkojalingne, perkojaliktun-īpunga, idluarsekojomavlugit perkojaggit.

21 Perkojakangitunne, perkojakangitotun-īpunga, idluarsekojomavlugit perkojakangitut; nauglo Gudib sāngane perkojalingitsengilanga, Kristusible perkojangit nalekpakka.

22 Sangētunne sangētotun-īpunga, sangētut idluar-

sekomavlugit. Illunainut adsiunasuarpunga illunane, illangillonēt illunainit piuliniaromavlugit.

23 Okautsille tussarnertut pivlugit taimailiorpunga, nangminek illangiubvigijomavlugit.

24 Kaujimangilase akpalliutivingme akpangerkattautijut, illunatik akpangeralloarmetta attausēnauble pivianartok piva? Akpangerniaritse tagva, tigulugo tamna.

25 Ingiakattautijulle illunatik assianik pinasuangilet; ipkoale niakōtiksak asserojok pijomavlugo, uvagulle asserojuitomik piniarpogut.

26 Taimaimet tagva akpangerpunga kollarnangitomot; sorsukpungalo sorlo sillatuinarmut issakailunga pinanga:

27 Timigale aktorsartidlarlugo kivgautipara, assimnut okālajunga, nangminek egitaujomananga.

KAPITEL X.

Israelitit Sakramentinginnik.

ANGIGUTIJOMANGILAPSELE kattangutikka, angajokavut illunatik nuvujab attānelaungmetta, illunatiglo immakut pissulaukput;

2 Illunatiglo Mosesemut (illingavlutik) baptitaulaukput nuvujamullo immānelo;

3 Illunatiglo adsigēktomik nerkiksamik annernelingmik nerrilaukput;

4 Illunatiglo adsigēktomik immikksamik annernelingmik immerlaukput; kairtomille annernelingmit pijomik immerlaukput, tapsoma mallingmagit, kairtok tamna Kristuseōlaukpok.

5 Unnuktulle tapkonanget Gudib kuviagilaungileit, taimaimet innōjungnērtitaulaukput innukajuitome.

6 Tamædsale ulloreakutiksarivavut, ajortomut ikligudlarkonnata, taipkotitunak ikligudlartotitut.

7 Gudeungitullo nalengniarassigik taipkoa illangititut, sorlo aglaksimangmet: Innuit ingilerput nerrimārlutik, immilarmiglo, nikovilerpullo okigēserlutik.

8 Assiniaratatauk sorlo taipkoa illangit assinialaungmetta, 23,000 dillo tokkolaukput uvlorme attautseme.

9 Kristusemiglotauk òktorniarata, sorlo taipkoa illangita oktorlaungmatsuk, kuglugiarälungnullo tokkotaulaukput.

10 Avamudlarasetauk, sorlo taipkoa illangit avamudlarmetta asserorsaijomullo tokkotaulaukput.

11 Tamakkonungale tamainut pijauvut taipkoa erkaumajeksuniarkovlugit; aglaksimagivuttauk innertertaukovluta, uvagut, sillaksub uvlungita kingorlienne inñojogut.

12 Taimaimet issumamigut nængerasugijok, kammallerle ochoniarane.

13 Assianut òktorluktaungilase sulle, innuit kaitanginnut kissiane; Gudible nertornarlune ajornarutipsingnik òktortaukonieñgiläse; òktorlungnartorle taimak nagga-serniarpa asserortaukonnase.

14 Taimaimet nægliktakka, Gudeungitunnut kivgar-tornek ulloreagissinuk.

15 Sorlo illissimajunnut okälavunga, okautsikka tamakkoa kiglissiniarsigik.

16 Ermgusiärsuk saimanartok, saimartavut, tamna Kristusib aunget illagingila? Kakkōjak, avgortavut, tamna Kristusib timinget illagingila?

17 Kakkōjak attausiōngmet, taimak unnuktovluta timēōvogut attautsemik; kakkōjak attausek illangiubvigigaptigo tamapta.

18 Uviningmingnik Israelitiōjut, nautsertorsigik. Tunnergutinnik nerrijut, taipkoa Altare illangiubvingilæt?

19 Kannok tagva okarlunga? Gudeungitok suksaunerarpigo? Gudeungitunnullonēt tunnergutit suksaunerarpigit?

20 Okarpungale, nellojut tunnergutiksamingnik tunnijivut Satanasinnut, pinatiglo Gudemut, Satanasille illagēngninginnut illaukojomatsengilapse.

21 Nalekab ermgusiärsunganit, Satanasillo ermgusiärsunginnit attautsekut immerungnangilase; Nalekab

nerrimärvianit, Satanasillo nerrimärviännit attautseku illangiutijungnangilase.

22 Nalegarlonēt ningarosuktitsomavittigo? Tapso-manget pitsartunersauvita?

23 Tamainik pijungnaralloarpunga, illangille attor-nangilet. Tamainik pijungnarpunga, illangille idluar-saingilet.

24 Nelliellonēt nangminerijsaminik kennerriane, il-lunatigle attunit assime nangminerijsanganik.

25 Nerkit niorgutikset tamaita niuvervingmētut ner-rissigik, apperkotiginiarnagillo issumajärkonnase.

26 Nuna pingillo tamaita Nalekab perkutigingmagit.

27 Okpingitulile illanget nerrijartorkokpasse, aijoma-gupselo, mannijerviönisse nerrissigik, apperkotiginiar-nagillo issumajärkonnase.

28 Okautsaulerupsele, tapkoa tunnergutauvut Gude-ungitunnut; nerrijuksangilase kaujititsijok tamattominga pivlugo; issumajartokarkonnago. Nuna pingillo tamaita Nalekab perkutigingmagit.

29 Erkarsautille okautigivakka, erkarsautitit pivlugit pinanga, assiville erkarsautingit pivlugit. Sög assima erkarsautinginnut kivgaunginera erkartortaukojeksari-vigo?

30 Kujalivlunga attorupko, sogle mittautigijaujaria-karkik kujalijutigijara pitjutigællugo?

31 Taimaimet, nerrigupselonēt, immerupselonēt, su-miglonēt pingmangapse, Gude nertorlugo tamaita pin-niarsigik.

32 Sinnaunganiarase Judinnullonēt, Grichinnullonēt, Gudib illagēktitanginnullonēt.

33 Sorlo uvangatauk tamainut kuviagijaunasuarama sunatuinarnik, uvamnut pijut piniænginapkit, unuktun-nulle attornartut piulijaukovlugit.

KAPITEL XI.

Sinaunganartok ulloreagilugo.

UVAMNIK mallikteõtitse, sorlo uvanga Kristusemik.

2 Nertorpapsee kattangutikka, erkaumagapse (okautsimnik) tamainik, malligeeksello perkojakka illipsingnut, attutsiarapsigik.

3 Kaujimakovapsele, angutit nellietalonēt Kristuse niakoringmago, arnable angut niakoriva, Kristusible Gude niakoriva.

4 Angutit nelliet tuksiarangame, nellautaijarangame-lonēt nessarsimavljune, niakone nachonartipa.

5 Arnelle nelliet tuksiarangame, nellautaijarangame-lonēt nessarsimanane, niakone nachonartipa, sallimajotun-īnajarmet.

6 Arnak nessarsimajomangikune, kipsartaugilit nu-jangit. Arnarle nujakarune kipsarsimajunnik sallima-junniglonēt nachonadllarmet, nessarsimalune pile.

7 Angulle nessarsimajuksaungilak adsiutaungmet Gudemut, tapsomalo nertornautigingmago; arnarle angutib nertornautigiva.

8 Angut arnamit pingimet, arnarle angumit pivok.

9 Angut pingortisimanginivok arnak pivlugo, arnarle angut pivlugo.

10 Taimaimet arnak nalengnermut nessakartuksavok, Engelit pivlugit.

11 Nauk Nalekamčngilak ingmikorljune, angullonet arnamik illakarane, arnarlonēt angumik illakarane.

12 Sorlo arnak angumit pingmet, taimaktauk angut arnakut pingmivok; tamaitale Gudemit (pivut).

13 Nangminek erkarsaritse tækkominarmangæt, nessarsimanginame arnak tuksiaranget Gudemut?

14 Ingminiglonēt sakkijanginiva illipsingnut, angutib nutsenne takkijorortikunigit, nachonautigingmagit?

15 Arnable nutsenne takkijorortikunigit, pinnarnau-

tigingmagit? Nutseminik tunntsiviõngmet ulliktaujutivlugit.

16 Tamanale pivlugo akkerartorosuktokarpet akkunapsingne, tamna kaujilerle, uvagut taimaitomik illusekanginapta, Gudib illagëktitangillonët.

17 Tamattomingale innertertuksauvunga: nertornermik ajulerpapse, ajunginersamik illusekarase, ajorner-saumigle illusekarluse kattimavakkapse.

18 Sivorlermik tussarpunga, kattimalerangapse illagëktunne, akkerartortigëkapsegök, illangagullo okperivara.

19 Ingmikut akkerartortokariakangmet illipsingne, nellagörtut akkunapsingne sakkijarkovlugit.

20 Taimak kattimalerangapse Nalekab Komunioniganik pijungnangilase.

21 Nerriluse illunase ingmikõrluse nangminek pine pingmago sivorliovlune, illangelo käkpok, aipanga namaksivok.

22 Iglokangilase nerrimarviksapsingnut immerviksapsingnullo? Ubvalo Gudib illagëktokotingit nachogivisigik, pekangitullo kangusuktilugit? Sumik okartuksauvîk illipsingnut? Nertordlertuksauvîk illipsingnik? tamanna pitjutigællugo nertungilapse.

23 Nalekamit pivara illipsingnut tunnijara. Nalekab Jesusib unuame taipsomane pititaugame, kakkojak tiguva,

24 Kujalivlune avgorpa, okarlunelo: Tigulugo nerrisiuk, tagva timiga, avgortok illipsingnut; taimailioritse erkaumajauniksamnut.

25 Taimaktauk ermgesiärsuk (tigugiva) unnuktome nerrijarëramik, okarlunelo: Ermgesiärsuk tamna Testamentetauvok aumne; taimailioritse immilerangapsiuk erkaumajauniksamnut.

26 Kakkojak tamanna nerrilerangapsiuk, ermgesiärsungmillo tapsomanget immilerangapse, Nalekab tokunga okautigijeksarivasse tikkerkärtinnago.

27 Nelliet kakkojamit tapsomanget nerrijok, Nalekablonët ermgesiärsunganit immertok, idluarsinane, tamna pitlareksauvok Nalekab timälo aungalo pivlugik.

28 Innugle nangminerminek kiglissiniarkärle, taimaglo kakkojamit tapsomanget nerrile, ermgušiärsungmillo tapsomanget immerle.

29 Nellielle nerrijo, immertorlo idluarsinane, tamna nerrivlunelo immilarmelo erkartortautiksaminik, tamanna pivlugo, Nalekab timinga issumaginginamiuk.

30 Taimaimet ajulertut kanimajullo unnudlarput akkunapsingne, unnuktullo sinnikput, (tokkovut).

31 Nangminiptingnigle erkartorupta, erkartortau-niarajangilagut.

32 Erkartortaujarangaptale, Nalekamut sugiartaulerpogut, sillaksoarmiut illagilugit pitlartaukonnata.

33 Taimaimet, kattangutikka, nerrijartorluse kattilerangapse, illase uttakkissigik.

34 Käktokearpelle, iglomine nerrikärle; kattimanip-singnut erkartortautiksarsikonnase. Idluarsaijutiksama assugit pijomärpakka, tikkikuma.

KAPITEL XII.

Adsigēngitunnik tunnergutinnik annernelingnik.

KATTANGUTIKKALE, nellokojomangilapse annernelingnik tunnergutinnik.

2 Nellungilase, nellojoksōlaurapse, ailaurapselo Gudeungitunnut okajuitunnut, sorlo tessiortaugapse.

3 Taimaimet kaujitipapse Gudib Annerninganut okālajub, Jesuse okarnerlotigitsengila, nelliellonēllo Jesuse Nalekamik taisijungnangilak, Annernerub ajunginerub pitingipago.

4 Tunnergutit sunatuinauvut, Annernerle attausiōvok.

5 Kivgartornerillo sunatuinauvut, Nalegarle attausiōvok.

6 Pitsartunerillo sunatuinauvut, Gudele attausiōvok, tamainik pinniartitsijok tamaine.

7 Illunatigle Annernerub sakkerninganik tunnitsiviōgamik, attoreksarivæt idluartomut.

8 Illanget illissimanartunnik okausekarlune tunnitsiviövok Annernermut ; illangelle illitarksinermik okausekarlune, Annernermut tapsomungaĩnak.

9 Illangello okpernermik, Annernermut tapsomunga ; illangello tunnergumik innuliklernermut, Annernermut tapsomungaĩnak.

10 Illangello tattamnantullinernermik ; illangello nelautainermik okāavlune ; illangello illitarksivlune annernermik ; illangello okautsinnut tussarngartenmut okāavlune ; illangello okautsit tussarngartet nellonērlugit.

11 Tamakkoale tamaita Annernerub tapsoma attausetōjub pinniarpeit, issumaminiglo illunaita attunit illangiutitipeit nangminerijeksanganik.

12 Sorlo time attausiōjok, unnuktunnik avatekangmet ; timiblo tapsoma attautsib avatingit illunatik, nauk unnugalloarlutik, attausek timigivæt ; Kristusetauk taimainivok.

13 Tamapta Annernermut attautsemut baptisimagapta, attautsemik timeōlerkovluta, Judiōguptalonēt Grichiōguptalonēt, kivgauguptalonēt kivgaungikuptalonēt ; illunatalo immitauvogut Annernermut attautsemut.

14 Timelo attausēnarmik avateliungimet, unnuktunnigle.

15 Ittikket okarajarpetta, aggaunginapta, tamanna pivlugo timib avategingilātigit ; timib tagva avateginajangleit ?

16 Siuttauk okarajarpet, ijiunginama, tamanna pivlugo timib avategingilānga ; timib tagva avateginajangila ?

17 Time tamat ijiōkpet, nanēnajarka tussarnekk ? (time) tamat siuttaukpet, nanēnajarka naimanekk ?

18 Manale Gudib avatit tamaita illilaukpeit illunatik ingmikōrlugit timemut, issumaminik.

19 Avatille illunatik attausēnak avateōkpetta, time nanēnajarka ?

20 Manale avatit unnudlarput, timele attausiōvok.

21 Ije aggangnut okarungnangilak, attoriakangilapse ; niakotauk ittikkennut, attoriakangilapse.

22 Anginersamigle imaipok: Timib avatingit sangēnersaujorijavut, tamakkoa attoriakarnerpangōvut.

23 Kangunarkejorijavut timeme, tapkoa pinnarnarsitinersarivavut; pinnarnaitigijavullo tapkoa ānanausitinersarivavut.

24 Ananausitigijavut, pinnarnarsititaujariakangimetta. Gudible time taimak avatilerdlugo piva, avat ajoksarnersak pinnarnarnersautilerdlugo;

25 Akkerartorkonnagit timemetut, ikkajortigērkovluggille avatit ingmingnut.

26 Taimak avatit illangellonēt ānialerpet, avatit illunatik āniakattigivæt; avatillonēt illanget nertornartitaukpet, avatit illunatik kuviasukattigivæt.

27 Illipsele Kristusib timigivāse, ingmikōrluse avatigivāse.

28 Gudiblo illagēktunne kivgartorkolaukpeit sivorlarmik Apostelit, aipanganik nellautaijut, pingajuanik ajochertuijut, tungagut tattamnantullijut, tungagut innuliklernernermik tunnergutiggit, ikkajortuksello, attaniotijullo, okautsinniglo (ingmigolingajunnik) sunatuinar-nik okāljut.

29 Illunatik Aposteliōvæt? Illunatik nellautaijōvæt? Illunatik ajochertuijōvæt? Illunatik tattamnantullijungnarkæt?

30 Illunatik innuliklernernermik tunnergutekarkæt? Illunatik okautsinnik (ingmigolingajunnik) sunatuinar-nik okālavæt? Illunatik nellonērsijungnarkæt?

31 Tunnergutit saimanartut idluarnerset pinasuarsigik. Sullelo mana unnertotsomavapse apkomik idluarnerpāngōjomik.

KAPITEL XIII.

Næglingnerub angnerpāngōninganik.

INNUIT (illunatik) Engelillonēt okausinginnut okāljungnaruma, næglingnekarnangalo, kannujatut sivanertotut, avilortotullonēt-īnajarunga.

2 Nellautainarniglo okarungnaruma nellonartoksuillo

tamaita kaujimagupkit, illissimanartullo tamaita illiss
magupkit; okpernekarumalo tamainik, kakkaluit agla
nukterungnarlugit, næglingnekarnangalo, suksaunajang
itunga.

3 Pikkalo tamaita pilliutigigalloarupkit aklujunmut
timigalo tunnigupko ikkoalaklugo, næglingnekarnangalo
attorajangimarikpok uvamnut.

4 Næglingnek kamangitsertorlunelo pitsiartoksōjok
næglingnek anātūtingilak, næglingnek tappatungilak,
piōjorinanelo;

5 Illuserluktomik sakkertitsingilak, nangminiksasiung-
ilak, ningarosuktitaujungnaranelo, asseroinasuangilak.

6 Idluitullinek kuviasutigingila, miksekarnerle kuvia-
sutigiva.

7 Tamainik erkasungilak, tamainik okperpok tamainik
nerriupok, tamainik kennuērsarpok.

8 Næglingnek sorērnianēgilak, nellautainerillo sorēro-
mārput, okautsillo (ingmigolingajut) sorēromārput, illi-
tarksinerlo sorēromārput.

9 Illaēnarnik kaujimagapta, illaēnarniktauk nellau-
taivluta.

10 Namaksinerle nelliutikpet, illaēnarnerit tava so-
rērniarput.

11 Sorrusiolaurama sorrusektut okālalaupunga, sor-
rusektullo sillatunekalaupunga, issumakalarmalo sor-
rusektut; angutimariōleramale ipperarpara sorrutsib il-
lusinga.

12 Tamattomane kemmergōvogut sorlo tachartōtikut,
okautsemut morētomut, tagvanele kēnarnit kēnarnut.
Māne illitarksivunga illaēnarnik, tagvanele illitarksijo-
māpunga, sorlo illitarijagama.

13 Manale makkoa pingasut, okpernerlo, nerriungner-
lo, næglingnerlo sokkosernianēgilet. Næglingnerle ta-
makkonanget anginerōvok.

KAPITEL XIV.

Nellautaingub attorkojauninganik.

NÆGLINGNEK pinasuarsiuk. Annerneggillo (asingit) tunnergutit tussugissigik, tukkekartitsinerle pi-luarlugo.

2 Tussarngartet okausinginnut okälajok, innungnut okälangimet, Gudemulle; tukkisijaujungnangimet kimut, annernekulle nellonartut okautigiveit.

3 Tukkekartitsilunele okälajok, innungnut okälavok idluarsarlugit, kaiblarlugillo, nekkoksitilugillo.

4 Tussarngartet okausinginnut okälajok nangminek idluarsivok; tukkekartitsilunele okälajub, illagēt id-luarsitipeit.

5 Tussarngartet okausinginnut okälajungnarkogalloar-papse illunase, anginersamigle tukkekartitsiluse okäla-kovapse; tukkekartitsilune okälajok anginersaungmet, okälajomit tussarngartet okausinginnut; kissiane tukke-kartigunigit, illagēt tamakkonunga idluarsartaukovlugit.

6 Tagvale kattangutikka, okälajartoruma illipsingnut tussarngartet okausinginut, suksaunajarkik illipsingnut, okälavigingikupse sakkijartunnullonēt, illissimanartun-nullonēt, tukkekartitsinermullonēt, ajochertütsemullo-nēt?

7 Sorlotauk õmangitut nippekartut, nipsautillonēt, Harfillonēt, ingmikõrtomik errinakangipetta, kannok kanjimanarka sumik nipsausijartomik Harfesijartomig-lonēt?

8 Tiptulautiblo nippinga nellonarpet kina oppalungē-rajarka sorsungniarnermut?

9 Taimaktauk illipse okautsinnut tussarngartenmut okarupse, tukkisijaujungnangitunnik okausekarluse, kan-nok tagva kaujijaujungnarka suna okartaumangæt? maungatuinak okälaniarapse.

10 Okautsit sunatuinaugalloarput sillaksoarme, at-tautsillonēlle tukkekangitokangilet.

11 Nippible tukkinga tussängikupko; okälajomut tækkorngartaulerpunga; tamnatauk okälajok tækkorngartaulerivok uvamnut.

12 Taimaktauk illipse, Annernerub tunnergutingit pinasuarvekapsigik, anginerpängöjomigle illagēt idluarsitiksanginnik piniaritse, tamainik piksakaluarkovluse.

13 Taimaimet, tussarngartet okausinginnut okälajok, tuksiarle taimak okautsine nellonērtitsomavlugittauk.

14 Tussarngartet okausingit attorlugit tuksiaruma, annernimne tuksiaralloarpunga, issumagijakkale attornangilet kimullonēt.

15 Kannorle tamanna illingajuksauva? Imāgle: Tuksiaromavunga annernerme, tukkisinartomiglo tuksiaromavunga; nertordlerutiksennik imgeromavunga annernerme, nertordlerutiksenniktauks tukkisinartunnik imgeromavunga.

16 Saimartitsignville annernermut, kannok illissimangitok tagvanētok, Amenemik okarungnarka kujalitiksētitpitjutigzelligit, okautsitit tukkisinginamigit?

17 Igvit kujalitsiaralloartotit, assingnele idluarsitsengilak.

18 Gudiga kujagivara, tussarngartet okausinginnut okälannersaugama, illunapsingnit.

19 Illagēnele okälavlunga okautsinnut tellimaēnarnut tussäksennut, assikka ajochertoromavlugit, tamanna idluarinersarivara okautsinnit zeln tausendinit tussarngartennit.

20 Kattangutikka, sorrutsititut sillatunekarniarase; ajortomulle nutakkatitun-ītitse, innersimajutitulle sillatunekaritse.

21 Perkojenne aglaksimavok: Innungnut okkonunga okälajomavunga tussarngartet okausinginnut, tækkorngartello kaninginnut, nauglo taimak nalengniængilānga, Nalegak okarpok.

22 Taimaimet tussarngartet okausingit nellunaikutavut okpertunuungitok, okpingitunnulle; tukkekartitsinerle okpingitunuungitok okpertunnulle.

23 Illagēt illuēngarlutik attautsime kattimalerunik, illunatiglo tussarngartet okausinginnut okälakpetta; illis-

simangitullo okpingitullonēt itterunik, sillaitoksōjose okautiginajangilāse?

24 Illunatigle tukkekartitsilutik okālakpetta, okpingitorlo illissimangitorlonēt itterune, illunainut tagva ikpi-giktaulertok, erkartortaulerlunelo illunainut.

25 Taimaglo iersimajut omættāne sakkerajarput; pamakterlunelo Gude tuksiarviginajariva, kiglīgiudsinajarporlo Gudemik nellagut illipsingnetomik.

26 Kannok tamanna illingava kattangutikka? Kattimalerangapse, illunase nellise imgerutiksakarpok, ajochertuitiksakarpok, tussarngartet okausinginnut okālavok, sakkerviōmajutiksakarpok, nellonērsitiksakarpok; tamakkoa tamaita illingatitaulit ākiktaujutiksamut.

27 Okālajokarpet tussarngartet okausinginnut, magguglonēt unnunerōgunik pingasut, nellekārlutik pilit; attautsible nellonērsarligit.

28 Nellonērsijokangipelle, illagēktunne (imna) nippangerle; ingminullo, Gudemulle okarle.

29 Tukkekartitsijulle magguglonēt pingasullonēt, okālalit, assingillo kiglissiniarlit.

30 Tagvanele iksivajut illanget sakkerviōmajutiksakarpet, sivorlek nippangerle.

31 Illunase tukkekartitsiluse okālatuinariakarpōse, nellekarluse, illunatik illinniarkovlugit, illunaitalo kaiblar-taukovlugit.

32 Nellautaijulle annerningita nellautaijut (assitik) nalegariveit.

33 Gude idluangitomik perkojitsengimet, ullapirsau-migle; sorlotauk illagēktunne ivsornaitunne illunane.

34 Arnasse nippangerlit kattimavingme; okālanermik perkojautsengimetta, nalektuksautuinarlutigle, sorlotauk perkojet okālangmetta.

35 Sumigle illinniaromagunik, uitik apperilittigik iglo-mingne. Okālanek kattimavingme idluangimet arnennut.

36 Illipsingnillonēt Gudib okausingit pimavæt? illipsingnillonēt kissipsingnut pititaumavæt?

37 Nellautaijorijokarpet, annerneliōjorijokarpellonēt; tapsoma kaujilerligit, aglaktakka illipsingnut, Nalekab perkojaringmagit.

- 38 Kaujimangitokarpelle, tamna kaujimangilerle.
 39 Taimaimet kattangutikka, tukkekartitsinermik pi-
 nasuatsiaritse, tussarngartello okausinginnut okälajut in-
 nerterniarassigik.
 40 Illusitsiarikluselo, idluarsainiaritse tamainik.

KAPITEL XV.

Kristusib makkininganik.

ERKAITIPAPSELE kattangutikka, okautsinik tus-
 sarnertunnik okälatigilauktamnik illipsingnut, tapkoa il-
 lelliolaurapsigiktau, tungavigigapsigiglo.

2 Tapkonungatauk piulijauniarapse, sorlo okälatigi-
 laurapkit illipsingnut, issumamiutarigupsigiglonët; imai-
 pellonët, sullinase okerilaurupsigik.

3 Nangminektau tunmitsiviölaunera, illipsingnut okau-
 tigilauktakka, sivorliudlugit makkoa; Kristuse ajornivut
 pivlugit tokkolaungmet, aglait malliklugit.

4 Illijartortaungmello, uvluglo pingajuængne makkisi-
 mangmet, aglait malliklugit.

5 Tækkojaungmello Kefasemut, kingorngagut 12 in-
 nut.

6 Ama kingorngagut tækkojaulaukpok attautsekt
 kattangutigënnut 500 dit unnukejanginnut; sulle tamædsa
 tapkoa unnuktut innövt, illangille sinnisimanerput.

7 Ama tækkojaulaukpok Jakobusemut, kingorngagut
 Apostelinnut illunainut.

8 Illunainit kingorlerpängövlunga uvamnuttauk tæk-
 kojaugivok, erniangojotut pijeksaungitotun-ilunga.

9 Üvanga mingnerögama Apostelinnit; nellokotijunga
 tajaunermik Apostelemik, Gudib illagëktitangit unang-
 milaurapkit.

10 Gudible saimarsaininganut illinganera taimaipok;
 saimarsautalo uvamnnt pijok sullinane pimangilak, u-
 vangale taipkonanget tamainit pinniarnersaulauktunga,
 uvangale pingitunga, Gudible saimarsaininget illaging-
 manga.

11 Uvangale tagva taipkoalonēt, taimak okālavogut, taimaglo okpilaukpose.

12 Kristusele tokkungajunnut makkisimajok okautigijaungmet, kannok tagva illase okausekarkæt, makkinek tokkungajunnit suksaungimet?

13 Makkinerle tokkungajunnit suksaungipet, Kristuse-tauk makkisimangilak.

14 Kristusele makkisimangipet, okālanivut sullingilet, okpernisetauk sullinginivut.

15 Uvaguttauk naipitaunajartogut kigligiudsijutitut nellangaitutitut Gudemik, tamna Kristusemik tuppaktit-sijok okautigigaptigo, tuppaktinajalaungitanganik, tok-kungajut makkiviksakangipetta.

16 Tokkungajut makkiviksakangipetta, Kristusetauk makkisimanginivok.

17 Kristusele makkisimangipet, okpernise suksaungi-lak, sullelo ajornipsingnētose.

18 Taimaktauk assiomasvut, Kristuseme sinnisima-nertut.

19 Mane kissiane innotilluta Kristuse nerriugilaurup-tigo, innungnit tamainit ajulernerpāngōjogut.

20 Manale Kristuse tokkungajunnit makkisimavok, sivorlerpāngōvorlo sinnisimajut akkorngænit.

21 Innungmut attautsemut tokko pingmet, innungmullo attautsemut makkiviksak tokkungajunnit pivok.

22 Sorlo illunatik Adameme tokkolermetta, taimak Kristuseme illunatik omartitaujomārput.

23 Illunatigle ingmikōrlutik. Sivorliotijok Kristuse; kingorngane Kristusib innukotingit tikkitsomārpet.

24 Tamattoma kingorngane naggatiksak, nelliuting-met nalegauvik pitipago Gudemut Atātamut, nalegaune-rillo, attanniotinerillo, pitsartunerillo tamaita attorung-nērkogunigit.

25 Attanniotijariakarporle, omigijiminik illunainik illijerkārtinnago ittikkame attānut.

26 Omisuktut kingorlerpānget, pējartaujomārtok, tok-koōvok.

27 Tamaitarsuit illilaungmagit ittiggangita attānut. Tamaitarsuillo nalektitaujut (tapsomunga) okautigingma-

git, nellonangilak, tapsomunga tamainik nalektitsijok tamna pijaungilak.

28 Tamaitale nalegarilerpatsuk, tagva Ernerubtau nangminek nalegarijomärpa tamna, nalektitsijok tamainik tapsomunga, Gude kissime pitökovlugo tamaine.

29 Kannok sullinajarkæt baptitaulertut tokkungajut kollätigut (pivlugit)? Tokkungajut makkitsomängipetta Sög baptitaukojivæt, tokkungajut kollätigut (pivlugit)?

30 Söglo uvagut nangiarnartomëtsainarkita?

31 Uvlut tamaita tokkolertun-ïpunga, nellägut nerton nautigiluse Kristuse Jesuseme Nalegaptigne.

32 Innuktut pivik, nergjutit nujuartut pälaurapki Efesuseme? Suksarivigo tokkungajut makkitsomängipetta? Nerrilerta immerlutalo, kaupet tokkoniarapta.

33 Uivërijauniarase. Okausilungnerub asserortipeä illutsit ajungitut.

34 Tuppatsialerluselo ajortulliniarase; illangit Gude mik tukkisingimetta; kangusukovluse taimak okarpunga.

35 Okartokarajarpelle: Kannok tokkungajut makkitsomärkæt? Kannorlo illingajomik timekarlutik sakke-romärkæt?

36 Sillaidlartotit, karngarsortet ömarniængilak, tokkogune kissiane.

37 Karngarsortello, illa timeungilak pijomärtuksak; karngarsutetuinauvorle, Weizenlonët assialonët.

38 Gudible timekartiniarpa issumaminik, karngasutilllo illunaita ingmikörlugit timiksanginnik.

39 Uvingit illunatik adsigëngilet; innuille assianik uvinekarput, nergjutillo assianik, mingeritjettau assianik, tingmitsettau assianik.

40 Timekarpok killangme, timekarivorlo nuname. Killangmëtut pinnarnarnekarput assianik, nunamëtullo assianik.

41 Sekkinek kaumanekarpok assianik, takkek kaumanekarpok assianik, uvloritset kaumanekarpok assianik; uvloritset illangit illamingnit kaumanersaungmetta.

42 Taimaitsomärivuttauk tokkungajut makkitsomärningit. Asseroreksak illijaulerpok, asserojutorlo makkitsomärpok.

43 Pinnarnaidlartok illijaulerpok, ānanaulunelo mak-kitsomārpok. Ajulertok illijaulerpok, pitsartudlarlunelo mak-kitsomārpok.

44 Time uvinelik illijaulerpok, mak-kitsomārporlo time annernelik. Sorlo timekangmet uvinelingmik, taimak-tauk timekarivok annernelingmik.

45 Sorlo aglaksimangmet: Innuk sivorlerpāk, Adam, pingortitaulaukpok timekardlune uvinelingmik ōmarto-mik; Adamelo kingorlek annerneliutitauvok ōmartitsi-jomik.

46 Timele annernelik sivorliungilak, uvineligle, king-orngagut annernelik.

47 Innuk sivorlek ivsomit pijok, uvineliōlune. Innuble aipanga Nalegauvok killangmik.

48 Uvineliub illinganingatut, taimainivuttauk uvinig-git; killangmētub illinganingatut, taimainivuttauk kil-langmētut.

49 Sorlo uvinelik adsigilauraptigo, taimaktauk adsigi-jomarivavut killangmētub illinganinga.

50 Mattomingale okautsigivunga kattangutikka, Gudib nalegauringa uvingub aublo kingormgutijungnangil-læk; asseroreksabtauk asserojuitok kingormgutiniæng-iniva.

51 Ahak, nellonartomik okautivapse: Illunata sini-niængilagut, illunatale ablatsangortitaujomārpogut;

52 Tagvaīnak ijik kablukealerningangne, tiptulautib kingorliksab nelliuningane. Tiptulaut nipleromārmet; tokkungajullo mak-kitsomārput asserojuērlutik, uvagullo ablatsangortitaujomārpogut.

53 Asseroreksak tamanna asserojuitomik attiniaria-kangmet, tokkojuksarlo tamanna tokkosuitomik attinia-riakarivok.

54 Asseroreksarle tamanna attiniarpet asserojuitomik, tokkojuksarlo tamanna attiniarpet tokkosuitomik; taimai-pet nellautsiniarput okautsit aglaksimajut:

55 Tokko ējauvok sālakarnermut. Tokko, kapputit nauk? Kappianartovik, sālakarnit nauk?

56 Tokkuble kapputā ajorniōvok, ajorneruble pitsar-tuninga perkojaōvok.

57 Gude kujagidlartaule sálakartimattigut Nalegap-tigut Jesuse Kristusekut.

58 Taimaimet nægliktakka kattangutikka, Nalekab pinniarkojanginnik pivalliatsainaritse, sōngoluse aulaijunge nengeritse; nellunginapse, pinniarnisse Nalekame sillinase pinginapsigik.

KAPITEL XVI.

Okpertut piksanginnik Pauluse kattersoikojivok.

TUJOUTIKSELLE ivsornaitunnut pivlugit, sorlo Galatsiamiut perkolaurapkit, illipsetauk taimailioritse.

2 Sabbatine tamaine illunase ingmikōrluse illijititse illipsingne, kapsinnik kattersoiniarluse issumapsingnik tujoutiksennik; kattersorkārtaujariakarkonnagit tikkikuma.

3 Tikkikumale, nellīt ātsikojasse, neksartitsomārpakka aglangnik, Jerusalemut atsikovlugit tunnergutipsingnik.

4 Pijariakarpelle, uvangalo tävunga ailunga, illaujuk-sauvut uvamnūt.

5 Macedoniakulle ingergaleruma tikkitsomavapse; Macedonia apkotigijomārapko.

6 Illipsingne akkunēilarpallukpunga, okkēniarpungalonēt, kannilārtaujomavlunga illipsingnut namut ainiaruma.

7 Apkosartuinarluse mana tækkojomangilapse; issu-mapkulle akkunērtomik illipsingnētsomavunga, Nalekab perkokpanga.

8 Efesusemēniarpungale Pentekostib uvlungit tikkidlugit.

9 Upkutsamik angijomik angmaititaugama, sullitsiarnartomik, akkerartortullo unnudlarput tagvane.

10 Timotheusele tikkipet, kamatitse, sivōranane illipsingnēkovlugo; Nalekab pinniarninga kivgartoreksaringmago, uvaptut.

11 Tamna nelliennut nachogijaukonnago. Ullapir-

saumulle illagissiuk uvamnut tikkekovlugo; nerruigigapko kattangutigēt illagivlugit.

12 Kattangulle, Apollo pivlugo kaujileritse, angijomik kaiblauralloarpara illipsingnut aikovlugo kattangutigēt illagilugit; mannakulle tikkitsomalaungilak, tikkitsomärporle pitjutisigune.

13 Pigäritse, okpernermik sōngotitse, ajugauniaritse, pitsartuniarluselo.

14 Pinniarnisse tamaita næglingnernnut pinniarutigisigik.

15 Kaiblarpapsele kattangutikka: Stefanusib iglomi-okattingit kaujimavasse, tapkoa okperkårtongmetta Achajame, ingmingniglo tunnivut, ivsornaititaujut kivgartoromavlugit.

16 Illipsetauk taimaitut nalengniarsigik, illunatiglo ikkajorkattaujut, pinniartullo.

17 Kuviasukpunga Stefanuse, Fortunatuselo, Achai-kuselo tikkimetta; ajoksarnera illipsingnik, tapkoa sorlo simmertisse pekarvigigapkit.

18 Uvangelo illipselo annerniptigut nekkoksitilaukpätigut. Taimaitut opigijeksarivasse.

19 Illagēt Assiamētut salutipāse. Akvilasiblo, Priscillablo angijomik salutipāse Nalekame, okperkattigēt iglunginnētut illagivlugit.

20 Kattangutigēt illunatik salutipāse, salutikattigēgitse salutimut ivsornaitomut.

21 Salutipapsetauk, nangminek aglaklunga uvanga Pauluse.

22 Nalekamik Jesuse Kristusemik næglingitok, tannauvok Anathema, Maran-atha. (Imaipok: ominarsile Nalegak tikkitsomärpēt).

23 Nalekab Jesusib Kristusib saimarsautinget illagilise.

24 Næglingnima illaginiarpāse illunase Kristuse Jesuseme. Amen.

Aglait tamakkoa sivolit Korintemiunnut, Filippeme aglaktaumavut, Stefanusiblo, Fortunatusiblo, Achaiqusiblo, Timotheusiblo neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGITA AIPANGET

KORINTEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib Korintemiut pilloriktitaukoveit.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, kattangullo Timotheuse (aglakpuk) Gudib illagēktitanginut Korintemētunnut, okpertunnullo tamainut Achajame illunane.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetök!

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga, napkiniktoksoak Atāta, tamainiglo mannigoi-jok Gude;

4 Tapsoma mannigormattigut kappiasugvippingne tamaine, mannigoijungnarkovlutatauk sunatuinarnut kappiasuktitaujunnik, mannigoiniksamut, sorlo uvagut Gudemut mannigortaugapta.

5 Sorlo uvagut Kristusib ānianganik angijomik illangiutititaumagapta, taimaktauk Kristusemut angiluartomik mannigortauniarpogut.

6 Kappiasūtekarangaptalonēt, tamædsa pivok illipse mannigortaulerkovluse, piulijaukovluselo; mannigortaulerangapta, tamædsa mannigortauniksapsingnut illingavok, tamædsa angijomik sakkijarpok kennuērsarnerme ānernartunnik tapkoninga, sorlo uvaguttauk āniakarapta.

7 Nerriungnivullo sokkosingimarikpok pivluse, kauji-magapta, sorlo illipsē āniamik illangiutititaugapse, taimaktauk mannigortaunermik illangiutititauniarivose.

8 Angigtsomangilapsele kattangutikka, kappiasung-niptingnik Asiame attortaptingnik, nellekangitomik pag-visartauvluta, nukkingērtitaugaptalo, imāk, innōniar-nivut kollalauraptigo aglæt,

9 Issumasimavlutalo, tokkonialerpogut. Taimaitoka-lerporle, nangminiptingnik tettiksakarkonnata, Gudele tettigilugo, tokkungajunnik tuppaktitsijok.

10 Tokkomit taimaitomit tapsoma piulilaukpätigut, sullelo mana piulivätigut; tettigivavullo mattoma king-orngaguttauk piulijomärpätigut.

11 Tuksiunipse pivluta ikkajorninganuttauk; tunner-gut saimanartok unnuktut tuksiudsiningænnut kaitaumajok uvaptingnut pitjutigællugo, kujalidartokarkovlugo unnuktunnik pivluta.

12 Nertornautigijavut tamædsa, issumapta kigligiutingmattigut, issumalingasuērluta nellagōrlutalo Gudib sāngane, uviniliuble illissimaninga attornago, saimarsau-tekarlutalo Gudemut arvertalaurapta nuname, angiluarto-migle akkunapsingne.

13 Assianik aglagviginginapse attuartapsingnik tuk-kisijapsingniglonēt kissianik; tettekarpungale issuanut aglæt tukkisijomärvaptigut, sorlo kaujimagaptigut.

14 Nertornautigigaptigut, sorlo illipsetauk nertornau-tigigapse Nalekab Jesusib uvlunganut.

15 Taimaitomigle tettekarama, tikkitsomalaukpapse sivorngagut, saimausekojomavluse aipanganik,

16 Nunapsigulle ingergajomavlungo Macedoniamut, analo Macedoniamit uttervigiluse, illipsingnullo kanni-lartaujomavlunga Judæamut.

17 Koksalainenmulle illingalaukpik taimaitomik issu-makalaurama? Sumiglonēt issumalerangama uvinik mal-liklugo (innuktut) pivik? Ahailarnera, aukarneralo tuk-kekarkæk attautsemik?

18 Gudele okpernantok nertortaule, okausivut illip-singnut ahailarnermiglo aukarnermiglo pingimetta.

19 Gudib Erninga, Jesuse Kristuse illipsingnut okau-tigijaujok, uvamnullo Silvanusemullo, Timotheusemullo imailaungimet, ahailalo aukaglo, tapsomanele ahailaō-laukpok.

- 20 Illunatik Gudib angersimaningit tapsomane ahailaõngmetta, tapsomanelo Ameneõvok, Gude nertortaukovlugo uvaptingnut.

21 Gudele Kristusemut tungatitsijõvok uvaptingnik illagivluse, mingoarlutalo.

22 Nakkisimavätiguttauk, Annernermiglo tunnitsivigvluta nellunaikutaksaptingnik omættiptionut.

23 Gudele nipliutivara kigligiudsijigijomavlugo tarnimnik, Korintemut sulle pinginama, ivleriluse pivunga.

24 Imaingilak attanniotitsijogut okperningsingnik, ikkajorteõvogulle kuviasungnise pivalliakovlugo; okpernermut nængerapse.

KAPITEL II.

Paulusib okälaninganik, nalektauninganiglo.

UVAMNELE imäk issumasimalaukpunga, kiksarlunga ama tikkitsomanase.

2 Kiksartekupsele, kia kuviasuktinajarpänga, kiksartitama pingippanga?

3 Tamattomingatauk aglagvigilaukpapse, tikkikuma kiksautigijomanagit kuviasutigijeksaralloakka; kaujimagapse illunase, kuviasungnera kuviasutigivasse tamapse.

4 Angijomik kiksarlunga omættipkut kappiaktoalar-malo kugviudlarlungalo aglagvigijapse, kiksartitsomav-luse pinanga, næglingnerle pijara, illipsingnut piluartok, tukkisijaukojomavlugo illipsingnut.

5 Kiksartitsijokarpelle, taipsona kiksartilaungilänga (kissima) illipselo kiksartiniväse, illunase passitigælluse pikonnanga.

6 Taimaitorle unnuktunnut taimak pitlartaungmet, namaksivok,

7 Kiglormut issumagijungnẽreksarinersarivasse, manigorlugolo, kiksavaksoadlarnernermut sutẽrkonago.

8 Taimaimet kaiblarpapse, næglingnise tapsomunga tukkisijaule.

9 Tamanna pivlugotauk aglagvigijapse, tukkisijomav-

lugo idluarnise, nalengmangapse sumiglonēt okautsai-
jarangapse.

10 Issumagijungnērvigijasele, uvangatauk issumagi-
jungnērvigivara; uvanga (innuk) issumagijungnērvigi-
gupko issumagijungnērvigivara illipse pivluse Kristuse
simerlugo.

11 Satanasemut sālajijaukonnata sumik; tapsoma
issumalungninga nellunginaptigo.

12 Troadamulle pigama, okautsinnik tussarnertunnik
Kristusemik okariartorlunga, upkutsamiglo angmaititau-
gama Nalekame.

13 Tarniga innilangajungnangilak, kattangutiga Tituse
nachvangingnapko; sorērutiksamigle pivakka, Macedonia-
mut aularlunga.

14 Gudele kujagiviktaule! ajugautitsainarmattigut
Kristuseme, illitarnarnermelo tippigingninga kaujitimago
nunane tamaine, uvagut attorluta.

15 Kristusib tippigiksautigingmattigut Gudemut, piu-
lijaujomārtonelo assiojomārtonelo:

16 Tapkonunga tokkonartomik naimaniōvogut tokko-
mut; ipkonungale ōmartomik naimaniōvogut innōtsemut.
Kialo tamakkoa ajungikagit?

17 Gudib okausingit asserkotsitilugit pinginapta, as-
serkosijutitut ipkotitunak unnuktut, nellagōrlutale, Gude-
millo, Gudiblo sāngane, okālavogut Kristuseme.

KAPITEL III.

Ajochertūsinnik perkojennik, okautsiniglo tussarnertunnik.

AMA nertotilerpita nangminiptingnik? illangittitullonēt
pijariakarajarkita aglangnut nertōtitsijunnik illipsingnut,
aglangnullonēt nertōtitsijunnik illipsingnit?

2 Illipse aglagivapse aglaksimajose omættingne,
innungnut tamainut illitarijauvluse attuartaulapselo;

3 Nellonarungnērtitaujose, Kristusib aglagingmasse,
idluarsarsimajose kivgartorniptigut, aglaksimajose ag-
laungitomot, ōmartuble Gudib Annerninganut; ujaraung-

itunnut aglagvingnut, omættible aglagvinginnut uvi-
ningnut.

4 Taimaitomigle tettekarpogut Gudemut, Kristusekut.

5 Uvagut sumiglonēt issumasijungnangilagut nangmi-
niptingnik; sappinginivulle Gudemit pivok.

6 Tapsoma sappingitipâtiguttauk kivgartorkovluta
Testamentetāmut; aglaksimajunuungitok (perkojennut),
annernermulle; aglaksimajut (perkojet) tokkotsingmetta,
Annernerle ōmartitsivok.

7 Kivgartornerle, imna tokkonartok aglaksimajunnē-
tok, ujarkennut tittersimajunnētorlo kaumaringmet; ima-
gle Israelib kittorngangita Mosesib kēnanganik tækko-
jungnangimetta, tapsoma kēnanget kaumarninga pivlugo,
nauk sorērtuksauvlune;

8 Kannok angiluartomik Annernerub kivgartōtigi-
ninga pinnarnarnersaunajangilak?

9 Kivgartornek, erkartortaunermik okālajok pinnar-
narmet, piluatomik kivgartornek idluarsainermik okāla-
jok, pinnarnartokarpok anginersavaksōjomik.

10 Pinnarnartitaujok taimna pinnarnangimet sorlo,
pinnarnartoksoak tamanna pitjutigællugo.

11 Sorērlauktok pinnarnarlaungmet, angiluartomik
sorērniængitok pinnarnadlarniarpok.

12 Taimaitomik tettekaraпта, sivōrajuidlarluta okā-
lavogut.

13 Mosese mallingnago kēnaminik tälutsējok, Israelib
kittornganginnut tækkojaukonnago sorērtub naggata.

14 Taipkoale issumangit mangaitisimavut. Sulle uvlok
tamanna tikkilugo tälutamik tamattominga mattoērsi-
mangimetta Testamentetokāb aglangit, attuarpagit, ta-
manna Kristuseme sorērtok.

15 Uvlorlo tamanna tikkilugo, Mosesib aglangit at-
tuartaugarangetta, omættingit tälusersimavut.

16 Sāgiarpettale (Israelitit) Nalekamut, tagva tälutak
përtaunajarpok.

17 Nalegarle Annerniōvok; nanēnamele Nalekab
Annerninga, tagvane kivgaujokangilak.

18 Illunatale kēnaptigut tälutekangitogut, sorlo ta-
chartōtikut Nalekab pinnarnarninga tautukpavut, ablat-

sangortitaulerpogullo adsigilugo, pinnarnartomit pinnarnartomut aipānut, sorlo Nalekamit Annerniōjomit.

KAPITEL IV.

Paulusib mannigornīnganik kappianartome.

TAIMAIMET, taimaitomik kivgartōtekarapta, napkoa-rijaugapta, merngortorniēngilagut;

2 Kanguartunnigle angigutsainartunnik ulloreasuk-pogut, nellangaitomiglo illusekangilagut, Gudib okau-singittaūk asserkotsitingilavut; miksekārnermigle sak-kertitsiluta perkovogut uvaptingnik innuit illunatik er-karsautinginnut Gudib sāngane.

3 Okautsinnik tussarnertunnik okālanivut mattumak-petta, mattumavut tagva assioniartunne:

4 Okpingitut taipkoa issumangit sillaksub tamattoma Gudinget takpētilaukpeit, okautsit tussarnertut kaumar-ninget kaumakonnago taipkonunga, Kristusib, Gudib adsinget pinnarnarninganik.

5 Nangminek pivluta okālanginapta, Jesuse Kristuse-migle; tamna Nalegaungmet, uvagulle kivgaujogut illip-singnut Jesuse pivlugo.

6 Gudele, kaumajomik nuerkojijok tāktomit, tamna omättiptingne kaumarsaingmet, uvaptigut nellonarung-nērtitaukovlugo illitarksinek Gudib pinnarnarninganik Jesusib Kristusib sāngane.

7 Pivianartovaksoarle tamanna pigivavut machaēnarne illulerkuttinne, pitsartunersoak Gudemit pikovlugo, nang-miniptingnillo pinane.

8 Illunane kappiasuktitaavogut, sivōranatale; sivō-ragalloarpogut, annusingoratale.

9 Unangmijauvogut, kemmadlaraunatale; ochotauvo-gut, nungutaunatale.

10 Nalekablo Jesusib tokkotauninganik timimiuta-katsainarpogut, Jesusib ōmarningatauk sakkijarkovlugo timiptingne.

11 Uvagulle, innojogut, tokkomut pititautsainarpogut

Jesuse pivlugo, Jesusib õmarningatauk sakkijarkovlugo uvinipitingne tokkojuksame.

12 Tokko tagva pitsartudlarpok illupthingne, õmarnerle illupsingne.

13 Annernermigle taipsominga okpertitsijomik pekarapta, aglait malliklugit: Okperama okälavunga; uva-guttauk okperapta, okälagivogut.

14 Nellunginapta, Nalekamik Jesusemik tuppaktitsijub, uvaguttauk tuppaktitsomärivätigut Jesusekut, sakkertitsomärpätigullo illipse illagælluse.

15 Tamaita taimaidlangmetta illipse pivluse, saimannersoak unnuktut kujalininginnut angidlarkovlugo, Gude angijomik nertorlugo.

16 Taimaimet merngortorniængilagut, innuptale kallininga asseroralloarpellonēt, illumētorle uvlut tamaita nutängortitaulerpok.

17 Kappiasungnipta mäne okilutik killamik annigortut, piksarsiormattigut pinnarnartoksoarmik nellekangijomik naksauingtomik;

18 Uvagut, täkkuksaujunnik piniængitogut, täkkuk-saungitunnigle. Täkkuksaujut näksaungmetta; täkkuk-saungitulle naggatekangilet.

KAPITEL V.

Paulusib nerriungninga naksauingtomik pinnarnartomik.

KAUJIMAVOGULLE, iglovut (timivut) nuname atortok asserorpet, iglokarapta Gudemut igloliängõmajomik, iglomik aggaungitunnut sennamajomik, naksauingtomik killangme.

2 Tamannatauk annersaumitigivavut kajungilärluta ulliktaujomavluta igluksaptingnut, killangmit pijomut;

3 Imägle, annorärsimaluta, annorërksimatilluta naipitaukonnata.

4 Uvagut iglomētogut annersaumigapta, okumailuta; annorēromanginapta, kallekaromavlutale pivogut, tokkojuksak ējaukovlugo õmanartomut.

5 Tamattomungale uvaptingnik idluarsaijok, Gude-
övok, tapsoma Annernermik nellunaikutaksaptingnik tun-
nitsivigigamittigut.

6 Taimaimet sivōrangitsainarpogut, nauk kaujimav-
luta, Nalekamit apsimavogut, timemčillluta.

7 Okpernerme arvertarapta, tækkolugatalo.

8 Sivōrangilagulle, timelo kemmaklugo, angergarne
Nalekamut, kuviaginersarivavut.

9 Taimaimet najoruptigolonēt, apsimaguptigolonēt,
illinganasuarpogut tapsomunga kuviagijaujomavluta.

10 Illunata sakkijartuksaugapta Kristusib erkartuivik-
sanganut, illunata ingmikōrluta akkiniartaulerkovluta il-
liorniptingnik timeme innōtillluta, ajortomiglonēt ajungi-
tomiglonēt.

11 Nalegak tagva nalektaujariakartok kaujimagaptigo,
innuit okpertinasuarpavut, kaujijauvogulle Gudemut.
Nerriukupungle kaujijaugaptatauk issumapsingnut.

12 Ama nertorkonnata uvaptingnik illipsingne, ner-
tordlerutiksakartipapsele pivluta, akkiniarutiksakarkov-
luse nertōtijunnut kallinermikut ajungitojærtunnik, omæt-
tib pigingitanganik.

13 Pinnialuadlaruptale, tamædsa Gude pivlugo pivo-
gut; namatuinartulligupta, tamædsa pivluse pivogut.

14 Kristusib næglingninget taimak kajungertimatti-
gut; issumakarapta imāk: Attausek tamaita pivlugit
tokkungmet, illunatik tava tokkovut.

15 Tapsomalo tamaita tokkotigiveit, innōjut, kingorn-
agut nangminermingnik innōniarkonnagit, tapsomungale,
pivlugit tokkolauktomut, makkisimangmijomullo.

16 Mattomanget tagva innungmik illitarksingilagut
uviningmit; Kristuse illitarilauralloaraptigo uviningme,
mana taimak illitarijungnērpavut.

17 Taimaimet, Kristusemētokarpet, tamna nutäng-
ortitauvok; pitokak-itsungnerpok, ahäk, illunatik nu-
tängorsimavut.

18 Tamaitale tamakkoa Gudemit pivut, tapsoma ul-
lapirsarmattigut ingminut Jesuse Kristusekut, kivgar-
tornermiglo pitiluta ullapirsainartomik okälajomik.

19 Gude Kristusemēdlune sillaksub (innungit) ulla-

pirsarmagit ingminut, ajorninginnit issumagijungnêrlugit, ullapirsainartomiglo illumertiluta okâlakovâtigut.

20 Taimaimet tillijaumajogut Kristuse simmerlugo, Gudib uvaptigut kaiblarmasse, tagva kennuvogut manna Kristuse simmerlugo, Gudemut ullapirsartauleritsetök.

21 Ajortomik kaujimangitok ajortungortilaungmago pivluta; uvagut tapsomane idluartitaukovluta Gudib sāngane namagijaujomik.

KAPITEL VI.

Paulusib ajochertuivlune attaruilininganik.

UVAGULLE pinniarkattaugapta, kaiblarpapsetauk Gudib saimarsautānik attornerlukkonnase.

2 Imāk okangmet: Tussalaukpagit nelliutome kuvianartome, piulilaukpagillo piulijauviub uvlungane. Ahak, mana kuvianartub nelliuninga, mana piulijauviub uvlunga nelliutivok.

3 Sinaungasārniaratale kimut sumiglonēt, kivgartornivut okarnerlōtaukonnago.

4 Illinganermele tamaine sakkijalerta Gudib kivgangititut, angijomik kenuērsarluta, kappiasugangapta, ajok-sarangaptalo, kiksarangaptalo,

5 Annaulertaujarangaptalo, parngnanērsimavingmētarangaptalo, pikablajaujarangaptalo, sennajarangaptalo, pigārangaptalo, ēsingitarangaptalo.

6 Ikliguktailinermik, illissimanermiglo, kamangitser-tormermiglo, pitsiarnermiglo, Annernermiglo ajunginer-mik, næglingnermiglo takkormōjuitomik,

7 Miksekārnerub okausinginne, Gudib pitsartuningane, idluarnerub sakkunginnut tallerpiptigut saumiptigullo ;

8 Nertortaujarangapta, nachogijaujarangaptalo, ajornerartaujarangapta, ajunginerartaujarangaptalo ; uivērik-

lertutitut, nauk okpernartogut ;

9 Tækkorngartotitut, nauglo tækkorngangitogut ; tokkolertutitut, ahaglo innōvogut ; sugiartaujutitut, nauglo tokkotaungilagut ;

10 Kiksartutitut, kuviasutsainarpogulle; aklujutitut, naugle unnuktunnik akluittitsivogut; pekangitutitut, nau-glo tamainik piksakarvogut.

11 Korintemiut okokse! kannivut angmadlarput il-lipsingnut, omættivut issiviput.

12 Pivluta kappiasuktuksaungilase, omættipsingnele nangminek kappiasukpose.

13 Akkiniaritsele nelligēngmik, sorlo kittorngamnut okālavunga, illipsetauk taimak issiviniaritse.

14 Okpingitut illaginiarasigik idluangitomut. Idluar-nek kannok idluinerlo illagēktuksaungmennik? Kannorlo kaumajok tāksoarlo illagēkpæk?

15 Kannongmetauk Kristuselo Belialelo adsigēkpæk? Okpertorlo okpingitorlo kannok illagēkpæk?

16 Kannongme Gudib iglunga Gudeungitullo attausik-sauvæk? Illipsele Gudib omartub iglogivāse, Gude imāk okangmet: Innigijomavakka arvertarlungalo illunginne, Gudeōjomavlungalo tapkonunga, tapkoatauk innukotigi-niartakka.

17 Taimaimet annititse taipkonanget, avisārlugillo, Nalegak okarpok, makkojungnartorlo aktorniarassiuk; uvangalo illellioromavapse.

18 Atātaginiarpapsingalo, illipsetauk ernerivluselo pannigijomavapse, taimak Nalegak ajugakangitok okar-pok.

KAPITEL VII.

Kaiblaijomik ivsornaitomut.

TAIMAIMET, taimaitomik agersimanekearapta næglik-takka, epkejarniarta uvingub tarniblo sujungninginit tamainit, namaksivalliarlutalo ivsornainermik Gude na-leklugo.

2 Tukkisitigut; (innungmik) idluivekalaungitogut, nelliet asserorlaungilavut, nelliet perkutailaungilavut.

3 Passiluse taimak okangilanga, sivorngagut okauti-laukpapse omættiptionēnapse, tokkokattigijomavluselo innōkattigijomavluselo.

4 Sivõrajuimariklunga okälavigivapse, angijomik ner-tõtigivapse, mannigortaunermik illumertauvunga, angijoksoarmik kувiasuklunga, siorniorniptingne illunaine.

5 Macedoniamut pigapta, uvinivut innilangajungnang-itok; illunaitigulle kappiasuktitaualukpogut, kalliniptigut sorsuktauvluta, illuptiongut erksijogut.

6 Gudible, kiksartunnik mannigorniktub, mannigort-pätigut Titusib tikkinanganut.

7 Tapsoma tikkiningelle kissianuungitok, mannigoiner-mulletauk, mannigortigilauktanganut pivluse, unipkautimattigullo tussunipsingnik, kugviornipsingniglo, illung-ertornipsingniglo pivlunga, tamanna kувiasutigilualauk-para.

8 Kiksartilauralloarapse aglamnut, kakkialingilanga, kakkialerutigilauralloarupkolonēt, tukkisileramale aglangnut taipkonunga annikitomik kiksartitaugapse;

9 Tagva manale kувiasukpunga, tamanna pivlugoung-itok, kiksartitaurapse, kiksartitauvlusele sagiarapse; kiksarapse Gudemut, sokkutsianelonēt idluiliorviõkonnase uvaptingnut.

10 Kiksarnekk Gudemit pijok, kakkialertitsingmet piloringnartomut, (tamattominga) innuk kakkialingilak; kiksarnerle nunab pingit pivlugit tokkotitsivok.

11 Tagga ahak, Gudemut kiksartitaugapse, tamanna illupsingne sennajok illa, piniatsiarluse akkiornermiglo, idluigosungnermiglo, erksinermiglo, killanarnermiglo, illungertornermiglo, akkiniarnermiglo pijose; tamakkonunga tamainut nellunailivose, illangiutilaunginapse ajortulliarnermik taipsoninga.

12 Taimaimet, aglagvigilauralloarapse, ajortulliartok imna pivlugo pingitunga, idluitomiglo pijaunertok pivlugo pinginivungatauk; illipsingnulle nellonõrkovlugo illung-ertornivut pivluse, Gudib tækkoane.

13 Tamanna pivlugo mannigortaulerpogut mannigort- taunipsingnut. Anginersamigle kувiasuluarpogut Titusib kувiasungninganik; tapsoma annerninga nekkoksijaungmet illunase pivluse.

14 Tapsomunga okautigilaurapse nertorluse, (tamanna) kangusutigingilara; sorlole okautsikka illunatik illipsing-

nut miksekärtõngmetta, taimaktau miksekärtõgivok nertordlernivut illipsingnik Titusemut.

15 Tapsomalo angijomik omamut nægligivāse, illunase nalengnipsingnik erkarangame, sivõravluselo sajukluselo illelliolaurapsiuk.

16 Kuviasukpunga, tettigijungnarapse illunainik.

KAPITEL VIII.

Paulusib kaiblaininga, ajoksartunnut tunnijnernmik kunnulunginermut.

KAUJITIPAPSELE kattangutikka, Gudib saimar-sautānik, tunnijaumajomik illagēktunnut Macedoniame.

2 Oktorluktauleramik kappianartunnut unnuktunnut, angijomik kuviasukput. Aklujoksõlauralloarlutiglo, tunnijnivut unnuktunnik issumalingasuērnermut.

3 Kunnulugatik tunnijnivut ajungitamangnik, kiglīgiud-sivunga, ajungitamangnit pituinangilet piluarput aglæt.

4 Innaksorpätiguttauk illungertudlarlutik illelliorkovluta tunnerngumik ikkajortigēkutiksamik ivsornaititaujunut illingajomik.

5 Issumavullo nellaulugit pituinangilet; ingmingnik aglæt tunnikārput Nalekamut, tungagullo uvaptingnut Gudib pijomajanga malliklugo.

6 Taimaimet Tituse kaiblalaukpavut, sorlo sivorngagut pinniarlaungmet, taimaktau akkunapsingne ajungitullinermik taimaitomik namaksiniarkovlugo.

7 Sorlole tamainik akluinapse, okpernernmiglo, okautsinniglo, illissimanernmiglo, pinniatsiarnernmiglo, næglignernmiglo uvaptingnut; taimaktau kammatitse ajungitullinermik taimattominga akluilerkovlusetauk.

8 Taimak okausekangilanga, sumik perkojilunga; as-sissele taimak pinniatsiarmetta, næglignisetauk õktor-tuinarpara illungertormangæt.

9 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsauta kaujimagapsiuk, nauk akluitoksõgame, aklulilauktok pivluse, ak-luninganut akluititaukovluse.

10 Tamattomingalo issumaga kaujjautipara. Illipsingnut tamanna idluangmet, illipse pilerkårtose achane, pinniarnermik kissianeungilak, pijomanermigletauk.

11 Manale tagva namaksiniarsiuk tunnijinek tamanna, sorlo kunnulugase pijomanermik, taimaktauk kunnulugase tunnijititse, pijäpsingnit.

12 Kuviagijaangmet kunnunginermut tunnijijok, ajungitaminik, ajoktaminik pinane.

13 Imägle issumangilanga, assisse okititaukovlugit, illipse okomaitokarluse; nelligëkovlusele pivunga.

14 Nelliutome tamattomane taipkoa ajoksalermetta, ikkajorniarpasse attorniængitapsingnit; kingorngagut ajoksalerupse, taipkoa tava attorniængitamangnit ikkajoromariväsetauk, nelligëktomik pijokarkovlugo.

15 Sorlo aglaksimangmet: Unnuktunnik kattorsolauktok amiakokangilak; ikkitunniglo kattorsolauktok, ajoksanginivok.

16 Gudele kujagiviktaule, Titusib omættä taimak illungertortimago pivluse.

17 Tillijaunermik nälatsuinangilak; angijomigle attaruilidlarame, issumaminik nellipsarpäse.

18 Kattangutiptale illanget tillivavut aipaukovlugo, illagët illunatik pilloriktokotigijanget, attutsiarnmet okautsinnik tussarnertunnik.

19 Taimaituinangilak, illagëktunnulle annerimajok illagëkovluta tunnergüt tamanna neksaruptigo, uvaptingnut kivgartötajok, Nalegak nertortaukovlugo, illipselo pitsiarnise okautigijaukovlugo.

20 Udsertorpogullo terliartaukonnata tunnergütevaksuit tamakkoa uvaptigut kattitaumajut pivlugit.

21 Udsertorapta, pinniarnernit idluarkovlugit, Nalekamut kissianuungitok, innungnulletauk.

22 Kattangutivullo tillivavut aipaukovlugit, pinniarernik attaruilidlartok unnuktunnik tukkisikkattarlauktavut, manale tamattomanga pinnialuarivok angijomik.

23 Tettigivapsele angijomik Tituse pivlugolonët, kattangutigigapko ikkajortigilälo akkunapsingne, kattangutivut pivlugillonët, tapkoa Aposteliöngmetta illagëktunne, Kristusiblo nertornautigingmagit.

24 Taimaimet nellonērnaritse tapkonunga, nægling-nise tukkisjaukovlugo illagēt tækkoænnut, nertordler-nivullo illipsingnik (tukkekarkovlugo).

KAPITEL IX.

Angajokaunermut kaiblaijomik.

AGLAGVIGIJARIAKANGILAPSE tujoutiksennik taipkoninga ivsornaitunnut.

2 Pitsiarnise kaujimagapko, taimaitomik nertornartilaukpapse Macedoniamiunnut (okarlungalo): Achajamiut achane pimajarērtut. Illungertornipselo unnuktut kajumiksalaukpeit.

3 Kattangutille ukkua tillilauktakka, nertornerlugo-manata illipsingnik tamanna pivlugo; pimajarērkovluselo, taimak okautigilaurapse.

4 Macedoniamiut illagikpanga, opalungērsimangitoselo tikkippasse, uvagut (illipse okaromangilanga) kangusuk-konnata taimak tettekamut nertornartilaurapse.

5 Taimaimet kattangutit tapkoa kaiblariakarasugilauktakka, sivorliokovlugit aivigiluse, kattersorkovlugit tunnergutisse sivorngagut okautigimajut; pijarerkovlugit, tamakkoa pitsiarnermut unnunārkovlugit, ikkinārtutitun-ikonmagit.

6 Imāgle issumavunga: Ikkinārlugit karngasoiwok, ikkinārtunniktauk kattersoijomārivok; unnunārdlugillo karngasoiwok, unnunārtunniktauk kattersoijomārivok.

7 Illunatik ingmikōrlune tunnijigille omame issumanganut; kunnulutik perkojaunermullonēt pinatik; kuviasuklune tunnijiwok Gudib næglingmago.

8 Gudible tunnergutit tamaita unnulertitsungnarpeit illipsingnut, tamainik ajoksangitsainarkovluse, tunnergutiksakarkovluselo ajungitulliarungnartunnik tamainik.

9 Sorlo aglaksimangmet: Karngasoilaukpok aklujut tunnitsivigivlugit; idluarninga issokangitomot-itsomārpok.

10 Karngasoijomulle tunnijiwok perorksējeksennik,

kakkojenniktauk nerkiksennik tunnijjomãrivok, perorksẽjeksasselo unnuksivalliatilugit, tunnijineriniartasselo aglivalliavlugit.

11 Tamainik akluilirluse tunnijtsiarkovluse, issumalingasuẽrnermut, tamanna pitjutigællugo Gude kujagijaulerpok uvaptingnut.

12 Ikkajortigẽkutiksennik tamakkoninga kivgartornrub piuliniartuinængimattigik ivsornaitut ajoksarningininit; kajumiksarnadlarpoktauk pivlugo unnuktut Gude kujagiviklugo piniarmetta;

13 Ajungitullinek tamanna nellonẽrsimajok pivlugo Gude nertorpæt, nalengnermut okautsinnik tussarnertunnik, Kristuse okautigigapsiuk, issumalingasuẽrnermullo tunnitsivigigapsigik tapkoalo, illunaitalo;

14 Tuksiarutingmasselo, tussugivluse pivut, Gudib saimanersoarminek pingmasse.

15 Gudele kujagividlartaule tunnergutã okautaujungnangitok pivlugo.

KAPITEL X.

Paulusib annernermigut pitsartuninganik.

UVANGALE Pauluse kaiblarpapse, Kristusib kennuẽninganut kammangitsertorninganullo, uvanga tækkupsingne nikkanarsarama apsimanimnele illerasungilanga illipsingnut.

2 Kennuvungale, tækkupsingne pijariakarkonnanga illerasunginermut, iktoriktainermiglo attoriakarkonnanga, sorlo okautaugama illangit pivlugit, uvinik malliklugo avertarasugingmattigut.

3 Nauk uviningme innogalloarapta, sorsungniængilagut uvinik malliklugo.

4 Sorsungnipta sakkungit uviningmit pingimetta, pitsartuneliksõvulle Gudib sãngane ungalujijoksuit asserorlugit.

5 Issumaalungnerit asseroraptigik, illunatiglo piojorinerit akkerartortut Gudemik illitarksinermut, erkar-

sautiáluillo tamaita parngnanērpavut Kristusemik nalektilugit;

6 Nalengitullo tamaita akkiniarlugit opalungērsimavogut, nalengnise namaksikpet.

7 Kallinek kissiet tækkunārpissiuk? Nelliet tettekarene perkutaunine Kristusemut pitjutigællugo, tamna issumakarletauk ama ingmine, sorlo nangminek perkutaungmet Kristusemut, taimaktauk uvagut perkutaugapta Kristusemut.

8 Anginersamiglonēt nertōtijomaguma pitsartunip-tingnik, Nalekab tunnijanganik uvaptingnut, ākiktaukovluse asserortaukonnasele, kangusungniarajatsengilanga.

9 (Okartungale) Issumaniarasele, aglangnut kappiasuktitsinasugællunga illipsingnik.

10 (Okartokarmet) Aglait okumaidlalarmiglo ipiktok-sōvut; innuælle najortigivlugo nikkanarpok; okausingillo nachonarput.

11 Taimaitok, issumakarmile imāk, sorlo apsimatilluta okausiptigut aglangne pijarangapta, taimaktauk pinniarungnarapta najorluse.

12 Nelligēngnek sapperpavut, adsiginiarnagillo, ipkoa nangminermingnik nertortut; ōktoramiglo nangminermingnik ajungitsugilarmiglo nangminermingnik tukkisilungilet.

13 Uvagulle angiluartomik nertungilagut nangminip-tingnik, kissianele perkojaujut idluarsitilugit, Gudib tunnerkojanga uvaptingnut malliklugo, illipse aglæt tikkiluse.

14 Ungasiluadlartomut pinginapta, sorlo innorlugase; illipsingnut aglæt tikkisimagapta Kristusib okausinganut tussarnertunnut.

15 Uvagulle angiluartomik nertungilagut nangminip-tingnik assipta sennajangit pivlugit, nerriukpogullo, okpernise illupsingne aglissikpalliagune, okautigijauluarlerluta illipsingnut, pinniareksavut piluarlugo.

16 Okautsillo tussarnertut okautigilugittauk ungatip-singnētunmut, assipta sennajangit pijarērsimajullo pivlugit nertornartinginapta.

17 Nertōtijomajorle, Nalekame nertorle.

18 Nangminermnik nertortokarune, namagijaujutigingila, Nalekable nertorpago kissiane.

KAPITEL XI.

Pauluse ingminik nertötijariakartitavok.

KANNOKTOK, issumaginiarassinga sillërgotoluärsu-nimnik; nellungilanga issumaginiængitapsinga tamatto-minga.

2 Illungertorama pivluse Gudib illungertutänut. Kat-titinapse angumut, tagva Kristusemut, uigasungmik iv-sornaitomik ätsivigijomavlugo.

3 Sivöravungale, sorlo kuglugiab pingitserterlune Eva uivëridlarlaungmago, taimaktauk issumasse asserorniara-sugællugit issumalingasuërnermit Kristusemëtomit.

4 Tikkitise, Jesusemik assianik okälakpet, okälatigi-laungitaptingnik; assianiglonët Annernermik pigupse, pilaungitapsingnik; assianiglonët okautsinnik tussarner-tunnik, illelliolaungitapsingnik, taimaitok kammagina-jartase illa.

5 Aposteliõnersoarnit ipkonanget mingnersaungitsugi-nama uvanga.

6 Okälaloringikumalonët, kaujimanermigle ajoksangi-langa; illa illunainik kaujimagalloarpapsinga.

7 Ubvalo idluitullilaukpïk, uvannik nikkansarama, illipse opigijaukovluse? akkekangitomik okälavigilaurapse okautsinnik tussarnertunnik Gudemit pijunnik.

8 Illagët assisse aksarlaukpakka akkilertauvlunga taip-konunga, illipse kivgartoromavluse.

9 Najorluselo ajoksarama, pagvisarlaungitunga kimig-lonët, kattangutigët Macedoniamit pijut ajoksarnimnik angajokaungmetta; nangminerlo illinganasualaukpunga illunane, pagvisaromanginama illipsingnik, taimaktauk sulle pitsainaromavunga.

10 Nellägut Kristusib miksekärninga illumnëmet, ner-tornarnera tamanna sokkosertitauniængilak Achajab nu-nanginne.

11 Sõg taimak? Nægligosunginama illipsingnik? Gudib kaujimavānga.

12 Pinniarnerale, pinniaromaneralo, tamanna pivlugo pinniarutigivara passitiksērutiniardlugit patsitiksarsiorut, nertōtigamik nangminermingnik, adsigijomavluta.

13 Apostelit taimaitut nellangaitut sæglokitsivlutik ajochertuijōvut, Kristusemut Aposteliojārlutik pivut.

14 Tamannalo tattamngilak; Satanase nangminek sakkijarmet sorlo kaumajub Engelinga.

15 Taimaimet opinangilak, kivgangittauk idluarnerub kivgangititut illinganasuarmetta takkormōrlutik; pinniarnermingnut naggatekaromārput taipkoa.

16 Ama okarpunga, sillaitsugiklertokarane uvamnik; taimaisugigup-ingalonēt, sillaitunga taimaitotut illelliorisinga, uvangatauk nertōtiluārsugomalerama.

17 Okautsikka (makkoa) Nalekab okauseringileit, sorlole sillainermut (attorpakka), nertōtigama.

18 Ummungmetta nertōtijut uvinimgingnut, nertōtjomagivungatauk uvanga.

19 Sillaitut kunnutigitsenginapsigik, nangminek sillatojoksōgapse.

20 Erkasungilase kivgautitaugupse, nungutaugupse, ivajaijaugupse, tappagijaugupse, kēnapsigut tigluktaugupse.

21 Nertornangitomik okarpunga, sorlo sangēlertutitutūluta. Assimale nertōtijutiksakarningit, (sillainermut okarpunga,) uvangatauk nertōtijutiksarigivara.

22 Ebræeriōvut, uvangatauk. Israelitiōvut, uvangatauk. Abrahamib kinguvāriveit, uvangatauk.

23 Kristusemut kivgavut; (sillaitotut okarpunga) pinersaugalloarpunga uvanga. Sennanersaulaukpunga (taipkonanget), unnatarnersaulaukpunga, unnukejangani-glo parngnanēsimavingmētunga, unnuktunniglo tokkomut nangialaukpunga.

24 Judinnut issakajaulaukpunga tellimērtorlunga isakanernik 40 ginnik, ikkiglivlugit attautsemik.

25 Pingasuērtorlunga annaulertaujunga (okpingnut), attausiarlunga ujarkennut millortaujunga, pingasuērtor-

lunga umiötauvunga, immakbiub ittininganēlaukpunga uvlorlo unnuarlo navlugik.

26 Ingergalauktunga unnuktunnik; nangiarlunga kōksoarne, nangiarlunga innuatunne, nangiarlunga innukatimne (Judinne), nangiarlunga nellojunne, nangiarlunga iglogasengne, nangiarlunga innukajuitome, nangiarlunga immakbingme, nangiarlunga kattangutinne nellangatunne.

27 Sennanermelo, okumainermelo, pigārnermelo unnuktunne, kängnermelo, immerungnermelo, nerringikatarnermelo, kēujarnermelo, annorakanginermelo.

28 Assingillo pivaktut tainagit, illa, uvlut tamaita pagvisartaugama (innungnut), issumajärutigjakattarangapkillo illagēt illunaita.

29 Kina sangēpa, uvangalo sangēnanga? Kina sinnaungasartauva, uvangalo onarsinanga?

30 Nertötijariakarumale uvamnik, sangēnera nertötigijomavara.

31 Gudib, Nalegapta Jesusib Kristusib Atātanget kaujimavānga sæglunginama; tamna nertortaule issokangitomot.

32 Damaskusemētillunga, attanniviksub Aretasib angajokängortitanget Damaskusemiut iglogaseksoangit udsertortaukoveit, tigujomavlunga;

33 Igaläkulle karmaksub sillatānut ningititaulaukpunga amaugaksoarmut, kemmāvungalo agganginnit.

KAPITEL XII.

Tattamnartomik Paulusib tækkotiviöninganik.

NERTOTINEK attornangikallopok uvamnūt, tækkotitjutille nellonarungnærtitaunerillo Nalekamit pijut okautigijomavakka.

2 Innuk illitarivara Kristusib okpertokotinga, tamna Jahrit 14 it mattoma sivorngane, (timiminēlaungmangēt nellovunga, timiminēlaungimangællonēt nellovungatauk;

Gudib kissime nellungila,) tamna killait pingajuanut pititaulaupok.

3 Innuk tamna illitarivara, (timiminēlaungmangæt, timiminēlaungimangællonēt nellovunga, Gudib nellungila).

4 Tamna pititaulaupok Paradisemut, tussävorlo okautsinnik okautaujungnangitunnik, innub kialonēt okautigijungnangitanginnik.

5 Taimaitomik nertötijomavunga, nangminimnigle nertötijomangilanga, sangēninnik kissianik.

6 Nertötijomagumalo uvamnik, sillaitotut illingana-jangilanga; miksekärtomik okarajarama. Tamattomingale pingilanga, idluarnersausugiklertokarkonnago uvamnik, tækkojaminit, tussartaminillo.

7 Illingakonnangalo pingijaidlarnermut, tækkotitjutit ussornarnartut pivlugit, änerntartomik pititauvunga uvinipkut, tagva Satanasib Engelinget tiglungmanga, pingijaidlarkonnanga.

8 Tamanna pivlugo pingasuërtorlunga Nalegak kennuvigilaukpara, kemmaktajomavlunga taipsonmunga.

9 Okautilaukpängalo: Nâpkinignera namagiuk, pitsartunera ajugakangitongmet sangētunne. Taimaimet sangēnera nertotigijomanersarivara, Kristusib pitsartuninga innekarokovlugo uvamne.

10 Taimaimet kuviassukpunga sangēdларangama, mitautigijaujarangamalo, ajoksadларangamalo, unangnijaulerangamalo, kappiasuktitaujarangamalo Kristuse pivlugo. Sangētarangamale, pitsartudларpunga.

11 Sillaitolerpunga nertötigama uvamnik; taimailiortilaukpapsinga. Illipsingnut nertortaujuksaugalloarama; mingnersaunginama, Aposteliönersoarnit ipkonanget; nauk suksaungikalloorlunga.

12 Apostelib nellunaikutangit akkunapsingne sakki-jarmetta illa, angijomik kennuërsarnermut, nelluniakutanik, tattamartunniglo, pitsartudlartunniglo pinniarner-nik.

13 Suna pivlugo mingnersauvise illagēnit assipsingnit; tamattominga kissiane piksakka pivlugit okumaitit-

silauinginama illipsingnik? Idluinimnit tamattomangelt
issumagijungnērsinga.

14 Ahak, pingajuanik tikkiniarsinalerpapse, okumaititsijomananga illipsingnik; pipsingnik pinasuangingama, illipsingnigle. Kittorngēt kattersoijuksaungimetta perkuttinik angajokamingnut, angajokajelle kittorngamingnut.

15 Uvangale tunnijjomavunga kувiasuklunga, illunarmalo tunnijajomavlunga tarnisse pivlugit; nauglo angijomik nægligigalloarpase, næglingnikitauvunga.

16 Erkanangilarle okumaititsilaunginama illipsingnik; pingitsertortēgamale terliarluse tigunerpapse.

17 Tillilauktama illangennullonēt illipsingnut aksarkojilauktik illipsingnik?

18 Tituse kaiblalaukpara, kattanguttillo illanget illaukolaukpara tapsomunga. Titusele aksarnilauka sumik illipsingnit? Annernerme attautsime arvertalaungilagut? Attauserlo tupsalaungilavut?

19 Ama tagva akkiorasugivittigut? Okālavogut Kristuseme Gudib sāngane; tamakkoningale tamainik nægliktakka, ākiktaujutiksapsingnut (pivogut).

20 Sivōragama tikkikuma, illipse pijomajamnūt naipinasugingilapase; uvangalo pijomajapsingnut naipinasugingilapsinga; akkerartortigēnekarasugælluse, annerutsijunniglo, ningartunniglo, aivajunniglo, terliakattaijunniglo, kiguijunniglo, piōjoridartunniglo, pikablartunniglo.

21 Gudimnut piuluatangititaukonnanga pivluse tikkimiguma, kiksartuksaukonnangalo unnuktut ajortullilauktut pivlugit, kakkialilaungitullo makkojungnartullinerilauktamingnit, assiniarnerilauktamingnillo illokeudlarnelilauktamingnillo.

KAPITEL XIII.

Paulusib kaiblaininganik kakkialerkovlugit.

MANA pingatserterlunga tikkiniaruma illipsingnut, tagva magguk pingasullonēt kigligiudsijut okautigijanginnut illinganerit sunatuinait sokkosijuitauniarput.

2 Sivorngagut okautilaukpapse, ama sivorngagut okautivapse, sorlo najorluse, aipanik (pigama); manalo apsimavlunga aglagvigivakka sivorngagut ajortullialauktut, assingillo ipkoa tamaita; tikkimigumale, pinginiængilakka.

3 Oktorasuarpase ikpigititaujomavluse tapsominga, illumne okälajomik, tamædsa Kristusemik, tamna akkunapsingne sangēngitok, pitsartudlartorle akkunapsingne.

4 Tamnalo nauk kikkiektortaugalloarame sangēnerme, ōmarivok Gudib pitsartuningane; nauglo uvaguttauk tapsomane sangētogut, innōkattigivavut Gudib pitsartuninganut akkunapsingne.

5 Nautsertoritse nangminipsingnik okpernermēmangapase, kiglisiniaritse illipsingnik. Ubvalo nangminipsingnik illitaringilasse, Jesuse Kristuse illupsingnēmet malluginago? Egiteksatuinaujose kissiane.

6 Issumavungale kaujimaniarapase, attungitutitun-i-tsenginapta.

7 Gudele tuksiarvigivara sumiglonēt ajortullikonnase, uvagut attortutitut sakkeromavluta pingilanga, illipsele ajungitulliarkovluse, uvagullo sorlo attungitutitut-ikavluta.

8 Miksekārnek akkerartorungnangilavut, pinniarlutale miksekārnek pivlugo.

9 Kuviagivavulle, sangētarangapta, illipse pitsartunekartose. Tamannalo killanārutigivavuttauk, tagva namaksititaunise.

10 Taimaimet aglakpakka ukkua apsimavlunga, erkartuijomananga najulerupse, Nalekab tunnijanganut

uvamnut, pitsartunermik idluarsijutiksamik, asserornang itomiglo.

11 Tagva kattangutikka, kuviasugitse, namaksiniaritse, mannigortigēgitse, adsigēktomik issumakaritse, ullapirsautekaritse; taimak næglingniktub ullapirsaijubo Gudib illaginiarpāse.

12 Salutikattigēgitse salutimut ivsornaitomut. Ivsornaitut illunatik salutipāse.

13 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget, Gudiblo næglingninget, Annernerublo ajunginerub illagēngninget, illagilise illunase. Amen.

Aglait aipangit Korintemiunnut, aglaktaumavut Filippenemit Macedoniametomit. Titusib Lucasiblo neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

GALATSIAMIUNNUT.

KAPITEL I.

Okautsit tussarnertut kemmaktauninginik.

PAULUSE Aposteliōtitauijok (innungniungitok, innungniungitorlonēt, Jesuse Kristusemulle Gudemullo Atatamut, tapsominga tuppaktisijomut tokkungajunnit;)

2 Kattangutillo illunatik uvamnetut, illagēktunnut Galatsiamētunnut.

3 Gudib Atātab, Nalegaptalo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetök,

4 Tamna ingminik tunnilauktok ajornivut pivlugit, piulijomavluta sillamit mattomanget ajortomit, Gudib Ataptapa pijomajanga malliklugo.

5 Tamna nakoridlartaule issokangitomit issokangitomot! Amen.

6 Tattaminarpunga, killamik okautsit tussarnertut assinginnut säsimalerērapse, Kristusib saimarsautanut kaikojigimajase tunnulugo.

7 Nauk assekangilak; illangille nakkimarnititsivut illipsingnik, Kristusiblo okausingit tussarnertut mumiktitsomavlugit.

8 Nangminerlonēlle uvagut, Engeliblonēt killangmit okautsit tussarnertut assinginnik okālavigikpasse, okālatigilauktaptingnit illipsingnut, taimaitok ominarsile.

9 Okauserilauktaptitut mana, amatauk okarivunga: Nellietalonēt okautsit tussarnertut assinginnik okālavigikpasse tunnitsiviōnipsingnit, taimaitok ominarsile.

10 Tagva innuillonēt Gudiblonēt kuviagijanganut mana okalavik? Innungnullonēt kuviagijaujomavlunga? Innungnut sulle kuviagijaujomaguma, Kristusib kivgarinajatsengilānga.

11 Nellojungnērtipapsele, kattangutikka, okautsit tussarnertut okālatigijaujut uvamnut, innungnit pingimetta.

12 Innungmut makkoninga tunnitsiviōlaunginama, ajochertortaunangalonēt, Jesusible Kristusible Kristusib sakkertitsininganut.

13 Tussaumalaurapse illiornerilauktamnik, taipsomane Judit illusingit illuserilaurapkit, Gudib illagēktitangit angnerpāngōjomik unnangmidlaurapkit, nunguniarlugillo;

14 Judit illusinginnit pilualauktunga, anginersamik unauktunnit illamnit ikkingutimnit, illungertulualaurama sivorlima illusingit serngnigivlugit.

15 Gudible idluaringmago, ingmigōlitinaminga anānama timāt illuanēnimnit, saimanerminullo kaikogaminga,

16 Ernine sakkertitsomavlugo illumne, okautsinnut tussarnertunnut okālajuksaukovlunga tapsomina nellojut akkorgæne; erinesuklunga tagva pivunga, uvinik auglo issumaksarsiorutiginagik.

17 Jerusalemullonēt tikkilaungitunga sivunipkut Aposteliojunnut, Arabiamulle ailaukponga, Damaskusemullo ama utterivlunga.

18 Kingorngagut Jahrit pingasut nāngmetta, Jerusalemut tikkiponga, Petruse tækkojomavlugo, uvlunniglo 15 nik uvlilaukponga tapsomane.

19 Apostelille assingit tækkolaungilakka, Jakobuse kissiet, Nalekab kattangutā.

20 Aglamnulle tamattominga illipsingnut sæglungitunga, ahak Gudib kaujimavānga.

21 Kingorngane Syriablo Ziliziabla nunakingnut pivunga.

22 Kristusible illagēktokotinginnut Judæame tækkolaungana illitarijaulaungitunga.

23 Imagle tussaumatuinarlaukput, imna uvaptingnik unnangmiklerlauktok sivorngagut, mana nangminek okperekolaungitaminik okperijaukojilerpok okālavlune.

24 Gudelo nertorpæt pivlunga.

KAPITEL II.

Okpernermut idluartitaunermik.

MATTOMA kingorngane Jahrit 14 it nāngmetta ama Jerusalemut ailaarivunga, Barnabase aiparēllugo, Tituselo neksarlaukparatauk.

2 Tækkotitjutikulle perkojavlunga, takpaungarlaukponga okarkatigivlugit okautsit tussarnertut pitjutigēllugit, okautigijamoik nellojunnut; angajokāonersakutaujulle piluarlugit, sullinanga akpangeromananga akpangelanangalonēt.

3 Titusele, aipara kippijaulerkojaungilarlonēt, nauk Gricheojok.

4 Tamædsale kattangutit nellangaitut terliarudlutik akkorngænnut pingmetta, pingitsertorlutik kiglissiniaromangmatsuk kivgaunginivut Jesuse Kristusekut pijavut, kivgaulerititsomavluta.

5 Annikitoärsungmiglonēt sālajijaujomalautsennata pivogut taipkonunga, naleklugit, okautsit tussarnertut miksekärningit illipsingnētsainarkovlugit.

6 Ipkoale angajokäonersakutaujut, kannok illingalaungmangæta sivornagut, uvanga kammangilanga; Gude innungnik adsigēktitsingmet. Angajokäonersakutaujut taipkoa ajochertuina illalaungilæt.

7 Kissianele tukkisileraminga okälakjaujunga okautsinnik tussarnertunnik kippimangitunnut, sorlo Petruse okautsinnik tussarnertunnik kippimajunnut,

8 (Petrusib illagilauktanget pitsartudlarlune pingmet Aposteliötillugo kippimajunnut, tapsomatauk pitsartudlarlune illagilaurivānga nellojunne).

9 Taipkoalo Jakobusib, Kefasiblo Johannesiblo nalektaujiangortitaujut tunnitsiviõnera saimanartomik tukkisilauramitsuk, tagva aggamnik Barnabasiblo aggangiunik tallerpingmingnut tigusivut, adsigēktomiglo issumakarkattigivätigut uvagut nellojunnut okälajuksaugapta, taipkoale kippimajunnut.

10 Kissiane aklujut issumagijaukovlugit uvaptingnut, tamattomingalo attaruililunga pinniarlaukunga.

11 Petrusele Antiochiamut pingmet, akkerartorlaukpara tækkoænne; passijaungmet.

12 Jakobusemit illangit tikkekärtinnagit nellolauktut (Petrusib) nerrekattigingmagit; tikkimettale pijomērlune kemmakpeit; kippimajut illeragigamigit.

13 Judillo assingita malliklugo takkormörkattigivæt; Barnabase aglæt uivērijaulaukpok, takkormörkattigivlugit.

14 Tækkogapkille, okautsit tussarnertut miksekärninganut idluartomik arvertangimetta, Petruse okarvigivara, illunatik tussätillugit: Igvit Judeōjotit, nellolauktutitut innōniaravit, Judetullo illusekanginavit; sōg nellolauktut innerterlugit innōniarkovigit Judit illusingititut?

15 Uvagut Judeōgalloarapta innulerniptingnit, ajortulliarteōnata nellojunnit.

16 Kaujimagaptale, innuk idluartitaujungnengimet perkojet pinniarkoanginnut, okpernermulle Jesuse Kris-

tusemut; uvaguttauk Kristuse Jesuse okpervigivavut, idluartitaulerkovluta okpernermut Kristusemut, perkojello pinniarkojanguungitok; uvinik idluarsijungnengimet perkojet pinniarkojanginnut.

17 Uvagut idluartitaunasuartogut Kristusemut, nangminektauk ajortullijutitut naipitaugupta, Kristuse tāva ajornerub kivgarivauk? Taimaitsengilak.

18 Nangminerle asserortakka, ama ākiksorupkit tamartoksōjotut sakkijartitsivunga uvamnik.

19 Perkojennigle tokkojunga perkojennut, Gudemut innōjomavlunga; Kristuse kikkiektortaukattigivara.

20 Innōvunga, naugle uvangaungitok, Kristusele ilumne innōvok. Manale uviningme innōnimnik, tamatominga innōvunga okpernermut Gudib erninganut, nægliktimnut, ingminiglo tunnijomut pivlunga.

21 Gudib saimarsautā pijungnērtiniængilara; perkojennulle idluarsititaunek pikpet, Kristuse sullinane tokkolaukpok.

KAPITEL III.

Okpertut idluartitaulerput.

SILLAITOKSOJOSE illipse Galatsiamiōjose! Kia angakulliari vigilaukpāse miksekārnek nalegungnērapsiuk? Illipse sapsingne Kristuse Jesuse aglaksimavok, sorlo akkunapsingne kikkiektortaungmet.

2 Mattomingaīnak illinniaromavunga illipsingnit: Perkojet pinniarkojanginnut, ubvalo okpernermik okālanermut Annernermik pivise?

3 Taimak angitigijomik sillaitoksōvise? Annernermepigialertose, uviningme mana nājiniaromavise?

4 Taimaitoksoarnik sullinase siorniorlaukise? Sullingikupse kissiane.

5 Annernermik tagva illipsingnut pititsijok, akkunapsingnelo taimaitunnik tattamnantitsijok; perkojet pinniarkojanginnut, ubvalo okpernermik okālanermut, taimak piva?

6 Sorlo Abrahamib Gude okperigamiuk, tamannalo idluarijaujutigilauramiuk.

7 Tamattomanget tagva kaujjungnarpose, okpernermit pijut, tapkoa Abrahamib kittorngariveit.

8 Aglaille sivornagut nellonērtitsilauramik, nellojut okpernermut Gudib idluarsitimagit, Abraham kaujiti-pæt: Illikut nellojut illunamassiatik saimarviōjomärput.

9 Taimaimet, okpernekartut Abraham okpertok, saimausertaukattigijomärpæt.

10 Perkojet pinniarkojanginnik tettekartut, illunatik ōmiginangmetta. Aglaksimangmet: Ominarsile nelliet nalengitok tamainik aglaksimajunnik aglangne perkojenne, mallingnagillo.

11 Gudemele idluarsititaujokarniængimet perkojet pinniarkojanginnut, nellonērsimavok; idluartok okpernerminut innōniarmet.

12 Perkojelle okpernermit pingilet; innuble tamakkonina nalektub innotigijomärpeit.

13 Kristusible piulilaukpätigut perkojet ōmigijautitsiningēnnit, nangminek ōminartitaulaungmet pivluta, aglaksimangmet: Ominarsile nelliet kejungme nivingajok.

14 Abrahamib saimautsaunina pekovlugo nellojunut Kristuse Jesusekut, Annernermik angerosimajomik pekarkovluta okpernermut.

15 Kattangutikka! innuktut okaromavunga: Innub testamentā aulajungnērtisimangmet, kimullonēt (tāva) pijungnērtitaunanelo illakartitauniätsengimet.

16 Abrahalo kinguväksangalo angersimaviōvuk. Okausingit imaingilet, kinguväksennut, sorlo unnuktunnut, attausēnarmut kissiane, kinguväksarnut, tamna Kristuseōvok.

17 Imāgle okarpunga: Testamente inna Gudib aulajungnērtilauktanga sivornagut Kristusemut, sokkosertitaujungnengilak perkojennut, Jahrit 430 git tamattoma kingorngane tunnimaunnut, angersimanek pijungnertitauniængilak.

18 Kingormgujijeksak perkojennut piksangortitaupe,

tagva angersimanermut tunnijaunajangilak. Gudible Abrahamemut tunnilaukpa angernermut.

19 Perkojet tagva suksauvæt? Tikkisimavut ajornek pivlugo, kinguvåksak imna angersimanerub okautigijanga tikkitsëarivlugo; tapkoa tunnima jut Engelit kivgartõigællugit, pijitsertub aggangitigut.

20 Pijitsertorle attausënarmut pijitsertolungilak; Gudele attausënauvok.

21 Kannok? Perkojet tagva akkerartorkæt Gudib angersimaninganut? Taimaitsengilak! Omartitsijomigle perkojakarpet, idluarsititaunek täva nellagut perkojennit pinajarpok.

22 Aglaille ajortolingortilaukpeit tamaita, okpertut tunnitsiviökovlugit angersimanermik, okpernermut Jesuse Kristusemut.

23 Okperviksarle tikkekärtinnago, perkojennut alaijungnengertitauvogut pallangërtauvluta, okperviksak sakkijartuksaujok nelliutsëarivlugo.

24 Perkojet tagva sugiartautiksarilaukpavut Kristusemut, idluartitaukovluta okpernermut.

25 Manale okperviksak tikkimet, sugiarte attannerijungnërpavut.

26 Illunase Gudib kittorngaringmasse okpernermut Kristuse Jesusemut.

27 Illunase Kristusemut baptisimajose, Kristuse attimagapsiuk.

28 Tagvane Jude Grichelonët, tagvane kivgak kivaungitorlonët, tagvane angut arnalonët adsigëngitokangilak; illunase attausiögapse Kristuse Jesuseme.

29 Kristusible pigikpasse, Abrahamib tagva kinguväri väse, kingormgujjuksaugivose angersimanek pivlugo.

KAPITEL IV.

Okpernermut idluarsititaunermik okälajunnik.

OKARPUNGALE, kingormgужijjuksak sorrusiotillugo, tamnalo kivgarlo adsigēngitoungitok, tamna angajokau-galloarlunē perkuttinnut tamainut.

2 Ajochertuijulle pairsijullo attanneriveit, nelliutsēa-rivlugo atātame perkojanga.

3 Taimaktauk uvagut sorrusiotilluta kivgetitut illinga-titauvogut sillatanētunnik ajochertūtsennut.

4 Nelliuningale nelliusingangmet, Gudib Ernine til-liva, arnamit erniangōjok, perkojennik naleklune;

5 Perkojennut kivgaujunnik piuliklerkovlugo, kit-torngaunermik pititaukovluta.

6 Kittorngaugapsele, Gudib Ernerme Annerninga omættipsingnut pitipa, tamna nipliajok: Abba Atātak!

7 Taimaimet kivgaujungnērpotit, kittorngauvotille; kittorngauguville, Gudemuttauk kingormgужijjuksaugivo-tit Kristusekut.

8 Illipsele taipsomane Gude kaujimanginapsiuk, ing-ergarmik Gudeungitut kivgartulaukpasse.

9 Manale Gude illitarigapsiuk, piluarmomgle Gude-mut illitarijaugapse; sōg sanguvigilervissigik illutsit ipkoa sangētut ajulertullo, nutāmik kivgartoromavlugit?

10 Uvlut, takkillo, nelliutullo, Jahrilla uvloksiutigi-vasse (Judilut).

11 Sivōratigivapse sullinanga sennalaurasugællunga illipsingnik.

12 Uvaptun-īniaritse, illipsetun-īnama. Kattangu-tikka, tamattominga kennuvigivapse: idluilugvigilaungi-lapsinga.

13 Kaujimavapsingale, okautsinnik tussarnertunnik okālatainarama illipsingnut uvinipkut sangētunga.

14 Nikkaginandalo nachogilaungilapsinga uvinipkut ōktortaugama, Gudible Engelingatut illelliorlaukpap-singa, Kristuse Jesusetut aglæt.

15 Taipsomane angijomik pilloridlalauktose! Okautigijungnarpapse, imäk ajornalaungipet, ijise aglæt pëjarlugit uvamnut tunnitiginajalauktasse.

16 Tagva taimak õmigilerpissinga, okpernartomik okarvigigapse?

17 Ipkoa illungertutigiväse, idluangitomigle; tunnitsekojomavluse uvamnit, illungertorkojomavluselo taipkoa ungagilerlugit.

18 Illungertornek idluarpok ajunginek pivlugo pitsainarpet, najortigigapsinga kissiane pingipet.

19 Kittorngärsukka, ama kappiartoadlarlunga erni-liarijakka, Kristusib adsinganik illumertaulekärtinnase.

20 Najoromadlarpapsele mana, assianik okausekaromavlunga; nakkimarnijutigigapse.

21 Okautissinga, perkojennik kivgartoromajose, perkojet okausertanginnik tussalaungilase?

22 Aglaksimangmet, Abraham maggungnik ernekalaungmet, aipanga arnamit kivgaujomit, aipäle arnamit kivgaungitomit.

23 Arnable kivgaujub erninga, uvingmit erniangõjok; kivgaungituble erninga, angersimanermut erniangõjok.

24 Tamakkoa okautsit adsigõgutiksauvut. Tapkongunga (taijaungmenik) Testamentik magguk; aipä Sinaib kakkanganit, ernilijok kivgartortuksennik, tagva Agar.

25 Sinaib kakkanga Agarmik attekangmet Arabiame, Jerusalem mattoma nelliuninganëtok adsigiva, kivgartortok kittornganne illagëllugit.

26 Jerusalemele panëtok, tamna kivgaungitok; tamapta tamna anänagivavut.

27 Aglaksimangmet: Kittorngasuitotit, ernisuitotit kuviasugit; sakkijalerit niplialutillo, ernisungnernik aniangitotit; aipakangitok kittorngakarnersaungmet uilingmit.

28 Uvagulle kattangutikka, angersimanerub kittorngarivätigut, sorlo Isaak.

29 Sorlole taipsomane, uvingmit erniangõjub unangmidlarmago, annernermut erniangõjok; manatauk taimainivok.

30 Aglaille kannok pivæt? Annitissigik arnak kivgak erningalo; kivgaujub erninga kingoringujekattiginia-tsengimago kivgaungitub erninga.

31 Tagva kattangutikka, arnab kivgaujub kittorngaringilätigut, kivgaungituble.

KAPITEL V.

Okautsinnut tussarnertunnut kippalotitaujungnërnermik perkojennut.

TAIMAIMET Kristusib kivgaujungnërtimattigut, kivgaunginise sokkosertailiniarsiuk, kingornganelo ama kippalotailitiniarmititse.

2 Ahak, uvanga Pauluse okaupapse: Kippijaukojilerupse illipsingnik, Kristuse illipsingnut attungilak.

3 Ama kigligiudsivigivakka kippijaulertut illunaita, perkojet illunaita malligeksaringmagit sulle.

4 Kristusemik assiojivose, perkojennut idluartitaujomajose, saimanartomillo katteksimavose.

5 Uvagulle Annernerme uttakivogut idluarsititauniarnermik okpernermut, nerringijeksakarluta.

6 Kristuse Jesuseme kippimanerlonët kippimanginerlonët attungimenik; okpernerle næglingnermut pitsartutitaulertok pinniarlune.

7 Akpaugitsialauktose; kia nokkartipäse miksekarnek nalegungnërlugo?

8 Illipsingnik kaikojijomit, taimak nokkangatitaunek pingilak.

9 Kakkojekset tamat sërnautiksärsus sërntartipa.

10 Assianik issumakarniængilase tettigivapse Nalekame: Illipsingnigle asserorsaijok, tamna pitlartaujomarpok, kinaumangællonët.

11 Uvängale kattangutikka, sulle kippinermik okäläguma, sög sulle unangmijaulerpik? Senningajolik tava sinaungasautigijaujungnërajarpok.

12 Kannoktok avisärtaulittauk illipsingnik asserorsaijut.

13 Illipsele kattangutikka, kivgaujungnerkovluse karkoaumavose. Udsertoritsele kivgaunginek attornerluk-taililugo, uvingimut akkuliutilerkonnago; kivgartutigeklusele pititse næglingnermut.

14 Perkojet illunatik namaksingmetta okautsemut attautsemut, mattomunga: Innukattitit illiktut nægligiuk.

15 Kējigēdlarupsele nerrijigēdluselo, kammalertitse illipsingnut nungutigēkonnase.

16 Okaupapsele: Annernerme arvertaritse, uvingikliguningit taimak namaksitiniængilasse.

17 Uvingub ikliguninget Annernek akkerartormago, Annernerublo kajungersarninget uvinik akkerartoriva. Tapkoa taimak akkerartortigēngmenik, pijomajapsingnik aglæt pinniarungnangilase.

18 Annernermulle tessiortaugupse perkojet attaniongilet illipsingnut.

19 Uvinguble pingit nellonangilet, imaiput: Nulliarrēngnermik asserorsainek, assiniarne, makkojungnartulinek, illokeudlarnerlo,

20 Gudeungitunik kivgartornek, angakoniarne, kenngosungnek, ōmisungnek, annerutsinek, ningarne, aivanek, akkerartornek, illeratsārnek, kanningaumajarne, innuarnek,

21 Tallanek, nerritunek, sullelo assingit taimaitut; tamakkoniga okautilaukpapse sivornagut, ama sulle sivornagut okautivapse, taimailiortut, Gudib nalegavinganik kingormguginiængilet.

22 Annernerub perorkterningit tamædsa, næglingnek, kuviasungnek, ullapirsainek, kenuērsarsarne, innōsiarne, angajokaunek, okpernek, piøjoringinek, ikligutailinek.

23 Perkojet taimailiortut akkerartungileit.

24 Kristusible innukotingita, uvinitik ikligunerit kajungilarnerillo illaliudlugit pitipeit senningajolingmut.

25 Innōniarupta Annernerme, arvertarmigitatauk Annernerme.

26 Nalektaujomaniarata piungitomik, annuliutigēgatalo ōmisuktigēgatalo.

KAPITEL VI.

Kaiblainermik kennuërsarnermut ajungitullinermullo.

KATTANGUTIKKA, innuk tammarsáralloarpet sumut innörlungnermut, taimaitok ákiksorasuarsiuk annernermut kennuëtomut, illipse annerneliöjose. Udser-torillo nangminernik, igvittauk öktorlungnartomut pi-jaukonnæk.

2 Ikkajortigēniaritse okumaitokarangapse, taimaidluse Kristusib perkojanga namaksitiniarpasse.

3 Piojorijokarpelle ingminik, suksaungitogalloarlune, tamna uivērivok nangminerninik.

4 Illunatigle attunit kiglissiniarlit nangmineliornerninik; tava ingmine kissiane nertötinekarniarpok, assimine-lo pitsengilak.

5 Illunatik attunit nangmajeksane nangminek nang-marniarmago.

6 Okautsinnigle ajochertortaujub ajochertortine anga-jokauvigijeksariva ajungitunnik sunatuinarnik.

7 Tammarniarase, Gude mittautigijaujomangilak; innuk karngasuinerminik kattersoijomärmet.

8 Uviningminut karngasuijok, asserornartomik kattersoijomärpok uviningmit. Annernermulle karngasoi-jok, innötsemik naksauigitomik kattersoijomärpok annernermit.

9 Ajungitullilertale, merngortorniaratalo; kattersoijomäraptatauk nelliuningane, sorēniængikupta.

10 Taimaitomik piñutekarapta, ajungitullilerta tamai-nut, okpertokattigēlle piluarlugit.

11 Ahak, ukkua aglait unnunärtakka illipsingnut ag-gamnut nangminek aglarlugit.

12 Illunatik kuviagijaujomajut uvinik pivlugo, taipkoa innaksorpāse kippijaulerkovluse; kissiane unnangmijaujo-mannatik Kristusib kikkiektortauvia pivlugo.

13 Kippijaulertulle nangminek aglæt, perkojet na-

lengileit; illipsele kippijaukovāse nertōtigijomavlugō uvinise.

14 Uvamnille ungasigle nertōtiniarlunga assianik, Nalegapta Jesusib Kristusib kikkiektortauvianik kissianik, tamna pivlugo sillaksoak kikkiektorsimajotun-īpok uvamne, uvangalo sillaksoarmut.

15 Kristuse Jesuseme kippimanerlonēt kippimanginerlonēt attungimennik nutāngortitaunerle.

16 Illunatigle okautsinnik makkoninga naletsiartut, tapkoa ullapirsautekarlit napkigijaunermiglo, Gudiblo Israelinga.

17 Mattoma kingorngane nelliet okumaitinarianinga; Nalekab Jesusib nellunaikutanga timimiutarigapko.

18 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget anernise illagilitigik, kattangutikka. Amen.

Galatsiamiunnut aglaktaumavut Romemit.

PAULUSIB AGLANGIT

EFESUSEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Annerimanermik kittorngaunermiglo Gudemut.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, ivsornaitunnut Efesusemētunnut, okper-tunnullo Kristuse Jesusemut.

2 Gudib Ataptapa, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget, ullapirsautingello illagilisetōk!

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib

Atātanga saimausermattigut annernelingnut saimarnar-
tunnut sunatuinarnut, killaub pinginnik illangiutitiluta
Kristuseme.

4 Sorlo taipsomane annerilaungmattigut, sillaksoak
tunganilijaukärtinnago, ivsornaikovluta pitlareksaukon-
nato sāngane næglingnerme.

5 Issumasimagame kittorngautitsomavluta ingminut,
Jesuse Kristusekut, taimak kuviagijaminut pijomagame,

6 Saimarsautine ānanaujok nertortaukovlugo, tamat-
tomunga kuviagijautimattigut erdlingnartome.

7 Tapsomane piulijauviksakarapta aunganut, tamædsa,
ajornernit issumagijaujungnērnermik, saimarsautinget
akluininganut;

8 Tamattomīnga angijomik pititaujogut sunatuinarnik
illissimatiluta sillatutitilutalo.

9 Kaujitilaungmattigut pijomajame nellonarninganik,
kuviagijaminut; taimak issumasinagame ingmine sak-
kertilālo,

10 Nelliutikpetta uvlut okālatigijaukovlugo, tamaita
killangmētullo nunamētullo attautsemut niakomut kattit-
somavlugit Kristuseme, tapsomūna nangminek;

11 Tapsomūnatauk kingormgnijjuksautitauvogut, si-
vorngagut annerimajogut issumasimaninganut, tamaitak-
soarnik pinniartub pijomajanget issumasimaninganut;

12 Tapsoma ussornarnarninget nertornarninganut il-
lingajuksaukovluta; uvagut Kristusemik sivorngagut
tettekarluta.

13 Tapsomūna illipsetauk okausek miksekārtok tus-
saumagapsiuk, tamædsa okautsit tussarnertut piulijauvik-
sapsingnik; tapsomūnatauk okpilerapse, Annernermik
ajunginermik angerosimajomik nakkititsiviōvose.

14 Tamna kingormgujijeksaptingnik nellunaikutari-
vavut, innukotingita piulijauviksanget tikkidlugo, āna-
nauninga nertortaukovlugo.

15 Tamanna pivlugo uvangatauk, tussaumagama ok-
pernermik illipsingnētomic Nalekamut Jesusemut, næg-
lingnipsingniglo ivsornaitunnut tamainut;

16 Sorēngilanga (Gude) kujagivlugo pivluse erkau-
mavluselo tuksiarnimne.

17 Nalegapta Jesusib Kristusib Gudinganut, ānanaunerub Atātanganut tunnitsiviokovluse Annernermik illissimanartomik nellonērtitsijomiglo, tamna (Kristuse) illitaritsiarlugo.

18 Illissimanipselo ijingit kaumaksarlugit, kaikojaumanipse nerriuninganik nellojungnērkovluse, ānanaunerublo kingormgujijeksab akluinina ivsornaitokotinginnut;

19 Nellekangitublo angijoksoninget pitsartuninga uvaptingnut, uvagut okpertogut, pitsartuninga pitsartutigællugo.

20 Tamanna pinniutigilaukpa Kristuseme, tuppaktinamiuk tokkungajunnit, tallerpingminelo iksivatidlugo killangme.

21 Anginersangordlugo nalegaunernit tamainit, songonernillo, pitsartunernillo, attanniotinernillo, tamainillo sunik taijaumangætalonēt, sillaksoarme tamattomane kissianeungitok, tikkitsomartomēletauk.

22 Tamaitarsuillo tapsoma ittiggangita atānut pitilaukpeit, tamainullo niakoutilaukpa illagēnut,

23 Taipkoa timigiveit, tagva illumertitsijok tamainik, tamaita illumertilugit.

KAPITEL II.

Illunatik pingortitauvut ajunginiarkovlugit.

ILLIPSETAUK (taimaivigivāse) tokkungatilluse tapatonermullo ajortullinermullo;

2 Tamakkoa attorlugit mattoma sivornagut, sillaksub tamattoma illusingit mallilaukpassē, attannek sillame attanniotijok naleklugo, tamædsa annernek nellitome tamattomane okpinginerub kittornganginne pinniartok.

3 Akkorngænne uvaguttauk mattoma sivornagut taimailaurivogut illunata, uvinipta ikliguningit malliklugit, uvingublo pijomajanga erkarsautingillo naleklugit; innōptigullo ningautsib kittorngarilaukpätiguttauk assipitit.

4 Gudible napkinernermik akluıtub næglingnersoarminut nægligilauramittigut,

5 Ajorniptingne tokkungalaurapta, õartilaukpätigut Kristuse illagællugo, (saimanermut piulijaumagapse).

6 Illagivlugo tuppaktilaukpätiguttauk, illagivlugolo killaub pinginnut pitiluta, Kristuse Jesuseme.

7 Nelliutuksame pijomärtome sakkertitsomavlugo nell kangitub saimarsautinget akluininga, uvaptingnut ajungitullinerminut Kristuse Jesuseme.

8 Saimanermut piulijaumagapse okpernermut; illipsingnik taimaingilase, Gudible tunnergutã tamanna.

9 Pinniarnermut pingilak, nertõtijokarkonnago innungmik.

10 Sennamajigigaptigo, pingortitauvluta Kristuse Jesuseme ajungitulliarkovluta, tamakkonunga Gudib sivornagut åkiksulaungmattigut, taimailiorkovluta.

11 Taimaimet erkainiaritse, illipse, mattoma sivornagut nellojõlaurapse uviningmut, kippimangitunnik tajaumavluse, ipkonunga, taijaujunnut kippimajunnik uvinikut, agganngut pijomik;

12 Illipse taipsomane Kristusekangitose, tækkorngartauvluselø Israelib illagëngninganut, tækkorngartaungmiluse Testamentinnut angerosimajunnut; nerriuviksakase, Gudekaraselo sillaksoarmëlauktose.

13 Manale, illipse Kristuse Jesusemëctose, sivornagut ungasiktomëdluse, kannilerpose Kristusib aunganut.

14 Tamna ullapirsautigigaptigo, tamarmik attausiongortilaungmagik, upko agviarutaujok serkomilugo, uviningminut ningarosungnek attorungnërtimago;

15 Tamaëdsa, perkojet pivlugit illuserkoktokojijut; ingmine tapkoa magguk attausiotitsomavlugit innuktåmut, ullapirsailunelo.

16 Tammarmiglo senningajolikut ullapkoserlugik Gudemut, timeõlerdlugik attautsemik, ningarosungnerlo tokkotinamiuk ingmigut.

17 Tikkisimagivok, okautsinnut tussarnertunnut ullapirsaumik okålavlune, illipsingnut, ungasiktomëlauktose, kannitomëlauktullo.

18 Tapsomūna tamapta apkotiksakarapta Atatamut annernerme attautseme.

19 Mana tagva tujormiōjungnērluselo tækkorngarungnērtose, ivsornaitulle kinguvāngukattigivāse, Gudiblo iglungančerkattavljuse;

20 Iglulliorsimavljuse Apostelillo nellautaijullo tungavigijangænnut, tamattominga Jesuse Kristuse ujarauvok terrekovljune;

21 Tapsomunga sennamajok illunāt kattitaumavok, aglivalliavlune igloksaangōlerljune ivsornaitomik Nalekame;

22 Tapsomane illipsetauk iglulliangōmakattaulerpose Gudemut igluksaukovljuse annernerme.

KAPITEL III.

Nellojut piulijauviksangænnik.

TAMANNA pivlugo uvanga, Paulus, kelleksugajunga, Kristusib Jesusib (kivgarimganga) illipse nellojose pivljuse.

2 Sorlo tussaumagapse kivgartornermik Gudib saimarsautānik, tunnijaumajomik uvamnut pivljuse.

3 Tækkotinermt nellojungnērtitaugama nellonalauktomik ipsominga, sorlo sivornagut okautsinnut ikkitunnt aglalaaurama.

4 Tapkonanget, attuarupsigik, kaujijungnarpose, nellojungnērnimmik nellonartomik Kristuse pivlugo,

5 Tamanna itsak kaujititaulaungilak innub kittornanginnut, manatut nellonērsimangmet Apostelinginnut nellautaijokotinginnullo ivsornaitunnut, Annernekut;

6 Tamædsa, nellojut kingormgujekattaungmetta, timeōkattaularmiglo, illagērkattaularmiglo, okautsinnut tussarnertunnut, angersimaninganik Kristuseme,

7 Tamattominga kivgaliarimajunga, Gudib saimarsautinget tunnergutānut, ajugakangininget pitsartuninganut tunnitsiviōgama tamattominga.

8 Uvanga, ivsornaitunnit tamainit mingnerpångõjunga, saimarsaumik tamattominga tunnitsiviõvunga, nellojunut okālakovlunga Kristusib akluninganik issumasi-nangitomik;

9 Tamaitalo illitarksitiniarlugit, nellonalauktub illa-gēngninganik, sillaksub pigiarninganit iersimajomik Gudeme, tamaitaksoarnik Jesuse Kristusekut pingortitsi-jome;

10 Manaõlernet illagēktokut kaujtitaukovlugit, nalegauner-soarnut attaniotinersoarnullo killangmiunnut, Gudib sillatuninget unnurningit sunatuinarne,

11 Issumasimanernmut issokangitomit, taimāk sakker-timagit Kristuse Jesuseme Nalegaptिंग्ने;

12 Tapsomūna sivõranata apkotiksakarapta tettiksa-karlaptalo, okpernermut tapsomunga.

13 Taimaimet innaksorpapsee, merngortorniarase sior-niortitaunimmik, pivluse pijannik, tamanna nertornaugi-vasse.

14 Tamanna pivlugo Nalegapta Jesusib Kristusic Atātanga serkortorvigivara,

15 Atātaujotõjok tamainut kittorngannik tajjaujun killangmēlo nunamēlo.

16 Tapsomunga tunnitsiviõkovluse pitsartunermik ā-nanaunime akluninganut, sangijolerluse Annerninganut, illupsigut,

17 Okpernermut Kristuse innekarkovlugo omættip-singne, amātsiortaulerkovluselo, tunganiljaulerkovluselo næglingnerme;

18 Ivsornaitut tamaita illagilugit illitarksijungnarkov-luse sillingnermik takkinermiglo, ittinermiglo kinging-nermiglo;

19 Illitarksilerkovluselo, Kristuse nægligilugo, ang-nerpångõngmet, illissimanernit tamainit; illumertauler-kovluse Gudib illumiktauninginnik tamainik.

20 Ajugakangitorle pinniarlune angnerpångõjomik, tamainit tuksiarniptingnit tukkisiniptingnillonēt, pitsar-tunernmut illuptiongne sennajomut.

21 Sorēralik tamna illagēktut Kristuse Jesusemētut nertorlitsuk issokangitomit issokangitomit! Amen.

KAPITEL IV.

Ajunginiarnernut tamainut kaiblainermik.

TAGVA mana kaiblarpapse, uvanga kelleksugaujunga Nalegak pivlugo, kaikojaumanipse idluarkutauninganut arvertarkovluse, taimäk kaikojaugapse,

2 Piøjoringinermut tamät, kennuērnermullo, kam-mangitsertornermullo, ningarijigēktailititselo næglingnerme.

3 Omarigitselo adsigēktomik issumakatsainarluse annerne kut, ullapirsautib kelleksutānut.

4 Time attausek, annernek attausek, sorlotauk kaikojaumagapse nerriuviksakarluse attautsemik kaikojaumnipsingnut.

5 Nalegak attausek, okpernek attausek, baptijut attausek,

6 Gude attausek Atātagijavullo tamapta, tamainut tamna Nalegaujok, illunapsigullo, illupsingnētorlo tamapse.

7 Illunatale ingmikorluta saimarsaumik tunnitsiviōjogut, Kristusib tunnergutæt oktutānut.

8 Taimaimet okausekarpok : Kotsingnermut kongmuartub parngnanaigutsaujut aularutivēit parngnanērsimavlutik, innungnullo tunnergutinnik tunnijivlune.

9 Taimagle pingmet, kongmuartok kannok? Imāk kissiane sivorngaguttauk akkalaurame nunab allerpānginnut.

10 Akkarlauktok taimnaugivok kongmuarlauktok kil-lait illunatik kollerpānginnut, tamaita illumertitsomavlugit.

11 Tapsomalo illangit Apostelingortilaukpeit, illangille nellaitaijungortilaukpeit, illangit okautsinnik tussarnertunnik okāļajungortilugit, illangit pairsijungortilugit, ajochertuijungortilaukpeillo.

12 Ivsornaitut idluarsartaukovlugit, kivgartornerub

pinniareksanganut, Kristusib timiksanga äkikipalliakovlugo ;

13 Illunata illagēlersēarivluta okpernermut attautsemut illitarksinermullo Gudib Erninganik, innerniarluta angutimaringmik Kristusib aglissimaringuŋga tikkilugo.

14 Sorrusiōjungnērkovluta, malliktitūt, aulataukonata annoremūt sunatuinarnut ajochertūtsinnut, innuit nellangainingginnut uivēriklerninginnullo, pingitserterlutik tammartinasuarmattigut.

15 Uvagulle næglingnerme nellägorniarta, aglivallivlutalo illunainik, tapsomunga niakoōjomut, tagva Kristusemut.

16 Tapsomanget time illuitok kattisimavok, nabgutsello illunatik ingmingnut nablismavut, ikkajortigēngnermut, avatit illunatik ingmikōrlutik attornermingnut, pinniarivut time aglivalliagame idluarsivlune, næglingnerme tamakkoa tamaita pivut.

17 Tamanna pivlugo okarpunga, kigligiutigilugolo Nalekame, arvertarungnērkovluse nellojutitūt, assipsetut, piungitomot issumamingnut arvertangmetta ;

18 Tarningit tāktoksōvut, innōtsemillo Gudemit pijomit tækkorngartitavut, nellojoksōnermingnut, illumingnētomut, omættingita sittijoksōninginnut.

19 Taipkoa ikpigijungnangitūt, ingmingnik tunnivut illokeudlarnermut, makkojungnartunniglo sunatuinarnik pinniarlutik angijomik, torkuinermiglo.

20 Illipse taimāk ajochertortaungilase Kristusemik ;

21 Tapsomunga tussarluse pilaurupse, tapsomanelo ajochertortaumavluse, sorlo miksekārnek Jesusemēmet.

22 Innutokak tagva attorungnērlugo, piusiovalauktut allarsigik, ikligunermut ingminik asserorsaijok tammarnartomot.

23 Nutāngōleritsele issumapse annerningagut ;

24 Innuktārlo attiniarsiuk, Gudib adsinganut pingortissimajok idluarnerme, ajunginermelo, ivsornainermelo.

25 Taimaimet sæglunek ipperarlugo, miksekārnermik okausekaritse, illunase ingmikōrluse innukattipsingnut ; avataukattigēkapta.

26 Ningarluse ajortulliarase ; sekkinek nipitiniarnago ningartilluse.

27 Satanasele inniksakalertiniarnago.

28 Tiglilauktok, tigligungnērle, sinnalunele pile, aggangminut ajungitomik pinniarle, tunnijeksakarkovlugo ajoksartunnut.

29 Okausilungmik kannipsigut annitsitaililuse, idluar-tomigle okausekarniaritse ākiksutiksamik pijariakartone, tussartone tussarominartomik.

30 Gudiblo Anerninga ajunginek kiksartiniarassiuk, tapsominga nakkititsiviōmagapse uvlomit piulijauviksamut.

31 Kanningaumajarne, ōmisungnerlo, ningarnerlo, nipliadlarnērlo, mittautekarnerlo tamāt, illipsingnit ung-asiktissigik, ajortullinerillo tamaita.

32 Innōtsiaritsele illapsingnut, napkigosukluselo, issomagijungnaitigēgitselo, sorlotauk Gudib issomagijungnērvigilaungmasse, Kristuseme.

KAPITEL V.

Kaiblainermik nægliktigēngnermut.

TAGVA mana Gudemik mallikteōleritse kittorngatitut næglingnartutitut.

2 Næglingnermelo arvertaritse, sorlotauk Kristusib nægligilaungmattigut, ingminiglo tunnilaungmet pivluta, tunnergutiksaujomavlune tokkoteksamik, Gudemut tipigiksautiksamik.

3 Assiniarnermigle makkojungnartomiglo nellēnik, torkuinermiglonēt okautauniarase, ivsornaitut taimāk pijariakangmetta ;

4 Sumiglonēt pilungmik koksalaaitunnik mittautiksamiglo okausekarasetauk, idluitjutaungmetta, kujalinersaulusele pititse.

5 Kaujimagapsiuk tamanna, assiniartok, makkojungnartullijorlonēt, torkuijorlonēt, (Gudeungitunnut kivgar-

tortõongmet) Kristusiblo Gudiblo nalegauvinganik kingormgujjuksaungimetta.

6 Nellieta okausinginnut piungitunnut uivõrijauniarase: taimaitut pivlugit okpinginerub kittornganginnut Gudib ningausinga pingmet.

7 Tamanna pivlugo illagijeksaringilasse.

8 (Mattoma) sivorngagut färmiõlaurapse, manale kaumaniõvõse Nalekame.

9 Arvertaritse kaumajub kittorngangititut. Annererub perorktittangit tamædsa: Sunatuinarnik ajunginarnek, idluarnerlo, miksekärnerlo.

10 Kiglissiniaritselo suna idluarijaungmangæt Nalekamut.

11 Täktublo pingit suksaungitut illaginiarassigik, sugiarnersarisigile.

12 Angearivlugit pinniarningit, taivlugit aglæt kangunadlarpok.

13 Tamakkoale tamaita sakkerniarput, pitlartaukpetta kaumajomut. Sakkersimajut tamaita kaumangmetta.

14 Taimaimet okarpok: Tuppalerit sinniktotit, makkilutillo tokkungajunnit, tagva Kristusib kaumaksarniarpätit.

15 Tava mana kammatsiaritse arvertarnipsingnik, sillaitutitut pinase, sillatõjutitulle pititse.

16 Attutsiarlugolo nelliutok, (angijomik) ajormetta uvlut.

17 Tamanna pivlugo sillõrgotoniarase, tukkisilerlusele Nalekab pijomajanganik.

18 Tallaniaselo Weinetornermut, tamanna idluangilutaungmet, Annernermigle illumertauleritse;

19 Okarkattigõngniaritselo imgerutinnut nertordlerutiksennut tuksiarutsinnullo annernelingnut, imgerdluselo nipsantsiaritse Nalekamut omættipsingne;

20 Tamaitalo kujalijutiginiarsigik sorõrase Gudemut Atätamullo, Nalegapta Jesusib Kristusib attingane;

21 Nalektigõgitselo Gude naleklugo.

22 Arnet okokse! uise naleksigik, sorlo Nalegak.

23 Ue niakoringmago arnab, sorlotauk illaget Kristuse niakoringmatsuk, tamna piulijogivok timiminut.

24 Sorlole illagēt Kristuse nalegaringmatsuk, taimak-tauk arnet uitik nalegeksariveit illunainik.

25 Illipse angutit, nulliasse nægligissigik, sorlo Kristusib illagēt nægligilaungmagit, ingminiglo tunnijub tapkoa pivlugit,

26 Ajourungnērtitsomavlugit, epkejalaungmagit ubvau-mut okautseme illalingmut.

27 Ingminut pititsomavlugit illagēt ānanaujut, ivsornartokangitut, imullokokangitullo, taimaitomiglonēt assianik pekangitut, ivsornaikovlugille pitlareksausuērlutik.

28 Taimaktauk angutit nulliatik næglijeksariveit, sorlo timitik nangminutik. Nulliaminik næglingniktok, nangminermnik næglikpok.

29 Uviningminik nangminermnik ōmisuktokalauksimatsengimet, nerritilugolo pairiva, sorlotauk Nalekab illagēt pairingmagit.

30 Tapsoma timinget avatigingmattigut, uvininganit sauninganillo pijogut.

31 Taimaimet angutib atātanelo anānanelo kem-mangniarpak, nulliane attavigēnarlugo, tapkoalo magguk uviniolerpuk attautsemik.

32 Nellonartok tamanna angijōvok: Kristusele illagēlo okautigivakka.

33 Illipsetauk, illunase attunit, angutib nulliane nægligiliuk ingmiktut. Uigguble uine attannerilugo pile.

KAPITEL VI.

Malligeksennik mulliktaukojinermik.

ILLIPSE sorrutsit, angajokāse naleksigik Nalekame; tamanna pijariakangmet.

2 Atātello anānello nalekik; tamædsa perkojak si-vorliōjok, angerosimanelik (imak):

3 Idluarsiniarkovlutit, akkunērtomiglo innōniarkov-lutit nuname.

4 Illipselo angajokaujose, kittorngasse ningaksainia-

rassigik, innugoiniarsigile nalektilugit Nalekablo okausinginnik kaujtilugit.

5 Illipse kivgaujose, nalegasse, nunamčtut naleksigik, koksesungnermullo, saijungnermullo, omame.issumalingasuērnermut, sorlo Kristuse (nalekapsiuk);

6 Kivgartornermut innuit tækkoænne, idluarijanganut kissianut pinase; Kristusible kivgangititut pititse, omamut Gudib pijomajanga naleklugo, kunnutuinnermut.

7 Nalekamut kivgartorasugititse inungnuungitok;

8 Kaujimagapse, nelliet kivgaujorlonēt kivgaungitorlonēt, Nalekamut akkillertaujomärmet ajungitullinnerminut.

9 Angajokaujose illipse, taimaktauk pinniavigissigik, silluktailititselo; kaujilerluselo Nalegakarmigapse kilangme, tapsomane innuit adsigēngitoungilet.

10 Tagvale kattangutikka nekkoksitiniaritse Nalekame, ajugakangitub pitsartuninganut.

11 Gudib sapputsiniksanga attiniarsiuk, Satanasib pingitserterlune uivēriklerninginnut sōngokovluse.

12 Uviningmut aungmullo sorsungn:enginapta, attanniviksoarnulle pitsartujoksoarnullo, sillaksub attanainginnut, sillaksub mattoma tāktoningane attanniotjunnut, annernernut ajortunnut killaub attānētunnut.

13 Tamanna pivlugo Gudib sapputsiniksanga tiguarsiuk, ajugaukovluse uvlok ajortok nellitikipet aulatausuērluse, tamaitalo namaksilugit salakaēnarluse.

14 Tagva makkitipsigut tapseruejaritse miksekārtomut, attimaluselo idluarnerub sagvingmintanganik.

15 Ittigapsigullo kamiksimatitse, okautsit tussarnerut ullapirsainartomik, opalungērsimanipsingnut (okālaluse).

16 Tamainille angerpāngōjomik okpernerub sappulutanga tiguniarsiuk, ajortoksub (Satanasib) karsunginnik ikkomalingnik kamitsijungnarkovluse tamattomunga.

17 Piuliklernerublo niakotiksanga tigusiuk annernerublo saviksoanga, tamædsa Gudib okausinga.

18 Tuksiatsainaritse annernerme illunainik pijarialing-

nik, tuksiarnermullo, kennunermullo, taimailiorkovluse sorērase pigārmititse tamāt, ivsornaitut tamaita tuksiarlugit,

19 Uvangatauk pivlunga, tunnitsiviokovlunga okālanermik sivōrananga kannera angmarlugo, okautsit tussarner-tut nellonarninget okautigilugo ;

20 Tamattominga kivgaujunga kellaumgujennētunga, erksinanga tamattominga, okausiksarijakkalo idluartomik okautigekovlugit.

21 Illipsetauk kaujilerkovluse illinganimnik sulliam-niglo, Tychikusib kattangutib erdlingnartub, Nalekamelo nertornartomik kivgartortub, unipkautiniarpāse tamainik.

22 Tamanna pivlugo tillilauktara illipsingnut, tussar-kojomavluse illinganimnik, tapsomalo omættipsingnik mannigoikovlugo.

23 Ullapir-autekarlit kattangutigēt, næglingnekarlu-tiglo okpernekarlit, Gudemit Atātamit, Nalekamillo Jesuse Kristusemit !

24 Saimarsautekarlit illunatik, Nalegappingnik Jesuse Kristusemik næglingniktut illungertorlutik. Amen.

Romeme makkoa aglaktaumavut Efesusemiunnut. Tychikusib neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

FILIPPIMIUNNUT.

KAPITEL I.

Filippimiut pivlugit Paulusib tuksiarninga Gudemut.

PAULUSE Timotheuselo Jesusib Kristusib kivgagik, ivsornaitunnut tamainut Kristuse Jesuseme Filippimē-tunnut, Ajochertu^unerōjunnullo (illagēllo) kivganginnut.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetök!

3 Gudiga kujagivara, illunane erkaumajarangapse.

4 (Taimak pitsainartunga tuksiarnimne illunase pivluse, tuksiarnerlo kuviasuklunga pivara);

5 Okautsinnut tussarnertunnut illagēngnise pivlugo, uvlormit sivorlerpāmit, mana tikkilugo.

6 Tamattomingalo tettekarvikpunga, ajungitulliamik pigialauktub illupsingne, tapsomatauk namaksititsomā-riva, Jesusib Kristusib uvlunget nelliutinganut.

7 Taimāk idluangmet, tamattominga issumakariakar-tunga illunase pivluse, omættinnēnapse tagvane paragnanērsorsimanimne, akkiornimnelo okautsit tussarnertut kigligiutigilugit aulajungnengertinapkit, illipse illunase saimarsautekarkattigapse.

8 Gudib illa kaujimavānga, kannok omamut angijomik unagagipapse tamapse, Jesusib Kristusib nægligosungner-soangane.

9 Tamannalo tuksiarutigivara, næglingnise piganner-

palliavlunelo aglivalliarkovlugo sunatuinarnik illissim-
nermiglo tukkisinermiglo :

10 Kiglissiniarungnarkovluse suna ajungineröngmang-
æt ; nellagörkovluse, sinnaungaksartausuërkovluselo,
Kristusib uvlunget nelliuniksanganut.

11 Idluarnerub perorkterninganik illumertauluse, Je-
suse Kristusekut (illupsingne) pijunnik, Gude nertortau-
kovlugolo, nakoridlartaukovlugolo.

12 Nellojungnërtipapsele kattangutikka næglingnar-
tose, illingatitaunera, tamanna sunaubva okautsit tussar-
nertut aglivalliajutigivæt.

13 Imäk, attanniviksoakunnut tamainut assinginnullo
illunainut kaujiaulerpok, kellerutikka Kristuse pivlugo
pingmetta ;

14 Kattangutillo Nalekame unnuktut kellerutimnut
tettiksarsivut, sivöranatik okausek okautigivæt illerasu-
gatic.

15 Illangitale Kristuse okälatigivættauk ömisung-
nermut kanningaumajarnermullo ; illangitale issumaging-
nermut.

16 Ipkea Kristuse okälatigivæt kaningaumajarnermut,
nellagöngitomut, kellerutikka kappianartomik illautis-
mavlugit issumakaramik.

17 Ukkuale næglingnermut pivut, kaujimagamik,
okautsit tussarnertut akkiorutigivlugit ovane illimagama.

18 Kannorle tagva ? Kristuse sunamullonët okautigi-
jautuinarpet, illungertunginermullonët, illungertornermul-
lonët, tamanna kувiasutigivara, kувiasutigijomavaralo-
tauk.

19 Nellunginama, tamanna piulijanjutiginia rapko tuk-
siarnipsingnut, Jesusiblo Kristusib Annerninget ikkajor-
ninganut.

20 Taimäk nerriukama nellungisertorlunga, kangu-
suktitauniæginama sunalonët pivlugo ; illusiptulle tamät
illerasungnanga, manatauk aglæt, Kristuse angijomik
nertortaunialerkovlugo timipkut, innögumalonët tokkogu-
malonët.

21 Kristuse innögutigigapko, tokkonerlo piksakanti-
givara.

22 Uviningmele innõniarnera attornarnersaupet: neliak tagva pijomanersarilugo, uvanga nellovunga.

23 Tamangnik illungertutigigapkik: kajungilärpunga avilunga tamangnet, Kristuselo najoromavlugo; tamanna illa angijomik ajunginersaungmet,

24 Uviningmētuarnermigle pijariakarnersauvok illipse pivluse.

25 Tamattomingatauk kaujimavlunga nakkimarningilanga, innõlunga illunaselo najoromārapse, okperluarutigijapsingnut kuviasukluse;

26 Nertõtiksarsiluarkovluse Kristusel Jesuseme uvanga pivlunga, utterniarnimnut illipsingnut.

27 Arvertaritsele Kristusib okausingita tussarnertut idluarkutauninginnut; tikkikumalonēt tækkoluse, apsimalungalonēt tussarkovlunga, sōngolernipsingnik attautseme annernerme, attautsemiglo tarnekarluse, sorsugiakattigilutalo okpernermut okautsit tussarnertut pivlugit.

28 Koaksāngatailititselo akkerartortunnut sunalonēt pivlugo; tamanna nellunaikutauvok pitlartaujomārmetta taipkoa, illipsele piulijaujomārapse, tamædsalo Gudemit.

29 Kristusel pivlugo tunnitsiviōgapse, okpervigilugo kissianeungitok, pivlugoletauk kappiasuktitaunermik pivluse.

30 Uvaptut siorniorapse, taimak tautulaurapsinga, manalo tussaumagapsinga.

KAPITEL II.

Piöjoritailinermik kaiblaijomik.

ILLIPSINGNE tagva kaiblaijokarpet Kristuselme, næglingnermut mannigotiksakarpet, illagēktokarpet Annernerme, õmamut næglingniktokarlunelo napkiniktokarpet;

2 Kuviasutiksara tagva namaksitiniarsiuk, issumakarkattigēnipsingnut, næglikattigēnipsingnullo, illagēnipsingnullo, attausiōnipsingnullo,

3 Akkerartortailiititse, piungitomullonēt nalektaujo-

manase, piöjoringinermulle illase opiginersarissigik, illipsingnit nangminek.

4 Illunaselo attunit pipsingnik nangminipsingnik pin-niarase, illapsele pinginnik issumakarmittise.

5 Illunase issumakaritse, Jesusib Kristusib issumakarningatut.

6 Tamna Gudetun-ikalloalaurame, nertornautigilaung-ila, Gude adsigilugo:

7 Ingminigle nikkanarsarlaukpok, kivgatum-flerdlune; innutuinak adsigilerlaukpa, innutuinaujotullo illinganinga naipitaulaukpok.

8 Ingminik miklilerlune, nalačnarlauktok tokkomut, tokkomut senningajolingmut aglæt.

9 Tamanna pivlugo Gudib nalegaviksangortilaukpa, attekartilälo atternit tamainit angnerpängöjomik.

10 Jesusib attingane sêrkut illunatik akkumnilajuk-saungmetta killangmêtullo nunamêtullo, nunab attänê-tullo;

11 Okello illunatik nellončrsaijuksaungmetta Jesuse Kristusemik Nalegaujomik, Gudib Atätäb nertornau-tinganüt.

12 Taimaimet nægliktakka, sorlo naletsainarlapurse, najorapse kissianeungitok, manaletauk anginersamik aglæt apsimatillunga, piulijauniksase pinniarsiuk koksesungner-mullo sajungnermullo.

13 Gude tagva, pititsijok illupsingne, pijomanermiglo, namaksititsinermiglo, idluarijaminut.

14 Tamainik pinniaritse kunnutuuluse kollaraselo;

15 Passijeksaukonnase, idluarkovluselo, Gudemut kit-torngauluse, pitlareksaunase innukattigēt okautserētut mumiksimajullo akkorngæenne, tapkonane kaumaniögapse nennergoatitut nuname.

16 Omanartub okausinga attavigēnarapsiuk, tamatto-minga Kristusib uvlungane nertornautekarkovlunga, sul-linanga akpangelaunginama, sullinangalonēt sennalaungi-nama.

17 Auga kovijaulerpellonēt okpernipse tunnergutänut, Gudemiglo kivgartortänut, kuviasuktunga, illunaselo ku-viasukattigælluse.

18 Tamanna illipsetauk kuvasutigijeksarivasse, kuvasukattigijeksarivapsingalo.

19 Nerriukpungale Nalekame Jesuseme, killamik Timotheuse tilliläräpko illipsingnut, uvangatauk nekoksijaukovlunga, kannok illinganipsingnik tussaruma.

20 Nellagörtomik issumakattekaninama assianik, tapsotunak omamut issumagingmasse (pijariakarnipsingnik).

21 Illunatik nangminitik issumagingmagit, Kristusib Jesusib pingit issumaginagit.

22 Illipsele kaujimavasse idluartoksöngmet; sorlole kittorngab atatane, taimak kivgartorkattigilaukpānga okautsinnik tussarnertunnik.

23 Nerriukpungale tamna tilliniarlugo tagvaīnak, tukisitualeruma kannok illinganiarmangarma.

24 Nalekamele tettekarpunga, nangminektauk uvanga killamik tikkiniarapse.

25 Pijariakarasugijarale, tillivlugo illipsingnut Epafrodituse kattangutiga, pinniarkattigalo, sorsugiakattigalo, illipselo Aposteligijase, uvangalo angajokauvigijiga ajoksarnimne.

26 Illunase kippiniarvigilaungmasse, angijomiglo issumajarlaukpok, tussaumagapse kannimalaungninganik.

27 Illa kannimadlallaukpok tokkokaseklune, Gudible napkigilaukpa; tamnale kissimeungilak, uvangaletauk, kappiasungnera kallerēktitaukonnago.

28 Tamanna pitjutigællugolo tuavi tillilauktara, kuvasukovluse tækkolermigupsiuk, uvangalo kiksarnikinersaukovlunga.

29 Illelliorsiuk tagva Nalekame kuvasungnermut tamānut, taimaitullo opigissigik.

30 Kristusib pinniarkojangit pivlugit tokko kannidlaungmago, innōtsine ivlerinikidlaramiuk, kivgartoromavlunga innangērluse.

KAPITEL III.

Ajochertuijut nellangaitut ulloreagilugit.

AMATAUK kattangutikka, kuvasugitse Nalekame! Aglakka illipsingnut adsigētsainarmetta, kunnutigingilakka, illipselo nakkimarnitailjutigiluarivasse.

2 Kingmit nautsertorsigik, ajochertuinerluktut nautsertorsigik, avisärkojjut nautsertorsigik.

3 Uvagut kippimaneōgapta, Gudemik kivgartortogut annernerme, nertōtilutalo Kristuse Jesusemik, uvinik tettiginago.

4 Nertōtijungnaralloartungatauk uvamnik uvinipkut. Assimnik uvinimigut tettekarasugijokarpet nangminerminik, pekaluarajarpunga uvanga,

5 Uvlut sittamaujunginne kippimanerama, Israelib kinguvānginnut illingajunga, Benjaminib kinguvārivānga, Ebræerinnit Ebræereōjunga, perkojennik nalengnermut Farisæereōjunga.

6 Illungertornermut unangmiklertolauktunga illagēnik, perkojet idluarkutauninginnut pitlareksaulaunanga.

7 Uvamnulle attornartolauktut, piungilutarivakka Kristuse pivlugo.

8 Illa angijomik piungilutarivakka tamaita, pijomavlugo idluarkejanget, illitarksinek Kristuse Jesusemik Nalekamik, tamna pivlugo tamaita piungilutarilauktakka, aktarlukugivakkalo, Kristuse pigijomavlugo,

9 Tapsomane naipitaujomavlunga, idluarsinekarkonanga perkojennit pijomik, okpernermille Kristusemut pijomik, idluarsinermigle Gudib illingatitanganik okpernermut,

10 Illitarijomavlugo tamna, makkingingello pitsartuninga, siorniorningalo illangiubvigijomavlugo, tokkunga ādsiginiarlugo uvanga.

11 Tokkungajut makkiviksauginnut, pachrearomavlunga.

12 Imaingilak, tigumajarērapko, namaksijarērlunga-

lonēt, pinasuarparale tigujungnarmangapko, sivorlermik tigujaumangmigama Kristuse Jesusemut.

13 Kattangutikka, issumangilanga nangminimnik tigumajarērapko. Attautsemigle okarpunga: Tunumnētut puigorniarpakka, sivunimnētulle issagutiginiarlugit.

14 Torarviksak torarvigidlarasuartara, pivianartoksoak pijomavlugo, tamattomunga Gude killangmit kaikojingmet Kristuse Jesuseme.

15 Kapsioluta mana namaksijogut akkunaptingne, taimak issumakarluta; sumiglo assianik issumakarupse, tamanna Gudib sakkijartiliuk illipsingnut.

16 Ajochertutsemik attautsemik pititaumagapta, taimak arvertarlaukta, adsigēktomik issumakakattigēkluta.

17 Kattangutikka, mallingniarsinga, taimaitomiglo arvertartut nautsertorsigik, uvaptingnik igsageksakarupse.

18 Unnuktut arvertarmetta (assianik), taipkoninga okautekattalauktapse, manaletauk kugviornermut okautigivakka, Kristusib kikkiektortauninganik ningarosuktut;

19 Taipkoa asserornermik naggatekaromārput, natjatic Gudegivlugo pivut, kangugijomārpeillo nertornatigijatik, taipkoa nunab pinginnik pinasuartut.

20 Arvertarnivulle killangmēpøk, takpāngettauk nerriugivavut piuliklerte Jesuse Kristuse Nalegavut.

21 Timivut ajulertok tapsoma ablatsangortitsomārpa, timine ānanaudlartok adsiutilugo, pitsartunermut, ajugaringitaminut tamaita ingminut nalektilugit.

KAPITEL IV.

Ajungitunnut tamainut kaiblainermik.

TAGVA, nægliktakka ungagijakka kattangutikka, kuviasutiga niakotiksaralo, taimak sōngotsainaritse Nalekame, næglingnartose illipse.

2 Evodia kaiblarpara Syntychelo kaiblarpara, adsigēktomik issumakarkovlugik Nalekame.

3 Igvittauks nertornartok ikkajorkattiga, kennuvagit

(arnak) tapkoa ikkajorniarkik, sorsugiakattigilauktakka okautsit tussarnertut pivlugit, Klemense illagælluga, as-singittauk pinniarkattikka, tapkoa attingit aglaksimavut õmanartub aglanginne.

4 Kuviasutsainaritse Nalekame, amalo okarpunga, kuviasugitse.

5 Innõtsiarnise nellonõrle innungnut tamainut. Nalegak kannipok.

6 Issumajärase sumiglonõt; illunainigle pijomajap-singnik Gudemut nellonõrniaritse tuksiarluselo, kennu-luselo, kujaliluselo.

7 Ûllapirsautiblo Gudemit pijub, issumasiniarnermit tamainit angnerpångõjub, omættisselo erkarsautisselo pairilikit Kristuse Jesuseme.

8 Tagvale kattangutikka, miksekärnerillo, illutsiaring-nerillo, idluarnerillo, ivsornainerillo, næglingnarnerillo, illænnarëngerillo, illunaita innõtsiarkutaunerit, kujanartokarpellonõt, nertornartokarpellonõt, tamakkoa issu-maksarsiorutigissigik.

9 Illinnialauktasse, illelliolauktasselo, tussarlauktas-selo, tækkolauktasselo uvamnit, tamakkoa pinniarsigik; taimak ullapirsaijub Gudib illaginiarpäse.

10 Angijomigle kuviasutigijara Nalekame, mana ama issumagijungnarapsinga (piksamnik), issumagitsainalau-ralloarpapsingale, piviksakalaungitosele.

11 Ajoksarnermut, taimak okausekangilanga; illunane nanëtarangamalonõt namaksijuksaunimnik illinnialau-rama.

12 Pekanginek sungiusimavara, pekaluarnerlo sungi-umilät; tamainik tamaine sungiusivunga, akkeartorner-miglo, këngnermiglo, pekaluarnermiglo, ajoksarnermiglo.

13 Tamainik pijungnarpunga Kristuseme pitsartutit-sijimne.

14 Idluartomigle pivose, kiksartillunga issumagilau-rapsinga.

15 Illipsele Filippimiut, nangminektau kaujimavose, okautsit tussarnertut okälatigijautainarmetta Macedonia-mit aulalaurama, illagët assipse avagilaungilänga, tun-nijinerillo tigusinerillo illinganinginnut, illipse kissipse.

16 Tessalonicemētillunga aglæt attausiarluse, amalo aipanganik tujortapsinga innögutiksamnik namaktomik.

17 Tunnitsiviönasuarnanga pivunga, pekangärviksa-karkojomavlusele, tamak pigalloarpunga.

18 Tamainigle pekarpunga, pekaluarlunga aglæt; un-nunärviövlunga neksartitaunipsingnik pigama Epafroditusemit, tippigiksautiksak, tamædsa tunnergüt tækkominartok kuvianartorlo Gudemut.

19 Gudimale tunnitsivigilise ajoksarungnērutiksapsingnik tamainik, akluinerminut ānanaunerme Kristuse Jesuseme.

20 Gudivulle Atātavullo nalengnarsile issokangitomit issokangitomot. Amen.

21 Ivsornaitut illunatik salutissigik Kristuse Jesuseme. Kattangutigēt uvamnētut salutipāse.

22 Ivsornaitut illunatik salutipāse, attanniviksuble ig-lomiokattingit piluarput.

23 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget illa-gilise illunase. Amen.

Filippimiunnut aglaktaumavut Romemit Epafroditusib neksar-laukpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

KOLOSSUSEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Kristusib okpernarnēga Paulusib okautigiva.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, kattangullo Timotheuse.

2 Kolossusemiunnut ivsornaitunnut, okpertunnullo kattangutigēnut Kristusemētunnut. Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

3 Gude, Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga kujagidlarpavut, tuksiatsainarpogullo pivluse,

4 Okpernipsingnik Kristuse Jesusemut, nægligosungnermiglo ivsornaitunnut tamainut, tussaumagapta,

5 Sivuniksak killangme illimanertok illipsingnut neriugijase pivlugo, tamattominga sivornagut tussaumavose, miksekārtub okausinganut okautsine tussarner-tunne.

6 Tamanna illipsingnut tikkisimangmet, sorlotauk sil-laksoarmiunnut tamainut, kibligutivlunelo, illupsingnē-tauk, uvlormit taimanget tussaumalaurapse tamattominga, Gudiblo saimarsautā nellāgut illitarilugo.

7 Taimaktauk ajochertortangapse nægliktaptingnut Epafrasemut, kivgartorkattiptingnut, Kristusemut nertor-narlune kivgartortok pivluse,

8 Uvaptingnik kaujitsilaungmijok næglingniipsingnik Annernerme.

9 Tamanna pivlugo uvagut'auk uvlormit taimanget tussaumalaurapta tamattominga, soraijunata tuksiarpogut pivluse, kinuuvlutalo illumertaukovluse illitarksinermik pijomajanganik, illissimavalliavluselo sillatovalliakovluse tamainik annernelingnik.

10 Idluartomik arvertarkovluse Nalekamut kuviagi-jaukovluse illunane, pivalliakovluselo ajungitullinerne tamaine,

11 Illitarksivalliakovluselo Gudemik, nekkoksijaukovluselo pitsartunernut illunainut, tapsoma pitsartuninganut ānanajomut, kennuērsarluselo, kammangitserterluselo tamaine kuviasungnermut ;

12 Atātarlo kujagiviklugo, pijungnartilaungmattigut ivsornaitut kingormgujukattigilugit kaumajome ;

13 Tapsoma piulilaungmattigut tāktub pitsartuninganit, nūktertilutalo Ernerme erdligijame nalegauvinganut.

14 Tapsomane piulijauviksakarapta aunganut, tamædsa ajornernit issumagijajungnērnermik.

15 Tamna Gudib tækkuksaungitub adsiluanga erniangokārtok pingortitaumajunnit illunainit.

16 Tapsomūna illunaita pingortitaungmētta, killangmētullo nunamētullo, tækkuksaujullo tækkuksaungitullo, Thronillo, nalegauvillo, attanniotinerillo, pitsatujoksuillo ; illunamassiatik pingortitaulaukput tapsomūna tapsomungalo.

17 Tamaitarsuillo pikārtinnagit tamna īlaukpok, tamaitarsuillo tapsomunga pairijauvut.

18 Tamnatauk timib niakoriva, tamædsa illagēt ; tamna pigiarniōvlune erniangokārtok tokkungajunnit, nalegaukovlugo tamainit sivorliotijomik.

19 Idluaringmago (Atātab) pitekaloringnek illunāt tapsomaneērkovlugit.

20 Tapsomūnalo illunaita ullapkosertaukovlugit ingminut, nunamētullo killangmētullo, seningajolingme aunganut, saimarsaijomavlune nangminerninut.

21 Illipsetauk, sivorngagut tækkorngartaulauktose ningarosulapselo, issumapsigut ajortullinerme ;

22 Manale ullapkosersimavāse timime uviniget tok-

kunganut, ivsornaititsomavluse pitlareksaukonnase passijeksaukonnaselo tapsoma sāngane;

23 Okpernerme tunganililuse songolerupse sorērase, aulataililuselo okautsit tussarnertut nerrigekejojanginnik, tussaumajasse, okautigijaujut pingortisimajunnut tamainut, killaub attānētunnut; tamakkoninga uvanga Pauluse kivgaliarimajunga.

24 Mana kuviasukpunga kappianartome attortamne pivluse, kappianarnerillo sulle pijariakartut uvinimne namaksiniarpakka Kristuseme, tima pivlugo, tamædsa illagēt;

25 Tapkoninga kivgaliarimajunga, Gudib kivgartortitsininganut, uvamnut tunnijaungmet namaktomik okautigekovlugit Gudib okausingit, illipsingnut;

26 Tamædsa nellonartok imna sillaksub pigiarninganit, kinguvāngukattigēnullo (pijokalaunktunnut) angigutsutaulauktut, manale nellonērtisimavok ivsornaitokotinginnut.

27 Tapkoa Gudib nellonērvigijomangmagit, kannok ānanaunerub tamattoma nellonartub akluitoksōninga nellōjunnut, tamædsa Kristusemik illupsingnētomik, nerriuginartok ānanavaksōnermik.

28 Taimna okautigijavut, innuit tamaita kaiblarlugit, ajochertorlugillo innuit tamaita, sillatunermut tamainut; innuit illunatik (ingmikorlune innuk) namaksitiniaromavlugit Kristuse Jesuseme.

29 Tamattomungatauk sennanasuarpunga, illungertorivluga, illupkut pitsartutitsijok pitsartutigællugo.

KAPITEL II.

Kaiblaijomik sokkosijuinermut.

NELLOJUNGNERKOVAPSELE, kannok angitigijomik issumajārutigivapse, Laodicæamiullo, illunatiglo tautumnik uviningmut tækkolaungitut.

2 Omættingit kaiblartaukovlugit kelleksortigēlerlutiglo næglingnerme, tamainullo nakkimarninangitunnut illissi-

manerub akluininganut, Gudemik Atätamiglo Kristuse-miglo nellonartok illitarilerlugo,

3 Illissimanerub illitarksinerublo akluiningit tamaita tapsomane iersimangmetta.

4 Taimagle okausekarpunga, okālanermut kajunger-sarnartomut uivērijautailititse kimut.

5 Timimnut apsimagalloarlunga, annernimnulle na-jorppase, kuviasuklunga, mallugosukama idluarnipsing-nik, okpernipsingniglo sokkosijuitomik Kristusemut.

6 Nalegak Kristuse Jesuse taimak illelliorapsiuk, ar-vertarniaritse tagva tapsomane.

7 Amātsiortaulerluselo igloliāngomaleritse tapsomane, okpernermik aulajungnengerluse, sorlo ajochertortauma-gapse, angijomiglo tamattominga kujalivigitse.

8 Udsertoritse aksartaukonnase illissimajojārnermut tukkekalugane tammartitsinermut, innuit ajochertuse-tuinanginnut, sillaksublo innungita perkojekullunginnut, Kristusib ajochertusinganuungitok.

9 Gudionerub pitekaloringninga tapsoma illuanēma-ringmet.

10 Tapsomanelo namaksivose, tamna niakorigivæt nalegauvillo pitsartunerillo illunamassiatik ;

11 Tapsomanetauk kippimavose, kippijaunermut ag-gaungitomut, ajornerub timinga uviningmētok pējarap-siuk, Kristusib kippititsininganut tamædsa ;

12 Illijartortaukattigimagapsiuk Baptijutikut, tap-somanetauk makkikattaumagivose okpernermut, Gudib pititsininganut, tamattomunga (tamna) tokkungajunnit tuppaktinamiuk.

13 Illipsetauk ajornipsingne, uvinipselo kippimangi-ningane tokkungajose, omartilaukpāse tamna illagællugo, ajornisse tamaita issumagijungnēramigit,

14 Aglaillo pivluta pijut, illuserkoktokojijut, uvap-tinguik erkartuijut attorungnērtilugit pējalaukpeit, sen-ningajolingmut kikkiektoramigit.

15 Nalegauvillo pitsartujoksuillo sakuēlaukpeit, sak-kertilugillo illunatik tækkoænne, ajugaujotut aulartina-migit nangminermnut.

16 Taimaimet erkartortaujariakatsengilase kimut ner-

kiksaronēt, immiksaronēt pivlugik, nelliutorlonēt kat-
timaviksennik, takkillonēt nutāt, Sabbatillonēt pivlugit.

17 Tamakkoa tachatuinaungmetta tikkituksamut; ti-
mele nangineek Kristusemēpok.

18 Torareksapsingnit nūitauniarase kimut, issumami-
nik sakkertomut mannigotigajuklune, Engelitullo ajungi-
tojārlune, taimaitomik tækkolaungitaminik, sullinanelo
pimariutertok uviningme issumanganut.

19 Attarviginago niakok, tapsomanget time illuitok
nablisimanermut nukkingnullo ikkajortaujok nukkeka-
lerlune, kattitaulertok, aglivalliavlunelo Gudib angiti-
giningatut.

20 Tagva Kristuse illagilugo sillaksub innungita il-
luserekojanginnik tokkomalerapse, sōg okumaititaulerpise
illuserekojennut, sorlo sillaksoarme sulle innōgapse.

21 Okartut: tamanna aktorniarnago, ōngniarnago, ti-
guniarnago.

22 Tamakkoa tamaita attortaukpetta nunguniarput,
innuit perkoveit, ajochertuseriveillo;

23 Taimaitut illissimajōrput, nangminermingnik kiv-
gartoromagamik mannigotivlutik, timelo ivlerinago pi-
gamik, issumaginagolo uvingub pijariakarninga.

KAPITEL III.

Sunatuinarnik malligeksennik kaiblaijomik.

KRISTUSE tagva makkekattigimagupsiuk, pānētut
piniarsigik, Kristusib iksivavia, Gudib tallerpiet tungāne-
imet.

2 Pānētut pinasuarsigik, nunamētut pinagit.

3 Tokkomagapse, innōsiselo Kristuse illagivlugo ijer-
simavok Gudeme.

4 Kristusele innōtigijase sakkerpet, illipsetauk sakker-
kattigijomārivasse pinnarnartoksōjome.

5 Tamanna pivlugo avatisse nunametut tokkoniarsigik,
imaitut: assiniarneek, makkojungnartullineek, kangunarto-
mik ēgiangusadlarnek, ikligunek, torkuinerlo, Gudeungi-
tunnik kivgartorniōjok tamanna:

6 Taimaitut pivlugit Gudib ningausinga okpinginerub kittornganginnut pivok.

7 Tamakkoa illipsetauk attulaukpasse sivorngagut, taipkonane innöniartilluse.

8 Manale illipsetauk ipperarsigik makkoa tamaita; ningarnerlo, kasēnerlo, ōmisungnerlo, mittautekarnerlo, okauselungnerlo kannipsingnit.

9 Sæglokitsiniarase illapsingnut; innutokak illusing-illo ipperarsigik.

10 Innuktärle attilersiuk, nutāngolertok illissimaner-mut pingortitime adsinganut:

11 Tamattominga adsigēngitokangilak Grichillo, Judelo, kippimajorlo, kippimangitorlo, Grichiungitorlo, Seythelo, kivgarlo, kivgaungitorlo; Kristusele tamaitar-soarnik tamaine pitōvok.

12 Taimaimet, Gudib anerimajangititut ivsornaitutitullo, naglingnartutitullo, attinialeritse omamat napkigo-sungnermik, innutsiarnermiglo, piōjoringinermiglo, ken-nuēnermiglo, kammangitsertornermiglo;

13 Illipsingnut illānnarēkluse, issumagijungnērtigē-gitse, nelliet erkartuitiksakarune assiminut; sorlo Kris-tusib issumagijungnērvigilaungmasse, taimāktauk illipse (illiorniariſe).

14 Tamakkonangelle tamainit anginersamik nægling-nek attiniarsiuk, tamanna namaksinerub kelleksortā.

15 Ullapirsainerlo Gudemit pijok attanniotēnarle omættipsingne, tamattomungatauk kaikojaumagivose, at-tausek timigekovlugo; kujalivigitselo.

16 Kristusib okausingit innilangatissigik angijomik illupsingne illissimanartunnut tamainut; ajochertortigē-gitse erkaititsijigēkluselo imgerutinnut nertordlerutik-sennut, tuksiarutsinnullo annernelingnut, imgerluselo tus-sarnertunnut omættipsigut tuksiarluse Nalekamut.

17 Tamaitalo pinniarnisse, okarangapselonēt pinnia-rangapselonēt, illunaita pinniarsigik Nalekab Jesusib at-tingane, kujaliluselo Gudemut Atātamullo tapsomūna.

18 Uiggit illipse, uise naleksigik Nalekame, taimak pijariakangmet.

19 Nulliaggit illipse, nulliase nægligissigik, kassē-niaraselo tapkonunga.

20 Sorrutsit illipse, angajokāse illunainik naleksigik : Nalekab tamanna idluaringmago.

21 Atātaujose illipse, kittorningasse ningeksainiarassigik, illerasuluarkonnagit.

22 Kivgaujose illipse, nalegasse nunamētut illunainik naleksigik ; kivgartornermut innuit tækkoænne, idluarijaujomavluse innungnut pinnase, omamulle issumalingasuērnermut piritse, Gude naleklugo.

23 Tamaitalo pinniarnisse omamut pinniarsigik, sorlo Nalekamut, innungnuungitok.

24 Kaujimavluselo kingormgüjjeksamik akkilertaujomärapse Nalekamut ; Nalegak Kristuse kivgartorapsiuk.

25 Idluitulliartorle, pititsiviõjomärpok idluitulliarnine akkiniarlugo ; innuit adsigēngituungitut nelliet.

KAPITEL IV.

Tuksiarnermik illungertornermut kaiblaïjomik.

NALEGAUJOSE illipse, kivgasse namaktomik idluartomiglo pinniarsigik ; illipsetauk nalegakarmigapse kil-langme, kaujilerluse.

2 Sokkosijuiluse tuksiaritse tamattomungalo pigäritse kujaliluse.

3 Taimaktauk pivluta tuksiarmititse, upkoak Gudib angmartitsomavlugo okautsinnut, Kristusib nellonarnersoanga okautigilugo, tamanna pivlugo kelleksugauvungatauk ;

4 Okälajariakarnimnik, sakkertitsijungnarkovlunga.

5 Sillatojomik innöniaritse taipkonunga illagingitapsingnut ; attutsiarsüglo nellitok.

6 Tussarominartunnik okausekatsainaritse, tarērsimajunnik ; illunainut kiojariakarnipsingnik nellunginiarkovluse.

7 Uvanga kannoēnimnik, unipkautijomärpāse tamainik Tychikusib, kattangutib næglingnartub, nertornarlunelo kivgaujub kivgaukattauvlune Nalekame;

8 Tamanna pivlugo tamna tillilaukpara illipsingnut, nautsertorkovlugo kannok illingangmangapse, omættiselo nekkoksitilugit.

9 Illagællugo nertornartok næglingnartorlo Onesimuse, illapse illanget; ovanētut kannoēninginnik tamainik, tapkoa unipkautiniarpāse.

10 Aristarchusib kelleksorsimakattima salutipāse; Markusiblo, Barnabasib ujoeroet, tamna pivlugo perkojaunernik pimavose; tikkipasse illelliorsiuk;

11 Jesusiblo Justusemik attiggub; kippimajut illangita. Tapkoangēnait pinniarkattigijakka Gudib nalegauvinga pivlugo, tapkoa mannigortigivakka.

12 Salutipāse Epafrasib, illapse illanget, Kristusib kivganget, illungertornermut tamna tuksiatsainarpok pivluse, namaksekovluse aulajungnengerluse illumertaukovluse Gudib pijomajanganik tamainik.

13 Tapsominga kigligiudsijunga angijomik illungertutigingmasse, Laodicæamētullo, Hierapolisemētullo.

14 Lukasib āniasiortib, næglingnartub salutipāse, Demasiblo.

15 Kattangutigēt Laodicæamētut salutissigik; Nymfaselo illagēllo iglunganētut.

16 Aglaillo makkoa attuartaukārlutik illipsingne, Laodicæamētunnuttauk illagēktunnut attuartautiniarmigissigik; illipsetauk Laodicæamit pijut attuarissigik.

17 Archippuselo okarvigissiuk: Pinniarekset Nalekame perkojaumanīt kammagitsiaruk, namaksiniarlugo.

18 Salutitsivunga nangminek aglarlunga uvanga Pauluse. Kelleksorsimajunga issumaginiarsinga. Saimarsainerub illagilise. Amen.

Kolossusemiunnut makkoa aglaktaumavut Romeme, Tychikusib Onesimusiblo neksartangit.

PAULUSIB AGLANGIT SIVOLIT
TESSALONICHEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Gudib saimarsautānik Tessalonichemiunnut. Kujalinermik.

PAULUSE Silvanuselo, Timotheuselo, illagēktunnut Tessalonichēmētunnut, Gudeme Atātame, Nalekamelo Jesuse Kristuseme. Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

2 Sokkosijuitomik Gudemut kujalijutigivapse tamapse, erkaumavluse tuksiarniptingne tamāt.

3 Issumagitsainarlugit pinniarnisse okpernermut, senanisselo næglingnermut, kennuērsarniselo nerriungnermut, Nalegapingne Jesuse Kristuseme, Gudib Atātaptalo sāngane.

4 Kaujimagapta annerimanipsingnik, kattangutigēt, Gudemut nægliktaujose;

5 Okautsit tussarnertut okautigigapta tikkimasse, okausituinarnut pingilet, pitsartunermulle Annernerublo ajunginerub tunnergutānnut, nakkimarninangitomullo angijomut; illipse kaujimavasse, kannok illingalaungmangapta akkunapsingne, illipse pivluse.

6 Illipselo uvaptingnik mallikteōlertose Nalekamiglo, angijomiglo kappiasuktitautiluse okautsit illelliolauk-passe kuviasungnermut Annernerme ajunginerme.

7 Taimak igsageksaliarimagapse okpertunnut tamainut Macedoniamētunnullo Achajamētunnullo.

8 Illipsingnik Nalekab okausingit angijomik tussau-

majaulermetta, Macedoniamēlo Achajamēlo kiss ianeungitok, nunalingnulletauk tamainut okpernise Gudemut okautigijauvok, taimaimet tamattominga okautsijariakangilagut.

9 Nangminek taipkoa okautigingmasse, kannok angitigijomik nalekaptigut; kannorlo Gudemut sāgiartose, tunnulugit Gudeungitut, kivgartoromavlugo ōmartok miksekārtovlunelo Gude,

10 Erningalo nerriugivlugo killangmit, tokkungajunnit tuppaktilauktanga, Jesuse, piulijigijavut ningautsemit pijomārtomit.

KAPITEL II.

Okautsit tussarnertut kannok illelliormangagit.

ILLIPSETAUK nangminek kaujimavose kattangutivut, illipsingnut tikkinivut sullinane pingimet;

2 Imaimelle, sivorngagut kappiasuktitauiogut mittautigijaudlalaptalo Filippeme, tamædsa kaujimavasse, taimaigalloarluta Gudivut tettigivlugo sivōrangilagut okautsit tussarnertut okautigivlugit illipsingnut, angijomik akkerartortauvluta.

3 Kaiblainivut tammarnartomut illingalaungimet, maitunnunlonēt, pingitserternermullonēt;

4 Gudemulle nautsertortaukārldata pigapta, tettigimut okautsinnik tussarnertunnik okālakovluta; taimak okālavogut; innungnut idluarijaujomanata, Gudemulle omættingnik kiglissiniartomut.

5 Mannigotituinartunnik okausekalaungitsainarapta, kaujimavose, perkutiniaromanermullonēt pilaungminata; Gudib nellungilātigut.

6 Nertortaunasualaunginivogut innungnut, illipsingnulonēt assipsingnulonēt.

7 Kristusib Apostelingititut okumaititsinajartuksaulauralloarpogut illipsingnik; anānatulle najulaukpapse sorlo arnab amāmaktitsijub kittorngæne pairingmagit.

8 Taimak angitigijomik ōmamut annerilaukpapse, kununatalo aitoromavluse okautsinnik tussarnertunnik Gu-

dib pinginik kissianeungitok, innösivut aglæt (pivluse), nægligijaulerapse uvaptingnut.

9 Erkaigalloartose kattangutivut, sennaniptingnik okumainiptingniglo: uvlotillugole unnuamēlo sennatsainalaurapta, nellienullonēt akkunapsingne okumaititsijomanata, taimaidlutalo Gudib okausinginnik tussarnertunik okälalaukpogut illipsingnut.

10 Nellungilase, Gudiblo (nellunginiva), kannok ivsornaitomik idluartomiglo, passijeksaungitomiglo najulaurapse, illipse okpertose.

11 Kaujimagivose, illunase attunit kaiblalaurapse nekoksitiluselo, sorlo Atātab kittorngænne pingmagit.

12 Kigligiudsigaptalo Gudib namagijanganut arvertarkovluse, kaikočilauktub illipsingnik nalegauvingminullo ānanauvingminullo sāngane.

13 Tamanna pivlugo uvaguttauk sorērata Gude kuja-givavut, Gudib okausinginnik tussartapsingnik, uvaptingnut ajochertortaugapse, tamakkoa illelliorlaurapsigik innub okausingitituungitok, Gudible okausingititut, sorlo miksekārtongmetta, pitsartojoksogivut illupsingne, illipse okpertose.

14 Illipse kattangutivut, mallikteōlerapse Gudib il-lagēktokotinginnik Jndæamētunnik, Kristuse Jesusemētunnik, taimak kappiasuktitalaurapsetauk illapsingnut sorlo taipkoa Judinnut:

15 Taipkoa Nalegaktauk Jesuse tokkolaukpæt, nel-lautajitiglo, unangmilaukpätigullo, Gudib idluaringileit, innungnullo tamainut akkerartorput;

16 Uvaptingnik okälakojingitut nellojunnut, piulijau-kojomanagit, taimaidlutik ajornitik kallerēktilugit illu-naitigut piveit; ningautsible kollangialerērpeit.

17 Uvagulle kattangutivut, annikitomik aksarnigau-malaurapta illipsingnit, tautungnermut, omamuungitok, pinnialualaukpogut kēnasse tækkojomavlugit angijomik kippiniarluta.

18 Tamanna pivlugo uvagut tikkitsomalaukpapse (uvanga Pauluse) attausiarnanga; Satanasible agvia-laukpätigut.

19 Kina nerriugutigællugolo, kuviasutigællugolo nia-

kosernergiglo nertutigijavut? illipseungitose tauk, Nale-
gapta Jesusib Kristusib sānganut, tikkivianē?

20 Illipse illa nertotigælluselo kuviasutigivapse.

KAPITEL III.

Næglingnermut tapkonunga Timotheuse tilliva.

TAMANNA pivlugo kippiniangudlarapta, idluariva-
vullo kissipta pailerluta Atheneme;

2 Timotheuse kattangutivut, Gudib kivganga, uvagullo
pinniarkattivut okautsinnik tussarnertunnik Kristuse piv-
lugo, tillilaukpavut nekkoksititaukovluse kaiblartaukov-
luselo okpernipsingne;

3 Sōngojungnērtailijokarkovlugo kappianartunnik ta-
makkoninga; nangminek kaujimagapse taimaitunnut il-
lingatitanjogut.

4 Najordluselo pigapta, okautilaurivapse sivorngagut,
kappiasuktitanjomārniptingnik; sorlotauk nellautsima-
nertok, kaujimangmijasse.

5 Tamanna pivlugo uvangatauk akkunērnersamik kip-
piniangudlarama, tillivara okpernipsingnik tussaromav-
lunga; ōktortitsijomut ōktortaulauralloarmangapse, sen-
nanivullo sullinginiarmangællonēt.

6 Manale Timotheusib tikkimattigut illipsingnit, tus-
sarominartomiglo unipkautivluta okpernipsingnik næg-
lingnipsingniglo, issumagēnaraptigullo idluartomik, kip-
pivigivlutalo tækkojomavlutu, sorlotauk uvagut tækkojo-
mavluse:

7 Tamattomunga kattangutivut, mannigortigilerpapse
okpernise pivlugo, kiksarniptione kappiasuktitaunipting-
nelo tamaine.

8 Mana tagva innōvogut, Nalekame aulajungnērapse.

9 Sunamik kujalineramik Gude akkiniarungnaraptigo
pivluse, kuvianarnerillo tamaita pivlugit, illipsingnik ku-
viasutigijavut Gudiptingnut?

10 Angijomik tuksiarpogut uvlōtillugolo unnuamelu,

kēnasse tækkojomavlugit, ākiksuluarlugolo ākigeksakarpet okpernipsingne.

11 Tapsomale Gudipta Atātaptalo, Nalegaptalo Jesusib Kristusib apkotiksasiorlittigut illipsingnut.

12 Nalekable aglivalliartilise, næglingnerlo illapsingnut pigēngnermik, tamainullo namaksitilugotōk, (sorlotauk uvagut illipsingnut illingagapta):

13 Omætisse nekkoksititaukovlugit, pitlareksautaililugit ivsornailinerme Gudib Atātaptalo sāngane, Nalegapta Jesusib Kristusib tikkiviane, ivsornaititane tamaita illagællugit.

KAPITEL IV.

Gudib idluarijanganut innōniarnermik kaiblaininga.

AMA kattangutivut, innaksorpapsee kaiblarluselo Nalekame Jesuseme, namaksiyalliarkovluse, sorlo tussarapsee uvaptingnit, kannok innōniariakarnermik Gudemut kuviagijaukovluse.

2 Kaujimagapsee perkojennik nellīnik tunnitsivigilaurapsee Nalekamit Jesusemit.

3 Gudib pijomajanga imaimet, ivsornaikovluse, assiniarnekk ulloreagilugo;

4 Illunase ingmikorluse nelliet nellungile illulerkuttine (timine) pairilugo ivsornaikovlugo nertornarsilune;

5 Nellojutitut Gudemik kaujimangitutitut ikkligunerub ēgiāngusadlarninganuungitok;

6 Nelliello kattangutiminik okumaititsitaililune, uivērinagolonēt sumut; Nalegak tamakkoninga tamainik akkiniartēongmet, sorlo okarvigilaurapsee ipsomane kigligiutigilugo.

7 Ivsornartomut Gudib kaikolaungimattigut, ivsornaitomulle.

8 Taimaimet tamattominga nachojok, innungmik nachongilak, Gudemigle, Annernerminik ajunginermik tunnijjok illupsingne.

9 Næglingnermigle kattangutinnut aglagvigijariakang-

ilapse, nangminek Gudemut ajochertortaugapse, næglik-tigërkovluse.

10 Taimailiorvigigivasse kattangutigët tamaita, Macedoniamëtut illunane. Kaiblarpapsele kattangutivut namaksivalliarkovluse;

11 Pinnialeritselo nippolerluse, pinniareksasselo piniarlugit, aggapsingnullo sennaniarluse pititse, taimak perkolaurapse;

12 Illusitsiarikluse arvertarkovluse illagingitapsingnut, taipkoa illangellonët attoriakarvigekonnago.

13 Sinniktunnigle (tokkungajunnik) nellokojomangilapse kattangutivut, kiksarkonnase, assipsetut nerriuviksakangitutit.

14 Okperuptale Jesuse tokkovlunelo makkisimangmet, taimaktauk Gudib ipkoa Jesuseme sinnisimajut neksaromäriveit illagilerdlugit.

15 Imaimigle okautivapse, Nalekab okausinganik, uvagut, innøjogut, amiakovluta Nalekab tikkivianë, sinnisimajut ingiarniätsengilavut.

16 Nangminek, Nalegak killangmit akkaromärmet nippersoarmut kajungersarnartomut, Engelit attanningeta nippinganut, Gudiblo tiptulautinganut, Kristuseme tokkungajut makkekäromärput.

17 Kingorngagut uvagut, innøjogut amiakovluta, taipkoa illagivlugit aularudsaujomärpogut nuvujatigut, Nalegak pachrearvigilugo sillame; taimaidluta Nalegak najut-sainarniarpavut.

18 Okautsinnut tamakkonunga taimak mannigortigëgitse.

KAPITEL V.

Kristusib tikkitsomärninganik.

NELLIUTUKSAUJOMARTUNNIK Stundinniglonët, kattangutikka, aglagvigijariakangilapse.

2 Kaujimatsiarapse nangminek, Nalekab uvlunga nelliutsomärmet, sorlo tigliktotut unnuaksiortotut.

3 Okälalerpetta: terlituinariakarpok sivōranartokangi-

lak; asserornartub tava tagvañnak tikkidlaromärpeit, sorlo äñianartub arnak ernisuktok tikkidlarpa; kemmäjungnengerlutik.

4 Illipsele kattangutikka, täktomēngilase, tamanna pivlugo uvloksab taipsoma tigliktotut opingarniætsengi-läse.

5 Illunase kaumajub kittorngariväse, uvlublo kittorngariväse: uvagut unnuab kittorngaringilätigut, täktublonēt.

6 Taimaimet sinnigata assiplitut; erkomaniartale, sillatoniarlutalo.

7 Sinniktut unnuame sinnidlangmetta, tallatullo unnuame talladlarput.

8 Uvagulle, uvlub kittorngaringmattigut, sillatoniarta; attisimavlutalo okpernerub næglingnerublo sagvingmiutagingnik, niakōtekarlutalo piulijaunerub nerriungninganik.

9 Gudib ningarnartuksaliarilaungimattigut, pilloringnartomigle pititaulerluta, Nalegaptigut Jesuse Kristusekut,

10 Tokkojok pivluta, innōkattiginiarkovlugo uvagut, erkomatillutalonēt sinniktillutalonēt.

11 Tamanna pivlugo kaiblargitgēgitse, idluarsartigēkluselo, taimailiormijose.

12 Kattangutigēgārsullo innaksorpapsee, issumaginiarsigik ajochertuijut illipsingnik, pairijigijasselo Nalekame, kaiblargitgijasselo.

13 Pinniarningit pitjutigilugit anginersauluarmomik nægligissigik, ullapkotekarluselo tapkonunga.

14 Kaiblargapseele kattangutivut, illuserluktut innerter-sigik, omættekitut mannigorsigik, sangētut ikkajorsigik, kenuērsaritselo illunainut.

15 Udsertoritse ajortullijok akkiniartautaitaililugo ajortomik, ajungitomigle pinasuatsainaritse, illapsingnullo, illunainullo.

16 Kuviatsutsainaritse.

17 Sorērase tuksiaritse.

18 Tamainik kujalititse: tamædsa Gudib pijomajanga illipsingnut Kristuse Jesuseme.

19 Annernek kamititailissiuk.

20 Nellautainerit nachogitailisigik.

21 Tamaitale kiglissiniarsigik; ajunginek piksari-lugo.

22 Ajortullijutaujarterit tamaita attorniarassigik.

23 Nangminerle Gudib ullapirsaijub ivsornailitilise illuane illupsigut, annernisselo, tarnisselo, timisselo illu-čngarlutik, sapputijautsainarlit pitlareksaukonnagit Nalegapta Jesusib Kristusib tikkiviane.

24 Nertornarpok illipsingnik kaikojijok, tapsomatauk taimailiorviginiarivāse.

25 Kattangutiārsukka tuksiarutiniartigut.

26 Salutissigik kattangutigēt tamaita, kunnikluse ivsornaitomut.

27 Nalegak tailugo perkovapse, aglait ukkoa attuar-taukovlugit kattangutigčnut ivsornaitunnut tamainut.

28 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautiminut il-lagilise. Amen.

Aglait sivolit Tessalonicheimiunnut, aglaktaumavut Atheneme.

PAULUSIB AGLANGITA AIPANGIT
TESSALONICHEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib mannigortitsininganik unangmijaunermine.

PAULUSELO Silvanuselo Timotheuselo illagēktunnut Tessalonicheṁtunnut Gudeme Atātaptine, Nalekamelo Jesuse Kristuseme.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetök!

3 Gude kujagijariakatsainarpavut pivluse, kattangutivut, taimak idluarpok; okpernisse angijomik aglivalliangmet, nægliktigēnerlo illunapsingne attunit angijorolernet illipsingnut;

4 Taimainapse, uvagut aglæt nertotivogut illipsingnik Gudib illagēktokotingita akkorngænne kenučsarnipsingnik, okperningsinglo unangmijaunipsingne tamaine, kappiasuktitaunipsingnelo tukkisijapsingne.

5 Tamanna nellunaikutauvok, Gude idluartomik erkartuijomārmet, illipsele nikkagijaujomānginapse Gudib nalegauvinganut, tamanna pitjutigællugo āniatitaugapse-tauk.

6 Idluangmet Gudeme, kappiasärtisse kappianartomik akkiniaromavlugit;

7 Illipsele kappiasuktitaurose, merngočrserviaksakarmārpose illagiluta, Nalegak Jesuse sakkijarpet killangmit, Engelinne pitsartujoksuit illagællugit.

8 Ikkomamullo ikkoalajomut, akkivigijartorlugit Gu-

demik kaujijomangitut, okautsinniglo tussarnertunnik Nalegavut Jesuse Kristuse pivlugo, nalegomangitut.

9 Taipkoa pitlartaujomärput asserornartoksoarmut is-sokangitomut Nalekab kēnanganit, pitsartuninganillo ā-nanaujoksoarmut pijomut;

10 Tikkipet ānanaunine sakkerlugo ivsornaitokotinne illagilugit, tattamnadlalarmelo okpertokotinne illunaita illagilugit. Kigligiudsiniyut illipsingnut uvlok taimna pitjutigællugo, okperilaurapsigik.

11 Tamanna pivlugolo tuksiarutitsainarpapse Gudip-tingnut, idluarsititaulerkovluse kaikojaunermut tamatto-munga, (illipsingnullo) ajungitulliningit tamaita, kuviagi-jangillo, okpernerublo pinniarninga namaksititaukovlugit pitsartuninganut.

12 Nalegapta Jesusib Kristusib attinga nertortaukov-lugo illupsingne, illipselo tapsomane, Gudipta, Nale-kablo Jesusib saimarsautānut.

KAPITEL II.

Okpernermik sōngotsainarkovlugit, Paulusib kaiblarpeit.

INNAKSORPAPSELE, kattangutiyyut, Nalegapta Je-susib Kristusib tikkitsomārninga, kattijomārniyullo tapso-munga, pivlugo,

2 Tuavi nakkimarnekonnase, kakkilārtitaukonnaselo, annernermullonēt, okautsimullonēt, aglangnullonēt, uvap-tingnit tikkitaunasugælluse, Kristusib uvlunganik nelli-u-simajomik.

3 Tammartitautailititse kimullonēt, kannoētomullonēt. Nelliuniaetsengimet, kissiane okperungnērnekarkārlune, sakkerkārlunelo innuk ajortoliksoak, asserornartub kit-tornganga,

4 Akkerartortoksoak, ingminiglo nalegautitsijok ta-mainut, Gudemik taijennut Gudelonēt kivgartorlugo (pi-junnut), Gudetullo ingitsartorlune Gudib iglunganut, Gudeōvlune okartok.

5 Erkaumangilase okausera illipsingnut tamattominga, najorapse sulle?

6 Kaujimagivasse, sulle nokkangautigijanga, imna nelluermine sakkijaromärmet.

7 Idluitullinerub nellonarninga tamattomane sennajaulerërpok, kissiane sakkertailiitsijok, tamna përtaukärtinnago.

8 Idluitullijok tava sakkeromärpok, tamna Nalekab nungutsomärpa kannerme annerninganut, përlugolo tikivime sakkijarninganut.

9 Taipsoma sakkijarninga Satanasib pitsartuninganut pivok, sunatuinarnut sæglotojolingnut pitsartunernut, nellunaikutennullo tattamartullinernullo,

10 Tammartitsinernullo idluitulliarnermut sunatuinarnut, taipkonane assiojomärtunne, imaimetta, miksekärnermik næglingnek illelliolungimatsuk, (tamattomüna) piulijauniarlutik.

11 Tamanna pivlugo tammarnartoksoarnik pitsartuningnik Gudib tilliklervigijomärpeit, sæglotunermik okpilerlutik.

12 Pitlartaukovlugit tamaita miksekärnermik okpingitut, idluitullinerniglo kuviosutekartut.

13 Uvagulle Gudemut kujalijutigijariakatsainarpapse kattangutivut, Nalekab nægligijangit, kiglinganit Gudib annerilaungmasse piulijaukovluse, Annernerub ivsornaititsininganut, miksekärnermiglo okpernermut:

14 Taimaitomut kaikolaungmasse okautsinnut tussarnertunnut attortaptingnut, änanaudlartomik perkutiksaulerkovluse Nalegapingnut Jesuse Kristusemut.

15 Taimaimet kattangutivut, aulajungnengerniaritse, sungertutiginiarlugillo ajochertüsit ajochertortaunisse, okausiptingnullonët, aglaptingnullonët.

16 Nalegaptale Jesusib Kristusib (nangminek), Gudiptalo Ataptä, uvaptingnik nægligosuktub, saimarsainerminullo mannigornartomik naksaungitomik, nerriunartomiglo tunnitsivigilauramittigit.

17 Tapsoma omættisse kaiblarligit, nekkoksitiluselo ajochertüsemullo, pinniarnernullo tamainut ajungitunnut.

KAPITEL III.

Paulusib sunatuinarnik ajoichertorpeit.

TAGVALE kattangutivut, tuksiarutitigut, Nalekab okausingit ingergarniarkovlugit, nertortaukovlugillo, sorlo illipsingne;

2 Piulijaukovlutalo innungnit ipkonanget mumiksimajunnit ajortoksoarnillo. Okpernek innuit illunatiungitut perkutigingmatsuk.

3 Nalegarle nertornarpok, tapsoma nekkoksitiniarpäse sapputiluselo ajortunnit.

4 Tamattomingale tettigivapse Nalekame, perkojavut illipsingnut nalekapsigik, nalengniarapsigiglo.

5 Nalekable nalektiligit omættisse Gudib næglingninganut, Kristusiblo kenuërsarninganut.

6 Perkovapsele kattangutivut, Nalekapta Jesusib Kristusib attingane, illagijungnërsiuk kattangutit nelliet illuserluktok, nalengnagillo ajoichertüsit uvaptingnit pijangit.

7 Kaujimagapse, kannok illivluse malligeksarigaptigut. Uvagut illuserlulaunginapta illipsingne.

8 Akkekangitomiktauk nerkiksaptingnik tigusilaungilagut kimillonët, sennavlutale okumaitomik uvlõtillugo unnuamelo pivogut, okumaititsijomanata illipsingnik.

9 Tamattomingale ajugaujungnenginapta pingilagut; nangminerle igsageksaujomavluta illipsingnut, mallekovluse uvaptingnik.

10 Najorluselo perkolaukpapse tamattominga, nelliet sullijomangikune, nerrijuksaunginivoktauk.

11 Illapse illangit tussaumagaptigik, illuserluktunnik okautauvlutik, sennajomanatiglo, attungitorniarlutiglo pivut.

12 Taimaitulle perkolugillo Nalegaptigut Jesuse Kristusekut kaiblarpavut, nipporlutik sennakovlugit, nangminerningnik nerkiksamingnik nerrekovlugit.

13 Illipsele kattangutivut, ajungitullinermik merngortorniarase.

14 Nalegomangitokarpello okausiptingnik aglangne ukkonanētunnik, tamna nellonērsiuk aglangnut, kemmaklugolo pissiuk, kangusukovlugo.

15 Ningartortulle illingavigitaililugo, innertersiugle sorlo kattangutut.

16 Nalekable ullapirsaijub nangminek ullapkoserlise illunane sunatuinarniglo. Nalekab illunase illagilise.

17 Salutitsivunga nangminek aglarlunga uvanga Pauluse, aglangne tamaine nellunaikutaujok tamædsa, taimak aglakupunga.

18 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsainerminut illagilise illunase. Amen.

Aglait makkoa Tessalonicheimunnut aglaktaumavut Athene-me.

PAULUSIB AGLANGIT

SIVOLIT TIMOTHEUSEMUT.

KAPITEL I.

Timotheuse erkaititauvok kivgartoriakarninganik.

PAULUSE Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib Piulijipta, Nalekablo Jesusib nerriugijapta perkojanganut ;

2 Timotheusemut ernimnut nellagörtomut okpernerme : Gudib Atätapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautiminut, napkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo, illagilitittök.

3 Taimak kaiblaurapkit, Efesusemētuarkovlutit, Macedoniamut ailaurama, perkojikovlutit illanginnut, ajochertüsekarkönnagit assianik ;

4 Nalengniarkonnagillo tukkekangitomik okälajut illagēniglo kinguvārēngnik, naggatekangitunnik, tamakkoa appersutinermut attortitsinersaungmetta, Gudemut idluartitsinermut, okpernerme.

5 Perkojet nellonērtitangit angnerpāk imaimet : Næglingnek omamut ivsornaitomut, issumamullo passijeksaungitomut, okpernermullo takkormörjuitomut.

6 Tamakkoa tunnupeit illangita okälag la dlarnernut piungitunnut sälerlutik ;

7 Ajochertuijōjomagamik perkojennik, tukkisinagillo, okautsitiglonēt okautigijeksatiglonēt.

8 Perkojelle kaujimavavut, ajungitoksongmetta, tapkoa idluartomik attortaukpetta ;

9 Kaujimavlugu, perkojet tunnijaungimetta idluar-tok pivlugo, idluitullijulle, tappatojullo, Gudemiglo nalengitut, ajortullijullo, ivsornartullijullo, koksalaitul-lo, tokkotsijullo atätamingnik anänamingniglo, innuar-tullo.

10 Assiniartullo, nukapitsenniglo uivërikkertut, in-nungniglo tigliktut, sæglotojullo, angerluktullo, assingillo imaitut akkerartortut ajochertüsemut atsuilinartomik piv-lugit ;

11 Gudib pilloringnartub okausingit tussarnertut äna-naudlarlutik malliklugit, tapkoa okautigijeksarilugit piti-taujunga.

12 Kristuselo Jesuse Nalegavut kujagivara, nekkok-sitigijara, idluarasugilungalo kivgartortilaungmanga ta-mattominga ;

13 Sivorngagut mittautekartoksøjunga (Gudemik) u-nangmiklertoksölarmalo, allëkutekadlarlarmalo ; napki-gijaulertungale, nellovlunga okpernekarnangalo taimailio-laurama.

14 Nalegaptale saimarsauta angiluartomik akluitok-sölauktok (uvamne) okpernerlo næglingnerlo, Kristuse Jesusemētuk.

15 Okausek okpernartoksøjok tamædsa, angijomik naleluariakarnek, Kristuse nunamut tikkimet ajortullijut piulijartorlugit, tapkonanget uvanga anginerøjunga.

16 Taimaimelle napkigijaulerpunga, Jesuse Kristuse sakkertitsikovlugo kennuërsarnerminik, piluartomik u-vamnut, igsageksaulerkovlunga, okperomärtunnut tapso-munga, innösekalerlutik issokangitomot.

17 Attannivigle issokangitok, asserojuilarmelo tæk-kuksaunanelo sillatojotøjok Gude, nalengnarsile nakorid-lartaaulunelo issokangitoksoarmut. Amen.

18 Mattominga perkojamik unertopagit, ernera Ti-motheuse, okautsit ipkoa illingnut pimajut pivlugit nel-lautsitikset, mallingniarkit tamakkonane ajugaulerkov-lutit.

19 Okpernekarkovlutillo, passijeksaungitomiglo illu-miutekarlutit, tamanna illangita pingudlarpæt, okperner-mik umiolerlutik.

20 Taipkoa illagik Hymenæuse Aleksanderelo, tapkoa Satanase mut piilauktakka, sugiartaukovlugik, mitautekarungnêrlutik.

KAPITEL II.

Innuit illunatik tuksiarutaukovlugit.

TAGVA mana kaiblaivunga, tamainit sivorlermik ken-
nujokarkovlugo, tuksiartokarkovlugolo, tuksiarutjijokar-
kovlugolo, kujalijutekartokarkovlugolo innuit illunaita
pivlugit;

2 Ättanivîllo attannersuillo tamaita pivlugit, ullapko-
nartomik terlingnartomiglo innöniarkovluta, Gude illu-
nane naleklugo illusitsiarikluta.

3 Tamanna idluarmet, kuvianalarmelo Gudemut piu-
lijiptingnut;

4 Tapsoma innuit illunaita piulijaukojomaveit mikse-
kärnermiglo illitarsititaulerkovlugit.

5 Gude attausiöngmet, attausiögivok pijitsertok Gude-
mut innungnullo, tagva innuk Kristuse Jesuse;

6 Ingminik tunnilauktok piulijiksaujomavlune illunai-
nut, tamanna okälätigijaukovlugo nelliuningane.

7 Tamattominga okälajungortitauvlungalo Aposteling-
ortitaujunga, (nellagörtomik okarpunga Kristuseme, sæg-
lunanga) nellojunnik ajochertuijungortitaujunga, okper-
nermelo miksekärnermelo.

8 Tagva mana pijomavunga, angutit tuksiarkovlugit
illunane, aggatiglo ivsornaitut kiviklugit, ningarosuga-
tiglo, kollaratiglo.

9 Taimaktauk arnet, idluartomik anorärlutik, iktörner-
miglo illusitsiariktomiglo änanasititsekovlugit ingminik,
nutsetik perainermut Goldemullonēt, sappangennullonēt,
akkitudlartomullonēt annoränut pinatik;

10 Arnelle pijariakarningititut, Gudemik nalektutitut
ajungitullinermut.

11 Arnak nippangerlune illinniartuksauvok, illunane
naleklune.

12 Arnarle ajochertuilune innertertailiniængilara ; attaniokongminago uiminut, nipporlunele pijuksauvok.

13 Adame pingortitaukärmet, kingorgane Eva.

14 Adamelo uivërijaukärlaungilak, arnarle uivërijaulaukpok, nalegungnërnermiglo pititsilertok.

15 (Arnelle) piulijaujomärput kittorngivaklutik, okpernermëtsainarunik, næglingnermëtsainarlutiglo, ivsornailivalliavlutiglo, illusitsiariklutik,

KAPITEL III.

Ajochertuinerøjub illingajariakarninganik.

OKAUSEK okpernartoksøjok tamædsa, ajochertuinerøjomajok pijariakortøjomik kajumikpok.

2 Taimaimet ajochertuinerøjok passijeksausuërtuk-sauvok, arnab attautsib uinga, kammatsiatsainarlune, namartuinartomik pilune, illusitsiariklune, sinniktarviøjuklune, ajochertuitsiarajuklune ;

3 Weineterluadlarane, illæranartaililune, nachonartomik perkutiniarasuartaililune, innötsiarlunele, nigarosuktaililune, torkuisuërlune ;

4 Iglominik pairksitsiartok, nalektunnik illusitsiariktunniglo kittorngakartok ;

5 (Iglominigle pairksinermik nellojub, kannok Gudib illagëktitangit pairiniarajarpagit ?)

6 Okpilerkamertoungitok piøjorekonnago Satanasiblo erkartuininganut kattekonnago.

7 Pilloriktokutaujariakarmijorle illagingitaptingnut, mittautigijaunermut Satanasib nappertitsininganullo kattekonnago.

8 Taimaktauk (illagët) kivgangit illusitsiariktuksaugivut ; maggoilinagit okautsitik, Weineterluadlaratik, nachonartomik perkutiniarasuartaililutik.

9 Okpernerub nellonarninganik torkuivlutik issumame ivsornaitome.

10 Taimaitullo öktortaukärlutik pijariakarput, kingorgane kivgartorkolugit passijeksaulingikunik.

11 Taimaktauk nulliangit illusitsiariktuksaugivut, terliakattaitaililitik, idluartomik illiortuksauvlutik, nertornartuksauvlutiglo illinganerne illunaine.

12 Kivgartortit attunit attausēnarmik nulliakartuksauvut, kittorngamingnik, iglomingniglo pairsitsiarlutik.

13 Idluartomigle kivgartortut, tapkoa nangminermingnut nertornautiksarsiorput namaktomik, nekkoksitiksarsiorpullo angijomik okpernermingne Kristuse Jesusemut.

14 Tamakkoninga aglagvigivagit, nerriuklungalo kilamik tikkiviginiasugællutit;

15 Mullulerumale, kaujimakovlutit illiortuksaunernik Gudib iglungane, tamædsa Gudib omartub illagēktitangane, miksekārnerub sukkanga tunganiliningalo aulajungnengertok.

16 Akkerartortaujungnengilak angijoksōvlune nellarartoksoak Gudemut okperlune: Gude uviningme saktok, idluartitauvlune Annernerme, tækkotilune Engelinnut, okautigijauvlune nellojunnut, okperijauvlune nuname, kongmuartitauvlune ānanaunevingmut.

KAPITEL IV.

Okpernermit kattengnek sivorngagut okautauvok.

ANNERNERLE tukkisinartomik okarpok, nelliutut kingorlinginne illangit okpernermit kattengniaromārmetta, ungajomārmettalo annernernut uivēriklertunnut, Sathanasiblo ajochertusinginnut.

2 Takkormōrnermut sæglojunnik okausiggit, ōsimajomiglo nellunaikutakartut issumamingne;

3 Tapkoalo okpertut miksekārnermiglo illitarsijut nulliarēlikongileit, aglerkoveillo nerkiksennik Gudib pingortitanginnik, kujalinermut tigujeksanginnik.

4 Gudib pingortitangit tamaita namangmetta, nachonartokangilarlo, kujalinermut tigujaukpetta.

5 Ivsornaititaulermetta Gudib okausinganut tuksiarnermullo.

6 Tamakkoninga kattangutigēt ajochertorungne, Jesusib Kristusib namaktomik kivgariniarpātīt, innugojjau-majotit okpernermik okautsinne, idluartomiglo ajochertutsinne, nalačnalaunerne ipkonane.

7 Koksalaıtunniglo tukkekangitunniglo okālagaladlar-tut illaginiarnagit. Nangminek sungiusigannerille Gudib pinginnik.

8 Timib pinginnik sungiutsigannernek attornarkimet; Gudemulle nalengnek attornarpok tamainut, angerosi-majaktauk innōtsemik mānetomiglo, nelliutuksamiglo.

9 Tamædsa okausek okpernartoksoak, angijomiglo naleluariakarne.

10 Tamattomungatauk sennanasuarapta, mittautigijau-lerivogut, Gude omartok tettigigaptigo; innuit illunatik piulijinget, anginersamigle okpertut.

11 Tamakkoninga okautilugillo ajochertorkit.

12 Innuōsungnernik nachotailijokarle; igsageksaunia-lerille okpertunnut, okautsemullo, innuniarnermullo, næg-ligosungnermullo, annernermullo, okpernermullo, ikli-gujuinermullo.

13 Attaruililerille aglangnik attuarsilutit, kaiblailu-tillo, ajochertuilutillo tikkitsčarilunga.

14 Issumagitsainaleruk tunnergut saimanartok illung-nētok, tunnergutaumajok illingnut nellautainermut, anga-jokannerit aggangmingnut pattingmattit.

15 Tamakkonančsainarlutit; pigannernīt illunainut sakkerkovlugo.

16 Nangminerniglo ajochertusemiglo udsertorille; tamakkoninga sorčrtaililit. Taimailioruvit, illingniglo tussartingnigniglo piulinaravit.

KAPITEL V.

Uigarnerniglo, angajokaunerōjuniglo.

ITOMIK suangniarnæk, atātatulule kaiblarniaruk; in-nuōsuktut (angutit) kattangutitut;

2 Ningiut anānatitut; innuōsuktut (arnet) kattangutitut ikligujuinerme.

3 Uigarnerit opigikit, idluarlutik uigarniōjut.

4 Uigarnekarpelle kittorngalingmik erngutamiglonēt, taimaitut kittorngangit illinniakārlit (tapsomanget) Gudib idluarijanganut angajokauniarlutik illamingnut, akkiniarlutiglo angajokāmingnut; tamanna ajungimet kuviagijauv-lunelo Gudemut.

5 Tamnale uigarniōjok idluartok, innotōgune, Gudemik tettetuakarune, sorēranelo kennuvlune tuksiarlunelo uvlotillugo unnuamelo.

6 Uvinguble kuviagijanganut innōjok, innōvlune tok-kungavok.

7 Tamattominga okautiniarkit, patsijeksaukonnagit.

8 Nellielle illanne, anginersamik iglomiokattinne, pat-tangaitingikunigit, tapsoma okpernek missiutigiva, ok-pingitomillo ajuluarpok.

9 Uigarnek annerijautaililugo, Jahrekangipet 60 nik, nulliangolaukpello angutemut attautsemut.

10 Pilloriktokutaungmijok ajungitulliarnermik, kit-torngennik perorksailaurune, sinniktarviōgajuklune, iv-sornaitut ittigganginnik ubvalauklune, ajoksartunnullo angajokaulauklune, ajungituinarnik tamainik pinasualauklune.

11 Uigarnerille innuosuktut allarkit; ikligudlarunik Kristuse nalegungnērlugo, uinigomavut.

12 Erkartortaumavlutik, okpernek sivorlek serkominamitsuk.

13 Taimaktauk erkeasukput, sungiutilerpullo iglut it-terkattarlugit; erkeasuktuinangilelle, kannekadlarivut-tauk terliakattaivlutik, okautekalarmiglo okautigijek-saungitomik.

14 Taimaimet uigarnerit innuosuktut uiniktārkovakka, kittorngilutik, iglominik pairsilutik, akkerartortok pit-jutekarkonnago okausiluklune.

15 Illangit kiglomōrlutik, Satanasemut sāsimalerēr-metta.

16 Okpertorle angullonēt arnarlonēt uigarnekutteka-rune, tamna pattangaititeksariva, illagēt okumaititaukon-

nagit; taipkoa nellagörtomik uigarniöjut namačnarkovlugit.

17 Angajokauneröjut pinniareksamingnik idluartomik pijut, maggoërtorlugit opigijaulit; piluarlugille okautsinnik ajochertusemiglo pinniartut.

18 Aglait imaimetta: Ibsarusijuksaungilatit tuktuvangmik (sullugainermik) tullertomik; imäglo: Sennajok akkilertaujariakarpok.

19 Angajokauneröjomik passiklernek illelliortaililugo, kissiane maggungnik pingasuniglonēt kigligiudsijokarpet.

20 Ajortullijut, innerterkit illunatik tussätillugit, sivöralerkovlugittauk assingit.

21 Gudib, Nalekablo Jesusib Kristusib, Engelillo annerimājut tækkoænne pivagit, nalekovlutit tamakko-ninga tamainik, issumangnik pinæk, nellienullonēt illænärnerinersarnut pinæk.

22 Nelliet aggangnut tuavilutit pattingniarnago, ilangiuhviginiarnagittauk assivit ajorningit. Nangminek ivsornaitsainarit.

23 Immituinarmik immituakarungnerit, Weinetuārsulerille akkeargoit (sangčtok) pivlugo, kannimalukattalarpillo.

24 Innuit illangita ajorningit sakkijarput, sivornagagut, erkartortaujungnarlutik; illangille kingorngane sakkero-märput.

25 Taimaktauk ajungitulliarnarit illangit sivornagagut nellonangilet; assingillo taimaingitut ijerartortaujung-nenginivut.

KAPITEL VI.

Gude naleklugo angijomik nekkoksinarpok.

ILLUNATIK kivgaujut kippalōmavlutik nalegatic naipertogarijeksariveit tamāt; Gudib attinga, ajochertu-serlo mittautigijaulerkonnagik.

2 Okpertunnigle nalegaggit, nachogijeksaritsengileit, kattangutigčkkamik, taimaitulle kivgartorluarlugit, ok-

pertõngmetta, næglingnartõngmettalo, angajokaunerlo illangiubvigigamitsuk. Taimak ajochertuilutillo kaiblainiarit.

3 Taimaingitunnik ajochertuijokarpet, Nalegaptalo Jesusib Kristusib okausingit atsuilinaritut nalengikuni-
git, Gudemullo nalengnerub ajochertusinganẽngikune,

4 Tamna piõjorijok nellojoksõvlnelo, akkerartorgo-
suktorle appertsudlalarmelo okauseuinait pivlugit, tamattomanget kennugosungnerlo, aivadlarnerlo, mittautik-
sarnerlo, issumalungnerlo pivut.

5 Akkiortigẽngnerillo piungitut innungne, asserorsi-
majunnik issumalingne, miksekärnermiglo aksärtaujut,
Gudemut nalengnermik perkutekarnarasugiklertut. Tai-
maitut allarkit.

6 Nalengnerle Gudemut, namagilugolo tunnergutã,
tamanna angijomik nekkoksinartok.

7 Ittertitsinginata sumik sillamut; taimaimet, anni-
titsijungnenginiarivogut sumik, nellonangilak.

8 Nerkiksakaruptale annorãkarlutalo namagilavut.

9 Akluitsomajulle, õktorlungnartomut nikanullo kat-
tengniarput, unnuktunnullo sillainartunnut asserornartun-
nullo kajungilärnernet, taimaitut innuit kivitipeit kappi-
anartovingmut erkartortauvlutik.

10 Torkuinek amãngõngmet ajortunnut tamainut: ta-
manna illangita ikligilauramitsuk, okpernek tamaigivæt,
kappianartoksoarniglo ingmingnut kibligutititsivut.

11 Igville, innukutaugavit Gudemut, tamakkoa al-
larkit; idluarnerle, Gudemullo nalengnek, okpernerlo,
næglingnerlo, kennuẽrsarnerlo, ningarjuinerlo pinasuar-
kit.

12 Sorsungniarit ajungitomic okpernerub sorsung-
ninganik, innõsek naksaungitok tiguniaruk, tamatto-
mungatauk kaikojaumagavit, nellonaijaumiglo ajungito-
mik nellonailimavlutit unnuktut tussãtillugit kigligiudsi-
jungnartut.

13 Gudib, tamainik omartitsijub, Kristusiblo Jesusib,
Pontiuse Pilatusemut nellonaijaumik ajungitomic kigli-
giudsilauktub sãngane perkovagit:

14 Nalekovlutit perkojamik ivsornailutit, passijeksau-

taililutillo, Nalegapta Jesusib Kristusib sakkerviksanganut.

15 Tamanna pilloriktoksöjub ajugakangitotöjublo, ipsoma attannivit illunatik attannerijangeta, nalekello illunatik nalegarijangeta, nelliunermine sakkertitsomärpa ;

16 Tokkosuitotöjok, kaumajome tikkiviksaujungnangitometok ; innub attautsiblonet tækkolaungitanga, tækkojungnangitangalo : tamna nalengnarsile pitsartunerölunelo issokangitomot. Amen.

17 Akluitut sillaksoarme tamattomane okautikit, piemariuterkonntagit, perkutimingniglonet kollarnartunnik tettekarkonntagit, Gudemulle ömartomot, tapsoma tamainik angijomik tunnitsivigingmattigut attoreksaptingnik ;

18 Ängajokauniarkovlugit, ajungitulliarnermiglo akuikovlugit, kunnunatik tunnijikovlugit ikkajorkovlugillo assimingnik ;

19 Perkuttiksarsiniarlutik, ingmingnut ajungitomitunganiliksamik nelliutuksamut, innötsemik naksaungitomitigusiniarkovlugit.

20 Ömæt ! Timotheuse, illingnut tettigimut pitäutamanek torkoruk, allarkillo okälagaladlarnarit annerne-liungitut koksalainenit, akkiortigöngnerillo takkormörlutik nertütineik illissimanermik ;

21 Illangit taimaitokarlutik okarput, okpernek tamai-givlugo. Saimarsautib illagilitit. Amen.

Sivolit makkoa Timotheusemut aglaktaumavut Laodicæamit iglugaseksöneröjunnit Frygiame Pakatianame.

PAULUSIB AGLANGITA

AIPANGIT TIMOTHEUSEMUT.

KAPITEL I.

Paulusib næglingninganik Timotheusemut.

PAULUSE Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, angersimane innöselik Kristuse Jesusemētok malliklugo.

2 Timotheusemut ernimnut nægligijamnut, Gudib Atātab, Kristusiblo Jesusib Nalegapta saimarsautiminut, napkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo illagilittök.

3 Kujagivara Gude, kivgartortara sivolimnit issumamut ivsornaitomut, sorērnanga erkartsainarapkit tuksiar-nimne uvlōtillugolo unnuamēlo.

4 Kugviornit erkarangapko, angijomik kippilerpunga tækkojomavlutit, kuviasungnermik illumertaujomavlunga.

5 Erkarangapkolo okpernek illungnētok takkomōjui-lune, sivorlermik anānatsiarne Loideme innekalauktok, anānangnelo Eunikeme; kollangilangale illungnēninga-niktauk.

6 Tamanna pivlugo erkaitipagit, omartitsikovlutit Gudib tunnergutānik illungnēlertomik, aggamnut pattilaurapkit.

7 Annernermik sivorajomik Gudib tunnitsivigilaungimattigut, pitsartunelingmigle, næglingniktomiglo, idluartomiglo.

8 Tamanna pivlugo kangusuktaililutit Nalegavut kigligiutigiuk pivlungalonēt kelleksugaugama tamna pivlugo;

uvaptulle kappiasuktitaunek okautsit tussarnertut pivlugit kunnuginago, Gudib pitsartuninganut.

9 Tapsoma piulilaungmattigut, ivsornaitomullo kaikojinermut kaikovluta, pinniarnivut pitjutiginagit, issumasimanerminulle saimanerminullo, tunnitsivioniptingnut Kristuse Jesuseme sillaksoak pigiarkärtinnago;

10 Manale nellonërtisimavok piulijipta Jesusib Kristusib sakkijarninganut, tapsoma tokko nukkingërtimago, innötsemiglo asserojuinermiglo kaumajomut pititsingmet okautsinnut tussarnertunnut;

11 Tamattominga perkojaujunga okälajuksaulunga, Aposteleölungalo, nellojunnullo ajochertuijölunga.

12 Tamannatauk pivlugo taimak kappiasuktitaunjunga: kangusutigilarale tamanna: okpervigijara kaujimagapko, nellutsenginivaratauk, tapsoma sapputijungnarmago tapsomunga tunitsiviöjomärnera uvloksanganut.

13 Ajochertusek atsuilinartok, uvamnit tussäjet, okpernermiglo næglingnermiglo Kristuse Jesuseme, igsa-reksarilugo ajochertutigitsainaruk.

14 Tunnitsiviönek ajungitok tamanna torkoruk Annernermut ajunginermut, uvaptingnik innekartomut.

15 Tamanna kaujimavet, Asiamiut illunatik tunnu-pānga; taipkoa illagik Fygelluselo Hermogeneselo.

16 Onesiforusekut Nalekab napkigiligittök; tapsoma nekkoksitekattalaungmanga, kangusutigilaunagillo kel-laumgujartakka;

17 Romemulle pigame attaruilivlune kennerlaukpānga, nennivlungalo.

18 Nalekable tunnitsivigliuk, napkigijaunernermik nachvarkovlugo Nalekame uvloksab nelliuningane. Kan-norlo angijomik angajokauvigilaungmanga Efesuseme, kaujimavet.

KAPITEL II.

Sokkosijučrkovlugo Timotheuse kaiblartauvok.

TAMANNA pivlugo ernîk songolerit saimarsaumut Kristuse Jesusemêtomut.

2 Uvamnillo tussartatit unnuktut kigligiudsijungnartut tussâtillugit, tamakkoa pitikigit innungnut nellagörtunnut, ajochertuijungnartunnut assimingnik.

3 Kappianartunnik kunnunæk, Jesusib Kristusib sorsuktusangatat ajungitotut.

4 Sorsuktukset nelliet illangiutinasuangilak nunab pinginnik, idluarijaujomagame sorsuktusaukojiminut.

5 Ajugauniartokarangelo (sorsuklune) niakosertauni-aengilak, kissiane idluartomik ajugauniarune.

6 Perorksëvingmik sennajok, perorksijennik êsikâr-tuksauvok. Tukkekartiniarkit okautsikka.

7 Nalekable tukkisitiniarpätit tamainik.

8 Jesuse Kristuse erkarniaruk, tokkungajunnit mak-kitok, Davidib kinguvānga, okautsit tussarnertut okau-tigijakka malliklugit:

9 Tamanna pivlugo kappiasuktitauvunga kelleksu-gauvlunga aglæt, ajortullijotut; Gudible okausingit kel-leksugaungilet.

10 Tamanna pivlugo kappianartut tamaita kennuër-sartigivakka annerimajut pivlugit; tapkoatauk piuli-jaunek Kristuse Jesusemêtok pigekovlugo, ānanaunek naksauvitok illagilugo.

11 Tamædsa okausek okpernartoksōjok: tokkokatti-giguptigo, innōkattigijomārivavuttauk.

12 Kennuersarupta, attanniotekattaujomārivogut: mis-siarutigiguptigo, missiarutigijomārivātiguttauk.

13 Uvagut okpingikallooruptalonēt, tamna nellagōt sainarpok; ingminik missiutigijungnangilak.

14 Tamakkoninga erkaitikit, kigligiudsilerillo Nale-kab sānganut, okautsituinait pivlugit akkerartorkonnagit;

13 Innuille ajortut uivēriklertullo, ajorpalliarniarput, tammartitsivlutik, tammartitaularmiglo.

14 Igville sokkosijuilerit, sorlo illinnialauravit, sorlolo perkojaugavit, kaujimavotillo kina illinniartitigilaurangne.

15 Sorrusionernillo kaujimagangne aglait heiligit, tapkoa ajochertortauvigijungnartettit piulijaukovlutit okpernermut Kristuse Jesusemut.

16 Aglait tapkoa illunatik Gudemut pitititaumajut attornarput ajochertutsemut innerterinermullo, ākiniarnermullo pitlarnermullo idluarsinerme;

17 Gudib innukotinga namaksiniarkovlugo, pijungnarsilunelo ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL IV.

Timotheusemik Paulusib kaiblaininganik.

TAGVA kigliudsivunga Gudib Nalekablo Jesusib Kristusib sāngane, tamna erkartuijomārmet innōjunniglo tokkungajunniglo sakkervingme nalegauvingmelo nel-liuningane.

2 Ōkausek okālatigiuk, attaruililutit, piviksaumangæt, piviksaungimangællonēt; sivorasarilutillo, silluklutillo, kaiblailutillo tamānut kennuērsarnermullo ajochertuinermullo.

3 Nelliutokaromārmet ajochertutsemik atsuilinartomik ōmisugvinget, kajungilārnermingnulle ingmingnut ajochertuijuksatāniarput, siutingita ungilautinginnut;

4 Miksekārnek tunnulugo siutimingnut, tukkekangitunnullo okautsinnut sālutik.

5 Igville pigārit illunainik, kappianartut kunnutiginagit, okautsinnik tussarnertunnik okāļajotut pīt, namaksiniaruk kivgartortuksaunīt.

6 Uvanga tunnergutaujareilerama kemmangniarviksaralo nelliutivok.

7 Sorsugialauktunga ajungitomik sorsugiamik, arvertarnimnik namaksilaukpunga, okpernermētsainarlaukpunga.

8 Illa mana idluarnerub niakota illimmavok piksamnut, tamattominga Nalekab idluartomik erkartuijub, tunnitsivigijomärpānga uvlome ipsomane; kissimaungitorle, illunaitaletauk sakkerninganik nægligosukt.

9 Omarilerille, tuavitomik tikkiniarlutit uvamnut.

10 Demasib kemmangmanga, sillaksub tamattoma pinginnik nægligosulernerame, Tessalonichemullo aularlune; Krescense Galatsiamut (aularivok), Tituse Dalmatsiamut.

11 Lukasib kissime najorpānga. Markuse illingnut pilugo, neksarlugolo pit; attortuksarigapko kivgartornermut.

12 Tychikuse Efesusemut tillilauktara.

13 Tikkiniaruvit ulliksoara neksaruk, Troasemut Karpusekunnt kemmalauktara, aglaillo, anginersamik perchamentit (puigornagit).

14 Aleksanderib kannutjerijub angijomik kappiasuktilaukpanga. Nalekable akkiniaromärpa illiolauninganut.

15 Igvittauk tamna ulloreagiuk; okausivut angijomik akkerartulaungmagit.

16 Sivorlermik akkiornimne kimik nangerkattekangitunga, illunatigle kemmakpānga. Issumagijaungilittök.

17 Nalekable nangerkattigivānga nekkoksitilungalo, okausek tamanna namaktomik okautigijaukovlugo uvapkut, nellojullo illunatik tussaumavæt. Piulijauvungalo Loewib sigguanit.

18 Nalekablo piuliniarpānga ajortunnit tamainit, ikkajorlungalo nalegauvingminut killangmētomut: tamna nertortaule issokangitomit issokangitomit. Amen.

19 Salutikit Priskan Akvilaselo, Onesiforsekullo.

20 Erastuse Korinteme unikpok; Trofimuselo kannimajok kemmakpara Miletusemut.

21 Attaruililerille okkiokärtinnago tikkilutit. Eubulusib, Pudensiblo, Linusiblo, Klaudiablo, kattanguti-gēllo illunatik salutipātīt.

22 Nalekab Jesusib Kristusib annernīt illagiliuk. Saimanerub illagilise. Amen.

Timotheusemut aglait aipangit, aglaktaumavut Romeme, Pauluse aipānik sakkertitaugame attanniviksoarmut Neromut.

PAULUSIB

AGLANGIT TITUSEMUT.

KAPITEL I.

Ajochertuineröjüt kannok illingajariakarninganik.

PAULUSE Gudib kivganga, Jesusible Kristusib Apostelinga, Gudib annerijangita okperningit pivlugit, illitarijaukovlugolo miksekärnek, Gudemut nalekojijok,

2 Nerriugællugo innösek naksaungitok, tamanna Gudib sæglotuitub angersimanerilauktanga, sillaksoak pigi-arkärtinnago;

3 Nelliunerminele okautsinne kaujijautilaukpa okälannermut, tamattominga uvanga perkojaujunga, Gudib piulijipta perkojanganut.

4 Titusemut ernimmut nellagörtomut okpernekattigēngnivuk pivlugo, Gudib Atātab, Nalegaptalo Jesusib Kristusib piulijipta saimarsautiminut, napkinengnerminullo ullapirsautiminullo illagililittök.

5 Pijarællunga Kretamut kemmalaukpagit, igvit namaksitsikovlutit, ākilaungitamnik sulle, angajokauneröjunniglo pitilugit iglugaseksoarne tamaine, sorlo perkolaurapkit.

6 Passijeksausuértomik pijokarpet, arnab attautsib uinganik, okpertunnik kittorningalingmik, koksalainermik passijaungitunnik, tappatungitunniglo.

7 Ajochertuinerojok passijeksausuértuksaungmet, Gudib iglunganik pairksijotut; ingmineīnakijomanane, ningarosuksāranelo, Weinetorluadlarane, illæranaromanane, nachonartomik perkutiniasuarane;

8 Sinniktarviögajuklunele, ajungitomiglo nægligosuk-

lune, namatuinartomik pilune, idluarlunelo, ivsornailunelo, ikligujuilunelo;

9 Okausek okpernartok ajochertutiksak attaruilivigilugo, pijungnarkovlugo ajochertusemut atsuilinartomut kaiblaillune, pitlarlugillo akkerartortut.

10 Unnungmetta nalegomangitut, piungitunnik okausiggit tammartitsijut, kippimajut sugaluluarput:

11 Taipkoa kanningit semiklugit pijariakarpok; iglomikokattigēnik illunainik mumiktitsingmetta, idluangitunnik ajochertuserijeksaungitunnik pivut, kangunartunnik perkutiniaromavlutik.

12 Taipkoa illanget, nangminitik nellautaininget okartok: Kretamiut sæglotutsainarput, nergjutiälövlutik, natjeölärmiglo erkeasuktut.

13 Kigligiudsinek tamanna nellagörpok. Taimaitomik kibligutiniarnermut innerterkit; okpernermik atsuiliolerkovlugit;

14 Nalektaililugillo Judit okälaningit tukkekangitut, innutuinaillo perkojangit, mumiktitsijut miksekärnermik.

15 Illunät ivsornaiput ivsornaitunne; ivsornartunnulle okpingitunnullo ivsornaitokangilak, erkarsautingille issumangillo tamarmik ivsornadlarput.

16 Gude illitarivlugo okarput, pinniarnerningnulle missiarutigivæt; Gudemut makkojungnaramik, tappatöjoksölärmiglo, piungitöksögivut ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL II.

Innöniarnermiglo, ajochertuinermiglo kannok kaujilitaunermik.

IGVILLE okälaniarit ajochertutsib atsuilinartub namagijanganut.

2 Ituit kammatsiatsainarkovlugit, næglingnarsilutiglo, namatuinartomiglo pilutik, atsuilekovlugit okpernermelo, næglingnermelo, kennuërsarnermelo.

3 Taimaktauk ningiut ivsornaitotitut innöniarkovlugit, terliakattaisuërlutik, Weineterluadllaratik, ajungitomik ajochertuilutik.

4 Uilingnik innuosuktunnik ajochertuikovlugit, namatuinartomik pilutik, uitik nægliklugit, kittornगतiglo nægliklugit;

5 Sillatokovlugit, ikligitaililutik, pairijeksamingnik pairsikovlugit, ajunginiarlutik, uitik attannerilugit, Gudib okausingit mittautigijaulerkonnagit.

6 Taimaktauk nulliaggit innuosuktut okautiniarkit, namatuinartomik pikovlugit.

7 Illunainigle nangminek igvit tækkotilerille ajungitullinermik igsageksaulutik, ajochertutsemut illakangitomot opinartomullo.

8 Okautsinnullo atsuilinartunnut, erkartortaunangitunmut; akkerartorosuktok kangusukovlugo, pitjutekarkonnagolo okautigilukluta.

9 Kivgaujut (okautikit) nalekamingnut naletsiarkovlugit, tamainut kuviagijanginnut pilutik, kioluktaililugit;

10 Angigutsinatik, illunainigle nertornarlutik ajungilarmiglo sakkerlutik; Gudib piulijipta ajochertutānik nertornarsititsikovlugit illunainik.

11 Gudib sainar autā piulijaunartok sakkersimangmet innungnut tamaiiut;

12 Kaujisarpātigullo ajortullinerit, sillaksoarmiullo ikliguningit allarlugit, namatuinartomik, idluartomiglo, Gudelo naleklugo innōniarkovluta sillaksoarme tamatomane.

13 Nerrigijeksak pilloringnartok, Gudeviksublo piulijipta Jesusib Kristusib sakkerninga ānanaudlartok uttakkilugo.

14 Ingminik tunnilauktok pivluta, piulijomavluta idluitunnit tamainit, ivsornaititsivlunelo nangminek innukotiksaminik, attaruilijunnik pinniarnernut ajungitunnut.

15 Tamattominga okālagit kaiblaulutillo innerteritullit kibligutiniarnernut. Kimullonēt nachogijautaililutit.

KAPITEL III.

Nellangaitut allarlugit.

ERKAITIKIT, attannivīt attannersuillo attannerilugit nalekovlugillo, kunnutuilituk pinniarnernut ajungitunnut tamainut.

2 Kimiglonēt mittautekaratik, akkerartortailutik, innutsiarlutik, issumaālujuitomik sakkerlutik innungnut tamainut.

3 Uvaguttauk sivornagut sillaitoksōlaungmigapta, tappatolaptalo, tammartadlarluta, ikligunerit kivgartorlugit sunatuinarniglo alliadlarluta, ningarnermiglo annerudsinermiglo arvertarluta, omigijigēklutalo.

4 Gudible piulijipta illænnārkarninga nægligosungningalo sakkijarmennik,

5 Idluartullinerit pinnialauktavut pitjutiginagit, napkigosungnerminulle tapsoma pilloriktilaukpätigut, erniangupsārnerub ubvautānut, Annernerublo ajunginerub nutāngortitsininganut,

6 Tapsominga koverimavätigut angijomik Jesuse Kristusekut piulijiptigut.

7 Uvagit tapsoma saimarsautānut idluartitaumaler togut, nerriungnermut kingormgujijuksaukovluta innōtsemik naksauingtomik.

8 Tamædsa okausek okpernartoksōjok. Pijomavunga tamakkoninga ajochertuikovlutit sokkosijuidlutit, okper tut Gudemut ajungitullinernik attaruilekovlugit. Tamakkoa idluarput attornalarmiglo innungnut.

9 Allarkille appersutit sillaituggit, illagēt kinguvānginnik, aivadlarnerillo, akkerartornerillo perkojet pivlugit; tamakkoa piungimetta attornaratiglo.

10 Innuk ajochertuinerluktok kemmaguk, attausiarlugo apaniglo innertilaukārlugo;

11 Kaujimavlutit, taimaitok mumiksimavok ajortullilarmelo, nangminerninut erkartortaumajotut.

12 Artemase tilligupko illingnut, Tychikuselonēt, tuavilitit kailerille uvamnut Nikopolisemut; issumasi-magama okejomavlunga tagvane.

13 Zenase, perkojennik illissimajok, Apolluselo ajor-niarkōrtanginnik pitilugik, tillikik.

14 Okpertokattivulle illinniarlit, ajungitullijungnar-kovlugit pijarialingnik ikkajorlutik, ajoksautekarkon-nagit.

15 Illunatik uvamnētut salutipātīt, salutikit tamaita uvaptingnik nægligosuktut okpernerme. Saimarsautib illagilise illunase. Amen.

Makkoa aglaktaumavut Nikopolisemit Macedoniamē.

PAULUSIB

AGLANGIT FILEMONEMUT.

Filemone kennuvigijavok, kivgane Onesimuse issumagijungnēr-lugo, kemmalaungmago.

PAULUSE Jesusib Kristusib (kivganga) kelleksugak, Timotheuselo kattangutiga, Filemonemut næglingnartomut pinniarkattiptionut,

2 Appiamullo (arnamut) næglingnartomut, Archip-pusemullo sorsugiakattiptionut, okperkattigēnullo ig-lungnetunnut.

3 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib sai-marsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

4 Gudiga kujagivara, issumagitsainarlutit tuksiar-nimne;

5 Tussaumagama næglingnarmik okpernarmiglo Na-lekamut Jesusemut, ivsornaitunnullo tamainut, pijarnik;

6 Okpernekarkattaunīt pitsartutitaukovlugo, illitark-sinermut ajungitunnik tamainik illipsingnētunnik Jesuse Kristusekut pijunnik.

7 Næglingnille kувiasutigivavut, angijomik manni-gortigællugolo; ivsornaitut omættingit nekkoksititaung-metta illingnut, kattangutiārsuvut.

8 Taimaimet sivoraluārsungikallooratunga, Kristuseme perkolutit, pinniareksarnik.

9 Næglingnermulle kaiblaruinarnersarivagit, uvanga imaitunga Pauluse innutokaujunga, manale kelleksugauv-lungatauk Jesuse Kristuse pivlugo.

10 Kaiblarpagit tagva, ernerā Onesimuse pivlugo, tamna ernektāra kelleksorsimanimne:

11 Nelliutome annigortome attulaungitok illingnut, manale illingnut uvamnullo attortuksaulertok, tamna ut-tertilugo tillivara.

12 Igville tamna, tagva omættiga, illelliolauruk.

13 Uvamneērkojomalauktaralloara kivgartortigilugo simmerlutit, kelleksorsimanimne okautsit tussarnertut pivlugit.

14 Perkojjomatinægle pijomalaungitunga, perkojau-nermut ajunginiarnīt pikonnago, kunnunginermulle.

15 Taimaikōrnersauvorle avilauninga annikitomik il-lingnit, manamit sokkosijuitomik illingnētsainarkovlugo;

16 Mana kivgatun-itsungnērlune, kivgaujomille ang-nersaujok, kattangutitut næglingnartotut; uvamnūt ang-i-jomik, kannorle angiluatomik illingnut, tamarmik uvi-ningmelo Nalekamelō?

17 Tagva illangiusimasugekattigigumga, illellioruk uvangausugællugo.

18 Sumigle idluivigilaukpattit, akkiliksakarpellonēt illingnut, uvanga pitonasugiginga.

19 Uvanga Pauluse aggamnut nangminek aglakpunga, uvanga akkilerniarpakka. Nauk okarvigingilagit akki-liksausgavit uvamnūt illingnik aglæt.

20 Illa, kattangutiārsuga, kennuvlunga pivagit, kuvia-utigilagit Nalekame; omættiga nekkoksititsuk Nale-kame.

21 Nalengniaravit tettigivlutit aglagvigivagit; nellungi-langatauk okautsima angekejanginnik piniaravit,

22 Illelugo sinniktarviksammik pinialerille; nerriukama tuksiarnipsingnut tunnijauniartunga illipsingnut.

23 Epafraſib kelleksorsimakattima Kristuse Jesuse pivlugo,

24 Markusiblo, Aristarchusiblo, Demasiblo, Lukasiblo pinniarkattima salutipāse.

25 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget annernisse illagilitsuk. Amen.

Aglaktaumavut Romeme Onesimusib neksarlaukpeit.

PAULUSIB

AGLANGIT EBRÆERINNUT.

KAPITEL I.

Kristusib anginersavaksöninganik Engelinnit.

ITSAKSOAK Gubib sivorlit okarvigilauramigit unnuktunnik sunatuinarniglo illiorlune nellautaijutigut,

2 Kingorlermik Ernekut okalaukpok uvaptingnut uv-lunne tamakkonane, tamna kingormgujjuksangortilaukpa tamaitarsoarnik, tapsomunatauk sillaksoak pingortilaukpa.

3 Tamna, ānanauninget kebleriutigingmago, illinganigello adsiluanga, tamaitalo (tapsoma) pairiveit okautsiminut pitsartudlartomut, ajornivullo pējalauramigit ingmigut, iksivalerpok Nalegaviksub tallerbiet tungāne kot-singnersame.

4 Engelinnit taimak ajunginerõliarimavok, attektāmik kingormgugigame angijomik nalengnarnersamik taipkonanget.

5 Engelit nelliennut okarsimanermæt : Ernerivagit, uvlome erniarivagit ? Imäglo : Atataginiarpānga, uvangatauk erneriniarivara ?

6 Amalo, erniangokārtok sillaksoarmut ittertinamiuk, okarpok : Gudib Engelingitalo illunatik tuksiarvigijek-sarivæt.

7 Engelit pivlugit okaralloarpok : Engelinne anno-ringortipeit, kivgennelo ikkoälajungortilugit.

8 Ernek pivlugole okarpok : Gude, iksivautaksuit issokangitomit issokangitomot-itsainarpok ; nalegaunivik-pillo sakuksaksoanga attornadlarlune sakuksauvok.

9 Idluarnek erdligilaukpet, idluinek omigivlugo ; taimaimet Gudib, Gudivit mingoarlaukpātit kuviasungnerub orksorutānik, illangnit piluatomik.

10 Igvillo, Nalegak, nuna pigiarninganit tunganektā-laukpet, killaillo aggakpit sennamajangit.

11 Tapkoa nungutsomārput, igville itsainaromārpotit ; tapkoalo nutaujungnērpalliajomārput illunatik an-norātut,

12 Kallerpāngojojotullo ablatsangortitsomārpettit, ablatsangolerput tava ; Igville tamnautsainarniarpotit, Jah-ritillo nāniatsengilet.

13 Engelit nelliennut okarsimanerka : Tallerbingma tungānut ingitit, omigijingnik illijerkārtinnanga ittikkavit ikōvrangennut ?

14 Taipkoa illunatik annerniōngilet kivgartortuksauv-lutik ; tillijaumajut kivgartorkojauvlutik piulijaunermik kingormgugijomārtut pivlugit ?

KAPITEL II.

Nalengnermik Kristusib idluarijanganut.

TAIMAIMET okausek, tussartavut naleluariakarpavut, tammarkonnata.

2 Okausek Engelekt okautaumajok aulajungnengermet, ajortullinerillo, nalengerinillo illunatik pigiarninginnit akkillertaumangmetta:

3 Kannok uvagut kemmājungnarkita, piulijaunek taimak angitigijok kammagingikuptigo? Tamanna Nalekamut okautigijaukārmet, tamattominga tussartunnut kaujjautitauvok uvaptingnut;

4 Gudibtauk tamattominga kigligiudsikattigiveit nel-lunaikutennut, tattamnartullinernullo, pitsartunernullo sunatuinarnut, Annernerublo ajunginerub tunnergutau-ninganut, tunniorkaingmet issumaminik.

5 Engelit nalegangortilaungimagit sillaksub aipānut, okautigijaptingnut.

6 Pitjutekarninganele kigligiudsijokartok, okarlunelo: Innuk suksauva taimak issumagigangne; innublonēt er-ninga taimak pairigangne?

7 Annikitomik Engelinnit mingnersautikārdlugo; nertornartomik nalengnartomiglo niakōserlaukpet, aggakpillo pingortitanginnut Nalegangortidlugo;

8 Tamaita pitilaukpettitittiggangita attānut. Tamaita attānut pitinamigit, sumik kikkita-karkojingilak, tapsom-ninga nalegakangitomik; sullele tækkungilavut tamaita tapsoma attānut pititaumangmetta.

9 Tamnale annikitomik Engelinnit mingnersautitok, Jeseuseōngmet tækkovavut, tokkub ānernadlarningagut niakosersimajok nertornartomik nalengnartomiglo, Gudib saimarsautānut tokkomik ōngniarkovlugo tamaita pivlugit.

10 Pijariakalaungmet tapsomunga, tamaitarsuit tamna pivlugo imetta, tapsomungalo tamaitarsuit pingmetta,

āniatitaunermut namaksititsomavlugo, tamna unnuktunnik kittorngennik ānanaunevingmut pititsijok, tapkoalo piulijigijanget Nalegak.

11 Ivsornaititsijorlo ivsornaititaujullo, illunatik attautsemit pingmetta. Tamanna pivlugo kangusungilaktauk kattangutiminik taivlugit.

12 Okarporlo: Akkit okautigijomavara kattangutimnut, illagēktullo akkorngæne nertoromavagit.

13 Amalo: Tamna tettigijomavara. Amatauk: Abāk, manēpunga kittorngaksalijuseakkalo Gudemit.

14 Sorrutsit uvinekarlutiglo aukangmetta, tamna ukkotitunak tamakkoninga illangiusimavok; tokkominut pitsartuērutijomavlugo tokkub pitsartuninganik pekartok, tagva Satanase,

15 Kivgaujungnērtiulugillo tamaita kivgaksaīnaujut in-nōsermingne tamāt, tokko erksigivlugo.

16 Engelit illinganinget ingminut illelliunginamiuk, Abrahamible kinguvāngita (illinganinget) illelliorpa.

17 Tamanna pivlugo kattangutinne illunane adsigijariakalaukpeit, nāpkigosulerlune, nellagōrtomiglo ajochertuinerōlerlune Gudib sāngane, innuit ajorningit issumagijaujungnērkovlugit.

18 Siorniorlauklune, nangminek ōktortaumagame, ikkajorungnarpeit ōktortaulertut.

KAPITEL III.

Kristuse Mosesemit anginersaujok.

TAMANNA pivlugo illipse kattangutigēktose ivsornaitose, kaikojaumakattauijose killangmit kaikojinermut, Apostele taimna ajochertuinerōvlunelo okautigijavut, Kristuse Jesuse ullernaigissiuk.

2 Attaruilijok tapsomunga taimaititiminut, Mosesetut iglungane illunane.

3 Tamnale Mosesemit nalengnarnersauvok, igloliortok nakorinarnersaungmet iglomit.

4 Iglut illunatik ingmikörlutik nellieta sennajigiva;
tamainigle pingortitsijok, tagva Gude.

5 Moseselo iglungane illunane attaruilauralloartok
kivgatut, okautigijaukovlugit okautigijekset.

6 Kristusele Erniövlune iglominut nalegauvok; ig-
lunga tamædsa uvagut, sungertutiksak nertornautiksarlo
neriungniptingnik aulajungnengeruptigik naggatānut.

7 Tamanna pivlugo, sorlo Annernek ajunginek okau-
sekangmet: Uvlome, nippinga tussarupsiuk,

8 Omættisse mangaitinassigik, sorlo ipsomane ping-
metta, öktortaunerub uvlungane innukajuitome.

9 Taipsomane atātapse öktormanga; nautsertorpānga,
piniarnikkalo tækkolaukpeit Jahrit 40 git nāvlugit.

10 Taimailiormetta innukattigēnnik taipkoninga ninga-
rosulerpunga, okarlungalo: Omættimikut tammatsainar-
put! Apkosinikkale kajimalaungileit;

11 Ningarlungatauk kigligiktomik okalaukpunga,
merngoërservimnut ittertuksaungilet.

12 Udsertoritse kattangutikka, nellise illipsigne o-
mættekartailile ajortomik okpingitomik, nalegungnērtom-
mik Gudemut omartomut.

13 Uvlulle tamaita nangminipsingnik kaiblainiaritse;
sulle uvlomeötillugo; akkunapsingne okautserëtokarkon-
nago, ajornerub uivëriklerninganut;

14 Kristuse illangiubvigigaptigo sungertutekalernivut
aulajungnengeruptigo naggatānut;

15 Okartokartillugo: Uvlome, nippinga tussarupsiuk,
omættisse mangaitinassigik, sorlo taipsomane ningak-
saivingme pingmetta.

16 Illangit tussaramitsuk, ningaksaivut; illunatiungi-
tulle, Mosesekut Egiptenemit aularlauktut.

17 Kikulle ningarosutigivagit Jabrinne 40 ginne?
Ajortullijut pitjutigilaungilagit, timingit taipkoa asse-
rormetta innukajuitome?

18 Kikulle merngoërservianut itterniængitut kigligik-
tomik okautigilaukagit, okpingituungitut?

19 Okpinginermut tagva, itternek ajulermatsuk, tæk-
kovogut.

T
N
ar

ma
ne

ne

jau
nir

tau

tan
ma

gut
8
arti
luti
9
kiss
inn
1
lait
lug
1
ille
nert
ajoc
1

KAPITEL IV.

Merngoërsernermik tigusinek okpernermut pivok.

TAGVA mana udsertorta angervionivut itteriarnivut merngoërservianut kamaginago pinata, nelliet uvaptingnit kinguvasikonnago.

2 Uvaguttauk okautsinnik tussarnertunnik okautsau-
magapta taipkotitunak; taipkoale piulijigilaungileit o-
kautsit okalatigijaujut, tussartattik okperinginamikit.

3 Uvagut okpertogut pijomārapta merngoërservianut,
sorlo okangmet: Ningarlunga kigligiktomik okalauk-
punga, merngoërservimnut itterniængilet. Taipsomanele
pingortitaumajut sillaksub pigiarninganit sennamajarēr-
metta.

4 Uvlut 7 õninget pivlugo aglait assinginne okarpok
imāk: Gudelo uvlut 7 õningænne merngoërserpok sulli-
nerminut tamainit.

5 Amatauk tamāne: Merngöerservimnut ittertuksaung-
ilet.

6 Nelliuniksame sulle illangit tamattomunga pijom-
māngmetta, taipkoalo tamattomunga okautsaukärtut ping-
metta, okpingininget pivlugo:

7 Ama uvlub assia taigiva, taimak akkunērtigijomik
kingorngane, Davidekut okarame: Uvlome, sorlo okar-
simangmet, uvlome, nippinga tussarupsiuk, omætisse
mangaitinassigik.

8 Josuable merngoërserveringmut pitilaukpagit, uvlub
assia okautiginajalaungila kingorngane.

9 Tamanna pivlugo sulle merngoërserviksakarpok Gu-
dib innukotinginnut.

10 Merngoërservianut pimajok, merngoërsermet sulli-
nerminut, sorlo Gude sullinerminut.

11 Tagva mana attaruilita, merngoërserveringmut ta-
mattomunga itterkovluta, nelliet kattedekonnago okpingi-
nerub igsertauninganut taipsomunga.

12 Gudib okausinga õmanartongmet pitsartudlalar-
melo, saviksoarmut igluktut kēnalingmit ipingnersauvlune,

kibligutivok saviklugit tarnelo annernerlo pattektauk saunerlo, erkartuijovlunelo omættib issumanginnik erkar-sautinginniglo.

13 Pingortitamiglo tækkuksaungitokangilak tapso-munga; illunamassiatigle ijsersimanatiglo sakkersimavut ijikita sāngængne, tamanna okautigivavut.

14 Ajochertuinerōjoksoakarapta tagva, Jesusemik, Gudib Erninganik, killangmut aimajomik; nellonaijainek tagva attavigēnarlavut.

15 Ajochertuinerōjokanginapta illapsugosugungnangi-tomik ajulerniptingnik, illunanele ōktortaumajomik uvap-titut, ajornekaranele.

16 Taimaimet sivorasugata saimarnarub iksivautak-soanga nellipsarlavut, nāpkigijaulerkovluta, saimarsau-miglo nachvarluta piulijaujariakarniptingne.

KAPITEL V.

Kristusib ajochertuinerōninganik.

AJOCHERTUINEROJUT nelliet innungnit anneri-majok, innuit pivlugit pititaulermet, Gudib pinginnik udsertorkovlugo, tunnijikovlugo tunnergutinnik tokko-tenniglo ajornerit pivlugit;

2 Imaitok naipakotigosugungnartok tammartunnik nel-lojōvlutik, nangminek sangēnermik najortekarame.

3 Taimaimettauk, sorlo innuit pivlugit, taimaktauk nangminerminek pivlune, tunnijijariakarpok ajornerit piv-lugit.

4 Ingminiglo taimak nalengnarsitijokanginivok, kissi-ane Gudemut annerijaumagame, sorlo Arone.

5 Taimaktauk Kristuse ingminik nalengnarsitilaungi-lak ajochertuinerōjomavlune, (nalengnartipale) tāpso-munga okartub: Ernerivagit, uvlome erniarivagit.

6 Sorlotauk aglait assinginne okarmet: Ajochertuijō-votit issokangitomut, Melchisedeub illinganingatut.

7 Tamna uvinigme innōtillugo tuksiarnermik ken-nunermiglo tunnijijok angijomik nipliadlarlune kugviud-lalarmelo tapsomunga piulijigijungnartiminut tokkomit, tussājaugivok, Gude nalekamiuk.

8 Erniogalloarlune Gudemut, nalengnek illipa, sior-niortitaunerminut ;

9 Tamaitalo namaksigamigit, nalektiminut illunainut piulijaujutaumalerpok nāksaungitomik ;

10 Gudemut atserartauvlune ajochertuinerōjomik, Melchisedeub illinganingatut.

11 Tamna pivlugo okausiksakaralloarpogut unnuktunik, nellonērtitsinerle okumaiput, tukkisinajanginapse.

12 Illipselo nauk akkunit ajochertuijuksaunajalauktose, ama ajochertortaujariakarpōse Gudib okausingita pigiarninginnik aglæt, immungmiglo pititaujariakarpōse, nerkiksak pitsartōjok pinago.

13 Nellielle sulle immungmik pijariakartok, idluarnerub okausinginnik kaujimangilak, nutarautuinarame.

14 Innersimajulle nerkiksak pitsartōjok nerkigijeksarivæt, imaitut : sungiutsinermut ōksimajunnik issumaggit nellojungnērlugik, ajunginerlo, ajornerlo.

KAPITEL VI.

Okpernermit kattengnerub nangianarninganik.

TAMANNA pivlugo Kristusib ajochertusingita pigiarninget pijungnērlugo, sivumuagomavluta inneriartoromavogut, tunganilijomanata ama sāgiarnermik piniarnernit tokkonartunnit, okpernermiglo Gudemut,

2 Ajochertūtsemiglo, Baptijut pivlugo, pattingnermiglo aggangnut, tokkungajunniglo makkitsomārtunnik, pitlartaujōmārtōmiglo issokangitōmut.

3 Tamattomingatauk piniaromavogut, Gude perkojipet.

4 (Illa) kaumaksartaumalertut, tunnergutinniglo killangmit pijunnik ōksimajut, Annernermiglo ajunginermik illangiutititaumajut,

5 Gudiblo okausinganik ajungitomik ōksimalauktut, sillaksublo nelliutijuksab pitsartuninginnik,

6 (Taimaitut) kiglormut (sālutik) kattekkunik, ama Gudib Erninga nangminek senningajolingmut kikkiekto-

runitsuk, mittautigilugolo, ama nutāngortitauninginnik sāgiarnermut ajornavingmet.

7 Nuna milluartok sillalungmik kattekvigikattartiminnik, tapsominga sennajut piksarsiorlugit perorsijennik idluartunnik, saimaudsaularmet Gudemut.

8 Dornenigle Disteleniglo perortokarpet, piutsengilak, omigijaunek kannipa, ikkoalajuksaujomärtok nagga-tiksame.

9 Illipsele næglingnartose, ajunginersamik tettigivapse, piulijauniarnermiglo pinasuarnersauluse, nauglo taimak okālagalloartogut.

10 Gude idlunitongimet, puigorniarlugit piniarnisse sennanisselo næglingnermut, tapsoma attingane pijasse, ivsornaitut kivgartorapsigik, sullelo kivgartorapsigik.

11 Uvagulle tamattominga attaruilikovapse illunase ingmikōrluse, neriugijeksak kollarutigijungnērlugo nag-gatānut,

12 Erkeasungniarkonnase, mallikteolerkovlusele kingormgijujuksennik angersimanernik, okpernermut kennuēr-sarnermullo.

13 Abrahale Gudib angervigigamiuk, assiminik anginersamik taijeksakanginame, nangminerninik taisijok,

14 Okarporlo: Ahamarik illa, saimaudsomavagit, angijomiglo unnuksivalliatitsomavagit.

15 Taimak tagva kennuēlune neriukpok, angersima-nerlo pigiva.

16 Innuit okausimingnut illautitsigalloarput angeke-jatik taivlugo, taimaitomut okpernarsivlutik sorērtipeit akkerartortut.

17 Gude tagva, angersimanerub kingormgujeksanga-nut angijomik nellonērtitsijomagame, issumane sokkoser-niāngimet, angernermik illautipa,

18 Maggunnut sokkosijuitungnut, Gude sæglolune ajornavingmet, sōngojomik mannigortiksakarkovluta, u-vagut killanartogut neriugijeksak perkojaumanivut attavigēnarlugo;

19 Tamanna tarnipta kissanget sōngovlune kollarnang-itok, upkutsab ungatānut aglæt pijok;

20 Takkamunga sivorlertok Jesuse, pivluta ittersim-

T
N
ar

ma
ne

ne

jar
nig

tau

tan
ma
gut
8
artu
luti
9
kiss
inn
1
lait
lugi
1
ille
nert
ajoc
1

mavok Melchisedeub illinganingatut, ajochertuinerõtitau-
jok issokangitomot.

KAPITEL VII.

Melchisedeglo Kristuselo.

MELCHISEDEGLE tamna attanniviolauktok Saleme,
Gudib kotsingnerpängojub ajochertuijokotinga, tapsoma
Abraha pachreartorpa, uttermet attanniviksuit sorsung-
ninginnit, saimaupalo;

2 Tamnatauk Abrahamib tunnitsivigiva perkutime il-
lunatik unnorningita tellimaujoennik. Attinga sivorler-
mik imäk nellonẽrtauvok, idluarnerub attannivinga; king-
ornganeletauk, Salemib attannivinga, imaipok : Ullapir-
sainerub attannivinga;

3 Atåtakangitok, anānakarminane, illakanginivok, uv-
lungillo pigiarnekangilet, innõsingalo naggatekanginivok :
Gudible erninganut adsiutauvok, ajochertuijotsainarlune
issokangitomot.

4 Tapsomale angininga nautsertorsiuk, Abrahamibtau-
Patriarcheõjub tunnitsivigingmago, salakarnermut aksar-
ninerilauktame tellimaujoennik.

5 Levib kinguvāngit ajochertuinerõnermik pititauga-
mik, perkojakaralloarput innukattigēt kattangutigijamik
perkutingita tellimaujoennik tigusikovlugit, perkojak
malliklugo, Abrahamib timinganittauk tapkotitunak tik-
kigalloarlutiktau.

6 Taimnale illakarninganik tapkoa akkorngænnetomik
tajaunane, tamna perkutit tellimaujoennik tigusilaukpok
Abrahamit, angerviolauktorlo saimaupa.

7 Manale akkerartortaujungnangilak, mingnek ajungi-
nersamut saimaudsauvok.

8 Tamānele innuit tokkojukset, perkutit tellimau-
joennik tigusivakput ; taipsomale tigusilauktub innõninga
kiglijutaumavok.

9 Taimaglo okarpunga, Levitauk perkutit tellimau-
joennik tigusivok, Abrahamut tunnergutigijaujomik.

10 Sulle atātame timinganemet, Melchisedeub pach-reartormago.

11 Namaluatsiarnerle pikpet Levitit ajochertuinerōninginnut, (tamanna pitjutigællugo innvit perkojennik pititaungmetta): sōg tagva ama okautaujariakarka, ajochertuinerōjub sakkertuksab assia okautigilugo, Melchisedeub illinganingatut, Aronib illinganingatuungitok?

12 Ajochertuinerōnek ablatsautitaulertone, tagvane perkojettauk ablatsaujariakarmingmetta.

13 Taimaitomik okautigijaujok, tamna kinguvarēt assinginnit pivok, Altaremik kivgartortokalauksimangitunnit.

14 Juda Nalegapta abvagvigingmago sakkijarsimangemet, kinguvarēt taipkoa Mosesib okarvigilaungileit ajochertuinerōnermik.

15 Sakkijaluarivok ama, Melchisedeub illinganingatut ajochertuijokalermet assianik,

16 Taimaititaujomik perkojab uviniliub perkojanginnuungitok, nunguniatsengituble innōtsib pitsartuninganut.

17 Imāk kigligiudsingmet: Issokangitomut ajochertuijōvotit, Melchisedeub illinganingatut.

18 Tamattomunga perkojak sivorlek attorungnērtitauvok, ajulerame, sumullo attunginame.

19 Perkojet namaksititsijungnangimetta; neriugutiksamigle ajunginersamik pititauvok, tamattomuna Gude palligutsutigivavut.

20 Imaimet, angijōvok, angernermik illautitsingmet kissiane pivok. Taipkoa ajochertuijōlermetta angernermik illautitsingitomut pivut;

21 Taimnale ajochertuijōlerpok angernermik illautitsinermut, okarvigijiminut imāk: Nalegak okarviklune kakkialerutiginiaengitaminik okarpok, issokangitomut ajochertuijōvotit, Melchisedeub illinganingatut.

22 Taimaimet piluartomik Testamentemik ajunginersamik Jesuse namaksititsijolaukpok.

23 Taipkoale ajochertuijōlauptut unnukput, tokkub itsainartingimagit;

24 Tamnale, issokangitomot iṣsainarame, soraijuitomik ajochertuinekarpok.

25 Taimaimet tapsomuna Gudemut pijut, piulijungnarpeit soraijunane; innōtsainalarmelo tuksiarutivēit.

26 Taimaitomik ajochertuinerōjomik pijariakarapta ivsornaitomik, passijeksaungitomik, ajortokangitomik, ajortolingnit ingmigolingajomik, killangmillo kotsingnersamik;

27 Pijariakangitok ajochertuinerōjutitut taipkotitunak, uylut tamaita tunnijijariakakārlune tunnērgutinnik, ajorinne nangmininne pivlugit, kingorngane innuit ajorningit pivlugit; attausiardlune taimailolaungmet, ingminik tunnigame.

28 Perkojet innuit sangēdlartut ajochertuijungortipeit; okauserle angernermik illakartok, perkojet kingorngattigut okautaujok, Ernermik pititsivok, issokangitomot namaksiviktok.

KAPITEL VIII.

Aronib ajochertuinerōninga Kristuseme sorērpok.

OKAUTIGIJAVUT, tamædsa tamat imaipok: Taimaitomik ajochertuinerōjokarpogut, iksivajomik nalegaviksub iksivautaksoangane, tallerbiet tungāne killangme;

2 Tamnalo kivgartortējok ivsornaitoviub pinginnik, tupermiglo miksekārtomik, tamædsa Gudib pingortilaukpa, innuungituble.

3 Ajochertuinerōjut attunit perkojavut tunnijkovlugit pilliisijennik, tunnērgutinniglo, taimaimet, tamnatauk piksakartuksauvok, tunnijijungnarkovlugo.

4 Nunamēkunele ajochertuijonajangilak; ajochertuijut tagvanēmetta, tunnijijut tunnērgutinnik, perkojet maliklugit.

5 Tāpkoa killaub pingita adsiluanginnik tachanginiglo kivgortorput; imāk Mosese Gudemut ajochertortaulermet tupek innereksaringmago: Kammatsialerit o-

karpok, tamainik sennakovlutit, adsilijeksanga unertuitigijaujok illingnut kakkame malliklugo.

6 Manale ananaunersamik piniareksarsivok, Testamentemut ajunginersamut pijitserteõgame, tamannatauk andersimanermut ajunginersamut illingatitauvlune.

7 Sivorlek taimna äkigariakalaungipet, assia inniksarsiorutaunajangilak.

8 Passitigingmagit, okarlunelo: Ahäk uvlut nelliutijomärput, Nalegak okarpok, Israelitit Judillo Testamentetangortitsivigijomavakka;

9 Testamentetut taipso tunaungitok angerutigilauktara taipkoa angajokanginnut, uvlorme taipso mane, aggangit tigulaurapkit aulartilugit Egiptenib nunanganit. Testamentimne sokkosijuilaungimetta kammagijomalaungilakatauk, Nalegak okarpok.

10 Tamædsa Testamentiga, Israelekunnut uvlut tamakkoa kingorngattigut pijomärtara, Nalegak okarpok: Perkojakka issumanginnut pititsomavakka, omættinginnullo aglagomavakka; taipkonungalo Gudijomavlunga, innukotigijomäriavakka.

11 Nellietale innukattinne, kattangutinnelonët ajochertoriakangila, okarlunelo: Nalegak illitariniaruk! Illunatik illitarijomärmanga, mikkinerõninginnit anginerõninginnut.

12 Näpkigosuktigijomagapkit idluangitulliningit pivlugit, ajorningillo, idluitulliningillo issumagijomërpakka.

13 Okarlunele: Nutamik, sivorlek nutaujungnërtipa. Nutaungitorle, pitokaujorlo, kannilerpok nungutauvingminut.

KAPITEL IX.

Kristusib aunga ajunginersauvok tunnergutinnit tamainit.

TESTAMENTEME sivorlerme perkojakalauralloarpoktauk, kivgartornek Gudemik, ivsornaitoviglo tækkuk-saujok pivlugik.

2 Tagvane tupiub pæksoanga nappartitaulermet, ne-

nergoabvillo, sãlo, kakkojello tækkojekset takamanelaukput; tamanna ivsornaitovingmik taijauvok.

3 Tupiuble illanga upkuksub aipanget ungatanẽtok, ivsornaitoviksoarmik taijauvok.

4 Tagvanelaukpuk iserluanerutiksab illulerkuta Goldeõjok, Testamentiblo iklervinga, illunane kallersimajok Goldemik, mattoma illuane illulerkutekalaukpok Goldemik, killaub kakkojanganik pitalingmik, Aroniblo ajaupanganik nutaijoktalilauktomik, ujarkangniglo sätungnik Testamentemik okauselingnik.

5 Tamattoma kãngane ãnanauviub Kerubigik ilaukpuk, tapkoa talẽvuk nãpkiningerub iksivautanganik, tamakkoa mana ingmigolingatilugit okautaujariakangilet.

6 Tamakkoa tagva taimailingatitaungmetta, ajocher-tuijut kant tamat itterlaukput tupiub pãksoanganut, kivgartornerlõ Gudemik piniarlugo.

7 Aipãnulle ajochertuinerajok kissime attausiardlune Jahreme itterlaukpok, aungnik neksarlune kissiane, tunnergutiksennik nangmininelo, innuillo tammarkattarningit pivlugit.

8 Tamattomunga Annernek ajunginek nellonẽrtitsivok, apkotiksak ivsornaitovingmut sakkijarsimangimet sulle, tupek sivorlek nappatillugo.

9 Tamanna adsigẽgutiksaulaungmet taipsomane, tagvane tunnijingmetta tunnergutinnik tokkotenniglo, Gudemiglo kivgartortub issumanga tamakkoa namaksilugo ajorpæt.

10 Taimaitut nerkiksarlo immiksarlo ubvarnerillo sunatuinait, uvingingmut ivsornainerit, illuserekojaujut atorlugit, nelliutok ãkiksorvia nelliutsearivlugo.

11 Kristusele tikkipok ajochertuinerõlerkovlugo perkutinnik pijomãrtunnik, tuperkut omanget anginersaujokut namaksinersaujokullo, aggangnut sennamangitokut, imaipok, mattotunak nappartisimangitomik.

12 Angusallublonẽt nochaublonẽt aunginnut pingminane, aungminulle nangminermiut attausiarlune ivsornaitovingmut itterpok, issokarniængitomik piulijauviksamik piniarutjilune.

13 Tuktuvaillo saukello aungita, argsello tuktuvang-

mit ivsornartunnik serparsartartut, ivsornaitipattigik timit epkējarlugit;

14 Kannok (tagva) anginersavaksōjomik Kristusib aunget, ivsornartokangitok ingminik tunnigame Gudemut, Annernek ajunginek (issokangitok) pitsartutigællu-go, epkējarpeit issumavut piniarnernit tokkonartunnit, Gude ōmartok kivgartorlugo?

15 Tamanna pivlugotauk Testamentetāme pijitserteō-vok, kaikojaumajut pikovlugit kingormgujeksamik nung-uniaengitomik angerosimajomik, tokkonermut pimajomut piuliklerlune ajortullinernit pijunnit, Testamentib sivorliub nelliuningane.

16 Testamentekartone, perkojijok Testamentemik tamattominga, tamna tokkokārlune pijariakangmet.

17 Testamentib angerninga attulernet tokkub king-orngane kissiane; attungilak innōtillugo, Testamentemik perkojijok.

18 Tamanna pivlugotauk sivorlek aungmik najortekarane attorkojaungilak.

19 Perkojelle perkojijut tamaita, Mosesib attuarēramigit, innungnut illunainut, nochaublo angusallublo aunginnik tigusilerpok, immermiglo, merkunniglo aupaluktennik, Ysopemiglo illauklugo, tamakkonunga aglait innuillo tamaita serparsarpeit.

20 Okarlunelo: Tagva Testamentib aunga, tamattominga Gude perkojingmet illipsingnut.

21 Taimaktauk tupek perkutillo tamaita attortaujut Gude kivgartorlugo aungmut tamattomunga serparsarpeit.

22 Illunaka-atiglo epkējartaulerput aungmut, perkojet malliklugit. Aublo kovijauninganut kissianut issumagijaujungnērnekarpok.

23 Tainaimet killangmētunnut adsigēgutaujut epkējariakalaukpeit tamakkonunga; killangmētulle, nangminek tunnergutiinnik, tamakkonanget anginersaujunnik, pijariakarpot.

24 Kristuse ittingimet ivsornaitomut aggangnut sennamajomut, (tainna adsigēgutiksak miksekārtomik,) killangmulle itterpok, pivluta tamattomane sakkeromavlune Gudib kēnanget sāngane.

25 Imainginiwok, attausiarlune ingminik tunnigame, ajochertuinerōjotut taimna Jahrit tamaita ittermet ivsornaitivingmut aungme assianik neksarlune.

26 Taimaikune āniatitaukattarajalauktok sillaksub pi-giarninganit. Manale sillaksub naggatāne attausiardi-lune sakkerpok ajornerit pējariartorlugit, ingminik tun-nivlune.

27 Sorlotauk innuit tokkojariakarmetta attausiardlutik, kingornganele erkartuivikaromārmet.

28 Taimaktauk Kristuse attausiardi-lune tunnijauma-vok, unnuktoksuit idluiningit pējarlugit. Aipānigle sak-keromārpok ajortoliōnane, neriuktunnut tapsomina, piu-lijaulerdlutik.

KAPITEL X.

Kristusib tunnininget namagijauninganik.

PERKOJET tachaungmetta perkutinnik pijomārtunnik, perkutemariōngilet nangminek. Jahrit tamaita tunniji-juksauvut tunnergutinnik taimaitsainartunnik, tunnijijulle namaksititsungnangileit.

2 (Namaksitippagit) tunnijinerit sorērajalaukput, Gudemik kivgartortut issumamikut ikpigijungnērunikit ajornitik, attausiardlutik sujungaititaulaurunik.

3 Jahrinnele tamaine tamakkonunga erkaititauvut ajornermingnik.

4 Tuktuvaub saukablo aunginnut ajornerit pējarlugit, ajornavingmet.

5 Tamanna pivlugo, sillaksoarmut pigame, okarpok : Tunnergutinnik pilliusijenniglo pijomalaungilatit, time-migle ākiksorlaukpotit uvamnut.

6 Tunnergutinnik ikkoalajeksennik, ajortoērutiksen-niglonēt kuviasutekangilatit.

7 Tagva okarpunga : Ahāk, aggerpunga, aglait mak-perninginne piluatomik aglaksimavok uvamnik, Gude pijomanīt namaksititeksarigapko.

8 Tagvane, okarame : Tunnergutinnik pilliusijenniglo, ikkoalajeksenniglo, ajortoērutiksenniglo pijomalaungila-

tit, kuviaginginivettittauk, (sorlo perkojet malliklugit tunnijauvangmetta,)

9 Tagva okarpok : Ahāk, aggerpunga, Gude pijomannīt namaksititsartorlugo. Tagva sivorlek sorčrtipa, aipanga attorkovlugo.

10 Pijomajanga tamanna pitjutigællugo ivsornaitaunvogut, Jesusib Kristusib timinga tunnijaumangmet attausiardlune.

11 Ajochertuijullo nelliet ingmikōrlune pititauvokuvlut tamaita Gudemik kivgartorkovlugo, tunnijekattarlunetauk tunnergutinnik taimaitsainartunnik, tapkoala ajornerit pējarungnatsengileit.

12 Tamnale, tunnijkārame tunnergumik attautsemib ajornerit pivlugit, issokangitomut namatsainartomik, manna iksivavok Gudib tallerbiet tungāne ;

13 Taimanget uttakkivok omigijime illijaukārtinnagittikkame ikovrangænnut.

14 Tunnergumut attausēnarmut namaksitilauramigit issokangitomut ivsornaitauniartut.

15 Tamattomingatauk Annernerub ajunginerub kigligiudshivigivātigit. Sivorngagut okalaurame :

16 Tamædsa Testamentiga tapkonunga pijomajaruuvlut tamakkoa kingorngattigit, Nalegak okarpok : Perkojakka pititsomavakka omættinginnut, aglagomavakkalissumanginnut.

17 Ajorningillo tamarningillo issumagijomērpakka.

18 Tamakkonangelle issumagijaujungnertone, tunnertgutikset attorungnēriakarivut ajornerit pivlugit.

19 Tagva manna kattangutikka, sivoranata itterungnarapta ivsornaitovingmut, Jesusib aunga pitjutigællugo,

20 Tamattomunga apkotiksarsilaukpātigit nutāmillomanartomiglo, upkuksaokut, tamædsa uviningmigut.

21 Ajochertuinerōjokaraptalo Gudib iglunganut :

22 Palligutilerta tagva, omamut mikselingmut, nellagōrtomik okperluta, serparsartauluta omættiptigit, kellerudsartaulutalo issumamit passijeksaujomit, ubvarsimarlutalo timiptigit immermut ivsornaitomut ;

23 Attavigēnarlavuttauk nellonajainek neriunartomik

aulajungnengerluta; (angerlauktok tamattominga nella-görmet;)

24 Nangminiptingniglo udsertortigēkta, kajumiksau-tigēnermut, næglekovlutalo ajungitullilutalo.

25 Kattimaniksavullo kammagijungnērniarnagit, sorlo illangit illiorpangmetta; kaiblartigēklutale, taimak pija-riakaluarpok, tautukapse, uvloksak kaglilermet.

26 Miksekārnek illitarekārlogo, pijarælluta ajortul-ligupta; tunnergutiksakarunguērpgogut tava ajornerit piv lugit;

27 Erksinartoksoarmigle neriunartomik erkartūjomik, illimmanartoksoarmiglo ikkomamik, nungutsiniartok ak-kerartortunnik.

28 Mosesib perkojangiinnik tapatojokarpet, næpkigi-jaunane tokkokojaovok, magguglonēt pingasullonēt kig ligiudsikattigēklutik okarpetta.

29 Kannok sugaluluartoksoarmik piltareksarsiniara-sugigalloarkissiuk, (innuk) tulertok Gudib erninganik ivsornautigiguniuglo Testamentib aunga, tamattomunga ivsornaititaujok, mittautekartorlo saimarsautib Anner-ninganik?

30 Kaujimagaptigo tamna, okartok: Kiglungnek pi-jara, akkiniaromavunga, Nalegak okarpok. Amatauk: Nalekab innukotinne erkartoromärpeit.

31 Erksinadlarpok, Gudib ömartub agganginnut o-chroniarnek.

32 Uvlulle angerosimajut erkarissigik, kaumaksarsi-mavigijapsingne, angijomik kappiasuktitaujose siornior-nermik attorluse;

33 Illangagut nangminek mittautaunermut kappianar-tomullo allēkutaulaurapse; illangaguttauk illagilaurap-sigik, taimaitunnut siorniortitaujut.

34 Illapsugilaurapsinga kelleksorsimajunga, kuvia-sungnermut aglæt kennuērsalaurapse perkuttipsingnik aksartaugapse; illipse kaujimajose, ajunginersamik nung-uniaengitomiglo nangminipsingne perkutiksakarapse kil-langme.

35 Tettekarnise eginassiuk, angijomik akkillertaujo-mängmet tamanna.

36 Kennuērsarnermigle pijariakarpōse, Gudib pijomajanganik attutsiarkovluse, angersimanerlo piksariniarlugo.

37 Annikitoārsuk sulle tamattoma kingorgane, aggertuksak aggerniarmet, mullutsennane.

38 Idluartorle okpernermut innōniarpok. Kemāniartorle, taimna tarnima kuviasutiginiaengila.

39 Uvagulle illagingilavut, kemājut erkartortaujomārlutik; okpertulle illagivavut tarnimingnik piuliklertut.

KAPITEL XI.

Okpernelingnik.

OKPERNERLE tettekarniōvok tunganartomik, neriugjeksennut, kollarnangitorlo tækkuksaungitunnut.

2 Tapsomunga sivorlit kigligiutigijavut.

3 Okpernermut illissimavogut, sillaksoak Gudib okausinganut pingortisimangmet; tækkuksaujut tamaita, pingortitaungmetta pitakangitomit.

4 Okpernermut Abele tunnijijok tunnergumik ajunginersamik Kainemit; omanget idluarlune kigligiutaujok, tunnijininganik Gude kigligiudsingmet; tamattomunatauk sulle ōkalavok, tokkungagalloarlune.

5 Okpernermut Enoch aularudsaujok, tokko tækkona-go, nennijaunanelo, Gudib aularutimago; aularudsaukārtinnago kigligiutaungmet, Gudemut kuviagijaungmet.

6 Okpernekangitonele Gudemut kuviagijaunek ajornavikpok; Gudemut pijomajok, Gudekartomik okpertuksauvok, kennertiminullo akkillelteōniarmet.

7 Okpernermut Noa Gudemut okautsaugame sulle tækkuksaungitomik, Gudelo naipertoramiuk, umiaksoarmik sennavok, illame piulijauviksangennik; tamattomunga sillaksub (innungit) erkartorpeit; kingormgutilerlugolo idluarsinek, okpernermut pijok.

8 Okpernermut Abraham nalelaukpok, nunamut kingormgujeksaminut aularkojaulerame: aularpok, nellovlune namut ainermik.

9 Okpernermut tækkorngartaulaupok, nunakarlune nuname angerösimajome, sorlo pijeksaringitane; tupē-nakarlune Isaaglo Jakolo illagivlugik, kingormgujukat-taujok angersimanermik tamattominga.

10 Neriukame iglugaseksoarnik, tunganilimajunnik, sennajinget idluarsaijingello tagva Gude.

11 Okpernermuttauk Sara pitsartutitaulertok singailarlune, ernivlunelo erniviksanne annigorsimatillugit, okpernartorigamiuk tamattominga angerlauktok.

12 Taimaimettauk attausēnarmik timemit tokkungalertomit, unnuktoksuit erniangovut, sorlo uvloritsetitut killangmētutitut, siorketitullo, immab kiglinganetutitut kittiksaungitutitut.

13 Okperlutik taipkoa illunatik tokkovut, angersimanerit piginagit; ungasiktomille tækkolaukpeit, kolarnagillo kувiasutigivlugillo, kigligiksarputtauk tujormiangonermingnik tækkorngartaunermingniglo nuname.

14 Taimaitomik okartut, nellonailivut, atātab nunanganik nunaksarsioramik.

15 Illa, kemmaktatik issumagilaurunitsuk, piviksakarajalaukput uttilernerningnut.

16 Manale kippilerput ajunginersamik, tamædsa killangmētomik. Tamanna pivlugo Gudib kangusutigingileit, Gudingennik taijaulune; iglugaseksoarnik ākiksoilaurame taipkonunga.

17 Okpernermut Abraham tunnijjok Isaangmik ōkortaularame; ernetuarlo tunniva, angerviogalloarlune.

18 Okautigijauk: Kinguvāksarnik taijak Isaangmit pijomārtomik;

19 Issumavlunelo: Gude tuppaktitsijungnarivok tokkungajunnit; tamanna pivlugo adsigēgutiksarællugo amatiguleriva.

20 Okpernermut nelliutukset pivlugit Jakolo Esaulo Isaakib saimauserpak.

21 Okpernermut Jakob saimauserpak Josefib ernigik tokkonialerame, pogiarlarmelo ajaupiamē nuvuanut.

22 Okpernermut Josefe tokkolerame okaudsiyok Israelib kittorngangita aularviksakaromārningennik, perkojilarlunelo saunine pivlugit.

23 Okpernermut Mosese erniangomangmet, takkinnik pingasunnik ijerartoangolertok angajokangminut, tæk-koleramitsuk, innakonadlartok nutarak; attannivksub perkojanga sivoraginago.

24 Okpernermut Mosese, angijoleraime, Faraob pannianut ernermik taijaujomērpok.

25 Gudib innukottingit siorniorkattigijomavlugit annerinersariva, ajortullinerub allianarninganit annigorsār-tomit;

26 Kristusiblo mittautanninga akluitiginersariva, Egiptenib perkuttevaksoanginnit: akkiksak issumagigamiuk.

27 Okpernermut Egiptene kemmakpa, attannivksub ningarninga sivoraginago; tækkuksaungitok attavigigamiuk, sorlo tautuklugo.

28 Okpernermut anniviksarsiorlunelo aungmik kovisiviksiorpok, erniangokārtunnik tokkotsijomut, aktortaukonnagit.

29 Okpernermut taipkoa immarbik aupalluktak apkotigivæt, sorlo nunakut pannertokut ingeravlutik; Egiptenemiuttauk ōktorivæt, ippidlarlutiglo.

30 Okpernermut Jerichomiut avaluksoangit ochovut, ulvut 7 it kaivaleklugit pissugvigekārmagit.

31 Okpernermut Rahab anguniartok nungutaulaungilak okpingitut illagællugit, nautsertoriartortut illænnakamut illellioramigit.

32 Sumiglo sulle okariakarkik? Annetulnadlarajarpok, Gideonelo, Baraglo, Simsonelo, Jeftalo, Davidelo, Samueleso, nellautaijullo unipkautiginajarupkit.

33 Taipkoa okpernernermut salakalaukput attanniovingnik, idluarsainermik sullilaukput, angersimaneke pigivæt, Loevillo siggungit sēmilaukpeit,

34 Ikkomab pitsartuninga kammipæt, saviksub ipingninga kemāmavæt, sangēnermingnit nekoksititauvut, sorsugiartornermingne pitsartutitauvut, tækkorngartet sorsuktokudsoangit ochotidlalaukpeit.

35 Arnet tokkungajitik ōmartitaunermut ama tiguveit; assingille annaudlarauvut, (tokkomut) piulijauniarnermik tigusijomanatik, makkiviksak ajunginersak tikkitsomagamitsuk.

36 Illangit mittautaulalaukput nerkerksutidlarauvlu-
tiglo, kelleksugauvlutiglo, parngnanaigudsauvlu-
tiglo ;

37 Ujarkennut millortauvut, ullimadlartauvut, kap-
pijauldarput, saviksoarmut tokkotauvut ; arvertarlauk-
put saukello tuktuvaילו aminginnik annorakarlutik, sak-
sadlarlutik, kiksarnartomik attorlutik, kappiasuktitaular-
miglo.

38 Sillaksub innungit tapkonunga nellokotinadlarput,
arvertarlaukput siorniorlutik innukajuitunne, kakkennelo,
nunablo kongnānginne kairosunginnelo.

39 Tapkoa illunatik okpernermik kigligiutauvut, ang-
ersimanek piginago.

40 Imaimet, sivorngagut Gudib issumasimavljune a-
junginersamik pijomāramittigut, taipkoa namaksititau-
konnagit uvagut pijaukārtinnata.

KAPITEL XII.

Sokkosertailinermut kaiblainermik.

TAMANNA pivlugo uvaguttauk, kigligiudsijunnik tai-
mak urnuktigijoksoarnik avaliptigut pekarapta : Ajor-
nerit allarlavut uvaptingnut nippingatsainartut erkinau-
tigijavullo, kennuērsarlutalo akpangerta akpalliutikojau-
nippingne,

2 Jesuselo tækkonārlugo, okpernermik pigiarnilarmelo
namaksiniartok ; tamna kuviasutekarajalauktok, senning-
ajolik kennuērsarlune attorpa, kangunarningalo kamma-
gingila, manalo iksivajok Gudib iksivautaksoangane tal-
lerbiet tungāne.

3 Tamna kennuērsartok taimak angijomik ajortolik-
soarnut akkerartortaungmet erkarissiuk, merngortorkon-
nase, katsungataililuselo tarnipsigut.

4 Sulle augse kovilaungigalloarapsiuk, akkerartornisse
ajortunnik pitjutigællugit ;

5 Puigorērpaselo okausek taimna nekoksinaclartok
illipsingnut, sorlo kittorngennut pijok : Ernera, Nalekab

sugiarninga nachoginiarnago, nekkilersiniarnæglo tapsomunga pitlartauguvit.

6 Nægligijanne Nalekab sugiarmagit; ernerilertanelo illunaita issakaniarpeit.

7 Sugiartaunek namagigupsiuk, tagva Gudib piniarvigivāse kittorngariluse; nāne ernekarka atātaminut sugiartaungitomik?

8 Sugiartaungikupsele, sorlo illumatik tamattominga illangiutititaungmetta; tagva tamāngainagauvose, kittorngaunaselo.

9 Atātagijavut timiptigut sugiartigilauraptigik illeragilugillo, tagva piluartomik tarnib atātanga nalegeksaringilavut, innōkovluta?

10 Taipkoale tagva uvlut ikkitut sugialankpätigut issumamingnut; omale pivätigut attornartomik, ivsornainganik illangiutititaukovluta.

11 Sugiarnerrille illumatik attortillugit kuviasutiksaujoringilavut, kiksautigivavulle; kingornganele tamakkonunga sungiusititaujut, ullapirsarnartomik idluarsinermut tunntsiviginiarpeit.

12 Tamanna pivlugo ama kiviksigik aggait kassungajut, sērkuillo nukingertut;

13 Kollarnangitunniglo tutiniaritse ittikkapsingnut, tussietotut nelliet koitarkonnago, innulijaulerlunele pinersaukovlugo.

14 Ullapirsainermik illunainut pinasuaritse, ivsornainermiglo, tapsomunga pinasuangitut Nalegak tækkonia-tsengimatsuk.

15 Udsertoritselo Gudib saimarsautanik kingōma lertokarkonnago kinalonēt; amārmik kassilinartomik perortertokarkonnago, akkerartortigēgnermik sakkertitsilune, unnuktullo tapsomunga ivsornartitaulerlutik.

16 Assiniartokarkonnaselo, Gudemut issumakangitokarkonnaselonēt, sorlo Esautut, tapsoma nerkiksak attausēnak pērutigigamiuk erniangokārnerminut.

17 Kaujimagapse, kingorngane saimaudsaunek kingormgutigijomangmago perkojanungnaipok; kakkialernermik pivikarsijungnangimet, nauk keanermut kenne-ralloarmago.

18 Kakkamut aktortaujungnangitomut tikkinginapse, ikkomamut ikkoalajomut, täksinertalingmullonēt, täksotalingmullonēt, sillarnerluksoaktalingmullonēt;

19 Tiptulautib nippinganullonēt, okautsit nippinginullonēt, taipkoninga tussalauktut tussaromalaungileit, okautsemik okautsaujomanginamik.

20 Okautaumajut tagvane sapperamigit. Nergjutillo illangeta kakkak aktoruniuk, ujarkennut millorteksaulaupok, pittikteksaulauporlonēt.

21 Erksinartoksöngmello taimna täkkuksaujok, Mosesese okarpok: Erksijunga sajudlarlungalo.

22 Illipsele Zionib kakkanganut tikkisimavose, Gudiblo ömartub iglugaseksoanganut, Jerusalemut killangmëtomut, Engelillo tausendeokattartut unnuktoksöninginnut,

23 Erniangokärtullo illagëninginnut, killangme aglaksimajunnut, Gudemullo tamainik erkartuijomut, idluartullo namaksititaujut annerninginnut;

24 Pijitsertomullo Testamentetämetomut Jesusemut, aungmullo serparsartaunermut, ajunginersamik okälajomut Abelib (aunganit).

25 Udsertoritse, okalajomik tappatokonnase. Taipkoa numame okälatillugo tappatolauktut kemäjungnalaungimetta, tagva uvagut piluatomik kemäjungnangilagut, killangmit okälajok tappagikuptigo.

26 Tapsoma nippinget taisomane nuna aulatipa. Manale kigligiudsivok, okarlunelo: Ama attausiarlunga aulatitsijomavunga, nunamik kissianeungitok killangmiglo.

27 Okauserle tamna, amalo, sakkertitsivok aulajungnartut ablatsaujomärmetta sennamajutitut, aulajuitut it-sainarkovlugit.

28 Tamanna pivlugo Nalegauvik aulajuitok pigaptigo; saimarsautekarluta (attutsiarlavut), tapsomunga Gudekivgartorlugo, kuviagijanganut, koksasukluta naipertogarilugo.

29 Gudivut ikkomaungmet nungutsijoksoak.

KAPITEL XIII.

Gudib kuviagijanganut innoniarkovluta, sunatuinarnik kaiblainermik.

SORERASE kattangutigċtutitut nægliktigċgitse.

2 Sinniktarviõnermik puigorniarase, illangit taimailioramik, kaujimanatik, Engelinnt sinniktarviolaungmetta.

3 Kelleksorsimajut issumaginiarsigik, kelleksorsimakattaujutitut; siorniortullo, illipse nangminek sulle timeme innõgapsetauk.

4 Nulliarēngnek idluatsainarle tamaine, nulliarēllo innangaviet ivsornaile; assiniartulle nulliarēngnermiglo asserorsaijut Gudib erkartoromärpeit.

5 Illiornise torkuinnermut pinago, pitakarnerit tamāne namagissigik. Nangminek okangmet: Kemmangniatsengilagit allarniarnæglonēt.

6 Taimak okarungnalerluta: Nalegak piulijigigapko, erksijomangilanga. Innub suniarpanga?

7 Issumaginiarsigik ajochertortisse, Gudib okausinginnik illipsingnut okālalauktut; tapkoa innosingita nagata nautsertorsiuk, okperningello malliklugo.

8 Jesuse Kristuse, ikpeksak uvlomelo, issokangitomullo tamnatsainak.

9 Aulatautailititse ajochertutsinnut sunatuinarnut tus-sarngartennullo; angijomik idluangmet, omæt aulaunjungnangilerpet, tamanna sainarsaumut pivok, nerkemut pinane, attungimet tamanna pinasuartiminut.

10 Uvagut Altarekarpogut, tamannā nerrivigijungnangilæt, kivgartortut tuperme.

11 Nergjutit nellit aungit ajochertuinerōjomut ātaujut ivsornaitovingmut ajornerit pivlugit, taipkoa timingit õtaulermetta tupersuit avatāne.

12 Tamanna pivlugotauk Jesuse, āniatitaujok iiter-tarviksub sillatāne, innuit ivsornaititsomavlugit aungminut.

13 Nellipsarlavut tagva mana tupersuit avatānut, mit-tautauninga attorlugo.

14 Māne iglogaseksoakanginapta kemmaktauniængi-tunnik, nelliutuksarsiorpögulle.

15 Sorērata tagva Gude ātsivigilavut tunnergutinnik nakorinartunnik tapsomuna; tamædsa, okautsit nertord-lertut kāngasinængnit pijut, attinganik kigligiudsijut.

16 Avagosungnek aitortuinerlo puigorniarassigik; tun-nergutit taimaitut Gudib kuviagingmagit.

17 Ajochertortisse naleklugillo mallingniarsigik; ud-sertormetta tarnipsingnik, akkiortuksetitut mattominga; taimailiorkovlugit kувiasuklutik, annersauminatik; ta-manna idluatsengimet illipsingnut.

18 Tuksiarutittigut. Uvagut mannigornivut imaipok, issumamik passijeksakanginapta, idluartomiglo innōnasu-arapta illunane.

19 Kaiblarsārpapsele, taimailiorkovluse, tuavinersa-mik ama tunnijauniarasugællunga illipsingnut (tikki-lunga).

20 Ullapirsaijorle Gude, tokkungajunnit annititsijok Nalegaptinik Jesusemik, sauket pairijersoangennik, Testamentib issokangitub aunganut,

21 Tapsoma idluarsarlise tamat ajungitullijungnarkov-luse perkojangit piniarlugit, illupsingnelo sennalune ku-viagijaminik, Jesuse Kristusekut; tamna nalengnarsile issokangitomit issokangitomot. Amen.

22 Kaiblarpapsele kattangutikka, idluiginiarassink o-kausek tamanna idluarsautiksak; naitomik aglagvigilau-rapse.

23 Nellokongilapse, kattangutivut Timotheuse ama kellerudsārtaungmet; tamna aiparilugo tækkojoniavapse, killamik tikkipet.

24 Salutissigik ajochertortisse illunaita, ivsornaitullo illunaita. Kattangutit Italiamiut sallutipāse.

25 Sainmarsautib illagilise illunase. Amen.

Ebræerinnut tamakkoa aglaktaumavut Italiame, Timotheusib neksarpeit.

JAKOBUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Illissimanek kennereksauvok Gudeme.

JAKOBUSE, Gudib Nalekablo Jesusib Kristusib kivinga, kinguvarēt 12 it sunatuinarne siamangajut, sivorlermik kuviasutekarkovakka.

2 Kattangutikka nægligijakka, angijomik kuviasugitse, sunatuinarnut öktortaulerupse,

3 Kaujimaluse, okpernipse öktortauninga kennuērsarnermik sakkertiitsingmet.

4 Kennuērsarnerle sokkosijuituksauvok naggatānut, namaksekovluse, illuitolerluselo, ajoksarkonnaselo.

5 Illapsele nelliet sillatunermik ajoksarune, Gudemut tuksiarle, tapsoma illunaita tunnitsivigiveit issumalingasuērlune, nelliellonēt kippilugvigingila; tamattominga tagva tunnitsiviölērpok.

6 Okperlunele tuksiarle, kollarniarāne; kollartok immakbiksub mallingititut annoremūt aulataumajutitunimet.

7 Innuk taimaitok issumakarniarane Nalekamut sumik tunnitsivioniarnerminik.

8 Innuk maggogusertok sullijarnermine innilangasulak.

9 Kattangulle nikkanartok, nertotile ivlerijaunerminik;

10 Akluitorlo, nikkanarnerminik nertotile: asseroromārame iviksukkab nuvugolangatut;

11 Sekkinek kieksovlune nuilermet, iviksukket kun-

nulerput, nuvugolāngillo kattekput, taulualo ānanaudlartok asserudlalerpok: taimaktauk akluitok apkotimine panneromārivok.

12 Pilloridlarpok angut ōktortaunermik kennuērsartok; ōktugaudlarame, ōmartub niakotānik pijomārame, tamattomīnga Gudib nægliktinne angervigilaungmagit.

13 Nelliet ōktortaulerune, okarane: Gudemut ōkortaulerpunga. Gude ōktorluhteunginame ōktornīaengilak attautsemiglonēt.

14 Innugle ōkortaulerpok, ikligunerminut kajumik-sartauvlunelo nērisartaugame.

15 Kingorgane ikligunek sālakaleranget, ajortullinermik sakkertitsivok; ajortullinerle attortaukpet, tokkomik sakkertitsivok.

16 Tammarniarase, nægliktakka kattangutikka.

17 Tunnergutit ajungitut tamaita, tunnergutillo namašijut tamaita pikkānget pivut, kaumajub atātanganit; tapsomane sokkosernekangilak simertigēgatiglonēt tāktorlo kaumajorlo.

18 Issumaminik tapsoma erniarilaukpātigut, miksekarnerub okausinganut; šivorliošovluta pingortitanginmit.

19 Tamanna pivlugo, kattangutikka næglingnartut, illunatik attunit innuk, tussarlune pisārle, okālalunele pinasārle, ningarlunelo pinasārle.

20 Innub ningarninga, Gudib idluarijanganik pingimet.

21 Taimaimet makkojungnartut ajornerillo tamaita pējarniarsigik; akkerartoraselo illelliorsiuk okausek, il-lupsingnut pititaujok, tarnipsingnik pilloriktitsijungnartok.

22 Okauserle naletsiarsiuk, tussartuinarlugo pinase, taimaitomut nangminipsingnik uivērigapse.

23 Tussartuinartokarpelle okautsemik nalengnagolo; tapsoma adsigiva angut, tachatōtikut kēnaminik kemmergojok.

24 Ingminik kemmergokārdlune, aularame, illinganine tagvaīnak puigorlugo.

25 Ullernersitsiartorle perkojamik namamariktomik

kivgaujungnērtitsijomik, tapsomanēdlunelo sorērane; tamna puigorsārane tussartuinangilak, naleklugole piniarpok; taimailiornermine tamna pilloringniarpok.

26 Akkunapsingnetokarpelle Gudemik kivgartorasugijok, okkanelo attornerluktailitingikuniuk, omættinelo asserorlugo pijok: tapsoma Gudemik kivgartorninga piutsengilak.

27 Idluartomik passijeksaungitomiglo Gudemik kivgartornek Gudib Atātab sāngane, imaipok: Illiarsuit uigarnerrillo siorniorninginne tækkojartorlugit, nangminerlo ivsornartaililune sillaksoarmiunnut.

KAPITEL II.

Okpernermik, ajungitullinermiglo.

KATTANGUTIKKA. Nalegapingnut Jesuse Kristusemut, ānanaunerub naleganganut, okpernermik innuit adsigēnginasuginassigik.

2 Angut kattimavipsingnut itterpet Goldemik ketterdlermilik ānanaūdlartomiglo annoralik, aklujorletauk annoraluktok itterpet;

3 Kammagilerupsiuglo ānanausartok, okarvigivlugolo: Maunga igvit ingitit annanaunersamut; aklujomullo okarupse: Ingane igvit nængelerit, maungalonēt ittikkamnut ingitit;

4 Namaktomik issumaginajangilasse tamanna; erkar-tuijolerlosele, idluitomik adsigēngititsivluse.

5 Nalegitse, nægliktakka kattangutikka: Sillaksoarme mattomane aklujut, okpernermik akluilutik Gudib annerilaungileit, kingormgugijuksaavlutiglo nalegauvingmik, tapsominga angervigilaungmagit nægliktinne?

6 Illipsele aklujok nachogivasse. Akluitut tapkoangōngilet, aksorotigijasse, kiglissimarvingmullo uniarluse?

7 Tapkoangōngilet mittautiggit attermik ajungitomik, atserartaunipsingnik?

8 Attanniviksub perkojanga namaksitikupsiuk, aglait

malliklugit: Innukattit illiktut nægligiuk; idluartomik pivose.

9 Adsigēngititsigupsele, ajortullivose, tappatojoksō-jotitulo perkojennut pitlartaulertose.

10 Perkojennik tamainik nalektub, attauserle nalengi-kuniuk, tamaita pitlartautigigamigit tapsoma.

11 Imāk okartok: Nulliarēngnermik asseroijuksaungi-latit; tamnatauk okarmet: Innuartuksaungilatit. Nulliarēngnermik asseroingikallooruvit, innuaruville; perkojennik tappatojoksōjotit.

12 Taimak okālatitse, taimaktauk piniaritse, erkartor-tauniartulitut perkojennut kivgaujungnērtitsijunnut.

13 Nāpkigosuitorle, nāpkigosuitorle erkartortaujo-māngmet; nāpkigosungnerle nertotivok erkartuinerlut.

14 Kannok attornarka, kattangutikka, okpernekar-lune okartokarpet, ajungitullinekaranelo? Okpernerub taimaitub piulinajarpauk?

15 Kattangulle angullonēt arnarlonēt pekangimarik-pet, piksamini ajoksarlune;

16 Akkunapsingnētublo okarvigikpagit: Gudib ikka-jorlisse, kissakējaritselo, akkeartuleritse; tunmitsivigina-gillo timib piksanganik: kannok ikkajortiginajarkatsuk tamanna?

17 Taimaktauk okpernek, ajungitullinermik illakangi-kune, tokkungavok ingminik.

18 Okartokarajarunele: Igvit okpernekarpotit, uvan-gale ajungitullinekartunga; okpernermik tækkotilaunga sullijarnit, okpernimniktauk tækkotiniarapkit sullijamnit.

19 Attautsemik Gudekartomik okperpotit: idluarto-mik taimak pivotit; Satanasittauk tamattominga okperi-vut, sajuklutiglo.

20 Innugle attorungnangitōjotit, nellojungnēromaguvit, okpernek ajungitullinermik illakangikune tokkungang-met?

21 Abraham, atātavut, ajungitullinermi idluarsiti-taungiläk; ernerminik Isaangmik tunnijigame Altare-mut?

22 Ahak tækkovet tagva, okpernek piniarkattaungmet

ajungitulligame; okpernerlo namaksingmet ajungitullinermut.

23 Aglaillo nellautsivut, okartut: Gude Abrahamih okperiva, tamannalo pivlugo idluarsititaulertok, Gudiblo illænnanganik tajaulertok.

24 Tækkovasse tagva, innuk idluarsititaulermet ajungitullinermut, okpernermut kissianut pinane.

25 Taimaktauk anguniartok Rahab, idluarsititaungiläk ajungitullinermut, tillijaujut illellioramigit, apkosi-niublo assiagut aulartilugit?

26 Sõrlo time tokkungangmet annernekangikune, taimaktauk okpernek tokkungagivok ajungitullinermik illakangikune.

KAPITEL III.

Passijaujone sillatunekarkovlugo.

KATTANGUTIKKA nellisse ajochertuijõjomavlune pinane, kaujimagapta, anginersamik taimak erkartortaujomärapta.

2 Illunata tammarpakkapta sunatuinarnik. Okautsemulle attautsemullonēt tammangitok, tamna namaksimavlune angutauvok, timetauk illunāt idluitullitailititsungnarpa.

3 Ahäk, horsit nokalautinnut pivavut, nalektilugit uvaptingnik; timeksoangillo aulatipavut.

4 Ahäk, umiaksuit, angijoksõgalloartut, akkunaksoarmullo ingeratitauldaralloartut, akkõteärsungmut torartitaulerput, akkõtub pijomajanganut.

5 Taimaktauk okkak avateärsõvok, angijoksoarniglo pititsivok. Ahäk, ikkomärsungmut napartoksuit ikkitaujungnangilet?

6 Okkaktauk, sillaksoangõvok idluitoksoarnik tættæ-lune. Taimadlune okkab avatipta akkorngænnetub, time illunāt ivsornartipa, ikkilugolo innosivut illunāt, ikkitau-game Satanasib ikkomanganut.

7 Nergjutillo, tingmitsello, kuglugitsello, immanētullo omajoksuit, illinganigut illunatik pitsartuērutijaulerput, innungnut pitsartuērutijauvlutik ;

8 Okkarle innub pitsartuērutilugo ajorpa, kunnuti-jungnengertok una, ajortoksoak, tokkonartomik pitalik-sōjok.

9 Tapsomunga Gude Atāta nakoridlarpavut, tapso-mungatauk innuit piluktaukovavut, Gudib adsinganut pingortissimajut.

10 Kannermit attautsemit annijokarpok nakorinermiglo piluktaukojinermiglo. Kattangutikka, taimaituksaungilarle.

11 Puailavik killarmit attautsemit mamaktomiglo kassilinartomiglo puailanajarka ?

12 Kattangutikka, napartok Feigeliksak orksokarungnarka, okpillonēt Weineliksak Feiginnik perorterungnarka ? Taimaktauk puailavik tarriomiglo mamaktomiglo immerkarungnanginivok.

13 Kina akkunapsingne illissimavluvelo sillatōva ? Tamna ajungitullinerminik nellonērle immotsiarnerminut, kemmuēluvelo sillatolunelo.

14 Omættipigulle annerudsinermik kassilinartomik, akkerartornermiglo pekarupse, nertotiniarase, sæglunasele miksekārnek akkerartornago.

15 Illissimanerle tamanna pānet pingilak ; nunamille innungnit, Satanasemillo.

16 Annerudsinerle akkerartornerle pikablanermik idlultullinermiglo najortekarmet.

17 Sillutunerle pānet pijok sivorlarmik ikliguktailivok, taimaktauk ullapirsausējok, kennuētok, okautsarēngitok, nāpkigosuktoksōjok ajungitullikattarlune, adsigēk-titsijok, takkormōjuitok.

18 Idluarneruble mallingninga karngautilertok ullapirsauve, taipkonunga illapirsauvik attortunnut.

KAPITEL IV.

Torkuinek attorkonnago.

AKKERARTORNEK sorsungniarnerlo illapsingmut nakit piva? Ikligunek avatipsingne attanniotitok, pitjutigingilauk?

2 Pijomatudlarpose, sullinaselo; omisukluselo annerudsijose, taimaitomut tigusinasele; akkerartorluselo sorsukpose; pekarasele sumik, tuksiaenginapse;

3 Tuksiaralloarpose, pititaumasele, tuksiarnerlukkapse, imaidluse, ikligunipse namaksiuninganut inoniaromavluse.

4 Nulliarēngnermik asseroijose, angutillo arnello, kaujimgilase sillaksoarmiunnik illaennakārnek, Gudemut ningarniōngmet? Sillaksoarmiunnik illaennakārtok, Gudemik ningarteōniarpok.

5 Aglait sullinatik okarasugivissigik? Annernerub illupsingnetub kajumiksaininget, omisungnek akkerartormago?

6 Angijomigle saimarnermik tunnijdilarpok. Taimaimet aglait okarput: Piojorijut Gudib akkerartorpeit, piojorijuitulle saimauserpeit.

7 Tamanna pivlugo Gude naipertogarilugo pititse. Satanase akkerartorsink, kemmangniarmasse tava.

8 Gudemut kujalititse, tapsoma tava kagliniarmasse. Aggasse ubvarsigik, illipse ajortuggit, omættisselo sujungaitissigik illipse maggogusertose.

9 Ajuleritse sennikteriluselo kugvioletitse; ijornise mumigle kugviornermut, kuviasungniselo kiksarnermut.

10 Nikkanarsaritse Gudib sangane, tapsoma angjorortitsomāngmasse.

11 Terliarkattainiarasse illapsingnik, kattangutikka. Kattangutiminik terliarkattaijok, kattangutiminiglo erkartuijok, perkojet tapsoma terliarkattariveit, perkojello erkartorpeit. Perkojennigle erkartuiguvit; perkojennik mallikteolungilatit, erkartuijövotille.

12 Attausēnauvok perkojennik pititsijok, tamna piu-liklerungnalarmelo asserortitsijungnarpok.

13 Illipse, tagva pivapse, okartose: Uvlome kaupel-
lonēt aularomavogut, iglugaseksoarnut ipkonunga assing-
inuullonēt, tagvane Jahreme attautse niuverniaromav-
lutalo pissiniaromavogut.

14 Illipse nellojose, kannoēlartomik kaupet. Innosise
kannoēmāt? Pujoēnauvok illa, annikitoārsungmik piv-
lune, tavale itsungnērpok.

15 Imāk okangartuksauvose: Nalekab perkokpago,
innoguptalo, tamattominga assianiglonēt piniaromavogut.

16 Manale piojorinipsingnik nertōtipose. Nertotinerit
taimaitut tamaita ajortōvut.

17 Ajungitomigle piniareksaminik kaujimajok, pina-
golo, tapsomunga ajortulliarutauvok.

KAPITEL V.

Akluitut nellangaininnik.

TAGVA illipse, akluitose; kealuselo avāladlaritse, kap-
pianartut nellintsomāngmetta illipsingnut.

2 Perkutivaksoasse auniovut, annorāsselo kaurilingnut
nerrimavut.

3 Goldisse Silberisselo mangertonerput; mangerto-
ningillo kigligiudsijomārput illipsingnik, uviniselo nerri-
jomārlugo, ikkomatut. Perkutivaksoarnik kattersoilauk-
tose uvlut kingorliksanginne.

4 Ahāk, sennajut perorsēvipsingnit kattersoijut akkik-
sangit illipsingnut kippiluktauningit, nipliadlarput; kat-
tersoijullo nipliadlarningit, Nalekab Zebaotib siutinganut
pimanerput.

5 Idglorgidlarluse innolauktose nuname, ikligijap-
singnut, omāttisse kuviasuktidlarlugit sorlo nerkiksennik
tokkotsiviane.

6 Idluartok erkartulaukpasse, tokkolugolo; tapsomalo
akkerartulaungilāse.

7 Tamanna pivlugo kattangutikka, kennuērsaritse,
Nalegak tikkitsēarilugo. Ahāk, perorsēviksiortub pe-

rorsijet pivianartut nunamit nerringiveit, kennuërsarlunelo, sillaludsaudsëariveit uvläkullo, unnukullo.

8 Illipsetauk kennuërsaritse, omættiselo nekoksitissigik; Nalekab tikkiviksanga kannimet.

9 Annersaumilugase illapsingnut, kattangutikka, erkartortaukonnase: Ahak, erkartuijok upkuamelerpok.

10 Kattangutikka, nellautaijut Nalekab attingane okautsigilauktasse, malligeksariniarsigik, kappiasuktitaunermik kennuërsarnermiglo.

11 Ahak, pilloringnerarpavut kennuërsartut, kappiasuktitaugamik. Hiobib kennuërsarninga tussartasse, Nalekablo nungutitsininga tækkolaurivasse; Nalekab takopsoagitartoksövlunelo, näpkgosuktotöngmet.

12 Angneröjomigle (okaupapse) kattangutikka, angalungniarase, killangmiglonët nunamiglonët, assinginniglonët taisiluse angalungnermut. Ahailaerangapse, ahailaernise taimaile, aukârangapse, aukârnise taimaile; takkormörnermut kattakonnase.

13 Illase kappiasuktitaugune, tamna tuksiarle; kuviasuktokarupse, tamna imgerutinnik imgerle.

14 Kannimajokarpet, illagët angajokänginnik kaikojile, tapkoalo tuksiarkovlugeit pivlugo, mingoarlugolo orksojartomik Nalekab attingane.

15 Okpernerublo tuksiarninget kannimajok innuliniarpa, Nalekablo makkitiniarpa; ajortullilaukpelle issumagijaujungnailerput.

16 Ajornipsingnik kigligiksaritse illapsingnut; tuksiarutigëgitselo innulijaukovluse. Idluartub tuksiuta angijomik pitsartunekarpok, illungertornermut pigune.

17 Eliase innuk uvaptitun-ïdlune, tuksiangmet kennunermik, sillalukojinane; sillalungilak tava nunamut Jahrinne pingasunne takkernelo pingasöjortunne.

18 Amalo tuksiarmingmet, killangmit sillalulerpok, nunalo perorsijaminik pititsidlarpok.

19 Kattangutikka, illapse miksekarnek tamaikpago, tapsomingalo sagiartitsijokarpet,

20 Tamna kaujilerle, ajortullijomik sätitsilauktok apkotinget tammarninganit, tapsoma tarne piulidlarpa tokkomit, ajornivaksuillo mattomaniartipeit.

PETRUSIB

AGLANGIT SIVOLIT.

KAPITEL I.

Unnuktorsoarnik Gudib saimarsautānik annernelingnik

PETRUSE Jesusib Kristusib Apostelinga, tækkorng-artennut siamangajunnut Pontuseme, Galatsiame, Kap-padotsiame, Asiame, Bithyniamelo.

2 Annerimmajut, Gudib Atātab sivorngagut issu-ma-simaninganut, Annernerub ivsornaititsininganut, nale-kovlugit, serparsartaukovlugillo Jesusib Kristusib aung-anut: Gudib saimaulise ullapkoserliselo aglivalliajo-mik.

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga, napkinersoarminut erniaripsālaungmattigut ō-manartomik nerriugijeksakarkovluta, Jesusib Kristusib makkininganut tokkungajunnit;

4 Asserojuitomik, ivsornangitomiglo tokkolijuitomiglo kingoringujeksakarkovluta, killangme tamanna kumer-gutaujok;

5 Illipsingnut, illipse Gudib pitsartuninganut sappu-tijauniartose okpernermut piulijaulerluse, tamanna pija-rērtissimajok, sakkerkovlugo uvlut kingorliksanginne.

6 Tamanna angijomik kувiasutigijase, unēt tamatto-manne annikitomik kiksarniartose (taimaitseriakarpet) sunatuinarnik kappianartunnik.

7 Okpernise idluartovlune, angijomiglo pivianarner-sauvlunelo Goldemit nungutsomärtomit, ikkomamut ök-

tortauvaktomit, naipitaukovlugo nertornarlune nakorinar-lunelo, nalengnarlunelo, Jesusib Kristusib sakkervik-sangane,

8 Tamna tækkolaungigalloartase nægligivasse, manalo tækkogalloarnago okpervigigapsiuk, tagva erkiértoro-märpose kuviasungnermut okautajungnangitomut allia-nartoksoarmullo.

9 Okpernipse sorërviksanga, tamædsa tarnib piulijau-ninga, piksariniarapsiuk.

10 Pilloringnartok tamanna nellautajut, saimaniksap-singnik nellautailauktut, sivornivaksoangagut kennilauk-pæt issumaksarsiorutigilugolo.

11 Issumaksarsiorutigilauramigit nelluinerit illusing-illonët nellillonët Kristusib Annerninget tapkoa illua-nëtub okautigingmagit, sivornagullo ämatitaunerit Kris-tusemëtut änanaudlartokaromärtut kingornagut kigligiutigilauramigit.

12 Taipkonunga nellonërsimavok; ingmingnut atto-ratik, uvaptingnulle (attorlutik), okautigilaukpeit; tamattomane okautigimajut illipsingnut, okautsinik tussar-nertunnik illipsingnut okälajunnut, Annernekut ajungine-kut killangmit tillijaumajokut; tamanna Engellitauk tukkisijomavlugo kajungilarivut.

13 Tamanna pivlugo issumapsigut ketterusersimatit-se, udsertoritse, saimarsaulo tunnerguseariniartase Jesu-sib Kristusib tikkiviksangane tettigivingniarsiuk,

14 Kittorngetitut nalektotitut, illiorniaraselo taipso-manëtut nellojoksötilluse ikligunermut innuniarapse;

15 Tamnale ivsornaitoksöngmet illipsingnik kaikoji-jok malliklugo illipsetauk ivsornaititse arvertarnipsingne tamaine;

16 Taimak aglaksimangmet: Ivsornaititse, uvanga iv-sornainama.

17 Atäta nipliarvigigapsiuk, tamna innungnik adsi-gëngititsinane erkartujok, illunatik pinniarninginut, tagva arvertaritse koksesukluse nunamënip-singne.

18 Kaujimavluse nunguniartomut Silberemullonët Gol-demullonët piulijaunginapse piusekullupsingnit atäten-nut adsiunipsingnit;

19 Kristusible aunganut erdlingnartomut, tamna saugarsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-ïdlune.

20 Sivorngagut issumaksarsiorihtaumalauralloarpok sil-laksoak tunganilijaukârtinnago, sakkersimajorle nelluenerit kingorlinginne pivluse ;

21 Illipse tapsomûna okpertose Gudemut, tokkunga-junnit tuppaktitanganut, ânanaujoksoangortilugolo, Gudemut okperkovluse, tettekarkovluselo.

22 Tarnisselo sujungaitissigik miksekârnek naleklugo Annernermut, kattangutinnik nægligosukovluse takkormôrjuitomut ; ômamullo ivsornaitomut nægliktigëvigitse :

23 Illipse erniângupsârsimajose, asserorniartomiungitok kinguvâksamit asserojuitomille ; tamædsa Gudib ômartub okausinganit, issokangitomut-ïtsomârtomit.

24 Uviniggit illunatik iviksukkatitun-ïmetta, innublo pinnarnarninga tamat nuvugolangojartutitun-ïmet. Iviksukket pannilerput nuvugolangillo kunnulerput ;

25 Nalekable okausinga issokangitomut-ïtsomârpok. Tamædsale okausek okautigijaujok illipsingnut.

KAPITEL II.

Næglinginek ipperarlugo.

TAGVA ajortullinerit tamaita allarsigik, uivëriklernerit tamaita, takkormôrnerillo, annerudsinerillo, terliakattainerillo tamaita ;

2 Kippiniaritselo immungmik sillatunelingmik akkusimangitomik, nutakketitut erniangokammertotitut, aglivaliakovluse tamattomunga ;

3 Oksimalauralloarupse Nalekab illænnakârninganik ;

4 Tikkisimagapse tapsomunga, sorlo ujarkamut ômartomut, tamna innungnut nachogijaujok, Gudemele annerimajok pivianartoksövlune.

5 Illipsetauk sorlo omartotitut ujaraujose, iglolioleritse igloksoangolerkovluse annernelingmik, ajochertuijuksaulerluselo ivsornaitunnik ; tunnijijuksaukovluse tunnergu-

tinnik annernelingnik, Gudib idluarjanganik Jesuse Kristusekut.

6 Taimaimet aglangne aglaksimavok : Ahak, ujarkamik iglub terrekuksanganik illijivunga Zioneme, annerimajomik pivianartomiglo ; nelliello tapsomunga okpertok kangusuktitauniængilak.

7 Illipsingnut, tagva okpertose pivianarpok ; okpingitunnulle ujarak taimna, igloliortut nachogijanget, terrekuksangortitaulernerpok,

8 Ujaraulerdlune apörgvingmik, kairtolarmelo sinnaungautaujomik ; taipkonunga apörtunnut okautsemik, okperinginamitsuglo attoreksarijatik.

9 Illipsele innukattigēngōvose annerimajut, ajochertuijut attanniviksōlutik, innuit ivsornaitut, tapsoma innukottingit ; illipsingnik kaikoijjub pinniarningit ajungitut okautgilugit pijuksauvose, tāktomit kaikongmasse kaumanerminut tattamnartomut.

10 Illipse sivornagut innukattigēlaungitose, manale Gudib innukotigivāse ; itsarlo saimarsautekangitose, manale saimaudsauvose.

11 Nægligijaujose kattangutit, tækkorngartaujose nuningitapsingnētoselo innerterpapse : uvingub ikliguningit nalengniarasigik, taipkoa tarne akkerartungmat-suk ;

12 Nellojullo akkorngane ajungitomik arvertaritse : illipsingnik terliakattaijut idluitullinerarluse, ajungitulliar-nipsingnik tækkokovlugit, Gudelo nertorlugo kiglissiniarviub uvlungane.

13 Innungnut nalegeksarekojaujut tamaita nalengniarasigik, Nalegak pivlugo : attanniviglonēt nalegaunerōjok ;

14 Kaptainillonēt, tapsoma tillijangit akkiniarkovlugit ajortullijunnik, ajungitullijunniglo nertudlarkovlugit.

15 Tamædsa Gudib pijomajanga, illipse ajungitullinermut okausiksērotitsikovlugit innuit sillaitut nellojok-sōninginik.

16 Kivgaungitotitut, kivgaunginisele attortaililugo ajortullinerub mattutiksanganut ; Gudible kivgangititut.

17 Innuit illunaita opigissigik. Kattangutigēt nægligissigik. Gude naleksiuk. Attannivik opigissiuk.

18 Illipse kivgaujose naleket nalengniarsigik koksasungnermut tamainut; ajungitut issumagiktullo kisse-taungitut, issumagingitulletauk.

19 Tamanna saimarsauteliõngmet, innuk kappianarnernik attorungnarpet idluartomik issumagijakarlune, Gudib sângane, passijeksaulugane kappiasuktitaupet.

20 Kannok nertornarajangmât ajortullinisse pivlugit issakajaugupse? Ajungitullinissele pivlugit kappiasuktitaugupse kennuêrsarluselo, tamanna saimanadlarpok Gudeme.

21 Tamattomunga kaikojaugapse: Kristusetauk aniadlalaungmet pivluta, igsageksamik kemmaivlune uvaptingnut, tapsoma tumingionik mallekovluse.

22 Tamna idluliutsengilak, uivêriklernermiglo kaningane naipitaulaungilak.

23 Tamna suataujarangame, suangilak; âniatitaugame, sillungilak; idluartomigle erkartuijomut tamanna perkova.

24 Tapsoma nangminek ajornivut timiminut pitipeit kejungmut, ajortullinermik tokkungalerkovluta, idluarnekk innõniarvigilugo: Tapsoma ikkinginnut innulijauvose.

25 Saukettitut tammarsimajotitut-ïlaurapse; manale sâgiarsimavose tarnipse pairijingennut ajochertuijoksõningennullo.

KAPITEL III.

Uiggillo nulliaggillo illingajariakarninginnik.

TAIMAKTAUK arnet uitik nalegeksariveit; taipkoa-tauk okautsinnik okpingitut arnet illusinginnut okausiungitunnut kajungertitaupkovlugit,

2 Tapkoa arvertarningit nalengnermut ikligutailingmetta tækkogunigit.

3 Ananauningit kallininginnêtuksaungimetta, nutsermingnik perainermullonêt, Goldemik attimanermullonêt annoratsienullonêt;

4 Omættible innua tækkuksaungitok, sokkosijuilune

piõjoringinermik uimajangitomiglo annerneliõlunelo (pijuksak) tamanna pivianarmet Gudeme.

5 Taimaktauk arnet ipkoa itsak ivsornaitut ingmingnik ānanautitsilaukput, Gudemut tettekarylutik, uitiglo nalet-sainarlugit.

6 Sorlo Sarab Abraham nalengmago, nalekaminiglo taivlugo; tapsoma pannigiliusimavāse ajungitulligupse, sivõranaselo kiksarnartomik.

7 Taimaktauk nulliaggit illipse, sillatoluse najortigisigik, arnello sangēnersaungmetta opigissigik, tapkoa-tauk saimanermut kingormgujukattaumiarmetta innõtsemik; tuksiarnisse agviartaukonnagit.

8 Tagvale illunase issumakarkattigēngniaritse, nai-perkotigosukluse, kattangutitut nægligluse, napkigosukluse, innutsiarluse.

9 Ajornek ajortomut akkiniartaililugo, suagosungnerillonēt suangnermut; ajungitullititsele, kaujimagapse taimaitomut kaikojaumajose, saimanartolingmik kingormgujukakarkovluse.

10 Innõtsemik nægligosuklune, uvlunniglo ajungitun-nik tækkojomajok, okaminik nippangertitsile okause-kartaililune ajortomik, kangasinangminullo uivērikertaililune.

11 Ajornek tunnulerliuk, ajungitulliarlune; ullapirsantesiorle, katsungaitomiglo pinasuarutigilugo.

12 Idluartut Nalekab ijikita tækkonārmagit, tuksiarningillo siutikita (tussarpeit); ajortullijulle Nalekab kēnanget tautukpeit.

13 Kialo idluilugvigijungnarpāse, ajungitok mallekupsiuk?

14 Kappiasuktitaugalloarupselonēt idluarneke pivlugo, pillorikpose. Sivõranartitsininginikle sivõraniarase, kakilārtailititselo.

15 Nalegarle Gude nertorsiuk omættingsingne: Opalungērsimatsainaritsele akkiorlugit, illunaita kaujitaumajomajut nerringijapse illupsingnētub tungavikarninganik;

16 Kennuēnermullo, udsertornermullo; passijeksaungitomik illumutekaryluse, illipsingnik terliakattaijut idlui-

luktullinerartise, kangusukovlugit, Kristuseme ajungitul-liarnipsingnik mittautekaramik.

17 Gudele taimaikojikpet, idluarnersaungmet kappi-suktitaugpse ajungitullinek pivlugo, idluitullinek pivlugo pijomit.

18 Kristusetauk attausiardlune āniatitaungmet ajornivut pivlugit, idluartok idluitut pivlugit, pititsomavluta Gudemut, uvinimigut tokkotauvlune, annernimigulle o-martitauvok.

19 Tapsomūnatauk okāljartolaukpok annernernut parngnanērsimavingmētunnut;

20 Ipkoa okperomalaungitut Gudib kennuērsartub uttakkingmagit, taipsomane Noa innōtillugo umiaksoak sennajaungmet, tapsoma illuane ikkitut, imaipok, sitta-maujortut innuit piulijaulaukput imānit.

21 Tamattomunga nellautartauvok mattomane piulijigijavut Baptijūt; ubvautaungitok timib ipinganut, issuable passijeksaungitub nekkoksitigiva Gudemut, Jesusib Kristusib makkininganut;

22 Tamna killalliarame Gudib tallerpiet tunganēlerpok, Engelillo, attannersuillo, pitsartudlartullo naipertorpæt.

KAPITEL IV.

Ajortulliarungnērnermik.

KRISTUSE ānialaungmet timimigut pivluta, illipse-tauk taimaitomik issumamik tigusilermititse; uviningme āniajok ajortullijungnērmet;

2 Kingorngane innōniarnermine sulle uviningme, innuit ikliguninginnuungitok, Gudible pijomajanganut innōniarlune.

3 Tāvarutigigaptigo, innōnipta annigorningane nellojut pijomajangit attutsainalauraptigik arvertalaurapta illokeudlarneme, ikligunermelo, tallanermelo, nerriluadlarnermelo, immiluadlarnermelo, mamaitoālungnelo, Gudungitunniglo kivgartornerme.

4 Tattamnarsarput illaginginapsigik, taipkotitunarlo

illusekanginapse koksainartunnik idluitunniglo, mittautiksenniglo okausekarlutik.

5 Taipkoa kigligiksartuksaujomärput tapsomunga, opalungersimajomut erkartuivlune innõjunniglo tokkung-ajunniglo.

6 Tamanna pivlugo tokkungajuttauk okautsinnik tus-sarnertunnik okälavigijaugivut, erkartortaukovlugit innu-õningita uviningginnut, tarnigille omarkovlugit Gudeme.

7 Tamaitarsoarnigle naggatiksak kaglilerpok.

8 Tamanna pivlugo sillatuleritse erkomaluselo tuk-siaritse. Tamainille pinersarilugo, nægliktigëgitse il-lungertornermut; næglingnerub ajornerit unuktoksuit mattungmagit.

9 Sinniktarviökattigëgitse avamugase.

10 Kivgartortigëgitseλο saimarsaumut illunase attunit tunnerguseapsingnut, pimaklertotitut ajungitutitut Gu-dib saimarsautânik ingmigolingajunnik unuktoksoarnik.

11 Okälajokarpet, Gudib okauseringmagit okälatici-lugit pile. Kivgartortokarpet, Gudib tunnijanga ajungi-jutigilugo piniarle: Gude pinniarnernut illunainut ner-tortaukovlugo Jesuse Kristusekut, tamna nertortauke pit-sartunerolunelo issokangitomit issokangitomot. Amen.

12 Næglingnartose illipse, tattamnaksarutiginiaras-sigik kappianartut õnarsitimasse, tamakkõninga pititau-jose õktortaukovluse, sorlo tækkorngartamik pijaulera-suginase:

13 Kuviasugitsele, Kristuse kappiasuktituakattigigap-siuk; ânanauninget sakkeromärviane kuviasutekarkov-lusetauk serriniarluse.

14 Pilloridlarpose mittautaugupse Kristusib attinga pivlugo; ânanaunerub Gudiblo Annerninget inniging-masse. Tamna mittautigijaujok taipkonane, illipsingnele nertortauvok.

15 Innuartotulle-õtomic âniatitaujomik illipsingnëto-kartailile, tigliksimajotullonët, idluiluktulliartotullonët, kerlerutijotullonët assime senajeksanginnik.

16 Kristusible innukotingatut âniatitaugune, kangusu-gane pile, Gudele nertorliuk tamanna pivlugo.

17 Nelliutingmet erkartuinek pigialertok Gudib ig-

lungane. Uvappingnele pigiarkärpet, okperomangitut Gudib okausinginnik tussarnertunnik kannoõtomik nag-gatekaromärkæt?

18 Iduartorlo serlek piulijaujungnarmet, nane sak-keromanajarka, Gudemik nalengitok, ajortullijorlo?

19 Taimaimet, Gudib issumanganut äniatitanjut, tar-nitik perkojeksariveit tapsomunga, nertomarlune pingor-titsijomut, ajungitulliarlutik.

KAPITEL V.

Ajochertuijut kaiblartauninginnik.

ANGAJOKAUNEROJUT, illipsingnētut, okaupakka, uvanga angajokaunerōkattauvlunga, kigligiudsijolarmalo Kristusib änianganik; illangiutekattauvlungalo änanau-nermik sakkeromärtomik.

2 Kristusib innukotingit, perkojaumajut illipsingnut pairiniarsigik, udsertorlugillo, kunnunermut pinase, kun-nulugasele; kangunartunnik perkutiniaromanermut pi-nase, õmamulle illungertortomut;

3 (Gudib) innukotinginnut attanniotijomajutitut pinase, igsageksaunialeritsele illagēktoksoarnut.

4 Tagva pairksiviksoak sakkeromärpet, niakōmik kun-nulijuitomik nalengnartomik pititaujomärpose.

5 Taimaktauk illipse innuosuktojose innutokaunerit naleksigik. Illunase nalektigēgitse, piōjorijuinermik at-taruilititse. Pimariutertut Gudib akkerartormagit, piō-jorijuitulle napkigiveit.

6 Tamanna pivlugo illipsingnik nikkanarsaritse Gudib agganginnut pitsartujoksoarnut, nelliunermine illipsing-nik piōtitsiniarkovlugo.

7 Siardlernisse tamaita tapsomunga pitisigik, tapsoma issumagitsainarmasse.

8 Sillatuniaritse udsertorluselo; akkerartortise Sata-nase arvertaangmet Loewetut nipliajoksoatut, ējeksasior-lune nelliennik.

9 Tamna okpernermut akkerartorsiuk sõngoluse, kau-
jimavluselo, kattangutisse nunamētut tamakkonungatauk
kappianartunnut pijaulermingmetta.

10 Tamainigle saimarsaumik Gude, uvaptingnik kai-
kojjok ānanaunersoarminut issokangitomut Kristuse Je-
susekut, tapsoma nangminek ākiksorniarpāse namakto-
mik, nekkoksitiluse, pitsartutiluselo, tunganilitiluselo, il-
lipse annikitomik kappiasuktitauese.

11 Tamna nertortaule pitsartunerolunelo issokangito-
mit issokangitomut. Amen.

12 Silvanuse kattangutise nertornartok (taimaisugija-
ra) neksarlune ukkoninga, aglagvigjārsulaukpapse, kai-
blarluse kigligiutigilugolo, Gudib saimarsautā tettigjase
okpernartongmet.

13 Okpertut annerimakattigijapse Babyloniamētut sa-
lutipāse, ernermalo Markusib.

14 Salutikattigēgitse kunnikluse næglingnermut. Ul-
lapirsaumik illakarlitōk, illumatik Kristuse Jesusemētut.
Amen.

PETRUSIB

AGLANGITA AIPANGIT.

KAPITEL I.

Malligeksennut sunatuinarnut kaiblaïjomik.

SIMON Petruse, Jesusib Kristusib kivganga Aposte-
lingalo, okpernermik pivianartomik uvaptitut pimakat-
tiptingnut idluarnerme, Gudipta piulijiptalo Jesusib
Kristusib pititsininganut.

2 Gudib tunnitsivigilise saimanartoksoarmik ullapko-
sernartoksoarmiglo, illitarsinermut Gudemik, Jesuse
Kristusemiglo Nalegaptinik.

3 Tapsoma Gudib pitsartuninget tunnitsivigingmat-
tigut tamainik (kannok innõniarluta arvertarkovlutalo
Gudib idluarijanganut) illitarsinermut tapsominga, uvap-
tingnik kaikojijomik āuanaunerminut ajunginerminullo ;

4 Tamattomūna angnerpāngōjunnik pivianartoksoar-
niglo angerviōvogut, imāk, tamakkonunga illangiutitau-
lerkovluse Gudioninganik, sillaksoarmētut ikliguningit
asserornartut kemmakupsigik :

5 Tagva ajungitapsingnut attaruilileritse, okpernip-
singnullo sakkertitsileritse ajungitullinermik, ajungitul-
linermullo illissimanermik.

6 Illissimanermullo namatuinartomik, namatuinarto-
mullo kennuērsarnermik, kennuērsarnermullo nalengner-
mik Gudemik ;

7 Nalengnermullo Gudemik, næglingnermik kattang-

utimik, næglingnermullo kattangutimik nægligosungnermik illunainik.

8 Tamakkoa illipsingnēkunik pigannerlutik, erkeasuk-tiniængilase sullingitiniaraselonēt, illitarksinermik Nalegappingnik Jesuse Kristusemik.

9 Tamakkoningale pekangitok, tamna tautungilak, aggangminut tapsikārtok, (tækkotsiarnek ajorlugo) ajornerilauktamelo pējartauningit puigorpeit.

10 Tamanna pivlugo kattangutikka attaruiluaritse, kaikojaumanise annerimaniselo aulajungnengerlugit. Taimailioritse sumullonēt apörnængilase.

11 Taimak angijomik tunmitsiviōjomārtose itterviksamik Nalegapta piulijiptalo Jesusib Kristusib nalegauvinganut issokangitomot.

12 Taimaimet katsunganiængilanga tamakkoniga kaiblatsainarluse, nauk tamakkoa kaujimagalloarlugit, tunganilimavluselo miksekārminganik tamattominga.

13 Idluarivikparale tuppaktēnarluse erkaititsinermut, iglome tamattomanētillunga.

14 Kaujimagama igluga (timiga) attorungnēreksari-gapko nelliutilārmet, taimak Nalegapta Jesusib Kristusib nellojungnērtilaungmanga.

15 Pinasuaromavungale tamattominga erkaumajeksakatsainarkovluse kingunamne.

16 Uvagut okarvigilaurapse Nalegapta Jesusib Kristusib tikkitsomārninganik pitsartuneliksoarmik, sillatungnerit okālagaladlamerit tukkekangitut mallilaunginaptigik; uvagulle nangminek ānanauninga tækkolaukpavut.

17 Gudemit Atātamit pititaungmet nalengnartomiglo nertornartomiglo, nippemut, tapsomunga pijomut, angijomit ānanaunermut imāk: Tagga Ernera erdligijara, tamna kuviagijara.

18 Nippelo tamanna killangmit pijok tussarpavut, kakkame ivsornaitome illagigaptigo.

19 Nellautaijub okausinganik tunganartomik pekar-pogut; tamanna nalekapsiuk idluartomik pivose, sorlo neneroak kaumaksaijok tāktome, kaulersēarivlugo, uvloriarlo kauksiut kaumaksaitsēarivlugo omættipsingne.

20 Tamannalo kaujijeksarekärtasse, nellautaijut okausingit aglangne, innub nangminek issumanganit pitsengimetta.

21 Innub issumanganut nellautainermik pijokalauksimatsengimet; ivsornaitulle taipkoa Gudib innungit okälalaukput, Annernerub ajunginerub kajungertimagit.

KAPITEL II.

Ajochertuijut nellangaitut sivornagut okautauninginnik.

NELLAUTAIJUNNIGLE nellangaitunnik pijokalaurivoktauk innuit akkorngæne, sorlotauk ajochertuijut nellangaitut akkunapsingnëtsomärmetta, senniagut ajochertüsenik piitsijomärput asserornartunnik, Nalegarlo missiutigijomärpæt, pissiarijigilauktanget; ingmingnut pititsivlutik asserudlautiksamik tagvañnartomik.

2 Ajochertusingillo asserornartut unuktoksuit malligomärpeit. Taipkonunga miksekärnerub apkuta mittautigijaujomärpok.

3 Torkuinermullo illipsingnit perkutiniarasuaromärput issumasinaluktunnik okausekärnermut. Taipkoa pitlartautiksangit okautaukammerungnërtut nokkarniængilet, erkartortautiksangillo sininginivut.

4 Engelit idluitullilauktut Gudib pitlartaililaunginamigit, täktoksuble kellaumgujenginnëdlutik Satanasevingmut ajektordlugit pitilaukpeit, kumergutaukovlugit erkartuivingmut;

5 Sillaksoartokaujorlo pitlartaililaunginamiuk, Noale idluarnermik okälajok piuliva, illangillo sittamaujortövlutik, ullitornivaksoak pitinamiuk sillaksoarmiunnut Gudekaromangitunnut;

6 Iglugaseksuillo Sodoma Gomorralo argsaënautilerdlugit, pitlalauremigit asserornërmut, täkkojeksangortiluklugit ajortullijunnut, kingorngane pijomärtunnut.

7 Lotelo idluartok piulivlugo, kappiasuktitaujok angijomik innuluksuit illokeudlartut pinniarninginnut;

8 Idluartok tamna, taipkoa akkorngænnename, uvlut tamaita tarnimigut idluartokut kappiasuktitalaukpok idluitulliarninginnut tækkojaminut tussartaminullo;

9 Tagva Gudemik nalektut Nalekab piulidlarungnarpeit öktortaunermi, idluitulle kumergusiudlugit erkar-tuiviksamut, pitlareksaukovlugit.

10 Sugaluluarlugille uvingminut innöniartut, ivsornartunnik ikliguktut, nalekenniglo nachojut, innungmik sillasiojuitut, ingmingnik piöjoridartut, sajugatiglo attan-ionerit mittautigilugit;

11 Nauk Engelit pitsartumersauvlutiglo söngonersau-jut, mittautigijaunadlartok patsitiksak taipkoa pivlugit pitsengilæt Nalekamut.

12 Taipkoale sorlo nergjutitut sillatunekangitutit-üt, ingergamik erniangojut tigujaulerlutik tokkoteksa-ssauvlutik; mittautekaramik kaujimangitamingnik, asse-rornartulliarnermingnelo nungutaujomärput,

13 Idluitullinermingnut akkivioniksettik neksarpeit. Issumamikut alliadarput uvlut tamaita uvingub kuviagi-janganut innöniarnermik, kangunartoksövut makkojung-nadlalarmiglo, kувiasuktoksövut uivëriklernermingne nerrekattigijarangamise;

14 Ijekarput angijomik illokeudlartunnik, ajortulli-nermik soraijunatik, kajumiksarpeit koksalaüt tarning-it, omættekarlutik illumersimajut torkuinermik, innut öminadlartut.

15 Apkut idluartok kemmakamitsuk tamarnartomut pivut, Balaamib Bosorib erninget apkuta attorlugo, tap-soma akkileartaunine idluangitok nægligiva;

16 Ajortulliaranele ikpigiva, nergjutsoak kippalo oka-juitok innuktun okalerame, innerterpa nellautajub sillai-ninga.

17 Taipkoa puailavit immekangitut, nuvujet annore-mut kaivitomut aulatauut, taipkonunga kappianartomik täktoksoarmik kumergutaumavok issokangitomut.

18 Piblingaidlartunnik okausekaramik piungitoksoar-nik, uvingub ikliguninganut ivsornartullinermut kajumik-sarpeit imaitut, nellägut kemmämajut tamarnartomut in-nöniartunnit;

19 Kivgaujungnainermik angervigiveit, nangminerle asseronartub kippalogiveit. Salagijaujok kivgaulermet salagijiminut.

20 Makkojungnartunnit sillaksoarmētunnit kemmajut, illitarksinermut Nalekamik piulijiptingnik Jesuse Kristusemik, imaitulle ama nappertitaulerunik sālagijauv-lutik tamakkonunga, kingorngane tagva tapkoa illinga-ningit ajalualerput sivorlermit.

21 Ajunginersaulaungmet taipkonunga idluarnerub apkutā kaujilaungikunitsuk, kaujimanerlungnermit, perkojello ivsornaitut, taipkonunga pititaumajut, tunnuleru-nikit.

22 Taipkonunga nellautsimavut adsigēgutiksak inna okpernartok: Kingmek meriarilauktaminik nerringmi-vok; kuingēngerlo sallumarsarsinajok sallumaitomut ak-sakārtinivok ingminik.

KAPITEL III.

Uvlut kingorlit nelliusimaninginik.

TAMÆDSA aglangma aipangit illipsingnut, nægling-nartose; tamakkonunga tuppaktiluselo erkaitipara issu-mase nellogörtok;

2 Erkailerkovluse okautsinnik mattoma sivorngagut nellautajunnut ivsornaitunnut okautigijaujunnik illipsing-nut; perkojaptingniglo, uvagut Nalekab piulijipta Apos-teligijätigut.

3 Tamannalo kaujilerkārsiuk, uvlut kingorlinginne mittautekartokaromārmet, kajungilarnerningnut innōni-artunnik,

4 Okarlutiglo: Tikkiviksanga angerosimanerub nel-liuninga nauk? Sivolit sinnilernermetta, taimanget ta-maita taimailingatuarniarput, sorlo pingortitaumajut pi-giarningæne-īlaungmet.

5 (Kaujinangilelle) kaujjomanginamik, killak itsak Gudih okausinganut pingmet, nunalo immānit, immānēd-lunelo:

6 Tamaidlune tamattomūna sillaksoak taipsomanētok ullitornevivaksoarmut nungutauvok immāne.

7 Killagle nunalo mattomanē-ītuk okausinganuttauk tamattomunga pigumitāngulerpuk, pijuksaujomārlutik ikkomamut uvloksame erkartuivingme, innuillo Gudemik nalegomangitut pitlartauviksangingne.

8 Attauserle nellojeksaringilasse illipse næglingnartose, uvlok attausek Nalekab sāngane imaimet, sorlo Jahrititut tausendititut, Jahrilla tausendit sorlo uvloktut attausertut.

9 Nalekab angersimanine nelliutiluartināengila, illangita nelliutiluartinasingingmatsuk; kennuērsarvigivātigulle assioniartokarkojinginame, illunatale sagiarkovlugit.

10 Nalekable uvloksanga nelliutsomārpok sorlo tigliktotut unnuaksiortotut; tapsomane killait nungutsomārpok serkorpaluksālunmut, pingortitelle ōnartovaksoarmut aumajomārpok, nunalo perkutingillo ikkoalanermut nungutaujomārpok.

11 Illunatik makkoa nungutsomārmetta, kannok angijomik pijariakartose, ivsornaitomik innōniarkovluse Gudelō naleklugo illiornipsingnut;

12 Nerriukluselo erinesukluselo Nalekab uvlunget nelliuviksānut, taipsomane killait ikkomamut nungutsomārmetta, pingortitello ōnartovaksoarmut aumadlarlutik.

13 Okausinganulle nerriupogut, killangmik nutāmik, nunamiglo nutāmik, tagvane idluarsainek innekarpok.

14 Tamanna pivlugo nægliktakka, tamakkoa nerriugigapsigik, attaruilititse ivsornartokarkonnase, pitlareksaukonnaselo, tapsoma sāngane ullapirsarsimaluse naitaukovluse.

15 Nalegaptalo kennuērsarninga piulijaujutigissiuk; sorlotauk nægliktok kattangutivut Pauluse aglalaungmet illipsingnut, illissimanermut tunnitsivionerminut.

16 Taimaktauk (pigivok) aglamine tamaine okautigigamigit tamakkoa; illangit tamakkoa tukkekartilugit okumaiput, illissimangitut tunganilimangitullo mumikpeit, sorlotauk aglait assingit, ingmingnik asserorlutik.

17 Illipsele nægliktakka, tamanna sivorngagut kauji-

magapsiuk, udsertoritse illipsingnik, innuit mamaitut tam-marninginnut amuartauskattaukonnase, nangminek tunga-nilimanipsingnit kattengniarluse.

18 Nalegaptale piulijiptalo Jesusib Kristusib saimar-sautāne illitarilugolo aglivalliatitse. Tamna nertortaule tamattomanelo issokangitomullo. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGIT SIVOLIT.

KAPITEL I.

Kristuse Johannesib okautigiva.

ISSUANIT-ILAUKTOK, ijiptingnut tækkolauktavut, kemmergolauktavut, aggaptingnullo aktulauktavut, tussalauktavut, innōtsib okausinganik.

2 Innōserlo sakkijarsimavok, uvagullo tækkolaukpo-gut, kigligiudsilaptalo okālavigivapse innōtsemik nagga-tekarniængitomik, Atātamēlauktomik, uvaptingnullo sak-kertomik.

3 Tamna tækkolauktavut tussarlauktavullo okautigi-vavut illipsingnut, illipsetauk illagēgutekarkovluse uvap-tingnut; uvagullo Atātamut Erninganullo Jesuse Kris-tusemut illagēgiakarpogut.

4 Tamattomingalo aglagvigivapse, kuviasungnise na-maksekovlugo.

5 Tamædsalo okausek tapsomanget tussarlauktavut, illipsingnullo kigligiutigijavut: Gude kaumaniōngmet, tapsomanele tāktokangilak.

6 Okarupta, tapsomunga illagēgutekartogut, tāksior-lutalo, sæglovogut, miksekärnermiglo piniængilagut.

7 Kaumajomele arvertarupta, sorlo tamna kaumajomēmet, illagēngnekarpogut uvaptingnut, Jesusiblo Kristusib, tapsoma Erninget aunget, ubvarpätigut idluitunnit tamainit.

8 Okarupta, ajortokangilagut, uvaptingnik nangminek uivērivogut, miksekärnerlo illupthingnēngilak.

9 Ajornivulle kigligiksautigiguptigik, tamna nertornartovlune idluartovok, issumagijungnērvigigamittigut ajorniptingnit, sujungaitilutalo idluitunnit tamainit.

10 Okarupta, ajortullilaungitogut, sæglotunerarpavut, okausingalo illupthingnēngilak.

KAPITEL II.

Kristuse tuksiarutjigivavut.

KITTORNGARSUKKA, tamakkoniga aglagvigivapse, ajortullikkonnase. Ajortullijokarpello, tuksiarutjekarpogut Atätamut, Jesuse Kristusemik, idluartojomik.

2 Tamnalo ullapirsautauvok ajornivut pivlugit; ajornivulle kissetaungitut sillaksoarmiulletauk tamaitarsuit (ajorningit) pivlugit.

3 Tamannalo kaujijutigivavut, illitarigaptigo, perkojangit nalekuptigik.

4 Okartokarpet: illitarivara, nalengnagillo perkojangit, tamna sæglotojoksövok, tapsomanelo miksekärnekangilak.

5 Okausinganigle nalektok, tapsomane nellagut Gudib nægliingninga namaksivok. Tamattomangit kaujimavogut, tapsomanēnapta.

6 Tapsomanētsainarlune, okartok, arvertartuksaungivok, sorlo tamna (Jesuse) arvertarlaungmet.

7 Kattangutikka, nutāmik perkojamik aglagvigingilapse, nutaungitomigle perkojamik, tamattomina pigiarninganit pekartose, pigiarninganit tussartase tamædæsa perkojak nutaungitok.

8 Ama aglagvigivapse perkojaktāmik, tapsomanelo

illipsingnelo miksekärtojomik ; tåksoak annigormet, kau-
majorlo miksekärtok mana kaumaksaivok.

9 Kaumajomēdlune okartok, kattangutiminiglo ōmi-
suktok, tamna tāktomēpok sulle.

10 Kattangutiminik nægliktok, kaumajomētsainarpok,
sinnaunganerkarminane.

11 Kattangutiminiglo ōmisuktok, tamna tāktomēpok,
arvertarlunelo tāktome, namullo ainermik nellovlune ;
ijigik tāktub takpētilaungmagik.

12 Aglagvigivapse kittorngärsukka, ajornisse issuma-
gijaujungnērmetta, tapsoma attinganut.

13 Atātaujose aglagvigivapse, issuanit-ītok illitari-
gapsiuk. Innuosuktōjose aglagvigivapse, ajortoksoak
salagigapsiuk. Sorrutsiōjose aglagvigivapse, Atāta illi-
tarigapsiuk.

14 Atātaujose aglagvigilaukpapse, issuane-ītok illita-
rivasse. Innuosuktōjose aglagvigilaukpapse, pitsartune-
karapse, Gudiblo okausinga illipsingnētsainarmet, ajor-
toksoarlo sālagilaurapsiuk.

15 Sillaksoarmik nægligosungniarase, sillaksub ping-
inniglonēt. Sillaksoarmik nægligosuktokarpet, Atātab
næglingninga tapsomanēngilak.

16 Sillaksoarmētut tamaita, (uingub ikliguningit, ijib
allianingit pimariuternerillo,) Atātamit pingimetta, sillak-
soarmille pivut.

17 Sillaksoarlo nungutsomārpok allianarningillo: Gu-
dible pijomajanganik pinniartok, issokangitomot-ītso-
mārpok.

18 Kittorngarsuit, uvlut naggatæt tamædsa nelliuti-
lerpok, sorlolo tussaumagapse Antikristusemik tikkitso-
mārtonik, manalo tamædsa Antikristusit unnulerput ;
tamattomanget kaujimavogut, uvlut naggatæt nelliuti-
lermet.

19 Uvaptignit taipkoa aularput, illagilaungilavulle ;
illagilaurunnittigut uvaptignētsainarajarlaukput ; (aular-
pulle) sakkijarkovlugo tamaita illagilaungimattigut.

20 Illipseŀo saimannekarpōse tapsomanget, ivsornai-
tomit, tamaitalo illissimavasse.

21 Aglagvigilaungilapse, sorlo kaujimangitose miksekärnermik, kaujimagapsiugle, kaujimavluselo miksekärnek sæglunermik piniængimet.

22 Sæglojok kina, Jesuse Kristuseõjomik missiarudsijok kissime? Tagva Antikristuse, Atätamiglo Ernermiglo missiarudsijok.

23 Ernermik missiarudsijok, Atätamiktavk pekanginivok; Ernermigle kigligiudsijok, Atätamiktavk pekativok.

24 Illipsele pigiarnermit tussarlauktasse tamaita illipsingnëtsainarlit. Pigiarnermik tussalauktasse illipsingnëtsainarpetta, tagva illipse Ernerme Atätamelo it-sainarniarivose.

25 Tamædsa angerninga, uvaptingnut innõtsemik naksaungitomik (tunnitsivigijomavluta) angermet.

26 Tamakkoniga aglagvigilaukpapse, illipsingnik tammartitsijut pivlugit.

27 Saimarsautelo, tapsomanget pijase, illupsingnëtsainarniarpok, kimullo ajochertortaujariakangilase; sorlole saimarsautib tamainik ajochertormasse, miksekärtolarmelo sæglunanelo; taimak sorlo ajochertulaungmasse tapsomanëtsainaritse.

28 Manna tagva, kittorngarsuit, tapsomanëtsainaritse, sakkijalerpet kuviasutekarkovluta, kangusugatalo tapso-ma sängane tikkiviane.

29 Kaujimagupse idluartoksõngmet, nellojungnërivose, idluartomik pinniartok, tapsomanget erniangõngmet.

KAPITEL III.

Uvaptingnik Gudib næglingnet nellekanginganik.

KEMMERGOTITSE kannok angijomik næglingnermik Atäta sakkijartitsilaungmet uvaptingnut, Gudib kittornganginnik taijaukongmattigut. Taimaimet sil-laksub innungita illitaringiläse, tamna illitaringinamit-suk.

2 Nægliktakka, mana Gudib kittorngarivätigut, sak-kijarsimangilarlo sulle illingajomärnivut. Kaujimavavulle, sakkijarniarpet, adsiginiaraptigo; tækkoniaraptigo illinganinga.

3 Nelliet taimaitomik nerriugijeksakartok tapsomunga, tamna ivsornailiniarpok, sorlo tamna ivsornaimet.

4 Ajortullijok, idluiliorpoktauk; ajornerlo idluiniö-vok.

5 Kaujimagivose, tamna sakkersimangmet, ajornivut pējaromavlugit; tapsomanelo ajornekangilak.

6 Tapsomanētsainartok ajortullingilak; ajortullijub tækkolaungila illitarilaunagolo.

7 Kittorngarsuit, kimullonēt uivērijauniarase. Idluar-tullijok idluartōvok, sorlo tamna idluartōngmet.

8 Ajortullijok Satanasemit pivok; pigiarninganit Sa-tana-e ajortullingmet. Tamanna pivlugo Gudib Er-ninga sakkersimavok, asseroikovlugo Satanasib pinniar-ninginnik.

9 Gudemit erniangojok ajortullingilak, karngatigima-jut omunga tapsomanētsainarmetta, ajortullijungnangi-larlo Gudemit erniangongmet.

10 Tamattomanget nellonarungnērpok, Gudib kit-torngangit, Satanasiblo kittorngangit nellit: idluartōmik pingitok, Gudemit pingilak, kattangutiminiglo næglingi-tok.

11 Tamædsa okautsaunivut pigiarninganit tussartase, nægliktigēktuksaugapta.

12 Kaine mallingnago, taimna ajortomit pingmet, nukē tokkopa. Sunalo pivlugo tokkolaukpauk? Pin-niarninne ajormetta, nukatalo pinniarningit idluang-metta.

13 Tattaminiarase kattangulikka, sillaksub innungita ōmigikpasse.

14 Kaujimavogut, tokkomet innōtsemut pivogut, kat-tangutit nægligigaptigik. Kattangutemik næglingitok tokkomētsainarpok.

15 Kattangutiminik ōmisuktok, tamna innuartōvok; kaujimavoselo innuartok innōsekarungnangimet illumine.

16 Tamattomanget tapsoma næglingninga nellojung-

nērpavut, innōtseminik tunnijilaungmet pivluta. Uvaguttauk innōtsivut tunnijeksarigivavut kattangutit pivlugit.

17 Nunable mattoma pinginnik pekartub, kattangutine ajoksartok tækkoguniuk, omættinelo parngnanērlugo tapsomunga; kannok tamna Gudib næglingninga illumine pigēnarajarkauk?

18 Kittorngarsukka, okausetuinarmut, okatuinarmulonēt nægliktaililuta; pinniarnermulle miksekārnermullo pita.

19 Tamattomanget nellojungnērpogut, miksekārnermēnapta, omættivullo mannigorungnarpavut tapsoma sāngane.

20 Omættiapta erkartorpattigut, Gude anginersaungmet omættiptionit, tamaitalo kaujimaveit.

21 Næglingnartose, omættiapta erkaltungipattigut, Gudemut kuviásutekarpogut.

22 Sumiglonēt tuksiarluta, tunnitsiviōniarpogut tapsomanget; perkojangit mallikaptigik, sānganelo kuviagianik pinniarluta.

23 Tapsomalo perkojanga tamædsa, Ernerme Jesusib Kristusib attinganut okperkovluta, nægliktigērkovlutalo, taimak perkungmattigut.

24 Perkojanganiglo nalektok, tapsomanētsainarpok, tamnatauk tapsomanēdlune. Annernerlo tunnijanga uvaptingnut nellunaikutarivavut, illuptingnētsainarniarmet.

KAPITEL IV.

Ajochertuijut nautsertortaukojauninginnik, illangit nellangaingmetta.

NÆGLINGNARTOSE, annernerit illunaita okperinassigik, annernerille ōktorsigik Gudemit pingmangæta; nellautaijut nellangaitut unnuktoksuit aimangmetta silaksoarmut.

2 Tamattomanget Gudib Annerninga illitarissiuk:

Annernerit illunatik Jesuse Kristusemik uvingme tikkitomik kigligiudsijut, Gudemit pivut;

3 Annernerillo illunatik Jesuse Kristusemik uvingme tikkitomik kigligiudsingitut, Gudemit pingilet. Tamædsalo Antikristusib annerninga tussaumajase tikkitso-märmet, tamattomanelo sillaksoarmelerērpok.

4 Kittorngärsuit, Gudemit pivose, taipkoningalo salakartose; illupsingnētok anginersaungmet sillaksoarmētomit.

5 Taipkoa sillaksoarmit pivut, tamanna pivlugo sillaksub innungititut okälavut, sillaksublo innungita tussägorpeit.

6 Uvagut Gudemit pivogut; Gudemik illitarksijub tussägörpätigut; Gudemit pingitub, tussägöngilätigut. Tamattomanget miksekärnerub Annerninga, tammartit-sinerublo annerninga illitarilerpavut.

7 Næglingnartose, nægliktigēlaukta; næglingnek Gudemit pingmet; nægligosuktorlo tamna Gudemit erniangovok, Gudelo illitariva.

8 Næglingitub, Gude illitaringila; Gude næglingni-öngmet.

9 Mattomunga Gudib næglingninga uvaptingnut sakkersimavok, Gudib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tapsomūna innökovluta.

10 Næglingnek tamædsa, uvagut Gude nægligigap-tigoungitok, tapsomale næglingmattigut, Erninelo tillilaungmago ullapirsautaukovlugo ajornivut pivlugit.

11 Næglingnartose, Gudib taimak næglingmattigut, uvaguttauk nægliktigērtuksaugivogut.

12 Gudemik tækkomajokatsengilak. Nægliktigēkupa, Gude illupthingnētsainarpok, næglingningalo illup-tingne namaksivok.

13 Mattomanget kanjilerpogut, tapsomanētsainarap-ta, tamnalo illupthingnēdlune, Annernerminik tunnitsivi-gingmattigut.

14 Tækkolaunerdlutalo kigligiudsivogut, Atātab Ernek tillilaungmago piuliklerteokovlugo sillaksoarmiun-nik.

15 Nelliet Jesuse Gudib erneringmago kigligiudsijok, Gude tapsomanētsainarpok, tamnalo Gudemēdlune.

16 Gudiblo næglingninga uvaptingnut, kaujimavlugo okperivavut. Gude næglingniövok; næglingnermētsainartorlo, Gudemētsainarpok, Gudelo tapsomanēdlune.

17 Tamattomunga næglingnek namaksivok uvaptingne, kувiasutekarkovluta uvloksame erkartuivingme; sorlo tamna-īnet, taimainivogut sillaksoarme tamatto-
mane.

18 Næglingnek erksinermik illakangilak, næglingneruble namaksijub erksinek annitipa; erksinek āmianartomik illakangmet. Erksijuble, næglingnek namak-sitingila.

19 Nægligilavut, tapsoma nægglekārmattigut.

20 Okartokarpet, Gude nægligijara, kattangutiminiglo ōmisuktok, tamna sēglotojoksövok. Kattangutine tækkoane næglingingikuniuk, kannok Gude nægliginajarkauk tækkolungitane?

21 Mattomingalo perkojakarpogut tapsomanget, Gudemik nægligosuktub, kattangutinetauk nægligijeksaringmago.

KAPITEL V.

Pingasut kigligiudsijut.

NELLIET Jesuse Kristuseōjomik okpertok, Gudemit erniangövok. Tapsomingalo ernijomik nægligosuktub, tapsomangettauk erniangojok nægligigiva.

2 Mattomanget kaujilerpogut, Gudib kittorngangit nægligigaptigik, Gude nægligiguptigo, perkojangillo mallikuptigik.

3 Gudemut næglingnek tamædsa, perkojangit mallikaptigik; perkojangillo ajornangilet.

4 Gudemit erniangōjut illunatik, sillaksub innunginnut ajugaungmetta; okpernivullo ajugauniövok sillaksub innunginnut.

5 Sillaksuble innunginnut kina ajugauva, kissime Jesuse Gudib Ernerijanganik okpertok?

6 Tamna tagva, tikkitok immermiglo aungmiglo pivlune, Jesuse Kristuse; immermik kissianeungitok, immermigle aungmiglo (pivok). Annernerlo tamnavok nellonaijajok, Annernek miksekärniöngmet.

7 Pingasuöngmetta killangme kigligiudsijut: Atäta, Okauserlo, Annernerlo ajunginek; pingasullo tapkoa atausiövut.

8 Pingasuttauk kigligiudsivut nuname: Annernek, immerlo, auglo; pingasullo tapkoa attautsemut pivut.

9 Innuit kigligiudsiningit okperiguptigik, Gudib kigligiudsininga anginersauvok; Gudib kigligiudsininga tamædsa, Ernerminik kigligiudsilaurame.

10 Gudib Erninganut okpertub, kigligiudsinek tamanna illumiutariva. Nellietä Gude okperingikuniuk, sæglotunerarpa, kigligiudsinek okperinginamiuk, Gudib kigligiudsininga ernerminik.

11 Tamædsalo kigligiudsinek, innötsemik naksaungitomiik Gudib tunnitsivigingmattigut; innöserlo tamanna Erninganëpok.

12 Gudib Erninganik pekartok, innötsemik pekari-vok; Gudib Erninganik pekangitok, innötsemik pekanginivok.

13 Tamattominga aglagvigilaukpapse okpertose Gudib Erninget attinganut, kaujimakovluse, naksaungitomiik innösekarapase, okperkovluselo Gudib Erninget attinganut.

14 Tamædsalo sungërtutiksavut tapsomunga, sumiglonët tuksiarangapta idluarijanganut, tussängmattigut.

15 Kaujimagaptalo, tussängmattigut, sumiglonët kennugupta; kaujimavogut, pijomajavut tapsomanget pingmigaptigo.

16 Nellietä kattangutine idluitullitillugo tækkoguniuk, idluitullingipet tokkonartomiik, tamna tuksiarle, tagva Jesuse tunnijiniarpok innötsemik taipkonunga, tokkonangitomiik idluitullilauktunnut. Idluitullinekar-pok tokkomut, tamanna pivlugo tuksiartokarkovlugo okangilanga.

17 Idluitut tamaita ajortulliniövuť; idluitullinekarporlo tokkonangitomik.

18 Kaujimavogut, Gudemit erniangojok ajortullingilak; Gudemille erniangojok, ingminik udsertorpok, ajortublo (Satanasib) aktorniængila.

19 Kaujimavogut Gudemit pigapta, sillaksublo inungit illunamassiatik ajortomut illingavut.

20 Kaujimavogulle, Gudib Erninga tikkisimangmet, sillatunekartipätigullo miksekärtok illitarilugo, miksekartomēnivogut Erningane Jesuse Kristuseme. Tamna Gudiövok miksekärtok, innötseölärmelo naksaungitomik.

21 Kittorngärsuit Gudeungitut allarsigik. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGITA AIPANGIT.

Arnak okpertok annerimajok kittorngangillo pillorekojavut.

ANGAJOKAUNEROJOK, arnamut Kyriamut annerimajomut kittornganginnullo, tapkoa nægligijakka miksekärnermut; kissimalo pinanga, illunatigletauk miksekärnermik illitarksimajut.

2 Miksekärnek illupthingnētsainartok, issokangitomullo uvaptingnētsomärtok pivlugo.

3 Gudib Atātab Nalekablo Jesusib Kristusib, Atātab Erningēt saimarsautiminut, napkinengnerminullo, ulapirsautiminullo illagilisetök, miksekärnermelo næglingnermelo.

4 Kuviasukpunga angijomik, kittorngavit akkorngænne arvertartunnik miksekärtome nachvalaurama, sorlo Atātamut perkojamik tunnitsiviögapta.

5 Mannalo kennuvagit arnak, nutāmik perkojamik sorlo aglagvigingilagit, pigiarninganille pijaptingnik, nægliktiġġektuksaugapta.

6 Tamædsalo næglingnek, innōniarapta perkojanganut. Tamædsa perkojak, tussaumajase pigiarninganit, innōniarkovluse tapsomane.

7 Tammartitsijut unnuktut sillaksoarmut pingmetta, Jesuse Kristusemik uvingingme tikkitomik kigligiudsingitut. Taimnauvok tamartitsijok Antikristuseōvlune.

8 Udsertoritse, sennamaniptingnik tamaikonnata namaktomigle akkiksarsikovluta.

9 Tappatōjok, Kristusiblo ajochertusinganētsungnērlune, tamna Gudekangilak; Kristusib ajochertusinganētsainartok, tamna Atātamiglo Ernermiglo tamangnik pekarpok.

10 Illipsingnut tikkitokarpet, tamattomingalo ajochertusemik okālangipet, tamua iglupsingne inniksarsitinasiuk, salutinagolo.

11 Tapsomina salutitsijub taipsoma ajortulliningit illangiubvigingmagit.

12 Unuktunnik aglagutiksakaralloartunga illipsingnut, aglangnulle aglaumullo pijomananga: nerriukamale tikkitsomavluse kannermut okarvigiluse, kuviasungnivut namaksekovlugo.

13 Kattangutivit (arnab) annerimajub kittorngangita salutipātit. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGITA PINGAJUNGIT.

Gajusib pilloringninga okautigijauvok.

ANGAJOKAUNEROJOK, Gajusemut næglingnartomut, tamna nægligijara miksekärnermut.

2 Næglingnartotit omæt! illünägut innötsiarkovagit atsuilulitillo; sorlo tarnit pilloringnartomut pingmet.

3 Angijomigle kувiasutekalertunga kattangutit tikkinamik, miksekärnīt okautigingmatsuk, miksekärnerme innöniaravit.

4 Anginersamik kувiasutekangilanga mättomanget, tussarangama kittorngamnik miksekärnerme innönartunik.

5 Næglingnartotit omæt, kattangutigēnut tækkorngartennullo illiornīt, attaruilivlutit pivotit.

6 Tapkoa næglingnīt okautigilaukpæt illagēnut; idluartomik pivotit ingergajut tapkoa takkoaksakartikangne idluakutaunermik Gudib sāngane.

7 Tapsoma attinga pivlugo aularmetta, nellojunnillo sumiglonēt tigusilaungilet.

8 Taimaitunnut tagva angajokaujuksauvogut, miksekärnermik pekattaunialerluta.

9 Illagēt aglagvigilauktakka: Deotrefesible, angajokaunerōjomajub tapkonane, illelliungilätigut.

10 Taimaimet tikkikuma, pinniarninganik erkaittismārpara, kannok illiormet, okālagaladlarlarmelo maimaitunnik okautekartok uvaptingnik, taimaituinanginivok. Kattangutit nangminek illelliungileit, innerterlugillo illellioromajut piveit, illagēktunnillo pingudlarpeit.

11 Næglingnartotit omæt, ajornek mallingniarnago pit, ajunginerle. Ajungitullijok Gudemit pivok; ajortullijub Gude tækkungila.

12 Demetriuse (ajungitomik) okautigijauvok tamainut, miksekärnermullo aglæt; uvaguttauk kigligiudsigivogut, illipselo kaujimavose, kigligiudsinivut okpernar-met.

13 Unnuktunnik aglagutiksakaralloartunga; aglagvigijomangilagille aglaumut sullungmullo.

14 Nerrupungale tækkojomavlutit killamik, kannermut okarkattigēngniaramnuk.

15 Ullapirsautib illagilitit. Illännärkartut salutipätit. Salutikit illännärkartut attingit tailugit.

JUDASIB AGLANGIT.

Okpernek sokkosijuērkovlugo.

JUDASE, Jesusib Kristusib kivganga, Jakobusiblo nukkā (aglalaukpok) kaikojaumajunnut, ivsornaititaumajunnut Gudeme Atātame, sapputijaumajunnut Jesuse Kristusemut.

2 Gudib angijomik näpkigilise, ullapkoserluselo nægililisetök.

3 Erdlingnartose, aglagvigigapse piulijaukattigēnipingnik; pijariakarasugijara aglangnut makkonunga kaib-larluse, okpernek ivsornaitunnut pititaumajok, serngnigilugo pikovluse.

4 Innuut illangit pingitsertorlutik illaumetta, taipkoa pivlugit sivornivaksoangagut aglaksimavok, tamattomuna pitlartaujomängmetta; Gudekaromangitut pivakka, Gudipta saimarsauta attornerlukkamitsuk kangunartoksoar-

mut, missiarutigællugolo Nalegavitōjok Gude Nalega-
vut Jesuse Kristuse.

5 Erkaititsomavapsele, mattominga kaujimagalloar-
tose: Innuit Nalekab piulidlarkärlugit nunamit Egipte-
nemit, kingorngane nungutipeit, taipkoa okpingitut.

6 Engelittauk sivorlek attannionitik sapkonamitsuk,
iglotigle kemmaklugo pijut, kellerutinnut issokangitun-
nut tærtome kumergosiupeit, angijomut uvloksab erkar-
tuiviksanganut.

7 Sorlotauk Sodoma. Gomorrало iglugaseksuillo erka-
nētut, makkotitunak arnarniartoksoarmik, uvinimgut as-
siniarlutik pijut, tækkojeksangortitauvut, pitlartaulerlutik
ikkomamik kamitsuitomik.

8 Taimaktauk tapkoa sinnektomajut, uvinitik ivsor-
nartipeit, Nalekelle nachogivlugit, nalegaunerillo mittau-
tigiveit.

9 iMichaelible, Engelit angajokangeta, Satanase akke-
rartoramiuk, okausudlarlugo Mosesib timinga pivlugo,
okausek mittautauartok erkartorlugo sapperpa, okar-
porle: Nalekab pitlarniarlitit.

10 Tapkoale mittautekadlarput, kaujimangitaming-
nik; nellungitatigle ingergarmik, tamakkonunga as-
serorsarput ingmingnik, nergjutitut sillatunekangititut.

11 Kappianamēk tapkonunga! Kainib apkota attora-
mitsuk, Balaamiblo tammarninganut perkutiniaromamut
kattekkivut, pikablanernmingnelo Koratut nungutaulerput.

12 Tapkoa mamaitoksōjut kувiasuluktut nerrekattigi-
gamise iktōratik nerridlarlutik: nuvujaavut immekangi-
gut annoremūt ingergartitaujut; napartōvut palliōvlutik
paungakangitut, māggoērtorlutik tokkovut, amangittigut
nusuktauvut;

13 Sorlo immakbiub malliksoangit kappoalidlartut
kangusutigijeksamingnik; uvloritset maungatuinak pijut,
taipkonunga tāktub tāktoksoanga issokangitomut kumer-
gutaavok.

14 Enochele aglæt, Adamemit 7 ōjok, nellautainerivok
tapkoninga, okarame: Ahak, Nalegak aggerpok ivsor-
naitut unnuktoksuit tausendeokattartut illagællugit,

15 Erkartoriartorlugit illunaita, Gudekaromangitullo

tamaita pitlarlugit, ajortulliningita Gudeērutijut illiorningit tamaita pivlugit; Gudekaromangitut ajortoliksuit okausiludlangmettalo tapsomunga, tamaita pivlugit.

16 Tapkoa avamudlarlutik passitekatsainarput, ikligu-nermingnut arvertarlutik; kanningillo piblingaitunnik okāladlarput, adsigēngititsivlutik innungnik, sumik tigusijomagamik.

17 Illipsele, erdlingnartose, okautsit ipkoa erkarniar-sigik, Nalegapta Jesusib Kristusib Apostelingita sivorng-agut okauserijangit;

18 Okarvigingmasse, uvlut kingorliksanginne mittau-tekartokaromāngmet, Gudeērudsijunnik ikligu-nerming-nut innoniartunnik.

19 Tapkoa, ingmingnik ingmikōrtartitsijut, uvinitui-nauvut, annernekangitut.

20 Illipsele, erdlingnartose, illipsingnik idluarsainia-ritse okpernipsingnut ivsornainerojomut, tuksiarluselo Annernermut ajunginermut.

21 Gudiblo næglingninganētsainaritse, neriugilugolo Nalegapta Jesusib Kristusib nāpkininga, innotsemut nāk-saungitomut.

22 Adsigēktiniarnagillo, illangit nāpkiningnarmik pi-niarapsigik,

23 Illangille sivorasārdlugit piuliniarapsigik, ikko-mamit nusungniarlugit; omigilugolo annorāk uviningmut ipektajok.

24 Tamnale, illipsingnik sapputsijungnartok passijek-saunase, sakkertiluselo kēnaminut ānanaudlartomut pit-lartautaililuse kuvasungnermut;

25 Gude tamna, sillatojotōjok, Piulijivut, nalengnar-sile ussornarnarsilunelo, ajugaunerōlunelo, pitsartunerō-lunelo, manalo, issokangitoksoarmullo! Amen.

JOHANNESIB

TÆKKOTITAUNINGIT.

KAPITEL I.

Kristusib tikkitsomärninganik.

TAMÆDSA Jesusib Kristusib tækkotitangit, Gudib tunnijangit tapsomunga, tækkotiutigilugit kivegaminut, killamik nelliutukset, tamakkoalo nellonailiveit, Engeline tilligamiuk kivegaminut Jahannesemut.

2 Tamna kigligiudsilaupok Gudib okausinganik, Jesuselo Kristuse okautigivlugo, tamainiglo tækkojaminik.

3 Piulijauvok, tamna attuarsijok, tapkoalo tussartut okautsinnik tamakkoninga nellautsijomärtunnik, torkorlugillo aglaksimmajut makkonane; nelliuninget kannimet.

4 Johannese (aglakpok) illagēnut 7 nut Asiametun-
nut: Saimarsaumik ullapirksaumiglo pekaleritse tapsomangit mattomanetomit, tamattomanelauktomillo, aggeromärtomillo Annernernillo 7 nit tapsoma iksivautaksoangit sānganetunnit;

5 Jesusemillo Kristusemit tamna nertornartovlune kigligiudsijōvok, tokkungajunnillo erniāngokārtok, nalegauerōjorlo attannivingnut nunametunnut; tapsoma nægligilaupkātigut ubvarlutalo ajorniptingnit aungminut,

6 Attannivingortilutalo ajochertuitilaupkātigut Gudemut Atātaminullo: tamna nertortaule ajugaunerōlunelo issokangitomit issokangitomot. Amen.

7 Ahak, aggerpok nuvujettigut, ijillo illunatik tæk-kojomärpæt, tapsomingalo kappisilauktut aglæt, innukattigëllo nunaksoarmiut illunamassiatik aväladlaromärput. Illa, Amen.

8 Uvanga Alfaövunga Omegauvlungalo, pigiarneövlungalo naggatauvunga. Nalegak okarpok, tamattomanetok, tamattomanelauktorlo, aggeromärtorlo ajugakangitovitöjok.

9 Uvanga Johannese, kattangutisetauk illangiutekatauylunga kappiasungnermiglo, nalegauvínigiglo, Jesusiblo Kristusib kennuërsarninganik, kikkertametunga Patmusemik attelingme, Gudib okausinga pivlugo, kigligiudsinerlo Jesuse Kristusemik pivlugo.

10 Annernermētunga Nalekab uvlungane, tunnumnelo nippersoarmik, sorlo tiptulaumik tussartunga,

11 Okartok: Uvanga Alfaovunga Omegauvlungalo, sivorliovlungalo kingorliovunga. Tækkojettillo aglakit makpertennut, ätautikillo illagēnut Asiametunnut 7 innut, Efesusemetunnut, Smyrnametunnut, Pergamusemetunnut, Tyatirametunnut, Sardusemetunnut, Filadelfiametunnut, Laodiseametunnullo.

12 Keviarpunga tagva tækkosaromavlunga nippersoak okalajok uvamnūt, nakit pingmangat. Keviaramalo nennergoabvingnik 7 nik Goldinnik tækkovunga:

13 Nennergoabvillo tapkoa 7 it kerkane attautsemik tautulerpunga, innub erninga adsigiva; tamna annorarsimmajok angijoktamik, keterusersimmavlungalo sakkianmigut keterūmik Goldemik.

14 Niakoale nujangillo kakkortaksovut saukab merkungititut, aputitut, ijigiglo ikkomab ikkoalāningatun-ituk;

15 Ittiggangillo kakkorlertun-itut, aumaksimmajotitut kieksaume, nippingalo sorlo köksub nippingatut,

16 Tallerpingminullo uvloritset 7 it tigumiarpeit, kanninganillo annijokalaukpok saviksoarmik ipiktoksoarmik, igluktut kēnalingmik, kēnangalo sekkinertut kingarnartot kaumaridlapok.

17 Tækkolerapkolo ittigganginnut ochovunga tokko-

jotut; tallerpingminulle pattiklunga, okarvigivangalo: Erksiniarnæk, uvanga sivorliovlungalo kingorliovunga,

18 Omartungalo. Tokkolauktunga, ahak, innovunga issokangitomit issokangitomot, tåktoksoarmullo tokkomullo pērulekarpunga.

19 Tækkojettit aglakit, tamattomanelo-itut, kingornganelo nelliutukset.

20 Uvloritsello 7 it tallerbimnetut tækkojavit nellonarninget pivlugo, nennergoabvillo 7 it Goldit pivlugit. Uvloritset tapkoa 7 it Engeliövut illagēktunnut 7 innut, nennergoabvillo tapkoa 7 it tækkojettit illagēktovut 7 it.

KAPITEL II.

Illagēnut Efesusemetunnut, etc.

ILLAGET Efesusemiut Engelinget aglagvigiuk: Uvloritsennik 7 nik tallerbingminut tigumiartok, nennergoabvit 7 it Goldit akkorngane arvertartok, imak okarpok:

2 Piniarnitit semnanillo kennuērsarnillo kaujimmavakka, ajortullijullo kennuērsarvigijungnanginangne, Apostelionermingniglo okartut, taimainatiglo öktolaurangne, nachvarlutillo sæglotojoksöngmetta.

3 Kunmutuilutit, kennuērsarlutillo attera pivlugo sennavotit, merngortorlaunæglo.

4 Erkartuitiksakarpungale illingnut, nægligosungnek sivorlek sorærangne.

5 Erkailerit, sunamit kattengneravit, kakkialerillo, piniarnerit sivorlit pisärlugit. Pingikuville tikkisärniarpagit, nennergoabvit inninganit pingulugo nutsomärpara, kakkialingikuvit.

6 Mattomingale pekarpotit, omigigangne Nikolaitit piniarningit, tapkoa uvangatauk omigigivakka.

7 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut: Sålakalertok, tāmna nerrititsomavara napartomit omanartomit, Gudib Paradisinganetomit.

8 Illagēt Smyrnamiuṯ Engelinget aḡlagvigiuk: Sivor-liōvlnelo kingorliōjok, tokkolauklunelo omarmijok, imak okarpok:

9 Piniarnitit kaujimmavakka, kappiasungnillo, aklunillo (nauglo akluitotit) mittautaunillo okartunnut Judionermingnik, taimainatiglo, Satanasible ajochertuivinganut illingavut.

10 Sivoraginiarnagit nelliellonēt, kappianartut illingnut nelliutukset. Ahak, illapse illangit parngnanērsimavingmut Satanasib pititsomārpeit, ōktortaukovluse, kappiasuktitaukovluselo uvlunnik 10 nik. Sokkosijuirelille tokkomut, niakotemik ōmanartomik tunnuitsivigijo magapkit.

11 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut: Sālakalertok, tamna tokkub aipanganut kiksarti-tauniaengilak.

12 Illagēt Pergamusemiut Engelinget aḡlagvigiuk: Ipiktomik igluktut kēnalingmik saviksoalik, imak okarpok:

13 Sullijatit kaujimmavakka, nunakarnillo nane, Satanasib iksivautaksoanget inningane, atteralo attavigigangne, okpernerlo uvamnūt missiarutiginago uvlunne ipkonane aḡlæt Antipase attaruilivlune uvannik kigligiudsijok tokkotaungmet illipsingne, Satanasib innekarviane.

14 Illārsuanigle erkartuitiksakarpunga illingnut, tagvane innukuttekaravit Baalamib ajochertutanik nalektunnik, tapsoma Balak ajochertormago, Israelib kittornganginnut aporviksasiorkovlugo, nerrekovlugit Gudeungitunnut tunnergutinnik, assiniarkovlugillo.

15 Tainaktauk innukuttekarmigavit, Nikolaiut ajochertusinginnik nalektunnik, tamanna omigivara.

16 Kakkialerit, pingikuville tikkisārniarpagit, sorsugiartorlugit kanerma saviksoanganut.

17 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut: Sālakalertok, tamna nerrititsomavara Mannamik ijsimmajomik, ajungitomiglo kigligiudsigijomavara; kigligiudsinermullo attermik nutamik aḡlaksimmajomik, kimut illitarijaungitomik, innuet kissime (illitariva).

18 Illagēt Tyatiramiut Engelinget aḡlagvigiuk: Gu-

dib erninga ikkomab ikkoalaningatut ijekartok, ittiggali-
glo kakkorlertun-itunnik, imak okarpok :

19 Piniarnitit kaujimmavakka, nægligosungnillo, kiv-
gartornillo, okpernillo, kennuērsanillo, sullidlaravillo
kingorlit pivalliarlutik sivorlinit.

20 Illārsuanigle erkartuitiksakarpunga illingnut, arnā-
luk Jesabele nellautaijovlune okartok, innertinginangue,
ajochertuineluganget kivgakka uiverivlugit assiniarkov-
lugit, nerritiniarlugillo tunnergutinnik Gudeungitunnut.

21 Nellutomiglo tunnitsivigilauktara, kakkialerkov-
lugo anguniarnerminik, kakkialeranelo.

22 Ahak, innangavingmut egipara, kappianartoksoar-
mullo pitilugit tapsomiga arnarnialauktut, kakkialingi-
kunik piniarnermingnik.

23 Kittorngangillo annaulugit tokkotsomavakka. Il-
lagēllo illunatik nellojungnērnarpānga, taktoniglo omæt-
tinniglo kiglissiniartok uvangaugama, illunaselo ingmi-
kōrluse piniarvigijomārpapsee illiornerijapsingnut.

24 Illipsele okarvigivapsee, assiselo Tyatirametut, ta-
mattominga ajochertusekangitut, ittijunniglo Satanasib
issumanganik kaujimmangitut (okaramik) : assianik oku-
maititsimermik illitsivigijomangilapsee.

25 Pekarnissele sapkunarassigik, tikkitsearilunga.

26 Sālakalertorlo, perkojamniglo attaruilijok naggatik-
samut, tamna nalegangortitsomavara nellojunnut,

27 Taipkoningalo attanniotitsiniartok kikkiengmut
ajaupiamut, machasiortublo illulerkutingititut serkomitso-
mārpeit,

28 Sorlo Atatamnūt tunnitsiviogama, uvloritsamiglo
kausiomik tunnitsivigijomavara.

29 Siatiggub tussarligit, Annernerub okausingit illa-
gēnut.

KAPITEL III.

Illagēnut Sardusemetunnut, etc.

ILLAGELLO Sardusemiut Engelinget aglagvigiuk : Gudib annerninginnik 7 nik, uvloritsenniglo 7 nik pekartok, imak okarpok : Piniarnitit kaujimmavakka, attekara-vit omartomik, tokkangavlutillo.

2 Pigālerit assitillo tokkojomajut nekkoksitiniarkit ; piniarnitit Gudemut namaksitsiangitut nachvarapkit.

3 Tamanna piviugo erkainiarit pigilauktarnik tussarlauktarniglo, tamakkoalo mallingniarkit, kakkialerlutillo. Pigārniængikuvit tikkidlarniarpagit tigliktotut, Stundit nellienne tikkidlarniarmangapkit nellojomärpet.

4 Innukuttekarpotittauk ikkitunnik Sarduseme, anno-ramingnik ipektotitsilaungitunnik, tapkoalo arvertarkat-tigijomärpänga kakkortanik annoratsijarlutik, tamatto-minga nellopkotinginamik.

5 Sälakalertok, tamna kakkortanik annorärtitauniar-pok, attingalo pērniængilara omanartut aglait makper-ninganit, attingalo okautigijomavara Atatamnut Enge-linginnullo.

6 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagē-nut.

7 Illagēt Filadelfiamiut Engelinget aglagvigiuk : I-mak okarpok Heiligeojok, miksekartok, Davidib pēruta-nik pekartok ; pallangairudsarsijorlo nellietta pallanga-gungnangitanganik ; pillangērsijorlo nellietta pallangē-rudsarungnangitanganik.

8 Piniarnitit kaujimmavakka. Ahak, upkuērudsilauk-tunga illingnut, nellietta pallangērungnangitanganik ; pit-sartunekaluārsukavit, okauseralo nalelaukpet, atteralo missiarutigilaungilet.

9 Ahak, Satanasib ajochertuivianit illangit pitiniar-pakka, okartut, Judionerningnik, taimainatiglo, sæglov-lutigle pijut. Ahak, illiorvigijomavakka, tikkekovlugit,

ittikavit sanganut tuksiarlutik, illitarksilerlutiglo igvit nægligigapkit.

10 Naletsainalaurangne okausek kennuërsarnimnik, uvangatauk sapputijomazivagit òktornartub nelliutivik-sanganit sillaksoarmiunnut tamainut tikkitsomärtomit, òktorlugit nuname nunakartut.

11 Ahak, aggerniarpunga killamik; pigijarnik sapkusitaililit pit, niakotiksarnik tigusi-jokarkonnago.

12 Salakalertok, tamna sukkangortitsomavara Gudima iglungane, tamattomangelo kingorngane annijungnërnarpok. Gudimalo attinga aglagomavara tapsomane, Jerusalemiblo nutåb attinga, Gudima iglogaseksoanget, killangmit akkartok, Gudimnit, atteralo taimna nutåk.

13 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagënut.

14 Illagët Laodiseamiut Engelinget aglagvigiuk: Amen, imak okarpok nertornartotojok miksekartovlunelo kigligiudsijok, Gudib pingortitangita pigiarninget.

15 Piniarnitit kaujimmavakka, niglingitotillonët kid-singitotillonët; kannoktøk niglilitit kidsilutillonët!

16 Nerromikaville, niglernæglonët kidsernæglonët, kannimnit orriaromärpagit.

17 Imak okausekarpotit: Aklui-punga pitakaluar-pungalo sōngojunnik, ajoksatsengitunga; nellovlutillo ajud-laravit tækkominaidlalarpillo aklujoksōlarpillo, tautungitolarpillo, annorakarnæglo.

18 Pivagit tagva, Goldemik ikkomamut sujungaiti-taummajomik pissiniarkovlutit uvamnit, akluilervlutit, kakkortaniglo annorånik attitilutit, annoråkaninivit kang-unarninga sakkerkonnago, ijikiglo mingoarkik ijigiksautiksamut tautukovlutit.

19 Pitlarlugit kaujisarpakka nægligijakka. Taimaimet attaruililit, kakkialerit.

20 Ahak, upkuametunga avilortarlunga. Nippimnik tussartokarpet upkuërlunelo tamna itterviginiarpara, Kommunionemiglo nerrekattigilugo, tapsomalo nerrekattigilunga.

21 Sålakalertok, tamna tunnitsivigijomavara iksiva-

kattigilunga iksivautamne: sorlotauk uvanga sālakali-lauktunga, Atatagalo iksivakattigilauktara iksivautangane.

22 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut.

KAPITEL IV.

Gude iksivautaksoarme iksivajok killangme, Johannesib tækkova.

TAMATTOMA kingorngane tækkovunga, ahak, upkuamik angmartaulertomik killangme; nippelo sivorlek tussalauktara uvamnūt okartok, sorlo tiptulaut, tamna okarpok: tamaunga majorarit tækkotitsomagapkit matoma kingorngagut nelliutuksennik.

2 Tagvaēnak annernermetunga. Ahaglo, iksivautaksoak illijaulerpok killangme, iksivautaksoarmelo attausek iksivavok.

3 Iksivajub tapsoma tautua sorlo ujaraktut Jaspisetut Sardisetullo; iksivautaksoarlo ajagutaub illummava tautua Smaragdtun-itok.

4 Iksivautaksoarlo illumavættauk iksivautet 24 git, iksivautennelo tapkonane angajokaunerojut 24 git iksivavut, kakkortanik annorāggit, niakunginelo niakutekarlulik Goldenik.

5 Iksivautaksoarmillo annivut, kaumalaglo kalluglo nippillo; nennergutillo 7 it ikkomaggit ikkoalagivut iksivautaksub sangane, tapkoa Gudib Annerningit 7 ōjut.

6 Iksivautaksublo sangane Glaseojartomik immarbiksoakartok, allikutun-itomik, iksivautaksublo kerkāgut, avatāgullo iksivautaksub nergjutekarpok sittamanik, sāmigullo tunnumigullo illunaitigut ijilingnik.

7 Nergjullo sivorlek Loewetun-itok, nergjullo aipanga nochatun-itok, nergjullo pingajuet kēnakartok innuktut, nergjullo sittamanget nektoraliktut tingijotun-itok.

8 Nergjutillo tapkoa sittamet attunit issarokarput pingasujortunnik, illumikullo illunane ijiggit, innilangajung-

nangerput soræratik okausekarput: Heilig, heilig, heiligeovok Gude, Nalegak, ajugakangitovitojok, ilauktok, tamattomanelo-itok, aggeromärto. 9

Nergjutillo nertolerangamitsuk nakorivlugolo kujagiviklugolo iksivautaksoarme iksivajok, issokangitomit issokangitomut innojok;

10 Pamaktervigivæt angajokaunerojut 24 git iksivautaksoarme iksivajok tuksiarvigivlugolo, issokangitomit issokangitomut innojok, niakotitiglo egipeit iksivautaksub sanganut, okalavlutik:

11 Nalegak, igvit nellopkotingivitojotit nertornarnermik, nalengnarnermiglo, pitsartunermiglo pigilutit; igvit tamaitarsuit pingortilanrangne, igvillo perkogangne ilerput, pingortisimavlutiglo.

KAPITEL V.

Aglait 7 it nakkitsutiggit.

AGLANGNIK makpertennik iksivautaksoarme iksivajub tallerbinganetunnik tækkogivunga, illungitigullo kangitigullo nakkitsimmajunnik, nakkitsutinnut 7 innut.

2 Engeletauk pitsartojoksoak tækkogivara, nippersoarmut okaladlartok: Makpertet ukkoa makperlugit nakkitsutingillo serkomilugit, kina nellopkotingika?

3 Killangmiunik nunamiuniglonët, nunab attanetuniglonët pijokangilak makpertet ukkoa makperungnarlugit tækkunärlugillonët.

4 Uvangelo kugviolaukpunga angijomik, nellopkotingitokangimet makpertet ukkoa makperlugit, attuarlugillo tækkunärlugillonët.

5 Angajokaunerojut illanget okarvigivānga: Kugviornæk; ahak, Loewe Judab kinguvanga, imna Davidib amānga, sālakarsimmavok; makpertet ukkoa makperlugit, nakkitsutingillo 7 it serkomilugit.

6 Tækkogivunga, ahaglo iksivautaksub kerkane nergjutillo sittamet, angajokaunerojullo akkorngane, Saugär-

sungmik nangertomik, tokkotaujotun-itomik, naksukarlune 7 nik, ijekalarmelo 7 nik, tapkoa Gudib annerningit 7 it, tillijaujut nunennut tamainut.

7 Tapsomalo tiguartorpeit (aglait) makpertet iksivautaksoarme iksivajub aggangita tallerbinginnit.

8 Makpertet tigumagit, nergjutit sittamet taipkoa, angajokaunerōjullo 24 git pāmakterput Saugārsab sanganut, illunatiglo attunit Harfēkarput illulerkutekarlutiglo Goldenik iserluanerutiksamik tættætunnik, tamædsa ivsornaitut tuksiarningit.

9 Imgerumiglo nutamik imgerput, okalavlutiglo: Igivit nellopkotingivitolutit makpertet tiguvlugit, nakkit-sutingillo angmarlugit; igvit tokkotaugavit, aungnullo Gudemut pissiarilauraptigut sunatuinarnit kinguvāngnullo, okauselingnullo, innugaseksoarnillo nellojunnullo;

10 Koenigeortilutalo ajochertuijungortipaptigut Gudibtingnut, Koenigeoniarpogullo nunaksoarmiunnut.

11 Tækkogivunga, nippemiglo tussarlunga, Engeli-vaksoarnit iksivautaksub avatanit, nergjutillo avatanit, angajokaunerojullo avatanit; unnurningillo zehntausendit zehntausendērtorlutiglo, tausendillo tausendērtorlaukput,

12 Nippersoarmullo okartut: Saugārsuk tokkotaujok, nellopkotingivitojok pigilugit pitsartunerlo, akluinero, sillatunerlo, sōngonerlo, nalengnarnerlo, nertornarnerlo, nakorijaunerlo.

13 Pingortitello illunamadsiatik killangmiullo nuna-miullo nunab attanetullo, immarbiublo illuanetut tamaita, tussartakka okausekartut iksivautaksoarme iksivajomut, Saugārsungmullo: Kujānarsile nalengnarsilunelo, nertornarsilunelo, ajugauvijotōvlune issokangitomit issokangitomit.

14 Nergjutillo tapkoa sittamet okarput: Amen. Angajokaunerojullo 24 git pāmakterlutik tuksiarvigivæt, tam-na issokangitomit issokangitomit innojok.

KAPITEL VI.

Nakkitsutit 7 it angmartaulerninginik.

TÆKKOGIVUNGA, nakkitsutit ipkoa illanget Saugärsub angmarpa. Nergjutillo sittamet ipkoa illanget tussarpara, sorlo kallub nippinganut, okartok: Tækkojartorit.

2 Tækkogivunga, ahaglo, kakkortamik horsemik, tapsomalo kängane iksivajok pitiksiliartok, niakotemiglo tunnitsiviolertok, ajugakaranelo ailerpok, sälakarnialerdlune.

3 Nakkitsutillo aipanget (Saugärsub) angmarmago, nergjutit aipanget tussartara, okartok: Tækkojartorit.

4 Horsiblo aipanga aupalluktak annijok, tapsomalo kängane iksivajok tunnitsiviolerpok ullapirksautekarungnërtidlugo nuname, ingminullo innuartigëlerkovlugit, saviksoarmiglo tunnitsiviolertok.

5 Nakkitsutillo pingajuet (Saugärsub) angmarmago, nergjutit pingajuet tussartara, okartok: Tækkojartorit. Tækkogivunga, ahaglo, kernertamik horsemik, tapsomalo kängane iksivajok kittitauningnik tigumiartok.

6 Nippelo tussartara, nergjutit taipkoa sittamet akkorngænnit, okartok: Weitzenik öktut attausek kënaujärsungmik attautsemik akkekariakarpok, Gersteniglo öktutit pingasut kënaujärsungmik attautsemik akkekariakarpok, orksuglo Weinelo asserorniarnagik.

7 Nakkitsutillo sittamanget (Saugärsub) angmarmago, nergjutit sittamangeta nippinga tussartara, okartok: Tækkojartorit.

8 Tækkogivunga, ahaglo, horsemik kattängajomik, tapsomalo kängane iksivajok, tokkomik attekartok, täktoksublo aipariva. Tapkoalo ajugautitaulerput nuna-metut sittamaulilugit sittamaingit tokkoniarlugit, saviksoarmullo, känguermullo, tokkonartomullo, nunablo pis-suktinginnut.

9 Nakkitsutillo tellimanget (Saugärsub) angmarmago,

tækkovunga Altarib attāne Gudib okausingit pivlugit, kigligiudsinitiglo tamakkononga pivlugit tokkotaulaunktut tarnninginnik.

10 Nippersoarmut nibliadlarput okarlutiglo: Nalegak heiligeojotit miksekartovlutillo, kannok akkunērtorsoarmik erkartuingilatit, aukput akkiniarutiginago taipkonunga nunametunnut?

11 Attunit tapkoa tunnitsiviolerput annoramik kakkortamik, okaudsaulermilutik, sulle nelliutomik annikitomik merngoērserkovlugit, kivgaukattingit kattanguitingillo sulle tokkotauniartut tapkotitunak illagilugit, namaksekārtinnago.

12 Tækkogivunga, nakkitsutit 6 inget (Saugārsuub) angmarmago, ahaglo, nuna sajukpiladlalerpok, sekkinerlo tāktoksolerlune, sorlo merkunik pōksaksoatut, takkerlo auktun-ilertok.

13 Killaublo uvloriangit nunamut kattekpūt, sorlo nartub Feigub Feigine kattektinamigit annorērsoarmut aulataujaraigame.

14 Killaglo kemmavok sorlo aglait imusersimmajut, kakkello, kikkertello illunaita nūta lerput innimingnit.

15 Koenigillo nunametut, nālegaksuillo, akluitoksuillo, angajokaviksuillo, songojullo, kivgaujullo, kivgaungitullo illunatik ijertoriarput, kairosungnelo kakkello kongnāngine,

16 Okarlutiglo kakkennut imnaksoarnullo: Sittorvigittigt mattuluta iksivautaksoarime iksivajub kēnanganit, Saugārsuublo ningausinganit,

17 Uvloksoak ningautsiviksanga nelliutingmet, kinalo sōngojungnarka?

KAPITEL VII.

Gudib kivgangita nertornartut nakkitsutitauninginnik.

MAKKOA kingorngatigut Engelit sittamet tækkogivakka, nangertut nunaksub terrekungine sittamane, tigumiartut nunab annoringinnik sittamanik, annore an-

nordlerkonnago nunamut, immanullonēt, napartullo nel-
lienut.

2 Engelittauk assinget tækkogivara, nuilertok sek-
kerngub nuilervinganit, tamna Gudib tokkosuitub nak-
kitsutanik pekartok, nippersoarmut nibliadlarpok Enge-
linut sittamanut, nunalo immarbiklo akkunarniarlugik
tunnitsiviomajunnut.

3 Okarlunelo: Nuna akkunarniarnago immarbiklonēt
napartullonēt, Gudibta kivgangit nakkitsutilugit kaungi-
tigut pikärtinnata.

4 Nakkitsutitaulertullo unnurningit tussartakka, hun-
dert 44 tausendit nakkitsutisimmajut, tamainit Israelib
kinguvāngita abvaviningit.

5 Judab kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsutisim-
majunnik; Rubenib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Gadib kinguvānginnit 12 tausendinik
nakkitsutisimmajunnik;

6 Asserib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsutisim-
majunnik; Naftalib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Mannasib kinguvānginnit 12 tau-
sendinik nakkitsutisimmajunnik;

7 Simeonib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsuti-
simmajunnik; Levib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Isascharib kinguvānginnit 12 tau-
sendinik nakkitsutisimmajunnik;

8 Zabulonib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsuti-
simmajunnik; Josefib kinguvānginnit 12 tausendinik
nakkitsutisimmajunnik; Benjaminib kinguvānginnit 12
tausendinik nakkitsutisimmajunnik;

9 Mattoma kingornthane tækkogivunga, ahaglo, innu-
giartorsoarnik, kiitlugit pijungnartokatsengilak, nello-
junnit tamainit, innugaseksoarnillo, ingmigolingajunnillo
okauselingnit, iksivautaksub sangane nangertunnik, Sau-
gārsublo sangane, annorarsimmajunnik kakkortanik, ag-
ganginelo Palmenik tigumiarlutik,

10 Nippersoarmut nibliadlarpot okarlutiglo: Piulik-
lernek pinga tapsoma iksivautaksoarme iksivajub, Gu-
dibta Saugārsublo.

11 Engelillo illunatik nangerput iksivautaksoak illumavlugo angajokaunerojullo illumavlugit, nergjutillo sitamet illumavlugit, pāmakterlutiglo iksivautaksub sanganut, Gude tuksiarvigivæt,

12 Okarlutiglo: Amen, nakorijaunerlo, nalengnarnerlo, sillatunerlo, kujanarnerlo, nertornarnerlo, pitsartunerlo, ajugakanginerlo Gudivut pigiligit, issokangitomit issokangitonnut. Amen.

13 Angajokaunerojut illanget kiovlune uvamnut okarpok: Ukkoa kakkortanik annoraggit kikut? nakillo pivæt?

14 Kiovaralo: Nalegak igvit kaujimmavet. Ama okautivānga: Ukkoa tagva, kappianartoksoarmit pijut, annoratiglo erortulaukpeit, kakkorsardlugillo annoratik Saugārsusb aunganut.

15 Tamanna pivlugo Gudib iksivautaksoanget sanganeput, kivgartorlællø uvlotillugolo unnuamelø Tempeelingane. Iksivautaksoarmelo iksivajub kollangiarvigēnarniarpeit.

16 Kāgunguērlutiglo immerugunguērnīarput, sekkinermullo kiāgunguāngilet, kiāb assianullonēt.

17 Saugārsusb iksivautaksub kerkānetub pairiniarmagit, tesiorlugillo immiub omanartub puailāvinginut, kugviernerillo tamaita Gudib allarterniarpeit ijinginnit.

KAPITEL VIII.

Engelit 7 it tiptulautiggit.

NAKKITSUTIT 7 inget (Saugārsusb) angmarniagø killangme nippekartailivok Stundib koppangane.

2 Engelinik 7 nik tækkovunga, tapkoa Gudib sanganut pivut, tiptulautiniglo 7 nik tunnitsiviolerput.

3 Engelillo assinget sakkerpok, Altarib sennianut pivlune, iserluanerutiksab illulerkuta Golde tigumiarpa, unnuktunniglo iserluanerutiksennik tunnitsiviolerpok, tunnijerkovlugo ivsornaitut illunatik tuksiarninginut, Altareme Goldeme iksivautaksub sangānetome.

4 Iserluanerutiksablo pujoa ivsornaitut tuksiarningit illagællugit kongmuarpok Engelib agganginnit Gudemut.

5 Engeliblo iserluanerutiksab illulerkuta tiguva, illulerlugolo ikkomamik Altaremit, navilugolo nunamut. Nippersoakalerpok tava, kalluglo, kaumalaglo, nunab sajukpiladlarningalo.

6 Engelillo 7 it tiptulautinnik 7 nik piggit opalungersimmalaukput tiptulausijarniarlutik.

7 Engelillo sivorlinget tiptulausijarpok. Nettakonalerpok tava, ikkomamiglo, aungmiglo akkusimmajomik nunamut katteklutik. Napartut pingasuulilugit pingajungit ikkitaulerput nungulugit, (nunablo) nutajoktungit tamat ikkomamut nungulugit.

8 Engeliblo aipanga tiptulausijarivok. Kakkaksoatun-itok ikkomamut ikkoalajok immanut tava pi-ärpok, immarvik pingasuulilugo pingajuet aungolerpok.

9 Immanelo omajut pingasuulilugit pingajungit tokkovut, umiakswillo pingasuulilugit pingajungit asserortaulerput.

10 Engelit pingajuet tiptulausijarivok. Uvloriaksoak tava killangmit kattekpok, nennergutsoatun ikkoalajok, kõggullo pingasuulilugit pingajungit, puailavillo tupvigiveit.

11 Uvloriak tamna Wermuthemik (sungarmik) attekartok, tapkoa immangit pingasuulilugit pingajungit sungilerput. Innuit unnuktoksuit tokkovut immanginnut sungimetta.

12 Engelit sittamanget tiptulausijarivok. Sekkinek tava pingasuulilugo pingajuet, takkerlo pingasuulilugo pingajuet, uvloritsello pingasuulilugit pingajungit annaujaulerput, tamakkoa pingasuulilugit pingajungit täktokso-lerput, uvlok pingasuulilugo pingajuet kaumaksarungnêrlugo, unnuarlo taimainivok.

13 Engeletauk tækkovlugolo tussartara, killaub kerkagut tingijok, nippersoarmut okarlune: kappianamek, kappianamek, kappianamek numametunnut, tiptulautit assingita nipplinginnut, Engelit pingasut sulle tiptulausijartukset nelluiningine.

KAPITEL IX.

Uvloriamik killangmit kattektomik.

ENGELIT tellimanget tiptulausijartok. Uvloriarlo tava tækkovara killangmit kattektok nunamut; tamna tunnitsiviolertok përumik immehtarvingmut nettekangitomot.

2 Immehtarvik nettekangitok mattuërmago, iserluksoak immehtarvingmit annivok, sorlo iserluk kiæksautersoarmit, sekkinerlo sillalo täktoksolerpuk immehtarviub iserlunganut.

3 Iserlungmillo piglertakalerpok nuname. Tapkoa pitsartutitaulerput sorlo Scorpionit nunametut pitsartunekarningititut.

4 Okautsaulerpullo, ivgit nunametut nutaijoktullonët, napartorlonët asserorkonnagit, innuille kisseta, Gudib nakkitsutanik kaungmiutekangitut.

5 Tunnitsiviolerivut, tapkoa tokkotaililugit, anilekteradlarlugille takkit tellimet navlugit, anilekteradlartauningillo sorlo Scorpionib innuk kappilerpago anilekteradlarnalaukpok.

6 Uvlune taipkonane innuit tokko kennerasuarniarpæt, nenninagolo, tokkojomanermik kajungilarniarput, tokkuble kemmångniarpeit.

7 Piglertet tapkoa illinganingit horsetitut sorsugiartorlutik opalungersimmajutitut, niakomikullo pitaggit niakotitun-itunik Goldeojartunik, kēnakartullo innuit kēnangititut.

8 Nujakarlutiglo arnet nujangititut, kigutekarlutiglo Loewetitut.

9 Sagvingmiutekarlutiglo kikkieksoatun-itomik, issarungitalo nippingit keaksorningit kemuksit horsiggit unuktut nippingititut sorsugiartorangetta.

10 Pamiokartuttauk Scorpionetut, pamiungillo kakki-lauteliolaukput, tapkoalo pitsartunekarput innuit kappiasuktidlarlugit, takkit tellimet navlugit.

11 Nettekangitub Engelinga Koenigivæt, tapsoma attinga Ebræerit okausingine Abaddonemik, Grichillo okausingine attekarpok Apollionemik.

12 Kappianavik attausek annigorpok ; ahak, kappianavik magguk sulle tamattoma kingorgane nelliutsomärpuk.

13 Engelit 6 inget tiptulausjarivok. Nippe tava tus-sartara Goldib Altaringet Gudib sanganetub terrekonginnit sittamanit,

14 Tamattoma Engelit 6 inget tiptulautilik okarvigiva: Kellerüdsarkit Engelit ipkoa sittamet kelleksorsiumajut köksub Euphratib senniane.

15 Engelit tapkoa sittamet kellerüdsartaulerput, Stundemut, uvlormut, takkemut, Jahremut, opalungersimmajut innuit pingasuulilugit pingajuingit tokkolugit.

16 Sorsuktuksello horsit känginne iksivajut unnurningit 200 Millioneölauput, unnurningillo tussarlaufpakka.

17 Taimaglo horsit täkkolaukpakka känginnelo iksivajut, sagvingmintekarpit ikkomalingnik tungojoktalingniglo, orksorotilingniglo, horsillo niakungit Loewit niakungititun-itut, kanninginnillo ikkoma, iserluglo orksorolo annivut.

18 Pingasunut tapkonunga innuit pingasuulilugit pingajuingit tokkotaulerput, ikkomannullo, iserlungmullo, orksoromullo, kanninginnit annijunnut.

19 Pitsartuningit kannermingnemetta, pamiungillo kuglugitset adsigiveit, niakokarlutiglo, tapkonunga akkunaisarput.

20 Amiakokalaukporle sulle innungnik, kappianartunut tamakkonunga tokkotaungitunnik, kakkialingitunniglonēt aggamik piniarningit pivlugit, Satanaselo, Gudingoello Goldit, Silberillo, kakkorlillo, ujarkello, kejuillo sennammajut, tautugungnangitullonēt, tussarungnangitullonēt, arvertarungnangitullonēt tuksiarvingingmagit.

21 Kakkialilaungitullotauk immuarnerningnik, angakulliarnerningniglo, assiniarnerningniglo tiglingnermingniglo.

KAPITEL X.

Engele aglårsungnik makpersimmajunik tigumiartok.

ENGELIT assinget sōngojoksoak tækkovara, killangmit akkartok, nuvuja amorariva ajegutarlo niakoanetok, kēnanga sekkinertun-itok, ittiggangillo sokatitut ikkoma-liktitun-iput.

2 Aglårsungnik makpersimmajunik aggangminut tigumiartok, ittiggangminullo tallerbingminut immarbik tutiva, saumingminut nuna tutilugo.

3 Nippersarmut nibliadlarpok, Loewetut errinarloa-kijadlartotut, nibliadlarnerlo sorærmet, kalluit 7 it nibliavut nippinginut.

4 Kalluillo 7 it nippitik annijarērmattikit, aglaromalauktakka, nippele killangmit pijok tussartara, uvamnut okartok: Nakkitsuserkit 7 it kalluit okausingit tapkoa aglangniarnagit.

5 Engelible tækkojama immarbingmelo nunamelo nangertub, aggane tallerpingne issakpeit killangmut:

6 Makkiterlugo taiva issokangitomit issokangitomit innojok pingortitsilauktok killangmik pinginniglo, nunamik pinginniglo, immarbingmiglo illuanetunniglo uner-tuivlune nelliutokarungnērtomik;

7 Uvlullo ipkoa Engelit 7 ningeta tiptulausijarvianut illingajut nelliutikpetta, tagva Gudib nellonarninga namaksijomārpok, sorlo tapsoma kigligiutigilaungmagit kivgaminut Profetekuttiminullo.

8 Nippelo killangmit tussartara ama okautivānga, okarlunelo: Ailerit, tigusijartorlntillo aglårsungnik makpersimmajunnik Engelib immarbingmelo nunamelo nangertub agganginnit.

9 Tagvale Engele aivigivara okautivlugo: Aglårsungnik ukkoninga tunnitsiviginga. Okautivanga: Pikit ēlugillo pīt, nātseriniarpātillo, kanternele igupset orksungititut mamarniarput.

10 Aglårsuillo makpertet tamakkoa Engelib aggang-

innit pigapkit, ēvakka, kannimnelo igupset orksungititut mamarlaukput; ēgapkille natseritilerpānga.

11 Okautivāngalo: Ama nellautaijuksaugivotit innugaseksoarnut, nellojunnullo, ingmigolingajunniglo okauselingnut, Koeniginullo unnuktunnut.

KAPITEL XI.

Kigligiudsijuk magguk.

TUNNITSIVIOLERPUNGA suvlolingmik ajaupiatun-itomik, okautsauvlungalo: Nikovilutit, ōktoruk Gudib Tempelinga, Altarelo, takkamanelo tuksiartut.

2 Tempelible sillatanetok pinago ōktorniængilet, nellojunnut tunnijaumangmet, iglugaseksuillo ivsornaitut tulerajaromärpeit takkit 42 git navlugit.

3 Uvannik kigligiudsijuk magguk tunnitsivigijomagivakka, nellautainiarkovlugik uvlut 1260 git navlugit, pōngnik attisimmavlutik.

4 Taipkoa napartōvuk magguk orksulik, nennerguteojuglo magguk ikkoalamajuk nunab Gudinget sangane nangertuk.

5 Tapkoningalo akkunaijomajokarpet, ikkoma tava kannigingnit anniniarpok, omigijitik nungulugit, tapkoninga akkunaijomajokarpet, tamna taimailiortauvlune tokkoteksauvok.

6 Tapkoa pitsartunekarpuk killak parngnanērlugo sillalukonnago nellautaivigijængme uvlunginne, pitsartunekarpuktauk immek aungolertidlugo, nunalo annaulugo kappianartunnut sunatuinarnut, pijomajarangamik.

7 Kigligiudsinitik namaksigunikik, nergjutsu nettekangitorsoarmit nuijub sorsugomärpak, sālagivlugiglo tokkoniarlugiglo.

8 Timigiglo tokkungajuk sillatuinarmeniarpu igluga-seksuit angijoksuit apkosiningænne, annernelingnut taijauvok Sodomamik, Egyptenemiglo, tagvane Nalegavut kikkiektortauvok senningajolingmut.

9 Innugaseksuillo, innukattigēlo ingmigolingajunniglo okausiggit, nellojullo illangita timigik tokkungajuk tækkojomārpakit, uvlune pingasune, sittamangeta koppanga tikkilugo, illijaukojomanatikillo timigik tokkungajuk illuvermut.

10 Nunamelo nunakartut kувiasutigijomārpakit serilutiglo, tunnergutinniglo tujoktigēgomārput, kiglīgiud-sijuk tapkoa magguk kappiasutilaungmattigik nuname nunakartut.

11 Uvlullo pingasut, sittamangeta koppanga tikkilugo nangmetta, Annernerub omanartub Gudemit tuavidlune illumiktipak, ittiggangmingnullo nangilerlutik, erksinermik angijomik tava illumertaulerput tapkungninga tautuktut.

12 Nippersoarmiglo killangmit tussarpuk, tapkungunga okartok: Tamaunga majoraritik. Majorarpuk tava nuvujakut killangmut, omigijingita tækkovakit.

13 Tagvaenak nuna sajukpiladlarpok angijomik, iglugaseksuit tellimaujortolilugit tellimaujungit ochovut, tokkotaulerlutik nunab sajukpiladlarninganut innuit 7,000 dit, amiakut koaksangadlalerput, nertordlerlutiglo killaub Gudinganik.

14 Kappianarviub aipanga annigorpok, ahak, kappianarviub pingajuksanget tuavi nelliutilarpok.

15 Engelillo 7 inget tiptulausijarpok. Nippersuit tava tussartaulerput killangme, okartut: Sillaksub attanniovingit perkutautitauvut Nalegapingnut Kristusinganullo, tamnalo nalegauviksoniarpok issokangitomit issokangitomut.

16 Angajokaunerojullo 24 git, Gudib sangane iksivajut iksivautamingne, pāmakterput Gude tuksiarivigilugo,

17 Okarpullo: Kujagidlarpaptigit Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit, tamattomane itotit, ilauktotillo, itsomārtotillo, pitsartujoksonit attorangne nalegautiluttillo;

18 Nellojullo kanningajadlalerput, ningaumajarnille nelliutilerpok, tokkungajullo erkartortauniarvinget, kivgettillo Profetekuttiillo ivsornaitullo, atterniglo nalektut,

mikkijullo angijullo akkileromagangne; asserorlugillo nunamik asseruilauktut.

19 Gudiblo Tempelinga killangme upkuërtaulerpok, Testamentingello iklervinga tækkuksauvok Tempelingane, kaumalakalerpok, nippersoakalarmelo, kallidlalarmelo, nuna sajukpidlalarmelo, nettakonadlalarmelo.

KAPITEL XII.

Drachemik aupaluktamik.

KILLANGMELO nellunaikutaksoak sakkerpok: Arnak sekkinermik annorarsimmajok, takkerlo ittiggangita attanetok, niakominelo niakutekarlune uvloritsennik 12 nik.

2 Tamnalo singaijok, nibliadlarlune ernnisukame, angijomiglo ãniajok ernnivlune.

3 Nellunaikutab assia sakkerpoktauk killangme; ahak, Drachemik angijomik aupaluktamik niakokarlune 7 nik, naksukalarmelo 10 nik, niakominelo niakotekarlune 7 nik.

4 Pamiominullo uvloritset pingasuulilugit pingajuingit nusukpeit, nunamullo egilugit. Drachelo tamna arnab ernnisuktub sanganut pivok, ernnjarërtuarpet, kittornganga nerrijomavlugu.

5 Ernnermiglo angutiärsungmik ernnivok, nellojunnik tamainik aulatsijuksamik sakkomut kikkiengmut. Kittorngangalo aularudsaulertok Gudemut iksivautanganullo.

6 Arnarlo kemmavok innukajuitomut, tagvane Gudib inniksarsiortilaukpa, tagvane nerrititaukovlugo uvlut 1260 git navlugit.

7 Angijomiglo sorsuktokalerpok killangme: Michaelib Engelingitalo Drache sorsugvigingmatsuk, Drachiblo engelingitalo sorsugvigiveit,

8 Sälakalugatik, inniksanginniglonët nachvartokarungnërpok killangme.

9 Drachelo angijok annititauvlune egिताulerpok, kug-

lugiatokāk attekartōk Teufelemik, Satanasemiglo, sillaksoarmiunnik tamainik asserorsaijok, egitaulerpok nuna-mut, engelingillo egitaulerivut.

10 Nippersoarło tussartara, imak okartok killangme : Mana piuliklernek, pitsartunerło, nalegaunerło, ajugakangerło Gudibta Kristusingalo pigilerpeit, kattangu-tiptingnik passiklertok kattektitaungmet, tapkoninga passiklertok Gudib sangane uvlotillugolo unnuamelo.

11 Sälagidlarpælle Säugarsub aunganut, kiglīgiudsi-nerijamiglo okausinginnut, innotsitiglo ivlerilaunginami-git tokkomut aglæt.

12 Taimaimet kuviasugitse killait, illipselo tapkonane innekartose. Kappiasungniarpulle nunametut, immar-biksoarmetullo ; Satanase akkarmet illipsingnut, angi-jomik ningausilik kaujimmagame sivikitomik nelliunekar-nerminik.

13 Drache nunamut kattektitaunerminik tækkogame, arnak angutiärsungmik ernnilauktok unangmiva.

14 Nektoraliktun-itunik issarungnik maggungnik ar-nak tunnitsiviolerpok, tingilerkovlugo innukajuitomut inniksaminut, tagvane nerrititaukovlugo nelliutome attau-tseme, nelliutungnelo maggungne, nelliutublo koppang-ane, kuglugiab kēnanganit.

15 Kuglugiab kannerminit immeksoak (kōksoatun-itomik) annipa arnab tunnuagut ipititsomavlugo.

16 Arnarle nunab ikkajorpa, kannine aitarlune kōksoak ēva, Drachib annitanga kannerminit.

17 Drachib tagva arnak ningaumajarvigiva aivlunelo, tapsoma kinguvangita amiakungit sorsugiartorvigijomav-lugit, taipkoa Gudib perkojanginnik nalektut, kiglīgiud-sijullo Jesuse Kristusemik.

KAPITEL XIII.

Nergjumik 7 nik niakokartomik. Immarbiublo sinane sior-kane nangilerpunga.

NERGJUMIK tækkovlunga immarbingmit kakkijomik niakokarlune 7 nik, naksukarlunelo 10 nik, niakunginnelo niakotinnik 10 nik pilik, niakunginnelo mittautekarnerub attinginnik (aglaksimajokalaupok).

2 Nergjullo tækkojara, Pardeletun-itok, ittingakalar-melo nennoktut, kanningalo Loewib kanningatut. Drachiblo pitsartumerminik tunnitsivigiva, iksivautaksoarmi-niglo attannionerminiglo.

3 Niakungitalo illanget sorlo tokkonartomut ikkilersimmajok tækkovara, ikkingalo tokkonartogalloak mamilaupok, nunaksoarmiullo illunatik tattamminiaru-tigivæt nergjutsoak.

4 Drachelo tuksiarvigivlugo, nergjumik pitsartutit-sijok, tuksiarvigigivælo nergjut okarlutik: Nergjut tamna kia adsigivauk? Kialo sorsugvigijungnarkauk?

5 Kannermik tunnitsivioltok okauseksoakalerlune mittautiksenniglo, tunnitsiviolerlune sorærkonnago takkit 42 git navlugit.

6 Kannine angmarpa mittautiksarlune Gudemut, attinganiglo, tupiksoanganiglo, killangmiunniglo mittautekarlune.

7 Tunnitsiviogivok ivsornaitut sorsugvigilugit, sãlagilugillo. Pitsartutitaugivok kinguvarænuit illunainut, ingmigolingajunniglo okauselingnut, nellojunnullo.

8 Tuksiarvigivættauk nunaksoarmiut illunatik, attingit aglaksimmangitut sillaksub pigiarninganit Saugãrsub tokkotaupub aglanginne omanartunne.

9 Siutelijokarpet tussarle.

10 Parngnanẽrsimmavingmut pititsijok, parngnanẽr-simmavingmut pijeksaugivok; saviksoarmut tokkotsijok,

saviksoarmut tokkoteksaugivok. Tagvane ivsornaitut kennuërsariakarput okpernekarlutiglo.

11 Nergjutib assia nunab illuanit nuijok tækkogivara, maggungnik naksukartok saugärsutut, okausekartok Drachetut.

12 Tamainiglo attanniotitsivok nergjutut sivorliojetut tækkoane, nunalo tapsomanelo nunakartut pitipeit tuksiarvigekovlugo nergjut sivorlek, tokkonartomik ikkilik mamisimmajomik.

13 Nellunaikutaksoarniglo pivok, ikkoma aglæt kil langmit kattektipa nunamut, innuit tækkoane.

14 Nunamiut tammartidlugit nellunaikutet pivlugit, tunnitsivionine piniarkovlugit, nergjutsu tækkoane, okautsivigivlugillo nunab nunagijangit, adsiliniarkovlugo nergjut taimna, saviksoarmut killersimmajok omagalloarlunelo.

15 Tunnitsiviogivok nergjutsu adsinga annernekar-tilugo, nergjutsu adsinga okarungnarkovlugo, piniarkovlugo nergjutsu adsinganik tuksiarvekaromangitut tokkotaukovlugit.

16 Tamaitalo imailiortipeit, mikkijullo angijullo, ak-luitullo aklujullo, kivgaungitullo kivgaujullo nellunaikuserlugit tallerpingitigut kaungittigullonët.

17 Pissiniartokarkonnago niuvernartokarkonnagolonët, taimak nellunaikusersimmajok kissiane, nergjutsu attinganiglonët, attinget nummeringaniglonët.

18 Tagvane illissimmanartok, sillatunekartu nellietatapsoma kittiligut nergjutsu nummeringa, innub nummeringatut-imet, nummeringalo 666 övok.

KAPITEL XIV.

Saugärsungmik illagëngninganiglo.

AMA tækkogivunga Saugärsungmik Zionib kakkangane nangertomik, tamnalo 144,000 dit illagivæt, tapsomalo atatanget attinganik aglaksimmajokarput kaunginne.

2 Nippelo killangmit tussartara, sorlo koksuh nippinga, sorlotauk kallidartuh nippinga, nippelo tussartara Harfesijartotut Harfemingnut nipjausijarangamik.

3 Imgerusertämik imgerput, iksivautaksub sangane, nergjutillo sittamet, angajokaunerojullo sangine, imgerutalo tamanna assingita illinniarlugo ajorpæt, tapkoa 144,000 dit kissimik illipæt, nunamit pissiängöjut.

4 Tapkoa tagga, arnennut ipektotissimmangit; uigasungogamik Saugärsuglo namut pijarandet mallikpæt. Tamakkoa pissiängövut innungnit, sivorlerpängolerlutik Gudemut Saugärsungmullo.

5 Nellangaitomiglo kanningine nachvartokalaungilak, pitlareksausuinamik Gudib iksivautaksoandet sangane.

6 Engeletauk tækkogivara, killaub kerkagut tingijok, issokangitunnik okautsinnik tussarnertunnik pilik, okautigijeksenik nuname nunakartunnut, nellojunnullo, ingmigolingajunniglo okauselingnut, innungnullo tamainut;

7 Nippersoarmullo okarpok: Gude koksasungniarvigissiuk nertorsiuglo, akkiniarviksanga nelliutingmet; tuksiarvigissiuglo killangmiglo, nunamiglo, immarbingmiglo, immiublo puilävinginnik pingortitsijok.

8 Engeliblo assiet mallikpa, okarlune: Ochommavok, ochommavok Babilone iglugaseksuit angijut, nellojullo tamaita immertinamigit assiniarnerme Weininganik.

9 Engeliglo pingajuak tapkoa mallikpakit, nippersoarmullo okarlune: Nelliet nergjut tamna, adsingoangalo tuksiarvigigunilik, nellunaikutaniglo kaungmikut aggangmikullonët tigusigune,

10 Tamna immeromärpok Gudib ningausinget Weininganik, akkulertusimmangitamik ningausinget ermgusiärsunganut kovijaujomik; äniatitauniarlunelo ikkomamut orksorotelingmut, Engelit ivsornaitut, Saugärsuublo tækkoane.

11 Anianingello iserlunga kangattaromärpok issokangitomit issokangitomot; innilangajungnanginivut uvlotilugolo unnuamelö, nergjutemik tapsomina adsingoangalo

tuksiarvekalauktut, attingello nellunaikutanganik nelliet illelliolaauktok.

12 Tagvane ivsornaitut kennuëninget; tagvane Gudib perkojanginnik nalektut Jesusemullo okpertut.

13 Killangmillo nippe tussartara, okarvigivānga: Aglagit: Piulijauvut tokkungajut, Nalekame tokkojut, manamit. Illa Annernek okarpok, merngoërserniarmetta sullijamingnit, piniarningitalo mallikpeit.

14 Tækkogivunga, ahaglo, nuvuja kakkortak, nuvu-jamelo iksivajok attausek, innub erninganik adsekartok, niakomine niakutekartok Goldemik, kibluimiglo ipikto-mik tigumiartok.

15 Engeliblo assiet Tempelemit annijub nippersoarmut nibliadlarvigiva, nuvujab kanganetok: Annaulerit kibluitingnut, kattersoilutillo, kattersoiviksak nelliutingmet, nuname kattersorekset pannermetta.

16 Nuvujablo kangane iksivajub nunab kangagut annaulerpa kibluitiminut, nunalo kattersoiviolerpok.

17 Engeletauk assia annigivok Tempelemit killangmetomit, tamnatauk kibluisijarivok ipiktoksoarmik.

18 Engeletauk assia annigivok Altaremit, tamna nãlegaujok ikkomamut, nibliadlarlune ipiktoksoarmik kiblutilingmut okartok: Annaulerit kibluitingnut ipiktorsoarmut, Traubit (kelleksaujet) weiniggit nuname pëjarlugit, paungangit innersimmangmetta.

19 Engelib tava annaulerpa kibluitiminut nuna kangagut, pëjarlugit nunab akkerungit weiniggit, ëgilugillo Gudib nakkitervivaksoanganut ningausilingmut.

20 Nakkiterut tamna nakkitertauvoik iglugaseksuit sillatane, auksoak tava kōkpok nakkiterumit horsit kingmiartangit tikkilugo, nunab sivitunerijangit 1600 stadinit. (Meilenik 13 nik).

KAPITEL XV.

Kappianarnernik kingorlernik 7 nik.

NELLUNAIKUTABLO assia tækkovara killangme, tamna angijoksojok tattamnadlarlune: Engelit 7 it, tapkoa kappianartunnik kingorliksennik 7 nik pekartut; tamakkonunga Gudib ningausinga namaksimangmet.

2 Tækkovlungalo sorlo immarbingmik Glasemik, ikkomamik akkusimajomik, tapkoalo sālakalauktut nergjumik adsingoanganiglo, nellunaikutanganiglo, attingello nummeringanik, nangerlutik immarbiub Glasib sinane, Gudiblo Harfinganik tigumiarlutik.

3 Imgerputtauk Mosesib, Gudib kivganget imgerutanik, Saugårsublo imgerutanik, okarlutiglo: Angijoksovut tattamnarlarmiglo piniarnitit Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit; idluartovlutiglo miksekartovut apkosinitit, igvit Koenigeojotit ivsornaitunnut.

4 Kia koksasugviginajangilatit Nalegak, akkit nakorilugo? Kissivit heiligeojotogavit. Nellojut illunatik tuksiariartorviginiarmattit, akkiniarnitit nellonërsimmangmetta.

5 Tamakkoa kingorngane tækkogivunga, ahaglo, kigligiudsinerub Tempelinget tupinga killangme mattuërtaulerpok.

6 Engelit 7 it kappianartunnik 7 nik pekartut Tempelemit annivut, attisimmavlutik annoranik satunniik ipeктаungitunnik kakkortanik, sagvingmikullo keterusersimmajut keterutinu Goldenut.

7 Nergjutillo ipkoa sittamet illangeta Engelit 7 it tunnisvivigiveit illulerkutinnik Goldenik 7 nik, tættætunnik Gudib issokangitomit issokangitomot innojub ningausinganik.

8 Tempelelo iserlungmik tættælerpok Gudib ānanau-ninganut pitsartuninganullo. Tempelelo ittervigilugo nellienullonēt ajornarpok, kappianarnerit 7 it, Engelit 7 it najortangit namaksekärtinnagit.

KAPITEL XVI.

Illulerkutit tættætut Gudib ningausinganik.

TEMPELEMILLO nippersoak tussartara, okartok Engelinut 7 inut: Illulerkutit Gudib ningausinganik immaggit kovijartorsigik nunamut.

2 Sivorliub kovijartorpa illulerkutime immanga nunamut. Kappianartoksoarmik asseromartomik tava ajuadlalerput innuit, nergjutsuub nellunaikutanganik pekarut, adsingoanganiglo tuksiarvekartut.

3 Engeliblo aipanget illulerkutime immanga koviva immarbingmut, tamna aungolerpok tokkungajub aungatut; omajomiglo tarnekartut illunatik tokkovut immane.

4 Engeliglo pingajuæk illulerkutime immanga koviva kõgunnut puailävingnullo, aungolerput tava.

5 Immiub Engelinga tussartara okartok: Nalegak, idluartoksovoitit tamattomane itotit, ilauktotillo, heiligeojotit taimak erkartuigavit;

6 Ivsornaitut Profetekuttitillo aungit, tapkoa kovilaungmagit, aungmik immertilaurivettit, taimaititanjaria-kangmetta.

7 Engelib assiatauk Altaremit tussartara okartok: Ahammarik, Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit, erkartuinitit miksekartovlutiglo idluartovut.

8 Engelillo sittamangeta illulerkutime immanga koviva sekkinermut, tamna pititaulerpok innuit õlugit ikkomamut.

9 Innullo õnadlalerput kieksoarmut, Gudiblo attinga mittautigivæt, kappianartunnut tamakkonunga naleganjok, kakkialingilello tapsominga naleklutik.

10 Engelillo tellimangeta illulerkutime immanga koviva nergjutsuub iksivautanganut. Attanniovingalo tåktoksolerpok, okkatiglo kõveit åniadlarnermut.

11 Gudelo killangmetok mittautigivæt åniadlarnitik ajuadlarnitiglo pivlugit. Kakkialinginivut piniarnermingnik.

12 Engelillo 6 ingeta illulerkutime immanga koviva köksoarmut Euphratemut, immeksoanga tava ipterilerpok, apkotiksaulerkovlugo Koeniginut sekkiniub nuilervianit pijunnut.

13 Tækkogivunga Drachib kanninganit, nergjutsublo kanninganit, nellautaijublo nellangaitub kanninganit annernernik makkojungnartuunik pingasunnik annijunnik, narrajetun-itunnik.

14 Annerniovullo Satanasinnik, tapkoa nellunaikutennik piniartut, annivlutiglo Koeniginut nunametunnut, nunaksoarmetunnullo illunainut kattorsorlugit sorsungniarkovlugit, Gudib ajugakangitovitojub uvloksoangane ipsomane.

15 Abak, tikkiniarpunga tigliktotut. Piulijauvok, erkomanartok annoranelo äkiksimmatidlugo, annorërlune arvertaromanane, kangusutigijeksanga tækkojaukonnago.

16 Kattersulaukpeillo nunab illanganut Ebræerit taijanget Harmageddonemik.

17 Engelillo 7 ingeta illulerkutime immanga koviva sillamut, nippersoak tava killangmit pivok iksivautaksoarmit okartok: pimmajarërpok.

18 Nippersoakalerporlo, kallidlalerlunelo, kaumalalerlunelo, angijomiglo nuna sajukpiladlarpok nellekangitomik, nuna innukalermet taimanget, taimak angitigijomik nuna sajukpiladlalausimmangilak.

19 Iglugaseksuillo angijut pingasuililerput, nellojullo iglogaseksoangit ochovut. Babilonelo angijoksoak Gudemut erkartauvok immertitsomavlugu illungertornadlartub ningautsime ermgsiärsunget weininganik.

20 Kikkertello illunatik kemmavut, kakkenniglo nachvartokangilak.

21 Netakonarsoarle Zentneretun okumaitigijut killangmit kattektoput, innungnut tūput, innuillo Gude mittautigivæt kappianartoksoak netakonartoksoak pivlugu, kappianarninga angijovaksongmet.

KAPITEL XVII.

Aupaluktaksoak anguniartok.

ENGELIT 7 it illulerkutekartut 7 nik illangeta okari-
artorvigivānga, okautivāngalo: kait anguniartoksub im-
maksuit unnuktut kangine iksivajub erkartortauninganik
tækkotitsomagapkit;

2 Tamna Koenigit nuname arnarniagarijanget, nuna-
blo innungit tallaput anguniarninget weininganik.

3 Annernekullo pitipānga innukajuitomut. Arnamik
tækkovunga nergjutsu sub aupaloriktub kangane iksivajo-
mik, illunane atteliksojok mittautiksennik, niakokartok
7 nik, naksukarlunelo 10 nik.

4 Arnarlo annorārsimmajok Scharlachemik, Purpure-
miglo aupaloriktomik; kallersimmajorlo Goldemik, u-
jarkenniglo pivianartoksoarmik, sappangenniglo, erm-
gusiārsungmiglo Goldemik tigumiartok, immalik mak-
kojungnartoksoarmik mamaitoksoarmiglo anguniaruta-
nik;

5 Kaunganelo attek aglaksimmajok: Nellonartok, Ba-
bilonersoak, assiniarnerit makkojungnarnerillo jllunatik
anānanget nuname.

6 Arnarlo tamna tækkovara tallatok ivsornaitut aungi-
nut, Jesusemiglo kigligiudsijut aunginut. Tækkogapkolo
angijomik tattamminiarpunga.

7 Engeliblo okautivānga: Suna pivlugo tattammi-
niarkīt? Okautsomavagit arnab tapsoma, nergjutsu blo
kāmiutanget niakoggub 7 nik, naksuggublo 10 nik nello-
narnigingnik.

8 Nergjut tækkonet, ilauktok, itsungnērpok, ama an-
nijomārpok nettekangitorsoarmit, aijomārlunelo asseror-
taunartovingmut, nunablo innungit (attingit aglaksim-
mangitut aglangne omanartune sillaksub pigiarninganit)
tattamminiarmarput, nergjut ilauktok, itsungnērtorlo,
tækkogunitsuk sulle itok.

9 Tamædsa tukkinganut sillatunekariakarpok. Nia-kut 7 it kakkangovut 7 it, arnab iksivavinget, tapkoalo Koenigeovut 7 it.

10 Tellimet ochosimmavut, attausek tamattomane-ipok, aipa sulle tikkingilak, tikkikune nelliutome aunnikotometsomärpok.

11 Nergjullo ilauktok, itsungnërtorlo, tamna 8 inget, 7 it illanget, aivorlo asserortaunartovingmut.

12 Naksullo tellimanjortut tækkojettit, Koenigeovut 10 it, sulle attanniovingmik pilaungitut, Koenigetitulle attanningortitaujomärput nergjut illagællugo, nelliutub illangane.

13 Tapkoa attausemik issumakarkattigëkput, ajugakanginitiglo pitsartunitiglo pititsomärpeit nergjumut.

14 Tapkoa sorsugomärput Saugärsungmut, Saugärsuble sälagijomärpeit; nalekennut illunainut Nalegaugame, Koeniginnullo illunainut Koenigeogame, illagivællø kaikojaumajut annerimmajullo, okpertullo.

15 Okarvigivängalo: Immeksuit tækkojettit, angvniartub iksivavianetut, tagga innugaseksuit, kattimmajorsullo, nellojullo, ingmigolingajunniglo okausiggit.

16 Naksullo tellinaujortut tækkojettit nergjumetut, omigijomärpæt anguniartok, pëjarlugolo annorërtidlugo, uviningalo nerrivlugo, ikkomamullo nungutsomärpæt.

17 Omættinginnut Gudib tunnit-ivigilaungmagit, issumanga naleklugo, attautsemiglo piniarlutik issumakartidlugit, nergjumullo nalegaunitik pitekovlugo, Gudib okausingit namaksekärtinnagit.

18 Arnarlo tækkojet, tagva iglugaseksuit angijut, attanniojok Koeniginnut nunametunnut.

KAPITEL XVIII.

Babilonib nungutaulerninganik.

KINGORNGANE Engelib assia tækkogivara killangmit akkarsartok, tamna pitsartuneliksoak, nunalo kaudmaksartaulerpok tapsoma kaumaninganut.

2 Aksororlune nibliajok nippersoarmut okarlune: Ochommavok, ochommavok Babilone angijoksoak, Teufeliblo innigimmaletanga, itterviolerlunelo annernernut makkojungnartunnut tamainut, itterviolerlunelo tingmitsennut ivsornartunnut, erksinartunnullo tamainut.

3 Assiniarninganut ningausinerub weininganik nellojut illunatik immermetta, Koenigillo nunametut, tapsomina arnarnialaukput, niuvernartullo nunametut akluilerput ikligudlarninganut angijomut.

4 Nippiblo assia tussartara killangmit, okartok: Tapsomanget annitise innukottikka illangiutekonnase ajortullininginnik, illangiutekonnase kappiasuktitauninginnik.

5 Ajortulliningit äpörmetta killangmut, Gudiblo issu-magiveit idluitulliningit.

6 Akkiniarsigik, sorlo akkinialaungmasse, maggoertorluse piniarninginnik; ermugusiärsungmut tapsomunga immertilaungmasse, maggoertorlugo ullipkitartissiuk akkiniarlugit.

7 Kannok angitigijomik ingminik nertornartikame ikligudlalilauklune, taimak angitigijomik immertitsiniaritise kappianartomik kiksantartomiglo. Omamigut okarmet iksivalorikpunga Koenigib nulliarivänga, uigarnio-niængilanga, tækkoniarnangalo kiksantartomik.

8 Tamanna pivlugo kappiasuktitsiningita uvloksame attautseme tikkidlaromärpæt, tokkublo, kappianartublo, kängnartublo; ötaudlalerlunelo ikkomamut nungutso-märpok. Pitsartudlarmet Nalegak Gude tapsomina erkartuiniartok.

9 Koenigillo nuname tapsomina arnarnialauktut ikligudlarvigilugolo, keaniarpæt kappiaktoadlarutigivlugolo, ikkomangit iserlunga tækkoleramitsuk.

10 Nangeromärpullo kanningitangane kappianarninga erksigivlugo, okarlutiglo: kappianamek, kappianamek iglugaseksuit angijut Babilon, iglugaseksuit songojut! Stundeme attautseme erkartortaunit nellitutingmet.

11 Niuvernartullo nuname, kealugolo uggoridlaromärpæt, niörvgotiksanginnik pissijomajokarungnërmet.

12 Niorvgotiksangit Goldelo Silberelo, ujarkello pivianartut, sappangelo, seidelo, purpurlo, scharlachlo, sunatuinaillo kejungnik thinenik, sunatuinaillo illulerkutit togāt, sunatuinaillo illulerkutit kejungnik pivianartunnik, kakkorlerniglo, kikkiengniglo, marmorniglo;

13 Zinnametelo, Thimianelo, tippigiksoarlo weirau-chelo, Weinelo, orksuglo, sennaukello, weizenelo, nergjutillo, saukello, horsillo, kemutiglo, timillo tokkungajut, innuillo tarningit.

14 Paungaksuillo tarnivit ikligijangit, illingnit kemmaksimavut; tamaitalo namalauktullo ānanaulalauktut kemmaksimavātut, nennisijungnērniallutillo tamak-koninga.

15 Tamakkoningalo niuvernialauktut, akluitigivlugit kanningitome nangeromärput kappiasuktitauninga erksigivlugo, kealutiglo uggoridlaromärpæt,

16 Okarlutiglo: Kappianamek, kappianamek igluga-seksuit angijut, annorarsimmalauktut Seidenik, purpure-niglo, scharlacheniglo, Goldenullo kallersimmajut, ujar-kenullo pivianartunnut, sappangenuillo.

17 Stundeme attautseme akluinerit tamakkoa asse-rorsimmangmetta. Umiaksuillo angajokangit tamaita, innugiartorsuillo umiaksoarnetut, kippalullo illunatik niuvernartut immarbiksoakut kanningitome nangerput;

18 Nibliadlarlutiglo, ikkomangit iserlunga tækko-gamitsuk, okarpullo: Iglogaseksuit angijut, adsingit nauk?

19 Sannillo karngautigiveit niakomingnut, keavlutiglo ogguadlarnerniglo nibliadlarput, okarlutiglo: kappia-namek, kappianamek iglogaseksuit angijut, tapkoa niorv-gotiksattik akluitigilaukpeit illunatik inmarbingme u-miaksoakartut! Stundeme attautseme asserorsimmang-metta.

20 Killak kuviasugit tapsominga, illipsetauk Aposte-lit, Profetillo ivsornaitose, illipse pivluse erkartuinermik Gudib erkartorlaungmagit.

21 Engeliblo sōngojojksuh ujaraksoak serkallitsiviub ujaraktangatut kiviklugo inmarbingmut egipa, okar-

lunelo: Taimak tagvaenak errinasardlugo Babilone iglogaseksuit angijut egitauniarput nennijauniarungnērlutik.

22 Imgertullo, harfesijartullo, nipjausijartullo, tiptulausijartullo nippingit tussartauniarungnērput illipsingne; sennajongojut sennajanginnik illipsingne nachvartokarungnērlune, kaivivillo nippinginnik tussartokarungnērivok illipsingne.

23 Nennerutiblo kaumaninganut kaumaksaijokarungnērivok illipsingne, nullianigosuktublo uinigosuktublonēt nippingit tussartauniarungnērivok illipsingne; Niuvertut illipsingne angajokaksoalaungmetta nuname, angakulliarnipsingnut nellojut tamaita tammartitaulaungmetta.

24 Tapkonanetauk nachvartauvut Profetit ivsornaitullo aungit, illunatiglo nuname tokkotaujut aungit.

KAPITEL XIX.

Saugārs sub nakoridlartauninganik.

TAMAKKOA kingorngæne innugiartoksuit nippersoangit killangme tussarpakka, okarlutik: Halleluja! Piuliklernek nakorijaunerlo, nalengnerlo, pitsartunerlo pigilikit Nalekab, Gudibta.

2 Erkartuiningit miksekartovlutiglo idluartongmetta, anguniartoksoak erkartulaungmago, anguniarnerminut nunamik asseroilauktok, kivgamelo aungit akkiniarutigællugit, tamna pitlalaungmago.

3 Aipanganiglo okarivut: Halleluja! iserlungello kongmuatsainarpok issokangitomut.

4 Angajokaunerojullo 24 git, nergjutillo sittamet ipkoa pāmakterput Gude tuksiarvigivlugo iksivautaksoarme iksivajok, okarlutiglo: Amen, Halleluja!

5 Iksivautaksoarmillo nippe pivok: Gudivut nertorsiuk, tapsomunga kivgaujose nalektullo tamapse, mikkiullo angijullo.

6 Innugiartorsuillo nippingit tussartakka, kōksub nip-

pingatut, kallublo angijoksub nippingatut okartut: Halleluja! Gudib ajugakangitovitojub nalegauvik pigilermago.

7 Kuviasulerta serrilutalo nalengniarlugo; Saugärsuub kattititauvia okpertokottiminut nelliutingmet, nulliek-sangalo ingminik äkiksorsimmavok.

8 Tamnalo tunnitsiviolertok annorarlune ipektoungitomik seidemik ānanamik. (Seidele tamna, ivsornaitut idluartitauningit.)

9 Okarvigivāngalo: Aglagit: Piulijauvut kaikojaunt Saugärsuub Kommunioninganut kattititauviksangingne. Okarvigivānga: Tagga miksekartovut Gudib okausingit.

10 Ittigganginut pāmakterpunga, tuksiarvigijomavlugu. Okautivāngalo: Kammalerit, taimailiornæk kivaugakattigivarma kattangutitillo, (taipkoalo) Jesusemik kigligiudsutekartut. Gude tuksiarvigiuk. (Jesusemigle kigligiudsinek, tagva nellautainerub annerninga.)

11 Killak angmartok tækkojara, ahaglo, horse kakortak, tapsomalo kangane iksivajok, nertornartomik miksekartomiglo attekartok, erkartuijorlo sorsuklune idluartomik.

12 Ijigiglo ikkomab ikkoalaningatut-ituk, unnuktunniglo niakutekartok niakomine; aglaksimmajomiglo attekartok kialonēt kaujimmangitanganik, nangminek kisime.

13 Attisimmajorlo annoramik aungmut serparsarsimmajomik, attinga taijauvok, Gudib okausinga.

14 Sorsuktokudsuillo killangmetut mallikpæt horsit kakkortet kanginedlutik, attisimmavut kakkortennik ipektokangitennik Seidenik.

15 Kanninganillo annijokarpok saviksoarmik ipiktorsoarmik, tapsomunga nellojut unatarkovlugit, tapsomalo nalektiniarpeit sakkomut kikkiengmnt. Gudiblo ajugakangitovitojub illungertorneviksub ningausinget weinih nakkiterutinga tulleromärpa.

16 Attekarivoktauk annoramigullo sibviamigullo aglaksimmajok, imaitok: Koenigeojok Koeniginnut illunainut, Nalegaujorlo nalekennut illunainut.

17 Engeletaук tækkogivara sekkinerme nangertok ; nippersoarmullo nibliadlartok, tingmitsennut illunainut killaub attagut tingijunnut okarlune : Kaititse kattimma-lerluse Gudeviksojub nerrimmavianut.

18 Koenigit angajokaunerojullo uviniginnik nerriluse, sōngojullo uviniginnik, horsillo kanginetullo nerkinginnik, kivgaungitullo kivgaujullo, mikkijullo angijullo, illunatik uviniginnik.

19 Nergjullo imna, Koenigillo nuname, sorsuktokudsoangillo tækkogivakka, kattorsorsimmajut sorsugomavlutik, horsib kangane iksivajomut, sorsuktokudsoanginullo.

20 Nergjut tava tigujaulerpok, illagællugolo nellangaidlune nellautaijok, tækkoane tattamnartullidlalauktok, tamakkonunga tammartilaungmagit, nergjutsu nellunaikutanganik tigusimmajut, adsingoanganiglo tuksiarvekalauktut ; tapkoa magguk omavlutik egitaulerpuk korkumut orksorotelingmut ikkomamut ikkoalajomut.

21 Assingillo nungulugit tokkotaulerput saviksoarmut, horseme iksivajub kanninganit annijomut, tingmitsello illunatik nerrivut taipkoa uviniginnik kægungnērlutik.

KAPITEL XX.

Tokkungajut makkininginnik, erkartuivingmiglo.

ENGELETAUK tækkogivara killangmit akkarsartok, tamna pērumik nettekangitomut pekartok, kellaumgujaksoarniglo aggangminut tigumiartok.

2 Drache tava tigulerpa, kuglugiatokak, tagva Teufele Satanaselo, kellersorlugo Jahrene tausendene.

3 Nettekangitomullo egipa, mattulugolo nellunaikuserlugo mattuet kangagut, nellojunnik tammartitsiniarungnērkvulugo Jahrit tausendit nākārtinnagit ; tamakkoale kingorngane kellerudsartaujariakarpok annikitoārsungmik.

4 Iksivautet tækkogivakka, tapkonunga ingilerput, erkartuinermiglo tunnitsiviolerput, niakoērtaulauktullo

Jesuse kigligiutigilaungmatsuk, Gudiblo okausinga pivlugo, nergjuniglo adsingoanganiglonēt tuksiarvekalaungitut, nellunaikutanganiglonēt tigusilaungitut kaungmigut, aggangmigullo; tapkoa tarniglit tækkogivakka: tapkoa omarput Kristuse nalegautekattigivlugo Jahrene tausendene.

5 Tokkungajulle assingit omartitaungilet, Jahrit tausendit nākārtinnagit. Tamædsa makkinerub sivorlinga.

6 Piulijauvok tamna ivsornaitovlunelo makkinerub sivorlinganik illangiutijok, taimaitomut tokkub aipanga pitsartunekangimet, Gudemullo Kristusemullo ajocher-tuijomārput nalegautekattigællugolo Jahrene tausendene.

7 Jahrit tausendit nākpetta, Satanase kellerudsartaulerpok parngnanērsimmavingminit.

8 Aijomārlunelo nellojut tammartitsartorlugit nunaksub terrekongine sittamanetut, Goglo Maḡoglo kattersorniarlugit sorsugiartorkovlugit, unnurningit sorlo immarbiub sināt siorangititut.

9 Nunab naternaksoanganut pivut, ivsornaitullo sorsuktokudsoangita tangmarviksangit, iglugaseksuillo næglingnartut illumaveit. Ikkoma tava kattekpok Gudemit killangmit nungutidlugit.

10 Satanaselo tapkoninga tammartitsijok egitaulerpok korkumut ipsomunga ikkomaksoalingmut orksoromut, nergjutsuub nellangaidlunelo nellautaijub innigingnut, āniatitauniarivut uvlotillugolo unuamelo issokangitomit issokangitomot.

11 Iksivautaksoak kakkortak tækkogivara, tapsomanelo iksivajok, tapsoma kēnanganit nunalo killaglo kemmavuk, tapkungnungalo inniksamik nachvartokangilak.

12 Tokkungajut tækkogivakka, mikkijullo angijullo Gudib sangane nangertut, aglaillo makpertet makpertaulerput; aglaillo assingit makpertaulerivut, tagga omartut. Tokkungajut erkartortaulerput, aglait attuarlugit makpertennetunnut piniarninginnut.

13 Immarbiublo tokkungajut illuminetut kaipait, tok-

kublo täktoksublo tokkungajut illuminetut kaitiniveit, il-lunatiglo piniarninginnut erkartortaulerput.

14 Tokkolo täktoksoarlo egिताulerpuk korkumut ik-komalingmut ipsomunga. Tamædsa tokkub aipanga.

15 Nelliet aglaksimmanane makpertenne omanartub aglanginne nachvartaupet, tamna egिताulerpok korku-mut ikkomaksoalingmut.

KAPITEL XXI.

Jerusalemib nutāb illinganinga okautaulerpok.

KILLAK nutāk, nunalo nutāk tækkogivakka. Killak sivorlek, nunalo sivorlek përmennik, immarbiglo itsung-nerivok.

2 Uvangelo Johannes tækkovunga iglugaseksoarnik ivsornaitunnik, Jerusalemit nutamik, Gudemit killangmit akkartunnik, äkiksorsimmajunnik, nullieksatut pinnar-narsititaunajotut uiksaminut.

3 Tussalarmalo nippersoarmik iksivautaksoarmit, o-kartok: Ahak, tagva Gudib tupinga innungnetok, tap-somalo iglomiokattigijomaveit, tapkoalo innukottigijomaveit; Gudiblo nangminek illaginiarpeit, tapkoalo Gudiginiarpæt.

4 Kugviørnerillo tamaita Gudib allarterniarpeit ijing-innit, tokko itsungnërpok, kiksarnermiglonët, nibliarner-miglonët, änianarnermiglonët pijokarungnërneiarpok; si-vorliojut itsungnërmetta.

5 Iksivautaksoarmelo iksivajok, okarpok: Ahak, ta-maitarsuit nutängortipakka. Okarvigivängatauk: Ag-lagit; okautsit tamakkoa miksekartovlutik okpernartok-songmetta.

6 Okarvigigivänga: Pimmajarërpok. Alfaovunga Omegaavlungalo, pigiarneovlungalo naggatauvunga. Im-meruktok immiub omonartub puailavinganit immertitso-mavara akkekangitomik.

7 Sälakalertok kingormgujijomärpok tamainik, Gu-diginiarpänga, ernneriniarivaratauk.

8 Nekkilersijulle, okpingitullo, makkojungnartullo, innuartullo, assiniartullo, angakoniartullo, Gudeungitunniglo kivgartortut, sæglojullo tamaita, tapkoa pijeksau-nerijomärtangit korkume ikkomaksoarme orksorotelingme ikkoalajomeput; tamædsa tokkub aipanga.

9 Engelit 7 it illulerkuttiggit 7 nik ullipkitartunnik kappianartut kingorliksanginnik illangeta tikkipānga, okarvigivlunga, okarlunelo: Kait, tækkotitsomagapkit arnamik ipsominga Saugārsub nullicksanganik.

10 Aularutipānga annernerme kakkaksoarmut king-iktoksoarmut kemergotidlunga iglugasekssoarnik Jerusale-
lenik ivsornaitomik, killangmit Gudemit akkartunnik.

11 Gudib ānanāvaksoanganik pilik, kaumaninga ūjara-
rak pivianarnerpāk adsigiva, Jaspisetut kaumatigijok.

12 Avalukarivok angijunnik pōktojunnik, 12 nik itter-
tarviksoakartut, ittertarviksuillo kangine 12 nik Engele-
kartut, aglaksimmajunniglo atternik, tagga Israelib kit-
torngangita kinguvarēningit.

13 Ittertarviksuit unnunga sangmijut pingasolaukput,
ittertarviksuillo avunga sangmijut pingasolaukput, itter-
tarviksuillo aunga sangmijut pingasolaukput, ittertarvik-
suillo paunga sangmijut pingasolaukput.

14 Iglugaseksuillo avaluksoangit tungavikalaukput
12 nik, tamakkonanelo Saugārsub Apostelingita 12 it
attingit aglaksimmavut.

15 Uvamnut okartok suvloliksoarmik Goldemik ajau-
piangujartomik pitalik, iglugaseksuit ittertarviksoangillo
avaluksoangillo ōktorkovlugit.

16 Iglugaseksuillo sittamænnik terrekokarput, tak-
kiningillo sillingningillo adsigēkput. Iglugaseksuillo
suvlolingmut ōktorpeit Stadit 12 tausendit. Takkininga,
sillingningalo pōktuningalo adsigēkput.

17 Avalaungitauk ōktoriveit, 144 Ellenik, innub ōk-
tutanut, tamna Engelib attorpa.

18 Iglugaseksuillo avalungita sennamaningit Jaspis-
eovut, iglugaseksuillo Goldenauvut, Glasetut kauma-
jotut.

19 Iglugaseksuillo avalungita tungavingit ānanausiti-
tauvut sunatuinarnik ujarkennik pivianartoksoarnik.

Tungavik 1 Jaspisemik, 2 Sapphiremik, 3 Chalcedoniere-mik, 4 Smaragdemik,

20 5 Sardonicemik, 6 Sardisemik, 7 Chrysolithemik, 8 Beryllemik, 9 Topasemik, 10 Chrysoprasemik, 11 Hyacintemik, 12 Amethystemik.

21 Ittertarviksuillo sappangangovut 12 it, ittertarviksuillo attunit sappangak attausek, iglogaseksuillo apkosiningit Goldenauvut, Glasetut kaumajotut.

22 Tapkonane Tempelemik tækkungilanga; Nalegak Gude ajugakangitovitojok, Saugärsuglo Tempelegingmagik.

23 Iglugaseksuillo sekkinermut takkermullonēt kau-maksartaujariakangilak; Gudib ānanauninget kaumar-timagit, Saugärsuglo kaumautigivæt.

24 Nellojullo piulijauniartut, arvertarniarput kaumau-tigællugolo tamna. Nunablo Koenigingita ānanaunitik tagvunga pititsomärpeit.

25 Ittertarviksoangillo upkuartauniatsengilet uvlotillu-go, tagvane unnuakatsengimet.

26 Nellojogaseksuillo pinnarnarningit nertornarningillo tagvunga pititaujomärput.

27 Ipektajok nelliet takkamunga piniatsengilak, mak-kojungnartullijorlo, sæglojomiglonēt pijut; Saugärsuble aglanginne makpertenne omanartunne aglaksimmajut kissimik itteromärput.

KAPITEL XXII.

Immermiglo, napartomiglo omanartungnik.

UNERTUIVORLO uvamnut kōngmik issungitomik omanartub imminganik, allikotut kaumatigijomik, tamna annijok Gudib Saugärsublo iksivautaksoanganit.

2 Apkosiningita kerkane kōggublo senniængne ta-mangne napartokalaukpok omanartunnik, tapkoa 12 nik ingmigolingajunnik paungakalaukput, takkinelo tamaine paungennik nutānik kaitsivut, napartullo millukattangit atsuilijutiksauvut nellojunnut.

3 Ominartokarungnērivok, Gudiblo Saugārsublo ik-sivautaksoagik tapsomanetsomārivok, kivgangitalo kiv-gartoromārpæt.

4 Kēnangalo tækkojomārlugo, attingalo kaunginnetso-mārpok.

5 Tagvane unnuakarniængilak, kaumajutiksakaria-kanginivut sekkerngublonēt kaumaninganut, Gudib Nale-kab kaumaksarniarmagit, attanniojomārpullo issokangito-mit issokangitomot.

6 Okautivāngalo: Okautsit tamakkoa miksekartovlu-tiglo sæglosuitovut. Gudiblo, Profetit ivsornaitut Nale-gangeta Engeline tillilaukpa kivganginnut tækkotitsikov-lugo killamik nelliutsomārtuksennik.

7 Ahak, killamik aggerniarpunga, piulijauvok mak-pertet tamakkoa okausingit nellautaimajunnik torkoiniartok.

8 Uvanga tagga Johannese, tussarlugillo tækkolauk-takka tamakkoa. Tussarlugillo tækkogapkit pamakter-punga, Engelib tamakkoninga uvamnut tækkotitsijub ittigganginnut tuksiarvigivlugo.

9 Okarvigivāngalo: Kammalerit, taimailiornæk, kiv-gaukattigigamga, kattangutitillo Profetit, tapkoalo mak-pertennetunnik okautsinnik torkoiniartut; Gude tuksiar-vigiuk.

10 Okarvigigivānga: Nakkiterniængilettit okautsit nellautaimajut makpertet tamakkonanetut, nelliutininga kannimet.

11 Idluitomik piniartok idluitomik pitsainarle; ipek-tojorlo ipektutsainarle; idluartorle idluartutsainarle, iv-sornaitorlo ivsornaitutsainarle.

12 Ahak, killamik aggerniarpunga, akkilliutiksaralo neksarlugo, akkileriartorlugit illunaita piniarninginnik.

13 Alfaovunga Omegaovlungalo, pigiarneovlungalo naggatauvunga, sivorliovlungalo kingorliovunga.

14 Piulijauvut perkojanginnik nalektut, pitsartunekar-kovlugit napartomut omanartomut, ittertarvikullo itter-kovlugit iglogaseksoarnut.

15 Sillatanemetta kingmit, angakulliartullo, assini-

artullo, innuartullo, Gudeungitunniglo kivgartortut, illunatiglo, sæglunermik ivlersijut, sæglovlutiglo pijut.

16 Uvanga Jesuseovlunga, Engelige tillilaukpara tamakkoninga kigligiudsekovluse illagëktunnut. Davidib amägivlungalo kinguvarivänga, kaumantiksarlo uvloriak kausiut.

17 Annernek nullieksarlo okarpuk: Kait! Tamatto-mingalo tussartok, okarle: kait. Immeruktorlo, kaile, pijomajorlo omanartub imminganik pile, akkekangitomik.

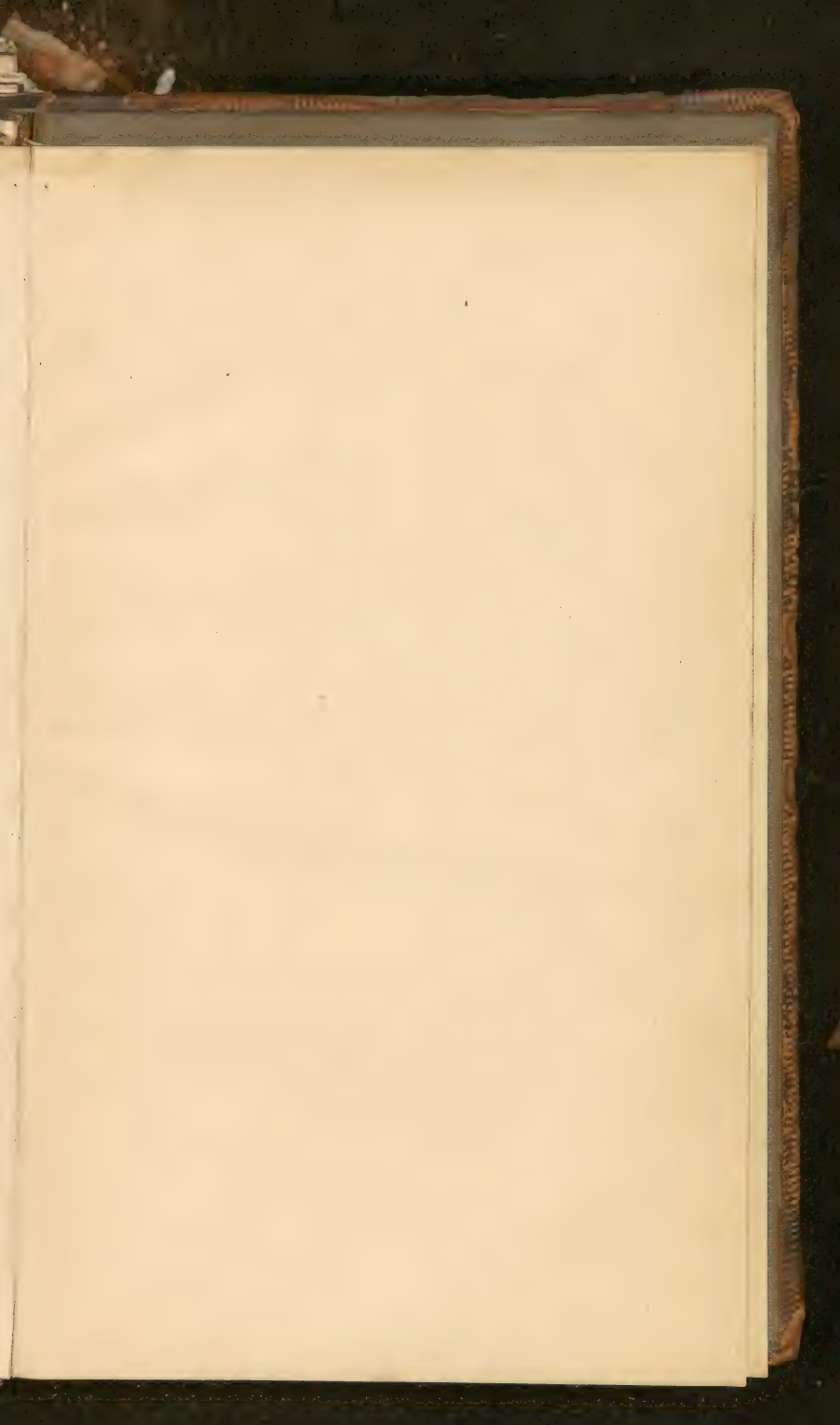
18 Kigligiutivakkale illunaita okautsinnik nellautaimajunnik tamakkoninga tussartut makpertennetunnik: Tamakkonunga illautitsijokarpet, Gudib tava illautitsiniar-pok tapsomunga kappianartunnik makptenne tamakkonane aglaksimmajunnik.

19 Illangaijokarpello aglait tamakkoa okausinginik nellautaimajunnik, Gudib tava illangaititsomärpa pik-sanganik makptennit omanartunnit, iglogaseksoarnillo ivsornaitunnit, aglaksimmajunnillo makptenne tamak-konane.

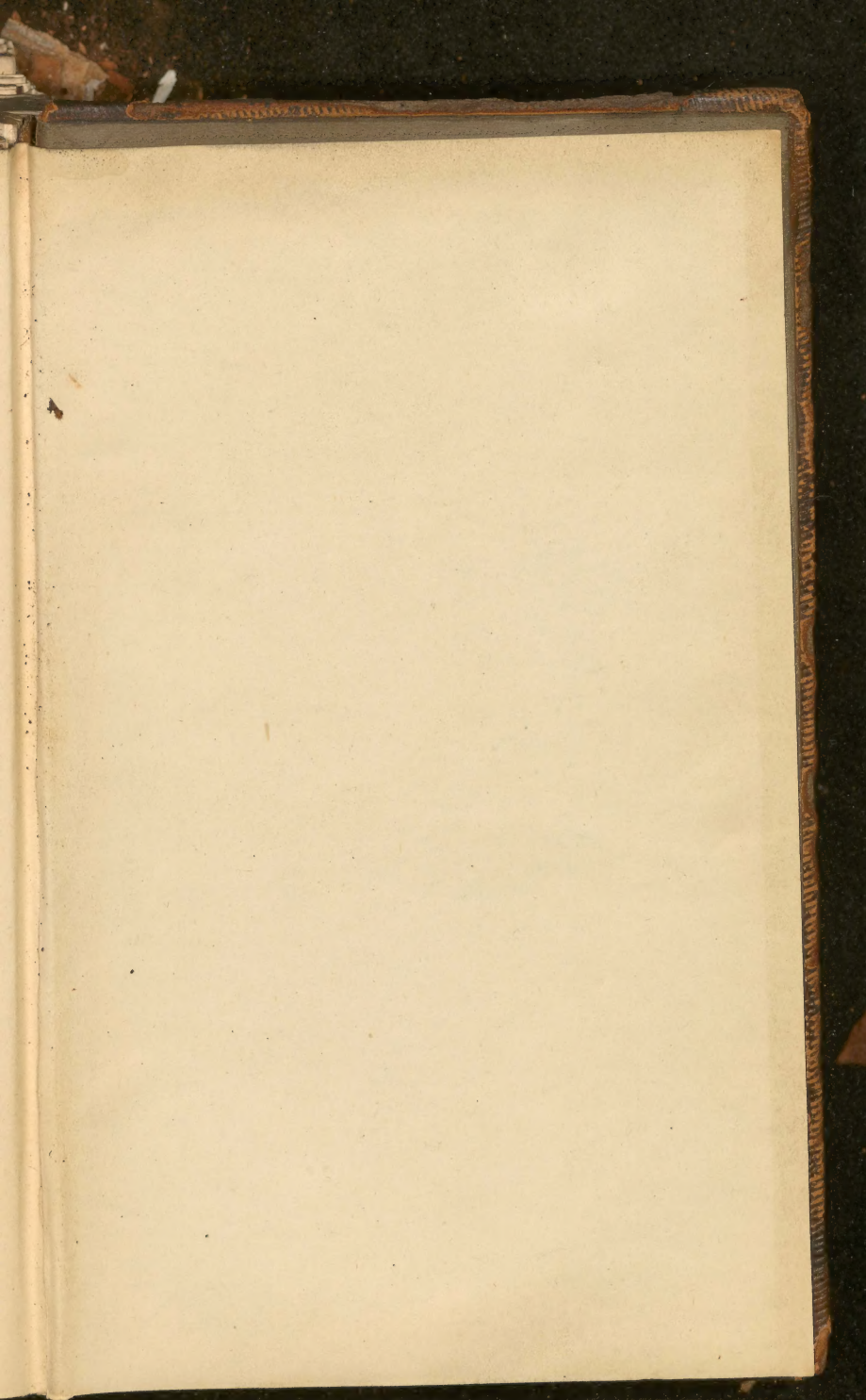
20 Kigligiudsijok tamakkoninga okarpok: Ahamma-rik, killamik aggerpunga. Amen, illa, kailaurille, Nale-gak Jesuse.

21 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarninget illagilis-se illunase. Amen.

W. M'DOWALLIB. NENILAUXTANGIT.

Ayer
85
345
.158
1840

AYER

Esquino

21

